imburgs agblad

Geluidsboksen

...erdag 28 november 1992

74e jaargang nr. 282.

...geversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,60

● Van Basten

● Harry Schouten: ingewikkelde behandeling

Nationalistisch Front verboden ● Slachtoffers Mölln massaal herdacht

Duitsland pakt neo-nazi's aan

Van onze redactie buitenland

...ERLIJN – Duitsland gaat het rechts-extremistische geweld ...ieus aanpakken. Dat werd gisteren duidelijk uit het besluit ...n minister van Binnenlandse Zaken Seiters om het Nationa...lische Front (NF) te verbieden. Direct na dit besluit werd ...t vermogen van deze kleine, maar zeer gewelddadige bewe...ng in beslag genomen en werden de woningen van leden ...orzocht. Het vooral in Noordrijn-Westfalen opererende NF ...eft 130 gewelddadige leden en een onbekend aantal sympa...isanten. Op korte termijn wordt het verbod van andere ex...emistische groepen verwacht.

...t voor vandaag door de rechts-...tremistische Republikaner van ... oud-SS-Schönhuber geplande ...ionale partijcongres in het Wes-...n van Duitsland werd eveneens ...rboden. Datzelfde geldt voor een ...rs van het extremistische Natio-...al Offensief bij het Oostduitse ...ttbus en een bijeenkomst van de ...erst radicale Duitse Volksunie in het Westduitse Dessau. In Duisburg verhinderden buitenlanders en Duitsers een vergadering van de Republikaner.

In de Noordduitse havenstad Hamburg namen gisteren meer dan 12.000 Turken en Duitsers afscheid van de drie Turkse slachtoffers van de moorddadige brandaanslag maandag in Mölln. Rond kwart over elf was de rouwstoet uit Mölln bij de kleine moskee in de Hanzestad aangekomen. Tijdens de dienst liepen de emoties hoog op.

De Turkse ambassadeur in Duitsland riep zijn anderhalf miljoen landgenoten in de Bondsrepubliek op het recht niet in eigen hand te nemen. Maar tegelijk verlangde hij van Duitsland een betere bescherming van 'de mensen die sinds dertig jaar meegewerkt hebben om van Duitsland een welvarend land te maken.'
Intussen draait het onderzoek naar de lafhartige moordaanslag op volle toeren.

Demonstratie

In Amsterdam wordt morgen een demonstratie gehouden 'uit bezorgdheid over de oplaaiende vreemdelingenhaat in Duitsland en elders'. Veel organisaties zeggen het initiatief tot de demonstratieve tocht, die om 13.30 uur vanaf De Dokwerker start en eindigt op het Leidseplein, te steunen. Het gaat hierbij onder meer om het Anti Discriminatie Bureau Amsterdam, de Anne Frank Stichting en het Auschwitz Comité Nederland.

max. 12º C

min. 4º C

...ISSELVALLIG

...n de vroege ochtend zorgt een ...oufront voor veel bewolking ...n regen. Dit koufront be...eegt snel naar het oosten. ...ierachter vormt zich een ...wakke rug van hogedruk ...aardoor er perioden met zon ...omen en het op de meeste ...laatsen droog blijft. De wind ...s eerst matig tot vrij krachtig ...it een westelijke richting ...aar neemt geleidelijk in ...racht af. De temperatuur ...oopt op tot 12 graden en daalt ...de komende nacht naar 4 graden. Zondag zorgt een storing ...voor veel bewolking waaruit ...met name in Limburg af en ...toe regen valt. De wind is dan ...matig uit een westelijke richting. De middagtemperatuur ...wordt ongeveer 8 graden.

...Voor verdere informatie be...treffende het weer in Limburg ...kunt u bellen 06-91122346.

...VANDAAG:

zon op:	08.21	onder:	16.33
maan op:	11.34	onder:	20.35

...MORGEN:

zon op:	08.23	onder:	16.32
maan op:	11.59	onder:	21.44

Britse koningin wil belasting gaan betalen

„Daar krijg ik spijt van!"...

Hofburg grotendeels verwoest

● *Een vuurzee heeft gisterochtend grote delen van het 16-de-eeuwse paleis De Hofburg in Wenen verwoest. De schade loopt in de miljoenen. Politie en brandweer waren met man en macht in de weer de 192.000 vaak zeldzame handschriften uit de barokke bibliotheek in veiligheid te brengen. De directeur van de belangrijkste bibliotheek ter wereld vreest niettemin dat er grote schade is aangericht. De brand is vermoedelijk om 01.30 uur ontstaan door smeulende resten in de Redoutenzaal, waar vaak ontwapeningsonderhandelingen werden gehouden. Hoewel de brandmelders werkten, sloegen de vlammen over naar andere delen van het paleis van het Habsburgse koningshuis. Arbeiders die er renovatiewerkzaamheden uitvoerden, zouden de brand mogelijk veroorzaakt kunnen hebben. De 16de-eeuwse balzaal is volledig vernield en er bestaat instortingsgevaar. Het vuur verwoestte ook een deel van het paleisdak boven de stallen van de Lippizaner, de beroemde paarden van de Spaanse Ruiterschool. De dieren werden in veiligheid gebracht. Op de foto de smeulende resten van de beroemde Redoutenzaal.* Foto: EPA

'Extra scholing voor baanlozen'

ROTTERDAM – Minister Ritzen (Onderwijs) wil uitkeringsgerechtigden die weinig opleiding hebben genoten, weer naar school sturen om kans te maken op een baan. Wie weigert, dient dat volgens de minister in zijn portemonnee te voelen. „Een sanctie is bij voorbeeld het korten op de uitkering," zei Ritzen gisteren na afloop van een bijeenkomst in Rotterdam.
„Als de toegang tot de arbeidsmarkt wordt belemmerd door een gebrek aan opleiding, moeten mensen met een ww-, wao- of bijstandsuitkering worden verplicht aan scholing deel te nemen. Zodoende wordt een maximaal gebruik van de eigen capaciteiten bevorderd," vindt Ritzen.

Met mokerhamer en geluidsboxen buren te lijf

KERKRADE – Een inwoner van Kerkrade heeft zijn buren op systematische manier met geluidsboxen en een mokerhamer maandenlang geterroriseerd. De man die in de wijk Heilust woont, had een geluidsbox tegen de scheidingsmuur met de woning van de buren gezet. Via een tijdklokschakelaar zette hij de geluidsinstallatie op de onmogelijkste tijden keihard aan. Daarbij sloeg hij ook nog eens met een mokerhamer tegen de muur, die daardoor flink beschadigd raakte.
Na herhaalde klachten drong de politie gisternacht de woning van de man binnen. Deze bleek niet aanwezig te zijn, maar via de schakelaar verspreidde de geluidsinstallatie een hard, monotoon geluid. De apparatuur is in beslag genomen. De politie onderzoekt de zaak verder.

Vervoer goederen in Benelux nu volledig vrij

...HAAG – Het goederenvervoer over de weg in de Benelux is met ingang van 1 december volledig vrij. Dat betekent dat een Nederlandse vervoerder vanaf die datum ook lading binnen België en Luxemburg mag vervoeren. Tot dusver was dat slechts voor een beperkt aantal vervoerders mogelijk. Dat heeft het ministerie van Verkeer en Waterstaat gisteren meegedeeld.

Het vrije vervoer van goederen binnen de Benelux, ook wel cabotage genoemd, liet op zich wachten omdat België de nationale wetgeving nog niet had aangepast. In Nederland was dat al op 1 mei gebeurd. Komende maand zal er worden besloten of per 1 januari 1993 cabotage binnen de EG mogelijk zal zijn.

Sprookjesachtige sfeer in galerieën Amarna en Dis

Glas en licht in donkere dagen

DOOR PIETER DEFESCHE

MAASTRICHT – Misschien heeft het wel te maken met de donkerte van de dagen rond Kerstmis dat de waarde van het licht in de beeldende kunst op meer dan één plaats bijzonder accent krijgt. Er zijn twee presentaties in Maastricht waarop de magie die het samengaan van licht met een materie als glas, die door de eeuwen heen tot de verbeelding heeft gesproken, een sfeer schept waarin sprookjes, feestelijkheid, poëzie en wijsgerigheid gedijen.

Peter Bremers, in de witte zalen van galerie Dis vertegenwoordigd met bijna dertig werkstukken in een verrassende ruimtelijke opstelling, heeft van zijn fascinatie voor de werking van het licht nooit een geheim gemaakt. Vanaf zijn afstuderen aan de Stadsacademie – afdeling plastische vormgeving, ofwel beeldhouwen – heeft hij onderzoek gedaan naar de relatie tussen ruimte en licht. Op eerdere presentaties toonde hij wonderlijke installaties waaraan halogeenlampen te pas kwamen, gekleurde glazen, spiegels en prisma's die daglicht tot alle kleuren van de regenboog ontleedden. Meer en meer is hij zich gaan toeleggen op het vormgeven van glas als pure materie; hij vindt het een bijna gewijd materiaal, vervaardigd uit de vier elementen: aarde, vuur, lucht en water. Een wijsgerige benadering van zijn kunst doen ook sommige titels vermoeden, die zijn werkstukken meekregen en die betrokkenheid suggereren bij Oosterse religies: 'Kleine houder voor heilig water', 'bel voor de sjamaan', 'Ramamuras'. Zelfs een zo oer-hollands woord als 'donderkeil' blijkt naar exotische rituelen te verwijzen. Het object in glas is afgeleid van een bronzen prototype dat in verre streken een wonderlijke functie heeft.

Bizar

Niet alleen 'De vrienden van modern glas', verbonden in vereniging, hebben bij herhaling van de verrichtingen van Peter Bremers (35) kunnen kennisnemen, maar ook het brede publiek, dat nooit ontkomt aan de specifieke fascinatie van het medium in zijn breekbaarheid, schittering, kleurigheid en vaak bizarre vormen. Dat publiek bevond zich in Maastricht, maar ook zo ver af als Parijs, Milaan en Praag, een stad die hem eerde met een eervolle vermelding op haar 'Quadriennale'.

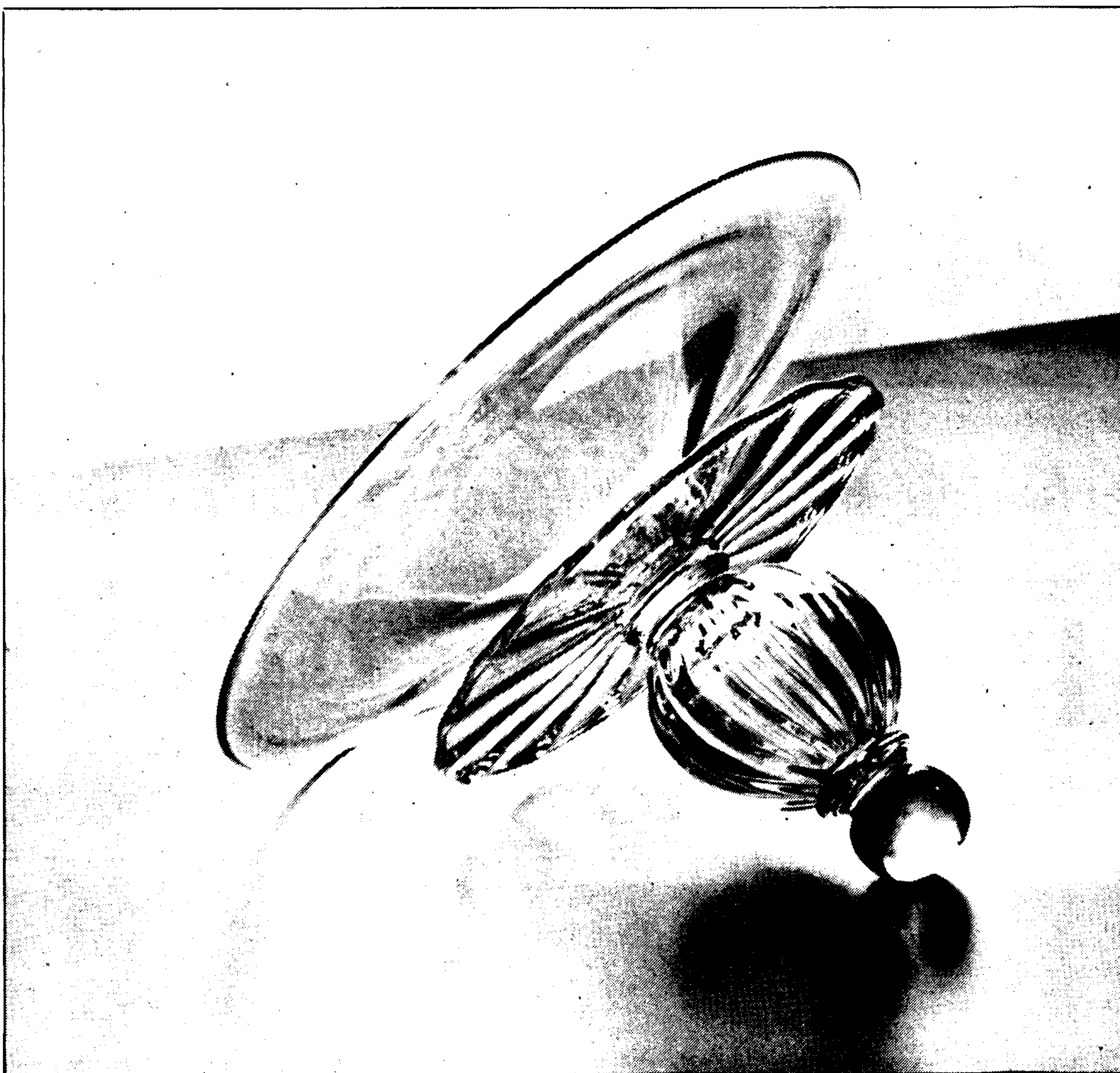
Voor het Maastrichtse publiek was er zijn presentatie op 'Keuze Werk' in het gouvernement ingericht door het museum van Roermond in 1990. Zijn objecten bij Dis zijn puur van glas en volstrekt a-functioneel, zij het dat sommige voor een zwak schijnsel in het donker kunnen zorgen met minieme oliepitjes. Een relict uit zijn vroegere omgang met kunstmatige lichtbronnen. De mens blijft nauw bij zijn kunst betrokken, ondanks haar abstractie: 'Waar de mens is, is licht,' is zijn mening. 'Een heel spiritueel gegeven'.

Zijn creaties, hetzij in helder, hetzij in kleurig glas, zijn van uiterste complexiteit en vermoedelijk meer dan eens hoogstandjes van ambachtelijk vermogen.

Blazer

Het is een bijzonder aspect van het beroep van glaskunstenaar, dat men zich zijn atelier niet moet voorstellen als een hem toebehorende ruimte waarin hij dagelijks verkeert met de leren voorschoot voor in de gloed van ovens en hete massa. Misschien staat er in zijn eigen werkruimte niet meer dan een tekentafel en een clubfauteuil. Het eigenlijke werk gebeurt in een van de weinige werkplaatsen die over de vereiste apparatuur en vooral: over de vereiste ambachtelijke vaardigheid beschikken. Zoals het inmiddels befaamde, onder leiding van Willem Heesen staande instituut 'De Oude Horn' in Acqooy. Elk object komt in een intensieve samenwerking van kunstenaar en vakman tot stand, en de naam van de blazer wordt dan ook terecht naast die van de ontwerper vermeld.

Glas in de kwaliteit van loodkristal hanteert Peter Bremers in Engeland in ateliers in de buurt van de plaats Bath. Tot de Engelse creaties behoort een object dat als 'ledenobject' is gekozen door de eerder genoemde vereniging van vrienden en dat hierbij is afgebeeld.

● *Glasobject van Peter Bremers, te zien in galerie Dis.* Foto: PAUL NIESSEN

Fraai is het allemaal, maar bijzonder boeiend zijn de grote schijven waarin men de kleuren en de figuratie ziet als in een kaleidoscoop, en die hun kleurige schaduwen werpen op de muur. Met schaduwwerking en projectie is bij de inrichting met bescheidenheid omgesprongen. Alle objecten danken hun identiteit aan hun eigen vorm. Niettemin – de enkele met spots verkregen effecten zijn wonderbaarlijk.

Schouwtoneel

Niet puur uit glas bestaan de objecten van Sabine Lintzen, getoond in galerie Amarna in de Rechtstraat. 'In de wereld van Amarna' zoals de galeriehouders Trudy Kleijnen en Peter Pirson liever schrijven in een tekst voor de bezoeker. Die wereld omvat nogal wat: er zijn dertig sierkunstenaars en twintig vormgevers bij betrokken en hij is het schouwtoneel van een ijverig streven naar 'het ontwikkelen van een hoogwaardig kunstzinnig milieu rondom de door ons vertegenwoordigde disciplines'. De galerie zelf acht zich de meest gespecialiseerde voor hedendaagse sieraadkunst en vormgeving in de Euregio. Een waardevol instituut derhalve, temeer omdat bij musea wat dat betreft weinig activiteit heerst, 'gevolg van groot gebrek aan kennis op het gebied, maar ook aan durf en doorzettingsvermogen om van het bekende pad te treden'. Laakbaar, dus.

Het zal toeval zijn dat de naam Amarna de bezoeker terugvoert naar Egypte, Echnaton en de tijden van farao Amenhotep IV. En daarmee naar de oorsprong van glas, dat daar indertijd uit vuur en woestijnzand werd geboren. Glaskunst is niet de enige specialisatie van Amarna maar zij slaagt er in haar ambitie 'een hoogwaardig kunstzinnig milieu te scheppen' waar te maken met de presentatie van Sabine Lintzen die onder de titel 'Verre d'Hiver' de aanvankelijk vermoede relatie met de donkere dagen rond Kerstmis schijnt te bevestigen.

Zand

De werken van Sabine Lintzen zijn eveneens ontstaan met de ambachtelijke hulp van de meesters van 'De Oude Horn'. Maar haar fraaie werken bestaan, zoals gezegd, niet puur uit glas. Ze hebben bronzen voeten, objecten van zelfstandige vormgeving: 'organisch en expressief'. Ze zijn aangepast aan het hier soms aanwezige inhoudelijke gegeven als dat van 'de vier jaargetijden'. De opstelling is andermaal van grote zorgvuldigheid; het lijkt een vondst een bodem van zand te scheppen op vloer en sokkels, vanuit de overweging dat het tegelijk het oermateriaal van glas representeert als de sneeuw van het seizoen.

Ze versterkt de poëtische sfeer waarvoor al voor het binnenkomen de toon werd gezet door de gedrukte wens van de kunstenares: 'Op een ochtend zou ik begroet willen worden met dertig vazen in dertig kleuren, staande in de zon'.

Galerie Dis, Peter Bremers, Glas en licht, tot 17 januari.
Galerie Amarna, Sabine Lintzen, Verre d'Hiver, tot 9 januari.

LSO speel… onder Ben… met allure… en soupless…

DOOR PETER P. GRAVEN…

ROERMOND – Souplesse, … tie, allure, subtiliteit. Termen … met de speelwijze van het L… burgs Symphonie Orkest … doen hebben. Wanneer alth… maître Benzi met zijn tovers… ervoor staat. Geen enkele and… gastdirigent weet ons pro… ciaal beroepsorkest muzikaal… te inspireren. Het valt dan te… dat de Roermondse Oranje… zaal donderdag niet eens voo… helft bezet was. Het zal gis… avond in Kerkrade wel niet … drukker geweest zijn. Toch … de uitvoering van het gevarie… de Franse programma met … Franse dirigent én een Fra… soliste zonder meer een v… bak verdiend. Vanavond dus … het Maastrichtse Theater aan … Vrijthof?

Lalo, Saint-Saëns, Milhaud, B… lioz. Vier verschillende com… nisten, die ook uiteenlope… Franse muziek schreven; … ziek, veelal getekend door zui…

recens…

…lijke souplesse zonder Latij… lichtzinnigheid. Dat was … heel goed te merken in dit Be… programma. Na een gracie… klinkende Ouverture 'Le … d'Ys' van Edouard Lalo gaf … Parijse violiste Annick Rous… een eminente vertolking van … Derde Vioolconcert van Cam… Saint-Saëns. In haar muzikale … sie op het werk was het gevo… ge Andantino terecht gespe… van elke vorm van sentiment… teit. De maestoso-allure van … derde deel gaf zij beslist het vo… pond.

Voordat het orkest in grote … zetting met een deels gepast … ritueel, deels uitbundig strale… klinkende uitvoering van … Drie delen uit Berlioz' 'La Da… nation de Faust' het concert b… sloot, speelden achttien gesele… teerde LSO-musici op een attr… tieve wijze de balletsuite … Création du Monde' van Dar… Milhaud, zonder hierbij het … miskenbare amusementskara… ter van de muziek van een or… nair tintje te voorzien, zo… minder geïnspireerde en mind… getalenteerde musici dat mees… plegen te doen.

Rasmusici als Roberto Benzi zi… immers, volgens een onbeken… (Franse) auteur, als 'kleine lich… jes, die wandelen door de nach… van onze beschaving en op hu… weg de gedoofde sterren wee… aansteken'.

exposities

Plastieken en collages

ROERMOND – In het gemeentemuseum Roermond begint morgen de tentoonstelling 'Als de vleugels van een vlinder' van Marianne van der Heijden. Deze expositie loopt tot en met 31 januari en toont recent werk.
In de Luytenzalen van het Roermonds museum is te zien hoe Marianne van der Heijden op een schilderkunstige wijze in haar papiercollages een eigen intimiteit weet op te roepen. In haar papierplastieken, klein van afmeting, doch monumentaal van karakter, is de spontaniteit van het onstaan voelbaar. Weggeworpen en voor het oog soms waardeloze materialen worden opnieuw gebruikt voor de opbouw van breekbare en transparante volumes. Vanuit de liefde voor het materiaal papier als plantaardige vezelstof ontstaan wonderlijke bouwsels die soms overgaan in hemelse en aardse wezens.
Marianne van der Heijden geboren in Kerkrade in 1922 behaalde, na de Kunstnijverheidschool te Maastricht en de Rijksacademie te Amsterdam, in 1951 zilver op de Prix de Rome. Zij vervolgde haar studies aan de Accademia di Belle Arti te Ravenna in Italië.
De tentoonstelling is te bezichtigen van dinsdag tot en met vrijdag van 11.00 tot 17.00 uur en op zaterdag en zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

● *Venstervaas van Lode van Houtte en Alain Hurlet.*

Keramiek uit drie landen

VAALS – In museum De Kopermolen in Vaal loopt vanaf vandaag tot 4 januari een expositie met keramisch werk uit Nederland, Duitsland en België. Op deze expositie zijn werken te zien zijn van Vicky Mantz uit Maastricht, Irene Leister uit Duitsland en Lode van Houtte en Alain Hurlet uit België.
Vicky Mantz is behalve keramiste ook docente aan het Creativiteitscentrum in Heerlen. Zij werkt veelvuldig met combinaties van metaal en klei, die zij op een vernieuwende manier tracht te verbinden.
Irene Leister, keramiste en schilderes, werkt sinds 1976 in haar eigen atelier in Simmrath. In haar werk tracht zij organische en geometrische vormen te combineren en tot een wisselwerking te brengen.
Lode van Houtte en Alain Hurlet werken veel samen. Zij maakten voor de Biënnale in Chateauroux in 1991 een aantal venstervazen, die zij ook in Vaals exposeren.
De expositie is te bezichtigen van dinsdag tot en met zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

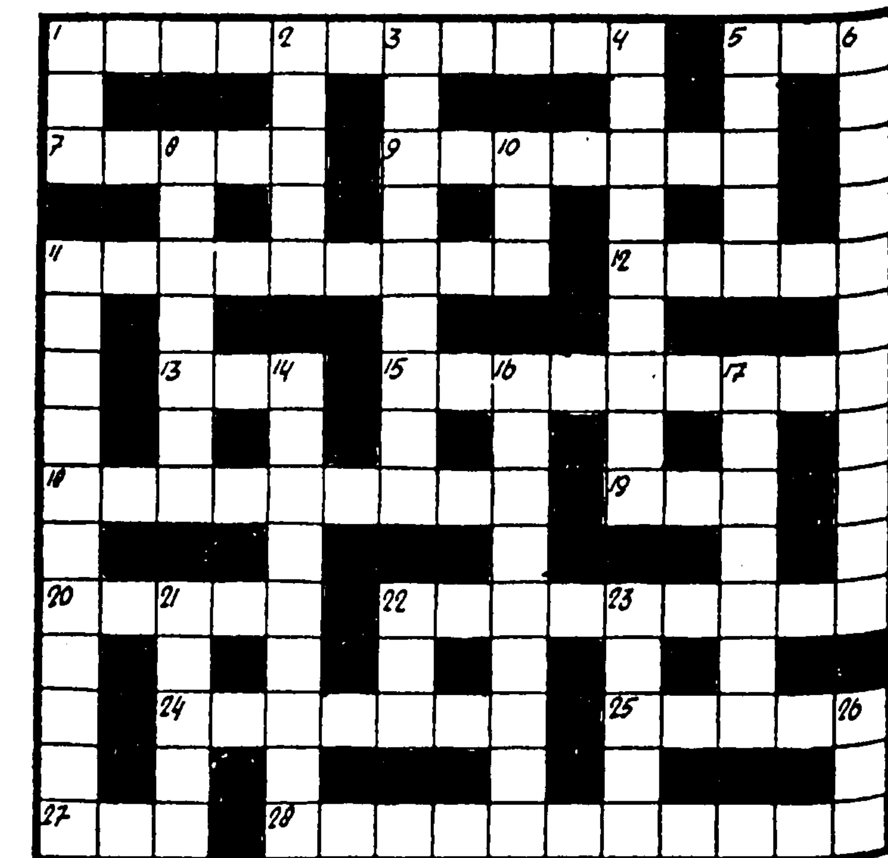
Noordelingen in Maastricht

MAASTRICHT – Fokko Rijkens (schilderijen) en Reinoud Kuipers (grafiek) tonen tot 30 december hun werk in galerie Artisart te Maastricht.
Beiden hebben hun opleiding gevolgd aan de Academie Minerva te Groningen. In het noorden van ons land genieten de Minerva-figuratieven grote bekendheid.
In de schilderijen van Fokko Rijkens worden strenge eisen gesteld aan het evenwicht in de compositie. Inhoud en techniek gaan hand in hand. In de grafieken van Reinoud Kuipers zij de landschappen prominent aanwezig.
De expositie is te bezichtigen van dinsdag tot en met zaterdag van 13.30 tot 17.30 uur.

Oplossing van gister…

```
r e n t e . t . h . k n a
e . e . m o r m o o n . r
d i d a m . u . o . a b e
e . e m a n c i p e r e n
n o r a . o . e . e . k a
. n . l i m i t e r e n .
s t u g . i . s . b . i r
. a . a n n o . t e a b .
r a a m . a . a . t . b u
. r . e x t e m p o r e .
a d e r . i . o . o . l e
k . m e d e b r e n g e n
a r e n a . a . i . a n o
n . l . a l b e r t a . r
t a t e r . y . e . r o m
```

cryptogram

Horizontaal: 1. Dàt is nog eens een actuele zender, alleen: levensgevaarlijk; 5. De uitsmijter, de omelet, enzovoort, het komt allemaal van haar; 7. Liever niet en zeker niet met 9; 9. De oorsprong van 1; 11. Ik weet, een vreselijke ziekte kan zich ten goede keren; 12. Heeft grootvader Kaatje omgekeerd in 't donker?; 13. Hier haal je de plaatselijke bijzonderheden weg; 15. Leergewas dat wat bereikt; 18. De besten worden hier opgevangen en krijgen een appel; 19. Haal 'm van de drank, dat geldt voor iedereen; 20. Bij de vorige komt 'ie nu weer bij, want nu werpt het vrucht af; 22. Iemand die iets overschildert is een bedrieger; 24. Te vet en te sterk; 25. Weet een onbekende bij een koe de wangen te zitten?; 27. Als die is uitgeschreven moet je je daaraan houden; 28. Is het meisje overmand door hekserij?

Verticaal: 1. Een groep vlugge mensen; … Is de tienerleeftijd ver te boven; 3. Zo … horen tussen de poten van het vee acht… de schermen; 4. Wereldse handenarbeid … 5. Hierheen maar, we zetten de slee … en laten dit teken staan; 6. Zenuwacht… makend spijkerbed; 8. Dun veertje waar… thee uithaalt voor de dieren; 10. Lag of … in het water; 11. Pleisterplaats; 14. … moet P in het schijnsel van de lamp zette… 16. Hij wil alles weten over de vakant… 17. Maar eens zien of we hem zijn gro… mond kunnen keuren; 21. Nader bij de … te; 22. Dat geven we iemand met de wa… heid; 23. Daar komt ons brood vandaan … niet zo'n beetje ook; 26. Zo is moment… 't zinvol.

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN Bank Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Heerlen-Centrum	045-717719
Kerkrade	045-452932/455506
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577
Valkenburg	04406-15045

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:

per maand	ƒ 27,45
per kwartaal	ƒ 82,35
Per acceptgiro:	
per maand	ƒ 28,45
per kwartaal	ƒ 83,35
losse nummers	ƒ 1,60
	Bfr. 30

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

het kristallen kasteel

recept

Kalkoen met walnoten

DOOR HUUB MEIJER

Dit gerecht is heel goed aan te passen voor restant gaar kalkoen- of kippevlees. Laat dan wel de stukjes vlees uitsluitend goed warm worden.
Benodigdheden voor 4 personen: 1½ el olie, 1 ui, 1 teen knoflook, 500 g kalkoenfilet, 1 sinaasappel, 25 g walnoten, 1 el sojasaus, maïzena, 1 tl bruine suiker, vers gehakte peterselie, peper en zout.

Pel uien en knoflookteen. Hak ui fijn en pers knoflook. Snijd kalkoenvlees in plakken en daarna in repen. Rasp 1 tl schil van de sinaasappel af, pers daarna uit en hak walnoten. Verhit in wok olie en fruit uisnippers 2 minuten. Voeg knoflook toe, roer alles om en voeg daarna repen kalkoenvlees toe. Roerbak op hoog vuur twee minuten. Neem vlees uit wok en houd warm. Voeg sap en schil sinaasappel, sojasaus, suiker, walnoten en peterselie toe. Breng aan de kook en bind met aangemaakte maïzena. Breng op smaak met peper en zout en schenk saus over kalkoenvlees. Serveer hierbij droge witte rijst of mihoen.

Mogelijk belastingtegenvaller van 4 miljard in 1993

Raad van State kraakt bezuinigingen kabinet

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De Raad van State heeft forse kritiek op de extra bezuinigingen van 2,75 miljard gulden die het kabinet volgend jaar wil doorvoeren. De Raad vindt de bezuinigingen niet structureel genoeg. Bovendien is het kabinet te optimistisch. Het voor eind 1993 verwachte economisch herstel kan nog eens uitblijven, aldus de Raad. Het is aan te bevelen een financiële reserve in de begroting '93 op te nemen om dat te ondervangen.

Premier Lubbers wees gisteren na afloop van het kabinetsberaad de kritiek van de hand. Volgens hem is er sprake van 'een misverstand'. Van de bezuinigingen is 1,5 miljard gulden blijvend, aldus de premier. Dat wordt in 1994 verdubbeld tot drie miljard gulden. De rest hangt samen met de financieel-economische ontwikkelingen.

Het kabinet heeft alle nota's van wijzigingen op de departementale begrotingen 1993 bij de Kamer ingediend. Zo geeft men uitvoering aan de noodzakelijke extra bezuinigingen. Uit de stukken blijkt dat Financiën volgend jaar rekening houdt met een belastingtegenvaller van 4,2 miljard gulden nu het economisch slechter gaat. De grootste klappers zijn de loonbelasting (1,7 miljard gulden minder) en de btw (1,3 miljard gulden minder).

Minister Pronk (Ontwikkelingssamenwerking) levert komend jaar 330 miljoen gulden in omdat de economische groei lager is. Zijn begroting is afhankelijk van de groei. In de 330 miljoen zit ook 62 miljoen die Pronk eigenlijk nog over vorig jaar had moeten inleveren. De 330 miljoen die hij minder krijgt, loopt op termijn (1997) op naar 877 miljoen gulden.

In de diverse departementale bezuinigingen zitten enkele opvallende zaken. Zo kort minister Andriessen (Economische Zaken) 32 miljoen op het budget voor energiebesparing. Daarnaast haalt hij 28 miljoen gulden weg bij de steun aan armere regio's.

Minister Hirsch Ballin (Justitie) krimpt het personeelsbestand van de afdeling vreemdelingenzaken (asielzoekers) in. Daar verdwijnen veertig arbeidsplaatsen. Verder bezuinigt hij 5 miljoen door minder gratis rechtshulp te geven bij echtscheidingen. De Vereniging Vluchtelingenwerk Nederland krijgt 2 miljoen minder, omdat zij haar inkomsten via de Nationale Postcodeloterij flink heeft zien stijgen.

Minister Bukman (Landbouw) stuurt 165 ambtenaren de laan uit. Heerma (Volkshuisvesting) besteedt minder geld aan huursubsidie en woningbouw. Provincies en gemeenten zien de rijkssteun met vijftig miljoen dalen, waarvan de gemeenten 44,5 miljoen moeten opvangen. Het Rijk erkent dat dit in strijd is met bestuursakkoorden, maar beroept zich op overmacht.

Minister d'Ancona (WVC) denkt door het sneller terugvorderen van voorschotten dertig miljoen gulden binnen te halen. Eenzelfde bedrag komt uit de vermindering van de rijksbijdrage aan de awbz. Premier Lubbers (Algemene Zaken) haalt geld binnen door het minder snel opvullen van vacatures en minder voorlichting.

Noodtoestand in Venezuela

CARACAS – De poging tot staatsgreep door een groep opstandige militairen in Venezuela lijkt mislukt. De regering heeft gisteren de noodtoestand afgekondigd.

De Venezolaanse televisie verklaarde de ene na de andere minister dat de regering de zaak volledig in de hand heeft. Maar ondertussen zijn gistermiddag de bombardementen op luchthavens en het paleis van president Carlos Andres Perez nog door.

Aanhangers van kolonel Hugo Chavez namen gisterochtend bezit van de televisiezender Kanaal 8 over. Zij gaven zich weliswaar over, maar medestanders bleken erin geslaagd te zijn enkele vliegtuigen te kapen. Ze voerden bombardementen uit op luchthavens bij Caracas en Maracaibo en op het inmiddels zwaar beveiligde presidentieel paleis Miraflores. Het is niet duidelijk hoeveel doden en gewonden tot nu toe bij de schermutselingen zijn gevallen.

Bestand Angola

LUANDA – De Angolese regeringspartij MPLA en de rebellenbeweging Unita hebben een bestand getekend en de Verenigde Naties gevraagd een grotere rol te spelen om het land te behoeden voor een nieuwe burgeroorlog. Het Portugese radiostation TSF berichtte echter dat de Angolese regering een troepenconcentratie voorbereidt om de dertig kilometer van de hoofdstad Luanda gelegen stad Caxito te heroveren op de Unita.

Koopkracht enkele tientjes omhoog

DEN HAAG – Een werknemer met een inkomen van ongeveer 48.000 gulden bruto (modaal) per jaar, zal er in 1993 netto 0,1 procent in koopkracht op vooruitgaan. Per maand is dat ongeveer veertig gulden. Minister De Vries (Sociale Zaken) heeft dit de Kamer laten weten.

Bij zijn berekening gaat de minister ervan uit dat de cao-lonen met één procent stijgen. Door kabinetsvoorstellen voor een verlaging van belastingen en premies, ontstaat er een verder koopkrachtvoordeel van 1,5 procent. Het besteedbaar inkomen neemt zo met 2,5 procent toe.

Van de 2,5 procent wordt 2,2 procent teniet gedaan door oplopende inflatie in 1993. Stijgende gemeentelijke heffingen en een verhoging van de motorrijtuigenbelasting vergen nog eens 0,2 procent. Op die manier blijft er een netto-koopkrachtvoordeel van 0,1 procent over, aldus De Vries.

Luitjens vraagt om gratie

● *De door Canada uitgewezen oorlogsmisdadiger Jacob Luitjens, die gisteravond in Nederland is teruggekeerd, komt voorlopig niet op vrije voeten. In een kort geding voor de rechtbank in Den Haag heeft zijn raadsman gisteravond geëist dat Luitjens het gratieverzoek op vrije voeten mag afwachten. Maar president mr A. van Delden oordeelde dat het gratieverzoek voor Luitjens geen schorsende werking heeft. Het gratieverzoek dient waarschijnlijk begin volgend jaar.*

Dat was de grootste tegenslag die de 73-jarige nazi-collaborateur vlak na zijn terugkomst in Nederland kreeg te incasseren. Zonder dat hij daar overigens zelf bij was, want Luitjens werd gisteravond direct na aankomst op het vliegveld Schiphol door de marechaussee opgewacht. Vervolgens werd hij overgebracht naar de immigratiedienst op de luchthaven, waar de officier van justitie uit Assen hem formeel aanhield. De parketpolitie heeft Luitjens later op de avond vervoerd naar Groningen. Daar is voor hem een cel gereserveerd in het Huis van Bewaring. Op de foto Luitjens in de arrestantenwagen bij aankomst bij het Groningse Huis van Bewaring. Foto: ANP

'Maatregelen sorteren niet het beoogde effect'

Bureaucratie verlamt asielbeleid overheid

UTRECHT – Het Nederlandse asielbeleid wordt heel sterk gekenmerkt door incidenten. De rijksoverheid voert snel veranderingen door die vervolgens niet het beoogde effect blijken te hebben. Aangekondigde veranderingen worden daarentegen niet of met grote vertraging doorgevoerd. De bureaucratie slaat voorts regelmatig toe in pogingen om de zaak beheersbaar te houden.

Dat verklaarde directeur H. van Gelder van de Interim Stichting Opvang Asielzoekers (ISOA) gisteren op een symposium in Rotterdam. De ISOA is in opdracht van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur belast met de centrale opvang van asielzoekers.

Volgens Van Gelder is het grote probleem dat het rijk de opvang van asielzoekers nog steeds beschouwt als een tijdelijke zaak. Hij pleit er daarentegen voor om het asielbeleid te zien als een structureel en noodzakelijk instrument voor een algemeen immigratiebeleid.

Van Gelder was weliswaar positief over de nieuwe versnelde procedure die het kabinet vanaf dit jaar heeft ingevoerd. Asielzoekers krijgen daarbij sneller te horen of ze al dan niet aanspraak kunnen maken op een status als vluchteling. Aan de andere kant stelde Van Gelder vast dat de verblijfsduur in asielzoekerscentra nog steeds gemiddeld negen tot twaalf maanden duurt. De doelstelling van het nieuwe beleid was het terugbrengen van de duur van het verblijf in een asielzoekerscentrum tot zes maanden.

De opvang van ex-Joegoslaven toonde volgens Van Gelder aan hoezeer de bureaucratie kan toeslaan bij het asielzoekersbeleid. De nieuwe status voor deze groep vluchtelingen, de zogenaamde ontheemdenstatus, had aanvankelijk als doel om de opvang van deze groep makkelijker te maken. „Maar na een half jaar hebben we plotseling twee regelingen naast elkaar. Nu is de vraag: hoe komen we daar fatsoenlijk vanaf," aldus Van Gelder.

Meerderheid verwerpt gewraakt abortusvoorstel

Winst voor Labour in verkiezingen Ierland

Van onze redactie buitenland

DUBLIN – De vervroegde parlementsverkiezingen hebben een ommekeer teweeggebracht in de Ierse politiek, zo blijkt uit de gisteren bekendgemaakte resultaten. De centrum-rechtse Fianna Fail-partij van premier Albert Reynolds behaalde haar slechtste resultaat sinds 1927, terwijl de linkse Labourpartij haar stemmenaantal verdubbeld zag. In een gelijktijdig gehouden referendum spraken de kiezers zich uit tegen een voorgestelde liberalisering van het verbod op abortus.

Labour-leider Dick Spring zal een beslissende rol spelen bij de formatie van een nieuwe regering. Volgens de officiële uitslag sprong zijn partij vooruit van 9,5 naar 19,3 procent, haar beste score sinds de eerste verkiezingen in Ierland in 1923. „Als je deze cijfers bekijkt, dan is het duidelijk dat er een sterk mandaat is voor mij om het premierschap op te eisen, en dat zal ik ook doen," aldus Spring.

Het parlement komt op 14 december bijeen om de Taioseach (premier) aan te wijzen. Labour zal daarin waarschijnlijk 31 van de 166 zetels bezetten. Het definitieve aantal zetels zal pas bekend zijn na de verrekening van de reststemmen.

Fianna Fail viel terug naar 39,1 procent tegen 44,2 procent bij de verkiezingen van 1989. Zij blijft daarmee wel met zeventig tot 74 zetels de grootste partij in het parlement, waar 166 afgevaardigden zitting hebben. Ook haar traditionele rivaal, de eveneens centrumrechtse Fine Gael deed het slecht: zij kwam op 24,5 procent, een verlies van vijf procent.

Buitenland

Uit een referendum dat gelijktijdig met de verkiezingen werd gehouden, blijkt dat abortus in Ierland verboden zal blijven. Een voorstel om het verbod op te heffen voor vrouwen wier leven in gevaar is, werd afgewezen door tegenstanders van abortus, alsook door voorstanders die vonden dat het voorstel niet ver genoeg ging. Wel ging de meerderheid akkoord met het recht van vrouwen om naar het buitenland te reizen voor een abortus, en de mogelijkheid om daarover in Ierland inlichtingen te krijgen.

punt uit

● Spijt

De Oostenrijkse president Thomas Klestil heeft zich gisteren tijdens een tweedaags werkbezoek aan ons land namens de Oostenrijkse republiek verontschuldigd voor het leed dat Oostenrijkers tijdens de Tweede Wereldoorlog Nederlanders hebben aangedaan. Klestil sprak zijn verontschuldiging uit tijdens een tafelrede bij een lunch met koningin Beatrix.

● Studenten

De Deense minister van Onderwijs zal het komende halfjaar, als Denemarken voorzitter is van de EG, de discussie op gang brengen over de studentenstops in de Europese Gemeenschap. Dat heeft minister Jo Ritzen (Onderwijs) gisteren in Brussel gezegd. Volgens Ritzen zijn er grote verschillen in de numerus fixi. Het is volgens hem nodig dat hierover onderlinge Europese afspraken worden gemaakt. Ritzen constateerde onlangs dat het ontbreken van een studentenstop voor de medicijnenstudie in België leidt tot een toestroom van Nederlandse studenten naar met name Vlaamse universiteiten en tot een overschot aan artsen in de Benelux.

● DES

Bij het DES actie- en informatiecentrum hebben zich tot nu toe 10.000 mensen gemeld. Het centrum riep begin november DES-dochters op zich te laten registreren om in de toekomst eventueel een schadeclaim in te kunnen dienen. Dat hebben dagelijks honderden mensen gedaan. De meldingscampagne is daarom met twee weken verlengd tot 15 december.

● Smartegeld

Het Hof van Beroep in Parijs heeft twintig mensen een schadevergoeding toegekend omdat zij door besmet transfusiebloed dragers van het aidsvirus zijn geworden. In totaal zullen de Franse autoriteiten 15 miljoen francs (drie miljoen gulden) uitkeren aan de slachtoffers.

● ANC

Het ANC en de Zuidafrikaanse regering komen volgende week op een geheime plaats bijeen in een poging de struikelblokken voor de onderhandelingen over een nieuw politiek bestel te verwijderen. Het 'bosberaad' duurt van woensdag tot vrijdag. Voor januari staat een tweede overlegronde op het programma.

● Beving

Een aardbeving met een kracht van tussen de 5.1 en 5.3 op de schaal van Richter heeft gisteren Los Angeles in Californië getroffen. Door de beving schudden wolkenkrabbers, maar er waren gisteravond nog geen berichten over grote schade of slachtoffers.

● Misdaad

Het kabinet trekt geen extra geld uit voor bestrijding van de criminaliteit. Premier Lubbers heeft dit de Tweede Kamer in een brief laten weten. Het kabinet negeert daarmee een door de Kamer uitgesproken wens bij de algemene beschouwingen over de Miljoenennota 1993. Toen werd een motie Terpstra-Melkert (CDA, PvdA) aangenomen, waarin om 30 miljoen gulden extra voor de bestrijding van de criminaliteit werd gevraagd.

Nederland staat ten onrechte in top-zes misdadige landen

AMSTERDAM – Nederland kent geen hardere criminaliteit dan andere landen. De vorige week gepresenteerde misdaadcijfers, waaruit zou blijken dat Nederland zich in de top-zes van misdaadlanden heeft geplaatst, is gebaseerd op verkeerde metingen. Dat zegt de criminoloog Herman Franke.

Franke was gisteren één van de sprekers op een in Amsterdam gehouden conferentie over criminologie. Daar gaven verschillende buitenlandse deskundigen hun visie op de criminaliteit en het gevangeniswezen in Nederland.

De vorige week in Rome openbaar gemaakte cijfers komen uit een vorig jaar gehouden slachtofferenquête die in twintig, voornamelijk Europese landen, werd gehouden. De resultaten waren te lezen in een publikatie van het ministerie van Justitie. „Er is daarbij niet goed gemeten," zegt Franke. „Er is slechts een ruwe indicator gebruikt bij het meten van geweld."

„Mensen werd bijvoorbeeld gevraagd antwoord te geven op de vraag of zij zich de afgelopen tijd bedreigd voelden. Als je een steekproef houdt en twee procent zegt wel eens bang te zijn geweest, dan zegt dat nog niets over het gebruik van geweld. De scores waren bovendien te laag om daaruit conclusies te kunnen trekken."

„Bij de vraag of ook werkelijk geweld gebruikt was, hadden vier tot vijf mensen van al die duizenden ondervraagden wel eens met wapengeweld te maken. Dat is niet veel meer, maar ook niet minder dan in andere landen. Kijk je naar het aantal moorden dat in Nederland plaatsvindt, dan is dat er één op elke 100.000 Nederlanders. In de VS ligt dat cijfer tussen de negen en tien per 100.000 inwoners. In Griekenland en Engeland ligt dat cijfer iets lager dan één, in alle overige Europese landen zelfs hoger."

Veel buitenlandse criminologen vinden ook dat het meevalt met de misdaad in ons land in vergelijking met andere landen. Juist ons veelgeprezen systeem van milde gevangenisstraffen, zou daaraan ten grondslag liggen.

Uit een onderzoek door de Amerikanen Richard en Rebecca Block blijkt dat het aantal geweldmisdrijven in Nederland in vergelijking met andere landen de afgelopen veertig jaar met 67 procent het geringst is gestegen. In 1940 waren er 15.227 geweldmisdrijven en in 1990 25.458. Het aantal misdrijven gericht tegen eigendommen vertwaalfvoudigde daarentegen. In 1950 waren dat er 61.656, tegen 852.394 in 1990.

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,30.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,15 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,80.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts).
Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,80.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.
Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.
Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner) 079

Mededelingen

Stichting
Mensen voor Mensen
Inzamelaktie
Graag nemen wij van u groot- en kleinmeubels, huishoudelijke artikelen, kleding, enz. over. Wordt na afspraak afgehaald.
Tel. 045-214745 open dinsdag t/m zaterdag 13-17 uur Heisterberg 9, Hoensbroek. K.v.K. 072999 Heerlen.

Welke gastvrouw wil een gezellige LINGERIEAVOND houden van nette excl. lingerie. Voor de Kerstmis ontvangen zij buiten het gastvrouwe geschenk ook een Kerstkado. Bel voor info. naar Tanja 04405-1339 (tev. opl. Mannequins).

Wereld Aids Dag 1992
SYMPOSIUM "AIDS: a community commitment" dinsdag 1 dec. 11.00 uur Maastrichts Expositie & Congres Centrum (MECC) DEELNAME GRATIS aanmelding bij NCAB, tel. 020-6939444

4 Volw. met 4 kind. (10 t/m 14 jr.) zoeken voor de 2e week vd KERSTVAKANTIE, een vakantiewoning in een mooie Limburgse omgeving Tel. 033-630104.

NOVEEN St. Clara. Belangrijk. Vraag alleen positieve dingen. Bid 9 dagen het Wees Gegroet bij een brandende kaars, ook als U er geen zin in heeft. Vraag 2 dingen die vast onmogelijk lijken om verhoord te worden en iets wat U ter harte ligt. Laat de negende dag de kaars geheel opbranden en publiceer dit bericht. U krijgt wat U vraagt. A.B.

Personeel aanbod

ESCORTCHAUFFEUR biedt zich aan om verwen dames te rijden. Zeer discreet. Schriftelijke reacties Postbus 48 6190 AA Beek.

Betonnen KELDER bouwen Severins bekistigingen, vrijbl prijsopgave. 04762-2131.

Man 46 jr. ongeschoold, tech. niet onbegaafd en sterk gemotiveerd zoekt werk. Br.o.nr. B-3303, L.D., Pb 2610, 6401 DC Heerlen.

Personeel gevraagd

Bouwvak personeel

Bouwbedrijf J. Wouters
vraagt METSELAARS voor werken in Zuid-Limburg. Inlichtingen na 17.00 uur 045-754593.

Fa. R K N Bouw vraagt met spoed TIMMERLIEDEN, metselaars ook kolonnes voor haar werken in Duitsland. 045-274121, H.v. Veldekestr. 3, Brunssum.

Bouwbedrijf Borger B.V. Brunssum vraagt voor direkt voor Nederland en Duitsland BETONTIMMERLIEDEN en metselaars, colonnes of los. 045-250930.

BOUW- en Ingenieursburo Kerkrade BV vraagt met spoed timmerlieden, metselaars, ook colonnes voor bouwwerken in Aken, Düsseldorf en Keulen, Duits verzek. en goede sociale voorz. Melden tijdens kantuuren van 9.00 tot 18.00 uur. Tel. 045-428062 of 045-419662.

Wolf Europabouw vraagt ervaren colonne METSELAARS voor werk in Aken. Tel. 045-214500 na 13.00 uur 04405-1236.

Gevr. BETONTIMMERLIEDEN en leerling-betontimmerlieden voor projekten in Ned. en Duitsl. Nederlands verzekerd Smebo aannemersbedrijf Tel. 045-457286

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland METSELAARS. Ook colonnes. 045-231336/230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

ONDERAANNEMERS gevr. voor ruwbouw, omgeving Kerkrade. Tel. 045-427772.

Chauffeurs

Taxibedrijf zoekt CHAUFFEURS en weekend-chauffeurs. Persl. aanm. Hompertsweg 12, Landgraaf.

Horeca personeel

Steakhouse Eldorado
zoekt full-time of part-time
Kelner m/v
Ervaring en diploma vereist, goede betaling. Kerkplein 75 Heerlen. Tel. 045-741360.

In verband met een komende reorganisatie en verbouwing
van het Sirkelcomplex
zoeken wij een gedreven horeca-stel dat ons theatercafé, keuken, Swing op termijn kan gaan leiden. Gevoel voor Theater-Jazz-Cultuur naast een zakelijke horeca-instelling zijn een aanbeveling. Br.o.nr. B-3278 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Uitzendburo Free-Lance
vestiging Heerlen
Voor een relatie in Heerlen zijn wij op zoek naar
Horeca medewerk(st)ers
Bediening en leerling koks
Wij zijn op zoek naar gemotiveerde kandidaten, leeftijd: 18-20 jaar, het liefst met enige ervaring in de horeca. Kandidaten die een enthousiaste instelling hebben kunnen in aanmerking komen voor een interne opleiding.
Deze baan is voor 38 uur per week zowel door de week als in het weekend tot 22.00 uur 's avonds.
Kandidaten die goed functioneren maken kans op een vast dienstverband.
Kom voor meer informatie langs of bel Uitzendburo Free-Lance
Dr. Poelsstraat 21-23, Heerlen. Tel. 045-717131.

Voor directe indiensttreding vragen wij voor Vaals
Vrouw/Man
i.b.v. diploma handelskennis en vakbekwaamheid Cafébedrijf (evt. restaurant)
Sollicitatie richten aan:
Cosmos Medien, Postfach 383, D-5100 Aken.
Tel. 0949-2414096080 of fax 0949-24120459 of W.K., von Clermontplein 32, 6291 AV Vaals.

PEPPERMILL zoekt erv. portiers en hulp friture/snackbar. Tel. soll. tussen 9-17.00 uur, 045-415794.

Friture/cafetaria zoekt enkele MEDEWERKERS, ook tijdens het weekend, oudere personen geen bezwaar, part-time. Tel. 045-716910 of 751542 vragen naar de heer J. Ramackers.

Gevr. FRITUURHULP voor enkele uren p. wk., liefst met ervaring. Tel. 045-245473, Frituur de Ziepe, Nuth.

Huish.pers./Oppas

CAFETARIAHULP m/v gevraagd, full-time, plm. 16-20 jaar. Telefonisch reageren: 043-644645. Friture de Smickel, Ulestraten.

WERKSTER omgeving Simpelveld, 4½ uur per week. Tel. 045-445020.

Kantoorpersoneel

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt
Data-typisten m/v
voor een relatie in Brunssum. U gaat zich bezighouden met de invoer van cijfermatig materiaal. Een hoge typevaardigheid en nauwkeurigheid zijn vereist. Deze full-time baan is voor circa een maand. Wilt u direkt aan de slag? Bel ons dan of kom langs.
Informatie: 045 - 27 38 38, Karin Poelman.
BRUNSSUM, Lindeplein 15.

Canadese Firma
Sinds 1 jaar in België gevestigd, opende een nieuw kantoor in Verviers om van daaruit Oost-België, Zuid-Nederland en een deel van Duitsland te bewerken.
Wij zoeken:
dynamische medewerkers
in bezit van auto. Zij zullen verantwoordelijk zijn voor de distributie van onze produkten,
geen direkte verkoop
Zeer hoge verdiensten voor zij die gemotiveerd en ambitieus zijn.
Bel voor afspraak 09-32.24665378, P.D.S. Promotion 1731-Zellik. De sollicitatiegesprekken worden gevoerd in de Rue J.M. Marechal 40, 4800-Verviers.

Theater Sirkel
vraagt met spoed geschoolde part-time boekhoudkundige in staat computerboekhouding te voeren.
Schrift. sollici. naar Sirkel, Postbus 214, 6130 AE Sittard.

Met spoed gevraagd:
Allround witgoed monteur.
Inl. 045-720247 dagelijks na 19.00 uur, zat. de hele dag.

Part-time AUTOMONTEUR met APK-diploma, omgeving Nuth. Tel. 045-244947.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Uitzendbureau's

Techno Time
zoekt technici
Magazijnmedewerker
leeftijd ca. 30 jaar. Liefst met ervaring in hout.
Machinaal houtbewerker
LTS-nivo. Ervaring in houtbewerking vereist.
Leerling dakdekker
LTS/MTS bouwkunde. Voor binnen en buitenland.
Onderhoudsmonteur MTS-nivo
Onderhoud en verhelpen van storingen. Ervaring vereist.
Loodgieters en/of cv monteurs
Diverse projecten
Tek./constr./calculator van schakel en verdeelkasten
M.B.V. cad micro station
MTS/HTS Energietechniek.
CNC-Programmeur/draaier
Ervaring met fanuk systeem.
Voor alle functies geldt dat zowel mannelijke als vrouwelijke sollicitanten kunnen reageren.
Mocht hier geen geschikte vacature voor u bij zijn kunt u toch reageren!!!
(Wij zijn 24 uur per dag telefonisch bereikbaar).
Heerlen:
6411 EK, Nobelstraat 1, telefoon 045-717183.
Voor goede technici wordt 't Techno Time

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Industrieel schoonmakers m/v
voor een bedrijf in Geleen. Het werk bestaat uit het opruimen van afval en het stralen van fabrieksonderdelen. Het werk is in dagdienst en de verdiensten zijn goed. Deze baan is tot eind 1992.
Informatie: 046-756156, Mariëlle Schutgens
GELEEN, Rijksweg Zuid 1a

Medisch personeel

Tandtechnisch Laboratorium J. Teunissen
Kaldebornweg 5, Heerlen. Tel. 045-412866.
vraagt
een leerling tandtechnieker.

Technisch personeel

Voor het onderhoud van het machinepark in ons modern produktiebedrijf, zoeken wij voor zo spoedig mogelijk een
Allround onderhoudsmonteur-elektro
Wij verwachten:
* Een vakman op MTS-niveau of gelijkwaardig
* Ervaring in onderhoudsdienst van een produktiebedrijf
* Kennis en ervaring met PLC-besturingen
* Een man die zich voor 100% wil inzetten
Wij bieden:
* Een vaste en prettige werkkring
* Een zelfstandige funktie
Schriftelijke sollicitaties richten aan:
Steenfabriek Linssen b.v.
Postbus 1006, 6460 BA Kerkrade, t.a.v. Ir. J. v.d. Weijden

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Schoonmaakmedewerkers m/v
voor diverse projecten in Heerlen en omgeving. Het werk vindt in de ochtend- of avonduren plaats. De verdiensten zijn goed. Zoekt u een leuke baan voor enkele uren per dag? Neem dan contact met ons op.
Informatie: 045-718366 Mariëlle Urlings
HEERLEN, Op de Nobel 1/Akerstraat

Winkelpersoneel

JUMBO SUPERMARKTEN
vraagt voor haar filiaal te Oirsbeek
een medewerkster/cassière
voor 32 tot 40 uur per week
leeftijd vanaf 18 jaar tot 22 jaar
Inlichtingen te verkrijgen bij onze bedrijfsleider: Dhr. R. Hoeppe
Tel. 04492-1406

Scholieren bijverdienen
Als assistent in de winkel help je onze verkopers waar je dat kunt. Max. 20 uur per week. Zaterdag en koopavonden en evt. maandagmiddag. We werken je snel in. Vanaf 16 jaar. Schrijf snel een kort briefje naar je Maxwell-winkel Rossinipassage 11-15 (winkelcentrum Op de Kamp) 63714 LK Landgraaf.

Albert Heyn Sittard
zoekt op zeer korte termijn energieke, klantvriendelijke medewerkers m/v.
Leeftijd tot en met 19 jaar.
Zowel op fulltime als op parttime basis.
Indien u interesse heeft verzoeken wij u, zo spoedig mogelijk schriftelijk te reageren.
Albert Heyn Sittard,
Walstraat 71, 6131 CV Sittard
t.a.v. Mevr. G. Fivet.

Nette gehuwde DAME voor winkelverkoop Geleen, voor 1 dag per week. Soll. met pasfoto: Postbus 36, 6160 AA Geleen.

VERKOOPSTER gezocht voor 30 uur per week. Tweewielerspecialist Math Salden Limbricht.

Diversen personeel

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Postbestellers m/v
Voor de periode van 14 december tot eind december. U gaat van maandag tot en met zaterdag postbestellen. Het betreft een afwisselende "buitenbaan". Leeftijd: vanaf 18 jaar. Bent U bekend in Kerkrade en/of Brunssum, hebt U een solide fiets, een goede conditie en kunt U vroeg opstaan? Neem dan direct contact met ons op.
Informatie: 045 - 27 38 38, Nicole Grond
BRUNSSUM, LINDEPLEIN 15
045 - 46 56 66, Wilma Smaling
KERKRADE, GRUPELLOSTRAAT 35

Acteurs en actrices
en figuranten, met of zonder ervaring, voor een nieuw te maken Ned. speelfilm. Opname-lokatie o.a. V.S. en Ned. Bel snel voor meer info: 06-340.350.40 (100 ct.p.min.).

Als U tussen 18 en 45 jaar oud bent en in bezit van auto en telefoon, kunt u in aanmerking komen voor onze gratis opleiding tot:
Vertegenwoordiger/ster
waarbij U tijdens de opleiding reeds een inkomen ontvangt, en na voltooide studie, desgewenst in vaste dienst kunt komen. Ervaring is niet vereist. Uw brief, met genoten opleiding etc. wordt door ons vertrouwelijk behandeld.
Avesta Nederland B.V. Postbus 107, 6000 AC Weert.

Wilt u deelnemen aan het succes van Amerika's nr. één bedrijf op het gebied van milieuprodukten?
Parttime / Fulltime ?
Legt u gemakkelijk contacten?
Wilt u hard werken en veel verdienen?
Bel dan v.a. maandag 30 november de onafhankelijke distributeur POLY-FLEXMAR. 043-631450.

Mannenkoor Vriendenkring Sint Rochus
(gevestigd Groenstraat Landgraaf)
opgericht 1905
zoekt:
Dirigent m/v
per 1-1-1993.
Min. vereisten: conservatorium
(o.a. koordirectie en piano c.a.)
ledenaantal 45
repetitieavond op maandag
Sollicitatie met beknopt c.v. binnen 14 dagen richten aan:
Secretariaat Zangvereniging Vriendenkring St. Rochus
Postbus 30177
6370 KD Landgraaf.

Polar
handelsonderneming/agentschap
import/export
zoekt:
Vriendelijke, representatieve dames
die er plezier in hebben om luxe kado-artikelen te verkopen
U kunt uw eigen tijd indelen, niet in de avonduren.
U moet beschikken over 'n auto en 'n portie enthousiasme.
Uw sollicitatie's kunt u richten aan:
Polar handelsonderneming, t.a.v. Mevr. A.B. Buring
Postbus 180, 2810 Reeuwijk.
Voor telefonische inlichtingen kunt u tevens vragen naar mevr. A. B. Buring, tel. 01829-6596.

Esso Langveld.
grensovergang Heerlen-Aken, zoekt medewerkster bij modern tankstation voor alle voorkomende werkzaamheden.
Tel. solliciteren tussen 10-16 uur 045-441297/444939.

VERKOPERS / consulentes gezocht welke geheel zelfst. en naar eigen invullen onze produkten tonen en verkopen, dit alles op provisiebasis (geringe investering). Inlichtingen 04492-1870.

Wij hebben plaats voor een l.l.- KAPPER-STER per 1 jan. Inl. Hair Studio all-inn. Born, tel. 04498-52040.

Nette DAMES gevr. c. escortservice ber. ond. tel.nr. 045-229152, zaterdag tussen 13.00 en 18.00 uur.

Gevr. FOTOMODELLEN-figuranten, ook studentes, ift. en erv. niet belangrijk voor mode, reclame, T.V. Stuur duidelijke foto's met pers. geg. naar Postbus 502, AM Amsterdam. (foto's worden teruggestuurd).

Gevraagd serieuze agent/vertegenw. voor Ned.-België, multi functioneel artikel hoge WINSTMARGE. Horeca, radio, t.v., meubel en antiekbranche. 02208-96237.

Zelfst. bijverdienste voor DAMES. Tijdindeling en verdienste kunt U zelf bepalen! Info ma t/m vr. 19-21 uur, 045-214740. Zat. 19-22 uur.

Club vrgt. MEISJES kan ook alleen v.h. weekend. Goede verd. Int. mog. 043-211620, Kl. Gracht 10, Maastricht.

Wij je werken als MANNEQUIN, fotomodel, dressmen, bel. 03445-2221 ook zat. Ook gevr. oudere dames en grote confectiematen. U kunt door ons worden opgeleid.

Heren VERTEGENWOORDIGERS milieuvriendelijke produkten voor water en lucht. Zeer hoge verdiensten mogelijk. Vrije job, fulltime en parttime. Interne opleiding bel. 04760-76622 tussen 18.00 en 21.00 uur.

BIJVERDIENSTEN vanuit kant./huis. Full- en parttime verk. natuurprod. ƒ 1.000,- tot ƒ 5.000,- p.mnd. Tel. 043-218818/043-435622 (na 18.00 uur).

Met spoed gevr. personen m/v voor erotische DANS-OPTREDENS e.d. Tel. 045-214383.

Ben jij 'n vriendelijke goed uitz. j.m. (ift. en huidskl. onbel.) en vind je 't prettig om in vrouwelijk gezelsch. te zijn, ze te verm. en te verw.? Wil je wat BIJVERD.? Bel 046 - 752333 (discr. verz.) Vragen naar Anne of Peter.

Met spoed ASSISTENTIE gevr. Privé Candy, 045-212616.

Gevraagd BEZORGER m/v voor Volkskrant, Hoensbroek. Tel. 045-222144.

Woningruil

Te ruil mooie EENGEZINSWONING, lage huur, in Valkenburg tegen ditto woning elders. Br.o.nr. B-3292 L.D. Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Te r. aangeb. VRIJGEZELLENAPP. met tuin in S'berg voor app. in N'hagen. of U.o.W. 045-326284.

Kamers

KAMERS en appartementen te huur te Susteren. tel. 04499-1615/06-52107978.

Kamer te HUUR, met cv. Voor oudere dame of heer. Tel. 04406-12875.

Dierenarts (vr.) zkt. dringend in Brunssum of omgeving WOONGELEGENHEID te huur. Tel. 0932-14589266 of 045-273839, tot 19.00 uur

Mooie gemeub. 1-pers. kamer voor boven de 28 jaar te LANDGRAAF. 045-319778

Reparaties

TV/VIDEO defect, vandaag gebracht, maandag al klaar, prijsopgave en garantie. Tel. 045-231340 E & E Electronica, Brunssum.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122

Diepvries/koelkastreparatie meestal binnen 12 uur. TEBBEN koeltechniek (part) Geen voorrijkosten met garantie. 045-460471

KOELKASTREPARATIE, geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/ 461658.

Proficiat!

Der Shoester en 't Lies
45 joar jertrouwt
Proficiat van der Clement. Bis vanoavend!!

Oma Janssen
gefeliciteerd met je 70e verjaardag
Kinderen en kleinkinderen.

Pa!!!
Gefeliciteerd met verjaardag.
Mam, Miriam, René,

Proficiat
Urs Messer
en
Marlou Hueber
Getrouwd 27-11-1992
Lommiswill
Zwitserland

Proficiat
Oma Paas
met je 83ste verjaa

Hoera! Onze
chippendale
wordt vamdaag 28 jaar
Kelly en Carola.

Wensen u Piet, Paul Miran, Melissa, Ma Paul, René en Jo

Met een PICCOLO Limburgs Dagblad uw oude spulletjes kwijt. Piccolo's doe wonderen... Probeer Tel. 045-719966.

Speelgoed

Te k. nw. Scalextric RACE-BAAN met grote auto's, Ford Escort, incl. toebehoren, pr. helft v.d. nw. waarde ƒ 200,-. Te bevragen tel. 045-243497.

Te k. aangeb. SPEELGOED, klein te, geschikt voor en markten. Ook met transportschade. vr. 04406-12233.

Te koop van part. 2 STEIFF Watch beren met vitrinekasten en 13 teddy's watchhorloges. Eenmalige oplage 2.000ex. van 1991. Kleur van Steiff beren beige en bruin. Prijs per beer en 13 watchhorloges 1.600 DM. Tel. of fax 09-49-24078789.

Hobby/D.h.

Stereo MICROSCO uitv., regelb. verl. toebeh.: 09-492402.2

Te k. ZAAGTAFEL nw. ƒ 2.300,- voor onderstel draaibank ƒ 180,- voor ƒ 75,- ƒ 85,-. Tel. 045-41146

Winkel & Kantoor

Copieerapparaten v.a. ƒ 500,
Tevens ook verkoop van Type-machines, Rekenma Kasregisters, Telefax. Eigen service-dienst. Spoor kantoormachines, Bocholtz. Tel. 045-443

Te koop uit faillissement
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubel zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijze soorten directie-buro's, conferentiestoelen, brand dossierkasten, tekentafels, tekeningladenkasten, kasten, archiefstellingen, magazijnstellingen, nieu letwagens v.a. ƒ 750,-, flip-overs en white NERGENS GOEDKOPER!!!
INRUIL INVENTARIS: palletstelling, magazijn archiefstelling, burokasten, buro's, ladenkasten, bu len, enz. enz. teveel om op te noemen. Alles teg prijs. Verder nog 1001 artikelen, teveel om op te n 1000 m2 showroom en 12.00 m2 magazijn. Alles u raad leverbaar, tevens verhuur van complete k meubel-inrichting. De goedkoopste met de meeste

Rockmart Kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142. Geopend v t/m vrij. 9.30-18.30 uur en zat. 10.00-16.00 uur.

Aanbieding
Directiestoelen
Burostoelen
Rock Za ƒ 195,-
Armleggers ƒ 50,-
25 verschillende soorten en kleuren burostoelen, Conferentie-, directie- en kantinestoelen tegen fabrieksprijzen. Steeds 500 stuks op voorraad. Nergens goedkoper en 1 jr. garantie op alle modellen.
Rockmart
Kissel 46a, Heerlen.

Te k. partij bruin ge de STOELEN met of armleuning, ƒ 15,- p. fels, kras- en brandw wit formica; Diverse bv. 1.50x75cm. ƒ 75 Rockmart, Kissel 46 len. Tel. 045-723142.

Te koop gevr. winkel ten en restpartijen branches. TRADERS Bazaar Maastricht. Tel 210830 fax: 043-21660

KASSA-show, kanto bel-show, kantoorm show, slagerijmachi weegapparatuur. Alle roommodellen tegen speciale prijzen. R les voor Winkel & K Daelderweg 25, Ing de Horsel Nuth. Tel 242880. Openi Ma-vrijd. 8.30 - 17.30 derd. tot 21.00 uur.

Grote TEKENTAFEL arm ƒ 150,-; 2 type ƒ 150,- per stuk. Tel 711616.

Te k. NCR KASSAREGISTER 30 groepen, afhaalprijs ƒ 250,-. Tel. 045-322030.

ABS KASSA, syst. 37, code's 32, z.g.a.n. ƒ 1.000,-. 045-753346.

Te k. stalen BUREAU 045-244742 na 18.00 u

Bedrijven/Transacties

Uw zakenadres in Duitsland
met complete zaken service:
* Postservice * Secretariaatsservice
* Telefoon / Faxservice * Verzendservice / Opslag
* Complete kantoren * Vestigingsadviezen
ABS Büro-Service GmbH, Theaterstr. 90, D-5100 Aa
Tel. 0949-241-4467720/Fax 0949-241-4467711.

Ter overname aangeboden:
damesboutique
Gelegen centrum Sittard. Bel voor afspraak 046-5129 tussen 10.00 en 18.00 uur.

Loopt uw zaak minder goed?
Zoekt u een extra poot?
Neem deel aan het succes van Amerika's nr. één bedrijf op het gebied van MILIEUPRODUKTEN.
Bel dan vanaf maandag 30 november de onafhank distributeur POLY-FLEXMAR. 043-631450.

Wees de winter een slag voor, koop of huur een MASTER heteluchtkanon daarvoor ook infraroodstralers, gasheaters, bouwdrogers en gebruikte kanonnen Wij adviseren u graag. Tel. voor afspraak G. Cornelissen Mill. Tel. 08859-51072.

Diverse KERSTGROEP ter overname aangeboden. Inl. Tel. 04166-3255.

Ter overname KAPSAL wegens echtscheiding Maaseik (B). Tel. 3211312137.

WINKELPAND, 100 m2 in Heerlen, A-ligging. Nieuwwaardige winkelint., voor alle text.branches. Moet overgenomen worden, ƒ 80.000,-. Br.o.nr. B-3222 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

T.o.a. BELASTINGADV PRAKTIJK. Uw wordt uiterst discreet Br.o.nr. B-3 L.D., Postbus 2610, DC, Heerlen.

Voor Piccolo's zie verder pagina 6

DOOR PIETER VAN DE VLIET

"Wij [illegible] die moeite de bisschoppen bij de kerk te houden." [illegible] een wat ironisch bedoelde uitspraak. Wies Stael-Merkx, de scheidende voorzitter van de kritische katholieke 8 mei-beweging heeft altijd duidelijk laten weten dat het toch vooral om het gewone kerkvolk gaat. Om het [illegible] van het geloof. Om het geloof en niet om het gebouw.

De beweging is wars van dogma's over kerk en ambt. Terwijl de kerken leeg blijven, trekken de manifestaties van de beweging makkelijk meer dan tienduizend mensen. Om 'institutionalisering' tegen te gaan is het voorzitterschap aan een limiet gebonden. Geen tijd voor status. Geen tijd voor gewoontevorming en bureaucratie. Wies wacht een vrolijk afscheid derhalve.

Wies Stael-Merkx scheidende voorzitter 8 mei-beweging

'Emancipatie katholieken niet meer terug te draaien'

DEN HAAG [illegible]

[illegible]

Sociaal

[illegible]

Controle

[illegible]

● *Wies Stael-Merkx (links), vice-voorzitter G. Oostrom[illegible] van de 8 mei-beweging (midden) en Limburgs best[illegible] J. van Soest-Linssen gingen een maand geleden op bezoek bij bisschop Gijsen. „Praten betekent contact," zegt de voorzitter.*

FOTO JEROEN KUIT

Wies Stael-Merkx is niet alleen druk met de 8 mei-beweging. Ze heeft ook haar gezin. En ze was werkzaam bij het katholiek bureau voor seksualiteit en relatievorming. Hoe veel verder is haar bureau dan de kerk van Rome. Want hoe kort is het nog maar geleden dat [illegible] ke onthouding in de ogen van Rome zondig was en het onbestaanbaar was dat katholieke artsen de pil voorschreven. Onthouding mag nu, maar het condoom is nog altijd taboe. 'Ketters.' Dat tegen. [illegible]

Mannen

[illegible]

Van de wat schuchtere, onzekere Bouterse, die zijn zelfvertrouwen ontleende aan het tappen van moppen, is helemaal niets meer over. De bevelhebber-met-verlof is in de afgelopen [illegible] jaar veranderd in een keiharde machtswellusteling, wiens handelen vaak onvoorspelbaar [illegible]. Wat wil Bouterse met zijn aankondiging ontslag te nemen als legerleider? Naakt een nieuwe kerstcoup, zoals die van twee jaar geleden ook met een ontslagaanvraag begon? Of wil Bouterse, de geïsoleerde, nu echt met pensioen? Wellicht dat hij vandaag duidelijkheid zal verschaffen op de door hem aangekondigde 'massa-bijeenkomst'. Suriname wacht - deels in spanning, deels gelaten - af.

Bouterse lijkt rijp voor een politieke carrière

DOOR JOS HEYMANS

DEN HAAG — Op 28 februari 1980, drie dagen na de staatsgreep in Suriname, zat Desi Bouterse vertwijfeld achter zijn bureau in de Memre Boekoe-kazerne. Met de handen in het haar. Zijn toehoorder was kolonel Hans Valk, hoofd van de Nederlandse militaire missie in Paramaribo, door de nieuwe machthebber ontboden voor advies. „Bouterse was ten einde raad. Hij was plotseling de baas van het land geworden en had geen idee wat hij moest doen."

Het moet als bewijs dienen voor de stelling dat Bouterse nooit bewust een staatsgreep heeft gepleegd. Sergeant Desi Bouterse, de militaire sportinstructeur, was immers geen politiek dier. Zijn belangstelling voor de politiek onderscheidde zich nauwelijks van die van de gemiddelde Surinamer, die de corruptie van de overheid als een noodzakelijk kwaad accepteerde.

Bouterse en zijn kameraden wilden slechts de legerleiding vervangen en de gevangen genomen voormannen van de vakbond bevrijden.

Maar wat een bevrijdingsactie had moeten worden, leidde tot de vlucht van de volledige regering Arron. De bevolking vond het prachtig en hoopte dat de militairen een nieuwe rechtsorde, zonder corruptie, zouden scheppen. Maar de coupplegers waren nergens op voorbereid, hadden geen ideologie, laat staan een plan.

achtergrond

Bouterse groeide in zijn opgedrongen rol van machthebber, verdiepte zich in de politiek en kreeg waardering voor zijn [illegible]. Een dictator kon hij aanvankelijk niet worden genoemd. De verandering kwam in 1982, toen als gevolg van de economische recessie massale protestdemonstraties tegen het militaire bewind werden gehouden en de roep om de terugkeer van de oude partijen steeds luider klonk. Bouterse voelde zich verraden en vernederd. Dat gevoel werd nog een versterkt door de couppoging van luitenant Rambocus, die er bijna in slaagde de bevelhebber te verdrijven.

Mensen uit de omgeving van Bouterse beschouwen dat moment als de grote omwenteling. Het paranoïde gedrag van de bevelhebber openbaarde zich [illegible] later, toen vijftien vooraanstaande Surinamers werden [illegible]. Angst voor de oppositie had Bouterse tot de decembermoorden gedreven.

Even leek het erop [illegible]

[illegible] in Suriname was hersteld [illegible] algemene verkiezingen [illegible] voering van het parlement [illegible] vorming van een nieuwe regering. Maar Bouterse [illegible] machtigste man van het land.

Ondanks de staatsgreep [illegible] wist Desi Bouterse dat zijn rol als militaire machthebber was [illegible] speeld. Onder de nieuwe regering krijgt hij ook geen [illegible] meer, het leger moet terug naar de kazerne, met [illegible] schappen worden teruggetrokken.

Het aangekondigde ontslag als bevelhebber zou weleens een [illegible] doordachte actie zijn. Bouterse kan als leider van de NDP, de politieke partij van de militairen, met [illegible] zetels de grootste fractie in het parlement, veel meer macht [illegible] ren. Als politicus is Bouterse [illegible] ongrijpbaarder dan als legerleider.

Transacties

Te koop demontabel KANTOORGEBOUW, 30-10 m. of 30-8 m, variabele mogelijkheden. Tel. 043-632433.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Landbouw en Veeteelt

Landbouwmechanisatie

Gebrs. Op 't Root

Ketelaarsweg 16
6035 AC OSPEL

Eindejaars-show

op
donderdag 10 december 10.00-22.00 uur
vrijdag 11 december 10.00-22.00 uur
zaterdag 12 december 10.00-18.00 uur

Tel. 04951-33446

Aubel, België te k. 6 ha weiland
Ook geschikt als campingterrein. Direct te aanvaarden. Xhonneux, Donsart 350, Aubel. Tel. 09-3287687138.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Bestel tijdig uw KERSTBOOMPLANTEN. Rompelberg, Bunde. 043-645365.

MOLLENBESTRIJDING. Tel. 045-327543.

Te koop MESTSPREIDER, i.g.st. Tel. 045-751896 of 751659.

Te k. RIJPAARD, plm. 1.60 mtr., slank type, ƒ 3.750,-. Tel. 04454-63689.

Te koop aangeb. plm. 2½ ha LANDBOUWGROND in Bunde. Tel. 043-640365.

Dragende RUNDEREN te koop. Tel. 04454-63896.

Te koop TEXELAAR (ooi), 8 mnd. oud. Tel. 04492-3446.

Te k. 2-jr. bruine HENGST, Saros x Eros, zeer goede bewegingen: 045-316441.

TRAKTOR met frontlader; hefmast 3 mtr.; smalspoortraktor; handhefmast 1½ mtr.; tev. diesel motor 40 PK Tel. 09-32.89866680.

Te k. TRACTOR Cormiek 844 S vierwiel aandrijving MF 158 met voorlader, Fiat 780. Tel. 04759-3565 of 04758-1270.

Te k. 3½-j. br. RUIN afst. Ramiro-Almee-Farn, sjiek dressuurpaard, licht aangereden; 3-j. apart mooie bonte B-pony, zadelmak, zeer lief; 3-j. Welsh C-pony merrie, blauwschimmel, zeer goed bewegen, zadelmak en prachtig. 045-221957.

Auto's

Alfa

Te k. Alfa ROMEO 75 Twin Spark, '87, 68.000 km., kl. grijs, 046-516565.

ALFA ROMEO 75 2.0 Twin-Spark, 9- '89, rood, 70.000 km., ƒ 21.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

ALFA Giulietta 1.6 bwj. '83, APK 11-'93, geen 2e zo mooi, vraagpr. ƒ 3.950,-. Tel. 045-326818.

Te k. ALFA 90 2.0 inj., bwj. 86, antr.met., Nardi stuur en pook, 16 inch borbet, stuurbekr., electr. ramen en stoelen. centr. vergr. enz., pr. ƒ 10.750,-. Tev. Alfa Sprint Delta, snelle motor, sportuitvaat, 7 x 13 Ronal en uitbouwset (geen papieren). Tel. 046-376639.

Audi

AUDI 80, 1.8 S, bwj. '87, kl. rood, in staat van nieuw. Tel. 045-417353.

Te k. AUDI 80, bwj. 12-'88, zeer mooi, iedere keur. toegestaan, ƒ 19.000,-. Rect. Bonselstr. 13, Hoensbroek. Tel. 045-226242.

Te k. EXCLUSIEVE Audi 80 1.8 S bwj. '87, geheel Treser uitgeb., alle extra's. Zien is kopen. Tel. 045-722872 na 18.00 uur.

AUDI 80 1.8 E, 90 PK, bwj. 90, 43.000 km, C.V., stuurbekr., in nw.st. ƒ 25.000,-. Tel. 046-754378.

AUDI 80 1.8S, 11-'87, met. grijs, LPG, ƒ 15.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Te k. AUDI 80 1.6 D mod. 88 donk.grijsmetal., 5-bak met ANWB keuringsrap. vr. pr. ƒ 15.000,-. Tel. 09-4921536275.

AUDI 100 2.3E Avant autom airco, 1990, 90.000 km, ƒ 32.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

AUDI 80 1.8S met.blauw, 12-'88, LPG, 105.000 km, ƒ 18.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Austin

AUSTIN Montego, bwj. '85, zeer luxe uitv. o.a. get. glas, centr. vergr. Prachtige auto. Pr. ƒ 4.500,-. 045-741932.

BMW

Te k. BMW 5.2, in nw.st., bwj. '79, pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-451292.

Te k. BMW 324 TD 6-'88, zwartmet., 97.000 km, div. opties, alle keuringen toegest., onderh.boekje en rek. aanw., pr. ƒ 29.350,-. Tel. 045-723007 b.g.g. 211205.

BMW 316 1800 CC, 6-'85, bronsmet., verlaagd MX V2 banden, radio-cass., pr. op aanvr. Tel. 04498-55438.

Te k. BMW 735i, bwj. '81, APK, mech. 100%, veel extra's, ƒ 3.950,-: 045-725595

BMW 320 6 cyl., '78, beige, alu velgen, i.g.st., APK 2-'93, ƒ 2.000,-. Tel. 046-327678 na 18.00 uur.

Te k. BMW 318i, bwj. '86, bordeauxroodmet. i.z.g.st. div. opties, vr.pr. ƒ 13.500,-. Tel. 045-229803.

BMW 323i '83, nieuw mod., verlaagd, alu sterwielen, rondom spoilers, Recaro enz. Tel. 045-312044.

Te koop BMW 520i automaat, bwj. '82 met veel extra's, i.z.g.st., ƒ 3.900,-. Tel. 04454-64738.

BMW 316 bwj. '85, zeer mooi, t.e.a.b. Trompstr. 13, Brunssum. Tel. 045-271573

Te k. BMW 316, bwj. '82, zien is kopen, ƒ 1.750,-. Tel. 045-727879.

Te k. BMW 520i, bwj. okt. '89, van part. onderh.boekje aanw., schadevr., event. inr. mog. Tel. 04951-41766.

Te k. BMW 316 1800-m, LPG, bwj. '87, veel extr., als nw., pr.n.o.t.k. 04455-2789.

BMW 525i, autom., vele extra's, rood, bwj. '89, tel. 045-750531.

Te koop BMW 320i, bwj. '89, met lakschade, t.e.a.b. Tel. 045-271457/257257.

BMW 325i, bwj. '84, 16 inch. sportvlg., schuif/kanteld. diamantzwart, tax.rapp., nw. st., 75000 km. 045-226770.

BMW 318i APK 10-'93, Lmvlgn, i.g.st., ƒ 2.000,-. Tel. 04450-4147 of 045-314215.

Te koop BMW 520i, bwj. 6-'88, met.zwart, schuifdak, alu. vlg., C.V., div. extra's, ƒ 28.900,-. Tel. 045-460411

Mooie BMW 316, bwj. '81, APK gek., vr.pr. ƒ 1.650,-. Kampstr. 5, Kerkrade.

Buick

Te k. BUICK Century limited, bwj. '83, LPG, 6-cyl., blauw, ƒ 4.800,-. Tel. 04743-2168.

Chrysler

CHRYSLER Voyager 2.6 4 cyl., '86, alle opties, 7-pers. Bovag-bedr. 045-244947.

Te k. zeer mooie BMW 316 1.8, bwj. '86, 4-drs., donkerblauwmetal., mistlampen, toerenteller, spoiler achter, getint glas, ƒ 12.500,-. 045-725974 of 043-612929.

BMW 520i speciale uitv., zeer excl., m. '89, alle opties sportv., verl., enz., kl. Ferrari rood, i.nw.st. ƒ 35.000,-, inruil mogelijk. 043-254462.

Citroën

CITROËN BX 19 TG Diesel station, grijs kent., '91, wit, ƒ 16.950,-. incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

CITROËN GSA LPG, bwj. '84, APK 5-'93, in zeer g.st., pr.n.o.t.k. Schaesbergerweg 160, Heerlen.

CITROËN BX 1.6 TRS, bwj. '85, kl. bord.rood, i.z.g.st., ƒ 5.700,-. elec. ramen, centr deurvergr. 045 -417576.

CITROËN C 15 diesel, 8-'85, wit, ƒ 4.950,-. incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

CITROËN Visa Leader, 1986, 78.000 km. ƒ 5.450,-. APK 11-'93. 045-255784.

CITROËN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw; in- en verkoop schade Citroën. May Crutzen, 045-752121.

Te k. Citroën VISA Leader bwj. '86, APK juni '93, vr.pr. ƒ 5.700,-. Tel. 045-316205.

Te koop CITROËN BX 14, bwj. '86, i.z.g.st. pr. ƒ 6.500,-. 045-718716.

Daihatsu

Te k. weg. omst. ROCKY Jeep, bwj. 1985, i.pr.st., ƒ 4.000,-. Leliestr. 35, Sittard, na 12.00 uur.

DAIHATSU busje 850 Cab, bwj '85, grijs kentek., met ramen, pr. ƒ 3.250,-. Tel. 045-720200.

Dodge

Te k. Dodge ARIES, 1987, 96.000 km., automaat, kl. blauw, tel. 046-516565.

Ferrari

FERRARI 328 GTS, Amer. import, replika, bwj. '85, ƒ 50.000,-. Tel. 046-376835

Fiat

FIAT Ducato diesel, hoog. 8-'88, wit, ƒ 11.950,-. excl. Auto Weekers. 04906-1387.

Mooie Fiat PANDA 45, bwj. '83, APK 4-'93, vraagpr. ƒ 2.650,-. Tel. 045-225913.

Fiat PANDA bwj. '87, zeer mooi, prijs ƒ 5.000,-. Dr. L. T.H Wietenstr. 17, Brunssum. 045-255304.

Fiat RITMO Silver spec. uitv. heel mooi, bwj. '86. Bongerdweg 2, Nuth. Tel. 045-245280.

Te k. Fiat PANDA 45 bwj. 9-'83 plus APK i.z.g.st. vr.pr. ƒ 2.350,-. Tel. 046-511631.

Te k. Fiat TIPO 1.4 DGT, bwj. eind '88, alle denkbare extra's, pr.n.o.t.k. Tel. 045-214863.

UNO 70S 5-drs '90. Autobedrijf Klankstad. Tel. 045-413916.

Fiat PANDA 1000 CL-iE, 29.000 km., wit, bwj. '91, 045-750531.

Te k. Fiat PANDA 1000 IE, bwj. sept.'92, pr. ƒ 13.500,-. Tel. 045-214383.

Te koop FIAT 127, wit, bwj. '85, APK 6-6-'93, ƒ 2.800,-. Tel. 04405-3617.

FIAT, type Panda 750 CL, nw. model, '87, ABWB mog., ƒ 5.950,-. Tel. 045-424128.

FIAT TIPO DGT '90. Autobedrijf Klankstad. Tel. 045-413916.

Te k. Fiat PANDA 750, bwj. '87, kl. wit, 77.000 km, i.g.st vrpr ƒ 4.800,-. 04750-26919

Fiat PANDA 45, bwj. '83, zwart, APK 10-'93, met luxe striping, auto is echt 100% roest-schadevrij, ƒ 70,- wegenbelasting, vr.pr. ƒ 3.250,-. 045-226869.

FIAT 128 stationcar 1100 CC, 1 jr. APK, 1e eig. trekh., 95.000 km, vr.pr. ƒ 1.350,-. Tel. 045-326818.

Ford

Te k. Ford ESCORT 1600 S, bwj.'78, APK 2-'93. Tel. 04404-1262.

Te k. van part. Ford ESCORT XR 3i, bwj. 7-'88, zeer mooi, vr.pr. ƒ 18.750,-. Tel. 046-529076.

Te k. Ford FIËSTA 1100 L, bwj.'86, pracht auto, ƒ 6.950,-. Tel. 04406-14307

Ford FIËSTA 1100 bwj. '83, puntgaaf, i.z.g.st. ƒ 3.750,-. 045-725984.

Te k. Ford FIËSTA, bwj. '80, APK, pr. ƒ 1.475,-. Tel. 045-312427.

Te k. Ford ESCORT 1.6 Diesel, bwj. febr. '86, APK nov.'93, trekh., 045-229189.

Te k. 5-drs. Ford SIËRRA 2.0 GL, i.z.g.st., 65.000 km, ƒ 5.900,-. Tel. 045-250765.

Ford SIËRRA 2.0i Special nw. mod. '88, 3-drs., div. extra's, z.g.a.n., ƒ 10.800,-. Evt. inr. kl. auto mog. Tel. 04498-53027.

ESCORT 1.4, bwj. '88, zwart, 5-drs., 15 inch RS vlg. Inr. mog. 04493-2903.

ESCORT 13L Bravo, '84, div. access., zeldz. mooi. ƒ 4.950,-. Tel. 045-424128.

Te k. Ford GRANADA 2.5 D, bwj. '83, APK 7-'93, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 15.000,-. Tel. 045-255893, na 13.00 uur.

FORD Escort 1.6 Bravo, nw. mod., bwj. '87, 5-bak, boekje, ƒ 9.750,-. 046-525489.

Ford ESCORT 1.1 model Laser, '85, 5-bak, zeer mooi ƒ 4.950,-. Tel. 045-254074.

Ford FIËSTA nw. model laser, '86, bijz. mooi ƒ 5.750,-. Tel. 045-454087

FORD Escort XR3i, bwj. '83, 5-bak, sportvelgen, veel extra's. Tel. 045-526047.

Te k. Ford ESCORT 1.4 Bravo, 5 versn., 2-drs., 100%, zeer mooi, bwj. 1987, ƒ 7.950,-. Tel. 045-727169.

Te k. Ford ESCORT 1600 Bravo, 1984, 86.000 km., kl. donkerblauwmetal., schuifd. trekhaak. 045-217308.

Te k. v. part. Ford ESCORT 13 L, 1985, 5-drs., wit, 100%, APK t/m 10-'93, vr.pr. ƒ 7.850,-. 045-226469.

Ford SCORPIO 2.0 CL '86, 5-drs., LPG, iets spuitwerk, ƒ 6.000,-. 045-321044.

Ford SIËRRA Combi 2.0i, DOHC, bwj. 10-'89, inruil mogelijk, vr.pr. ƒ 21.500,-. Tel. 04405-3453.

Ford ESCORT 14 CL, bwj. '89, zwart, 5-bak, topconditie, ƒ 10.250,-. 046-520907.

Te koop Ford ESCORT 1300 L, bwj. '80, nw. model, bijzonder mooi en goed, APK 6-'93. Tel. 04492-5645, na 14.00 uur.

Ford SIËRRA 2.0 inj., DOHC, bwj. '89, schuifdak, getint glas, c.v., pr. ƒ 13.750,-. 046-372443.

FORD Siërra 2.3 diesel station, grijs kent., 10-'89, 70.000 km., ƒ 15.950,-. incl. Auto Weekers. 04906-1387.

Te koop Ford Fiësta, bwj. '81, APK 11-'93, ƒ 1.850,-. Tel. 045-724993.

Te k. Ford ESCORT 1.4, bwj '86, blauwmet., witte sierstrippen, plm. 90.000 km., schuif/kanteldak, spoiler, i.z.g.st. Tel. 04406-13673.

FORD Escort 1.6 L, '83, APK 11-'93, zwartmetallic, ƒ 4.500,-. Tel. 045-255784.

FORD Scorpio 2.0 CL, 10-'86, met. blauw, ABS, ƒ 9.450,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

FORD Transit, bwj. '80, ƒ 1.500,-. incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

FORD Transit diesel, 10-'86, wit, ƒ 9.950,-. excl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

FORD Transit, 9-pers., 6-'90, LPG, autom., ƒ 16.950,-. incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Ford FIËSTA XR2, bwj. '86, APK sept. '93, prijs n.o.t.k. Tel. 045-255993.

Te k. FORD Escort 1300, type '81, APK 7-'93, ƒ 1.650,-. Tel. 045-217202.

Te koop FORD Escort XR 3i, bwj. '90, zeer mooi, vr.pr. ƒ 24.750,-, inr. mog., te bevr. na 11 uur. 045-327270.

FORD Escort 1300 Laser, 5-bak, roodmet., m. '85, ƒ 5.500,-. 045-724417.

Te k. Ford SIËRRA 1600 Laser, kl. wit, bwj. '85, i.st.v. nw., pr. ƒ 6.700,-. Tel. 045-258408.

Zeer aparte CAPRI 3.0 V6, bwj.'81, inr. motor mog., vr. pr. t.e.a.b. Tel. 045-456215.

Te k. Ford FIËSTA 1100 C, zeer mooi, bwj.'87. Telefoon 045-215353.

Te koop ford FIËSTA L, APK tot 4-'93, ƒ 750,-. Tel. 045-424494.

Ford SIËRRA 1.6 HB, bwj. '84, kl. rood, striping, trekh., APK '93, vr.pr. slechts ƒ 4.250,-. 046-753968.

Te k. goede Ford ESCORT 1.3 L bwj.'81 met LPG 045-352041 b.g.g. 045-418870.

Te koop Ford SIËRRA 2.0, Laser, aut., '85, i.z.g.st., vele opties. Vr.pr. ƒ 8.750,-. Tel. 046-334093 b.g.g. 337990 na 16.30 uur.

Ford PROBE 2.2i, autom., airco enz., roodmet, bwj. '90, 045-750531.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Honda

PRELUDE 1.8 EX automaat 5-'85, 80.000 km., ƒ 8.950,-. Auto Weekers, 04906-1387

Te k. HONDA CRX 1.5i 12V, bwj. '84, i.z.g.st. vr.pr. ƒ 11.750,-. Tel. 045-427516.

Honda PRELUDE 1.6, bwj. '80, APK aug. '93, vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 045-427064.

Koopje! Honda PRELUDE EX 2.0 bwj. '85 automaat, ƒ 11.950,-. 045-255540.

Honda Civic CRX 1.6i, '90, wit, 65.000 km., ƒ 26.950,-. Auto Weekers. 04906-1387.

Honda ACCORD Aerodeck 2.0 EX, bwj.10-'88, blauwmet., schuifd., 90.000 km. Scheiberg 175, Heerlen.

Hyundai

Hyundai SCOUPÉ 1.5 GSi, juli '90, rood, zonnedak enz. nog 8 mnd. fabrieksgarantie. Tel. 04492-5950.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Jeep

Patrol GR '91; highroof '90; Terrano 2.7 TD, geel kent. '90; Patrol '85, 4-drs.'86; Pajero TDi 7-pers., '90; Pajero TD '88; Rocky '87; Trooper '86, '85; 5x Suzuki, King cab '86; Isuzu dubb. cab. '89. "In- en verkoop".

Texacars 4x4. ☎ 04702-3040

Jeep SUZUKI Vitara 1.6i JX, soft-top, met.blauw, '90. ƒ 21.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Jeep TOYOTA HI-Lux, diesel, 4x4 dubbel. cabine, 8-'87, ƒ 23.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Te koop NISSAN Patrol 3.3 D grijs kent., bwj. '84, i.g.st. Tel. 046-331389

Jeep NISSAN Patrol diesel, 3-'84, met. grijs, ƒ 14.950,-. Auto Weekers. 04906-1387.

RANGE Rover bwj. '85, 2-drs., nw. type, veel extra's, grijze Voque inter., nw. gril, spoiler, elec. ruiten, stereo, wit, in perf. st., ƒ 118.000 km., APK okt'93, pr.n.o.t.k. Evt. inr. kl. bedrijfswagen mog. Tel. 043-254456.

Lancia

Te k. LANCIA Thema IE, bwj 10-'89, kl. blauwmetall., airco, alle extra's, in perf.st., vr. pr. ƒ 20.500,-. 045-729506.

Land rover

De Uiver b.v.

4x R.R. 4-drs. Vogue aut. en handgesch.	
Car en Comm.	1987/1990
1x R.R. 2-drs. turbo diesel Comm.	1988
3x Discovery 3/5-drs. Tdi/V8i Car	1990/1992
1x Discovery 3-drs. Tdi Comm.	1990
4x L.R. Hardtop TD Car en comm.	1987/1989
3x L.R. 110" hardtop en softtop	1981/1984
10x L.R. 88" en 109" hardtop en softtop	1979/1983

Prov.weg Nrd. 85-87 Doenrade.
Tel. 04492-1931, fax 04492-2705.

Mazda

Te koop MAZDA 626 Sedan 1.8 DX met LPG, trekhaak, bwj. '88, APK juni '93, evt. inruil mog. Tel. 045-227335.

Koopje MAZDA 626 LX 2.0, wit, APK, bwj. '87, 5 bak, i.z.g.st. Tel. 04754-85336.

MAZDA 626 LX, 2 l. diesel, bwj. '87, 4-drs., i.p.st. pr. ƒ 9.250,-. 045-720200.

Te k. MAZDA 323 bwj. '80, autom. APK gek., pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-230307.

Te koop MAZDA 323 LX Sedan, 4-drs., bwj. '87, i. perf.st., pr.n.o.t.k. Jerichostraat 23, Heerlerbaan.

Te koop MAZDA 323 F coupé 1.6i, GLX, 5-drs., nov. '89, kleur zwart. Na 14.00 uur 045-440558.

MAZDA 323 1700 diesel, stationcar, 5-drs. bwj. '87, kl.blauwmet. pr. ƒ 7.850,-. Sleinadastr. 52, Achter de Hazen, Schaesberg.

Te k. MAZDA autom. 323 HB, 3-drs., bwj. 6-'81, APK 11-'93, i.z.g.st. vr.pr. ƒ 2.150,-. Tel. 046-520242.

Te k. MAZDA 626 bwj. '81, plus APK, trekh., 4-drs., i.z. g.st. vr.pr. ƒ 1.350,-. Tel. 046-511631.

Te k. MAZDA 626 2.0 GLX coupé '86; Mazda 626 HB 2.0 autom. met stuurbekr. '84; Mazda 626 Sedan '82; Mazda 323 HB 1.3 sport '87; Mazda 323 HB 1.3 autom. '85; Volvo 340 3-drs LPG '88; Volvo 340 2-drs autom. '83. Autobedrijf L. Bodelier, tel. 045-441721.

Mercedes

De Uiver b.v.
Te koop Mercedes Benz 230 E blauw, 1988, 75.000 km, 1e eig.
Zie verder rubriek Landrover
Prov.weg Nrd. 85-87
Doenrade. Tel. 04492-1931, fax 04492-2705.

Te k. MERCEDES Benz 230 E, bwj.'84, voorzien van extra's, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 11.000,-. Tel. 045-220125 tussen 12.00 en 17.00 uur.

V. part. 1e eig. 300 TD TURBO diesel, '83, aut., stat., zilv., gr., met., get., gl., roofr. armst., centr.l., niv. reg., a-lu.v., 15 ", alarm, stereo., cass., 4 sp., trekh., 2 sp. winterset, 2 b. extra, ski-imp sn. Set. kr., ƒ 14.950,-. 045-753346.

MERCEDES 190 D verl. schuifd. Sec.uitv. zeer mooi, bwj. '87, kl. wit, vr.pr. ƒ 28.500,-. Tel. 045-213027

Te k. MERCEDES 300 D model 123, 190.000 km, APK 11-'93, stuurbekr., c.v., vele extra's, radio, kl. groen. Zien is kopen. Vr.pr. ƒ 4.500,-. Tel. 04454-62906 of 63380.

Te k. MERCEDES 300 TE, '86, airco, standverwarming, ABS. Tel. 046-752038.

Jan v. CRUCHTEN: 190 '88; 250D '88; 300 TD gr. kent. '87; 300 D '89; 190 D '92; 230 CE '90-'82. Tel. 045-722844, Schandelerstr. 2, Heerlen.

MERCEDES 300D, 8-'86, 5-bak, 170.000 km., rookzilver, ƒ 29.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

MERCEDES 190 D, bwj. '88 stuurbekr., c.v., alarm, 149.000 km., vr.pr. ƒ 2.750,-. Te bevr. 046-524679.

Nissan/Datsun

Nissan STATIONCAR 2.0 Diesel, bwj.'81. Zondag tel. bereikbaar 04406-42109

Te k. NISSAN Micra 1.0 DX, bwj. 5-'83, APK 5-'93, 3-drs, i.z.g.st., pr. ƒ 5.000,-. Tel. 04454-62092.

NISSAN Bleubird diesel, station, '89, met.grijs, stuurbekr., ƒ 13.950,-. Auto Weekers. 04906-1387.

NISSAN Vanetta diesel, 6-'89, wit, 70.000 km., ƒ 14.950,-. incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Datsun CHERRY 1.5 autom. bwj.'83. Tel. 045-271018.

Nissan CHERRY 1300 GL, '84, APK 7-7-'93, 3-drs i.z. g.st. ƒ 2.950,-. 045-323178.

Te k. NISSAN Bluebird stationcar 2000 LX, bwj. '89, 68.000 km, veel extra's o.a. stuurbekr. Tel. 045-464602.

NISSAN 100 NX Targa, div. extra's, 28.000 km., wit, '91, 045-750531.

Nissan PRAIRIE 2.0i SLX, 7-pers., alle extra's, antr. met., 55.000 km., bwj. '89. Tel. 045-750531

Nissan MICRA 1200L, wit, 44.000km., bwj. '91. Tel. 045-750531

Mitsubishi

Te k. Mitsubishi GALANT GL, bwj.'88, LPG, 100.000 km, fantastische auto met stereo, radiocass., elke keuring toegestaan, vr.pr. ƒ 11.950,-. Tel. 04450-3029

Morris

Te k. MINI 1100 Special, bwj '77, i.z.g.st., kl. blauw, pr. ƒ 1.099,-. Tel. 045-424493.

MINI 1000, bwj. '84, met APK, kl. grijs, i.z.g.st., ƒ 3.800,-. Tel. 044-921108.

Oldtimers

VW KARMAN Ghia type 34, bwj. '67, 90% gerest. (spuiten), mooi ingev. worden, vraagpr. ƒ 6.500,-. inr. event. mogelijk. Tel. 045-428958.

OLDTIMER VW Kever 1300 23 jr., i.st.v.nw., APK nov. '93, vaste pr. ƒ 4.500,-. Tel. 04752-4826.

Te k. Opel REKORD type B 1.7S, 4-drs. L, bwj. '66, z.g. a.nw. km.st. 114.000, pr.n.o. t.k. Tel. 045-414790.

Opel

Kadett GTE 1.8i
bouwjaar 1984, verlaagd, 16" Borbet vlgn., alarm enz. ƒ 7.950,-. Tel. 045-227050.

Te k. Opel KADETT GT 16 SH Hatchback, bwj.'85, org. kantel/schuifdak en Hella voorbumper, 5-drs., in nw.st Tel. 04498-54734.

Te koop Opel KADETT 1.6i met diverse accessoires, bwj. 1989, pr.n.o.t.k. Tel. 045-754549.

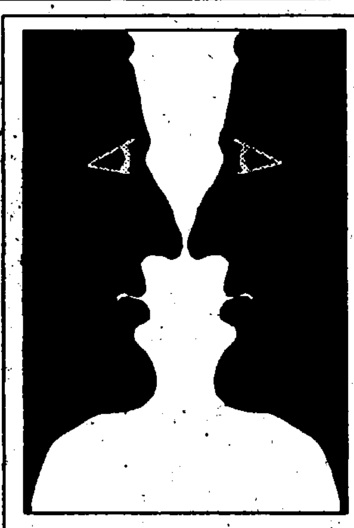
Opel VECTRA 1.8 GLS, '89, i.z.g.st., APK 10-'93, ƒ 18.900,-. 045-458319.

Te k. zeer mooie Opel ASCONA GT 1.8E, 115 PK, inj. bwj. 1983, 5-versn., alle GT extr. w.o. event. lm velg., alle keur. toegest. vr.pr. ƒ 3.800,-. Tel. 046-745218.

Te k. van 2e eig. prachtige Opel OMEGA GL 115 PK, inj., i.z.g.st., bwj. sept. 1989 met div. extr. Alle keuringen toegestaan. Vr.pr. ƒ 15.800,-. 046-756073 na 11.00 uur.

Opel KADETT 1.4i GL, zwartmet., 43.000 km., bwj. '90, 045-750531.

Voor Piccolo's
zie verder pagina 8

De eenzaamheid van Elco

DOOR HENRI KRUITHOF

HAAG – Brinkman wordt eenzaam. Als de CDA-par-d vandaag het voorstel van de afdeling Amsterdam de wao overneemt, wordt hem zijn laatste strijdpunt anden geslagen. De vraag die zich dan onmiddellijk ingt, is: wie steunt de arme fractievoorzitter eigenlijk

DA-fractie is nog de enige Tweede Kamer die de kabi-oorstellen over de wao . Het draait daarbij vooral de vraag of bestaande rs jonger dan vijftig jaar korting op hun uitkering n krijgen.
abinet vindt van wel, om-t een extra stimulans zou en weer aan het werk te n. Maar in de Tweede Ka-rijgt het kabinet de handen

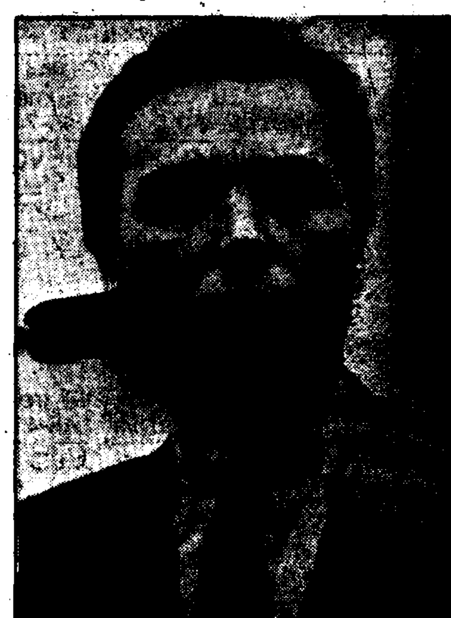
politiek objectief

p elkaar voor dat stand-Het CDA staat zelfs totaal . De bestaande wao'ers n worden ontzien, vindt de Kamer behalve Brinkman zijnen.

ag vergadert de CDA-par-d over dit lastige probleem. gevaardigden uit het land ren zich heel goed dat man (toch de toekomstig van de partij) zich met en haar aan het wao-stand-verbonden heeft. Als de partijraad hem daarvan terugfluit, laat hij automatisch de eigen leider vallen.

Maar aan de andere kant vindt een groot deel van de regionale vertegenwoordigers van het CDA, dat het te gek is om mensen die al in de wao zitten, nu te confronteren met een korting op de uitkering. Tenslotte kunnen zij zich niet meer bijverzekeren. „Een brandend huis kun je niet verzekeren," zo luidt steevast het argument van de tegenstanders van de kabinetsplannen.

En of het nog niet genoeg is, begint ook in Brinkmans eigen CDA-fractie het gemor hoorbaar te worden. Zowel om de hierboven genoemde inhoudelijke redenen, als om het feit dat het CDA totaal alleen staat, meent een forse minderheid in die fractie dat Brinkman zich minder star moet opstellen.
Brinkman is daartoe wel bereid, maar dan moet als alternatief worden toegewerkt naar een stelsel, waarbij de overheid garant staat voor uitkeringen op het minimumniveau (voor werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en ziekte). Werkgevers en werknemers zouden dan onderling maar een extra verzekering moeten regelen bij de particuliere maatschappijen.
Dit zogenaamde basisstelsel staat vandaag bij het CDA ter discussie. Op tafel ligt een rapport van de commissie-Kolnaar over het sociale stelsel in ons land. En jawel: Kolnaar wijst het basisstelsel ook af. En uit de eerste reacties van de achterban blijkt, dat de partijraad hem daarin zal volgen.
Als dat gebeurt, staat Brinkman met lege handen. Coalitiepartner PvdA wil niet met het CDA mee, de eigen fractie begint te morren en met Lubbers weet je het maar nooit. Tijdens de algemene beschouwingen in de Tweede Kamer heeft de premier al laten doorschemeren dat het kabinet er mogelijk geen halszaak van zal maken als de meerderheid een onderdeel van de wao-plannen afwijst.
Maar juist om die redenen zal het vandaag in de CDA-partijraad waarschijnlijk niet zo gaan. Tot het allerlaatste moment zal er overlegd worden over een niet al te duidelijke motie, waarmee de achterban kan leven en Brinkman toch weer alle kanten op kan. Wordt vervolgd.
Maar daarmee zijn Brinkmans

● *Elco Brinkman*

zorgen nog niet voorbij. Er staat nog een ander heikel onderwerp op de agenda. De partijraad wil zich opnieuw buigen over ontwikkelingssamenwerking. Daarbij is vooral de vraag hoeveel geld er naar de arme landen moet worden overgemaakt.

Vorig jaar heeft het partijbestuur op dit onderwerp een gevoelige nederlaag geleden. Partijvoorzitter Van Velzen probeerde tevergeefs te voorkomen dat de partijraad zou uitspreken dat de uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking zouden worden gehandhaafd op het niveau van 1,5 procent van het nationaal inkomen. Hij greep daarbij zelfs naar absoluut onoirbare middelen. Zo verweet hij de partijraadsleden dat ze niet voldoende verstand van de problematiek hadden om erover te kunnen oordelen.
Van die motie is in de praktijk overigens niets terechtgekomen. Er is inmiddels zoveel bezuinigd op het ontwikkelingsbudget, dat minister Pronk vorige week in de Tweede Kamer verzuchtte dat hij een 'looser' was. Desalniettemin bleef de minister in functie. Maar deze PvdA-minister zal vandaag in de CDA-partijraad ongetwijfeld weer veel steun krijgen. Weliswaar zal de norm voor de uitgaven van ontwikkelingssamenwerking worden veranderd, maar de CDA-achterban voelt nog altijd niets voor verlaging. Hoe deze discussie afloopt, is zeer ongewis.
De afloop van deze partijraadsvergadering is een testcase voor Elco Brinkman. Op beide crusiale punten heeft de CDA-fractie onder zijn leiding de nek behoorlijk ver uitgestoken. Nu zal moeten blijken in hoeverre de achterban van het CDA al bereid is de nieuwe leider te volgen. Het wordt een spannende zaterdag voor Brinkman.

rans veto-dreigement juridische atoombom

SSEL – Het is weleens de sche atoombom onder de enoemd: afschrikwekkend er geen gebruik van gemaakt. Maar die gewa-vrede rond het nationale cht binnen de EG is ruw ord, nu de Franse regering sloten lijkt tot het uiterste hten tegen het haar onwel-ige landbouwakkoord. s worden de EG-diploma-econfronteerd met nieuwe r; hoe kan een veto on-lijk worden gemaakt en – er – bestaat het veto-recht lijk wel of is het een juri-monster van Lochness?

ijn twee woordjes die alle chellen binnen de EG rinkelen: 'vitaal belang'. minister die net binnen de t onderspit heeft gedolven, met die twee woorden aan gevecht met grovere mid-wordt voortgezet. „Een taat die zich beroept op belangen', spreekt een ve-verwoordt een diplomaat rpretatie die binnen de algemeen wordt gegeven t uit 1966 daterende 'Ak-van Luxemburg'.
eciale veto-recht kan al-gepast worden bij onder-n waarvoor geen unanimi-der de lidstaten vereist is. bijvoorbeeld handelspoli-de honderden maatrege-or het verdwijnen van de ontrles wordt binnen de sloten bij gekwalificeerde erheid. Daarbij hebben nden meer stemmen dan maar kan geen enkel land luit blokkeren. Tenminste, niet zonder het 'vitaal belang' op tafel te gooien.

Al sinds jaar en dag wordt er naar gestreefd de EG minder bij unanimiteit, en vaker bij meerderheid te laten beslissen. De Fransen hebben het daar altijd moeilijk mee gehad, bang als ze waren om in de minderheid te komen. Vandaar dat in 1966 in Luxemburg na een lange impasse het compromis van het 'vitaal belang' werd bedacht. Wanneer een land na te zijn weggestemd die beladen woorden spreekt, moet er door gepraat worden tot iedereen het eens is.

Over de precieze betekenis van dit vetorecht werd men het zelfs in het Groothertogdom destijds niet eens, en zo is het altijd gebleven. Nederland weigert 'Luxemburg' te erkennen en te gebruiken, en redeneert dat het hele compromis niet meer bestaat omdat het nooit is overgenomen in de latere EG-verdragen. Het zou dus zijn achterhaald.
In de praktijk van de EG werkt het compromis echter nog steeds: zelfs als er een ruime meerderheid van de EG-landen voor een belangrijke maatregel is, wordt er vaak verder onderhandeld om iedereen over de streep te trekken. Het 'vitale belang' spookt dan door de geesten en wandelgangen. En wanneer de Fransen de magische woorden zullen uitspreken, zal de ontreddering binnen de EG zo groot zijn, dat niemand tijd vindt de wetboeken er precies op na te slaan.

GATT: Franse slag voor de Verenigde Staten

Duitse staat heeft het moeilijk met neo-nazigevaar

n onze redactie buitenland

URG – De neo-nazi's in nd, die dit jaar al 16 men-bben vermoord, jagen de inwoners van het land n schrik aan. Het in 40 mocratie gegroeide ver-n in de staatsmacht brok-ezer dagen kennelijk af. ot dusver hebben politici, itie, inlichtingendiensten itie onvoldoende gedaan van haat vervulde 'skin-endes aan te pakken. nalyse weerklinkt in ver-ene perscommentaren.
renlange bagatellisering t rechtse geweld stuit in bredere kringen op onbe-nslotte, zo wordt geargu-d, heeft de Duitse staat terroristen sinds de jaren g scherp vervolgd.
rijke industrieland is 83 van de bevolking bang chtse terreur, zo bleek uit ling van het instituut For-het voormalige communis-oosten van Duitsland, dat als een gebied waar natio-sche groepen met name in s zijn, zei zelfs 92 procent te zijn voor jeugdige mes-ekers en brandstichters.
na de brandbom-aanslag in van zondagnacht, waarbij urkse vrouw en twee kinderen in de vlammen omkwamen, lijkt een kentering gekomen. De eerste verboden van neo-nazigroepen worden voorbereid, en de regerende christendemocraten (CDU/CSU), die al herhaaldelijk met plannen kwamen, hebben met de hun eigen grondigheid een voorstel gedaan om op federaal niveau speciale politietroepen te vormen die over eigen helikopters beschikken.

Dat de staat het geweld van extreem-rechts tot dusver heeft onderschat, toonde de Duitse televisie aan: drie jaar na de val van de Berlijnse Muur en nadat de 'communistische vijand' in Oost-Europa ten onder is gegaan, wordt in Duitsland nog altijd door 350 rechercheurs gezocht naar linkse extremisten. Daarbij wordt op moderne hulpmiddelen als computers niet gekeken. Daarentegen bestrijdt op het Bureau van de federale recherche (BKA) maar een klein groep van 50 mensen het rechtse geweld met weinig moderne middelen.

Niet de neo-nazi's gold tot nu toe de belangrijkste zorg van de regering, maar de vluchtelingenstromen. Rond een half miljoen mensen arriveerden dit jaar in de overvolle Duitse opvangcentra. De partijen voerden een langdurige strijd om een scherper asielbeleid, dat deze stroom zou moeten indammen. Agressieve 'skinheads' voelden zich op die manier gesterkt in hun haat tegen vreemdelingen.
Nadat neo-nazi's tot nu toe dit jaar bijna 2.000 aanvallen uitgevoerd hebben op asielzoekers en buitenlanders, lijkt nu de 'binnenlandse veiligheid' in gevaar. „Wie stopt het geweld?", vroeg de televisiezender ARD zich af. Kerken, werkgevers en werknemers zeggen dat de staat op dit terrein in gebreke blijft. Zij roepen de 74 miljoen Duitsers op de bescherming van de zeven miljoen buitenlanders en asielzoekers zelf ter hand te nemen.

Elite-troepen

Het boulevardblad Bild vroeg zich af: „Waarom worden niet de elite-troepen van de Bundes Grenzschutz erop afgestuurd, waarvan de hooggemotiveerde mannen alleen al door hun zwartgemaakte gezichten, oerkreten en rookgranaten elke tegenstander van schrik verstijfd doen staan?"

Deze 200 man sterke groep voor de terrorisme-bestrijding werd in 1972 opgericht na de Palestijnse aanslag op de Israëlische ploeg tijdens de Olympische Spelen in München. Ze werd verscheidene malen ingezet tegen aanslagplegers van de extreem-linkse Rote Armee Fraktion.

Toen de voorlopers van de uit de studentenopstanden in 1968 ontstane RAF de vertegenwoordigers van de staat de strijd aan-

achtergrond

zegden, reageerde Bonn hard. In verscheidene etappes werd sinds 1971 het strafrecht aanzienlijk aangescherpt. Eerst ontwierp de toenmalige sociaaldemocratisch-liberale regering in 1976 een 'anti-terrorismewet'. In paragraaf 129a werd een onderscheid aangebracht tussen terreur en anderssoortige 'georganiseerde criminaliteit'. Op het lidmaatschap van een terroristische groep kwam maximaal vijf jaar gevangenisstraf te staan, op de leiding ervan zelfs tien jaar.

Toen Helmut Kohls christendemocratische partij (CDU) in 1982 de SPD uit de regering verdrong, leek zelfs dit nog te mild. In 1986 werden de maximale straffen voor leden van een terroristische groep verdubbeld tot tien jaar. 22 gevangengenomen linkse terroristen werden tot nu toe tot levenslang veroordeeld.
Sinds 1971 staan op de lijst met hun slachtoffers 46 mensen, onder wie prominenten als de bestuursvoorzitter van de Duitse Bank, Alfred Herrhausen (1989). Ter vergelijking: sinds 1980 zijn neo-nazi's verantwoordelijk voor de dood van 50 mensen.

In Duitsland bestaat eenstemmigheid over de verschillen tussen links- en rechts terrorisme. De RAF in de jaren '70 en '80 gold als een kleine, strak georganiseerde groep. Daarentegen sloegen sinds het begin van de jaren '90 de tot dusver weinig georganiseerde 'skinheads' toe, die een achterban hebben van ongeveer 5.000 meest jonge personen die bereid zijn geweld te gebruiken.

Of een en ander ook tot kanselier Kohl is doorgedrongen lijkt de vraag. Toen linkse demonstranten drie maanden geleden de kanselier uitscholden omdat zijn regering het jarenlang in Duitsland gekoesterde asielrecht wil inperken, kaatste hij terug: „Moet je hen zien, met hun van nazi-haat vervulde gezichten." En met onbegrip noteerden journalisten in Bonn dat de regeringsleider, van wie de leiding bij de strijd tegen extremistisch geweld zou worden verwacht, de daden van de neo-nazi's nog altijd op één lijn stelt met roof en diefstal van een fiets. „Daarmee ontneemt hij het rechts-radicale geweld de bijzondere dimensie van het gevaar dat het vormt," schreef de Süddeutsche Zeitung in een commentaar.

lezers schrijven

postbus 3100

● Service banken

Wij als bewoners van een beschermende woonvorm voor ex-psychiatrische patiënten, vragen ons af waar de banken mee bezig zijn.
Als gevolg van onze psychosociale handicap(s) zijn wij genoodzaakt in een beschermende woonvorm te wonen. Hierdoor zijn wij tevens verplicht een AWBZ-bijdrage te betalen. Dit betekent dat de meesten van ons een zakgeld krijgen van circa 60 gulden per week.
Van dit bedrag moeten wij alle persoonlijke spullen kopen, sparen voor kleding en eventueel voor onze uitzet als wij zelfstandig gaan wonen. Het kabinet predikt: sociale vernieuwing en de zorgzame samenleving. Vallen banken hierbuiten?

Voor zover wij weten staan banken voor dienstverlening. Hiervan merken wij steeds minder. Door ons te verplichten om te 'pinnen' veroorzaakt men de volgende problemen:

* men ontneemt ons de mogelijkheid tot het oefenen van sociale vaardigheden (met de persoon achter het loket kun je praten, met een pin-machine niet);
* wij worden verplicht om meteen 50 gulden af te halen, velen van ons hebben meer of minder nodig, de keuze wordt ons gewoon ontnomen;
* veel pin-machines staan buiten, niet altijd in veilige buurten, de angst om overvallen te worden neemt toe;
* veel mensen hebben moeite met het onthouden van hun pincode, anderen hebben moeite met de bediening van dat apparaat.

In het kader van zelfstandigheidstraining hebben wij een eigen bankrekening, hier zijn wij blij mee, tot nu toe. Als de banken door blijven gaan met het vragen van geld voor hun 'dienstverlening' worden wij misschien genoodzaakt terug te keren naar het 'oude' systeem namelijk geld via de stichting vragen.
Belachelijk, vinden wij. Wij hopen van harte dat wij niet de dupe worden en blijven van het asociale gedrag van banken. De service is op dit moment ver te zoeken.

MAASTRICHT — Astrid Spreeck en Patrick Aarts

● Nazi's

Schrijver van dit stuk is direct na de oorlog geboren, en toonde al op zeer jonge leeftijd belangstelling voor de vraag hoe het kwam dat de nazi's uit het niets aan de macht kwamen. Ik verzamelde boeken, foto's, onderscheidingstekens enz. en hield vele gesprekken met Duitsers en Oostenrijkers, omdat ik daar verschillende jaren gewerkt heb.
Omdat mijn vrouw op zo'n twee kilometer afstand van het vernietigingskamp Auschwitz en Birkenau is geboren, heb ik mij verdiept in alle vernietigingskampen in Polen en Rusland.
Verder heb ik tientallen kilometers gewandeld door bossen en velden en omgeving van de kampen en ik moet zeggen: ik huil als een klein kind als ik er aan denk wat zich daar door het nazibewind heeft afgespeeld. Het mag nooit meer gebeuren en onze jeugd moet daar goed van doordrongen worden.
Hitler is aan de macht gekomen omdat er voor de jeugd toen geen goede idealen waren. En die tijd leeft weer, niet alleen in Duitsland maar in heel Europa. En in ons land zegt sinterklaas Lubbers dat het maar een procent is.
Ik kan u zeggen dat zeker 20 tot 25 procent rechtsradicaal denkt, zeker in de categorieën kansloze en minimumloners. Vooral als de rechtsradicalen steeds in de belangstelling staan in de nieuwsberichten, waarbij veelvuldig 'Die Fahne hoch' gezongen wordt, dan kan ik mij indenken dat het een impuls is voor de kansloze jongeren.
Het wachten is nu nog op een propagandist en spreker van de klasse Joseph Goebbels. En dan groeien de rechtsradicalen sneller dan wij voor mogelijk houden. De schuld ligt niet bij de jongeren, maar aan de onmacht van de Europese regeringen en het kapitaal.

SITTARD — S. Vinesmen

● Pater Stams

In het Limburgs Dagblad van 14 november jl. komt pater Frans Stams, een Nederlandse priester die 32 jaar in Duitsland heeft gewerkt, in grote opmaak enkele zaken verkondigen die al 25 jaar lang door progressieve priesters en anderen verkondigd worden in Nederland.
Je staat er van te kijken dat de Mariënburg-vereniging, een progressieve club, waarvan enkele tientallen Limburgse intellectuelen lid zijn, blijkbaar niet een spreker weet te vinden, die werkelijk wat te vertellen heeft.
Hoe lang en hoe vaak hebben we het al niet gehoord: de vrouw moet priester kunnen worden, gehuwde mannen en vrouwen moeten priester kunnen worden en natuurlijk moet na scheiding een tweede kerkelijk huwelijk mogelijk zijn! Pater Stams moet zich eens realiseren dat dit soort zaken beweerd worden door mensen die al jaren nauwelijks nog in de kerk komen. En als besloten zou worden dat de vrouw priester kan worden en dat een tweede huwelijk mogelijk is, dan zullen diezelfde mensen daarna ook nauwelijks nog in de kerk komen.
Mensen echter, die actief katholiek zijn en geregeld naar de kerk gaan, interesseren deze zaken nagenoeg niet en ze maken er zeker geen halszaak van. „De bisschoppen moeten weer leren luisteren," zegt pater Stams. Maar dan moet hij er wel bij zeggen, naar wie zij moeten luisteren: naar degenen die nauwelijks nog katholiek zijn of naar degenen die zich werkelijk bij de kerk betrokken voelen? Kardinaal Alfrink werd destijds geprezen om zijn 'luisterend leidinggeven'. We hebben gezien wat de gevolgen daarvan geweest zijn!

SITTARD — K.J.M. Dullaert

● Fortuna Sittard

Jaren moeten het nu al zijn dat ik als Fortunees in hart en beide nieren een ingezonden stuk in gedachten had. Seizoenen van afgrijzen, weken van een steeds groter wordende leegte. Ik had steeds weer het voornemen te wachten totdat het dieptepunt écht bereikt is.
Niet zozeer het voetbaltechnische dieptepunt; mijn tijd is te kostbaar om slechts een der vele beste stuurlui aan wal te zijn. Al is dan de pijn na de meest recente afging tegen PSV en na de naargeestige vertoning tegen het immer gevaarlijke Volendam nauwelijks nog te dragen, mijn uiteindelijke noodkreet moet van een andere strekking zijn.
De parodie op een toekomstvisie waarmee 'de organisatie' Fortuna Sittard het voetvolk onverminderd bestookt; die veelgeroemde organisatie, die reeds lang tot een karikatuur van zichzelf verworden is, dát is de kern van de zaak, dáár gaat het (me) om. En ik vraag me af, wat zou nu het beste woord zijn voor de wijze waarop Fortuna naar buiten koketteert met haar eigen onmacht?
Hoe dat klimaat aan te duiden, waarin quasi-continuïteit en zelfgenoegzaamheid al zo lang welig tieren? Stof genoeg, de tijd – slechts een blinde heeft het niet zien aankomen – heeft het virus (de schizofrenie) doen uitzaaien naar alle geledingen met een stuitende 'handjes in de zij' mentaliteit.
Er is een coach, wiens tegenstrijdige uitspraken omtrent het jeugdig perspectief van zijn selectie neigen naar volksverlakkerij. Er is een manager, die aantoonbaar opzichtig spot met de strijd die gevraagd is om Fortuna te laten leven. Er is een voorzitter, die de hem geboden tyzendtijd vult met eenzelfde merkwaardig bagatelliserende glimach.
Enfin, waar te beginnen? Het noemen van één naam, die van de charismatische doener Joop Castenmiller? Doch dan stuit ik op de bijdrage met de gebroeders Laumen uit Sittard (Limburgs Dagblad van 11 november 1992). Elke toevoeging op de door hen geleverde publiciteit is in feite overbodig. Mijn dank, heren. Einde verhaal.

BRUNSSUM — C. Goossens

● Vuilnis (4)

De affiches met de leus 'Beperk uw afval' en de afbeelding van een plastic vuiliszak die amper half gevuld is, waren nauwelijks verdwenen of we werden in Kerkrade 'verblijd' met de minicontainer.
Op 29 september heb ik mijn verbijstering vastgelegd in een serie foto's, waarvan er één het bijschrift kreeg: 'Wie van de drie is mini?' Nu wij er dan mee zitten, moeten wij ons er maar bij neerleggen met de gedachte: gedane zaken nemen geen keer. Maar voor degenen die t.z.t. voor vervanging van de minicontainer moeten zorgen is het misschien de moeite waard om op maandag eens in Herzogenrath te gaan kijken, want behalve de joekels die wij dan 'minicontainers' noemen, zijn daar wel degelijk containers die heel wat kleiner zijn.

KERKRADE — E. Ernst

Opel

Göttgens Sittard
Hespelestraat 20, tel. 046-516565.
Audi 80 1.8 S, '86; BMW 316i, '88; Daihatsu Charade '89; Dodge Aries '87; Escort '86-'89; Orion 1.6 CLX '91; Siërra '87-'89; Mazda 323 '85-'88; Colt '87-'89; Colt automaat '87. Ascona '83-'87; Astra '92; Corsa '87-'92; Kadett '84-'90; Omega '87-'90; Record '83-'87; Vectra '89-'92; Peugeot 309 '86-'91; Saab 900 '85; Volvo '87-'90.
GÖTTGENS SITTARD

Te k. Opel KADETT 1200 HB, 5-drs., met trekhaak, bwj. 1980, met APK, t.e.a.b. Tel. 045-320868.

Te k. Opel KADETT 12 SC '85, perfect in orde, LPG, f 8.750,-. Tel. 045-316940.

Te k. Opel KADETT 12 S, bwj. 10-'83, APK 10-'93, i.z.g.st., f 3.450,-. 045-453572

Te k. REKORD Caravan 2300 diesel, bwj. '84, i.g.st., f 4.500,-. Tel. 04492-1304.

KADETT 1.3 S Hatchback, nw. m., '86, 14 inch sportvlg., f 7.950,-. 045-424128.

Opel KADETT Life 1.6i Sedan met div. extra's, bwj. jan '91 plus 1 jaar garantie. Overbroekerf 28, H'broek.

Te koop Opel KADETT 1.3 Caravan, rood, bouwjr. '83. Tel. 045-325414.

Opel ASCONA 1.6 i.z.g.st., div. extra's, bwj. sept. '87, pr.n.o.t.k. Tel. 045-427051.

Opel REKORD 1.8 S, bwj. '84, 4-drs., APK, pr.n.o.t.k., i.z.g.st. Tel. 045-226478.

Opel KADETT D 1.3 S, bwj. '82, i.z.g.st., vr.pr. f 2.750,-. Te bevr. Sponsert 23, Heerlen (Rennemig).

KADETT Coupé Berlinetta 1.2 S, bwj. 07-'79, APK 30-7-'93. Tel. 04405-3378.

CORSA Swing bwj. '89, 27.000 km, pr. f 12.500,-. Tel. 045-715326.

Opel KADETT 1600 GT, 1988, metallicgroen, zeer mooi. Tel. 045-255455.

Te koop OPEL Kadett 1.6 GT, bwj. '85, kl. rood, i.z.g.st., pr.n.o.t.k. Tel. 045-742683.

Te k. Opel ASCONA 16, APK 5-'93, vr.pr. f 900,-. Tel. 045-723964.

Te k. Opel KADETT bwj. '78, APK 8-'93, f 1.000,-. Tel. 045-228637.

Opel KADETT GSi 1.8, bwj. '85, sportaut. nw.st., f 11.950,-. tel. 045-525489.

KADETT, bwj. '86, 82.400 km., div. extra's, in nw.st. f 8.750,-. 045-462637.

Te k. Opel KADETT Combo bwj. '87, 1.6 diesel, grijs kent. APK 10-'93, pr. n.o.t.k. Tel. 045-427618.

Opel ASCONA, bwj. '79, APK 9-'93, f 475,-. Tel. 045-323798.

Te k. Opel KADETT 1.2., bwj. '83. Dr. L T H Wetenstr. 17, Brunssum. 045-255304.

Te koop OPEL Omega 2i, met alle extra's, i.z.g.st., bwj. '87, LPG, f 12.250,-. Tel. 046-753518.

Te k. Opel ASTRA 1.6i GLS, 3½ mnd. oud, schadevrij, f 7.000,- onder nw.pr. Tel. 045-741071.

Opel KADETT 1.2 S, 5-drs., bwj. 8-'82, i.z.g.st., pr. f 2.950,-. Tel. 046-522689.

Opel KADETT 1.6 D, '83, APK 11-'93, i.g.st., vr.pr. f 2.500,-. Tel. 045-256130.

Te k. Opel KADETT 13S, bwj. '80, i.z.g.st. f 1.600,-. Tel. 045-719982.

Opel ASCONA 1.6 Hatchback, 6-'86, LPG, automaat, APK 10-'93, vr.pr. f 7.750,-. Hompertsweg 18a, Landgraaf. Tel. 045-326027.

OPEL Kadett 1.7 diesel station, grijs kent., 6-'89, wit, f 12.950,-. incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

OPEL Corsa 12S, grijs kenteken, 10-'86, rood, f 7.450,- incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

OMEGA 2.0i '88; Astra 1.4i GL '92; Vectra 1.6i GL '92; Kadett 1.3 Club '89/'85; Kadett 1.3 S '87; Kadett 1.3 N Sedan '86; Kadett 12 S '80 t/m '84; Corsa TR 1.3 '87; Denneman Automobielbedrijf, Raadhuisstraat 107, Hulsberg.

Te koop Opel RECORD 2.0, bwj. '82, APK 4-5-'93, vr.pr. f 750,-. Tel. 045-229610.

Te k. Opel RECORD 2 ltr. S, bwj.'86, met vele extra's, inr. mog., pr. f 7.850,-. Arienstr. 2 Kakert, Schaesberg.

Te koop Opel KADETT, bwj. '86, i.z.g.st., APK, kl. rood f 9.000,-. Tel. 04498-54193

Te k. Opel KADETT 1.3S, bwj. '86, APK tot 6-'93, auto 100%, zien is kopen. f 9.250,-. Tel. 045-727879.

Te k. ASCONA 1.6 S, bwj. '83, zilvergrijs, i.g.st. Bellen na 19.00 uur. 045-418179.

Te k. Opel KADETT 12 S, 5-drs., APK 11-'93, bwj.'80, gerev. motor 1985, vr.pr. f 1.350,-. Tel. 045-246081.

Te k. Opel OMEGA combi 2.0i, bwj. '88, i.g.st., vr.pr. f 18.250,-. Tel. 045-252761 N. Meesstr. 17 Brunssum.

Te k. Opel KADETT C, bwj. '79, i.z.g.st., APK juni '93, f 1.500,-. Tel. 045-416169.

Te k. zeer mooie Opel ASCONA 1.6S, 4-drs. bwj. '82, APK 12-10-'93 met LPG. Tel. 045-410754.

Te k. Opel KADETT 1.4i, 48.000 km, kl. donker rood, i.z.n.st., bwj. 4-9-'90, f 16.900,-. Tel. 04492-5782.

KADETT 1.3 Hatchback aut., '84, ABS, nw.st., 1e lak, f 4.500,-. Tel. 045-527945.

Opel KADETT met of zonder LPG, bwj. '80, APK, vele extra's. Tel. 045-427289.

Te koop OPEL Ascona 16S, bwj. '82, i.z.g.st., APK 3-'93. Tel. 045-245574 na 15 u.

Te k. Opel KADETT 1.3 N, bwj. '80, APK 7-'93, i.g.st., f 1.500,-. Tel. 045-724729.

Peugeot

Peugeot Janssen Kerkrade
12 MAANDEN GARANTIE OP OCCASSIONS JONGER DAN 5 JAAR

Fiat Uno 45 S IE 1000	05-1989
Fiat Uno 45 IE U9 1000	07-1990
Renault 5 TR 1.4 3-drs	01-1988
Renault 21 TL 1.7 U9	02-1991
Peugeot 106 XN 1.1 5-bak	04-1992
Peugeot 205 XE Accent 1.1	09-1988
Peugeot 205 XL 1.1	11-1990
Peugeot 205 GR 1.1 5-drs	03-1991
Peugeot 205 XS 1.4	10-1987
Peugeot 309 GR 1.6 5-drs	10-1986
Peugeot 309 Profil 1.4	11-1989
Peugeot 309 Green 1.4	06-1988
Peugeot 309 XL Magnum	01-1991
Peugeot 309 GR 1.9 diesel	07-1990
Peugeot 309 XL 1.9 diesel	08-1991
Peugeot 405 GL diesel	10-1988
Peugeot 405 GRi 1.6 schuifdak	01-1990
Peugeot 405 GRi CV/schuifdak	08-1990
Peugeot 605 SV 3.0	05-1991

PEUGEOT JANSSEN,
Eygelshovergracht 64, 6464 GB Kerkrade, tel. 045-460500

Ruime keus voor elke beurs

Peugeot 405 1.9 blauw 2e maand	1989 f	22.950,-
Peugeot 405 1.6 GL blauw 11e maand	1987 f	11.750,-

OPEL
LOVEN KERKRADE B.V.

PEUGEOT 205 GR 5-versn. 5-drs., wit, bwj.'84, pr. f 5.950,-; Peugeot 305 stationcar, '84, 5-versn., f 3.950,-; Peugeot 305, bwj. '83, f 1.950,-. Te bevr. 04498-54319

PEUGEOT 104 GL, 4-drs, 90.000 km., optisch als technisch in perf. st., vr.pr. f 1.250,-. Tel. 045-271881.

PEUGEOT 205 XR 1.4, '88. Autobedrijf Klankstad. Tel. 045-413916.

PEUGEOT 405 1.6 GLi, 5-'90, LPG, blauw, f 18.950,-. Auto Weekers. 04906-1387.

PEUGEOT 505 GL station familiale 7-pers., 10-'87, met.blauw, 90.000 km, f 17.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Te k. PEUGEOT 205 GL, bwj. '86, diesel, pr. f 7.950,-. Tel. 045-224532.

Porsche

Te k. 928 S4, autom., kat., 72.000 km, zw. leer, airco, bwj. 3-'88, venezia blauwmetallic, schuifdak Duitse papieren, 68.000 DM. Tel. 045-457984.

PORSCHE 911, bwj. '79, orig. Turbo uitgeb., rev. mot. '91, nw.st., 04493-2903.

Mooie gave PORSCHE 924i 1977 met acc. f 9.000,-, inr. mogelijk, 043-478865.

Renault

RENAULT 25 TX 2.2i, 6-'90, met.groen, 70.000 km, f 21.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Weg. vertr. buitenl. ESPACE GTX, bwj. 4-'90, groenmett., div. opties, perf. st., f 36.990,-. 045-241978.

RENAULT 25 GTX bwj. '89, i.z.g.st. f 22.500,-. Tel. 043-640504 na 18.00 uur.

Te k. Renault 5 ALPINE, zeer mooi, bwj. '78, pr. f 1.500,-. 04499-3779.

RENAULT Cleo 1.4 RT, autom., 4-traps, bwj. '91, 18000 km., 1e eig., boekjes aanwez., stuurbekr., getint glas, centr. vergrend., met. groen, als nw. 045-213868.

Te koop RENAULT 11 TC, type '84, APK 9-'93, pr. f 2.950,-. Tel. 046-522132.

Te k. RENAULT 5 GTX, bwj. '88, kl. wit, APK tot 11-'93, i.z.g.st., pr. f 12.600,-. Tel. 045-222895.

RENAULT 4 GTL, bwj. '82, mooi en zuinig, prijs f 1.750,-. Tel. 045-255784.

RENAULT Nevada diesel familiale 7-pers, 8-'88, wit, f 17.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

RENAULT Nevada station wit 90.000 km, 12-'89 f 16.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

RENAULT Nevada GT diesel familiale 7-pers. 6-'90, wit, f 23.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Saab

De Uiver b.v.
Te koop SAAB 900 1987, zilvermet., 65.000 km.
Zie verder rubriek Landrover
Prov.weg Nrd. 85-87
Doenrade. Tel. 04492-1931,
fax. 04492-2705.

Te k. SAAB 900, 1985, 4-drs., kl. grijs, 186.000 km., tel. 046-516565.

Seat

Te k. Seat FURA GL, bwj. '85, i.z.g.st., vr.pr. f 4.000,-. Tel. 04492-5392

Seat TOLEDO 1.8 GL demo 5-'92 groenmet.; Ibiza 1500 Crono 3-drs. rood 7-'90; Ibiza 900 3-drs. wit '89; Ibiza 900 5-drs. zwart '87; Ibiza SX 3-drs. rood '91; Marbella '88 t/m '92. Autosport Brouns, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507,

Subaru

Te k. aangeb. Subaru JUSTY 1100, bwj.'86, APK 9-'93 pr.n.o.t.k. Te bevr. 045-212671, na 18.00 uur. Weekenden hele dagen.

SUBARU 13 DL, 3-drs, '84, 85.000km, blauwmet. 1e eig nw. band., APK 7-'93, i.st.v. nw., f 3.650,-. 045-323178.

Suzuki

Te k. aangeb. Suzuki JEEP, bwj.'81, type LJ 80 Q, grijs kent., softtop, trekhaak, pr. f 4.000,-. Tel. 04405-3960.

Te k. Suzuki SWIFT GS 1.3 rood, 45.000 km., april '90, tel. 046-529328.

SUZUKI Alto FX, bwj.'83, nieuw model, gew. 610 kg, APK 7-8-'93, f 2.950,-. Tel. 045-323178

Te koop Suzuki SWIFT 1.0, bwj. '88, grijs kenteken, kleur wit, 57.000 km., f 6.950,-. Tel. 046-512158.

Te k. SUZUKI busje ST 90 V, bwj. '84, blauwmet., grijs kent., i.z.g.st. vrpr. f 2.950,- Eikenweg 22, Hoensbroek.

Toyota

Zeer sterke Toyota CAINA XLi, 16V, bwj. '90 met LPG, f 15.850,-. Tel. 046-745230

TOYOTA Corolla 1.3 3-drs. rood 12-'89; Toyota Corolla 1.8 diesel 4-drs. goud '87; Toyota Tercel 1.5 4x4 5-drs. groenmet. '86; Toyota Corolla 1.3 5-drs. combi '85. Autosport Brouns, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

STARLET 1.0, wit, bwj. '83, 1e eig, nw. type, 3-drs, APK '93, f 3.250,-. Wilhelminastraat 56, Nieuwenhagen.

TOYOTA Corolla 1.8 diesel station 5-'86, met.grijs, f 6.450,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Ruime keus voor elke beurs

Volvo 440 1.7 DL wit 8e maand	1991 f	28.450,
Volvo 360 2.0 GLS blauw 4e maand	1985 f	7.450,-
Volvo 440 L 1.4 wit 4e maand	1985 f	6.950,-

OPEL
LOVEN KERKRADE B.V.
O.L. Vrouwestraat 89, Kerkrade - 045-453030

De Uiver b.v.
Te koop VOLVO 240 Station automaat, grijs, 1986.
Zie verder rubriek Landrover
Prov.weg Nrd. 85-'87,
Doenrade. Tel. 04492-1931,
fax 04492-2705.

Te k. VOLVO Stationwagen, bwj. '79, LPG, APK 9-'93, pr f 2.750,-. Tel. 04458-2891.

Volvo STATION 245 GLi, 2.3i, kat., bwj. '88, div. extra's perf. st. v. onderh., elke keur. toegest. 045-412643.

Te k. weg. sterfgev. VOLVO 440 DL 1.8, 4 mnd., 3.400 km., 5-drs., autom.-alarm, lavendelmet., 045-453984.

Te k. VOLVO 460 GLE, 1990, 4-drs., 43.000 km., kl. grijs. Tel. 046-516565

Te k. VOLVO 480 ES, bwj. okt. '87, antraciet/blauw met onderh.boekje, i.st.v.nw., perf. auto! 04499-5647.

Te koop VOLVO 340 bwj. '82, APK 11-'93, pr. f 2.300,-. TEl. 045-352543.

Te k. VOLVO DL bwj. '84 m. gas, APK, donkergr. metall. f 2.900,-, 046-514310.

Te k. VOLVO 440 GL, bwj. 9-'89, km.st. 33.000, div. extra's, vraagpr. f 21.000,-. Tel. 04450-2969.

Te koop VOLVO 343, bwj. 1980, geren. motor. Vr.pr. f 1.500,-. Tel. 046-519158.

Te k. VOLVO 244 GL, bwj. '80, lpg, klein motordefekt, pr. f 1.000,-. 045-740501.

Weg. ziekte VOLVO 340 GL automaat, bwj. '90, 30.000 km. Tel. 046-334277.

VOLVO 340 DL, LPG, bwj. '86. Bongerdweg 2, Nuth. Tel. 045-245280.

Te k. VOLVO 340 DL 1700, bwj.'86, 5-drs., grijsmet., 80.000 km met trekhaak en get.glas. Tel. 045-410259.

Te koop VOLVO 440 GL bwj. '89, i.z.g.st. Tel. 046-753285.

Te koop VOLVO 440 DL 1.7, bwj.'87 div.extra's f 8.500,- Tel. 046-744609.

Te k. VOLVO 440 automaat, jan. '92, centr.vergr., getint glas, smokezilver, 10.000 km., inj. Tel. 046-334411.

VOLVO 440 GL 4-'90, rood, LPG, 5-drs, f 17.950,-. Auto Weekers. 04906-1387.

Te k. VOLVO 1700 Turbo, 1989, 4-drs., rood, 60.000 km., 046-516565.

VOLVO 340 GL, 5-drs., bwj. '84, APK 11-'93, f 3.900,-. Tel. 045-257947.

VOLVO 240 DL stationcar, bwj. 1987, grijsmet., LPG, i.z.g.st.; stuurbekr., autoalarm, trekhaak, vraagpr. f 15.950,-. Tel. 045-311640

Diversen

Wij kopen alle type's bestelauto's en bussen van 1982 tot 1990
Contant geld DONNY KLASSEN BV
In- en verkoop bedrijfsauto's en bussen,
Meerssenerweg 219. Tel. 043-635222/634915 Maastricht.

Euro Autopark Heerlen
biedt te koop aan mooie occasions

Mercedes 450 SL duurste uitvoering	1979
Mercedes 190E 2.3 16 klepper i.nw.st.	1986
Mercedes 190D 1e eigenaar	1986
Mercedes 280S blauwmetal. automat.	1981
Mercedes 300D stationcar	1981
BMW 316i zwartmetal. div. extra's	1991
BMW 524 TD div. extra's	1988
BMW 520i met airco	1989
VW Golf TD alle extra's i.nw.st. rood	1988
VW Golf diesel wit met striping i.nw.st.	1988
VW Passat 4-drs 1e eigenaar	1986
Audi 80 antracietmetal.	1988
Honda Accord 2L EX blauwmetal. i.nw.st.	1988
Toyota Starlet 1.3 duurste uitvoering	1991
Nissan Micra wit	1986
Nissan Cherry 1.3 GL duurste uitvoering	1986
Porsche 924 zwartmetal. div. extra's (koopje)	1978
Suzuki Vitara Cabrio JLX alle extra's geel kent.	1991
Toyota Lancruiser turbo diesel met voorschade	1992
Toyota Hi-Ace verlengd diesel i.nw.st.	1986
VW transporter i.z.g.st.	1981
VW Camper geel kenteken	1981
Mitsubishi Canter gesloten met laadklep	1985

Inruil mog., tevens snelle financ. tegen gunstige tarieven.
Huisbergerstr. 5, Heerlen. (zijstraat Schelsberg).
Tel. 045-724000.

Autobedrijf
Ad van Neer
VW Golf 1.8 E 5-drs '86
Kadett 1.3 5-drs '86
Kadett 1.3 Sedan '86
Uno SX 5-drs schuifdak '89
Capri 6 cyl. zwart '79
Alfa 33 paars '87
Stationcars
VW Passat 1.8 CL '89
Audi 100 Avant Quattro '88
Audi 100 Avant 1.8 gas '87
Kadett 1.4i Club 5-drs '90
Kadett 1.6i 3-drs '90
Kadett 1.6i 5-drs '90
Kadett 1.8i GL 5-drs '89
Kadett 1.6i AUTOMAAT '88
Escort 1.4i CL 5-drs. '88
Omega 1.8 LS '89
Volvo 245 DL gas '87
Zandweg 160, Heerlen. Tel. 045-416023. Vol. gar., inr. mog. met ANWB-keuring.

Van Bovagbedrijf betrouwbare inruilauto's met APK '94. Lada 1200 '84; Escort 1.3 '79; Kadett coupé '80; Renault Fuégo 1.4 '81; R18 autom. '81; Renault 9 '81. Per stuk f 1.500,-. TEXACO tankstation te Nuth.

Auto KALDEBORN, wij betalen de hoogste prijs voor Uw auto!! 045-411572.

Auto AARTS Super Occasions; VW Golf Gti G60; Nissan Primera 2.0 1991; Mercedes 230 CE, 1988; Mercedes 200, 1988; Mazda 626 1.8 1990; Opel Vectra 1.8i GL 1991; Opel Kadett 1.8i Sedan 1991; Opel Kadett 1.4i Sedan 1990; Seat Malaga 1.5i GLX 1990; Seat Ibiza SXI 1.5 1991; Ford Escort XR3i 1984; Renault 5 GT Turbo, 1986; Seat Marbella 1991; Fiat Uno 45 1989; Mitsubishi Colt 1.3 1989; VW Jetta 1.3 1989 en vele anderen. Hamstraat 211, Kerkrade, 045-412545.

Autohandel de ANJELIER heeft voor u: Audi 80 GL, bwj.'84, f 4.900,-; Micra, bwj.'84, f 4.400,-; BMW 316, bwj.'84, f 8.750,-; BMW 318i, bwj.'81, f 2.900,-; Siërra 2.0, bwj. '83, f 4.750,-. En nog 15 andere occasions van f 1.000,- tot f 8.000,-. Anjelierstr. 123A, Heerlerheide, tel. 045-231448.

Te k. gevr. AUTO'S/bedrijfsauto's, schade/defect geen bezw. 045-727742 / 724000

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610 ook 's avonds.

Daihatsu Quadflieg

Terreinauto's
Daih. Rocky turb.dies.wagon 1985 p.mnd f
Suzuki Samurai softtop 1992 p.mnd f

Stationcars
Ford Escort 1.8 dies. Clipper 1991 p.mnd f
Opel Kadett 1.4i LPG 1991 p.mnd f
Subaru 1.6 VAN 1986 p.mnd f
Ford Siërra 2.0GL spec.uitv. 1986 p.mnd f

Automaten
Ford Siërra Sedan 1.8 CL 1988 p.mnd f
Opel Kadett 1.3 S 1987 p.mnd f
Audi 80 S diam.zwart 1990 p.mnd f
Suzuki Alto autom. 1983 f
Daihatsu Charade 1987
GTTi uitgebouwd
voorschade f 6.000,-

Diesels
Daihatsu Charade Turbo 1989 p.mnd f
Daihatsu Charade turbo 1987 p.mnd f
Volvo 345 DL 1987 p.mnd f
VW Golf CL 1989 p.mnd f
Peugeot 405 GRi LPG 1990 p.mnd f

Div.Occasions
A.N.W.B. gekeurd
Audi 80 1.8S verl. sportvelg. 1989 p.mnd f
BMW 318i M-uitv. 13.000km 1990 p.mnd f
BMW 316 rood 1986 p.mnd f
Daihatsu Charade 1.3i sport 1991 p.mnd f
Escort 1.6CLX zwart spec. 1990 p.mnd f
Ford Orion 1.6 CL Bravo 1989 p.mnd f
Escort 1.4 CL 5-drs zwart 1989 p.mnd f
Fiat Panda 34 White 1985 f
Ford Siërra 1.6 laser 3-drs 1986 p.mnd f
Escort 1.1 laser 1984 f
Honda Aerodeck 2.0 EX 1987 p.mnd f
Honda Civic 1.3 S 1985 p.mnd f
Nissan Bluebird 2.0 SLX 1989 p.mnd f
Mazda 323 1.3 sport 1987 p.mnd f
Mitsubishi Cordia 1983 f
Opel Kadett 1.6i GL Sedan 1990 p.mnd f
Opel Kadett 1.3 S club 1988 p.mnd f
Opel Corsa 1.2 S Sedan 1986 p.mnd f
Opel Kadett 1.3 S 3-drs 1984 f
Opel Rekord 2.0S 1984 f
Opel GT spec. uitv. 1969 op aanvr.
Peugeot 205 1.4 XR 1988 p.mnd f
Renault 25 GTX 1987 p.mnd f
Suzuki Swift 1.3 GLX 1989 p.mnd f
Suzuki Alto GL 5-drs 1988 p.mnd f
VW passat 1.8 CL 1988 p.mnd f
VW Golf 1.6 ZHOR uitv. 1988 p.mnd f
VW Golf 1.8 spec. uitv. 1985 p.mnd f
VW Jetta 1.6 CL 4-drs 1985 p.mnd f
VW Polo coupé 1.3 S 1988 p.mnd f

Inruilers
Renault 5 TL '82 f 1.500,-; VW Golf 1.3 '82 f 3.7
BMW 316i '81 f 1.750,-; Honda Accord aut. '80 f
Ford Escort autom. '80 f 1.100,-; Ford Fiësta zee
'79 f 1.750,-; Fiat 126 '81 f 2.750,-; Ford Taunus
'81 f 1.950,-. VW Santana 5 cyl. '82 f 4.750
*Wettelijke aanbetaling 25%.
Maandbedragen op 60 termijnen.
Reeweg 112, Landgraaf Tel. 045-321810

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Bovag autobedrijf Loek SCHAEPKENS, keuze uit ruim 100 occasions o.a: Suzuki Swift 1.3 GLX 33.000 km '88 abs. nw.st. f 12.900,-; Ford Escort Diesel CL '86 f 10.500,-; VW Caravelt 2.0i pers.vervoer '86 f 10.500,-excl.; VW Jetta CL Diesel '85 f 8.950,-; VW Polo Winner '87 f 8.750,-; Toyota Carolla GL '85 f 8.500,-; Fiat Panda CL '88 f 8.500,-; Mitsubishi Colt 1200 GL type '86 f 7.950,-; Renault 25 V6 inj. '85 alle extra's f 8.950,-; Aro Jeep 4 x 4 '87 LPG grijs kent. f 5.250,-; Suzuki Alto '84 f 4.950,-; Mercedes 280 E autom. '81 f 5.500,-; Nissan Sunny autom. GL f 3.750,-; Ford Capri 2 ltr. S veel extra's f 3.000,-; Nissan Cherry 1300 GL '83 f 3.950,-; Ford Taunus 2 ltr. 6 cyl. type '81 f 1.750,-; Audi 100 GLS f 1.250,-. Vlotte financiering, APK-keuringsstation. Goede service en bovaggarantie. Klimmenderstr. 110, Klimmen. Tel. 04405-2896.

INKOOP auto's w... de hoogste prijs!!! ... tourcaravans. 045-4...

Te koop gevraagd ... '79-'85. Ook met s... reparaties. Tevens ... auto's. Incl. wettel... vrijwaringsbewijs. ... 337810. Ook 's avo...

Te koop gevr. AU... bedrijfsauto's, scha... geen bezwaar 045-7...

RAPIE vraagt lo... en schadeauto's, ... waringsbewijs. Lo... Kerkrade. Tel. 045-...

Te k. gevr. ... SCHADEAUTO'S. ... perij Marxer, 045-7...

Te k. gevr. SLO... schade auto's, ... verkoop gebr. au... A. Körfer. Tel. 045-...

Te k. gevr. SCHADE... en loopauto's, en ... gebr. auto-onderde... Wolters. Tel. 045-41...

Te k. gevr. loop-, ... SCHADE-AUTO'S ... ste prijs van Limb... 046-519637/046-51...

Omega 2.0 '91; Vectra 5-drs. aut. 1.8i '90; Vectra 4-drs. aut. 1800i '90; Vectra 4-drs. 1.6i, '91; Golf 3-drs. 1.3i '91; Passat 5-drs. combi 2.0 16V '91. Inruil en financ. mog. Garage J. BUISMAN, 1 jr. garantie. Stenenbrug 6, Landgraaf, 045-323800

Met grijs kent. en alle auto's van 1e eigenaar: Kadett Combo 1.7 Diesel (verh. dak) 52.000 km, wegenbel. f 106,-, '91; VW Transporter Pick Up 1.9 Benz. 49.800 km, als nw., '87; Kadett 1.6 Diesel gesl. VAN 82.000 km, wegenbel. f 106,-, '88; Kadett gesl. VAN 1.3S, z.g.a. nw., 42.000 km, wegenbel. f 97,-, 10-'89. Auto's met bovaggarantiebew. Leyenaar's - autocentrale, Rdr. Hoenstr. 151, Hoensbroek. Tev. keuze uit 50 occasions.

Te k. TOYOTA Hi... sel, bwj. '85, aanne... voering. Tel. 04492-3...

PEUGEOT J5 D 12... 95.000km, f 13.9... Auto Weekers. 0490...

VOLVO 240 GL st... kent. 9-'89, LPG o... km f 13.950,-exc... Weekers. Tel. 0490...

Te k. Ford TRANS... '89, tel. 04742-3669

VW GOLF diesel g... 9-'88, wit, f 11.9... Auto Weekers. 0490...

VW GOLF CL d... kent. '90 f 14.950,- ... to Weekers. 04906-1...

PEUGEOT J5 dies... dubbel cabine laad... km, 12-'87 f 10.9... Auto Weekers. 0490...

HAN

Alfa Romeo 33 17 QV, 1e eig.	'89	f 17.500,-
Alfa Romeo 75 ie, 1e eig.	'90	f 20.500,-
Alfa Romeo 164 Twin Spark, 1e eig.	'89-'90 va.	f 25.500,-
Alfa Romeo 33 Red, 1e eig.	'89	f 13.750,-
Alfa 75 1.8	'88	f 13.750,-
Alfa Romeo 75 Twin Spark, 1e eig.	'90	f 23.500,-
Audi 100 Avant 2.3E, 1e eig.	'90	f 32.500,-
Audi 80S	'87-'90 va.	f 11.500,-
BMW 316/318i/320i/323i	'84-'88 va.	f 8.500,-
Citroën BX 16 LGi 1e eig.	'90	f 16.750,-
Citroën BX GL/GLi	'86-'88 va.	f 8.750,-
Citroën BX 14/16	'84-'88 va.	f 3.750,-
Citroën BX Turbo D Break, 1e eig.	'89	f 19.500,-
Fiat Uno	'87-'89 va.	f 7.500,-
Fiat Panda	'86-'89 va.	f 3.500,-
Ford Thunderbird LX, 1e eig.	m. '90	f 34.500,-
Ford Scorpio 24 GLi, aut., 1e eig.	'89	f 10.500,-
Ford Scorpio 2.0i/2.4i	'86-'88 va.	f 11.000,-
Ford Sierra 2.0i combi, 1e eig.	'90	f 19.750,-
Ford Sierra 2.0i Sedan	m. '90 va.	f 19.790,-
Ford Sierra 1.6/2.0/2.3D	'83-'89 va.	f 4.500,-
Ford Capri 2.3 S spec. uitv.	'79	f 7.750,-
Ford Escort 14E 1e eig.	'90	f 16.750,-
Ford Escort 16 GLD	'87-'90 va.	f 11.500,-
Ford Escort 13/16	'83-'89 va.	f 3.000,-
Ford Escort XR3i	'85-'87 va.	f 5.500,-
Ford Sierra 2.3 GLD combi, 1e eig.	12-'89	f 16.500,-

Ford Orion GLD	'86	f 8.750,-
Honda Prelude EX 1e eig.	'89	f 22.500,-
Honda Accord 2.0 aut.	'89	f 16.500,-
Honda Aerodeck 2.0 EX, 1e eig.	'89	f 19.500,-
Honda Accord 2.0	'86-'87 va.	f 10.750,-
Jeep Cherokee V6	'86	f 21.500,-
Lada Samara 1.3 1e eig.	'86	f 6.500,-
Lancia Thema IE, 1e eig., nw. mod.	'89	f 16.750,-
Lancia Thema IE	'87	f 10.750,-
Mercedes 190E	'84-'87 va.	f 16.500,-
Mercedes 190 1e eig., nw. mod.	'89	f 33.500,-
Mercedes 190D	'85-'88 va.	f 19.500,-
Mercedes 230E	'86	f 24.750,-
Mercedes 280S	m. '81	f 11.750,-
Mercedes 280 SE aut.	'84	f 17.500,-
Mercedes 240 TD Van	'84	f 12.500,-
Mazda 626 Hatchb.	'86-'90 va.	f 14.500,-
Mercedes 230 TE combi	'83	f 8.250,-
Mitsubishi Galant Turbo D, 1e eig.	'90	f 19.500,-
Mitsubishi Colt GL/GLD	'85-'87 va.	f 4.750,-
Mitsubishi Pajero LD	'85	f 17.500,-
Mitsubishi Tredia aut.	'85	f 4.750,-
Nissan Sunny D	'85-'88 va.	f 4.500,-
Nissan Micra	'86	f 6.000,-
Nissan Prairie	'85-'89 va.	f 9.250,-
Nissan Patrol Turbo D	'84	f 16.750,-
Opel Vectra 1.6i/1.8S	'89-'90 va.	f 19.500,-

[illegible]		
Peugeot 205 XL, 1e eig.	'89	f 13.750,-
Peugeot 205 GLD	'85 va.	f 7.500,-
Peugeot 405 GL 1.6	'88-'89 va.	f 13.000,-
Renault 21 GTS GTX Nevada	'88-'90 va.	f 15.750,-
Renault 21 GLi, 1e eig.	'88	f 12.000,-
Renault 25 GTX	'89 va.	f 18.750,-
Renault 25 GLX, GTS	'84-'87 va.	f 5.750,-
Renault 25 GTD	m. '88	f 16.750,-
Renault 19 GTS	'88-'90 va.	f 13.750,-

Rover 820i	'87-'88 va.	f 11.750,-
Saab 9000i	'87-'89 va.	f 19.500,-
Seat Ibiza	'86	f 8.500,-
Subaru 1.3 LX	'84-'87 va.	f 3.000,-
Toyota Carina 1.6 Liftb. 16V, 1e eig.	'89	f 17.750,-
Toyota Celica	'83-'88 va.	f 5.000,-
Toyota Landcruiser D	'77	f 7.250,-
VW Passat GLD 19, 1e eig.	'90	f 24.750,-
VW Passat CLD combi, 1e eig.	'89-'90	f 25.750,-
VW Passat 1.8 CC combi, 1e eig.	'89	f 24.750,-
VW Jetta CL	'86	f 9.750,-
VW Jetta CLD, 1e eig., nw. mod.	'89	f 17.500,-
VW Golf D	'85-'89 va.	f 6.750,-
VW Golf 1.6/1.8	'85-'88 va.	f 6.500,-
VW Golf 1.3 1e eig.	'90	f 16.750,-
VW Polo Fox 1.3i, 1e eig.	'90	f 14.750,-
VW Polo 1.3i coupé, 1e eig.	'90	f 14.750,-
VW Passat 1.8i	'88-'90 va.	f 17.750,-
VW Pers.bus	'81	f 4.250,-
Volvo 440 GL, 1e eig.	'90	f 18.750,-
Volvo 340 GL 1.7/1 7D, 1e eig.	'86 va.	f 8.750,-
Volvo 240 GL	'83-'86 va.	f 5.000,-
Volvo 760 GLE	'83-'86 va.	f 5.750,-
Volvo 740 GL	'88	f 18.500,-
Volvo 480 GL, 1e eig.	'90	f 20.750,-
Audi 80 D	'89	f 22.500,-
Daihatsu Rocky, 1e eig.	'86	f 16.750,-

Plm. 60 inruilauto's
van f 500,- tot f 10.000,-
100% financiering en leasing.

LIMBURGS GROOTSTE IN GEBRUIKTE AUTO'S
TRICHTERWEG 109 BRUNSSUM/TREEBEEK
TEL 045 229080

Volkswagen

Ruime keus voor elke beurs

VW Golf 1.6 aut. blauw 2e maand	1984 f	10.750,-
VW Scirocco 1.6 GTi grijs 9e maand	1980 f	3.750,-

OPEL
LOVEN KERKRADE B.V.
O.L. Vrouwestraat 89, Kerkrade - 045-453030

GOLF GTi 16V, antrac., verl., 15 inch ATS, s.k.dak, '91 bump., w.w.glas, enz. Tel. 046-518738.

GOLF GTi 16C, bwj. '88, 1e eig., dig. dashb., f 19.500,-. Corisbergweg 60, Hrl.

Te k. VW SCIROCCO, bwj. '76, i.g.st., pr. f 3.500,-. Tel. 045-410008.

Div. Kever SHOWCABRIO'S, te gekke kleuren, breed, v. chroom, bloedmooi Speedstar, 046-743941.

Te k. voor liefhebber VW KEVER 1303, bwj.'73, kl. beige, zeer mooie auto, pr. f 6.500,-. Tel. 045-324837.

Te koop VW 1500 motor, f 375,-; 4 leuke VW velgen, f 175,-. Leren sportstuurtje VW en Naaf, f 75,-. Tel. 04498-55609.

PASSAT Combi, bwj. 1983, APK en extra's, pr.n.o.t.k. Tel. 045-462843.

VW GOLF GTi 1.8 5-bak, b.comp., '83, wit, 15" velgen, v. Bovag-bedr. 045-244947.

VW JETTA 2-drs, APK 9-8-'93, i.z.g.st., bwj.'81, f 2.400,-. Tel. 045-323178

Te k. VW Scirocco, bwj. '75, APK sept. '93, i.g.st., vr.pr. f 2.450,-. 045-317816.

Te k. VW GOLF 1.6, bwj. '91 heliosblauwmet., veel extra's, aparte uitv. in abs., nw. st. Te bevr. Wenckebachstr. 27 Schaesberg 045-421510

Te koop VW GOLF 1.6 CL bwj. '82, motorblok '86, kl. met.grijs, APK 7-'93, aparte velgen, nw. schokbrekers en uitlaat, vr.pr. f 2.950,-. Tel. 045-725043, na 18.00 uur.

Te k. mooie GOLF diesel 40 kw., bwj. 9-'88, wit, 5-drs., f 14.750,-, tel. 045-257651.

Te k. VW GOLF GL TD, i.g. st, bwj. '83, nw. motor, lm-velgen, t.e.a.b. 04455-1316.

VW GOLF 1.8I Manhattan 5-drs., l.blauwmet., '90, l.v. schade, incl. delen, f 14.500,-. 045-312044.

Te k. VW BESTEL gr. kent. bwj. '80, APK nov. '93, vr.pr. f 1.750,-. Tel. 045-216234.

VW GOLF diesel, spec. uitv. lederen bekl. sportv. radio enz. inr. mog. 045-459791.

Te koop VW GOLF diesel t.e.a.b. Tel. 046-337810.

GOLF 1.3, t. '85, wit, v. 1e eig., schadevrij, i.st.v.nw. Terschurenweg 66, H'broek.

Nu nog v. part. VW PASSAT diesel, bwj. '87, grijs kentek. Tel. 045-225090.

Te k. VW PASSAT 1.6 Diesel stationcar, mod. '84, 183.000 km., i.z.g.st., APK, trekh. f 5.750,- 046-371195

VW GOLF L bwj. '77, APK 7-'93, vr.pr. f 600,-. Tel. 045-741467.

KEVER 1200, bwj. '73, APK 3-'93, vr.pr. f 3.200,-. Tel. 045-426416.

Volvo

Te k. VOLVO 340 bwj. '87, kl. antraciet, 54.000 km, access., spoiler, cd-speler, radio, pr. f 10.500,-. Tel. 045-241812.

Te koop VOLVO 360 GLE model '86, LPG, trekhaak, nwe banden, APK nov. '93, f 4.800,-. Tel. 045-245419.

DAIHATSU

RUUD TIEMS heeft JUWEELTJES VAN AUTO'S
1 JAAR GARANTIE OF f 500,- KORTING

Daihatsu Cuore TX	1986 f	7.950,-
Daihatsu Charade	1986 f	7.950,-
Fiat Panda	1988 f	8.500,-
Daihatsu Charade	1987 f	8.950,-
Daihatsu Cuore	1987 f	8.950,-
Daihatsu Cuore CS	1991 f	12.950,-
Fiat Panda 1000 IE	1989 f	10.900,-
Renault 5 Tiga	1989 f	14.950,-
Nissan Micra	1990 f	14.500,-
Daihatsu Charade	1990 f	15.450,-
Peugeot 205 Accent	1990 f	15.950,-
Ford Escort	1985 f	7.950,-
Peugeot 309	1986 f	7.950,-
Nissan Cherry	1986 f	9.900,-
Opel Kadett	1987 f	11.950,-
Ford Escort	1988 f	13.500,-
Nissan Sunny 1.6 SLX	1988 f	14.500,-
Seat Ibiza	1990 f	14.900,-
Mitsubishi Colt GLX rood	1988 f	14.900,-
Mazda 626 coupé GLX	1988 f	22.500,-
BMW 320 Shadowline	1988 f	23.750,-
Daihatsu Charade GTTi rood	1991 f	24.500,-
Daihatsu Charade automaat	1988 f	14.750,-
Ford Siërra 2.0 ltr	1987 f	8.500,-
Ford Escort diesel	1988 f	12.950,-
VW Golf diesel VAN	1988 f	11.500,-
Daihatsu Charade turbo diesel VAN	1990 f	13.500,-

4 x 4

Daihatsu Rocky D	1984 f	17.500,-
Nissan Patrol LWB TD	1984 f	17.500,-
Daihatsu Rocky B	1985 f	17.500,-

Zaanstraat 16, Geleen, nabij Borrekuil. Tel. 046-753010.

Mooie en goed verzorgde geselecteerde auto's met een ANWB techno-overzicht en een goede garantie vind u bij Autobedrijf G.G.. Wij bieden u aan: automobielen in schakel uitvoering, automaat uitvoering, 3-drs., 5-drs. uitvoering en sedan uitvoering. Komt u vrijblijvend kijken??? Ons adres Autobedr. G.G., Heerenweg 284/286, Heerlen (grote weg Heerlen-Brunssum).

Ned. SCHADE-AUTO'S met kent.: Kadett 1.7 D 4-drs. GL Sedan '90; VW Golf 1.6i 5-drs. '90; Tipo 1.6 IE 5-drs. '90; Nissan Micra 1.2 SLX 3-drs. '90; Kadett 1.6 D 4-drs. LS '88; Opel Corsa 1.3i '89; Mazda 121 '89; VW Caddy diesel '86; Mitsubishi Lancer 1.8 D stationcar '86; Ford Scorpio 2.0 CL LPG '86; Audi 100 cc diesel '84. Imex Limb. BV, Vogelsankw.228A Landgraaf, 045-312044.

Autobedrijf P. van DIJK & Zn Opel Omega 2.0i LS stuurbekr. 38.000 km '91 f 29.500,-; Opel Omega 2.0i LS div. access. '90 f 24.500,-; Opel Vectra 1.6i GL '91 f 25.750,-; Opel Vectra 1.8 GL div. acc. '89 f 22.500,-; Peugeot 605 SLi div. acc. als nw. 28.000 km '92 f 38.750,-; Ford Siërra 2.0i CL Sedan rood als nw. '92 f 29.500,-; Citroën BX 1.4 1e eig. '91 f 18.500,-; Renault 25TX '90 f 23.750,-; Renault 21 TL '88/'89 v.a. f 10.750,-; Ford Scorpio 2.0iCL Sedan '90 f 26.750,-; Ford Scorpio 2.0i CL aut. '88 f 20.500,-; Ford Siërra 2.0 CL Sedan '90 f 17.750,-; Ford Siërra 2.0 CL Sedan en 5-drs '88 v.a. f 13.750,-; Ford Siërra 1.6 CL 5-drs '88 f 13.750,-; Ford Escort 1.4 CL '91 f 20.500,-; Volvo 340 1.7 DL '86 f 9.500,-; Peugeot 405 GLi '90 f 20.500,-; Peugeot 309 XR 1.4 plus 20.000 km '91 f 20.500,-; Peugeot 305 GL combi '88 f 9.750,-; Mazda 626 coupé 2.2i GLX div. acc. 25.000km 10-'91 f 28.500,-; Mazda 626 1.8 LX Sedan '89 f 17.750,-; Nissan Bluebird 2.0 LX 5-drs '88 f 12.750,-; Fiat Uno 45S 19.000 km '88 f 10.750,-; Opel Kadett 1.2 3-drs '85 f 8.750,-; Ford Taunus 1.6 '82 f 2.500,-; Opel Manta 2.0 GTi 1e eig. '80 f 3.500,-; Fiësta 1.1 L '83 f 4.750,-; Ford Siërra 2.0 GL combi '83 f 7.250,-; Toyota Corolla 1.6 GL 5-drs '84 f 5.500,-. Inr. financ. en Bovag-gar. bewijs Autobedrijf en APK keuringsstation P. van Dijk & Zn Hompertsweg 33, Landgraaf Tel. 045-311729.

Autohandel MARIETTE heeft verschillende leuke goedkope en duurdere auto's voor u. Vele verschillende merken. Tev. het adres voor gebruikte meubelen. Heerlerbaan 76, Heerlen. Tel. 045-416388.

Te koop gevraagd PERSONEN-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klimmen. Tel. 04405-2896.

Keuze 50 tot 150 AUTO'S; Kadett; Golf; Fiësta; Corsa; Toyota; Escort; Mazda; BMW; Alfa; Uno; Panda; Ritmo; Renault 5; Mercedes; Opel; 1 jaar APK, inruil, financ. mogelijk. 04499-3398 Handelsweg 12, Susteren.

LOVEN Heerlen. Verbouwingsopruiming! Extra korting en hoge inruilprijzen! Eigen financiering. Mazda 626 Sedan 1.8 LX '89; Mazda 626 1.8 GLX '88; Mazda 626 Sedan 1.6 LX '87; Mazda 626 HB 1.6 LX '87; Mazda 626 Wagon 1.8 GLX met stuurbekr. '89; 3x Mazda 323 F coupé '90; Mazda 323 Sedan 1.3 LX '86/'87; Mazda 323 Sedan 1.5 GLX '86; Mazda 323 Sedan 1.3 Invoy '88; Mazda 323 Sedan 1.6i '90; Mazda 323 HB 1.3 LX aut. '87; Mazda 323 HB 1.3 LX '87/'88/'90; Alfa 75 1.6i met LPG '90; Volvo 340 GL '88; Nissan Cherry HB 1.5 GL '85; Nissan Micra 1.2 LX '90; Mitsubishi Lancer 1.8 diesel '87; Fiat Panda 1000 CLi '91; Suzuki Alto GL '88; Ford Siërra 2.0 CL 5-drs '88; Ford Siërra 2.0 Laser '85. Diverse goedkope inruilauto's: Honda Civic 1.3 automaat '82 f 6.750,-; Honda Civic automaat '81 f 3.750,-; Skoda 120 L '85 f 3.950,-; Vauxhall Carlton '79 f 4.500,- Volvo 244 DL automaat '77 f 3.250,-; Ford Taunus 1.6 L '78 f 1.250,-; Fiat Panda 34 '85 f 5.950,-; Mitsubishi Galant 2.3 turbo diesel '83 f 3.500,-; Opel Kadett autom 1.6 S '82 f 4.750,-. Palemigerboord 401, Heerlen: Tel. 045-722451. Donderdag koopavond tot 20.00 uur

AUTO'S u belt, wij kopen!! Ook zondags, met vrijwaringsbewijs. 045-427671.

Te k. Ford TAUNUS 1.6 Ghia, '78, APK 9-'93, f 800,-; BMW 316 op gas, '81, APK 10-'93, f 1.500,-; Mazda 323 op gas, 4-drs., '82, APK 11-'93, f 2.500,-. Inr. mog. 046-755304.

Te k. ISUZU Pick-Up 5 pers. 4-WD met polyester kap, centr. deurvergr., bwj. '86, grijs kent. Tel. 045-221578.

Cadeau - Tip
Blaupunkt Frankfurt RCM 82
* radio-cass. speler met RDS en CD-wisselaar v.
* Normaal voor f 2.160,-
* Nu voor f 1.699,- incl. BTW.

KERP B.V.

In de Cramer 31, Heerlen.
Tel. 045-716951

PG CARSTYLING grote sortering sportvelgen op voorraad, tev. spoilers, uitb. sets, verlagingsveren, tegen zeer interessante prijzen. De Tramweg 14, Holtum, Born. Tel. 04498-57579.

Te k. 2 RECARO sportstoelen zonder slee, i.g.st. pr. f 500,-. Tel. 04499-3779.

Te koop diverse onderdelen ALFA Sud 1.5 Ti. Tel. 04459-2120.

Koopje! MOTOR, versnell. bak, etc. v. Ford Taunus. TEl. 045-250636.

2x Good Year Innecta BANDEN, 205/75R 15, MenS 7 m.m., f 225,-. 045-256886.

Ink. verk. gebr win... BANDEN, 10-17"... weg 39, Hrl. 045-22...

Te koop 2x Reca... STOELEN met r... 4 gebruikte ... Vredestein, 13 inch... Tel. 04493-4118.

Te koop TREKHA... Suzuki Swift, prijs ... Tel. 045-424494.

Te k. 4 WINTER... m. vlg. v. BMW E... 60T-R14, Uniroyal ... plus. Tel. 045-2554...

Te koop gevr. ... DEUREN voor J... bwj.'84. Tel. 04404-1...

*zie verder pagina

Gemiddeld honderden miljoenen winstderving

Klacht DSM bij EG over dumping

DOOR PETER BRUIJNS

AASTRICHT – DSM beschuldigt de Oosteuropese chemie n dumping. Het ministerie van Economische Zaken zal – verzoek van DSM – de EG in Brussel vragen stappen te men tegen de spotgoedkope import van caprolactam uit olen. Het is de bedoeling van DSM dat die import wordt ge-aximeerd. Het resultaat van DSM is volgens een woordvoer-r gemiddeld over de laatste jaren enige honderden miljoe-n lager door de Oosteuropese concurrenten, die met hun erkoopprijzen onder de kostprijzen van Westeuropese fabri-anten duiken.

M ervaart de concurrentie vanuit t-Europa met name op het ge- van caprolactam, dat is een grondstof voor nylon. DSM-bestuurslid R. Selman: „Op het eerste gezicht zou je zeggen, jammer, maar zo is het spel in een vrije markt. De vraag is echter op basis van welke grondstofprijzen, rente en afschrijvingen onze Oosteuropese concurrenten hun kostprijs en vervolgens hun vraagprijs vaststellen. We hebben sterke aanwijzingen dat het hier gaat om dumping."

Selman is somber over de huidige economische problemen in Oost-Europa, maar ziet tegelijk mogelijkheden voor investeringen. „Vooral wanneer de overheid de investeringsrisico's beperkt, zijn er grote mogelijkheden in Polen, Tsjechoslowakije en Hongarije."

Kantoor

Op 1 december opent DSM een verkoopkantoor in Warschau. DSM denkt in Polen kunststoffen, fijnchemicaliën, harsen en spullen van Curver aan de man te kunnen brengen. Het kantoor in Warschau is na Boedapest en Moskou het derde in Oost-Europa.

Selman: „De Oosteuropeanen hebben een grote materiële achterstand. Het verbruik van polyetheen - de meest gebruikte kunststof voor verpakkingen - is gemiddeld zes kilo per persoon per jaar, vergeleken met bijna 25 kilo in West-Europa en 35 kilo in de VS. Dit geeft aan dat hier voor plastics nog een enorme groeimarkt is."

VNO denkt aan besteding aardgasbaten

'Meer investeren in verbindingen'

N HAAG – De werkgevers vin-n dat er veel meer moet worden nvesteerd in wegen en andere rbindingen. Ze zijn bereid voorfi-nciering buiten de begroting om aanvaarden, met latere terugbeta-g uit het Aardgasbatenfonds. Dat ncludeert het VNO naar aanlei-g van een gisteren gepubliceerd gen onderzoek.

werkgevers hebben uitgerekend t tussen het kabinetsplan SVV 2 de werkelijkheid jaarlijks een in-steringsgat van 2,5 miljard gul-n gaapt. De 600 miljoen gulden vanaf 1995 per jaar in het aard-batenfonds vloeien zijn te laat en voldoende.

t VNO vreest dat het Structuur-hema Verkeer en Vervoer 2 niet nen de gestelde tijd zal worden gevoerd, terwijl dit programma uiterst minimaal en waarschijn-ontoereikend is.' Ze vrezen af-nding in 2020 in plaats van 2010, in de begroting wordt aangekon-d dat er binnen het plan 'wel-nt pijnlijke keuzes moeten wor-n gedaan'.

t VNO wijst nog eens op het be-g van mobiliteit als voorwaarde or economische groei, die weer noodzakelijk is voor de vervulling van maatschappelijke wensen, ook op milieugebied. Voor de bedrijven die de groei moeten genereren, is bereikbaarheid van eminent belang. Hoewel 40 procent van de bedrijven (Randstad: meer dan de helft) blijvend last heeft van files, wordt de bereikbaarheid nog steeds door 78 procent als goed beoordeeld. In de Randstad is dat 70 procent, maar de bedrijven vinden niet dat het er beter op wordt.

Alternatieven

Nog geen derde van de bedrijven vindt de bereikbaarheid per openbaar vervoer goed; eenderde spreekt van ronduit slecht en ook hier is geen sprake van verbetering. Als het Rijk door prijsverhogingen het woon-werkverkeer wil beknotten moet hij zich wel bedenken dat er in veel gevallen voor de automobilist géén alternatieven zijn.

Toch vergt een betere benutting van de infrastructuur dat het woon-werkverkeer wordt beperkt. Uit het onderzoek van het VNO blijkt dat de helft van de grotere bedrijven en een kwart van de middelgrote bedrijven daar - op vrijwillige basis - veel aan doet.

Waalse boeren roeren zich

● *Boze Waalse boeren hebben gisteren met tientallen tractoren en brandende autobanden barricades opgeworpen aan de grens met Frankrijk en op enkele belangrijke kruispunten op de weg tussen 's-Gravenbrakel en Bergen. Daarmee koelden ze hun woede over het landbouwakkoord tussen de Europese Gemeenschap en de Verenigde Staten. De acties zijn vanaf het ochtendgloren aan de gang en bezorgden enorme overlast voor het verkeer. De rijkswacht is ingeschakeld om het verkeer om te leiden. Zowel in Wallonië als Vlaanderen zijn de boeren hels over het precies een week geleden bereikte akkoord dat naar zij vrezen grote inkomensoffers van hen vraagt. Vlaamse boeren belegerden woensdag het huis van minister van landbouw André Bourgeois* Foto: REUTER

Vrije import van auto's binnen EG nog ver weg

Grote prijsverschillen niet ongebruikelijk

Van onze redactie economie

DEN HAAG – Hoewel op 1 januari 1993 binnen de EG de vrije handel van onder meer auto's mogelijk zou moeten zijn, is daarvan nog lang geen sprake. Integendeel: auto's blijven in sommmige landen aanzienlijk duurder dan in andere. Niet alleen als gevolg van grote verschillen in belastingen, maar ook omdat de fabrikanten proberen in het ene land hogere prijzen aan te houden dan in het andere.

Volgens de Europese Consumentenorganisatie BEUC verschillen de prijzen van auto's in veel gevallen veertig procent. Bovendien werpen de verschillende lidstaten hoge barrières op tegen de import van auto's uit andere landen. „De consument is de dupe. De situatie is geen haar beter dan in 1989," zegt Laura Mosca, één van de onderzoekers van de BEUC.

Volgens de Europese Consumentenorganisatie hanteren de autofabrikanten niet alleen verschillende prijzen in verschillende landen, zij maken het tevens erg moeilijk om de prijzen te vergelijken. Per land verschillen de uitvoeringen en typeaanduidingen van auto's namelijk veelvuldig. Bovendien maakt in een aantal landen de nationale overheid het buitengewoon ingewikkeld om auto's uit andere EG-lidstaten in te voeren.

Dit is in strijd met EG-richtlijn 123/85, die verbiedt dat standaardprijzen van auto's binnen de Gemeenschap meer dan 12 procent verschillen. Deze regel schrijft ook voor dat consumenten en handelaren vrij moeten zijn om auto's uit andere lidstaten te importeren. Volgens de BEUC zijn Denemarken - waar je als buitenlander nauwelijks een auto loskrijgt van de dealer - en Groot-Brittannië extreme voorbeelden van hoe het niet moet. In dat laatste land heeft de overheid de auto-import aan haast onontwarbare regels gebonden.

Uitgaand van dertien, veel gekochte auto's heeft de BEUC onderzocht dat de prijzen (zonder belastingen) in Denemarken het laagst zijn. De Beneluxlanden zijn zo'n 30 procent duurder. In Frankrijk en Duitsland kosten de auto's bijna 40 procent meer, terwijl Portugal (35 procent), Italië (42), Ierland (46) en Spanje (49) evenmin erg voordelige landen zijn. Griekenland is niet meer dan 10 procent duurder dan Denemarken.

De BEUC becijfert dat een eenvoudige Opel Corsa in het Verenigd Koninkrijk 9276 Ecu (f. 20.407,20) kost, tegen 6137 Ecu (f. 13.501,40) in België. De standaard-Peugeot 205 kost in Frankrijk 9597 Ecu (f. 21.113,40) tegen 7205 Ecu (f. 15.851) in Portugal. En de prijs van een Fiat Uno in basisuitvoering in Italië is 7636 Ecu (f. 16.799,20) tegen 6366 Ecu (f. 14.005,20) in Luxemburg.

De consumentenorganisatie merkt op dat pogingen van de EG om de verschillen in btw-tarieven te verminderen, ertoe hebben geleid dat andere belastingen op auto's juist weer hoger zijn geworden.

Verrassingen

De consument die van de prijsverschillen wil profiteren door in het buitenland een auto te kopen, komt voor verrassingen te staan. Dealers weigeren vaak aan buitenlanders te verkopen of vragen plots hogere prijzen. Een bijkomend nadeel is het feit dat de garages moeilijk doen bij service en garantie als een auto in het buitenland is aangeschaft. In Griekenland is de export van een auto vrijwel onmogelijk door tegenwerking van de overheid. In Italië kunnen de douaneformaliteiten tot vier maanden in beslag nemen.

De BEUC streeft aan haar onderzoek een dringend beroep op de Europese Commissie om de barrière tegen auto-import te slechten. In een reactie op deze oproep heeft EG-commissaris Leon Brittan voor mededingingszaken beloofd dat hij zal optreden tegen zondigende autofabrikanten, -importeurs en -dealers. Overigens hebben volgens Brittan de meeste producenten al hun medewerking toegezegd aan vrije verkoop van auto's door de gehele EG.

munt uit

● Uitvoer

In het derde kwartaal is de omvang van de Nederlandse invoer met 2 procent afgenomen vergeleken met een jaar geleden, terwijl de uitvoer stabiel bleef. Er werd voor 54,9 miljard gulden ingevoerd (-5 procent) en voor 58,1 miljard gulden uitgevoerd (-3 procent). De omvang van de invoer nam met 6 procent af bij kapitaalgoederen, tegen 2 procent voor algemene goederen. Bij de uitvoer was er een toeneming (volume) van 3 procent bij onbewerkte agrarische goederen, zo heeft het CBS berekend.

● Privatisering

Russische staatsoliemaatschappijen worden nog dit jaar gedeeltelijk geprivatiseerd. Gisteren maakte het persbureau Itas-Tass bekend dat de president Boris Jeltsin een decreet heeft ondertekend waarin de bedrijven worden omgevormd tot naamloze vennootschappen.

● Masterplan

De Vervoersbond FNV wil met een tweede Masterplan ook na 1995 – het jaar waarin het eerste plan afloopt – ontslagen in de Rotterdamse haven voorkomen. In het nieuwe plan zal onder meer de vertrekregeling voor ouderen op 57,5-jarige leeftijd moeten worden verlengd tot en met het geboortejaar 1941. Bondsbestuurder Joop Verroen zei gisteren bij de presentatie van Masterplan 2 dat zijn organisatie daarover uiterlijk 1 februari aanstaande met de Havenwerkgeversvereniging SVZ een akkoord wil hebben.

● Marlboro

De Nederlandse zakenman die het zijn produkt de Russische markt wil veroveren, dient het voorbeeld van Marlboro te volgen. Dit Amerikaanse sigarettenmerk is er in geslaagd door te dringen in brede lagen van de gecompliceerde en kritische Russische markt. Een prestatie van formaat, zo blijkt uit een studie van het Amsterdamse reclamebureau DMB&B naar de diepere psychologie van ruim 200 miljoen potentiële klanten in de Russische republiek.

beurs

Lauw

AMSTERDAM – „Een lauwe markt, een echte vrijdag." Zo typeerde een handelaar de aandelenmarkt van de laatste handelsdag van de week op Beursplein 5. De omzetten waren klein en bleven voor de aandelen beperkt tot f 420 miljoen, de affaires in obligaties klommen tot f 2,2 miljard. De EOE-aandelenindex verloor 0,68 punt tot 276,45. De CBS-koersindex algemeen bleef liggen op 196,3 punten. Handelaren zijn niet pessimistisch gestemd over de komende weken.

Wall Street gaf Amsterdam gisteren niet veel impuls meer, ook al stond de Dow Jones vlak voor het sluiten van de markt in Amsterdam op 25 punten winst. De koersen in Frankfurt kwamen nauwelijks van hun plaats en Londen stond bij de gong in Amsterdam 13 punten hoger. Alleen de obligatiemarkt moest een veer laten. De jongste 8,25-procentsstaatslening zakte van 106,68 tot 106,21.

In de financiële hoek was ABN Amro gisteren een opmerkelijke verliezer. Volgens een handelaar houdt de koersdaling van zestig cent tot f 48,60 verband met een tussentijdse beoordeling van het Londense effectenkantoor Goldman Sachs. In hun rapport stellen de analisten de winst per aandeel voor komend jaar in neerwaartse richting bij van f 6,30 tot f 6,03. Voor dit jaar laten zij hun prognose onveranderd.

De internationals profiteerden enigszins van de met een cent gestegen dollar (ruim boven de f 1,80). Akzo viel op met een winst van tachtig cent tot f 130,80. Unilever begon het weekeinde met veertig cent extra op f 182,20. Philips zakte een dubbeltje tot f 19,80, terwijl KLM f 0,10 omhoog ging tot f 25,10. Koninklijke Olie tikte een dubbeltje op tot f 147,10. Op de lokale markt verloor Sphinx negentig cent op f 41,50.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	49,20	48,60e
ABN Amro A.in F.	77,70	77,70
ABN Amro Obl.Gr.f.	189,30	189,40
Aegon	72,80e	73,00
Ahold	81,50	81,00
Akzo	130,00	131,00
Alrenta	203,50	203,50
Amev cert.	62,50	62,40
Bols cert.	39,20	39,80
Bührm.Tet. c.	28,20	28,50
CSM cert.	103,00	102,10
DAF	7,30	7,10
Dordtsche Petr.	135,50	135,50
DSM	72,20	72,80
Elsevier cert.	113,40	112,70
Fokker cert.	15,70	15,90
Gist-Broc. cert.	33,30	33,30
Heineken	173,00	172,90
Hoogovens nrc	23,30	23,50
Hunter Douglas	36,50	37,20
Int.Müller	51,80	52,00
Int.Ned.Gr. c.	49,70	49,70
KLM	25,00e	25,00
Kon. KNP	27,70	27,30
Kon. Olie	147,60	147,70
Nedlloyd	30,20	29,40
Océ-v.d.Gr.	38,80	38,80
Pakhoed cert.	36,10	35,90
Philips	19,90f	19,90
Polygram	43,90	43,80
Robeco	95,40	95,80
Rodamco	46,20	46,50
Rolinco	94,70	95,00
Rorento	79,40	79,40e
Stork	24,30	24,40
Unilever cert.	181,80	182,60
Van Ommeren nrc	31,50	31,40
Ver.Bezit VNU	85,20	85,20
Wessanen cert.	95,80	95,80
Wolters-Kluwer	82,40	81,70

Avondkoersen Amsterdam

Kon.Olie 147,50-147,70 (147,70)
Nedlloyd 29,60 (29,40)
Philips 20,00 (19,90)
Unilever 182,50-182,80 (182,60)

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	42,00	42,00
ABN AmroHld.prf.	6,23	6,24
ACF-Holding c.	33,50	33,80
Ahrend Groep c.	82,00	87,00
Asd Options Tr.	8,50	8,50
Asd. Rubber	2,40	2,40
Ant. Verff.	400,00	-
Atag Hold. cert	111,20	110,80
Athlon Groep	39,00	39,00
Athlon Groep nrc	39,00	39,00
Aut.Ind.R'dam	55,00	55,00
BAM Groep	73,00	72,70
Batenburg	149,20	149,20
Beers	109,50	109,50
Begemann Groep	79,00	78,00
Belindo	302,00	305,00
Berkel's Patent	0,34	0,35a
Blydenst.-Will.	21,50	22,00
Boer Boekh. Kon.	20,80	20,80
Boer De Winkelb.	56,90	56,80
Borsumy Wehry	49,00	48,80
Boskalis Westm.	25,00	25,30
Boskalis pref.	24,20	24,40
Braat Beheer	23,00	23,00
Breevast	12,20	12,20
Burgman-Heybroek	2540,00	2450,00a
Calvé-Delft pref	800,00	800,00
Calvé-Delft cert	1162,00	1162,00b
Cindu Intern.	119,80	119,80
Claimindo	295,00	297,00
Content Beheer	20,50	20,60
Credit LBN	22,80	23,00
Crown v.G. cert.	101,50	101,20
CSM	101,00	101,50
DAF cert.	7,30	7,00
Delft Instrum.	14,00	14,00
Desseaux	104,30	104,30
Dorp-Groep	37,00	37,00
Draka Holding	22,80	22,80
Econosto	19,00	18,90
EMBA	170,00	169,00
Eriks Holding	71,00	71,50
Flexovit Int.	44,50	44,50
Frans Maas cert.	53,20	53,70
Fugro McClelland	26,50	26,80
Gamma Holding	95,00	95,00
Gamma pref.	5,70	5,70
Garzarelli $	10,50	10,50
Getronics	32,60	32,40
Geveke	18,00	18,70
Giessen-de N.	132,00	130,00e
Goudsmit	25,00	24,50
Grolsch	185,50	185,50
GTI-Holding	193,00	193,00
Hagemeyer	117,00	117,50
HAL Trust B	12,80	-
HAL Trust Unit	12,80	-
HBG	188,00	189,00
Heineken Hold.	149,70	149,30
Hes Beheer c	15,00	17,50
Hoek's Mach.	52,50	52,50
Holl.Sea S.	0,29	0,30
Holl. Ind. Mij	37,50	37,50
Hoop Eff.bank	6,70	6,70e
Hunter D.pref.	1,60	-
IHC Caland	84,40	84,40
Kas-Associatie	28,40	28,40
Kempen & Co	8,10	8,30
Klene Holding	95,00	95,00
Kondor Wessels	29,50	29,00
KBB	55,50	55,50
Kon. Sphinx	42,40	41,50
Koppelpoort	340,00b	340,00
Krasnapolsky	235,00	198,00a
Landré & Gl.	44,20	44,20
Macintosh	24,70	25,00
Maxwell Petr.	116,00	115,50
Moeara Enim	1198,00	1205,00
M.Enim OB-cert.	15700,00	15750,00
Moolen Holding	26,00	26,00
Mulder Boskoop	41,50	42,00
Multihouse	2,90	2,90a
Naeff	470,00	-
NAGRON	58,00	58,10
NIB	656,00	656,00
NBM-Amstelland	6,80	6,80
NEDAP	28,30	28,40
NKF Holding	113,50	112,50a
Ned.Part.Mij	51,10	51,10
Ned.Springst.	7290,00	-
Norit	15,00	14,90
Nutricia GB	120,00	120,00
Nutricia VB	125,00	125,00
Nijv.-Ten Cate	73,00	73,00
Omnium Europe	8,50b	-
OPG cert.	30,00	30,00
Orco Bank cert.	71,50	71,20
OTRA	231,00	231,00
Palthe	34,00a	33,00a
Pirelli Tyre	13,70	13,70
Polynorm	132,00	129,50
Porcel. Fles	138,00	138,00
Randstad	41,50	41,50
Ravast	16,00	16,00
Reesink	73,00	73,00
Samas Groep	23,80	25,00
Sarakreek	14,20	14,50
Schuitema	1760,00	1730,00
Schuttersveld	32,50	32,50
Smit Intern.	20,00	20,00
St.Bankiers c.	13,00	13,00
Stad Rotterdam c	40,80	40,80
Telegraaf De	84,00	84,00
Textielgr.Twente	82,00	82,00
Tulip Computers	9,60	9,60
Tw.Kabel Holding	114,00	114,00
Ubbink	73,00	73,00
Union	54,70	54,60a
Un.Dutch Group	0,53	0,53
Vereenigde Glas	510,00	510,00
Verto cert.	19,10	19,20
Volker Stevin	45,00	45,50
Volmac	11,10	11,40
Vredestein	15,00	15,00
VRG-Groep	22,50	22,90
Wegener	65,40	65,40
West Invest F.	8,50b	8,50b
West Inv.F. wb	100,00	100,00a
Wolters Kluwer	324,00	324,00
Wyers	16,20	16,20

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.F.	78,70	79,20
ABN Amro Albefo	50,20	50,30
ABN Amro Amer.F.	68,80	70,50
ABN Amro Eur. F.	65,50	65,70
ABN Amro Far EF.	49,50	49,60
ABN Amro Liq.Gf.	169,30	169,30
ABN Amro Neth.F.	80,40	80,80
Aegon Aandelenf.	33,50	34,20
Aegon Spaarplus	5,05	5,05
Aldollar BF $	28,60	28,60
Alg.Fondsenbez.	221,00	221,00
Alliance Fund	10,30	10,30
Amro North Am.F.	67,60	68,10
Amvabel	86,40	86,30
Asian Tigers F.	69,00	69,80
Asian Select. F.	67,00	67,00
Austro Hung. F.	3,75b	3,80a
Beleg.f. Ned.	61,80	62,10
Bemco RentSel.	59,00	59,00
Bever Belegg.	2,80	2,80
CLN Obl. Div. F.	111,30	111,30
CLN Obl.Waardef.	119,50	119,50
Delta Lloyd Inv.	24,50	24,70
DP America Gr.F.	36,80	37,50
Dp Energy.Res.	46,00	47,00
EGF Investm.	105,00	105,00
EMF Rentefonds	77,60	77,60
Eng-Holl.Bel.T1	10,00	10,00
Envir.Growth F.	43,00	43,00
Esmeralda part.	32,30	32,60
Eur.Ass. Trust	5,50	5,50
EMS Growth Fund	98,50	98,70
EMS Income Fund	95,60	95,70
EMS Offsh. Fund	96,10	96,20
EOE Index Fnd	297,50	297,00
Euro Growth Fund	39,50	39,50
Euro Spain Fund	6,80	-
Far East Sel.F.	52,50	52,50
Gim Global	50,80	50,00
Groeigarant	1,25	1,26
Holland Fund	68,60	68,60
Holl. Eur. Fund	45,60	46,00
Holl. Obl.Fonds	136,00	136,10
Holl. Pac. Fund	89,00	89,50
Holl. Sel.Fonds	87,20	87,30
ING Bnk Dutch Fnd	43,20	43,30
ING Bnk Geldm.Fnd	56,27	56,27
ING Bnk Glob.Fund	44,80	45,00
ING Bnk Oblig.Fnd	35,50	35,50
ING Bnk Spaard.F.	105,87	105,87
ING Bnk Rentegr.F	123,90	124,00
ING Bnk Vastg.Fnd	31,50	31,50
Innovest	40,40	40,30
Interbonds	534,00	534,00
Intereffekt 500	24,60	24,40
Intereffekt wt	39,20	40,00
Investa part.	62,80	62,50
IS Himal.Fund $	7,20	7,20
Jade Fonds	148,50	148,70
Japan Fund	16,00	16,50
Jap.Ind.Alpha F.	5900,00	-
Jap.Sect.Rat.Yen	4840,00	-
Korea Pac.Tr. $	7,80	7,80
Liquirent	50,80	50,80
Mal.Capital F.$	11,30	11,50
Mees Obl.Div.F.	119,20	119,20
Mexico Income F.	22,00	20,00a
MK Int.Ventures	10,00a	10,00a
Mondibel	73,40	73,40
Nat.Res.Fund	57,50	57,80
Nedufo A	114,10	114,10
Nedufo B	122,00	122,00
Nevas	45,00	45,00
Nevas 17 cumpref.	43,40	43,40
New Asia Fund	5,50	5,50
Nomura Warr. F.	0,20	0,15
Obam. Belegg.	252,40	253,00
OAMF Rentefonds	12,30	12,30
Orange Fund	18,30	18,30
Pac.Dimensions	84,00	85,00
Pac.Prop.Sec.F.	27,50	28,00
Pierson Rente	119,60	119,60
Postb.Aand.f.	50,10	50,20
Postb.Belegg.f.	57,70	57,70
Postb.Verm.gr.f.	57,40	57,40
Rentalent Bel.	160,40	160,40
Rentotaal NV	37,10	37,10
RG America F.	110,50	111,50
RG Divirent F.	50,30	50,30
RG Europe F.	91,80	92,40
RG Florente	120,60	120,60
RG Pacific F.	90,50	91,40
RG SP Groen	57,10	57,10
RG SP Blauw	54,40	54,40
RG SP Geel	49,80	50,00
Rodin Prop.$	84,00	84,00
Rolinco cum.p	82,00	-
Schrod.Int.Pr.F	24,50	24,50
Sci/Tech $	11,50	11,80
Suez Liq.Grf.	188,00	188,10
Technology Fund	17,00	17,00
Tokyo Pac.Hold.	165,00	170,00
Trans Eur.Fund	73,00	73,60
Transpac.F.	245,00	252,00
Uni-Invest	16,50	16,50
Unico Inv.Fund	74,80	74,50
Unifonds DM	27,00	27,00
Vaste Waard.Ned	48,50	49,50
Vast Ned	91,00	91,00
VIB NV	52,40	53,00
VSB Mix Fund	50,60	50,60
VSB Obl.Gr.f.	105,30	105,30
VSB Rente Fonds	110,80	110,90
WBO Intern.	65,50	66,00
Wereldhave NV	79,20	80,50
Yen Value Fund	74,00	74,00
ZOM Florida F.$	22,00	22,00

Parallelmarkt

Alanheri	28,00	28,00
ABF	110,20	110,20
Austria Global	1031,00	1031,00
Berghuizer Papier	27,50	27,70
Besouw Van cert.	26,50	27,20
Biogrond Belegg.	10,70	10,50
Comm.Obl.F.1	100,20	100,60
Comm.Obl.F.2	96,90	97,20
Comm.Obl.F.3	100,40	100,90
De Drie Electr.	11,10	11,10
Delta Ll.Dollarf.	64,40	64,70
Delta Lloyd ECU	56,10	56,10
Delta Lloyd Mix	58,30	-
Delta Lloyd Rent	60,90	60,80
Dico Intern.	56,00	58,00
DOCdata	3,60	3,40
Dutch Take Ov.T.	37,30	37,30
Ehco-KLM kleding	37,80	37,80
E&L Belegg.1	67,40	67,70
E&L Belegg.2	74,30	74,40
E&L Belegg.3	110,00	110,00
E&L Belegg.4	77,40	77,50
E&L Kap.Rente F.	110,90	110,90
German City Est.	24,00	24,00
Gouda Vuurvast	45,00	45,00
Helvoet Holding	36,30	36,30
Holland Colours	44,60	44,60
Inter/View Eur.	2,90	3,20
Kühne+Heitz	27,70	27,70
Management Share	2,70	2,80
Pan Pac. Winkel	10,50	10,30
Pie Medical	4,00	4,00
Simac Techniek	7,70	7,70
Suez Gr.Fund	51,50	51,70
Vilenzo Int.	14,20	14,20
Wereldhave	4,10	-

Parallel top-15

Free Record Shop	12,00	12,00
Geld. Papier c.	52,30	52,10
Groenendijk	26,50	26,70
Grontmij	39,00	37,50
LCI Comput.Gr.	2,80f	2,70
Melle, van nrc	53,20	53,20
Nedcon Groep	42,00	42,00
Nedschroef	60,00a	50,00
Neways Electr.	4,70	4,70
Ordina Beheer	13,20	13,20
P & C Groep	75,00	75,00
Sligro Beheer	48,80	48,40
Welna	31,80	32,00
Weweler	16,50	16,80
Wolff	46,20	46,20

Wall Street

allied signal	56	56 3/8
amer.brands	41 3/4	41 3/8
amer.tel.tel	47 3/4	47 1/4
amoco corp	50	49 1/8
asarco inc.	23 1/8	23 1/4
bethl. steel	15 1/4	15
boeing co	34	34 7/8
can.pacific	11 1/2	11 1/4
chevron	69 1/8	68 3/4
chiquita	16 1/8	16 1/2
chrysler	29 1/4	29 3/4
citicorp	18 7/8	18 3/4
cons.edison	31 3/8	31 3/8
digit.equipm.	31 5/8	32 3/8
dupont nemours	46 5/8	47 5/8
eastman kodak	42 1/2	42 3/8
exxon corp	59 7/8	59 1/2
ford motor	41	41 3/4
gen. electric	82 7/8	82 7/8
gen. motors	31 7/8	31 5/8
goodyear	69	69 3/4
hewlett-pack.	63 1/2	65 1/8
int. bus.mach.	65 1/4	65 7/8
int. tel.tel.	70 3/4	70
klm airlines	14	14 1/8
mcdonnell	52	50 3/8
merck co.	45 1/2	45 7/8
mobil oil	61	60 1/4
penn central	19 3/8	19 3/8
philips	11 1/4	11 1/8
primerica	46	46 1/2
royal dutch	82 1/2	81 3/4
sears roebuck	42 3/4	42 3/4
sfe-south.pac.	13 1/2	13 5/8
texaco inc.	59 3/4	59 3/4
united techn.	44 1/8	44 3/4
westinghouse	12 1/2	12 5/8

Advieskoersen

amerik.dollar	1,740	1,860
austr.dollar	1,17	1,29
belg.frank (100)	5,30	5,60
canad.dollar	1,330	1,450
deense kroon (100)	27,45	29,95
duitse mark (100)	109,80	113,80
engelse pond	2,58	2,83
finse mark (100)	33,25	36,25
franse frank (100)	31,50	34,25
griekse dr. (100)	0,75	0,95
ierse pond	2,80	3,05
ital.lire (10.000)	11,85	13,55
jap.yen (10.000)	140,50	146,50
noorse kroon (100)	26,00	28,50
oost.schill. (100)	15,70	16,20
port.escudo (100)	1,14	1,32
spaanse pes. (100)	1,44	1,64
turkse lira (100)	0,0175	0,0265
zweedse kr. (100)	24,85	27,35
zwits.fr. (100)	122,00	126,50

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,80405-1,80655
antill.gulden	0,9935-1,0235
austr.dollar	1,2379-1,2479
belg.frank (100)	5,4615-5,4665
canad.dollar	1,40575-1,40825
deense kroon (100)	29,100-29,150
duitse mark (100)	112,4200-112,4700
engelse pond	2,7125-2,7265
franse frank (100)	33,130-33,180
griekse dr. (100)	0,8130-0,9130
hongk.dollar (100)	23,0250-23,2750
ierse pond	2,9470-2,9570
ital.lire (10.000)	12,860-12,910
jap.yen (10.000)	145,045-145,145
nwzeel.dollar	0,9247-0,9347
noorse kroon (100)	27,505-27,555
oostenr.sch. (100)	15,9770-15,9870
port. escudos (100)	1,2330-1,2730
spaanse pes. (100)	1,5510-1,5610
surin.gulden	0,9915-1,0315
zweedse kr. (100)	26,370-26,420
zwits.frank (100)	124,650-124,700
e.c.u.	2,2000-2,2050

Index Amsterdam

CBS-koersindex(1983=100)

algemeen	193,60	193,60
id excl.kon.olie	183,00	182,90
internationals	197,30	197,60
lokale ondernem.	191,30	190,90
id financieel	152,80	152,20
id niet-financ.	229,20	228,90

CBS-herbeleggingsindex (1983=100

algemeen	287,60	287,60
id excl.kon.olie	255,00	254,90
internationals	305,90	306,50
lokale ondernem.	267,40	266,80
id financieel	240,40	239,50
id niet-financ.	299,40	299,00

CBS-stemmingsindex (1990=100)

algemeen	103,20	103,20
internation	108,80	109,20
lokaal	102,10	101,90
fin.instell	138,30	138,00
niet-financ	96,00	95,90
industrie	105,00	105,00
transp/opsl	90,40	89,70

Goud en zilver

Goud onbewerkt 19.090-19.690, vorige 19.030-19.630, bewerkt 21,290 laten, vorige 21.230 laten.

Zilver onbewerkt 180-250 vorige 180-250, bewerkt 290 laten, vorige 290 laten.

Dow Jones

Industrie 3282.21
+15,95

OPTIEBEURS

	serie			omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c	j95	45,00	156	6,70	6,20
ah	c	apr	85,00	148	3,20	3,00
ah	p	jan	80,00	133	1,90	2,10
akzo	c	dec	135,00	182	1,00	1,20
akzo	p	dec	130,00	250	2,80	1,90
akzo	p	jan	135,00	140	7,00	5,80
daf	p	jul	5,00	192	1,00	1,00
daf	p	jul	7,50	172	2,00	2,10
d/fl	c	dec	180,00	731	2,55	3,00
d/fl	c	dec	185,00	305	1,00	1,10
d/fl	c	mrt	165,00	1006	17,50	18,00
d/fl	c	mrt	180,00	283	6,95	7,60a
d/fl	c	mrt	190,00	152	3,00	3,40
d/fl	c	mrt	200,00	134	1,30	1,20
d/fl	p	dec	180,00	611	2,60	2,20
d/fl	p	jan	180,00	134	3,70	3,40
dsm	p	jan	70,00	130	1,90	1,90
eoe	c	dec	275,00	237	5,30	5,10
eoe	c	dec	280,00	296	2,50	2,30
eoe	c	dec	285,00	170	1,10	1,00
eoe	c	dec	310,00	140	0,10a	0,10
eoe	c	jan	280,00	342	5,40	5,30
eoe	c	jan	290,00	361	2,00	1,80
eoe	p	dec	265,00	194	0,60	0,50
eoe	p	dec	270,00	434	1,30	1,00
eoe	p	dec	275,00	543	2,30	2,10
eoe	p	dec	280,00	257	4,50	4,20
eoe	p	jan	265,00	132	1,80	1,60
eoe	p	jan	275,00	250	3,70	3,70
eoe	p	jan	280,00	166	5,70	5,60
goud	c	feb	340,00	130	5,00	4,50
ing	c	jan	50,00	144	1,20a	1,10
ing	p	apr	45,00	135	0,50	0,40
nedl	c	jan	35,00	170	0,80a	0,30
nedl	p	jan	27,50	505	1,30	1,60
nedl	p	apr	40,00	139	10,80a	11,00
nlv	c	mei	102,00	2500	5,10a	4,75
phil	c	dec	17,50	150	2,80a	2,50
phil	c	jan	20,00	165	1,10a	1,20
phil	c	okt	30,00	131	0,80	0,80
phil	c	o94	45,00	215	0,40	0,40b
phil	c	o95	20,00	155	5,90	5,70
phil	c	o96	35,00	304	2,30	2,30
phil	c	o97	22,50	202	6,30	6,20b
phil	p	dec	20,00	155	0,70	0,70
phil	p	jan	17,50	229	0,50	0,50
phil	p	jan	20,00	248	1,10	1,10
olie	c	apr	155,00	182	3,30	3,30
top5	c	dec	510,00	411	3,80b	4,00
top5	p	dec	490,00	248	2,30	2,20a

a = laten	g = bieden + ex-div.
b = bieden	h = laten + ex-div.
c = ex-claim	k = gedaan + h
d = ex-dividend	l = gedaan + g
e = gedaan + bieden	vk = slotkoers vorige dag
f = gedaan + laten	sk = slotkoers gisteren

De afdelingen Heerlen, Maastricht en Sittard van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren roepen gegadigden (m/v) op, die als

Afdelingsinspekteur

op vrijwillige basis de klachten willen onderzoeken, die bij de afdelingen binnenkomen.

VEREISTEN:
* ouder dan 25 jaar
* telefonisch bereikbaar
* eigen vervoer
* goede sociale vaardigheden
* kennis van en betrokkenheid met dieren
* nuchtere kijk op de relatie mens-dier
* goede samenwerking met de rayoninspekteur van de Landelijke Inspectie Dienst.

VERGOEDING:
* reële vergoeding van de voor het onderzoek gemaakte kosten volgens de gebruikelijke normen.

Geïnteresseerden kunnen schrijven naar:
* DB-Afdeling Heerlen e.o., Pannesiagerstraat 3a, 6369 AR Simpelveld
* DB-Afdeling Maastricht e.o., Kon. Clovisstraat 36, 6224 GX Maastricht
* DB-Afdeling Sittard e.o., Veeweg 3, 6142 AV Einighausen.

db dierenbescherming

Voor Piccolo's zie verder pagina [illegible]

onen Totaal

2e hands MEUBELS? eus, ook antiek. Koustr. 208, H'broek.

se barok EETHOEK ood, (tafel en 4 st.) 17626 na 18.00 uur.

op eiken DRESSOIR, -. Tel. 045-252237.

BANKSTEL, 3-1-1, gebloemd, i.z.g.st. Tel 52080.

vertrek naar bejaar- s inboedel te k! Kijken pen op zat. 28 nov. van tot 14.00 uur, Poststr. rkrade.

op 4 witleren eetkamer LEN f 120,-; 3 delig afel, bruin f 30,-. Tel. 15109.

koop , COMPUTERT- , meubels, huisraad verse kleingoed. Tel. 18878.

Henri Deux SALON- Chippendale TV- l en salontafel, pr. 1 jr oud. 045-222250

op lichteiken BANK- met stoffen kussens, f 1.500,-; lichteiken best. uit 2 elementen, 1.000,-. Alles in st.v. l. 045-443962.

moderne witte EET- , pr. n.o.t.k. Tel. 045-

en gebruikte meubels ed etc. RIGA, Amby- N. 174, Maastricht. 5, di. t/m vr. 10-17 uur. 0-16 uur. 043-620924.

op velours OVER- NEN. Tel. 045-

KUIPBANKSTEL v.a. ; eethoeken div. stij- v.a. f 195,-; zilverkas- buffetkasten; slaapka- een! niet op te noe- keuze in onze enorme Oude Maastrichterweg eleen. (achter video- de Kijkdoos, Rijksweg

o's in het Limburgs ad zijn groot in RE- AAT! Bel: 045-719966.

TV/Video

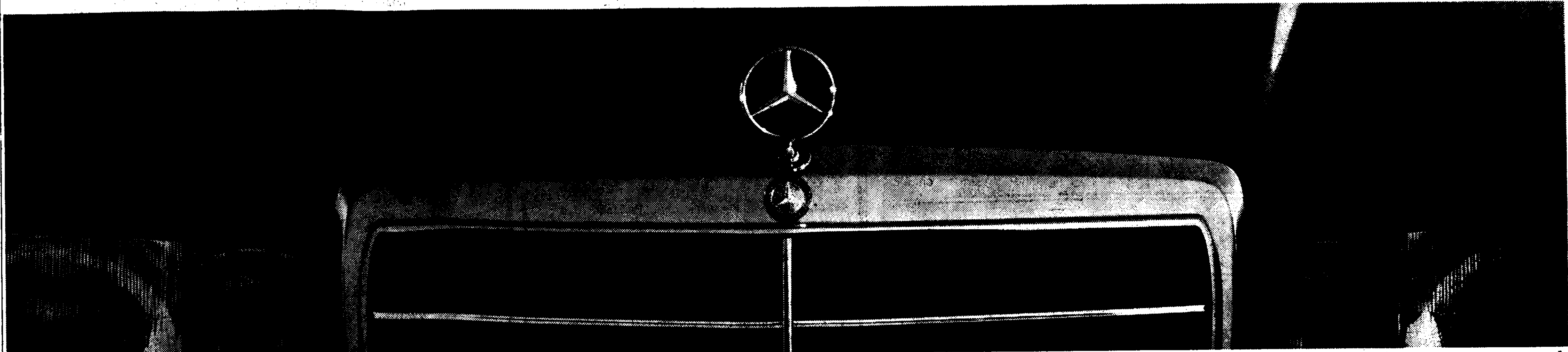
REN TV grote sorte- vanaf f 65,-. Nieuwe v.a. f 298,-, betaling 25,- p.mnd. Radio/TV borst, Ganzeweide 48 heide. 045-213879.

n TV's 12-16 kan. v.a. met afst.bed. v.a. met teletekst v.a. o.a. Philips. Radio/ RANK BV, Bokstr. 33 heide. 045-213432.

op VIDEOCAMERA en Tel. 04451-1509.

kleuren TV's met ga- Zeer grote sort. v.a. -. Reeds 25 jr. TV oc- Centrum GEEL roekerweg 25, Heer- l. 045-724760.

De Mercedes 190 E 1.8 nu f 49.400,- straks f 53.630,-?

Het nadeel van de twijfel: f 4.230,-

► Zoals u waarschijnlijk weet is de regering bezig de BVB te vervangen door de BPM (Belasting van Personenauto's en Motorrijwielen). De exacte gevolgen zijn nog niet bekend, maar de meeste auto's worden flink duurder.

► Volgens het huidige voorstel zou de prijs van bijvoorbeeld de Mercedes 190 E 1.8 Basic na 1 januari met ruim f 4.000,- omhooggaan. En hoewel voor een Mercedes-rijder de prijs nooit het allerbelangrijkst is, zou het toch zonde zijn als u daar nu geen gebruik van maakt. Een uitstekend moment dus om uw dealer met een bezoek te verrassen.

► Maar er zijn nog meer redenen om langs te komen. We hebben nog steeds drie bijzonder interessante 190-modellen.

► De Mercedes Basic hebben we genoemd, maar u kunt ook nog kiezen uit de Mercedes Standard (met f 7.700,- aan extra's voor f 4.450,-) en de uiterst complete Mercedes Class (met f 10.900,- aan extra's voor f 3.250,-).

► Kom dus snel bij uw Mercedes-Benz dealer langs, want na 31 december zijn de feestdagen echt voorbij.

Mercedes-Benz

GELEEN: Smeets M.B. Zuid Limburg B.V., Rijksweg Noord 125, tel.: 046-757 575. HEERLEN/HOENSBROEK: Smeets M.B. Zuid-Limburg B.V., Wijngaardsweg 55, tel.: 045-754 575.

Muziek

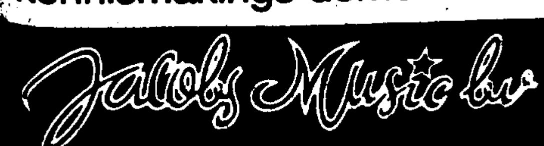
Muziekliefhebbers opgelet!!!

Keyboards, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons, orkestapparatuur enz. d aanbiedingen en occasions. Alles van Flight-Case.

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227.
andag t/m zaterdag open. Donderdag koopavond.
meest complete prijsbrekende MUZIEKPARADIJS.
NERGENS BETER NERGENS GOEDKOPER.

VANDAAG 28 NOVEMBER
doorlopend
accordeon
kennismakings-demonstratie

Kerkstraat 111 A, Brunssum. Tel. 045-253770.

Instrumentalverein Süsterseel e.V. (Duitsland)
zoekt op korte termijn

DIRIGENT

petitie-avond: donderdag van 19.30 tot 21.30 uur.
Harmonie, uitkomend in afdeling: Uitmuntend
Aantal spelende leden: 45
n met curriculum vitae (c.v.) kunt u binnen 14 dagen het verschijnen van deze advertentie richten aan:
Instrumentalverein Süsterseel e.V.
p.a. dhr. Peter Heutz
Karl-Arnoldstrasse 28, Süsterseel
5135 Selfkant
Tel. 09-49.2456832

Piano vleugelliefhebbers

et, door grote opdrachten van Muziekscholen zijn nu inruil vleugels en piano's tegen zéér aantrekkelijke prijzen leverbaar. Alles met garantiebewijs!

's vanaf	f	1.990,-
r Vleugel	f	8.990,-
r Vleugel	f	12.990,-
mel vleugel	f	13.500,-
Vleugel	f	20.000,-
mel	f	25.900,-
ha C3	f	26.900,-

Inruil en financiering mogelijk.
Muziekhuis Guus Arons b.v.
Honigmanstraat 5-7-9, Heerlen.

Orgelliefhebbers opgelet!

Door inruil verkregen:
m orgel f 450,-; Yamaha BK5 f 550,-; Jen orgel 0,-; Yamaha B35n f 990,-; Viscount Fair Lady f 590,-; ha B55n f 1.350,-; Hammond 124 f 1.350,-; Solina 0 f 1.150,-; Viscount Fair Lay DL f 750,-; Orla N410 750,- (21 stuks in voorraad). Deze orgels zijn ook te met recht van koop. Huurprijs per maand vanaf f 40,-.

Muziekhuis Guus Arons bv

Honigmanstraat 5-7-9, Heerlen.

Een Kadoprobleem?

Kom naar de Guitarshop!

ke gitaar v.a.	f	195,-
ersset, elektr. gitaar, versterker, hoes, n en kabel v.a.	f	725,-

goede merken zijn in huis, Fender, Marchall, Hughes, r, Gibson, Yamaha, Ibanez, Aria, Taylor, Takamine, Ovation enz.
Ook per maand betalen is mogelijk!
Guitarshop, Honigmanstraat 5-9, Heerlen.

VERLICHTING voor eken, drive in shows nds. Limburgs goed- adres. Bezoek onze oom. Highlite Interna- , Huls 14, Simpelveld. 045-444907.

Rhythm en Bluesband Nosmo-king zoekt met spoed DRUMMER. Inl. 046-377235.

Te koop ACCORDIOLA, 4-korig, vr.pr. f 2.000,-. Tel. 045-460890.

Kwaliteits-saxofoon's voor krankzinnige prijzen:

Wegens fusie Duitse fabriek kochten wij een partij saxofoons van topkwaliteit voor spotprijzen.
(B en S, Weltklang, B en M Sonora).
ALTEN V.A. f 995,-, TENOREN V.A. f 1.195,-.
Dit is minder dan de helft van de normale winkelprijs (excl. koffer, speciale prijzen voor koffers of foudralen).
2 Jaar vertrouwde Stalmeiergarantie!
(Stalmeier zelf was beroepssaxofonist, dus dat zit snor).
Grijp deze kans, want op is op

STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL 045-214253 HOENSBROEK
donderdag koopavond.

Oberkrainer- en dansorkest De Mergelländer Buben zoekt een geëngageerd ZANGER en zangeres voor optredens in binnen- en buitenland. Uw telefonische reacties: 04406-16347 of 045-751835.

PIANO'S te koop en te huur. J.Somers & Zn pianohandel, Akerstraat 82, Heerlen. Tel. 045-713751.

Te k. electrische GITAAR, versterker, merk Roland, standaard, hoes, pr.n.o.t.k. 045-311782.

Bevoegd PIANODOCENT geeft les aan huis Info: Henri Nijsten 045-275272.

Te koop JUKE-BOX, zeer mooi, 60-er jaren. Pr. f 2.000,-. Tel. 044-921108.

Te k. electr. ORGEL, Yamaha MC 200, pr.n.o.t.k. Tel. 045-417378.

Te k. FANE PA monitorboxen, 150 W. per stuk, met standaard, vr.pr. f 700,-. Tel. 045-218386.

DRUMMER uit Meers neem contact op met tel. 045-232318.

Te koop TROMPET Manchester Brass Class A, f 750,-. Tel. 045-314959.

FENDER Twin Reverb 135 W. git.verst.; Fender Sidekick basverst. beide i.z.g.st. pr. n.o.t.k. Tel. 045-425189.

Jeugdkoor zoekt enthousiaste DIRIGENT(E), reacties 045-441493.

Kaminholz 1 Jahr alt

Buche - Birke - Eiche, 35 cm. lang gespaltet.
Tel. 0949-2402.71233 Stolberg Vicht Fa. Henz.

BARBAS
inzethaarden/kachels
Arnold Opreij
Heerlerbaan 275 Heerlen.
Beatrixhaven, Maastricht.

Buderus,
Intergas, Radson, Nefit, C.V.-ketels. Scherpe prijzen, goede service.
Jac.Köhlen, Rijksw. N 104, bij ziekenhuis Sittard.
046-513228 of 514862.

Nieuwe en gebruikte GASHAARDEN, gevelkachels en bijzetkachels. Donderdag koopavond. Egidius Meesters, Brusselsestraat 129B, Maastricht. Tel. 043-210540

Te k. grote ronde ALLESBRANDER, f 500,-. Tel. 045-225561.

Kachelspeciaalzaak, alle hulpstukken en aanverw. artikelen. REKER, Kluis 28, Geleen. Tel. 046-740785.

KACHELS, gashaarden, inzet inbouw. Gratis geplaatst. De Kachelsmid, de beste en goedkoopste, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

Zonnehemels

Superbruiners voor perfecte bruining nu met 10 lampen snelbruiners, gasdrukveren en ventilator v.a. f 945,-. Compleet met bezorgen en volledige garantie bij van ERP, Haspelsestr. 8 te Sittard (naast Göttgens) de zaak met superservice. Tel. 046-528575.

ZONNEHEMELVERHUUR Mezo; 10-lamps gebogen zonnehemel op kantelstatief huurpr. 1 mnd. f 150,-. Geen bezorgkosten. Tel. 045-312956

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten

koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL SITTARD EN MAASTRICHT

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer,
Elke dag superlage aanbiedingen
OP IS OP, SLECHTS ENKELE STUKS
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Bauknecht kombinatie magnetron
MWT 1731, magnetronvermogen 700 Watt, grill en hete luchtoven, 31 liter inhoud.
geen f 1.698,- of f 1.099,- maar
f 498,-

Zanussi afwasautomaat
ZW 1320, diverse afwasprogramma's, 12 couverts inhoud, zeer zuinig in water- en stroomverbruik.
geen f 1.199,- of f 898,- maar
f 599,-

Pioneer midiset
S33, inclusief afstandsbediening, 2 x 65 Watt versterker, dubbel cassettedeck, digitale tuner met voorkeuzezenders, platenspeler.
geen f 1.799,- of f 998,- maar
f 498,-

Sanyo videocamera
VM-D6P, kompleet met accessoires als accu en aansluitkabels, 8 mm., cassette 8 x 200 m. en auto focus.
geen f 1.898,- of f 1.599,- maar
f 1.298,-

WITTE HAL

Sittard
Bergerweg 51-53 industrieterrein Bergerweg. 046-518162
Maastricht
Scharnerweg 66-70 achter Horn keukensuper 043-633162
Ook uw adres voor keuken-inbouwapparatuur met grote kortingen

MIELE wasautom. en drogers. Voll. gerev. va. f 595,- Toenbreker 045-325819.

Te k. KEUKENBLAD incl. inbouwoven, Keram. kookplaat spoelbakken en kraan (kl. bruin). Tel. 045-752624.

IJSK., gasf. f 95,-; wasautom. f 175,-; diepvr. f 175,- wasdr. f 175,-. 045-725595

Te k. 2 DROOGTROMMELS Marynen en Bauknecht en ijskast met vriesvak. Tel. 045-410754.

Te k. compl. ant. SLAAPKAMER; diepvrieskist 350 ltr.; Miele wasmachine; Rendo centrifuge; eeth. met bijbeh. dressoir; bedrijfskoelkast; gascomfort. Tel. 04492-4088 na 18.00 uur.

WASAUTOMAAT Philips 1000 toeren wegens sterfgeval. f 500,-. 045-726018.

Te k. GASFORNUIS met oven Etna Bistro. Tel. 045-219702, tussen 18-20 uur.

GEVRAAGD boeken. Strips, romans en literatuur (geen weekbladen of damesromans). Tevens Readers Digest, Time Live en Lektura-maseries. 04747-2549.

Win nu een
Nintendo
spelcomputer. Maak je keuze en win!!!
06-97.21 - 50 cphm.

NINTENDO gebruikers opgelet: 1050 spellen op 1 cassette, f 249,-; 100 op 1, f 149,-; Gameboy 32 op 1, f 269,-; 50 op 1, f 199,-; 32 op 1, f 149,-. Leuk Kerstidee! Bel nu 06-52716093.

Te k. weg. overcompleet: PC 386-40 Mhz, 80 Mb HDD, 4 Mb intern geheugen, 1.44 Mb drive, 512 Kb videokaart, VGA kleurenscherm, muis, software en garantie. Nieuw f 3.700,- nu voor f 2.600,-. 045-410696.

Te koop ATARI 1040 STE (4 MB) met software en boeken, vraagprijs f 1.250,-. Tel. 045-429152.

Te k. diverse GAME-BOY spellen, nintendospel. Tel. 09-3212456842.

Te k. MONITORS en toetsenborden voor computerliefhebber v.a. f 75,-. Tel. 045-418539.

Te k. NINTENDO spelcomputer met 4 joysticks en 4 spellen. Nieuw in doos f 300,-. Tel. 045-421376.

Te k. 16 BIT SEGA SPELCOMPUTER plus 2 spellen, f 315,- Tel. 045-716440.

Te koop Laptop SHARP PC-5500-286, f 1.500,-. Tel. 04450-4198.

Amerikaanse cassette voor NINTENDO met 260 spellen f 249,- of 370 spellen f 299,-. Computer wordt gratis speelklaar gemaakt, ook met computer leverbaar. Tel. 04951-41418.

Nu extra voordelig!!!
Panklare halve varkens
W. Nelissen, Kerkstr. 158, Koningsbosch. Tel. 04743-1218

Koopzondag 29 november

Zoekt U een blijvend en waardevol cadeau, komt U dan eens kijken bij Antiekhandel

Wim Scheepers

PANHEELDERWEG 28, HEEL. TEL. 04747-1593.
Zondag geopend van 11.00 - 17.00 uur.
Dagelijks geopend van 9.00 - 20.00 uur. Grote collectie MEUBELS - KLOKKEN - LAMPEN - KLEINGOED enz.

U speciaal adres voor marmeren SCHOUWEN en aparte antieke geschenken. Antiek en antieke bouwmaterialen Dohmen, Klimmenderstraat 65, Klimmen. Tel. 04405-2337.

Komt U eens vrijblijvend kijken naar onze enorme collectie ANTIEK o.a.: kasten, tafels, stoelen, klokken, brons, koper, tin enz. Wim Scheepers, Panheelderweg 28, Heel. Tel. 04747-1593. Iedere dag geopend.

Te koop gevr. antieke SPEELDOZEN en grammofoons. 043-649494.

De mooiste grenen en eiken meubels volgens VT-wonen en Ariadne vindt u bij INTERART antiek Simpelveld, Irmstraat 64. 045-443181 eigen restauratie en logerij. Ma. gesl./do. koopav.

Goedemorgen! Bent u liefhebber van mooi ANTIEK? Dan moet u beslist Wijshoff Antiques bezoeken, 2.000 m2 showroom, Amstenrade-weg 9, Hoensbroek-Centrum. Tel. 045-211976. Geopend: dond. vrijd. zaterd

Te k. antieke KINDERWAGEN, prachtig sierstuk, pr.n.o.t.k. Tel. 045-270298.

Antiek SIMONS gespecialiseerd in noten, grenen, eiken antieke meubelen en lampen, klokken enz. enz. Nuth, Dorpstraat 45 A, t.o. ingang kerk. Donderdag koopavond. Tel. 045-243437 Een begrip voor de regio!

Te k. gevr. barok, antieke meubels en inboedels voor EXPORT U.S.A. van Riessen Antiek. Tel. 04406-16739 b.g.g. 04405-2367.

Te k. antieke BLAASBALK, plm. 1 mtr. hoog. Tel. 045-441410.

Te k. antieke EETKAMER, kast, tafel en stoelen, grote spiegel, pr. n.o.t.k. Crombacherstr. 7, Kerkrade.

Iedere zondag KIENEN in Kegelpaleis, Emmastraat 7a Heerlen. Aanv. 19.30 uur

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Te koop gevraagd houten HOKJE, ongeveer 165 x 165 045-310009, na 19.00 uur.

Bestel tijdig uw SINT- en Piet kostuum. Tel. 045-312063.

Door mijn GODDELIJKE inzichten die ik heb mogen ontvangen, wil ik mensen op spirituele basis helpen voor- al met inzichtgesprekken. Na 19.00 uur bellen: 045-245990.

FILM overzetten op video, 100% kwaliteit, snelle levering. Studio Creaplan, tel. 045-427117.

Te k. JUKEBOX, 50-er jaren Wurlitzer, bijz. mooi. Na 18 uur Terenstr. 26, Oirsbeek.

GEBIT gebroken? Tandtechn. praktijk Hoonhout voor nieuwe gebitsprothese en reparaties. Akerstr. Nrd. 328, H'broek. 045-228211.

Treedt u binnenk. in het huw. of bent u in blij. verwacht. stuur ons dan uw naam, adres en telefoonnr., voor een leuk PRESENTJE. Postb. 654, 6400 AR Hrl.

Te k. ZWEMBAD 3.5 x 6.5 mtr., incl. toebeh., f 2.200,-. Tel. 045-320246.

Wilt U AFVALLEN? Succes verzekerd! Bel, 045-216764

Te koop: eiken WANDMEUBEL; zeer mooie staartklok; eiken interieurbloemenbak; zeer aparte verrijdbare huisbar (Globe); koperen telefoon; koperen champagnekoeler; alarmbel; koperen melkbus; mijnlamp. Prijs in overleg. Na 18 uur 045-444913

Te koop SMIDSVUUR voor kolen, compleet met aanjager, afzuiging en diverse tangen; f 500,-. Te bevr. ma t/m vr. 045-311962 dhr. J. Fischer.

Uitslag loterij KA-IN-TRO Voerendaal: 1598-2068-1425-1972-1356-1034-1722-0702-2229.

Vert./adv. bureau KREBS neemt nog vertaalopdr. Engels-Ned. en Duits-Ned. aan tegen scherpe concurr. tarieven, tevens (re)org. adviezen. Inl. tel. 045-229142.

SINT en Piet net als andere jaren bij U op huisbezoek. Tel. 045-310870.

Te k. SWATCH horloges o.a. Scuba's, Chrono's, automatic's, stopwatchen. Tel. 043-638475.

Mooie KERSTDENNEN te koop, nog groeiende. Tel. 043-637523.

Te k. wegens omstandigheden nieuw uit Amerika automatische mini DONUTS-MACHINE met kraam en alle toebehorende mixers en grote popcornmachine geschikt voor markten, braderiënen en evenementen, nw. pr. f 26.000,- nu t.e.a.b. Tel. 04750-25847.

AEROBIC-LES door een gediplomeerde sportlerares iedere woensdag om 20.00 uur bij Poolse Huis, Schifvelderstr. 19A, Brunssum.

Nymf Linda
Geniet van 2 kant. 50 cp½m
06-320.320.14

!!! Grieks !!!
Marcha v. achter 50 cp½m
06-9618

Win een Wip
Via deze lijn geven lekkere meisjes (18 jr) hun telefoonnummer! Je hebt ook kans een meisje van je keuze te winnen! bel snel
06-320.320.85 (ggpm)

06-320.320.06
Lesbische meisjes 18 jr. 50 cp½m

06-320.320.07
Lesbi-love, 18 jr. 50 cp½m

Vrouwtjes geven hun privé-adres! Nu al 800 vrouwtjes vertellen wie ze zijn, wat ze bieden en geven dan hun tel.nummer!
06-340.310.10
75cpm red ear productions

06.320.320.08
Sexy meisjes 50 cp½m

Juffrouw, in het fietsenhok geeft ze sexles. 75 cpm. Hoe meer jongens hoe lekkerder!
06-95*09

S&M LiveBox
Er is dagelijks een bazin op de Box. Durf je! 75 cpm.
06-96*26

06-320.320.38
Rijpe, keurige geklede dame die live alles opneemt. Ik ben gek op jongens die op z'n Russisch tussen m'n bolle willen. 75 cpm.

Fonkelnieuw!
De live/sexlijn. Je hebt de keus uit lekkere adresjes, uit gratis sex of een echt live-gesprek met een paar bloed (...) meisjes. 06-32032086 100 cpm. (boven de 18 jaar).

rubber porno
Ben jij liefhebber van rubber, leer en latex-porno?
06-320.320.90 75 cpm. (boven de 18 jaar).

100% gratis sex
Vrouwen, meisjes en soms óók echtparen zijn op zoek naar partner(s) die zin hebben in een stiekem avontuurtje! 06-320.320.81 75 cpm. (boven de 18 jaar).

Live-afspraken
Ontmoet de vrouw of man van je dromen binnen enkele minuten
06-320.331.40 50 c.p.½ m.

Lesbisch meisjes, Petraatje en Ciska in hun kamertje. De deur staat op een kier, geniet maar mee. 75 cpm.
06*96*08.

Rijpe vrouwen willen met jou een live sexgesprek! Laat je doorverbinden! 100 cpm.
06*96*09.

Voor Piccolo's zie verder pagina 34

OPENBARE BEKENDMAKING

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Roer en Overmaas,

maakt bekend,

dat op grond van artikel 275 van het Reglement voor het waterschap Roer en Overmaas en artikel 120 van de Waterschapswet

van 30 november tot 30 december 1992

ter secretarie van het waterschap, Parklaan 10 te Sittard alsmede ter secretarie van de gemeenten Beek, Born, Brunssum, Echt, Eijsden, Geleen, Gulpen, Heerlen,Landgraaf, Maasbracht, Maastricht, Margraten, Meerssen, Melick en Herkenbosch, Nuth, Onderbanken, Posterholt, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard, Stein, Susteren, Swalmen, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en Wittem ter inzage ligt

de ontwerp-Omslagklassenverordening.

De omslagklassenverordening is een verordening waarin voor ongebouwde onroerende zaken omslagklassen worden ingesteld om te voorkomen dat verschillen in hoedanigheid of ligging van de onroerende zaken leiden tot onevenredig voor- of nadeel voor de belastingplichtigen.
Dit betekent dat deze verordening mede bepalend is voor de hoogte van de belastingaanslag.

De consequenties van deze verordening voor de aanslagoplegging worden pas in belastingjaar 1994 meegenomen er van uitgaande dat de verordening voor 1 januari 1994 is goedgekeurd.
Tot die datum blijft de belastingaanslag gebaseerd op de huidige klassifikatie, die is opgenomen in de omslagverordening.

Bezwaren
tegen de ontwerp-omslagklassenverordening kunnen door iedere belanghebbende worden ingediend tijdens de vorengenoemde termijn bij het college van hoofdingelanden, postbus 185, 6130 AD Sittard.

Nadere informatie
kunt U verkrijgen door zich te wenden tot het waterschap, telefoon 046-517343, toestel 220 of 606.

Het dagelijks bestuur,

de secretaris,
W.H.Th. van Megen

de voorzitter,
drs. F.W.G. Laarakker

Waterschap
Roer en Overmaas
Parklaan 10, Sittard.

Limburgs agblad voor ostelijk uidlimburg

Zaterdag 28 november 1992 ● Pagina 13

T LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN EF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719 RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, RKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363;

'Herboren' CDA-fractie bijt opnieuw van zich af

Veto van Staten voor korting op jeugdwerk

Van onze verslaggever

AASTRICHT – Een meerderheid in Provinciale Staten weiert akkoord te gaan met de ingrijpende korting die Gedeputeerde Staten in petto hebben voor het nieuwe samenwerngsverband van het jeugd- en jongerenwerk in Limburg. In vaste Statencommissie voor Welzijn sprak zowel de CDAde VVD-fractie gisteren haar veto uit over de voorgenomen bsidieverlaging van bijna een kwart miljoen gulden per jaar.

kersverse gedeputeerde Annearie Greweldinger (CDA) restte n ook weinig anders dan de toeeging dat het college zich binnenrt opnieuw over het omstreden orstel zal beraden. Met haar opllend 'kittige' en kritische optren gaf de CDA-Statenfractie gisten overigens eens te meer aan ds de Algemene Beschouwingen n nieuwe politieke koers te zijn eslagen.

organisatie van het Limburgse gd- en jongerenwerk is momenl volop in ontwikkeling. Met als ornaamste gevolg dat de bestaan Federatie weldra plaats maakt or het wijd vertakte Samenwerngsverband Jeugd- en Jongerenrk Limburg (SJJL). Daarbij zuln zich tal van provinciale jongeorganisaties aansluiten, zoals ng Nederland, Scouting, de Vergde Jeugdclubs Limburg en de tholieke Plattelandsjongeren PJ). Daarmee zal dit nieuwe saenwerkingsverband in totaal zo'n 500 leden vertegenwoordigen.

omenteel kunnen alle bij de nieue jeugdwerkkoepel betrokken ornisaties tezamen nog rekenen op m zeven ton per jaar aan provinale subsidie. Maar als onderdeel n hun voorstellen voor een geheel euwe subsidieregeling voor maathappelijke vrijwilligersorganisas in Limburg, willen GS die bijdrage vanaf komend jaar verlagen tot 480.000 gulden. Bovendien willen GS dat budget nu al voor vier jaar vastleggen, waarna de subsidiehoogte pas in 1997 opnieuw tegen het licht wordt gehouden.

Reeds bij aanvang van het urenlange debat gaf CDA-fractiewoordvoerder F. Van Dael deputé Greweldinger echter te verstaan dat deze korting volstrekt 'onacceptabel' is. Zelfs 'eventuele tussenoplossingen' noemde Van Dael onbespreekbaar. „In 1987 hebben we als provincie een ingrijpende herstructureringsoperatie uitgevoerd binnen de Limburgse welzijnswereld. Die ging gepaard met allerhande problemen en knelpunten. Laten we het nu dan graag in één keer goed doen," zo betoogde Van Dael. Ook zijn VVD-collega J. Peeters gaf te kennen dat het 'zó echt niet kan'.

Zonder tegensputteren concludeerde Greweldinger daarop dat zij de kwestie binnenkort opnieuw binnen het college zal aankaarten. „Want ik merk heel goed dat daar de pijn ligt." Bovendien is zij bereid te bekijken of de nieuwe subsidieregeling niet al na twee in plaats van vier jaar kan worden geëvalueerd. Niettemin liet de deputé niet na te constateren dat 'menige organisatie het erg moeilijk valt om het oude voor het nieuwe te verruilen'.

Luchthavendirecteur Messelink in Beek:

'Uitbouwen Bierset is geld weggooien'

Van onze redactie economie

EEK – De directie van Maastricht rport is onderling verdeeld over effecten van een uitbreiding van et Luikse vliegveld Bierset. Finaneel directeur Hans Messelink oemt Bierset 'een serieuze bedreing op termijn', algemeen directeur Wim Jense acht het mogelijk at de twee luchthavens naast elaar bestaan.

Met name Messelink toonde zich isteren geïrriteerd over de Waalse egeringsplannen om Bierset uit te ouwen tot een volwaardige luchtaven: „In het kader van de Euregio-gedachte is het ongewenst. Bierset ligt nu tien jaar achter bij ons, zowel met de landingsbaan als met gebouwen en technische uitrusting. De Walen zullen meer dan honderd miljoen moeten investeren om ons in te halen. Het zal organisatorisch niet eenvoudig zijn dat te ealiseren."

Voor de financieel directeur is het duidelijk dat door Bierset de kosten voor het luchtverkeer in de Euregio zullen verdubbelen: „Denk maar aan de infrastructuur, de havendienst en de brandweer voor twee luchthavens. Daar staat per saldo geen cent aan extra inkomsten tegenover. Het is gewoon geld weggooien."

Messelink heeft het gevoel dat zijn waarschuwingen aan dovemansoren zijn gericht. In het kader van het Euregionaal overleg is hij uitvoerig ondervraagd door marktonderzoekers van de Universiteit Luik. Al zijn bezwaren tegen een tweede luchthaven in de Euregio heeft hij uiteen gezet. Maar in het eindvoorstel zijn die argumenten niet meer terug te vinden.

Zie verder pagina 17
● **Jense: 'Groeiplannen Bierset niet nieuw'**

Groene Kruis kampt met overcapaciteit

Kraamverzorgsters krijgen ontslag

HEERLEN – De dienst kraamzorg van de districtsvereniging Het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg gaat fors afslanken. Op 1 februari van volgend jaar zullen zestien kraamverzorgsters moeten afvloeien. Ook voor de verdere toekomst ziet het er somber uit voor de werkgelegenheid van de resterende 79 kraamverzorgenden. „Ik vrees dat dit nog maar het begin is", zegt Ch. Heffels, hoofd personeelszaken van het Groene Kruis.

„Als de stelselherziening in de gezondheidszorg doorgang vindt, moeten nog meer banen weg. Want staatssecretaris Simons wil de huishoudelijke taken van de kraamverzorgster bij gezinnen uit het zorgpakket halen. En juist dat werk vormt een belangrijk onderdeel in deze sector", zegt Heffels.

Het ontslag van de zestien betrokkenen heeft te maken met een aantal ontwikkelingen. Het ziekteverzuim onder de kraamverzorgsters is in enkele jaren afgenomen van 19,4 procent naar 11,5 procent. Dit jaar zijn er 12 procent minder kinderen geboren dan het vorige jaar en het aantal particulier verzekerden is fors gedaald.

●*Agenten fouilleren, op zoek naar verdovende middelen, een man die bij de inval werd aangehouden.* DRIES LINSSEN

Grootscheepse drugsinval in Hoensbroek

HOENSBROEK – Bij een inval in tien drugspanden in Hoensbroek heeft de politie gisterenmiddag omstreeks vijf uur 23 personen aangehouden. Elf daarvan zijn ingesloten. De politie verwacht dat de overigen na verhoor in de loop van de dag worden vrijgelaten.

Bij de inval waren negentig politieagenten betrokken. In totaal werd ongeveer 500 gram verdovende middelen in beslag genomen. Verder trof de politie bij huiszoeking televisietoestellen, stereo- en foto-apparatuur en horloges aan, die mogelijk uit inbraak afkomstig zijn. Ook vond de politie een geldbedrag van 10.000 gulden. In twee woningen werden goederen aangetroffen waarvan al zeker is dat ze gestolen zijn.

De inval van gisterenmiddag past in het beleid van politie en justitie in de Oostelijke Mijnstreek, die zich sterk maakt om de de drugshandel en het drugsgebruik in en rond de gemeente Heerlen terug te dringen.

Personeel dreigt met acties tegen salarisverlaging

Overleg luchthaven en bonden week uitgesteld

Onze redactie economie

HEERLEN – Het overleg tussen de directie van Maastricht Airport en de vakbonden over de salarissen op de geprivatiseerde vrachtafdeling is een week uitgesteld. Financieel directeur Hans Messelink benut die tijd om wat hij noemt 'onnodige onrust' bij het personeel weg te werken.

Ieder van de 75 personeelsleden krijgt in een persoonlijk gesprek te horen hoe de toekomst eruit ziet. Volgens Messelink hebben veel personeelsleden de verkeerde conclusies getrokken uit enkele voorbeelden die hij onlangs op een vergadering heeft genoemd.

Salariskortingen zijn volgens Messelink onvermijdelijk. „Het personeel moet niet het onderste uit de kan willen. Kiest men voor behoud van de salarissen, dan kiest men voor het einde van de luchthaven. De prijs van de afhandeling bestaat voor 75 procent uit loonkosten." De lonen moeten volgens Messelink met tien tot twintig procent omlaag om beter te kunnen concurreren met particuliere afhandelingsbedrijven op andere luchthavens. „De arbeidsvoorwaarden van die bedrijven zijn heel fatsoenlijk."

De vakbonden en het personeel hebben gedreigd met acties tegen de salarisverlaging. Volgens Messelink zou actievoeren zelfmoord zijn voor de luchthaven. „Onze klanten wijken dan gemakkelijk uit naar andere luchthavens."

Nanne Sierkstra van de AbvaKabo vreest dat de salarissen er niet twintig, maar dertig procent op achteruit gaan. „Als het te negatief uitpakt, staakt het personeel net zo lief de boel plat. Als alle leden vinden dat het eind van de luchthaven dan maar in zicht moet komen, steunen we dat." Sierkstra vindt het met name kwalijk dat Messelink binnen een half jaar op salarisgaranties terug is gekomen. „Nu moeten mensen kennelijk salaris inleveren zonder dat ze daardoor enige garantie op langdurig behoud van hun werk hebben."

Primeur Heerlen met kunstzinnige vorming

HEERLEN – Hee-Art is de naam van de nieuwe stichting voor kunstzinninge vorming in Heerlen. De opzet en werkwijze van de stichting is volgens directeur Peter Weinstock van de Muziekschool geheel nieuw in Nederland.

De kunstdocenten fungeren in het Heerlense model als zelfstandig, kunstzinnig ondernemer. Zij bepalen de inhoud van de lessen en het lesgeld. Hee-Art stelt de faciliteiten beschikbaar. „De docenten huren zich als het ware in," verklaart Sandra Hommen, nu directrice van Welt & Art.

In de nieuwe stichting – die per 1 januari start met haar activiteiten – participeren het Kreativiteitscentrum en Welt & Art. Voor het algemeen management maakt de stichting gebruik van de faciliteiten van de Heerlense muziekschool.

Het cursusaanbod van Hee-Art bestaat onder meer uit tekenen, schilderen, plastische vormgeving, glastechnieken en kunstgeschiedenis. Ook zijn er lessen voor kinderen.

De duur van de cursussen – bij het Kreativiteitscentrum 26 weken – wordt door de nieuwe stichting uitgebreid tot 40 weken.

De Heerlense stichting voor kunstzinninge vorming houdt een open dag in het Thermenmuseum op 13 december. Van 11 tot 17 uur is een expositie te bezichtigen. Belangstellenden kunnen zich dan ook inschrijven bij Hee-Art.

Telefoon in de trein

MAASTRICHT HEERLEN – Er komt telefoon in alle Intercitytreinen. De Intercity Maastricht-Zandvoort krijgt de primeur. Vanaf begin 1994 kunnen reizigers vanuit die trein telefoneren. In de maanden daarna wordt in alle Intercitys een telefooncel geïnstalleerd. De telefooncel komt op het balkon van de eerste-klasrijtuigen. Bellen kan alleen met een telefoonkaart van de PTT. De NS heeft in het verleden vaker geëxperimenteerd met telefoons in de trein, maar dat was geen succes. „We gebruikten toen munttelefoons en die werden om de haverklap gekraakt," zegt een woordvoerder van NS. „Nu kan er worden gebeld met een creditkaart waardoor dat probleem in ieder geval is opgelost." Telefoneren vanuit de trein zal wel wat duurder zijn. „Reizigers zullen een toeslag moeten betalen, maar hoeveel weten we nog niet. Daarover onderhandelen we nog met de PTT," zegt de NS-woordvoerder. De kosten van de hele operatie zijn nog niet exact becijferd.

Containerdieven opgepakt in België

ANTWERPEN – De rijkswacht van Antwerpen heeft een Belgisch-Limburgse bende opgerold die gespecialiseerd was in het stelen van containers in de haven. De bende bestond uit 14 man. Kopstuk was een 40-jarige man uit Heusden-Zolder. Bij hun laatste containerdiefstal liep de club tegen de lamp. Zij boden fototoestellen aan ter waarde van 104 miljoen frank bij leden van de rijkswacht, die zich undercover als potentiële afnemers hadden gepresenteerd.

Meijers zwijgt over benoeming

BEEK – Gemeentesecretaris Hub Meijers van Beek wil geen enkel commentaar geven op het feit dat hij binnenkort zeer waarschijnlijk wordt benoemd tot burgemeester van het Noordlimburgse plaatsje Belfeld. Zoals het Limburgs Dagblad gisteren berichtte heeft gouverneur Emile Mastenbroek de secretaris voorgedragen voor de burgemeesterspost in dit 5200 inwoners tellende plaatsje. Meijers wordt vrijwel zeker eind volgende week officieel benoemd door de Kroon. Hij komt van PvdA-huize en volgt in Belfeld Paul Peters op die eerder burgemeester was in het Zuidlimburgse Wijlre.

Ontginning steenkoolgas Peer

PEER – Eind februari 1993 stopt in Peer de produktietest voor de ontginning van steenkoolgas in de Kempense ondergrond. Dat wil zeggen dat op dat ogenblik wellicht het eerste Belgisch-Limburgse steenkoolgas aan de oppervlakte zal worden gebracht. In september vonden proefboringen plaats, die positieve perspectieven bieden. Volgens deskundigen is de exploitatie haalbaar, hoewel natuurlijk nog een aantal juridische- en milieugebonden aspecten dienen te worden opgelost.

'Buitenlanders zijn welkom in Aken'

HEERLEN – Burgemeester Linden van Aken heeft tal van organisaties en verenigingen van buitenlanders uitgenodigd voor een bijeenkomst in het stadhuis. Hij wil met deze actie duidelijk maken dat 'buitenlandse burgers welkom zijn in Aken'. Volgens Linden is het de hoogste tijd dat 'het democratische Duitsland optreedt tegen het vandalisme van nationalisten'. Tijdens de bijeenkomst, volgende week donderdag, krijgen buitenlanders de gelegenheid een verklaring af te leggen over de uitingen van rassenhaat, die in Duitsland steeds meer voorkomen.

Kalf in weiland Geulle geslacht

GEULLE – Onbekenden hebben in een weiland van de familie Troquet in Geulle een kalf geslacht. Door het openbreken van het hek wisten ze zich toegang tot het weiland te verschaffen. Een collega-landbouwer attendeerde de Troquets' op de slachting. Van de daders ontbreekt elk spoor. „Ik vind dit echt luguber," zegt een boze Valerie Troquet, dochter van de benadeelde landbouwer. „Wie sluipt nu een weiland in om daar een dier te slachten. Van zo'n mentaliteit snap ik niet veel." De daders moeten in ieder geval vertrouwd zijn geweest met het slachten van dieren. Er bleven alleen wat ingewanden van het geslachte kalf achter. Verder geen enkele aanwijzing of spoor. „En al het vlees is natuurlijk weg," vertelt Valerie, „die hoeven met de feestdagen niet naar de slager."

†

Met grote droefheid geven wij kennis, dat toch onverwacht van ons is heengegaan, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Maria Bremen

weduwe van

Hub Wijnen

Zij overleed in de leeftijd van 75 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Landgraaf: Lenie Reijnen-Wijnen
Peter Reijnen
Léon en Ria
Karin en Roger
Marjo en Rob
Kerkrade (West): Jo Wijnen
Anny Wijnen-Haan
Sandra †
Patrick
Landgraaf: Jan Wijnen
Marianne Wijnen-Roeks
Saskia en Pierre
Familie Bremen
Familie Wijnen

Heerlen, 27 november 1992
Corr.adres: Rimburgerweg 44
6374 LD Landgraaf

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op woensdag 2 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus te Nieuwenhagerheide, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats aan de Kleikoelenweg te Nieuwenhagen.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake tot intentie van onze dierbare overledene op dinsdag 1 december a.s. om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen, dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

God heeft ons geen gemakkelijke reis beloofd, maar wel een behouden thuiskomst.

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat zij voor ons betekend heeft, geven wij u kennis, dat op 56-jarige leeftijd onverwacht van ons is heengegaan, mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder, schoonmoeder, mijn oma, onze zus, schoonzus, tante en nicht

Maria Simons

echtgenote van

Leo Pouwels

Kerkrade: Leo Pouwels
en kinderen
Familie Simons
Familie Pouwels

6466 SC Kerkrade, 27 november 1992
Rapinestraat 99

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 1 december om 10.00 uur in de parochiekerk O.L.V. van Altijddurende Bijstand te Heilust-Kerkrade, waarna om 11.30 uur de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Voor vervoer per bus is gezorgd.

Overtuigd zijnde van uw medeleven is er geen condoleren.

Avondmis maandag om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in het Uitvaartcentrum Dela, Grasbroekerweg 20 te Heerlen, heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur.

Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

---

†

Gelukkig is onze moeder, schoonmoeder en oma een lang lijden bespaard gebleven.
Dat neemt niet weg dat we haar lieve aanwezigheid heel erg zullen missen.
Zij overleed in de leeftijd van 82 jaar, toch nog onverwacht, in de Hambosckliniek te Kerkrade.

Maria Theresia (Trees) Augenbroe

weduwe van

Jozef Johan Langen

Kerkrade: Keet Bemelen-Langen †
Anton Bemelen
Jenny en Ton
Kerkrade: Karel Langen
Tees Langen-Rutten
Jacqueline
Familie Augenbroe
Familie Langen

Kerkrade, 26 november 1992,
Past. v.d. Heydenlaan 5.
Corr.adres: Lodewijk van Deysselstraat 14, 6464 CW Kerkrade.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 1 december as. om 10.30 uur in de parochiekerk van de Blijde Boodschap te Kerkrade-Rolduckerveld, Dr. v.d. Mühlenlaan, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op het r.-k. kerkhof te Chevremont.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake tot intentie van onze dierbare overledene, is op maandag 30 november as. om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in het mortuarium Schifferheide van Lindeman Uitvaartcentra, Schifferheidestraat 7 te Kerkrade-West, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Wij geven met grote droefheid kennis van het overlijden van

Sofia van Reij-Horych

Zij overleed in de leeftijd van 78 jaar in de Hambosckliniek te Kerkrade.
De crematieplechtigheid heeft in alle stilte plaatsgevonden op vrijdag 27 november jl. in het crematorium te Heerlen.

Uit aller naam:
Familie Meijer-van Reij
en kinderen

Kerkrade, Kleingraverstraat 78

---

†

Na een leven van zorg en aandacht voor allen die haar dierbaar waren, is, tot onze grote droefheid, voorzien van de h.h. sacramenten der zieken, in de leeftijd van 70 jaar van ons heengegaan, mijn moeder, schoonmoeder, onze oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Traut Senden

weduwe van

Paul Laarmans

Sittard: Frans Laarmans
Marij Laarmans-Grootjans
Patricia
Ramona
Frans
Familie Senden
Familie Laarmans

Geleen, 27 novemebr 1992,
Stikkerstraat 110.
Corr.adres: Frans Halsstraat 28,
6137 TR Sittard.

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden dinsdag 1 december om 10.30 uur in de O.L. Vrouw Geboortekerk te Broeksittard, gevolgd door de begrafenis aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake maandag 30 november om 19.00 uur in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis te Sittard; bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

---

†

In dankbare herinnering delen wij u mede, dat na een langdurige ziekte en met geduld gedragen lijden, toch nog onverwacht van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze goede vader, zoon, schoonzoon, broer, schoonbroer, oom en neef

Jo Heuts

echtgenoot van

Annemie Paulzen

vader van

Patrick en Denise

Hij overleed in de leeftijd van 45 jaar.

Landgraaf: Annemie Heuts-Paulzen
Patrick en Denise
Familie Heuts
Familie Paulzen

6374 XK Landgraaf, 25 november 1992
Esdoornstraat 29

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 1 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Theresia en Don Bosco te Lauradorp, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats aan de Vogelzankweg.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene is op maandag 30 november om [illegible] uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel van Lindeman [illegible] te Nieuwenhagen, dagelijks [illegible] uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Ik mis U [illegible]
Of [illegible]
Den [illegible]
de dagen rond
en de [illegible]
[illegible]

Bedroefd, doch dankbaar voor de [illegible] en steun die hij ons steeds heeft gegeven, hebben wij afscheid moeten nemen van mijn man, onze vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Dick Starren

echtgenoot van

Jenny Jacksteit

Hij overleed in de leeftijd van 66 jaar.

Roermond: J. Starren-Jacksteit
Henk †
Baexem: Leo en Fien
Linda, Ilona
Grave: Wim en Martine
Anita, Wouter
Roermond: Tom en Edwina
Tommy, Wendy
Herten: Marlies en Frank
Lisa
Familie Starren
Familie Jackstei

6043 XJ Roermond, 27 november 1992.
Kasteel Aldenghoorstraat 36.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op woensdag 2 december as. om 11.00 uur in de H. Hartkerk te Roermond, waarna de begrafenis volgt op de algemene begraafplaats Tussen de Bergen aldaar.

Bijeenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.

Dinsdag as. zal om 18.30 uur tijdens de avondmis in bovengenoemde kerk, voor Dick worden gebeden.

Aansluitend kunt u afscheid van hem nemen in het Dela-uitvaartcentrum, Olympiaplein 2 te Roermond.

Indien u geen persoonlijke kennisgeving heeft ontvangen, gelieve u deze advertentie als zodanig te zien.

Ons rest een fijne en warme herinnering

Op 19 en 28 november was het 1 jaar geleden dat wij plotseling afscheid hebben moeten nemen van onze lieve ouders en grootouders

Jan de Vos

en

Tiny Beckers-de Vos

De plechtige eerste jaardienst zal gehouden worden op zondag 29 november a.s. om 11.15 uur in de parochiekerk St. Paulus te Vaals.

Fam. L. Kohlgrüber-Heinz
Fam. R. Smeets-de Vos

---

†

In liefde met allen heb ik geleefd.
In vrede met Christus ben ik heengegaan.

Dankbaar voor het vele goede dat zij ons tijdens haar leven heeft gegeven, hebben wij afscheid moeten nemen van onze lieve moeder, schoonmoeder, goede oma, zuster, schoonzuster en tante

Maria Sophia Debets-Rouschen

weduwe van

Frans Debets

Zij overleed, voorzien van de sacramenten der zieken, in de leeftijd van 83 jaar.

Kerkrade: Mathieu Debets
Ida Debets-Hoogen
Gerda en Herman
Familie Rouschen
Familie Debets

Kerkrade, 26 november 1992
Chaineuxstraat 22b
Corr.adres: Bockstraat 4, 6461 VW Kerkrade

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 1 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van het Heilig Hart van Jezus te Kerkrade-Haanrade, waarna aansluitend de begrafenis zal zijn op het r.k. kerkhof aldaar.

Samenkomst in voornoemde kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

Maandag 30 november zal onze dierbare overledene bijzonder worden herdacht tijdens de avondmis van 19.00 uur in bovengenoemde kerk.

Moeder is opgebaard in het mortuarium Schifferheide, Schifferheiderstraat 7 te Kerkrade-West.

Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

René, wij hadden een mooie tijd samen.

Na een voorbeeldig en zorgzaam leven, is heden, in de Hambosckliniek te Kerkrade, voorzien van het h. sacrament der zieken, van ons heengegaan, in de leeftijd van 64 jaar, mijn innig geliefde man, onze dierbare broer, zwager, oom, neef en vriend

René Cobbenhaegen

echtgenoot van

Mia Boumans

Wij bevelen hem in uw gebed aan.

Landgraaf: Mia Cobbenhaegen-Boumans
Familie Cobbenhaegen
Familie Boumans

27 november 1992
Romeinenplein 46, 6372 EM Landgraaf

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op woensdag 2 december as. om 11.00 uur in de dekenale kerk van de H.H. Petrus en Paulus, Hoofdstraat te Schaesberg.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Rozenkransgebed is op dinsdag 1 december as. om [illegible] uur, [illegible] voornoemde dekenale kerk.

[illegible] te Nieuwenhagen, gelegenheid tot afscheid nemen, dagelijks van 19.00 tot 19.15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Na een werkzaam en liefdevol leven, getekend door eenvoud en oprechtheid, is na een kortstondige ziekte van ons heengegaan, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, broer, zwager, oom en neef

Willem Hubert Spanjer

echtgenoot van

Maria Gertruda Neulens

Hij overleed in de leeftijd van 72 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Kakert: M.G. Spanjer-Neulens
Heemskerk: Willy Spanjer
Heerlen: Peter Spanjer
[illegible]
Familie Spanjer
Familie Neulens

6371 EB Landgraaf, 26 november 1992
Dr. Nolensstraat 7

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 1 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Barbara te Schaesberg-Kakert, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de kerk. Er is geen condoleren.

Avondwake tot intentie van onze dierbare overledene is maandag 30 november om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen, dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

De plechtige eerste jaardienst voor

Arthur Horsmans

zal worden gehouden op zondag 6 december a.s. om 11.00 uur in de kerk van de H. Remigius te Schimmert.

Familie Horsmans

Dankbetuiging

In plaats van kaarten

De grote belangstelling en de vele troostrijke brieven en bloemen bij het heengaan van mijn zorgzame man, lieve vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Martin van Bergen

hebben ons getroffen.

Al deze blijken van medeleven en de wetenschap dat hij door zovelen werd geacht, hebben ons gesterkt dit verlies te dragen.

José van Bergen-Rosenthaler
Jolanda, André en Wesley

Brunssum, november 1992.

Heden is, in de gezegende leeftijd van bijna 90 jaar, na een langdurig ziekbed, overleden, onze moeder, schoonmoeder, allerliefste oma, overgrootoma en zus

Titine Benoodt

weduwe van

Lambert Beckers

In dankbare herinnering:

Zutendaal (België): Joop en Mieke
Beckers-Vondenhof
Los-Altos (USA): Raf en Har
Lemmens-Beckers
Ruben
Margraten: Simone en Math
Kraft-Beckers
Kim en Bas
Maastricht: Roger en Cecile
Beckers-Hofman
Maxime
Cadier en Keer: Brigitte en Henk
Stollenwerck-Beckers
Octave
Maastricht: To Benoodt

27 november 1992,
Kerkraderstraat 18,
6471 BL Eygelshoven-Kerkrade.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 1 december om 11.00 uur in de parochiekerk Joannes de Doper te Eygelshoven, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.-k. begraafplaats te Eygelshoven.

Overtuigd van uw medeleven, zal geen condoléance plaatsvinden.

Gelegenheid tot afscheid nemen in het mortuarium Schifferheide, Schifferheiderstraat 7, Kerkrade-West; dagelijks bezoek mogelijk van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

De plechtige eerste jaardienst voor mijn echtgenoot, onze vader en opa

Ben Pranger

zal plaatshebben op zaterdag 5 december a.s. om 18.30 uur in de kerk H. Franciscus van Assisië aan de Laanderstraat te Heerlen.

Mevr. M. Pranger-[illegible]
kinderen en kleinkinderen

Verdrietig maar in het besef dat hem nu rust is gegeven, en dankbaar voor zijn zorg, hebben wij afscheid genomen van mijn lieve man, onze vader en grootvader

Ignac Bainczijk

echtgenoot van

Annie Gorka

* 26 augustus 1922 † 27 november 1992

Annie Bainczijk-Gorka
kinderen en kleinkinderen
Familie Bainczijk
Familie Gorka

27 november 1992
A. Schweitzerstraat 104, 6441 HJ Brunssum

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden op dinsdag 1 december 1992 om 11.00 uur in de kerk van de H. Geest, Fl. Nightingalestraat 2, Brunssum-Noord, waarna aansluitend begrafenis op de algemene begraafplaats aan de Merkelbekerstraat.

Voor aanvang van de h. mis is er gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

De avondwake zal worden gehouden op maandag 30 november 1992 om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Ignac is opgebaard in de rouwkamer van het Uitvaartcentrum v/h Crombach, Oliemolenstraat 30, Heerlen.

Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar dagelijks van 16.30 tot 17.00 uur.

Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

† **Johannes Penders**, oud 60 jaar, echtgenoot van Helena Jeuken, Maastricht, Miradorplein 2, 6222 TD. De uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 30 november om 11.30 uur in de parochiekerk van St. Antonius van Padua te Nazareth-Maastricht. Schriftelijk condoleren achter in de kerk.

† **Cécile Gast**, oud 82 jaar, weduwe van Renier Hochstenbach, Maastricht. Corr. adres: Ellecuylgaard 84, 6227 EB Maastricht. De uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 30 november om 11.00 uur in de basiliek van Onze Lieve Vrouw te Maastricht. Er is geen condoleren.

Geheel onverwacht moesten wij afscheid nemen van mijn lieve man, onze vader, schoonvader, opa en broer, in de leeftijd van 74 jaar

Gerard Eduard Echternach

echtgenoot van

Mettie Rodenhuis

We zullen hem erg missen.

Uit aller naam:
Brunssum: M. Echternach-Rodenhuis
Zevenaar: H. Hussem-Echternach
J. Hussem
Arjen en Nynke
Haren: E. Echternach
T. v.d. Meij
Familie Echternach
Familie Rodenhuis

26 november 1992
Lindeplein 21a, 6444 AT Brunssum

De crematie zal gehouden worden op dinsdag 1 december a.s. om 13.30 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in voornoemd crematorium, waar gelegenheid bestaat tot schriftelijk condoleren.

Gerard is opgebaard in het mortuarium van St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum. [illegible] scheidnemen dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

OVERLEDEN

† **Lei Theelen**, 71 jaar, echtgenoot van Nellie [illegible]mermans, Meester Joostenstraat 15, 60[illegible] Buggenum. De plechtige uitvaartdienst zal [illegible] vinden op maandag 30 november om 10.30 [illegible] de parochiekerk van de H. Aldegundis te [illegible]hum.

† **Josepha Craenen**, 70 jaar, weduwe van [illegible] Swinnen, Beatrixstraat 10, 6101 JB Ech[t]. [illegible] plechtige eucharistieviering wordt gehoud[en] maandag 30 november om 10.30 uur in de [paro]chiekerk van de H. Pius X te Echt.

† **Hubertus Smeets**, oud 85 jaar, echtgeno[ot van] Auguste Stök, 6231 BH Rothem-Meerssen, [illegible]byerweg 1. De uitvaartdienst zal worden geho[uden] op maandag 30 november om 10.30 uur in de [paro]chiekerk van het H. Hart van Jezus te Ro[them-]Meerssen. Schriftelijk condoleren achter[in de] kerk.

† **Johannes Kops**, oud 72 jaar, echtgenoot v[an Jo]hanna Broeders, 6211 NB Maastricht, St. [Ser]vaasbolwerk 44. De eucharistieviering zal g[ehou]den worden op maandag 30 november om [illegible] uur in de basiliek van St. Servaas, Vrijthof [Maas]tricht. Schriftelijk condoleren in de kerk.

---

edische gegevens van patiënt op mini pc-kaart

Simpelveld krijgt primeur smartcard

Van onze verslaggever

MPELVELD – Apotheker John ncken uit Simpelveld krijgt in art volgend jaar de landelijke meur van het door Ecomische ken gesteunde project medicatie-waking door middel van de *artcard*.

'slimme kaart' is voorzien van mini-personal computer en be-naast naam, adres, woonplaats gevens over de gezondheidstoe-nd van de patiënt, gestelde diag-ses en verstrekte medicadatie.

chipcard fungeert als communi-tiemiddel voor het leveren van nvullende informatie aan de be-ande, plaatselijke computersys-nen bij huisarts en apotheek. gevens als allergie en aan specia-ten voorgeschreven medicatie ken de controles vollediger.

initiatiefnemers van de medica-bewaking/smatcard zijn de verze-raars Nuts-Aegon en Haaglanden n Haag, die voor dit project de althcare Systems bv hebben op-richt. Healthcare is ook de instan-achter het bloedbankproject in oningen – donoren krijgen een pcard met alle 'bloedgegevens' – het EDI-project in Den Haag, arbij medische berichtgeving via computer worden uitgewisseld.

57-jarige John Voncken uit Sim-lveld kreeg de landelijke primeur dat hij in Nederland aan de wieg nd van automatisering in apothe-n. Zijn zaak aan de Dr. Otten-aat was in 1978 de eerste geauto-atiseerde apotheek in Nederland. k heb steeds vooraan meegedaan het gebied van automatisering.' functies zijn me bekend en de nvullende technieken en kwali-tsverbeteringen heb ik nauwlet-nd in de gaten gehouden. Die vijf-n jaar ervaring en het feit dat mpelveld een gesloten proefge-d is – van alle 12.000 inwoners n de volledige, medische gege-ns bekend –, hebben geleid tot uitverkiezing", zegt Voncken t enige trots.

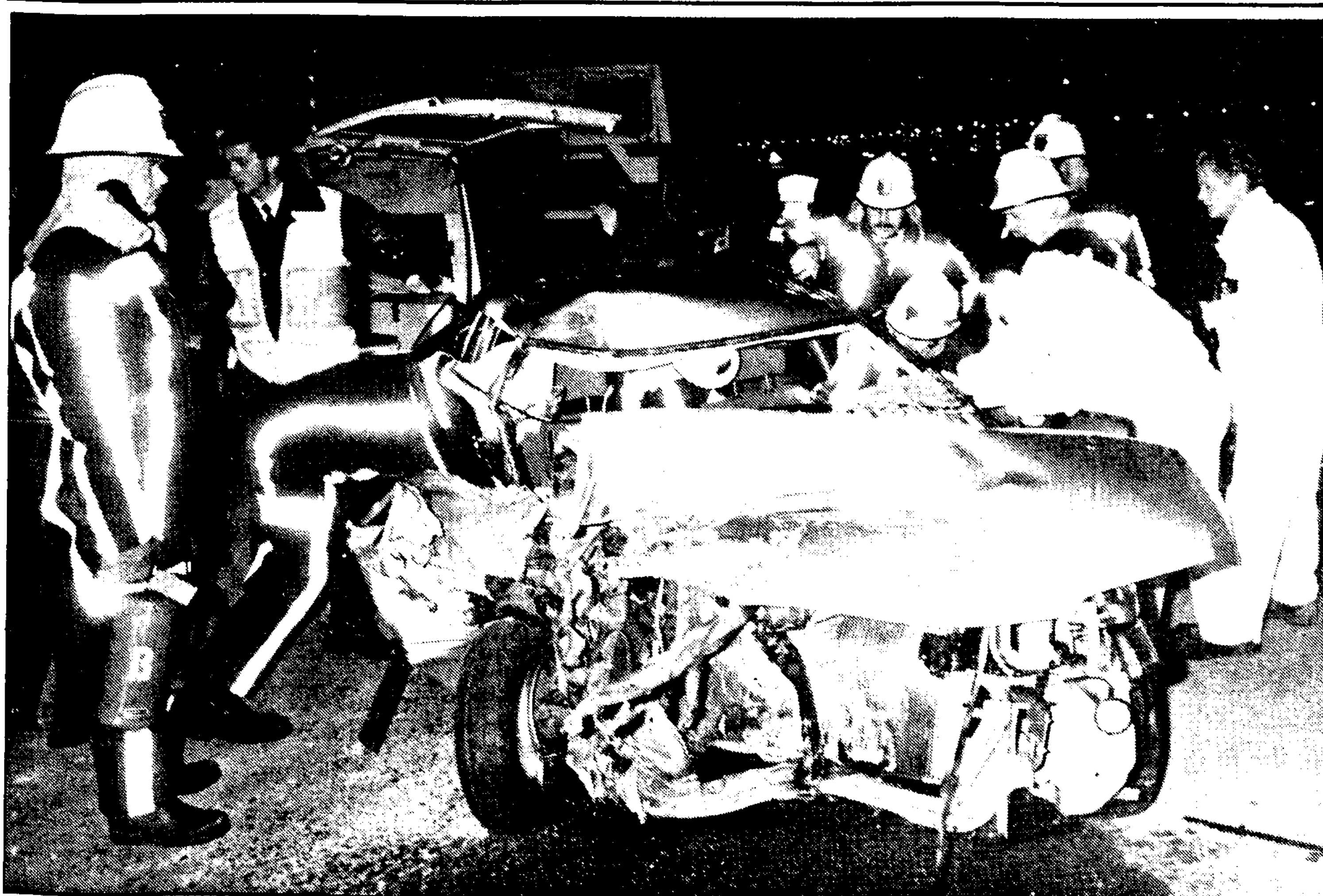
smartcard, die moet leiden tot aliteitsverbetering en kostenbe-aring, heeft als voordeel dat de tiënt alle medische gegevens bij h draagt, waardoor bij noodge-llen direct ingegrepen kan wor-n.

chipcard legt meteen een link r het gebruik van geneesmidde-", vervolgt Voncken. „Ik heb me el eens afgevraagd 'de pil die ik nu geef, kan dat wel in combinatie met andere geneesmiddelen die de patiënt gebruikt?'. Niet uit nieuwsgierigheid, maar uit medicatiebewakingsoogpunt. De smartcard lost dat probleem feilloos op."

Nadelen ziet John Voncken nauwelijks: „Door niet met een magneetstrip, maar met een mini-pc te werken, is het mogelijk de smartcard optimaal te beveiligen, zodat ongewenste instanties geen toegang krijgen tot de gegevens. De vraag die wellicht rijst, is wie er na eventuele invoering van de smartcard opkomt voor de aanmaakkosten. Eén kaart kost tussen de 20 en 30 gulden. Ik vind dat verzekeraars, huisartsen, specialisten en apothekers dat onderling moeten uitvechten. De patiënt of cliënt moet daar niet mee belast worden."

Het project in Simpelveld wordt eind 1994 afgesloten. Voncken geeft zijn bevindingen vervolgens door aan Healthcare. De initiatiefnemer op zijn beurt licht het ministerie van Economische Zaken in.

Dode in Beek

● *Bij een verkeersongeluk op de Stationsstraat in Beek is gisteravond omstreeks half zes een man uit Geleen om het leven gekomen toen hij met zijn auto op de linkerweghelft raakte en frontaal tegen een truck met oplegger botste. De automobilist was op slag dood, de truckchauffeur bleef ongedeerd. Op de foto: Een reddingspoging van brandweerlieden mocht niet meer baten.* Foto: PETER ROOZEN

Lonen kunnen niet meer worden betaald

Metrex bv vraagt faillissement aan

Van onze redactie economie

HEERLEN – Mextrex bv in Heerlen heeft het faillissement aangevraagd. Het bedrijf is niet meer in staat de lonen uit te betalen. Personeel en vakbonden zijn op de hoogte gebracht. Bij Metrex werken ongeveer dertig mensen. De directie werkt nog aan een oplossing die een beperkte voortzetting van de werkzaamheden mogelijk maakt.

Bij de bouw van een derde produktieinstallatie deden zich problemen met het materiaal voor. De aandeelhouders bleken niet bereid de benodigde extra financiële injectie te geven om het probleem op te lossen.

Metrex bv is in 1980 op het industrieterrein De Beitel begonnen. De onderneming wint met geavanceerde en complexe technologieën zware metalen terug uit afgewerkte industriële katalysatoren, welke in de olie-industrie worden gebruikt om ruwe aardolie te ontzwavelen.

Deze technologie genoot reeds grote belabgstelling bij grote bedrijven in het buitenland.

Zoeken naar beste plek

● *Wichelroedeloper Michiel Haas op zoek naar de plek met geconcentreerder positieve energie.* Foto: PETER ROOZEN

Wichelroedeloper onderzoekt bouwterrein op aardstralen

'Ik zou dáár een stoel neerzetten'

DOOR EMILE HOLLMAN

GELEEN – Ir E. Michiel Haas wijst met een pen naar een bouwtekening aan de muur. „Als ík hier directeur was zou ik op dié plek een stoel zetten. Dan kan elke werknemer die moe is daar even op gaan zitten." Hij bedoelt dat de vermoeide persoon in kwestie even later kwiek en energiek op zal staan. Haas is namelijk een modern wichelroedeloper, ingehuurd door Handels- en adviesbureau Beek dat de grond voor de nieuwbouw door hem liet onderzoeken op aardstralen en electromagnetische velden.

Net zoals de oude Egyptenaren en de Middeleeuwse kathedraalbouwers wichelroedelopers inhuurden om zich ervan te vergewissen dat de bouwgronden gevrijwaard bleven van aardstralen. En op de plek van de stoel: daar vond Haas een concentratie positieve energie.

Leuke reclamestunt natuurlijk, zo'n wichelroedeloper inhuren. Zeker als je het eerste bedrijf bent in Limburg dat op zulk een idee komt. Ofschoon veel mensen baat zeggen te hebben bij het ontdekken van straling bijvoorbeeld op de slaapkamer of op het werk, is enige scepsis gepast.

Mystiek

Immers, aardstralen bevinden zich nog steeds in het mystieke schemergebied van de wetenschap, zo niet buiten de wetenschap. De straling zou vrijkomen door allerhande gerommel in de buik van de aarde en van invloed zijn op het welbevinden van de daarvoor gevoelige mens en dus zijn prestaties. De straling is volgens Haas, die overigens werkt bij het Nederlands Instituut voor Bouwbiologie en Ecologie (NIBE), vast te stellen met een wichelroede. De aardstralen zouden een orgaanverzwakkende werking kunnen hebben waardoor bepaalde lichaamsdelen stoornissen gaan vertonen.

Honden ontlopen aardstralen, katten zoeken die juist op. Vandaar dat Haas mensen wiens kat op bed slaapt dringend verzoekt dat bed te verplaatsen. Het zou je nachtrust kosten of kunnen gaan kosten met alle gevolgen vandien. De man tuit zijn lippen als hij hoort dat de kater van de verslaggever nu en dan in zijn nek slaapt. „Als ik u was zou ik het bed omdraaien," zegt hij. Maar de verslaggever heeft over zijn nachtrust niet te klagen en laat zich niet bang maken ook.

Omdat Van Beek onder andere toepassingen voor grasdaken verkoopt kwam het bedrijf in contact met het ecologisch georiënteerde Nibe. Volgens Haas wordt hij jaarlijks door dertig bedrijven gevraagd fabriek of bouwgrond op straling te controleren.

Afgewezen

Wanneer Van Beek een persconferentie belegt is het onderzoek afgerond. Resultaat: enige negatieve straling in een hoek van het terrein en een plek met positieve straling daar waar straks de produktieafdeling zal komen. Ook wordt gemeld dat een andere lokatie werd afgewezen in verband met aanwezigheid van electromagnetische velden, veroorzaakt door hoogspanningsleidigen.

Beide partijen ontkennen dat er sprake is van enige vrijblijvendheid. Het onderzoek kost geld maar hoeveel dat blijft geheim. Directeur Van Beek zegt dat de bouw op die plek niet was doorgegaan indien niet te bezweren aardstralen waren ontdekt. Achteraf praten is altijd gemakkelijk.

Maar ook Haas doet een duit in het zakje. Hij zegt alleen onderzoek te verrichten wanneer zijn adviezen serieus worden behandeld. Dat gaat blijkbaar niet altijd op want hij adviseerde een particulier ooit geen huis te bouwen op onderzochte grond. Het advies werd in de wind geslagen.

En hoewel de wichelroedeloper zegt nooit meer iets van die cliënt vernomen te hebben steekt hij er werkelijk zijn 'hand voor in het vuur dat het slecht is afgelopen met de bewoners van dat huis'.

Haas loopt voor directeur, verkoopleider en architect uit over de bouwgrond op de hoek Hofkamp/Kerenshofweg op Krawinkel, daar waar straks een fraai aardstraalloos gebouw zal verrijzen uitgevoerd in een cirkel, een vierkant en een rechthoek. Het gezelschap is op zoek naar de plek met de positieve energie.

De wichelroede beweegt in de handen van Michiel Haas. Hier is het, zegt hij. En de mannen kijken bewonderend naar het gras onder hun voeten. Je kunt ook straling op mensen meten, zegt hij. Haas wijst zijn instrument naar de lagere regionen in de rug van de verslaggever, hij beweegt de plastieken V langzaam omhoog. Straling in de nek. Het is wat.

Jammer

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Gedeputeerde Staten erkennen dat het dagelijks bestuur van het Samenwerkingsverband Heuvelland in liquidatie frauduleuze handelingen heeft gepleegd. Het betalen van een afkoopsom aan een voormalig ambtenaar zonder toestemming van het algemeen bestuur was, zo is de conclusie, een onrechtmatige daad.

Ruud Verhoeven, PvdA-raadslid in Gulpen en tevens lid van het algemeen bestuur van het SVH heeft deze zaak 'boven water' gekregen. Hij, en nog enkele andere raadsleden, tonen het lef en nemen de moeite zich in zaken als deze vast te bijten. Hun strijd wordt hen echter niet altijd in dank afgenomen door de bestuurderen in deze regio.

Verhoeven wordt dan wel in het gelijk gesteld, maar GS geven aan het eind van hun conclusie er toch maar mooi een leuke draai aan. Het dagelijks bestuur van het SVH is fout geweest, maar omdat het algemeen bestuur de jaarrekening voorlopig heeft vastgesteld, wordt de handelwijze van het dagelijks bestuur achteraf alsnog gesanctioneerd.

De erkenning van het gelijk van Verhoeven stelt niet veel voor als de overheden geen consequenties trekken uit het voorval. Deze gang van zaken bevestigt het onbehaaglijke gevoel van vele burgers dat als het er op aankomt, bestuurderen toch doen wat ze willen. Een gemiste kans dus. Jammer voor Verhoeven, jammer ook voor de politiek en vooral jammer voor de burgers.

L.J.

Grand Theater Landgraaf moet deuren sluiten

Van onze verslaggeefster

LANDGRAAF – Het Grand Theater Landgraaf gaat met ingang van dinsdag 1 december dicht. De gelijknamige stichting heeft geen geld meer om het kleinkunstpodium draaiende te houden. Tegenvallende bezoekersaantallen bij grote evenementen zoals bijvoorbeeld het Landgraaf Festival zijn hiervan de oorzaak. Bij het theater werken uitsluitend vrijwilligers.

Het bestuur noemt het onverantwoord om door te gaan met de activiteiten in het theater. Voorzitter Marius Groenevelt betreurt de beslissing, maar staat er wel volledig achter. „Het bestuur is unaniem van mening dat we nú moeten stoppen. De grens is bereikt zegt hij."

De stichting ziet grote financiële problemen op zich af komen als het theater aan de Kerkberg langer wordt opengehouden. Groenevelt: „Dan zouden we enorme schulden opbouwen en dat wil de stichting voorkomen." Het theater is grotendeels afhankelijk van de inkomsten uit entreegelden en de opbrengsten uit de verkoop aan de bar. De gemeente Landgraaf geeft jaarlijks 20.000 gulden subsidie.

Voorlopig heeft de stichting alle activiteiten in het Grand Theater Landgraaf afgelast. Twee voorstellingen lopen nog tot half december, maar dan valt het doek. Niet voor goed, hoopt Groenevelt. „Wij blijven naar een oplossing zoeken en ik ben ook niet echt pessimistisch. Het zal misschien niet definitief afgelopen zijn met het Grand Theater maar voorlopig is het over.

Wethouder Thei Gybels van Landgraaf noemt de sluiting een slechte zaak voor de gemeente. „Zo'n podium hoort in een gemeente als Landgraaf thuis. Het Grand Theater ligt ons na aan het hart, dus ik verwacht dat de raad nog wel iets wil doen."

PvdA'er vraagt gemeente Roermond alert te zijn

Rascistisch pamflet naar Thijs Wöltgens

Van onze verslaggeefster

ROERMOND – PvdA-fractievoorzitter Thijs Wöltgens schrijft volgende week een waarschuwende brief aan burgemeester Herman Kaiser van Roermond. Wöltgens kreeg deze week een racistisch pamflet onder ogen dat in Duitsland aan Roermondse werknemers is uitgedeeld. Hij wil Kaiser vragen alert te zijn op dit soort praktijken.

In het pamflet stond een brief die zogenaamd door een Turkse inwoner van Duitsland was geschreven. Hierin riep de gefingeerde man Turkse mensen op om naar Duitsland te komen omdat daar goede sociale voorzieningen zijn en omdat ze er snel rijk zouden kunnen worden. Bovendien zou voor hun kinderen voldoende cocaïne voorhanden zijn. Via een Roermondenaar aan wie het pamflet is uitgereikt, is het bij Thijs Wöltgens terechtgekomen.

Deze neemt de zaak hoog op. Volgens zijn woordvoerster Daniëlle Cardozo had hij nog nooit zo'n pamflet gezien. Middels een brief hoopt hij de Roermondse politiek te overtuigen van de ernst van de zaak.

In een eerste reactie zei Kaiser dat hij het griezelig en beklemmend vindt dat deze dingen gebeuren. Hij roept Roermondse werknemers op om het pamflet niet aan te nemen als het aan hen uitgereikt wordt. De gemeente zal de Duitse buurstad Mönchengladbach over het voorval inlichten.

De Roermondse politie zegt niets over de zaak te weten en wacht op meer informatie voordat ze eventueel stappen gaan ondernemen.

Onderzoek naar Nicoll afgerond

SITTARD – Het accountantsonderzoek naar de nevenfuncties van commissaris E. Nicoll van de Sittardse politie is gereed. De door de gemeente Sittard ingeschakelde deskundige van VB Accountants heeft zijn bevindingen opgestuurd naar burgemeester J. Tonnaer van Sittard en E. Rutten, advocaat van de korpschef.

Rutten weigerde gisteren in te gaan op de inhoud van het rapport. Nicoll's raadsman wil eerst een gesprek met burgemeester Tonnaer. „Zolang dat gesprek niet heeft plaatsgevonden wil ik er totaal niks over zeggen," aldus Rutten.

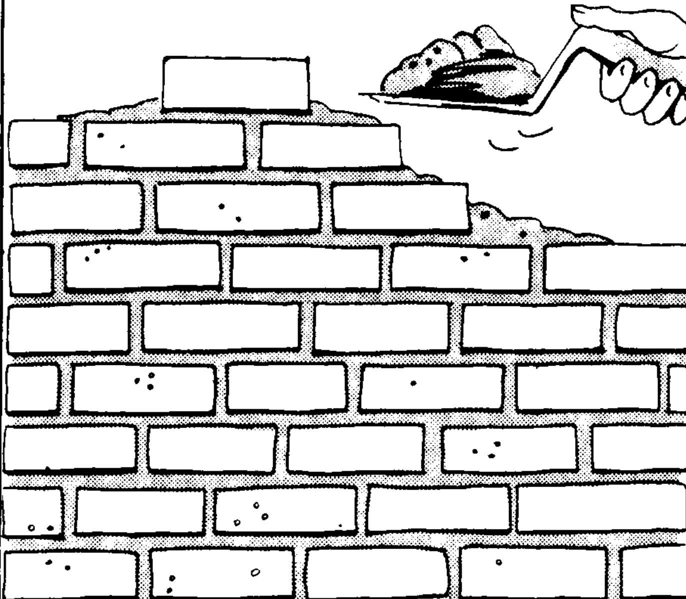
Hij vindt dat burgemeester Tonnaer 'aan zet is'. Deze was gisteren echter niet voor commentaar bereikbaar.

DRAAG EEN STEENTJE BIJ!
een school in het kinderdorp
JOAO PESSOA BRAZILIË

Het comité Heerlen van SOS-Kinderdorpen zal in Joao Pessoa de bestaande kleuter- en lagere school uitbreiden. In de toekomst is de school ook bestemd voor de kinderen uit de sloppenwijken in de buurt van het kinderdorp.
Teneinde ooit een verandering in de leefsituatie van deze kinderen te brengen is veel geld nodig. Het comité Heerlen van SOS-Kinderdorpen vraagt daarom uw hulp.

DOOR ƒ20.00 OVER TE MAKEN, KOOPT U SYMBOLISCH EEN STEEN VOOR DE SCHOOL.

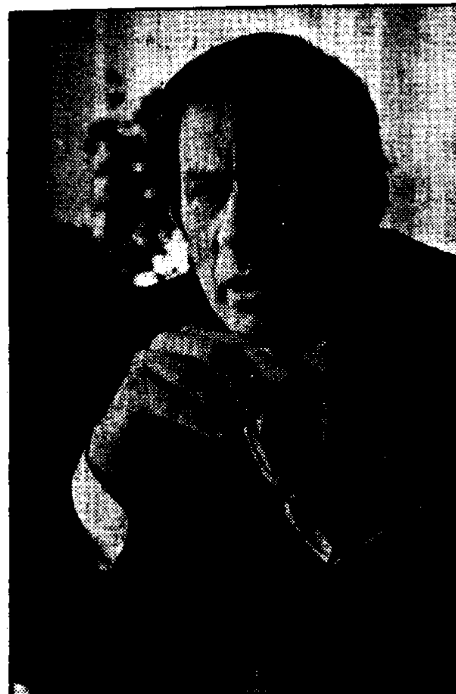

U kunt dit bedrag overmaken naar Rabobank Heerlen, nr. 11.99.11.191 t.a.v. SOS-Kinderdorpen, schoolactie. (girorekening Rabobank: 10.30.856). Inlichtingen: Mevr. I. Philips-Leufkens, Comité Heerlen SOS-Kinderdorpen. Tel.: 045-412736.

ense: 'Groeiplannen Bierset niet nieuw'

Vervolg van pagina 13

EEK – Algemeen directeur Wim Jense neemt de nnen van de Waalse reing nogal luchtig op. aat ze hun best maar en. De groeiplannen van rset zijn niet nieuw, ar ze hebben er nog eds geen lijndienst, geen arters en geen vrachtverer. Er is recent wel wat nvesteerd, maar we hebn een voorsprong van zeker tien jaar. Ik zie op dit moment niet als n bedreiging. In de toemst groeit het luchtverer. Ik heb er geen problen mee als daar dan wat naar Bierset gaat."

● Wim Jense.

Secretaris Kamer van Koophandel:

Luik spant paard achter de wagen'

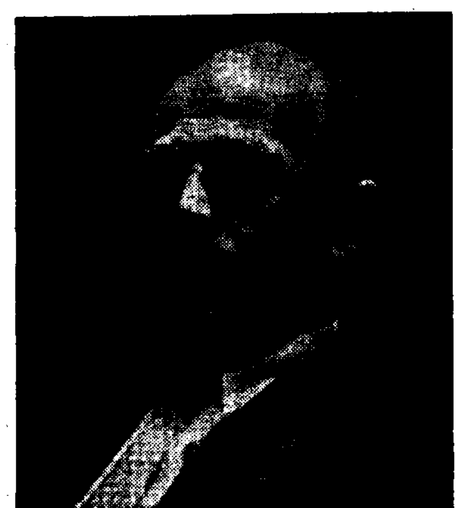
Van onze verslaggever

AASTRICHT/HEERLEN – en onzinnig plan. Het paard ordt achter de wagen gespann." Nico Simons, algemeen cretaris van de Kamer van oophandel in Heerlen heeft n goed woord over voor het alse plan om vliegveld Bierset moderniseren en uit te breien.

k dacht dat binnen de Euregio s afgesproken elkaar te helen en te ondersteunen tot voorel van iedereen. Dadelijk zitn we hier te kijken met twee odlijdende luchthavens. Het ld dat ze in Bierset willen stopn, kunnen ze beter gebruiken n andere knelpunten in de Euio aan te pakken. Ik denk bijorbeeld aan spoorwegverbingen, de stadsautoweg in astricht en de Stop van Terien, de sluis die voor de eepvaart voor zoveel opontd zorgt."

nons beschouwt het Waalse n als een stoot onder de gorl. „In Limburg hebben we al Euregionaal gedacht. We bben ons sterk gemaakt voor n TGV-halte in Luik of desods Aken. We hadden ook nnen eisen dat die halte bij astricht Airport zou moeten men. Dat hebben we bewust t gedaan omdat we voorstanzijn van een opwaardering n de hele Euregio. En nu wilze in Luik zo nodig ook een chthaven. Dan vraag ik me af ar we mee bezig zijn," zegt Sinons.

Zijn collega P. Haane van de Kamer van Koophandel in Maastricht heeft meer begrip voor het plan van de Walen. „Als je een vliegveld hebt, wil je daar ook wat mee doen."

● Nico Simons

Voor een concurrentiestrijd tussen Maastricht Airport en Bierset is hij niet bang. „Het zijn eigenlijk altijd al elkaars concurrenten geweest. Vooral in de tijd dat vanaf Bierset dagelijks een paar keer naar Lyon en Parijs kon worden gevlogen. Nu die lijnvluchten door gebrek aan belangstelling zijn gestaakt, is de concurrentie wat afgenomen. Van mij mag de strijd weer oplaaien. We zien wel wie er wint. Maar het lijkt me geen slecht idee om eens te laten onderzoeken of twee regionale luchthavens in de Euregio rendabel zijn en of er mogelijk kan worden samengewerkt", zegt Haane.

'Plan Bierset zal altijd plan blijven'

Van onze verslaggever

AASTRICHT – Voorzitter Wils van de Vereniging Geen breiding Vliegveld Beek zegt s hartelijk te hebben gelan toen hij gisteren in de krant dat de Waalse regering van rset (Luik) een moderne chthaven wil maken. „Het is zoveelste keer dat erover bemoerden wordt. Dat plan zal altijd plan blijven. Vijftien jaar gen riepen ze in België al het rset een groot vliegveld est worden. Maar dat zal net in Beek nooit lukken," zegt

Volgens Willems ligt Bierset wel wat gunstiger dan Maastricht Airport waardoor de mogelijkheden in theorie groter zijn. Maar de praktijk is anders, zegt Willems. „Het achterland is veel te klein. In het verleden hebben ze in Bierset al heel vaak geprobeerd om lijndiensten op te zetten. Daar werden zelfs subsidies voor beschikbaar gesteld. Toch is het nooit wat geworden. De belangstelling was te gering. Er is ook ooit gesproken over samenwerking tussen Maastricht Airport en Bierset. Daar heeft later nooit iemand meer wat over gehoord. Zo zal het altijd blijven gaan."

'Maastricht Airport wordt toch nooit wat'

Boze Moeders vinden commotie overdreven

Van onze verslaggever

ERLEN – „Ik begrijp al die te niet." Pauline Goudsmit de Boze Moeders, de actie tegen de aanleg van de westbaan op Maastricht port, vindt de opschudding n de Limburgse politiek en bedrijfsleven is ontstaan het plan van de Waalse reng om luchthaven Bierset bij uik te moderniseren, overdre. Volgens Goudsmit zal astricht Airport, alle inspanngen ten spijt, toch nooit een angrijk vliegveld worden. De st voor een moordende conrentieslag tussen Maastricht port en Bierset, is daarom in ogen zelfs misplaatst. economische perspectieven Maastricht Airport zijn bekt," zegt Goudsmit. „Het gveld ligt nu eenmaal in een dichtbevolkt gebied. Dan kun je niet naar hartelust uitbreiden. Maastricht Airport zal altijd rekening moeten blijven houden met strenge normen. Vliegen met grote toestellen zal bijvoorbeeld nooit kunnen. Maar de politiek wil dat kennelijk niet inzien."

Of Bierset betere toekomstkansen heeft, weet Goudsmit niet. „Ik ken dat vliegveld niet. Maar als het in een dunbevolkte regio ligt en de milieuvoorschriften niet met voeten worden getreden, moet uitbreiding mogelijk zijn. Het zou trouwens niet mogen uitmaken waar in de Euregio de belangrijkste luchthaven komt. Als Maastricht Airport het niet kan zijn, dan maar ergens anders. Iedereen heeft toch de mond vol over een Verenigd Europa. Dan mogen grenzen er niet meer toe doen."

Advocaten schrijven voor ondernemers in Euregio

DOOR MAURICE UBAGS

MAASTRICHT – Lyrisch was de Luikse gouverneur tijdens de Europese week van de Onderneming over een initiatief van jonge advocaten uit Luik, Maastricht en Aken.

„Voor mij betekent het een enorme aansporing om te zien dat advocaten hun deel van het werk voor een Europees bouwwerk in eigen hand nemen en op heel concrete wijze hun steentje bijdragen," meende gouverneur Paul Bolland, voorzitter van de Euregio Maas-Rijn. Hij liet die boodschap in drie talen klinken, zodat niemand hem miste.

Bolland sprak de lovende woorden bij de presentatie van het eerste themaboekje van de advocaten voor ondernemers in de Euregio. De jonge advocaten uit de drie landen beschrijven in het boekje hoe het vennootschapsrecht in hun eigen land is geregeld. De artikelen zijn in het Nederlands, Frans en Duits opgenomen.

● John Huppertz: „Nu meer belangstelling voor de Europese regelgeving." Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Onderwerpen

Het is de bedoeling dat een hele reeks onderwerpen wordt beschreven die voor de Euregionale ondernemer van belang zijn. Het tweede onderwerp 'Faillissement en vereffening' heeft inmiddels ook al het licht gezien. 'Koop/verkoop', 'Beslagrecht' en 'Tenuitvoerlegging van een buitenlands vonnis in eigen land' staan nog op het programma.

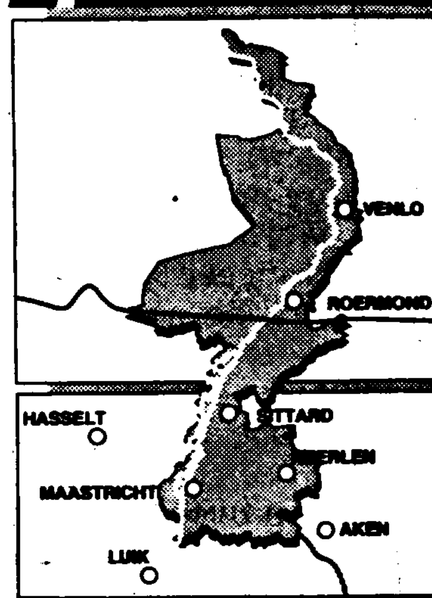
De brochure is een uitgave van het Euro Infocentrum in Luik, dat het boek met vijfduizend gulden subsidieerde. Het boek is gedrukt in een oplage van 2500 stuks en gratis verspreid via de Kamers van Koophandel in de Euregio.

Van de Jonge Balie (vereniging van jonge advocaten) Maastricht zijn onder meer de advocaten mr. Marthe Coenegracht (35) en mr. John Huppertz (27) betrokken geweest als schrijvers bij het van oorsprong Luikse idee.

„De onderwerpen zijn zo praktisch en helder mogelijk beschreven voor niet-juristen. In eerste instantie is de ondernemer die over de grens zaken doet de doelgroep, omdat hij dan al snel met Belgische of Duitse regelgeving in aanraking komt. In de tweede plaats laten de boekjes ook zien dat een advocaat iets voor een ondernemer kan betekenen, een vorm van presentatie van de advocatuur dus," zegt Marthe Coenegracht.

Toch denken de twee advocaten dat vrijwel geen enkele collega de prententie kan hebben om te zeggen dat hij het Belgische of Duitse recht meester is. „Je hebt wel vaak de klok horen luiden, maar weet dan niet waar precies de klepel hangt. Als je een ondernemer helpt die zaken doet met een Belgische leverancier en niet het Nederlandse maar het Belgische recht blijkt van toepassing, dan zou je de zaak beter kunnen overdragen aan een Belgisch collega. Het is dan belangrijk dat je in België de juiste advocaat weet te vinden," zegt Huppertz, die nu voorzitter is van de Jonge Balie in Maastricht.

over de grenzen

Huppertz meent dat er een tendens is bij de ondernemers om eerder dan vroeger gebruikelijk was een advocaat in de arm te nemen. „Vroeger kwam een ondernemer pas bij een advocaat als er een geschil was ontstaan met een handelspartner. Dan moest je bijvoorbeeld al constateren dat de algemene voorwaarden van de klant op het contract met de buitenlander niet van toepassing waren. Erg vervelend. Nu is het zo dat een ondernemer eerder wil weten hoe hij een geschil kan voorkomen, en als er toch meningsverschillen rijzen, waar hij dan aan toe is en wat hij kan verwachten."

Anders dan het bijhouden van ontwikkelingen in Belgisch of Duitse recht vinden beide advocaten het veel belangrijker om de regels uit het Europese Brussel goed te kennen en te doorgronden. „In het verleden was onder advocaten nog niet erg veel belangstelling voor de regelgeving uit Brussel, maar dat is nu beslist anders. Dat moet ook, want de regels uit Brussel zijn meestal ook direct geldend Nederlands recht," zegt Huppertz.

Het Europese bouwwerk staat voor de deur. Of het een villa of een premie-A-huis wordt is nog onbekend, maar advocaten in de Euregio hebben alvast voor een stuk fundering gezorgd en zo hun steentje bijgedragen.

Maastrichtenaar autoriteit op schoenengebied

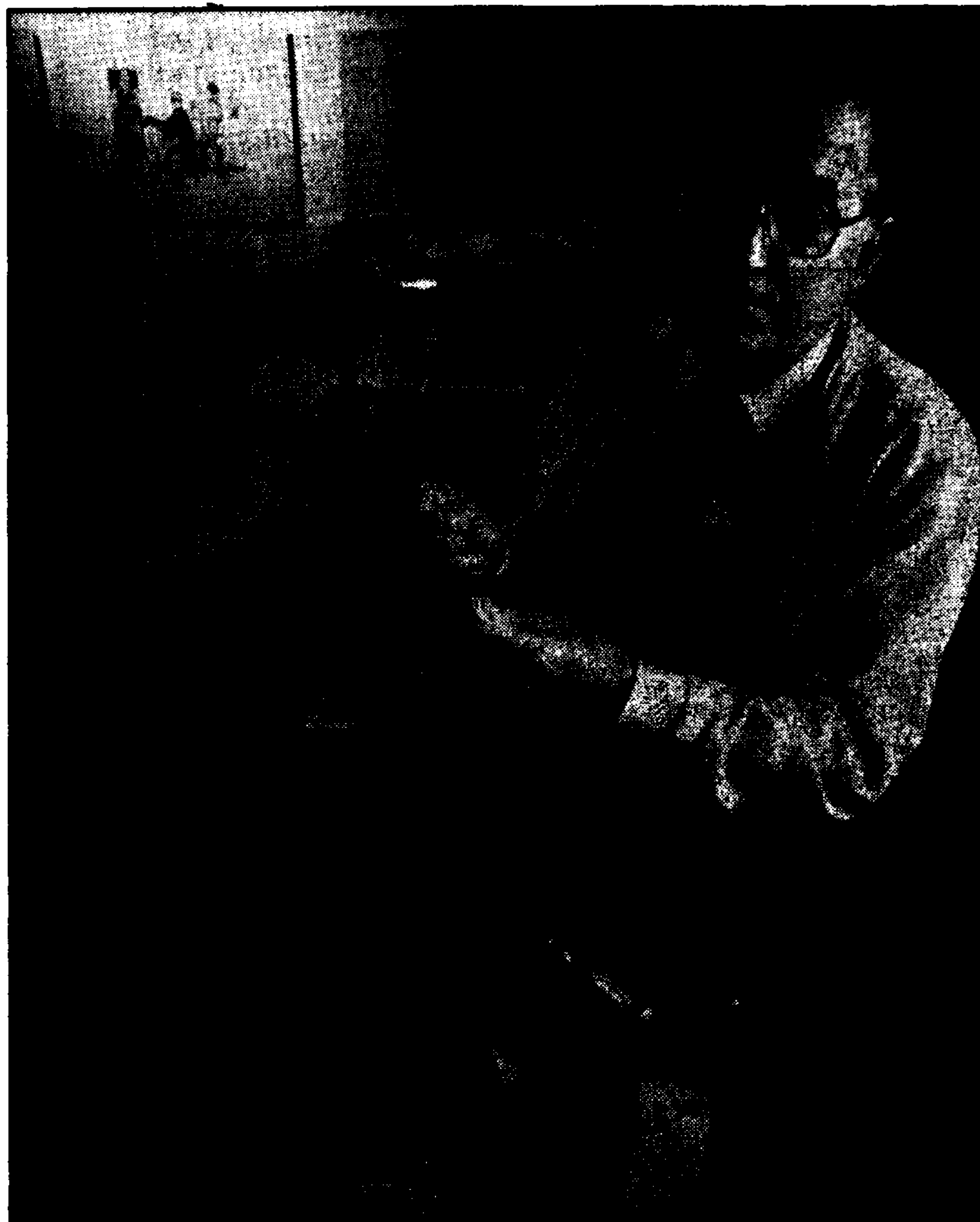
Leo Emmen blijft bij zijn leest

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Zelf zegt hij dat het minder wordt, maar zijn vrouw beweert anders. Leo Emmen kijkt nog steeds eerst naar de neuzen van iemands schoenen en dan pas naar zijn gezicht. Macht der gewoonte. Het spreekwoord 'schoenmaker blijf bij je leest' is de 63-jarige Maastrichtenaar op het lijf geschreven.

De oorspronkelijk uit Brabant afkomstige Emmen was jaren lang werkzaam als ontwerper en produktmanager bij een schoenenfabriek in Waalwijk en bestierde meer dan twintig jaar een schoenenwinkel in Maastricht. Hij geniet landelijke faam als autoriteit op schoenengebied. Een faam die hij vooral gevestigd heeft met zijn uitgebreide verzameling aan schoeisel en schoenmakerswerktuigen. En door het restaureren van bij archeologisch onderzoek opgediept schoeisel uit eerdere tijden. Met zijn grote hobby haalde hij zelfs de Duitse televisie.

De zolder van zijn woonhuis is ingericht als een klein museum. Twee schoenmakersateliers en een kamer vol schoenen. Van protserige Italiaanse muiltjes tot een eeuwenoude houten tripschoen, waaronder een metalen ring bevestigd is om de drager niet te ver in de modder te laten wegzakken.

● Leo Emmen aan het werk in het schoenmakersatelier op de zolder van zijn woning. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Museum

Enkele keren per jaar verkast Emmen met zijn verzameling naar musea in geheel Nederland om daar een expositie in te richten. Een tentoonstelling eerder dit jaar in streekmuseum De Schippersbeurs in Elsloo bleek zo in trek dat de expositietermijn werd verlengd. En ook in museum Het Klooster in Ter Apel, in het noorden des lands, was de animo groot.

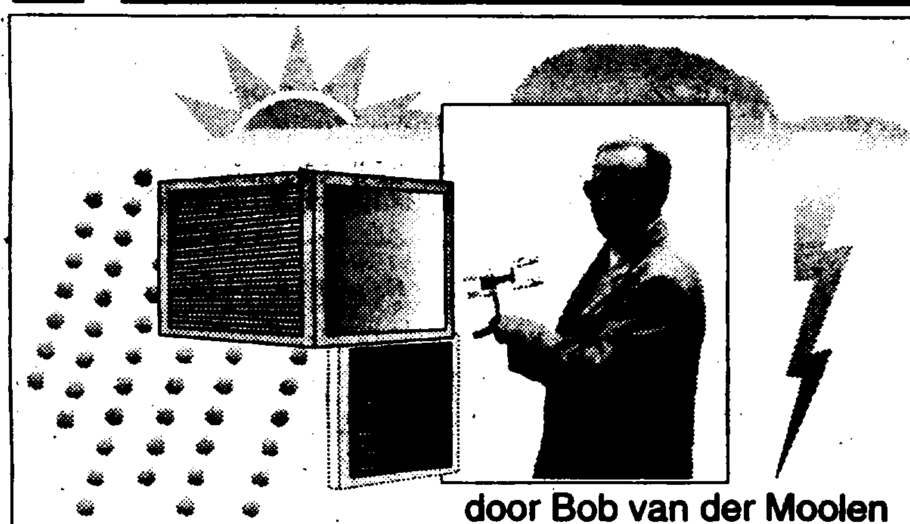
Dat Emmens schoenen in Ter Apel terecht kwamen, is overigens niet helemaal toeval. Stamboomonderzoek leverde op dat de in 1614 overleden Johannes, de laatste abt van het klooster, een verre voorvader van Leo Emmen was. En aangezien monniken als oer-schoenmakers beschouwd kunnen worden, leek het de conservator van het museum wel aardig ook Ter Apel en omstreken met de verzameling van Emmen kennis te laten maken.

De familie Emmen is toch al op één leest geschoeid. Generaties lang in het leer. Een traditie die wordt voortgezet door de zoon van Leo Emmen die orthopedisch schoenmaker is. „Jammer genoeg is de opleiding tot orthopedisch schoenmaker nog maar de enige vakopleiding," betreurt Leo Emmen.

Ook Leo Emmen heeft niet het eeuwige leven. „Ik zal dus moeten zorgen dat ik mijn verzameling ergens onderbreng. Er zijn contacten met het schoenmuseum in Waalwijk. Maar ik zou liever zijn dat ik ergens in Maastricht terecht kan."

Niet alleen omdat Emmen nu al meer dan twintig jaar in de Limburgse hoofdstad woont, maar ook omdat het ambacht van schoenmaker van oudsher in Maastricht een belangrijke rol heeft gespeeld. „In de Looiersstraat, dat zou helemaal mooi zijn."

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Mild afscheid van november

Thermisch gezien was de achterliggende week even interresant als opvallend. In de laatste week van november komt het kwik normaal niet of nauwelijks meer boven de 10 graden Celsius uit, terwijl de minima in deze tijd van het jaar rond het vriespunt schommelen.

Al ruim een week wordt aldoor zachte oceaanlucht aangevoerd, waarin het kwik elke dag boven de 10 graden uitkwam. Vorst kwam in het geheel niet voor, het werd zelfs, op één nacht na, niet kouder dan 7 graden. Een opvallende bijkomstigheid was daarbij dat het in 3 nachten warmer werd dan de volgende dag. Zo werd donderdagmorgen rond 04.00 uur, vlak vóór het hoogtepunt van de storm, een temperatuur bereikt van maar liefst 14,4 graden. In de koudere lucht overdag bleef de thermometer 7 graden lager staan. De veroorzaker van het onstuimige weer was een kleine maar venijnige depressie, waarbij de luchtdruk eerst sterk daalde, maar na het passeren nog sterker steeg. Het weerglas was deze week opnieuw een veel bekeken instrument.

In enkele delen van Nederland is november er thermisch in geslaagd om zijn (te) koude voorganger, oktober, te evenaren. Dit is een grote zeldzaamheid omdat dit sinds 1881 niet meer is voorgekomen. Voor Limburg is deze opvallende prestatie vrijwel uitgesloten, omdat het in onze regio deze maand wat kouder is geweest dan elders in Nederland. Aan regen geen gebrek, de normale hoeveelheid voor november, 74 mm, is inmiddels door de regenmeter opgevangen.

Termen

In het weerbericht worden vaak termen gebruikt als bijvoorbeeld licht tot half bewolkt. De hoeveelheid bewolking wordt in de meteorologie altijd uitgedrukt in achtsten. Daarmede wordt de bedekkingsgraad van de lucht bedoeld. Het is een verhoudingsgetal dat aangeeft voor hoeveel achtsten de zichtbare hemel is bedekt. De meest gebruikte aanduidingen met de bijbehorende bedekkingsgraad zijn:

Bedekkingsgraad	omschrijving
0	onbewolkt
1	vrijwel onbewolkt
2-3	licht bewolkt
4-5	half bewolkt
6-7	zwaar bewolkt
8	geheel bewolkt

Daarnaast zijn er nog andere termen die de ontwikkeling van de hoeveelheid bewolking aangeven:

Brekende bewolking: er komen gaten in de bewolking maar deze verdwijnt niet geheel

Opklarend: het wolkendek verdwijnt voor het grootste gedeelte

Opklaringen: bedekkingsgraad periodiek minder dan 4/8 na een geheel bewolkte periode. Is er geen bewolkte periode aan voorafgegaan, dan spreekt men van 'zonnige perioden'

Wisselende bewolking: wolken die flink langs de hemel drijven, waarbij wind voor verticaal luchttransport zorgt en waarbij bijvoorbeeld warme lucht van 10 kilometer hoogte naar 3 kilometer wordt getransporteerd.

Veranderlijke bewolking: bewolking, die zowel in hoeveelheid als in type aan sterke verandering onderhevig is.

weerspreuk

„Om 9 uur knapt het meestal op of het zet om 11 uur de regen stop maar is het om 1 uur nog niet overgegaan dan kun je de hele dag niet naar buiten gaan"

Vier couveuses telde de afdeling neo-natologie van het ziekenhuis in Maastricht tien jaar geleden. Te weinig, oordeelden de specialisten. Stapsgewijs werden het er meer. Inmiddels is de afdeling, waar te vroeg geboren kinderen worden verpleegd, uitgerust met tien geavanceerde couveuses. Iedere beweging, hartslag, ademhaling wordt in de gaten gehouden en geregistreerd. Een afdeling waar baby's met een zeer gering gewicht vechten voor ieder onsje. Het aantal intensive care-couveuses heeft een aanvaardbaar niveau bereikt. Nu komen twee andere problemen om de hoek kijken. Het aantal gespecialiseerde neonatologie-verpleegkundigen dat men mag inzetten, is niet genoeg en bovendien zijn die ook maar moeilijk te vinden.

Genoeg couveuses voorhanden maar onvoldoende mankracht

Neonatologie wil oog houden voor realiteit

in het nieuws

DOOR ANITA KEYDENER

MAASTRICHT – „We werken met de realiteit. De fantasie is een slechte realiteit." Professor dr. Carlos Blanco is heel duidelijk. Niet alleen naar de medewerkers van de afdeling neonatologie van het Academisch Ziekenhuis Maastricht, maar zeker naar de ouders van de te vroeg geboren kinderen, de prematuren. Tien intensive-care couveuses telt de afdeling neonatologie. De bezettingsgraad is vrij hoog. Baby's van goed anderhalve pond hebben de mogelijkheid om hun potentieel te tonen. Zij worden door een beter begrip van hun problematiek door de staf en de nieuwe technologie in leven gehouden.

Acht jaar is professor Blanco, die in Los Angeles werd opgeleid, nu verbonden aan de afdeling neonatologie. Die afdeling vormt samen met obstetrie en genetica een onderdeel van de perinatale geneeskunde van de faculteit der Geneeskunde van de Rijksuniversiteit Limburg. Neonatologie kent drie niveaus van zorg: intensive care, high care en medium care. waar een te vroeg geborene terecht komt, hangt af van de problematiek en zijn gewicht.

Neonatologie is een zogeheten artikel 18-voorziening. Deze voorziening voorziet in een jaarlijks budget per bed, in dit geval couveuse. En dat is, zoals vaak in de gezondheidszorg, te laag. Om toch tot een zo goed mogelijke zorg te komen, willen de neonatologen landelijk een intensive care nieuwe stijl introduceren.

Carlos Blanco: „Dit houdt in dat er naast intensive care-bedden uitsluitend high care couveuses komen voor kinderen die van de intensive care afkomen. Op deze wijze kunnen zij dan ook elk gewenst moment weer terug naar de intensive care als dat nodig mocht blijken." Het komt eigenlijk neer op het reserveren van een extra intensive care couveuse naast de in gebruik zijnde high-care couveuse zodat de beschikbare middelen -ondanks het personeelstekort- optimaal worden benut. Hoe dat wordt betaald? Via het intern schuiven met geld.

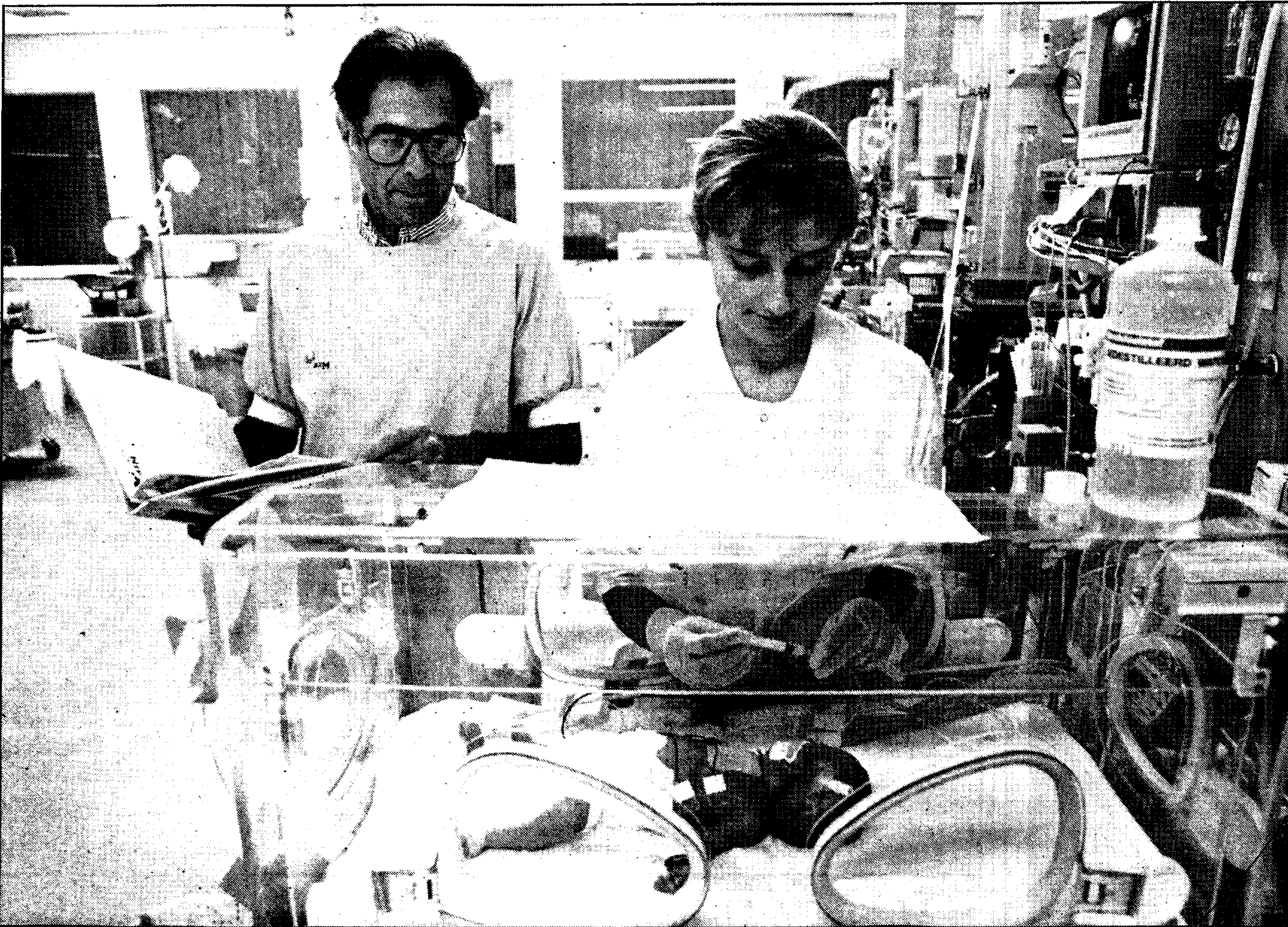
Ieder onsje extra wordt gevierd op deze afdeling. Duizend gram, staat op een vrolijk versierd blaadje, geplakt op de couveuse. Duizend gram, en dan nog zo'n lange weg te gaan. Ruim twee kilo moet de baby zijn als hij naar huis mag.

„In Nederland raakt niemand kinderen aan die jonger zijn dan 25 weken," vertelt professor Blanco. Voor hem is dat ongeveer de grens. Baby's van 22 weken in leven houden? Dan hebben we het over enkele honderden grammen. „Je kunt je afvragen of dat zin heeft. Bovendien zmag dit niet ten koste gaan van het niveau van de zorg en de overlevingskansen van andere te vroeg geborenen, terwijl de kinderen misschien meer kans hebben op te groeien tot gezonde volwassenen."

Zo blijft het steeds een kwestie van kiezen. „We proberen in ieder geval dingen te doen die zin hebben," vertelt de in Argentinië geboren specialist.

„Zolang er potentieel is gaan wij door. Het is moeilijk regels op te stellen. We doen er alles aan om ieder idividu een kans te geven. We blijven praten met de ouders. Bespreken de kansen en mogelijkheden van een te vroeg geboren kind."

Het mensje in de couveuse is nauwelijks zichtbaar. Niemand weet wat zich in het bolletje van dat kind kan afspelen. Over de consequenties van langdurig liggen in de couvesue is weinig bekend. Blanco legt zijn oor op de couveuse. „Je hoort het apparaat zoemen. Ook de deurtjes waar de handen steeds doorheen moeten om het kind aan te kunnen raken moeten open en dicht. Hoe het kind dit allemaal verwerkt?", vraagt hij zich hardop af.

● *Professor dr. Carlos Blanco bij een van de nieuwste intensive care-couveuse in het AZM.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Revalidatieoord aangevoerd als reclame voor huidig beleid

Zuinig maatwerk biedt riante perspectieven

HOUTHEM – De leiding van het Franciscusoord, het centrum voor revalidatie en scholing van gehandicapte kinderen in Houthem, weet zich verzekerd van de steun van het provinciaal bestuur als het gaat om handhaving van het huidige hoge kwaliteitsniveau en de bestaande structuur. Gedeputeerde Greweldinger heeft die ruggesteun nadrukkelijk toegezegd bij de ingebruikstelling van een technieklokaal in het Franciscusoord. Zij onderstreepte dat met een woord van waardering: „De Limburgse revalidatiezorg voor zowel kinderen als volwassenen is door de jaren heen uitgegroeid naar een bovengemiddeld niveau, resulterend in een hoge specialisatiegraad die veel positieve weerklank oogst vanuit provinciale, nationale en zelfs internationale invalshoek." Greweldinger reageerde daarmee op de veranderingen in de gezondheidszorg die een efficiënter gebruik van de zorgvoorzieningen beogen. Over de invoering van een marktconform stelsel is men meestal nogal cynisch.

De opvatting dat daarin geld een allesbepalende rol speelt en dat dat ten koste gaat van de kwaliteit en de toegankelijkheid van de zorg doet hardnekkig de ronde. „Dat zal voorkomen moeten worden," vindt het GS-lid.

Persoonlijk

De stelselherziening wordt daarom gepresenteerd onder de vlag 'zorg op maat'. Dit adagium is volgens mevrouw Greweldinger eveneens van toepassing op het onderwijs. Voor kinderen op weg naar volwassenheid dient er ook ruimte te zijn voor persoonlijke ontwikkeling en vooral een daarop toegesneden onderwijskundige begeleiding. 'Een studie op maat', zo omschreef zij de mogelijkheid voor gehandicapten om technisch te worden geschoold. Op deze manier zullen zij zich beter staande kunnen houden in de maatschappij.

Het nieuwe technieklokaal beschouwde zij als een uitbreiding van het reeds 'op maat' aanbieden van onderwijskundige activiteiten in het Franciscusoord. „Het zal een brug kunnen slaan naar al het maatwerk in de toekomst" meende Greweldinger, die van de gelegenheid gebruik maakte om bovendien aandacht te vragen voor een werkgelegenheidsbeleid 'op maat'.

● *Gedeputeerde Greweldinger (tweede van rechts) krijgen uitleg van technieklераar Marcel Gijsen over de antieke speelgoed-stoommachine.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Commando neemt afscheid van Vrijthof

Alle ogen gericht op de Hoofdwacht

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Het monumentale gebouw van de Hoofdwacht aan het Vrijthof, de zetel van het Militair Commando Limburg, is eigendom van het Rijk. Wat de toekomstige bestemming ervan zal zijn na de inkrimping van het Commando is nog onbekend. Er moet eerst duidelijkheid komen over de bezuinigingsplannen van het kabinet. Nog vóór de jaarwisseling zal de Prioriteitennota van Defensieminister Ter Beek in Den Haag aan de orde komen, aldus voorlichter van Defensie H. Schönau.

Zoals het LD gisteren meldde, zal het Provinciaal Militair Commando Limburg in zijn huidige vorm verdwijnen om wellicht plaats te maken voor een regionaal commando. „Het is best mogelijk dat in het gebouw een afgeslankte dienst blijft gevestigd en er eventueel een andere Rijksdienst aan zal worden toegevoegd. Wanneer Defensie het gebouw niet meer nodig heeft, zal het afgestoten worden naar Dienst der Domeinen, die dan verder zal zien," aldus Schönau.

Overste Nico Vroon heeft om half een gistermiddag een spoedgesprek gehad met gouverneur Mastenbroek, waarin hij onder andere zijn bezorgheid over mogelijke ontslagen van Defensie-personeel in Maastricht en omgeving heeft kenbaar gemaakt. Ook heeft de commandant de gouverneur gewezen op het militaire belang van het Limburgse commando in internationaal verband. Uiteindelijk zal het echter de politiek zijn die over de dreigende sluiting van het PMC een beslissing zal nemen.

Anno 1638

De Hoofdwacht, een van de meest markante gebouwen aan het Vrijthof, heeft steeds een militaire bestemming gehad.

Het dateert van 1638, toen de commandant van het Maastrichtse garnizoen er zijn intrek nam. In dit gebouw, dat altijd zwaar werd bewaakt, werd het wachtwoord bepaald waarmee men de stadspoort kon passeren.

Het heeft ongeveer op dezelfde plaats een voorganger gehad dat opgetrokken was in vakwerkstijl. Enkele jaren geleden is het schildwachthuisje voor het gebouw op initiatief van een personeelslid in ere hersteld.

De woordvoerder van de gemeente Maastricht wilde gisteren geen commentaar geven op de gang van zaken maar wilde wel kwijt dat het de aandacht heeft. „Het pand is niet van ons maar reken maar dat alle ogen erop gericht zullen blijven."

Voor de provincies Limburg en Noord-Brabant

Geamputeerden richten stichting op in Weert

WEERT – Omdat er een enorme behoefte bestond aan informatie, adviezen, steun, hulp en contacten tussen mensen die een arm- of handamputatie hebben ondergaan is voor mensen met deze handicap in Limburg en Brabant in Weert een stichting in het leven geroepen.

De stichting bestaat uit mensen die zelf hebben leren leven met het gemis van een hand of arm. Soms kan dat gemis aangeboren zijn. Maar het is vaak een gevolg van een amputatie door ziekte of ongeval. Mensen die door het leven moeten gaan met het gemis van hand(en)/arm(en) krijgen vaak te maken met problemen die van praktische, sociale of psychische aard kunnen zijn. Even snel iets pakken, eten met mes en vork, wassen, aan- en uitkleden, autorijden of gewoon uit werken gaan is lang niet altijd zo'n vanzelfsprekende zaak.

Behoefte

Geamputeerden uit Brabant en Limburg zochten contact met elkaar en peilden elkaars noden. Al snel werd duidelijk dat er reële behoefte was om elkaar te ontmoeten. Met behulp van Steunpunt Zelfzorg Sittard kreeg de Stichting Belangengroep Hand/Armgeamputeerden vervolgens de huidige vorm. De onderlinge hulpverlening kan gezien worden als een aanvulling op de bestaande professionele hulp- en zorgverlening in het ziekenhuis, in het revalidatiecentrum en thuis. Door de veelheid aan eigen ervaringen kunnen de mensen van de stichting steun, hulp en informatie over de handicap bieden aan lotgenoten maar ook aan hun partners of familieleden.

De hulpverlening gebeurt zowel telefonisch als tijdens een individueel gesprek thuis, in het ziekenhuis of in een revalidatiecentrum. Ook aan de beroepskrachten uit de maatschappelijke dienstverlening en de gezondheidszorg wordt tijdens bijscholingen en opleidingen voorlichting gegeven.

Meer informatie is verkrijgbaar via de volgende telefoonnummers: 040-836440; 04767-1504; 04950-32231; 04406-41514 (na 18.00 uur). Ook kan men schrijven naar: Stichting Belangengroep Hand/Armgeamputeerden, werkgroep Limburg/Brabant, Bocholteweg 150, 6006 TP Weert.

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Unforgiven, do t/m zo 18.30 en 21 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za zo ook 15 uur. **Rivoli:** Memoirs of an invisible man, do t/m zo 19 en 21.15 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za zo ook 14.30 en 16.30 uur. Single white female, za 23.30 uur. **Maxim:** Patriot Games, do t/m zo 18.30 en 21 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za zo ook 15 uur. **H5:** Sleepwalkers, dag. 14.30 19 en 21.30 uur, za zo ook 16.45 uur. dag. 14.15 18.45 en 21.15 uur, za zo ook 16.30 uur. Boomerang, dag. 14.15 18.45 en 21.15 uur, za zo ook 16.30 uur. Belle en het beest, dag. 14 18.30 en 21 uur, za zo ook 16 uur. A leage of their own, dag. 14 18.30 en 21 uur. California man, dag. 14 18.30 en 21 uur, za zo ook 16.15 uur. Beethoven, za zo ook 16.15 uur. **Filmhuis de Spiegel:**- Proof, vr zo 21 uur.

● SCHAESBERG

Autokino: Patriot Games, vr t/m zo 20 uur. Highway to hell, vr t/m zo 22.15 uur.

● KERKRADE

Wijngrachttheater: Barton Fink, wo 20 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Unforgiven, dag. 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Single white female, za 22 uur. Housesitter, dag. 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur, za zo wo ook 14.30 uur. A kiss before dying, ma t/m wo 21.15 uur. Strictly Ballroom, dag. beh. za ma di 21.15 uur, za 19.45 uur, vr zo ook 18.30 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Patriot Games, dag. beh. wo 21.15 uur, za zo wo ook 18.30 uur. Peter Pan, za zo wo 14.30 uur. **Ciné-K:** Howards end, dag. 20.30 uur. **Cinema- Palace:** Belle en het beest, dag. 14.30 19 en 21.30 uur. Boomerang, dag. 21.30 uur, dag. beh. za ook 14.30 uur. Sister act, za 14 uur. A leage of their own, dag. 14.30 en 21.15 uur. Basic Instinct, dag. 18 uur. 1492, dag. 18 uur. **Lumière:** Het doodde de wolken, ma 19.30 uur. Sweet Emma, dear Böbe, di wo 20 uur. Alexander Nevski, dag. 20.30 uur. Five girls and a rope, dag. 22 uur. **Kinderfilmhuis Zoem: De Reddertjes, zo 14 uur.**

● GELEEN

Roxy: Boomerang, dag. 20.30 uur. Strictly Ballroom, dag. 20.30 uur.

● SITTARD

Forum: Belle en het beest, dag. 20.30 uur, za zo wo ook 14 uur. California Man, dag. 20.30 uur. **Filmhuis Sittard:** Mississippi Masala, wo 20.30 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Belle en het beest, vr t/m zo 19.30 uur, ma di 20.30 uur, zo wo ook 14.30 uur. Strictly Ballroom, vr t/m zo 22 uur, ma di 20.30 uur, zo ook 14.30 uur. California Man, vr t/m zo 19.30 en 22 uur.

● ROERMOND

Royal: Belle en het beest, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur, zo wo ook 14.30 uur. **Royaline:** Boomerang, dag. 20.30 uur, zo ook 14.30 en 16.30 uur. **Filmhuis Roermond:** Proof, do 20.30 uur.

● VENLO

Filmhuis Perron 55: Mississippi Masala, do di 20.30 uur, za 20 uur.

in de theaters

HEERLEN:
– **za. 28/11:** show: Rhythm of the World met Up with People
- **za. 28/11:** muziek: Messiah van Händel door Studium Chorale (Pancratiuskerk, 20.30 uur)
- **zo. 29/11:** jeugdtheater: Morgenster door Martin Mens (14.30 uur)
- **ma. 30/11, di. 1/12 en wo. 2/12:** cabaret: Youp van 't Hek met 'Ergens in de verte'

KERKRADE:
- **zo. 29/11:** muziek: pianorecital van Igor Ardasev. Met werk van Janácek, Schubert en Chopin

MAASTRICHT:
- **za. 28/11:** muziek: LSO o.l.v. Roberto Benzi met Lalo, Saint-Saëns, Milhaud en Berlioz. Soliste: Annick Roussin
- **zo. 29/11:** jeugddanstheater: 'Ik hou van Dino' door Introdans (14.30 uur)
- **ma. 30/11:** muziek: Conservatorium Symfonie Orkest Maastricht i.s.m. Vlaams Muziek Conservatorium. Dirigent Gerard Oskamp. Met Bartok en Sjostakovitsj (20.15 uur)

ROERMOND:
– **zo. 29/11:** muziek: speculaasconcert met Maastrichts Salon Orkest
– **di. 1/12:** show: Het groot niet te vermijden dans/show orkest met 'Life from Rotterdam'
- **wo. 2/12:** show: Bassie en Adriaan

Tenzij anders aangegeven beginnen de voorstellingen om 20.00 uur.

Zen, boeddhistische meditatievorm in Heerlen

Het reinigen van de geest met stilte

DOOR BENTI BANACH

HEERLEN – Reclame maken voor zen is zoiets als met knoopsgaten op de markt gaan staan. Zen is namelijk een sprong in het niets, in de leegte, stilte. Aziaten zoeken van oudsher de leegte van zen op. Ook voor westerlingen blijkt zen een zeer welkom rustpunt te zijn in een maatschappij die alsmaar hectischer wordt. Zoals voor een groep Heerlenaren die twee keer per week bij elkaar komt om zen te praktizeren. Sommigen van hen al tien jaar.

„Deze maatschappij belooft ons alles, maar heeft ons van het wezenlijke beroofd. Dat wezenlijke moet het doen," zegt Marianne Oudenhoven.

Zen is een vorm van meditatie die rechtstreeks voortkomt uit het boeddhisme, genoemd naar de verlichte monnik Boeddha. Boeddha leefde ongeveer 600 voor Christus in India. Na een rijk leven aan het hof van zijn vader, een koning, trok hij zich terug om te gaan mediteren. Het werd hem duidelijk dat de menselijke begeerten de oorzaak zijn van het leed op aarde. Hij stichtte een monnikenorde, waaruit het boeddhisme is ontstaan. Deze religie heeft zich over grote delen van Azië verspreid. Zen is een praktisch onderdeel daarvan. Oudenhoven noemt zen een manier van leven.

ontmoeting op zaterdag

„Het ligt in onszelf en niet buiten ons. Het ligt niet in de sfeer van hebben, het is zijn. Het gaat erom de rijkdom in jezelf te ontdekken," zegt Marianne Oudenhoven. Al tien jaar gaat de Heerlense een of twee keer per week naar de zen-dojo (spreek uit: doozjoo), een ruimte om te mediteren achter het Missionair Centrum in Heerlen.

Zen is niet populair, want er is weinig te beleven aan zen. Je zit gewoon op je eigen bodem. Zen is een vrij abstracte boodschap, en je moet er niet over praten, je moet het doen.

De essentie van zen is zazen (zazèn). Oudenhoven legt uit: „Zazen is een onbeweeglijke houding, zittend op een kussen, de benen gekruist, de rug en nek gestrekt, goed geconcentreerd, zonder krampachtigheid en met een diepe ademhaling. Vervolgens laat je jezelf los. Je maakt jezelf vrij van alle emoties, herinneringen, zorgen en de dingen van alledag. Je zet het mentale gebabbel in je hoofd stop."

Voor de Heerlense behoort zen tot de dagelijkse hygiëne: „Je lichaam reinig je met water en zeep, je geest door stil te worden, jezelf leeg te maken, jezelf te vergeten." Tijdens de meditatiesessies in het Missionair Centrum zit de groep tweemaal drie kwartier op een kussen met tussendoor een loopmeditatie. Aan het slot vindt er een theeceremonie plaats. Na afloop overheerst de rust.

De Heerlense wil niet positief doen over zen, maar kan niet voorbij gaan aan het positieve effect dat zen op haar leven heeft. „Je maakt lege plekken. Je observeert jezelf en leert jezelf goed kennen. En door het loslaten van het heden en de toekomstverwachtingen leef je in het hier en nu. Dat geeft energie en zorgt dat dingen lukken. Het is heel paradoxaal, want je verwacht niets, je hebt geen doel. Je wordt natuurlijker, je zet je masker af. Karakter en levensproblemen, ouderworden, ziekte, sterven je gaat het onbewust begrijpen."

Uwe Seifert is een van Heerlense zenners. Hij doet aan zen, omdat het dagelijks leven voor hem te oppervlakkig is. „Normaal leef je voor je uit. Mensen kletsen wat in de kroeg en zo. Ik heb iets essentiëlers nodig, iets diepers. Dat vind ik in zen."

Hij zegt dat de diepte ook te bereiken is door toegewijd te werken of te sporten. Als het maar met toewijding en aandacht gebeurt. „Er bestaat een beroemde foto van een jongen die tv kijkt, een sigaret rookt, een glas cola vasthoudt en zijn vriendin op zijn knie heeft. Die jongen doet eigenlijk niks, want hij doet alles oppervlakkig. Je moet iets afmaken en dan met het volgende beginnen," zegt Seifert.

● *'Zen moet je doen, je moet er niet over praten'.* Foto: DRIES LINSSEN

Oudenhoven kwam via boeken met zen in aanraking. „De zengeest die daaruit sprak sloeg in als een bom. Ik ben katholiek opgevoed op zijn Limburgs, maar de waarden daarvan zeiden me in de jaren zeventig niet veel meer. Ik was op zoek naar iets anders en stuitte op een zenmeester in Parijs. Dat was voor mij een *eye opener*. Ik voelde dat hier diepe zaken aangeraakt werden en ik werd geïnspireerd om zen in mijn leven te integreren en te ontwikkelen."

Sinds die tijd is zen een belangrijk deel van haar leven geworden. Geen dag gaat voorbij zonder dat Oudenhoven thuis een half uur op het meditatiekussen heeft gezeten. Ondanks deze gedisciplineerde instelling rekenen de Heerlenaren zich niet tot de ongeveer duizend boed-dhisten die Nederland telt. Maar je hoeft geen aanhanger van de religie te zijn om zen te praktizeren.

Zen maakt op dit moment een bloeitijd door in West-Europa en Amerika zegt Oudenhoven. „Dat komt, denk ik, doordat het christendom aan het afglijden is. Het is star geworden. De mensen zijn wel spiritueel ingesteld, de behoefte aan spiritualiteit is er wel. Daarom gaan ze op zoek naar iets anders. Daardoor kunnen er helaas ook sektes ontstaan."

Zen heeft volgens Oudenhoven niets met een sekte te maken. Zen en Christendom kunnen overigens naast elkaar bestaan, ze bijten elkaar niet, zegt ze. Een opvatting die ook in wetenschappelijke kringen wordt gehuldigd.

Maar zen maakt nauwelijks reclame, hetgeen ook onbegonnen werk is. „Want zen is intellectueel niet te vatten, het is niet te beredeneren." Beoefenaars van TM (transcendente meditatie) proberen dat wel. TM'ers gaan er prat op gezonder, gelukkiger en intelligenter te worden door hun overpeinzingen. Deze meditatie is vooral populair onder managers en succesvolle zakenlieden. „Zen daarentegen belooft geen gezondheid of carrière, het is volledig belangeloos."

Oudenhoven beaamt dat ook zen-beoefenaars over het algemeen succesvolle mensen zijn. „Maar," benadrukt ze, „je moet niet denken er beter van te worden. Als je met die verwachting zen gaat doen, ben je verkeerd bezig."

Volgend jaar moet de Heerlense zengroep het Missionair Centrum verlaten, als dat wordt gesloopt. De zenners zijn nog op zoek naar een nieuwe dojo. „Veel ruimte hebben we niet nodig, en we maken geen lawaai."

Heel veel groter zal de groep ook niet worden, want zen is niet populair. Oudenhoven: „Je komt jezelf enorm tegen op dat kussen, in al je begrenzingen. Voor sommigen is het een shock. Want stilte, wie hoort die nog? Fysiek kan het heel slopend zijn. Maar als je het begrijpt, doe je het je hele leven."

Dringend beroep op Heerlen voor steun

Baanlozencentrum goed voor 50 banen

Van onze verslaggever

HEERLEN – Via het Baanlozencentrum in Heerlen zijn al zeker vijftig mensen doorgestroomd naar betaald werk. Bovendien zijn veel vrijwilligers op een zinvolle manier actief in het Baanlozencentrum. Maar als er geen financiële steun komt, dreigt over enige tijd toch het einde van dit succesvolle project.

Dit betoogden voorzitter A. de Haan van de stichting Baanlozencentrum en zuster B. de Vries, voorzitter van de Konferentie Nederlandse Religieuzen bij de opening van een expositie door baanlozen.

Ruimte

Het Baanlozencentrum in de wijk Grasbroek werd in 1984 geopend, een gebeurtenis die zelfs het NOS-journaal haalde. Het Baanlozencentrum ondersteunt initiatieven van mensen zonder werk door het verschaffen van goedkope ruimte in het gebouw aan de Grasbroekerweg en door het geven van begeleiding. Daar maken veel groepen gebruik van, waaronder een eethuis, een peuterspeelzaal, een vrouwenhulpgroep, kunstenaars en ex-mijnwerkers die klokken maken. Momenteel bestaat zelfs een wachtlijst van groepen die er ook graag terecht willen.

Afbouwen

Tot nu toe werd het gebouw gratis ter beschikking gesteld door de zusters Franciscanessen van Heythuysen. Deze ondersteunen ook het vergelijkbare Missionair Centrum in het hart van Heerlen. Maar de zusters kampen met hele dure pensioenvoorzieningen. Daarom bouwen ze hun steun aan het Baanlozencentrum geleidelijk af.

„Een hogere huur vragen kan niet, omdat de gebruikers dat niet betalen kunnen. Als er geen andere financiële bronnen komen, dreigt het einde van het Baanlozencentrum," zei De Vries. Ze deed een dringend beroep op de gemeente om, bijvoorbeeld in het kader van sociale vernieuwing, steun te verschaffen.

College Simpelveld moet bakzeil halen

Philharmonie koopt zaal in Bocholtz

Van onze verslaggever

SIMPELVELD – De Philharmonie gaat zaal Coerver-Goebbels aan de Nolensstraat in Bocholtz kopen en treedt na een grondige verbouwing ook op als verhuurder van de accommodatie aan andere plaatselijke verenigingen.

Met de verkoop van de Harmoniezaal aan de koninklijke Phil komt een einde aan de jarenlange onderhandelingen tussen gemeente Simpelveld, de eigenares van de zaal en een aantal plaatselijke verenigingen.

Inzet van alle besprekingen was zoveel mogelijk verenigingen onder te brengen in één multifunctioneel centrum. Struikelblok vormde steeds de samenwerking tussen de twee Bocholtzse muziekgezelschappen de Phil en fanfare St. Caecilia.

De fanfare heeft zich nooit kunnen vinden in de exploitatie van de nieuw te creëren gemeenschapsruimte. Volgens de nieuwe opzet wordt de Harmoniezaal beheerd door familieleden van de oud-eigenares.

Het bestuur van St. Caecilia heeft steeds inbreng willen hebben in de verdeling van de horeca-omzet, maar dat is door de wijze van exploitatie onmogelijk. Ook de overeengekomen huurprijs staat de fanfare niet aan.

B en W van Simpelveld vinden het doodjammer dat de onderhandelingen zijn gestrand. Wethouder Harrie Ewals betreurt dat het college bakzeil heeft moeten halen.

„Het college heeft al die jaren gestreefd naar een onderling akkoord tussen de betrokken verenigingen. Maar zelfs een aantal bemiddelingspogingen onzerzijds heeft niet tot succes geleid."

De gemeente Simpelveld komt in de december-vergadering met een voorstel voor het verlenen van een investeringssubsidie aan de Philharmonie in Bocholtz, de koper van de Harmoniezaal.

Nieuwe wandelborden

● *Een van de nieuwe wandelborden in Voerendaal.* Foto: DRIES LINSSEN

Van onze verslaggeefster

VOERENDAAL – De rechthoekige, houten borden sieren de gemeente al sinds deze zomer. Pas eergisteren werd het nieuwe wandelpadensysteem in Voerendaal officieel in gebruik genomen door scheidend wethouder Walter Uitterhoeve, zelf een fervent wandelaar.

De gemeente beschikt nu over een wandelpadennet van ruim honderd kilometer, dwars door natuurgebiedjes, langs fraaie vergezichten en cultuur-historische monumenten. De nieuwe routes zijn ontworpen door bureau Van Heukelom uit Gulpen. De zestien bestaande wandelroutes zijn in het project ingepast.

Vanaf diverse startpunten bijvoorbeeld bij de stations van Voerendaal en Ransdaal, het Bernardinusplein in Ubachsberg en het sportterrein in Klimmen, worden de bezoekers via overzichtsborden geïnformeerd over de routes en het landschap. Langs de route zijn voorzieningen getroffen zoals schuilhutten, panorama-tableaus, nieuwe papierbakken, picknicksets en banken. Ook het aantal parkeerplaatsen bij de startpunten is sterk uitgebreid.

Het hele project heeft ruim 3,5 ton gekost. De werkzaamheden hebben bijna een jaar in beslag genomen.

Nieuw blijspel van Crescendo

SCHIMMERT – Toneelvereniging Crescendo uit Schimmert voert zondagavond een dialectversie op van het blijspel 'Ik wil Mjoessof spreken'. Het stuk is geregisseerd door Pierre Simons.

De ambtenaar van een inkoopbureau moet dringend vijftig liter verf hebben. Hiervoor heeft hij de handtekening van directeur Mjoessof nodig. Deze logeert in rusthuis De Zonnebloem, maar daar is hij onvindbaar. Voordat de ambtenaar zijn felbegeerde handtekening heeft, moet hij heel wat verwikkelingen doorstaan.

De première van 'Ik wil Mjoessof spreken' begint zondagavond om acht uur in het gemeenschapshuis in Wijnandsrade. Reprises op 13 december in het gemeenschapshuis in Hulsberg en op 19 en 20 december in het gemeenschapshuis in Schimmert.

Vestiging Chevremont zou blijven bestaan

Albert Heijn wil in centrum Kerkade

Van onze verslaggever

KERKRADE – Albert Heijn wil graag een nieuwe vestiging in het centrum van Kerkrade. De winkel aan de Hertogenlaan in de wijk Chevremont wil Albert Heijn handhaven. Dit heeft een woordvoerster van het concern in Zaandam bekendgemaakt.

Albert Heijn is een aantal maanden geleden benaderd door projectontwikkelaar MBO/Ruyters, die voor Kerkrade een deel van de centrumplannen opzet. De supermarktketen werd gevraagd naar het Kerkraadse centrum te komen. De winkel zou zich moeten vestigen rond het Kloosterraderplein waar Kerkrade een winkelpassage wil maken.

Aanvankelijk was er sprake van een verplaatsing van de Albert Heijnwinkel aan de Hertogenlaan naar het centrum. Omwonenden van deze supermarkt waren tegen deze verplaatsing, omdat zij een belangrijke voorziening zouden verliezen. Albert Heijn heeft echter laten weten een extra winkel in het centrum te willen.

De woordvoerster zegt verder dat er nog niets concreet is. Zij verwacht dat MBO/Ruyters de plannen eerst verder uitwerkt. De voorzitter van de Kerkraadse ondernemersvereniging LOZO, Michiel Ploum, wilde gisteren geen mening geven over een komst van Albert Heijn naar het centrum. Wel vindt hij het belangrijk dat zorgvuldig gekeken wordt naar de eventuele plaats van de winkel en welke winkels ernaast worden gevestigd. Ook de winkeliersvereniging van Kerkrade-centrum wil hier nog geen mening over geven.

Defensie krijgt steun van Mans

KERKRADE – Burgemeester Mans van Kerkrade heeft de dienstcommissie van Defensie gisteren alle steun toegezegd bij het zoeken naar vervangende werkgelegenheid. Kerkrade dreigt voor 180 mensen werk te verliezen als de dienstplicht afloopt. Binnen drie weken zullen Thijs Wöltgens en de defensiespecialist van de PvdA naar Kerkrade komen voor een gesprek met de dienstcommissie. Mans zal daar ook bij aanwezig zijn. Deze week is verder namens de gemeenteraad een brief naar Den haag gestuurd met het verzoek om nieuwe werkgelegenheid.

Mans ontkent overigens dat hij contact zou hebben gehad met het ministerie over een gemeentelijke bestemming van het Defensiekantoor.

Oppositie Voerendaal zoekt alternatieve wethouderskandidaat

Van onze verslaggeefster

VOERENDAAL – De lokale partijen in de Voerendaalse gemeenteraad willen een alternatieve kandidaat voordragen voor de vacante wethouderszetel in de raad. Deze kandidaat komt uit hun eigen geledingen. Woordvoerder Guus Mertens van het Algemeen Gemeenschaps Belang (AGB) wil de naam vooralsnog niet prijsgeven.

Binnen de Voerendaalse politiek is enige beroering ontstaan over de opvolging van Walter Uitterhoeve. De PvdA-wethouder moet zijn functie bij de gemeente neerleggen omdat hij niet langer kan combineren met zijn baan aan de Hogeschool in Heerlen. Partijgenoot André Weijers wordt genoemd als zijn opvolger. „Unaniem," volgens de coalitie, die met negen zetels in de raad oppermachtig is.

De kleine partijen – zes zetels – loeren echter op een breuk in de coalitie tussen CDA, PvdA en VVD om hun positie te kunnen versterken. Desgevraagd zegt Mertens de zaak niet te willen forceren. „Maar er broeit iets, dat is zeker," kan hij niet nalaten eraan toe te voegen.

De nieuwe wethouder wordt door de gemeenteraad gekozen in de raadsvergadering van maandag.

Bij de koffie

Gehoord

● *Tijdens een persconferentie in het Heerlense gemeentehuis werd wethouder Jo Evers het spreken bijna onmogelijk gemaakt door het snerpende geluid van een drilboor. Vlakbij Evers kamer werd alvast ijverig gewerkt aan de verbouwing van het stadhuis. Eén van de aanwezigen schudde een spitsvondig grapje uit de mouw. „Dat is wethouder Jos Zuidgeest, die is hiernaast bezig met het aanboren van nieuwe financiële bronnen."*

Stoel

● *De gemeente Valkenburg is bezig met de vervanging van het oude meubilair in het stadhuis. CDA-raadslid Wim Heuts vindt het best, zo lang de stoelen in de raadzaal maar niet vervangen worden. Volgens Heuts moeten die stoelen niet te comfortabel zijn, want zoiets nodigt uit om te lang te blijven zitten. Ook in Heerlen klagen de raadsleden al tijden over de abominabele toestand van het zitmeubilair. Na felle meningsverschillen is uiteindelijk besloten de stoelen een fikse opknapbeurt te geven. Maar als de raadsleden over een paar maanden zo comfortabel blijken te zitten dat ze overloos gaan zwammen, dan nodigen we de Heuts van Valkenburg uit voor het houden van een ongetwijfeld korte, maar felle lezing.*

Actie

● *Nog steeds worden er in de Oostelijke Mijnstreek sportieve prestaties geleverd om geld bijeen te brengen voor mensen in nood. Leerlingen van scholengemeenschap Koningin Juliana aan de Passartweg in Heerlen-Noord hebben maar liefst tienduizend gulden ingezameld voor een tehuis in de buurt van Santiago in de Dominicaanse Republiek. Het geld is overgedragen aan de stichting Wereldkinderen, die zorgt dat het op de juiste plaats terecht komt.*

Baanlozen

● *Het Baanlozencentrum aan de Grasbroekerweg te Heerlen houdt vandaag en morgen open huis. De openingstijden zijn op beide dagen van 12 tot 16 uur. Belangstellenden kunnen dit weekeinde in het Heerlens centrum kennismaken met allerlei activiteiten van bedrijven en belangenorganisaties die in het gebouw zetelen. Wethouder Jo Evers opende gisteren een expositie van artistieke en ambachtelijke produkten die in het centrum door werklozen vervaardigd zijn. Goed werk van mensen zonder een baan!*

Hitbingo

● *Het fenomeen Hitbingo houdt veel mensen bezig. Aan de buis gekluisterd kijken ze of hun getallen genoemd worden. Een mevrouw uit onze contreien had de afgelopen twee weken steeds bingo en verheugde zich al een beetje op een bezoek aan Hilversum en misschien wel op een prijs. Maar niks hoor! In beide gevallen kreeg ze van het speciale hitbingo-06-nummer te horen dat ze uitgeloot was. Volgens de belster is dat geen toeval. „Ze vinden het te duur om de reiskosten vanuit Limburg te moeten vergoeden, daar trekken ze alleen mensen die dicht bij Hilversum wonen," luidt haar reactie.*

Hitbingo 2

● *Nu vinden we dat een typisch Limburgse opmerking van het soort, waarvan we hoopten dat dat snel zou uitsterven. Het valt onmogelijk te bewijzen dat Hitbingo opzettelijk Limburgers passeert. Het is zelfs onwaarschijnlijk dat discriminatie op deze schaal zou plaats vinden. Wij houden het er gewoon op dat die mevrouw veel pech heeft. En daar doe je, voor zover bekend, weinig of niets aan.*

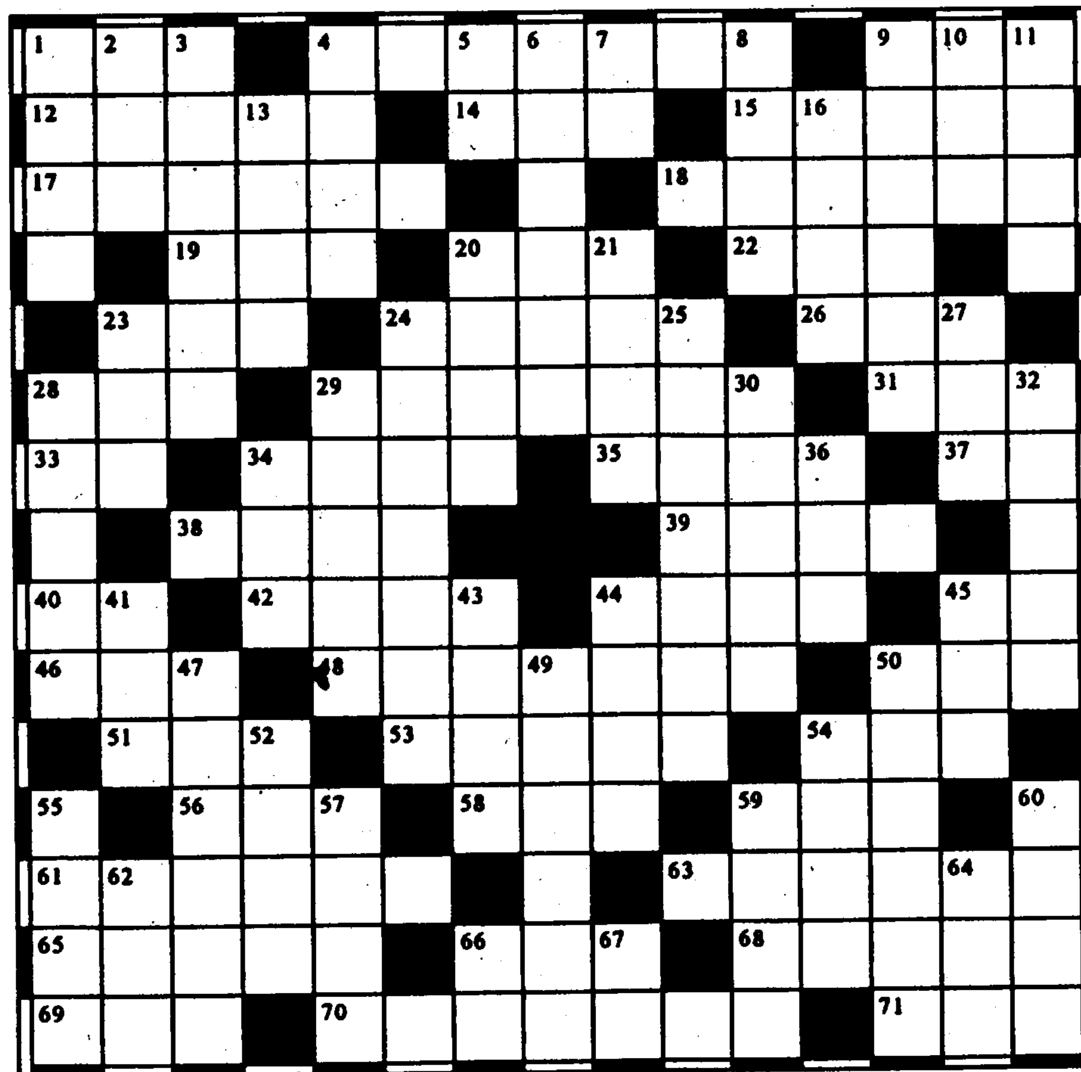
Andreas

● *Niet voor een lezing, maar wel voor een gezellige middag kunt u zondag terecht in Heerlerbaan. De Andreaskerk bestaat daar vijftien jaar. In de Schilhorstschool zijn daarom vanaf 12.00 uur muzikale optredens, terwijl de Zonnebloem met een handwerkstand aanwezig is. Wijkbewoners verkopen zelfgemaakte wafels, cake en vlaai. Voor de kinderen zijn spelletjes aanwezig. Kortom: een sociale gebeurtenis voor mensen heel Heerlerbaan. De hele middag!*

Grote Limburgs Dagblad-puzzelactie

PUZZEL NUMMER 1

Doe mee en steun de goede doelen

20 weken lang publiceren wij op zaterdag een puzzel waaraan u kunt deelnemen en een kans maakt op de wekelijkse geldprijzen en de **hoofdprijs van *f* 5000,–.**

De opbrengst van de puzzel gaat naar goede doelen, 75% is bestemd voor Stichting Sint Anna, project Kinderboerderij Op de Bies, Landgraaf en 25% van de opbrengst is bestemd voor de Vereniging Veldeke, Limburg.

Inlichtingen:
Voor inlichtingen kunt u tijdens kantooruren telefonisch terecht onder nummer **045-739911.**

De wekelijkse prijzen

Eerste prijs f 1000,-

Tweede prijs f 300,-

Derde prijs f 150,-

Vierde prijs f 100,-

Vijfde t/m tiende prijs f 50,-

Voor het kansspel van deze puzzelactie heeft de staatssecretaris van Justitie op 4 november 1992 aan het bestuur van de Stichting Sint Anna te Heel vergunning verleend onder nummer L.O. 920/0157/184.92.

Zo kunt u deelnemen

PER GIRO OF BANK:

Schrijf de oplossing op een giro-/bankoverschrijving onder het woord "Mededelingen" en maak minimaal *f* 3,– over naar:
Puzzelactie Limburgs Dagblad Postbank: 19 75 600
Postbus 1000 6400 BA HEERLEN

PER BRIEFKAART:

Noteer aan de linkerkant van de briefkaart uw naam, adres en woonplaats. Vermeld tevens de oplossing van de betreffende puzzel. Behalve de gewone frankering plakt u tenminste *f* 3,– aan postzegels bij. U stuurt de briefkaart naar:

Puzzelactie Limburgs Dagblad
Postbus 1000 6400 BA HEERLEN

VOORWAARDEN: om te kunnen meedingen naar de beschikbaargestelde prijzen moet per giro of bank tenminste drie gulden zijn overgemaakt of op de briefkaart naast het gewone porto tenminste drie gulden extra aan geldige postzegels zijn bijgeplakt. U mag zoveel oplossingen inzenden als u wilt. Hoe meer inzendingen, hoe meer kansen op een prijs. Bovendien geeft u meer steun aan de goede doelen van deze puzzelactie. Iedereen kan meedoen, u hoeft dus geen abonnee te zijn. Medewerkers van Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. mogen meepuzzelen, maar komen niet in aanmerking voor het winnen van een prijs. Per giro deelnemen is het voordeligst, aangezien dit geen extra (porto-)kosten met zich meebrengt. Het overgemaakte bedrag komt geheel ten goede aan de puzzelactie. Van de extra geplakte postzegels op de briefkaart moet een gedeelte worden afgestaan aan de PTT. De oplossingen en de einduitslag zijn gedeponeerd bij notaris mr. P.M.J.A. Muijters te Heerlen die ook de prijstrekkingen verricht.

Horizontaal: 1. goedzak; 4. bolronde kaas; 9. dik en plomp; 12. wijze; 14, hevig; 15. gezongen toneelspel; 17. niet hetzelfde; 18. bot; 19. rivier in Schotland; 20. onheilsgodin; 22. deel van een schip; 23. ijzerhoudende grond; 24. houten schoen; 26. visgerei; 28. kever; 29. Viking; 31. borstkasbeen; 33. kiem; 34. zuivelprodukt; 35. oorlogsgod; 37. ongeveer; 38. walm; 39. het zij zo; 40. getij; 42. verbond;' 44. kelner; 45. errore excepto; 46. vernis; 48. hijsen; 50. blank; 51. snelle loop; 53. zich recht verheffend; 54. onderricht; 56. jongensnaam; 58. een zekere; 59. druivenat; 61. nieuwerwets; 63. stillen; 65. vogel; 66. groot water; 68: inhoudsmaat; 69. voertuig; 70. schaal van een ei; 71. ontkenning.

Verticaal: 1. deel van een boom; 2. grafvaas; 3. klimwerktuig; 4. vervelend wezen; 5. gereed; 6. leidsman; 7. inhoudsmaat; 8. cirkelvormig; 9. fijn smakend; 10. vreemde munt; 11. hoffeest; 13. omlaag; 16. wortel; 20. overal; 21. meisjesnaam; 23. vrouwelijk schaap; 24. steenkolengas gebruikt om op te koken; 25. gelijkenis; 27. zenuwtrek; 28. vierkante platte steen; 29. nimmer; 30. pakken; 32. hoofddeksel; 34. register; 36. adviesraad; 41. erg; 43. officieel document; 44. vette vloeistof; 45. vordering; 47. deel van een huis; 49. hetzelfde; 50. verlangen; 52. ontkenning; 54. rand aan een gebouw; 55. harde val; 57. regel; 59. insekt; 60. wond; 62. bid (Latijn); 64. lof; 66. persoonlijk voornaamwoord; 67. jongensnaam.

Oplossing puzzel nr. 1

Als u de puzzel hebt opgelost, moet u de letters in de vakjes met de cijfers 38 - 45 - 11 - 33 - 13 - 48 achter elkaar zetten.

U leest dan een woord dat tevens de oplossing van onze puzzel vormt. U moet dit woord niet alleen opsturen, maar ook goed bewaren, samen met het nummer van de puzzel, want u hebt dit nog nodig aan het eind van onze uit 20 ronden bestaande puzzelactie om mee te dingen naar de hoofdprijs van *f* 5000,–.

Bewaar daarom ALLE oplossingen!
De oplossing van puzzel 1 moet vóór 10 december as. in ons bezit zijn.

LD-puzzelactie voor Op de Bies en Veldeke Limburg

Potloden en gommen klaar voor gebruik

DOOR PETER HEUSSCHEN

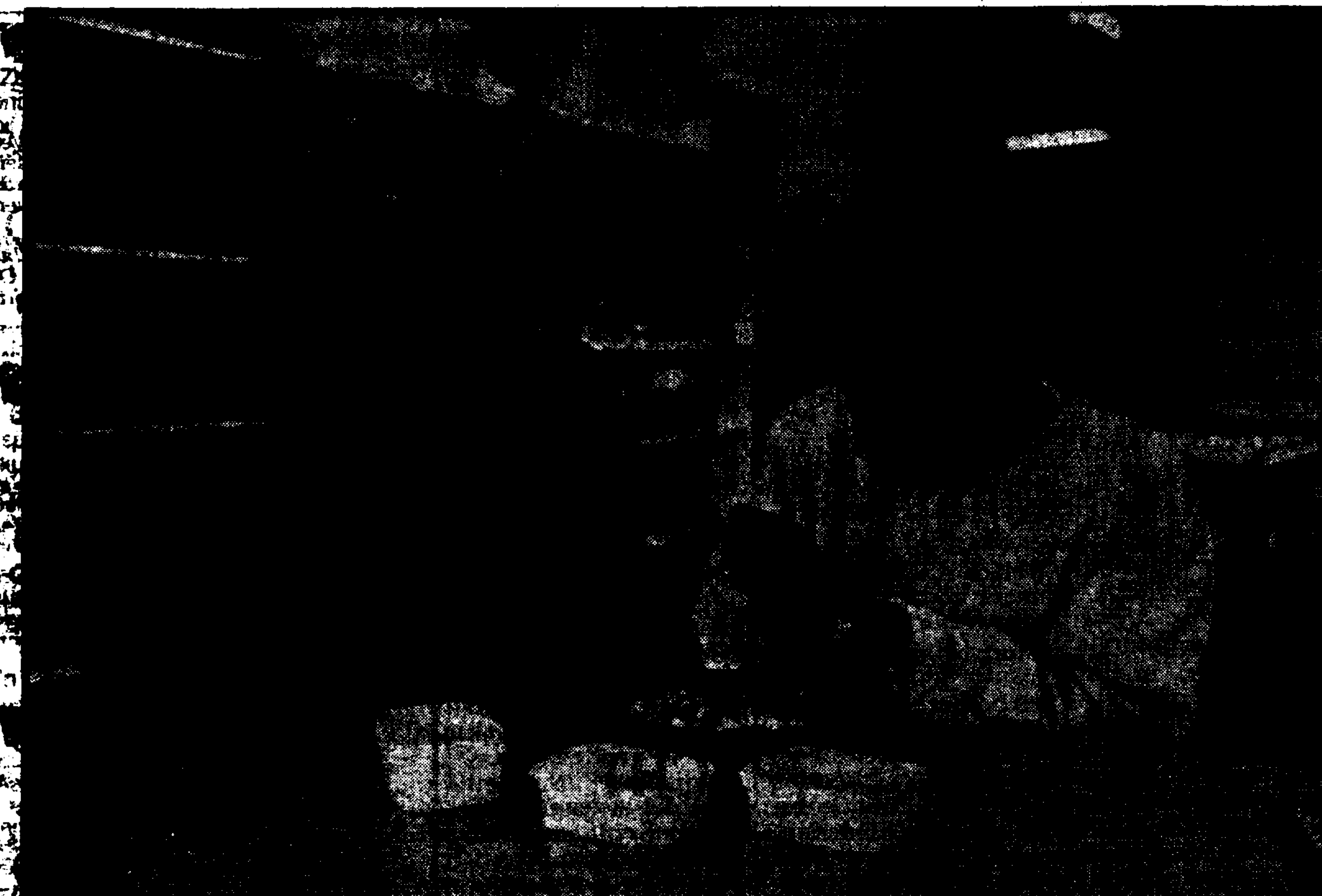
LANDGRAAF – De potloden zijn geslepen en de vlakgommetjes liggen klaar. Twintig weken lang kan iedereen weer deelnemen aan de grote Limburgs Dagblad-puzzelactie. En waarom zou u het niet doen? Tenslotte vormt puzzelen een aangename verpozing voor lange winteravonden en helpt u uw woordenschat te vergroten.

U puzzelt, net als voorgaande jaren zeker voor uw eigen plezier en voor de aantrekkelijke geldprijzen. Maar natuurlijk ook voor het GOEDE DOEL. Deze keer gaat 25% van de opbrengst naar Veldeke Limburg en 75% komt ten goede aan het 'project kinderboerderij' van Huize Op de Bies in Landgraaf.

Voor de realisering van de kinderboerderij is een bedrag nodig van ongeveer 600.000 gulden. Dat geld moet het Landgraafse centrum voor verstandelijk gehandicapten zelf bij elkaar brengen. Geen gemakkelijke klus!

Directeur zorgverlening van Huize Op de Bies, Martin Ruppert, is optimistisch gestemd. Hij denkt de fondsen voor de bouw binnen niet al te lange tijd te vergaren. Dat optimisme baseert hij op de twee ton die nu al bijgeschreven zijn op het conto van het zorgcentrum.

Sinds de opening van het centrum voor de zeer ernstig verstandelijk gehandicapten, eind maart van dit jaar, hebben enkele bedrijven, instanties en particulieren de noodzaak ingezien voor de bouw van de kinderboerderij.

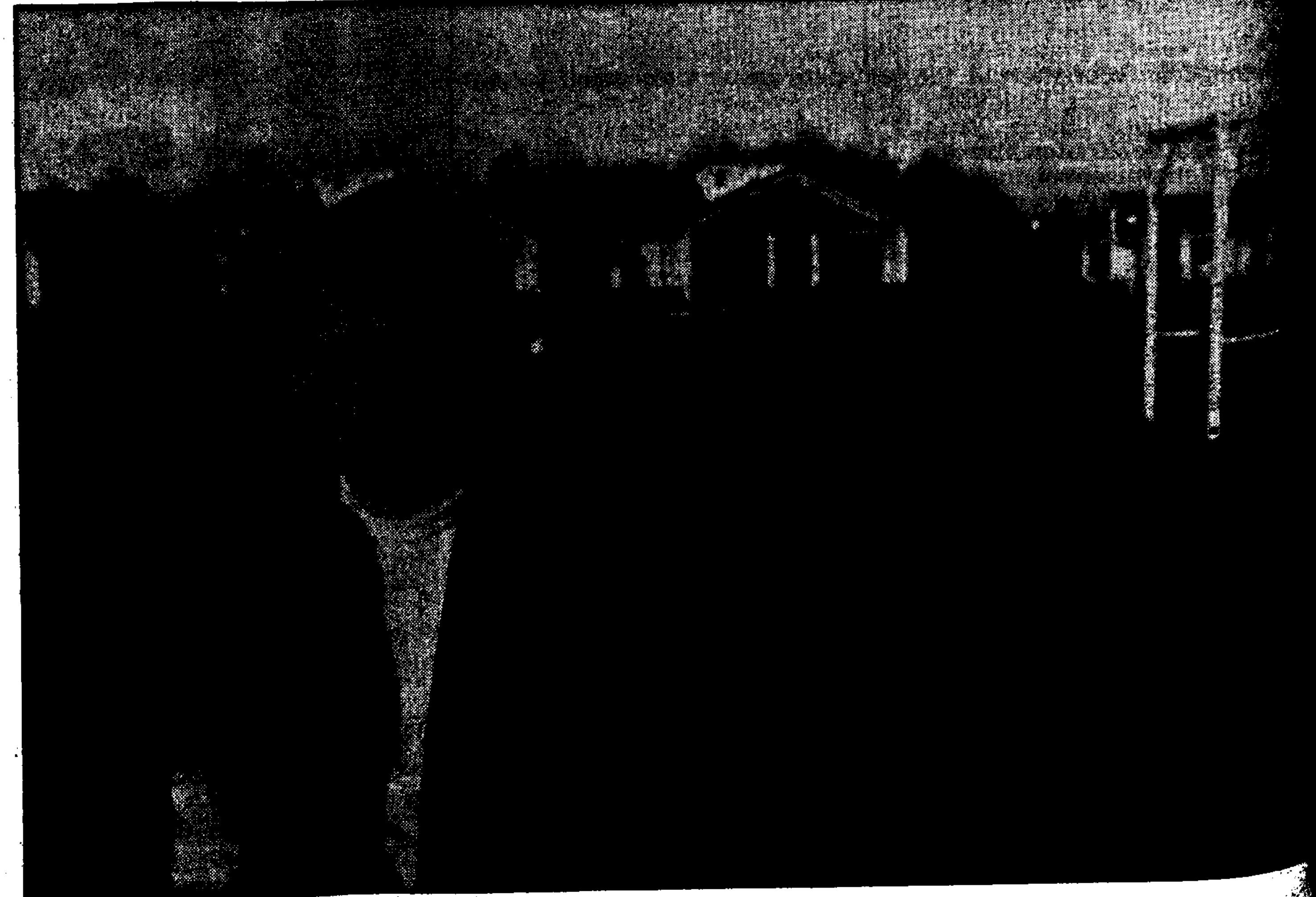
● *Albert Mulder en Ricky Ariëns van 't Honk 2 bezig in het activiteitencentrum.* Foto: FRANS RADE

Ruppert werd hierdoor prettig verrast. In zijn vorige werkkring, in het Noord-Hollandse Schagen, ging het iets minder soepel om fondsen te verwerven voor dergelijke extra's. Het ministerie van WVC stelt daarvoor namelijk geen geld ter beschikking.

Toch zijn dieren belangrijk voor het welzijn van de Op de Biesbewoners. „Het zien van de dieren en het directe contact vormt een aparte waarde voor onze gehandicapten. Bovendien is het onderhouden van de boerderij en het schoonmaken van de stallen en hokken een leuke en zinvolle bezigheid voor hen."

De ruim 240 bewoners van Huize Op de Bies hadden voorheen in het Schimmertse onderkomen ook dieren die ze konden verzorgen. „Helaas zijn die niet meegekomen naar Landgraaf omdat we er geen voorziening voor hebben", zegt Martin Ruppert.

Indien het geld er komt, en daar kunt u als puzzelaar aardig aan meehelpen, zal er ook een bezoekerscentrum voor de kinderboerderij komen. „Ouders van onze bewoners kunnen daar bijvoorbeeld een kop koffie drinken."

● *Directeur Martin Ruppert van Huize Op de Bies.* Foto: FRANS RADE

Vrijwilligers

Dat schenken van koffie wordt verzorgd door vrijwilligers van Op de Bies. Het werven van vrijwilligers die meehelpen met allerlei activiteiten binnen de organisatie van het zorgcentrum vormt een apart hoofdstuk. Ook daarvoor maakt Ruppert zich sterk. „Het vrijwilligerscorps dat in Schimmert goed functioneerde hebben we jammer genoeg niet kunnen meenemen naar Landgraaf."

Net als de kinderboerderij zal de Schagenaar, die binnenkort met zijn gezin in Hoensbroek gaat wonen, het vrijwilligerscorps van de grond af moeten opbouwen. „Zonder de hulp van vrijwilligers kun je rustig stellen dat de zorg voor onze bewoners minimaal is. In Schagen noemden we hen wel een beetje oneerbiedig 'wandelmoeders'. Schrijf dat maar niet in de krant.'

Martin Ruppert wil daarmee aanduiden dat wandelen met de gehandicapten, hoe belangrijk ook, maar een onderdeel is van het vele werk dat zij de beroepskrachten uit handen kunnen nemen. „Vrijwillige krachten kunnen ook nuttige dingen doen in de speel-o-theek of onze bewoners begeleiden bij het zwemmen."

De kinderboerderij en het op poten zetten van het vrijwilligerswerk zijn twee belangrijke pijlers voor de zorg op maat die Op de Bies hoog in het vaandel heeft staan. Daarnaast zal Ruppert in de komende periode zijn handen ook vol hebben aan de bouw van tachtig woningen voor gehandicapten in Kerkrade. Dit wordt een project dat in 1995 klaar is. „Je zult deze woningen amper terug kunnen vinden in de wijk", zegt Ruppert. Daarmee wordt de integratiegedachte voor verstandelijk gehandicapten meer werkelijkheid.

Volgende week vertellen we iets meer over het tweede doel: namelijk Veldeke Limburg. Dat is een groep mensen die zich inzet voor de Limburgse cultuur, met name het behoud van het dialect.

Wij wensen u tenslotte veel succes met het oplossen van de eerste kruiswoordpuzzel die u op deze pagina aantreft. Vergeet niet minimaal drie gulden te gireren of de extra postzegels op uw briefkaart te plakken. Want u weet het: de bewoners van Huize Op de Bies verdienen hun kinderboerderij.

Nederlandse spitsen scoren hoog in Britse vakpers

Marco van Basten de beste voetballer

LONDEN – Marco van Basten is door de lezers van het Engelse vakblad „World Soccer" gekozen tot voetballer van het jaar 1992. De spits van de Italiaanse kampioen AC Milan en het Nederlands elftal, die zich in 1988 en 1989 al eens de beste van de wereld mocht noemen, bleef Ajacied Dennis Bergkamp vóór in de peiling.

Met die uitverkiezing kan Marco van Basten terugzien op een van de meest succesvolle weken in zijn voetballoopbaan. De aanvalsspits, die onlangs zijn verbintenis met AC Milan verlengde, scoorde eerder deze week vier doelpunten tegen IFK Göteborg.

De Deen Peter Schmeichel eindigde als derde. De doelman van Manchester United dankte die ereplaats aan zijn verrichtingen in de Engelse league en vooral ook bij het Europees kampioenschap in Zweden, waar Denemarken Oranje opvolgde als titelhouder. De eerste vertegenwoordiger van wereldkampioen Duitsland was Thomas Hässler. De speler van AS Roma werd vierde.

Denemarken

Ploeg van het jaar werd de Deense selectie, die als invaller voor Joegoslavië zoveel opzien baarde bij het EK. AC Milan, inmiddels al 44 competitieduels op rij ongeslagen, was de goede tweede, gevolgd door de Spaanse titelhouder FC Barcelona. Wereldkampioen Duitsland kwam niet verder dan de negende plaats.

De Deense bondscoach Richard Möller Nielsen werd in World Soccer uitgeroepen tot trainer van het jaar. Hij kreeg de voorkeur boven Johan Cruijff (Barcelona) en Fabio Capello (Milan).

Later dit jaar kiezen een aantal Europese voetbalbladen, waaronder het Nederlandse VI, en de bondscoaches van de bij de FIFA aangesloten landen de wereldvoetballer van het jaar. Het blad „France Football" wijst de Europees voetballer van 1992 aan.

Björn Borg moet miljoen ophoesten

STOCKHOLM – De voormalige Zweedse tennisvedette Björn Borg is door de rechter in Nacka, een voorstadje van Stockholm, veroordeeld tot betaling van ruim een miljoen gulden aan elf schuldeisers. Die claimden nadat het bedrijf Björn Borg Investments (BBI) eind 1989 failliet was gegaan, anderhalf keer zoveel, maar gingen gisteren toch akkoord met het opgelegde bedrag, waarbij ook nog eens rente komt. Borg moet ook de kosten van het proces betalen, dik twee ton. Zijn advocaat Lars Mattsson zei tegen het vonnis in beroep te zullen gaan.

● *Het trio aanvallers van MVV op zoek naar een lek in De Kuip: Visser, Meijer en Scheepers.* Foto: WIDDERSHOVEN

De Jong geblesseerd ● Meespelen Sneekes onzeker

Fortuna-aanval gehalveerd

Van onze sportredactie

SITTARD – Fortuna zal het vanavond thuis om 20.00 uur in het duel met RKC moeten doen zonder Fred de Jong en Richard Sneekes. Eerstgenoemde zal zeker niet spelen wegens een enkelkwetsuur, laatstgenoemde hooguit op halve kracht, want hij is geveld door griep. Sneekes verliet gisteren aangeslagen de training en het is hoogst twijfelachtig of hij vanavond alweer over al zijn krachten kan beschikken. Een spitsenprobleem dus voor Fortunatrainer Dekker, want Jerry Taihuttu werd gisteren definitief tot aan het eind van het seizoen uitgeleend aan Helmond Sport, Richard Custers is geblesseerd en Kenneth Nysäther, de nieuwe aankoop, is nog niet speelgerechtigd.

„Dat De Jong niet zou spelen is geen verrassing, want hij was ook nog eens geschorst," aldus Dekker. „Bovendien moeten we het toch doen met de spelers die we hebben. We zullen het ontbreken van De Jong en misschien Sneekes dus opvangen met dezelfde spelers die tegen Roda JC gespeeld hebben. Enig verschil is dat Pernot in de selectie is opgenomen."

Voor de tegenstander van vanavond, RKC, koestert Dekker niets dan respect. „De Waalwijkers hebben nog geen uitduel verloren en uit de laatste zes duels behaalden zij acht punten. Daarnaast doen Boogers en Jalink mee, die allebei ooit in De Baandert speelden. Of daar nog sentimenten mee gemoeid zijn, moet je afwachten."

Rentree Huiberts

Max Huiberts maakt zijn rentree in het elftal van Roda JC, dat zondag in de Galgenwaard aantreedt tegen FC Utrecht. De linkerspits was lange tijd uit de roulatie wegens een knieblessure. Nog niet van de partij in Utrecht zijn David Nascimento, wiens enkelblessure volgende week aan een nader onderzoek zal worden onderworpen, en Michel Broeders. Gerrie Senden is geschorst wegens zijn derde gele kaart. Onzeker is nog of Cedric Ihalauw in de selectie wordt opgenomen. Hij is nog niet voor de volle honderd procent hersteld van een spierblessure.

Wil Roda JC de aansluiting met de sub-top bewerkstelligen, dan zal er in Utrecht gewonnen moeten worden. Dat is geen geringe klus, want de Kerkradenaren verloren van de zes competitieduels op vreemde bodem er vijf. „Aan die slechte reeks moet maar eens een einde komen", vindt trainer Adrie Koster. „Met Huiberts erbij krijgen we aanvallend meer mogelijkheden. Daar zullen we munt uit proberen te slaan".

MVV

De stunt van verleden jaar herhalen. Dat is de doelstelling waarmee MVV morgen in de Kuip de strijd tegen Feyenoord begint. Sef Vergoossen denkt nog met plezier aan de 0-1 overwinning van de vorige aflevering van het duel terug. „Ik beweer niet op voorhand dat we weer met winst uit Rotterdam terugkomen, maar dat Feyenoord nog niet met ons klaar is, zal duidelijk zijn."

Naast een vrijwel fitte selectie - alleen Dikstaal ontbreekt vanwege een blessure - bezitten de Maastrichtenaren iets, waardoor zij momenteel tot een onberekenbare tegenstander voor zelfs de sterkste eredivisieploeg worden. Vergoossen: „Sommigen noemen het geluk. Feit is dat nu de dingen meezitten, die aan het begin van het seizoen tegenzaten. Dat is de verdienste van de ploeg, want geluk moet je afdwingen."

Daarnaast is de opvallend presterende Geusselt-formatie met name buiten Maastricht niet te onderschatten. Vergoossen wil er achter niet aan dat MVV uit beter speelt dan thuis. „Nee, zeker niet. Ze spelen thuis beter, maar niet zo verstandig als in uitwedstrijden. Dat heeft te maken met het feit dat je in De Geusselt het spel moet maken en veel spelers voor de bal hebt. Dat is nog niet het sterkste punt van de ploeg. Daarin moeten ze nog groeien."

VVV

VVV-trainer Frans Körver gaat er van uit dat zijn ploeg vanavond beslag legt op de tweede periodetitel. „Gezien de stand op de ranglijst zijn wij als koploper verplicht om hekkesluiter Heracles te verslaan." Körver kan beschikken over een fitte selectie. Ook Maurice Rayer -vorige week nog geveld door een virusinfectie- is weer van de partij. Mario Piqué (geschorst) moet vanaf de tribune toekijken.

● *Jacobin Yoma (links) met trainer Jacques Chinon. „Tuur is een 'dirty fighter'."* Foto: GPD

'Regilio Tuur doet alles wat God verboden heeft'

Alleen blessure kan plezier Yoma vergallen

Van onze sportredactie

CALAIS – Video's bekijken, daar doen zij niet aan. Jacobin Yoma zegt verlegen lachend, dat hij anders misschien geen oog dicht doet en Jacques Chinon bromt dat het weinig zin heeft, want dat elk gevecht toch weer anders is. Maar hoezeer hij zijn best ook doet, de manager van Regilio Tuurs aanstaande tegenstander kan de indruk niet wegnemen, dat hij veel meer weet dan hij het bezoek uit Nederland wil doen geloven.

Hoe kan hij anders, zonder méér van Tuur te hebben gezien dan die zes rondjes van februari 1990, toen Yoma en hij onbeslist boksten in New York, zo'n uitgesproken mening hebben over de praktijken van de kandidaat-Europees kampioen in de ring? Tuur is in de ogen van Chinon een 'dirty fighter', een viespeuk.

„Iedereen die maar enigszins verstand heeft van boksen zal dat beamen. Tuur doet alles wat God verboden heeft. Hij gebruikt z'n ellebogen, z'n schouders, hij gaat op tegenstanders hangen. Minstens de helft van zijn gevechten heeft-ie op die manier gewonnen. Nou, dat is niet de stijl van Jacobin. Die houdt van boksen en respecteert de regels, wat er ook gebeurt."

De trainer van Jacobin Yoma opent meteen de aanval. Is het waar dat die nieuwe trainer van Tuur (Hector Roca) heeft gezegd, dat Yoma in de vierde ronde knock out zal gaan? „Dat doe je toch niet? Boksen, dat is respect hebben voor elkaar. Mij zul je zoiets nooit horen zeggen. Het enige dat ik voorspel, is dat die gordel mee naar Guyana gaat."

Vijftien jaar was Yoma, toen hij zijn eerste wedstrijd bokste, bijna achttien toen Chinon zich over hem ontfermde. In 1989 werd hij kampioen van Frankrijk bij de amateurs en een jaar later bij de profs. Inmiddels staan er zesentwintig partijen in zijn boekje, waarvan hij er één verloor: vorig jaar juni tegen Daniel Londas, om de Europese titel. Eerder, in zijn vijfde profpartij, bokste hij onbeslist tegen Regilio Tuur. „Hij was dik winnaar," houdt zijn trainer nog steeds vol.

Het is tijd om te gaan trainen. Als Jacobin Yoma wordt verteld dat Roger Kreitz, een Luxemburger, scheidsrechter zal zijn bij het EK, trekt hij een quasi-bedenkelijk gezicht. „Dan hebben we dus twee tegenstanders in de ring: Tuur et monsieur l'arbitre."

Jacques Chinon lacht wat schaapachtig, haalt zijn schouders op en pakt zijn tas van de grond. „Het enige probleem voor Jacobin zal zijn, te voorkomen dat-ie tegen een blessure oploopt. Het kan altijd met een tegenstander als Tuur. Gebeurt dat niet, dan garandeer ik je een uitstekend gevecht en een zekere winnaar: Jacobin Yoma."

Roda-Feyenoord 12 januari 1993

KERKRADE - Roda JC, burgemeeester Mans van Kerkrade, de KNVB en Feyenoord hebben eindelijk een datum gevonden waarop het onlangs door de burgemeester verboden duel Roda JC-Feyenoord wel kan worden gespeeld. In onderling overleg is besloten het duel op dinsdag 12 januari 1993 om 20.00 uur op Kaalheide te spelen. Een eerdere datum bleek niet mogelijk, omdat dat op verzet stuitte van burgemeester Mans of Feyenoord, terwijl uitwijken naar Aken niet de voorkeur genoot van de KNVB.

De KNVB heeft verder voor vijf achterstallige wedstrijden in het betaalde voetbal nieuwe data vastgesteld. 13-12: Sparta-FC Twente (beker), 10/1: Volendam-Ajax, 13/1: Ajax-MVV (beker), 27/1: Ajax-Vitesse, 21/2: Sparta-FC Twente.

Napoli vraagt om schorsing Diego Maradona

NAPELS – Het bestuur van Napoli eist de onmiddellijke schorsing van Diego Maradona bij Sevilla. De Napolitanen willen dat de Italiaanse voetbalbond zo snel mogelijk actie onderneemt om Maradona geschorst te krijgen. Het bestuur van Napoli wil de maatregel omdat Sevilla in gebreke blijft het resterende transferbedrag van acht miljoen gulden over te maken. De Spaanse club heeft het eerste bedrag van 5,5 miljoen gulden betaald, maar heeft telkens voor het resterende geld om uitstel gevraagd bij de wereldvoetbalbond FIFA. Ook na het verstrijken van de laatste termijn, woensdagavond om middernacht, had Sevilla nog geen bankgarantie kunnen presenteren. De club vroeg andermaal om uitstel en meldde in vergaande onderhandelingen te zijn met een bank.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Vandaag 19.30 uur:
Dordrecht '90-Volendam
Willem II-Den Bosch
GA Eagles-PSV
Fortuna Sittard-RKC (20.00)
Morgen 14.30 uur:
FC Utrecht-Roda JC
FC Twente-Cambuur
FC Groningen-Ajax
Feyenoord-MVV
Vitesse-Sparta

PSV	13	10	2	1	22	38-8
Feyenoord	12	7	4	1	18	28-10
Ajax	11	6	4	1	16	26-10
FC Twente	12	7	2	3	16	25-11
FC Utrecht	12	6	4	2	16	20-13
MVV	13	6	4	3	16	20-19
Vitesse	12	4	6	2	14	17-7
Willem II	12	5	4	3	14	13-7
Sparta	12	3	7	2	13	13-12
Roda JC	12	6	0	6	12	23-22
GA Eagles	13	4	4	5	12	20-25
RKC	13	4	4	5	12	13-23
Groningen	13	3	5	5	11	13-20
Cambuur	13	2	4	7	8	10-22
Volendam	11	1	5	5	7	11-13
Den Bosch	13	1	4	8	6	11-34
Dordrecht	12	1	3	8	5	6-24
Fortuna Sittard	13	1	2	10	4	7-34

eerste divisie

FC Zwolle-NEC 1-3

VVV	14	9	2	3	20	25-20
RBC	15	9	1	5	19	28-22
AZ	15	6	6	3	18	27-21
NAC	15	7	4	4	18	21-15
Graafschap	15	7	4	4	18	24-19
NEC	16	7	4	5	18	30-22
ADO Den Haag	14	7	3	4	17	29-21
FC Zwolle	16	6	4	6	16	24-18
22						
Heerenveen	15	5	6	4	16	26-23
Telstar	15	6	4	5	16	26-26
Haarlem	15	6	4	5	16	19-23
Emmen	15	5	4	6	14	20-20
Excelsior	15	4	6	5	14	19-24
Eindhoven	14	4	5	5	13	22-21
TOP	15	4	4	7	12	19-25
Helmond Sport	15	3	6	6	12	18-26
Veendam	15	2	4	9	8	13-23
Heracles	14	0	3	11	3	8-29

Graafschap kampioen eerste periode

Vandaag 19.30 uur:
Heerenveen-Veendam
Emmen-Haarlem
VVV-Heracles
TOP-RBC
Helmond Sport-Graafschap
Eindhoven-Excelsior
Morgen 14.30 uur:
Telstar-AZ
NAC-ADO Den Haag

karakteristiek

FC Zwolle - NEC 1-3 (0-2). 13. Dekker 0-1, 45. Dekker 0-2, 72. Roege 1-2, 89. Eijlander 1-3. Scheidsrechter: Theelen. Toeschouwers: 2906. Gele kaart: Boere, Buimer (beiden FC Zwolle), Dekker, Wijnhoven en Paymans (allen NEC).

buitenland

BELGIË
Vandaag 20.00 uur:
Charleroi-Cercle Brugge
Lommel-SK Beveren
Lierse-Antwerp
Morgen 15.00 uur:
Boom-RC Genk
RWD Molenbeek-Club Luik
Lokeren-KV Mechelen
Germinal-AA Gent
Standard-Anderlecht (20.00)

DUITSLAND
Wattenscheid-Leverkusen 1-3
Dresden-Schalke 1-0
Bremen-Saarbrücken 2-0

Morgen 15.30 uur:
Eintracht Frankfurt-Uerdingen
Kaiserslautern-Hamburg
Mönchengladbach-Stuttgart
Dortmund-FC Nürnberg
Bayern München-Karlsruhe
FC Köln-Bochum

fortuna-rkc

Vandaag 20.00 uur
Scheidsrechter Nienhuis

Fortuna Sittard (selectie): Hesp, Van Zwam, Maessen, Kicken, Szalma, Samuel, P. Janssen, Pernot, Barmentloo, Driessen, Usta, Sneekes?, Van de Heuvel, Losada, Hofman, A. Janssen.

RKC (opstelling): Teeuwen, Hutten, Werdekker of Van Herpen, Brands, Richardson, Jalink, Maas, Van Hoogdalem, Eikenhout, Boogers, Luhukay.

vvv-heracles

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter Van Egmond

VVV opstelling: Roox, Smits, Rayer, Polman, Janfada, Verberne, Driessen, Van Leenders, Babangida, Graef, Laros. Wisselspelers: Doensen, Teeuwen, Braem, Derix, Minten.

Heracles (opstelling): Vennema, Watson, Kolmschot, Waslander, Dikken, De Boer, Mossel, Van den Brink, Diphoorn, Velten, Mol.

utrecht-roda

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter Reygwart

FC Utrecht (opstelling): Van Ede, Van Diemen, Liesdek, De Kock, Vierklau, Roest, Plugboer, Van der Net, Oosterhuis, Bijl, Smolarek.

Roda JC (selectie): Waterreus, Luijpers, Trost, Ter Avest, Van der Luer, Hanssen, Vanderbroeck, Jansen, Hofstede, Bolesta, Romero, Ogechukwu, Huiberts.

feyenoord-mvv

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter Van Dijk

Feyenoord (opstelling): De Goey, Scholten, Metgod, De Wolf, Refos, Bosz, Fräser, Witschge, Taument, Obiku, Blinker.

MVV (selectie): Van Grinsven, Spielmann, Van As, Benneker, Thal, Jbordens, Linders, Reyners, Delahaye, Lubregts, Lanckohr, Visser, Hofman, Scheepers, Meijer, Franssen.

John Hameleers aan vooravond van vijfhonderdste duel in eerste team

De Eugène Hanssen van Heerlen

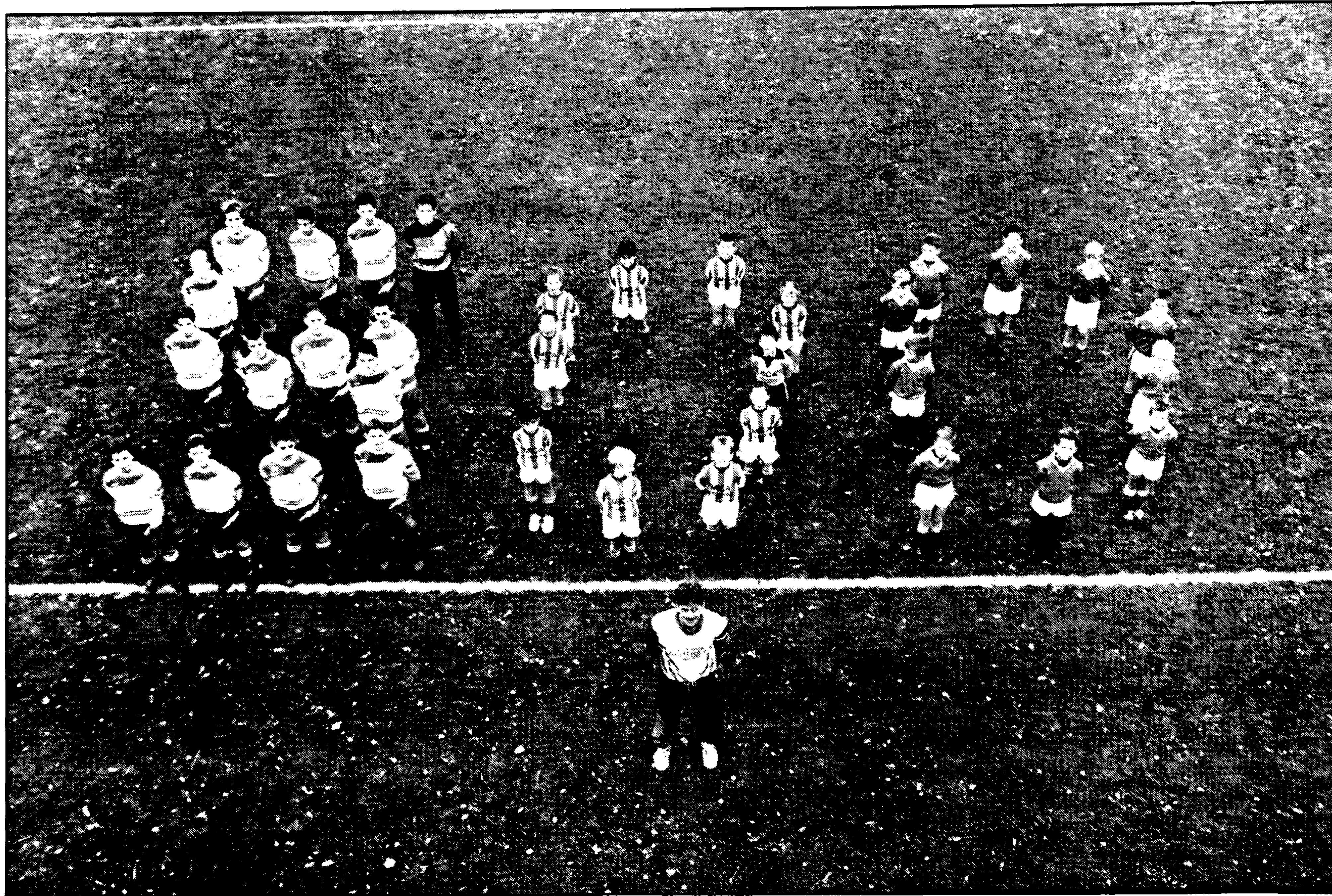
Van onze correspondent
TON REIJNAERTS

HEERLEN - Uniek is een woord dat tegenwoordig te pas en te onpas gebruikt wordt. In sporttermen gemeten mag je echter gerust van uniek spreken als een amateurvoetballer zijn vijfhonderdste wedstrijd in het eerste team speelt. Als de weergoden hun medewerking verlenen zal Heerlen-aanvoerder John Hameleers (34) zondag in het duel SV Heerlen-Minor deze mijlpaal bereiken. Reden om de vleugelverdediger met het roodwitte hart, die momenteel bezig is aan zijn zestiende seizoen in de hoofdmacht van SV Heerlen, voor het voetlicht te halen.

Aan wie je het nu vraagt, of het nu trainers, ploeggenoten of bestuurders zijn, over John Hameleers hoor je alleen maar lovende woorden. Ziehier een kleine selectie. Frans Swieringa, ex-ploeggenoot, en met vijftien seizoenen in de hoofdmacht de vorige recordhouder: „John symboliseert een tijdperk waarin Heerlen van vrijwel niets tot iets groeide. John had hierin een belangrijk aandeel".

Ex-Heerlen-voorzitter Ted de Ronde: „Er lopen tegenwoordig nogal wat spelers met vedetteneigingen rond. Als er zich één als vedette mag beschouwen, is het echter wel John Hameleers." Wim Vrösch, onder wiens leiding Heerlen, eind jaren zeventig, opstoomde van de derde naar de eerste klasse: „Ik loop al twintig jaar mee in het trainersvak, maar John is een van de weinige spelers waar ik absoluut niets negatiefs over kan zeggen. Hij bezit een voortreffelijke mentaliteit en vervult binnen en buiten de lijnen een voorbeeldfunctie. Wat ik zo knap vind is dat hij alles en iedereen overleefd heeft, maar geen pretenties heeft op basis van zijn verleden."

Joop Dacier, de huidige trainer van SV Heerlen heeft in het verleden nog enkele seizoenen samengespeeld met John Hameleers. Zijn eerste reactie is veelzeggend: „John Hameleers? Dat is een kanjer! Hij is 'mister' Heerlen. Wat Eugène Hanssen voor Roda JC is, is John Hameleers voor SV Heerlen. Hij is nu mijn verlengstuk in het veld. In tegenstelling tot wat wel eens wordt beweerd, heeft hij bij mij echter geen streepje voor. Hij dwingt die voorbeeldfunctie in de groep zelf af. Hij heeft een winnaarsmentaliteit, die typerend is voor zijn generatie."

● *John Hameleers in de picture. Jeugdspelers van Heerlen vormen het getal dat aangeeft hoeveel wedstrijden hij in het eerste speelde.* Foto: KLAUS TUMMERS

John Hameleers reageert ingetogen als hij wordt geconfronteerd met de loftrompetten. Eigenlijk vindt hij het niet meer dan normaal, dat je altijd honderd procent inzet toont, ook op een training: „Je traint toch in eerste instantie voor je zelf. Als je zelf niet wilt krijgt geen trainer je aan het lopen."

Over de vraag wie hij in de zestien seizoenen de beste trainer vond hoeft hij niet lang na te denken. „Wim Vrösch, daar heb ik het meeste van geleerd en Harry van Wylick, omdat hij in menselijk opzicht een kei is". Ook met zijn huige trainer Joop Dacier kan hij samen door een deur. „Die is, net als ik, lekker fanatiek en geeft duidelijk aan wat hij wil."

Zijn antwoord op de vraag waarom hij is doorgegaan nadat alle vroegere maatjes in de loop der jaren afhaakten en Heerlen weer afgleed van de eerste naar de derde klasse, kenmerkt zijn karakter. „Ik vind het spelletje gewoon leuk. Als het minder gaat moet je daar niet voor vluchten."

Hij bekent vervolgens desgevraagd dat hij aanvankelijk best wel moeite heeft gehad met de veranderde mentaliteit. „Als we eenmaal op gang zijn dan gaat het wel," meent hij over de huidige generatie. Hij vindt het tegenwoordig wel technischer als vroeger. „Een vreemde gewaarwording is als je je realiseert dat je als achttienjarig broekie erbij bent gekomen, en nu met vierendertig de oldtimer van de ploeg bent. Het is echter onverminderd gezellig bij Heerlen."

Een mening die gedeeld wordt door echtgenote Connie, die samen met ma Hameleers, tot de trouwe supporters gerekend mag worden. Op de vraag hoelang hij nog wil doorgaan, reageert hij: „Ik ga na dit seizoen mogelijk in het derde team spelen. Ik ben er nog niet uit. Ik heb nog een half jaar om er over na te denken, maar wat moet ik eigenlijk anders op een zondagmiddag?"

amateurs

Redactie:
Arno Römgens

op zaterdag

zondag half drie

Hoofdklasse C
BVV-Halsteren
TSC-Longa
Margriet-SV Meerssen
EHC-Panningen
FC Vinkenslag-Venray
Geldrop-Wilhelmina'08
Chevremont-SVN

Eerste klasse F
Eijsden-Lindenheuvel
RKVCL-Heer
Limburgia-Hapert
Deurne-Blerick
Waubach-RKONS
Roermond-Miranda

Tweede klasse A
Standaard-Kolonia
Heksenberg-Heerlen Sp.
Almania-Schuttersveld
Quick'08-Born
LHB/MC-RKVVL
SCG-Polaris

Tweede klasse B
SVEB-Sittard
Veritas-RKMSV
De Ster-Haslou
Volharding-FCV
VVV'03-EVV
Tiglieja-Belfeldia

Derde klasse A
MKC-RVU
Mheerder Boys-Bunde
Caesar-GSV'28
Scharn-SV Hulsberg
SC WVV'28-SV Berg'28
Vilt-SVME

Derde klasse B
Vaesrade-Coriovallum
Buchten-Passart
Bekkerveld-Groene Ster
RKBSV-Obbicht
SV Heerlen-Minor
Heilust-VKC

Derde klasse C
Brevendia-DESM
Roosteren-Merefeldia
Susteren-PSV'35
RKSVO-EMS
FC Oda-Swift'36
Rios'31-SVM

Derde klasse D
Venlosche Boys-Helden
Wittenhorst-RKDEV
SV Meerlo-Sparta'18
Vitesse'08-Meterik
Egchel-SC Irene
Baarlo-MVC'19

Vierde klasse A
Amicitas-Willem I
Schimmert-RKASV
RKBFC-M'strichtse Boys
Walram-St.Pieter
Rapid-RKHSV
Oranje Boys-Leonidas

Vierde klasse B
RKMVC-Klimmania
Wit Groen VC-Vijlen
SV Slenaken-Keer
RKVVM-Banholtia
Simpelveld-Gulpen
Zwart Wit'19-Lemirsia

Vierde klasse C
Abdissenb.-W'bachse B.
Hoensbroek-Gracht
SVK-Centrum Boys
Weltania-KVC Oranje
KEV-RKSVB
RKTSV-SCKR

Vierde klasse D
BVC'28-Schinveld
RKDFC-Kluis
NEC'92-Susterse Boys
Voerendaal-Langeberg
Heidebloem-Mariarade
Helios'23-Amstenrade

Vierde klasse E
RKSVW-OVCS
Armada-Sanderbout
IVS-Urmondia
RKAVC-Thorn
SVH'39-Holtum
Linne-Stevensweert

Vierde klasse F
Haelen-Victoria
Crescentia-SVVH
Leveroy-Eindse Boys
Megacles-Vesta
RKVB-Moesel
RKESV-KVC

Vierde klasse G
Quick B.'31-Koningslust
VCH-Swalmen
Reuver-Bevo
Boekoel-KVC
GFC'33-HBSV
RKSVN-Venlo

'Ik beschouw SCG als nieuwe springplank'

Harold Kostons lonkt naar betaald voetbal

● *Harold Kostons is niet alleen lichtvoetig, maar ook rap met zijn handen. Dat bewijst hij dagelijks als barkeeper in het MECC.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Van onze correspondent
PIERRE FRAMBACH

GRONSVELD – „Ik wilde me wel weer eens in de kijker spelen. Met het degradatievoetbal van Heer lukte me dat niet. Daarom ben ik overgestapt naar de tweedeklasser SCG. Dit is geen achteruitgang, want bij SCG denk ik mij beter te kunnen profileren." SCG-spits Harold Kostons heeft momenteel het gelijk aan zijn kant. Afgelopen zondag wist hij liefst vier doelpunten tegen Standaard te scoren. In totaal heeft hij dit seizoen al tien keer gescoord. Een moyenne dus van één op één.

Harold: „Maar laat eenieder goed begrijpen dat dat niet de verdienste van mij alleen is. De anderen hebben geknokt bij het leven en daar heb ik van geprofiteerd. Ik voetbal dit seizoen ook nog niet zo goed. De echte vorm is er nog niet en ik schat dat ik pas op zo'n vijftig procent van mijn vermogen zit."

Harold Kostons denkt de oorzaak te kunnen terugvoeren naar zijn laatste seizoen bij Heer. Het ontbrak hem daar aan motivatie. „Ach, ik was daar dé jongen. Ik kon nooit iets verkeerds doen en bij Heer heb ik er op het laatst ook met de pet naar gegooid. Of ik daar intensief of níet trainde, dat speelde geen rol. Mijn plaats stond elke zondag vast. Nu ondervind ik daar nog de naweeën van. Na de winterstop hoop ik toch weer scherp te zijn."

Kostons weet dat hij moet presteren. Bij SCG is het elke keer opnieuw een vraagteken, wie in de basis staat. Er moet geknokt worden om erbij te blijven. Kostons: „Er is een grote selectie van zo'n man of negentien van vrijwel gelijkwaardige kracht. Valt er eentje weg, dan wordt zijn plaats probleemloos door een ander overgenomen. Maar het leuke bij SCG is, dat de spelers niet als concurrenten met elkaar omgaan, maar echt als gabbers, die samen iets willen bereiken. Op de training worden nooit trucs uitgehaald om op die manier een basisplaats te krijgen. Dat is de verdienste van trainer Jan Nijssen."

Strategie

Harold Kostons heeft uiteraard ook zijn eigen toekomstvisie. Hij bekent zijn kansen en lonkt duidelijk naar het betaalde voetbal. „Vier jaar geleden heb ik, samen met Maurice Hofman, de kans gehad om naar MVV over te stappen. Maurice heeft het gedaan maar ik koos voor mijn HEAO-studie en bleef bij Heer. Als ik eerlijk ben, moet ik zeggen dat ik daar spijt van heb. Ik wil me weer opnieuw in de kijker spelen."

„Met het degradatievoetbal van Heer kon dat niet. Daarom heb ik voor SCG gekozen, omdat ik we voorhand voorzag dat deze club wel bovenaan zou spelen. SCG is een springplank voor mij. Op dit moment heb ik al iets bereikt. Maar wil je echte aandacht, dan zal ik er nog een schepje bovenop moeten doen. Een kampioenschap met SCG zou natuurlijk prachtig in mijn strategie passen. Toch denk ik dat Kolonia of Almania daar de beste kansen op hebben. Vooral de mensen uit Sittard spelen een heerlijk aanvallend spelletje. Ik hoop dat ze geen dwarsliggers op 'mijn voetbalweg' gaan worden!"

GSV'28 vol vertrouwen voor duel tegen Caesar

Burenstrijd in Beek

Van onze correspondent
ROB SPORKEN

BEEK - De voetballiefhebbers in Beek maken zich voor de tweede keer dit seizoen op voor de derby tussen Caesar en GSV'28. Op de eerste speeldag van de competitie omringden achthonderd bezoekers het veld van GSV'28. Het duel eindigde toen in een 1-1 gelijkspel. Caesar-speler Bert Meertens houdt het voor zondag op dezelfde uitslag, maar Robert Diederen van GSV'28 geeft aan, dat hij een overwinning voor zijn ploeg verwacht.

Jarenlang was Caesar één van de toonaangevende verenigingen in Limburg. De ploeg werd in 1971 landskampioen bij de amateurs en behaalde negen jaar later de laatste titel, het kampioenschap in de hoofdklasse. Vervolgens zakte Caesar naar de derde klasse. „De meeste spelers hadden meer oog voor het zaalvoetbal. We hebben ons beleid toen op de jeugd gericht," verklaart bestuurslid Jan Gelissen.

Het gevolg was tweeledig. Naast de neerwaartse spiraal waarin Caesar terecht kwam, vestigde een andere vereniging uit Beek de aandacht op zich. GSV'28, dat in 1984 eindelijk de onderafdeling vaarwel had gezehd, ontving de bij Caesar weggelopen spelers met open armen. Onder leiding van Gerard Hoenen groeide de vereniging uit Groot Genhout uit tot een topper in de vierde klasse, waarna John Vranken het karwei vorig seizoen afmaakte en de beide ploegen uit Beek nu in dezelfde klasse uitkomen.

Een situatie waar men bij GSV'28 vijftien jaar geleden enkel van durfde dromen. Het feit dat in geval van een huldigingswedstrijd geprobeerd werd om Caesar als tegenstander te strikken, geeft aan dat GSV'28 in het niet stond bij de grote buur.

De tijden veranderen echter snel. Koploper GSV'28 is bezig aan een opvallend seizoen, terwijl Caesar alle zeilen moet bijzetten om niet in de onderste regionen terecht te komen. „We wilden alleen proberen een periodetitel te pakken. Eigenlijk dringt pas de laatste weken het besef tot ons door dat we kampioen kunnen worden," meent Robert Diederen.

Hij verruilde Caesar aan het einde van het vorig seizoen voor GSV'28, waar hij nu met vele van zijn oudploeggenoten samen speelt. „We waren in vijf jaar drie keer gedegradeerd. Ik had geen zin nog lager te belanden," verklaart hij zijn overstap. Door het vertrek van een groot gedeelte van het eerste elftal kreeg Bert Meertens bij Caaesar eindelijk zijn kans. Zijn team maakt de laatste weken een mindere periode door. Desondanks valt de druk volgens hem wel mee. „We zijn niet bang voor GSV'28."

Het feit dat er bij GSV'28 nu veel spelers actief zijn die ooit in de hoofdklasse uitkwamen, vormt het grote verschil tussen beide ploegen. „Bij GSV spelen jongens, die bij Caesar ervaring hebben opgedaan. Daar heeft die vereniging, niet ten onrechte overigens, goed op ingespeeld," verduidelijkt Bert Meertens. Zijn tegenstrever Robert Diederen voegt daar nog een verschil aan toe: „Ik geloof dat ons team technisch meer in huis heeft. Maar zo'n wedstrijd is natuurlijk altijd iets aparts. Als morgen weer zeven- tot achthonderd toeschouwers langs de kant staan kan het alle kanten op."

● *Robert Diederen (links) en Bert Meertens verheugen zich op de derby GSV'28-Caesar.* Foto: PETER ROOZEN

Broederduo mede aan basis Brunssumse succesreeks

Ron en Jules Winkens, gouden Limburgia-koppel

Van onze correspondent
MAARTEN DE KEVER

BRUNSSUM - Limburgia is uit het dalletje van afgelopen seizoen omhoog gekropen en doet verwoede pogingen om zich weer hoofdklasser te mogen noemen. Alleen het Brabantse Deurne is vooralsnog de betere ploeg en staat dus hoger op de ranglijst van de eerste klasse F. Toch zal dat niet zo heel lang meer duren want Deurne zal zeker nog punten verliezen. Dat is althans de mening van de gebroeders Ron en Jules Winkens, beiden spelend in het eerste van de Brunssumers onder het toeziend oog van vader/grensrechter Julius Winkens sr.

„Als je zag hoe Deurne bij ons speelde, verliezen ze zeker nog een paar punten. En daar kunnen wij dan van profiteren. We zijn dit jaar echt op de goede weg," vertelt de oudste van de twee, Ron. De acht-entwintigjarige spits is inmiddels weer aan zijn derde jaar bezig voor Limburgia, nadat hij het Brunssumse nest had verlaten voor een profavontuur bij Vitesse. Dat duurde een jaar. Voordat hij via RKONS terugkeerde zei hij tegen de Limburgia-bestuurders: „Ik weet nog een goeie speler; als hij mag komen dan kom ik terug naar jullie".

Dat mocht en sindsdien speelt ook Jules (spreek uit: Sjuul) Winkens in het eerste. In tegenstelling tot zijn broer, die nog steeds probeert de doelpunten te scoren, is het Jules' taak om te voorkomen dat de tegenstander scoort. Hij speelt in de mandekking. De 21-jarige student is naar eigen zeggen vrij snel en kopsterk. Zijn broer kan dat beamen. „Hij is echt sterk in de mandekking, ik ondervind het geregeld op de trainingen". Jules heeft ook een hoge pet op van zijn oudere broer: „Ron is kopsterk, je zou kunnen zeggen dat hij de halve luchtmacht van Limburgia is. En hij werkt zich kapot".

Vader Winkens, iedere zondag de man die het dichtst bij zijn zonen staat, is, gevraagd naar zijn mening over hen, erg voorzichtig. „Het is natuurlijk altijd moeilijk om te praten over je eigen zonen. Ik kan eigenlijk alleen maar zeggen, dat het team dit jaar gewoon heel goed speelt. Iedereen speelt in dienst van het elftal. Dat komt het resultaat ten goede".

Hij: „Als Ron scoort vind ik dat natuurlijk leuk. Alleen zit het hem de laatste weken niet zo mee. De scherpte ontbreekt af en toe. Hij zoekt trouwens meestal een voetballende oplossing en dat resulteert regelmatig in overtredingen tegen hem. Wat dat betreft is hij heel anders dan Jules. Niet veel trammelant maken, maar die bal gewoon wegschieten, dat is Jules," aldus Winkens senior, in zijn jongere jaren een niet onverdienstelijk speler van VNB uit Borgharen.

Rood voor Wuttke en Beckenbauer

[BR]EMEN – Debutant 1.FC [Saa]rbrücken heeft het Bunde[sli]ga-duel tegen Werder Bremen [me]t negen man beëindigd en [he]t 0-2 verloren. Middenvelder [W]olfram Wuttke werd na ruim [ee]n uur naar de kleedkamer ge[zo]nden wegens zijn tweede gele [ka]rt (protesteren en wegslaan [va]n de bal). Drie minuten voor [ti]jd kreeg hij daar gezelschap [va]n Stefan Beckenbauer, de [zo]on van de Duitse recordinter[na]tional en oud-bondscoach [Fr]anz.

[D]e voorstopper kreeg rood we[ge]ns belediging van scheidsrech[te]r Witke. Net daarvoor had [B]ohn namens Bremen de beslis[si]ng gebracht. De Nieuwzeelan[de]r Rufer had na een uur de [sc]ore geopend. Hij benutte een [str]afschop, nadat hij was neerge[le]gd door Beckenbauer.

[D]ynamo Dresden versloeg [Sc]halke 04 met 1-0. Het doelpunt [k]wam op naam van uitblinker [J]aucksch, die ook raak schoot [va]n de elfmeterstip. Watten[sc]heid had voor eigen publiek [w]einig in te brengen tegen Le[v]erkusen: 1-3. Fischer, Hapal en [Th]örns scoorden voor de bezoe[k]ers. Sane gaf Wattenscheid bij [1-]2 even hoop.

Oranje verwerft nieuw krediet ondanks verliesbeurt

Metamorfose handbalploeg

HAARLEM – De nationale handbalploeg heeft nieuw krediet verworven. Hoewel het team op de derde dag van de Haarlemse Handbalweek met 23-27 verloor van de Zwitsers, was de formatie een stuk beter op dreef dan in de voorgaande wedstrijden. Eindelijk blaakten de tot gisteren prutsende Nederlanders van zelfvertrouwen. Durfden initiatief te nemen, knokten voor iedere meter en toonden geen greintje respect voor de hoger geklasseerde tegenstander.

Dat het verschil uiteindelijk toch nog vier doelpunten bedroeg, was hoofdzakelijk te wijten aan het feit dat de energie in de laatste tien minuten nagenoeg op was. Het had niets te maken met klasse-onderscheid. Met de nederlaag tegen de Helveten maakte Oranje meer propaganda voor de handbalsport dan een dag eerder met de benauwde zege van 21-20 op de Belgen.

„We hielden het helaas niet tot het einde vol", oordeelde bondscoach Cantelberg. „Dat is jammer. Dit is het bewijs dat we te weinig trainen. De tegenstander heeft wel die mogelijkheden. Dat was in de slotfase duidelijk merkbaar. Jammer, dat we het niet gered hebben. Maar de manier waarop we hebben gespeeld, geeft me moed. Die was ik de afgelopen dagen kwijt geraakt."

Zwitserland promoveerde in maart dit jaar in Oostenrijk naar de A-categorie. Het toernooi in Haarlem wordt door trainer Ehret aangegrepen als voorbereiding op het WK volgend jaar in Zweden. Derhalve geeft hij een aantal jongeren een kans zich te bewijzen. Tegen Nederland liet hij echter hoofdzakelijk zijn vaste kern in actie komen, want Oranje had een metamorfose ondergaan. Daarmee had de Zwitserse bondscoach geen rekening gehouden.

De nationale ploeg leidde in de eerste helft constant. Tot drie minuten voor de einde van de eerste periode, die uiteindelijk met een 12-12 stand werd afgesloten. Lambert Schuurs, die zijn 255ste interland speelde, werd aan topschutter Baumgartner gekoppeld. Een ingreep die in de eerste helft effect had. Want het arrogante kanon scoorde slechts vijf keer, waarvan vier keer uitstrafworpen. Na de pauze kwam de geprikkelde Baumgartner tot vijf gewone treffers.

Oranje verdedigde verbeten en fanatiek. Bood de 1250 toeschouwers een enerverende en boeiende eerste helft, die na de hervatting een goed vervolg kreeg. Tot tien minuten voor het slot moest Zwitserland de thuisploeg blijven achtervolgen. Van dat moment was Nederland met Van Olphen, Hagreize en Jacobs als uitblinkers, opgebrand. Het verzet brak, waardoor de Helveten een geflatteerde zege konden behalen.

● *Jop Hagreize neemt het Zwitserse doel onder vuur.* Foto: ANP

IJshockeyploeg naar bekerfinale

Eaters woedend op tuchtcommissie

Van onze correspondent
THEO KEYDENER

[GE]LEEN – Harry Loos, manager [va]n de Eaters die door de 7-2-beker[winst] op Utrecht gisteren zeker zijn [van] de finale, is razend op de tucht[com]missie van de Nederlandse ijs[hoc]keybond. Deze commissie heeft [nog] steeds geen uitspraak gedaan in [de z]aak Plamont. De Nijmeegse ijs[hoc]keyer sloeg verleden week tij[den]s het duel Nijmegen-Geleen [Pet]er Boh met de stick in het ge[zich]t. Daarbij liep de Geleense Ca[nad]ees een drievoudige kaakfrac[tuur] op.

Woensdag werd de zaak behandeld door de tuchtcommissie. De uitspraak laat op zich wachten. De Eaters-manager: „De motivatie van de commissie was dat de rapporten van de scheidsrechter en de hulpscheidsrechters niet stroken met de verklaringen die tijdens de zitting op tafel kwamen. Ik heb de commissie op de ernst van de situatie gewezen en bij hen er op aangedrongen dat wij op z'n laatst zondag een uitspraak verwachten. Dit gaat alle normen van rechtsprekerij in de sport te buiten. De wijze waarop de tuchtcommissie met deze zaak omspringt kunnen wij niet tolereren. Ik zal dan ook behoorlijk stampij maken als die speler niet naar behoren gestraft wordt."

De Geleense club heeft nu nog slechts een buitenlandse speler: Friesen. Ljublicic is pas per 15 december speelgerechtigd. „Wij zijn van mening dat de bond ons toestemming moet geven om Ljublicic nu al in te zetten."

Beker

Door de 7-2 (2-2; 3-0; 2-0) zege op Pro Badge Utrecht is Meetpoint Eaters zeker van een finaleplaats in de beker. De Limburgers waren Utrecht op alle fronten de baas. Alleen in de eerste periode kon Utrecht nog gelijke tred houden met Geleen dat vrij snel via Saris en Brant naar een 2-0 voorsprong uitliepen, maar moest dulden dat de thuisclub nog voor het einde van de eerste periode langszij kwam. Hiermee waren de Utrechtenaren aan het einde van hun Latijn. De twee volgende perioden waren voor Geleen. Toen scoorden Pellegrims, Hartogs, Brant (2x) en Schaly, die de eindstand op 7-2 bepaalden.

Kohl steunt Spelen Berlijn

[BE]RLIJN – Bondskanselier [Hel]mut Kohl steunt de kandida[tuu]r van Berlijn voor de Olympi[sch]e Spelen van het jaar 2000. [He]t is belangrijk dat tien jaar na [de] Duitse hereniging Spelen van [de] vrede in Berlijn worden ge[ho]uden", zei de regeringsleider [tij]dens een partijdag van de [CD]U in de oude Duitse hoofd[st]ad. „We moeten de kans benut[ten] jeugd uit de hele wereld te [ga]st te hebben in deze stad. [Ol]ympia in Berlijn mag geen op[sc]hepperige show worden. We [mo]eten ons bescheiden en waar[di]g presenteren aan het publiek [va]n de wereld", zei Kohl.

sport kort

MOTORSPORT – De entree[p]rijs voor de motorshow van [R]acing Info Center dit weekein[d]e in Spaubeek bedraagt niet [f] 1,50, maar vijf gulden.

SCHAKEN – In zalencentrum [D]e Brandpoort te Nieuwenha[g]en is morgen het jaarlijkse Ber[tr]amtoernooi van SV Landgraaf. [V]anaf 11.00 uur opereren scha[k]ers uit het hele land achter de [b]orden.

SCHAATSEN – Uwe-Jens [M]ey, Olympisch kampioen op de [5]00 meter, zal dit seizoen niet [m]eedoen aan wedstrijden.

trainerscarrousel

[L]ANDGRAAF – Pierre Winkel[m]olen vertrekt aan het einde van [zi]jn tweede seizoen bij VV Kolo[n]ia. Ger Gärtener, momenteel [v]oor het derde seizoen werk[z]aam bij VV Klimmania zal zijn [c]ontract na afloop van dit sei[z]oen niet verlengen.

Vuelta in september, WK begin oktober

Nieuwe basis Wielren Unie

ORLANDO – De basis voor de wielersport in de komende eeuw is in Orlando gelegd. In de Amerikaanse plaats werden tijdens het congres van de UCI (Internationale Wielren Unie) de prof- en amateursectie weer onder één noemer gebracht. Na 27 jaar is de strikte scheiding tussen de FICP (profs) en FIAC (amateurs) weer ongedaan gemaakt.

Achter het samengaan zit de Nederlander Hein Verbruggen (51), voorzitter van de UCI. Hij is er voorstander van dat bij de Olympische Spelen in Atlanta (1996) naast amateurs ook profs weer aan de start verschijnen. Het daarvoor noodzakelijke samengaan van beide secties kreeg in Orlando gestalte. Daar werden vrijdag de nieuwe statuten, na een lange discussie, uiteindelijk goed gekeurd.

De internationale wielerkalender wordt in 1995 flink aangepast. Ondanks tegenstand van de organisatoren krijgt de Ronde van Spanje - de Vuelta - een plaats in de maand september. Het wereldkampioenschap op de weg wordt in dat jaar naar begin oktober verschoven.

In Spanje zijn de betrokkenen niet echt gelukkig met de verplaatsing van de Vuelta van mei naar september. In Orlando kwam er toch een compromis uit de bus. Het experiment geldt voor twee seizoen, met de mogelijkheid eventueel weer terug te keren naar de oorspronkelijke datum.

De Giro wordt in 1995 gehouden in de 20ste, 21ste en 22ste week van het jaar. Vier weken na de afloop van de Italiaanse ronde start de Ronde van Frankrijk. Zes weken na de Tour begint de Vuelta. In puntenwaardering (FICP-klassement) wordt tussen de drie grote ronden geen onderscheid meer gemaakt.

De strijd om de wereldtitels bij het baanwielrennen krijgt volgend jaar in Noorwegen een open karakter. Profs en amateurs nemen het tegen elkaar op bij de sprint, de kilometer, de individuele - en ploegenachtervolging, de puntenkoers, de tandemwedstrijd, het keirin en het stayeren. De veranderingen zijn doorgevoerd met het oog op de Olympische Spelen in Atlanta (1996), waar de UCI ook profs aan de start wil hebben.

boek

Dream Team

In korte tijd leerde de hele wereld de bijnaam kennen van dé nationale basketbalploeg van de Verenigde Staten, het Dream Team. Zwaar betaalde profs, naar de Olympische Spelen gestuurd om goud te veroveren. Zij ontketenden in Barcelona een ware hysterie. Mart Smeets beschrijft de levens en karakters van de ploeg, Magic Johnson, Larry Bird, Charles Barkley, Michael Jordan. Van alcoholist tot hiv-drager, van boerenkinkel uit Indiana tot vrome, piano spelende ex-officier. Een sportploeg, te goed voor de rest van de wereld en eigenlijk ook te goed om waar te zijn.

Het Dream Team. Mart Smeets. Uitgeverij L. J. Veen, f 19,90.

Olympiërs huldigen Swift

● *Tijdens het Roermondse Sportgala in schouwburg De Oranjerie heeft burgemeester Kaiser van Roermond gisteravond de sporttrofee van de stad overhandigd aan Evic/Swift. Het dameshandbalteam behaalde in het seizoen '91-'92 twee titels, te weten de NHV-beker en het landskampioenschap. B en W huldigden verder nog het jeugdteam meisjes D van Oikos voor het behalen van de landstitel en zette bij de individuelen Erik Frissen, Nederlands kampioen zwemmend redden, en Pascal Moonen, zilver bij het WK kickboksen in Parijs, in de bloemetjes. Aanmoedigingsprijzen waren er voor gymnast Remco van der Zee en tennisser Martin Oonk. De zilveren speld van de gemeente was voor bestuurslid Teppe Janssen van biljartclub OVU en voor Harry Beckers van de Stichting Sportraad Roermond. De eerbetonen voor de jeugdige sporters werden verzorgd door wielrenster Leontien van Moorsel (links) en volleyballer Avital Selinger. Op de foto poseren beide eregasten van het gala met de succesvolle handbaldames van Swift: Petra Jordens en Miriam Collard.* Foto: JAN PAUL KUIT

Misstap zaalvoetballers Meyers

EINDHOVEN -In de eerste divisie C van de zaalvoetbalcompetitie leed H. Meyers zijn eerste competitienederlaag tegen Tongelreep, 6-3. De Geleense ploeg miste spelbepaler Andre Geurts en dat bleek een gevoelige aderlating. Desorganisatie in de tweede helft deed Tongelreep weglopen naar 5-1. Met een spelende keeper kon Meyers nog even terugkomen in de laatste tien minuten, 5-3, maar de nederlaag kon niet meer afgewend worden. Door dit resultaat is 't Brikske nu weer alleen leider. Hekkesluiter FCD Roermond pakte tegen Sport Petit een punt, 2-2. Voor de thuisclub had er meer ingezeten, maar er werden te veel kansen gemist. Door een nederlaag thuis tegen Multicopy, 4-6, is Bouwfonds nu de nieuwe hekkesluiter.

Tongelreep-H.Meyers 6-3 (2-1). v.d.Berk 1-0, Lenssen 1-1, v.d.Heuvel 2-1, Koumans 3-1 en 4-1, v.d.Heuvel 5-1, Gerrits 5-2, Goulding 5-3, v.d.Schoonderwald 6-3. FCD Roermond-Sport Petit 2-2 (2-1). R.de Krijger 1-0, Sangers 2-0, Rooyackers 2-1 en 2-2. Bouwfonds-Multicopy 4-6.

De stand: 1.'t Brikske 9-16 2.H.Meyers 9-14 3.Shoeby Shop 9-14 4.Multicopy 9-10 5.Sport Petit 8-9 6.Dousberg Parc 9-9 7.Tongelreep 9-7 8.Molier 6-6 9.Cosmos 8-6 10.DC H.Anders 9-6 11.FCD Roermond 9-3 12.Bouwfonds 8-2.

sport in cijfers

ZAALVOETBAL

Hongkong. WK, halve finales: Verenigde Staten - Iran 4-2, Brazilië-Spanje 4-1. Toeschouwers: 5.500. Finale (vandaag: Verenigde Staten - Brazilië.

SQUASH

Cairo. Internationaal toernooi, mannen. Kwartfinales: Scheffer-Frens 3-0. Nicolle-Vertogen 3-1; halve finales: Meads-Scheffer 3-1.

VOETBAL

Buenos Aires. Oefeninterland Argentinië-Polen 2-0 – 22. Craviotto 1-0, 54. Bello 2-0.

GOLF

Sydney. Australian Open. Stand na tweede dag: 1. Grady 133, 2. Elkington 137, 3. Floyd 138, 4. McWhinney, Teravainen, Singh 139, 30. Van der Velde 146.

Kaimon. Casio World Open. Stand na tweede dag: 1. Nakajima 139, 2. Mizumaki 140, 3. Brooks, Lyle 141, 5. Aoki, Marsh, Meshiai, Kaneko 142.

SCHAKEN

Moskou. Aljechin Memorial, afgebroken partijen: Gelfand-Sjirov 0-1, Kamski-Gelfand 1/2-1/2, Karpov-Joesoepov 1/2-1/2, Salov-Timman 1-0. Stand: 1. Anand en Gelfand 4 punten, 3. Joesoepov 3 1/2, 4. Kamski, Karpov en Salov 3, 7. Sjirov 2 1/2, 8. Timman 1.

SCHAATSEN

Berlijn Testwedstrijd: Mannen, 500 m: 1. Semler 38,73, 2. Sobeck 39,13. 1000 m: 1. Adeberg 1.16,98. Vrouwen, 500 m: 1. Zummack 42,81. 1000 m: 1. Zummack 1.26,6.

VOLLEYBAL

Florence WK volleybal clubteams mannen, derde speeldag. Groep A: Treviso - Olympiakos 3-0, Sang Mu - Corozal 3-1. Eindstand: 1. Treviso 3-6, 2. Olympiakos 3-4, 3. Sang Mu 3-2, 4. Corozal 3-0. Groep B: Sao Paulo - Club Africain 3-0, Milan - Ravenna 3-1. Eindstand: 1. Milan 3-6, 2. Ravenna 3-4, 3. Sao Paulo 3-2, 4. Club Africain 3-0. Programma halve finales, zaterdag: Treviso - Ravenna, Milan - Olympiakos.

HANDBAL

Haarlemse Handbalweek mannen, derde dag: Belgie - Noorwegen 17-21 (6-13). Nederland - Zwitserland 23-27 (12-12). Scheidsrechters: Nigra/Spartz (Lux). Toeschouwers: 1250 (uitverkocht). Doelpuntenmakers Nederland: Hagreize 8, Van Olphen 5, Nijdam 4, Schuurs, Jacobs 3.

TENNIS

Johannesburg. ATP-Masters dubbelspel, derde ronde: Groep Hewitt/McMillan: Woodbridge/Woodforde - Nijssen/Suk 6-4 3-6 6-1. Fitzgerald/Jarryd - DeVries/MacPherson 6-2 6-3. Groep Forbes/Segal: Jones/Leach - Casal/Emilio Sanchez 6-3 7-6. Kratzmann/Masur - Grabb/Reneberg 4-6 7-6 6-4. Halve finales: Fitzgerald/Jarryd - Kratzmann/Masur ; Woodbridge/Woodforde - Casal/Emilio Sanchez.

Koeman maandag onder het mes

EINDHOVEN – Erwin Koeman wordt maandag al in het St. Anna-ziekenhuis in Geldrop geopereerd wegens kalkafzetting in het kniegewricht. De middenvelder van landskampioen PSV is door de ingreep tot ongeveer half januari uitgeschakeld. Koeman zelf wilde aanvankelijk pas na de tweede wedstrijd in de Champions League, op 9 december in eigen stadion tegen AC Milan, onder het mes. De middenvelder viel echter woensdag in de tweede helft tegen Porto uit. De blessure bleek zich verergerd te hebben. John van Loen scheurde op de training zijn linker hamstring. Hij is minimaal vijf weken uitgeschakeld.

Beerschot moet Koudijzer betalen

ANTWERPEN – Beerschot moet oud-trainer Aad Koudijzer binnen een week alsnog achterstallig salaris betalen. Komt de Antwerpse club dit dwangbevel van de Belgische voetbalbond niet na, dan wordt Beerschot uit de competitie verwijderd en worden de reeds gespeelde wedstrijden ongeldig verklaard. Het is niet de eerste keer dat Beerschot een financiële klap incasseert. Enige jaren geleden werd de club door de bond naar de derde klasse teruggezet, omdat de boekhouding 'onzuiver' was gebleken. Momenteel speelt Beerschot in de tweede klasse, waar het in de top meedraait.

Vijlen huldigt Ambro Bergmans

VIJLEN – Een niet alledaags voetbalrecord in Vijlen. Ambro Bergmans speelt morgen zijn zevenhonderdvijftigste wedstrijd in het tenue van de club. Bergmans (44), die als rechtshalf zijn sporen verdiende in het eerste team, acteert tegenwoordig nog steeds met verve in het derde elftal. Daarnaast is hij actief als jeugdleider. Om 11.00 uur, voor de aftrap van de wedstrijd Vijlen 3-Voerendaal 3 wordt hij in de bloemetjes gezet door het bestuur.

Fortuinlijk op dertiende hole

SYDNEY – Chris van der Velde heeft zich zonder al te veel problemen gekwalificeerd voor de laatste twee dagen van de Open Australische titelstrijd golf. De Nederlander ging in Sydney rond in 72 slagen (par). Opgeteld bij zijn matige eerste ronde (74) haalde hij met een totaal van 146 ruimschoots de limiet. Van der Velde liet tijdens zijn tweede rondgang vier birdies (1 onder par) en evenzoveel bogey's (1 boven par) noteren. Wayne Grady consolideerde op de tweede dag zijn leidende positie. De Australiër had 66 slagen nodig voor zijn rondje, eentje minder dan op de openingsdag.

Timman laatste in Moskou

MOSKOU – Jan Timman kan met één ronde te spelen de achtste en laatste plaats in de Aljechin Memorial te Moskou niet meer ontlopen. De Amsterdamse schaker moest zich in zijn afgebroken partij voor de vijfde ronde tegen de Rus Valeri Salov gewonnen geven. Daardoor bleef hij op slechts één punt uit zes partijen staan. De spanning bovenaan is nog groot. De Indiër Viswanathan Anand constateerde tot zijn genoegen dat zijn concurrent Boris Gelfand uit twee hangpartijen niet meer dan één half punt haalde. Anand en Gelfand hebben beiden vier punten, een halfje meer dan Joesoepov.

Wassen in kwartfinale

AVIGNON – In het internationale tennistoernooi in het Franse Avignon, waar de sterkste jeugdspelers tot en met 16 jaar meedoen, heeft Rogier Wassen de halve finales bereikt. In de tweede ronde versloeg de speler uit Horn de Fransman Morrieu met 6-1; 0-6; 6-2. Vandaag ontmoet Wassen in de halve finale de eerste geplaatste Sabeau. Tijdens de strijd om de Europacup heeft Wassen met 13-11 in de derde set van deze favoriet verloren. Een mooie gelegenheid dus om revanche te nemen.

Nederlander behoort tot gevestigde orde in zesdaagse circus

De opmars van Pieters

Van onze sportredactie

AMSTERDAM/ZWANENBURG – Samen met Limburger Ad Wijnands vormt de 29-jarige Zwanenburger Peter Pieters op dit moment de geringe Nederlandse inbreng op de winterbanen. De tijd, dat Pieters een onbetekenende renner in het zesdaagsemetier was en moest smeken om aan de bak te komen, is voorbij. De Noordhollander is nog geen 'chef' zoals Peter Post, Patrick Sercu en René Pijnen dat ooit waren, maar hij mag zich inmiddels wel tot de gevestige orde in de zesdaagse-wereld rekenen. Hij hoeft niet meer te vragen, hij wordt gevraagd.

De organisatoren weten dat Pieters – het komend seizoen op de weg in Italiaanse dienst bij Jolly Club 80 – zijn geld waard is. Hij rijdt voortdurend vooraan. Tweede (met Ludwig) in Dortmund, tweede (met Freuler) in Gent, vierde (Stumpf) in München en met Pascal Lino eerste in Bordeaux. Het was Pieters' eerste Zesdaagse-overwinning en de eerste Nederlandse zege sinds januari '87, toen René Pijnen won in Antwerpen.

Patrick Sercu: „Er zullen er nu snel meer volgen voor Pieters." René Pijnen beaamt dat. De man, die de meeste Zesdaagse-starts (232) op zijn naam heeft staan, is blij, dat er eindelijk weer eens een landgenoot heeft gewonnen. Sterker: hij is blij, dat er nog een Hollander meedoet. „Het is jammer, dat dit métier zo in elkaar is geploft in ons land. Pieters houdt het zaakje als enige nog een beetje gaande, maar voor de rest is er niemand meer. Pieters is een goeie, hoewel ik sterk betwijfel of hij mijn opvolger wordt. Daar komt hij net een beetje macht voor te kort. En bovendien is hij te timide. Als amateur was hij brutaler dan als prof."

Post

Peter Post, ooit keizer van de sportpaleizen, weet wel waarom de 'six' niet meer leeft. Te kostbaar. Hij heeft er zelf als organisator van de Rotterdamse Zesdaagse de brui aan gegeven. „Het is niet rendabel meer. Popconcerten brengen veel meer op. Een optreden van René Froger is makkelijker te organiseren voor Ahoy' en levert drie dagen een volle hal op. Het is toch logisch, dat ze de wielerbaan in Rotterdam hebben gesloopt. Voor een paar avondjes per jaar laat je niet zo'n accommodatie liggen. In Nederland is het Zesdaagse-rennen kapot gegaan, omdat er geen kwaliteit meer was. De renners hebben er geen trek meer in. Ze verdienen genoeg in de zomer."

Volgens Post wordt het ook nooit meer wat. „Het is naar de knoppen en dat zal zo blijven. Eerlijk gezegd doet me dat niks. Dat wereldje interesseert me niet meer. En als het mij al niks meer doet, dan raakt de man in de straat er toch ook niet meer koud of warm van. Omdat het publiek het links laat liggen, zijn er ook geen journalisten meer die erover schrijven. Als een krant nu een verhaal publiceert over de Zesdaagse, denkt de lezer: waar gaat dat in godsnaam over?"

Zwerversbestaan

Peter Pieters is de enige die het zwerversbestaan in de wintermaanden nog apprecieert. Hij verdient er leuk mee. Daarnaast spelen zijn ambities een rol. „De weg wordt voor mij minder belangrijk. Ik heb van de zomer voor de derde keer meegedaan aan de Tour de France, maar daar valt voor mij niet veel eer te behalen. Klimmen kan ik niet en massasprints, waar ik het van moet hebben, komen haast niet meer voor. De Zesdaagse is voor mij belangrijk om in vorm te blijven voor de weg. Maar het is niet alleen daarom, dat ik dit werk doe. Als men het over de Zesdaagse heeft, vallen altijd de namen van Post, Pijnen en Duyndam. Ik hoop ook in dat rijtje te komen. Al is het maar met tien overwinningen, als ik er maar bij sta."

Drie dagen na de Grand Prix des Nations op Majorca begon voor Pieters al het gejakker langs de wielerbanen. Eerst Dortmund, toen Müchen en daarna Bordeaux. Nu dus Gent en aansluitend Wenen, Zürich en in het nieuwe jaar Antwerpen. De Zesdaagse van Keulen (30 december) laat hij tussendoor schieten. „Ben ik tenminste met Oud en Nieuw thuis. Zie ik mijn vrouw en kinderen nog eens. Dat je geen sociaal leven hebt, is het grootste nadeel."

„Toen ik in Bordeaux zat, dacht ik: 'gatver...straks naar Gent, hoe kom ik die week door.' Niet het fietsen, maar het reizen sloopt je."

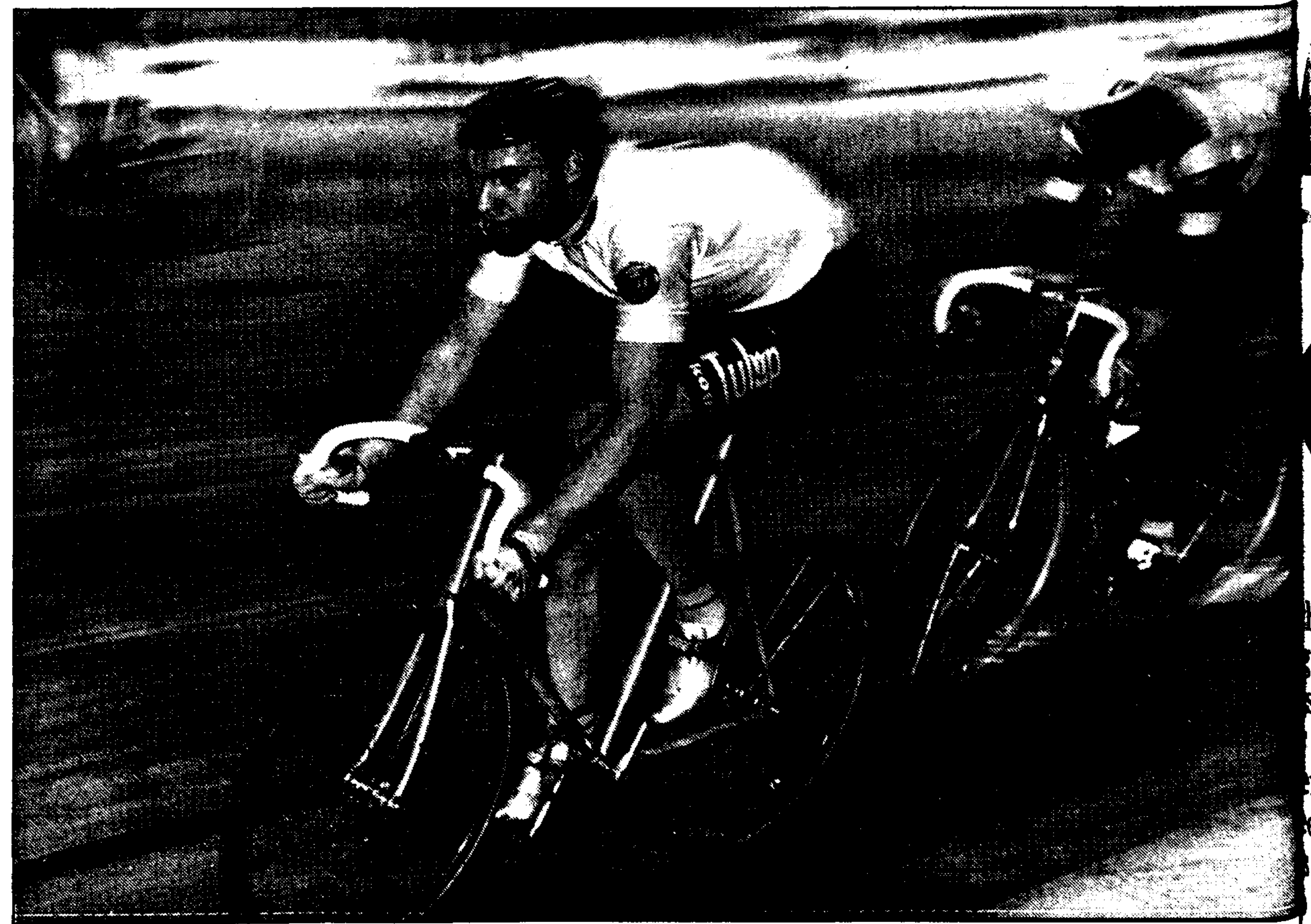
De UCI heeft er in zijn ogen verstandig aangedaan om ook in de Zesdaagse over te gaan tot dopingcontroles. Pieters: „De verleiding om naar een oppepper te grijpen is door al dat reizen aanwezig. Zo'n controle is ter bescherming van onszelf."

Uitslapen, ontbijten, een middagdutje en in de avonduren fietsen. Het zijn eentonige dagen. Gezond lijkt het niet, wat-ie doet. De hallen staan meestal blauw van de rook. „M'n Kleren stinken altijd aan het eind van de avond."

Maar Pieters houdt er geen lichamelijke klachten aan over. „Ik kan er goed tegen. Anderen minder. Er zijn zelfs zesdaagse-renners met een rokers-hoestje. Sommigen steken bewust overdag een sigaret op om hun longen al vast te laten wennen aan de rokerige atmosfeer rond de piste."

Slaaphut

Nu hij meer is dan meerijder zijn de faciliteiten gelukkig beter. Pieters mag zich tegenwoordig op kosten van de organisatie keurig aanmelden bij een hotelreceptie. Hij wordt niet meer zo gauw weggestopt in een kleine slaaphut in het sportpaleis. Of in een caravan, zoals een paar jaar geleden nog gebeurde in Zürich. Het matrasje mag dan plaats hebben gemaakt voor een hotelbed, met sommige zaken blijft het behelpen. Het eten is e... kwestie van hap-snap-beleid o... ondeugdelijke uren. Toen Maa... tricht nog zijn 'six' had, werd... om drie uur 's nachts de pann... koeken aangerukt. In Gent we... de warme hap om één uur na... binnen gepropt. „Wat dat betre... zijn de verhoudingen in deze ti... zoek. Zie jij al, dat ze Ivan Len... in zo'n cabine proppen. In d... Zesdaagse gebeurt dat nog wel!"

● *Peter Pieters won dit winterseizoen de Zesdaagse van Bordeaux. De Fransman Pascal Lino, dagenlang geletruidrager in de Tour de France, was zijn koppelgenoot.* Foto: RAYMOND KERCKHOFFS

Betaald voetbal houdt zichzelf voor de gek

DOOR HENRI VAN DER STEEN

ZEIST – Vraag de clubs hoe het financieel gaat en iedereen roept crescendo. De verwachtingen voor volgend jaar: de sponsor-inkomsten gaan gemiddeld met zeker 10 percent omhoog. Mis. Alleen de schuld gaat weer 10 percent omhoog. Theo Aalbers, voorzitter van FC Utrecht en voorzitter van de financiële commissie van de KNVB, schat de totale schuld van het betaald voetbal inmiddels op bijna 80 miljoen gulden, 10 percent meer dan vorig jaar. Maandag komt het bestuur betaald voetbal met een beleidsplan dat inhaakt op de treurige situatie bij veel clubs. Er moet gesaneerd èn wel drastisch. Onderstaand verhaal geeft aan hoe het betaald voetbal zichzelf en anderen voor de gek houdt. Over trucs van voorzitters, geblaat over cijfers die niet kloppen en over een penningmeester die het exploitatie-tekort stiekem uit eigen zak betaalt.

Theo Aalbers, financieel expert KNVB: 'Zeker twaalf clubs hebben geen bestaansrecht meer'

Liefst negen clubs in het betaalde voetbal zijn de afgelopen twee jaar van accountant veranderd. Twee redenen: de accountant belazerde of werd belazerd. Anders gezegd: de accountant verstrekte de licentie-commissie willens en wetens vervalste cijfers of de clubs gaven de accountant bewust verkeerde getallen.

Theo Aalbers: „Accountants kun je in het begin van alles wijsmaken, dat voetbal is een aparte materie. Maar als negen clubs hun accountant vervangen, maak je mij niet wijs dat dat aan die accountants ligt."
Volgens een anonieme expert wordt de voetbalbond al jaren bedonderd door clubs die niet werkelijk inzage willen geven in hun financiële huishouding. De licentiecommissie, een groepje rekenaars dat de begrotingen en jaarrekeningen van de clubs beoordeelt, mag boetes uitdelen. FC Den Haag en Dordrecht'90 hebben inmiddels ruim 10.000 gulden, respectievelijk ruim 15.000 gulden aan boetes aan de broek, omdat beide clubs maar niet voor de dag komen met hun accountantsverklaring.

Inzicht

FC Utrecht was wel op tijd met de stukken. De club heeft ook een naam op te houden. Theo Aalbers, de voorzitter, immers is bankier van beroep. „In het begin ging ik ook mee met de snelle emotie in de voetballerij, maar dat heb ik afgeleerd." Aalbers is niet apert zuinig, maar hecht wel aan een deugdelijke boekhouding en een gezonde balans. Hij is bijna een uitzondering in het wereldje.

Aalbers heeft als voorzitter van de financiële commissie van de KNVB een redelijk inzicht in de financiële stand van zaken in het profvoetbal. Hij las met genoegen dat het sectiebestuur van plan is twaalf clubs weg te saneren, maar heeft dat soort verhalen toch te vaak gehoord om echt geestdriftig te raken. „Over sanering wordt al jaren geluld, maar er gebeurt niks. Er is een instrument, de licentiecommissie, maar dat instrument wordt verkeerd gebruikt. Dan komen die clubs bij de beroepscommissie. Als die zich niet zou laten piepelen door de buitenwacht, VVCS en FBO en dergelijke, waren we zo van een zootje clubs af."

Want Aalbers weet als weinig anderen hoe slecht het profvoetbal er voor staat. „Alleen Ad Smits (penningmeester sectiebestuur betaald voetbal, red.), de licentiecommissie en het ambtelijk apparaat in Zeist weten precies hoe het zit. Dat bemoeilijkt de discussie natuurlijk. Ik denk persoonlijk dat de totale schuld met een 10 percent is toegenomen, tot een kleine 80 miljoen gulden. Maar misschien is het nog erger."

Hij kritiseert de clubs die het voetbalweekblad Voetbal International onlangs buitengewoon optimistische verwachtingen lieten afdrukken. „Bijna alle clubs rekenen op een verhoging van de inkomsten, van 10 tot zelfs 30 percent. Waar moet dat vandaan komen? De toeschouwersaantallen worden minder, de economische situatie is niet om over naar huis te schrijven. Dat heeft een weerslag op sponsoring. Normaal zijn wij bij FC Utrecht in maart alle reclameborden kwijt, nu waren we nog niet uitverkocht toen het seizoen al begonnen was. Terwijl wij een goed stadion hebben, regelmatig op televisie komen. Zou het bij ons slechter zijn dan elders?"

● *Theo Aalbers: „Het sectiebestuur zal het conflict moeten aangaan. Je kunt onmogelijk twaalf clubs plots licentie weigeren."* Foto: GPD/HANS GROENE

Rottigheid

Het tegendeel is waar; Utrecht heeft een gezonde huishouding in vergelijking met de meeste andere clubs. De rottigheid zit van hoog tot laag. Zo heeft Feyenoord inmiddels een schuld van 3,6 miljoen gulden aan voorzitter Jorien van den Herik. Zeker zo bruin bakt Vitesse het. Voorzitter Karel Aalbers (geen familie) is in Arnhem de man van de ideeën en het elan, penningmeester Jan Snellenburg betaalt. Eerder dit jaar zei Snellenburg, schatrijk geworden met een procédé voor niet-ontplofbare frisdrankflesjes, in besloten kring: 'Als mijn vrouw wist hoeveel geld ik in Vitesse steek, vraagt ze onmiddellijk echtscheiding aan'.

Mevrouw Snellenburg zou inderdaad schrikken, want haar man stopte Vitesse de afgelopen twee jaar liefst 2,6 miljoen gulden toe. Theo Aalbers: „Ik weet dat bij Vitesse al jaren iemand de tekorten aanzuivert, maar hoe het precies gaat bij Vitesse weet niemand. Ach, noem het de administratie van Kareltje... Want Vitesse heeft trucs uitgehaald, dat weet ik echt wel."

En zou mevrouw Van der Velde weten hoeveel geld echtgenoot Riemer als voorzitter van Heerenveen inmiddels in de kas van het Abe Lenstra-stadion heeft gestopt? Weet mevrouw Maes precies waarom ze bij Eindhoven zo blij zijn met haar man?

De zakenman Maes is in z'n eentje jaarlijks goed voor een slordige 300.000 gulden. Nu heeft Maes een administratief foutje gemaakt; zijn bedrijf blijkt geen 22 miljoen gulden winst gemaakt te hebben, maar juist een verlies van 19 miljoen te moeten boeken. Zou Maes komend seizoen Eindhoven wederom verblijden met een fijne gift? Bij Eindhoven denken ze van wel. „Betrokkenheid en zo."

Betrokkenheid

Het is deze betrokkenheid die toch ooit ophoudt, zoals de Molenaars (AZ), Eibrink (Zwolle), Van der Pennen (RKC), Stoop (Amsterdam/Den Haag), Van Dijk (Dordrecht), Maas (Willem II) of De Vries (Dordrecht) ooit stopten. De één ging dood, de ander kwam achter de tralies terecht, een derde kwam tot de conclusie dat het weggegooid geld betrof, nummer vier had niks meer weg te geven, een ander las in de krant dat de club failliet was verklaard.

Theo Aalbers kent het fenomeen van betalende bestuursleden. „We hebben voorgesteld in het reglement van de licentiecommissie de eis op te nemen dat één man niet meer dan 35 percent van de begroting voor zijn rekening mag nemen en dat er bankgaranties moeten komen. Toen is Cees den Braven pissig geworden, ja."

Den Braven is momenteel de bekendste geldschieter in het profvoetbal, vooral omdat zijn Dordrecht'90 ten dode is opgeschreven. Iedereen weet dat, behalve Den Braven zelf, die nog altijd vrolijk twee miljoen per jaar bijpast om de begroting rond te krijgen. Frappant: terwijl de club weken en weken te laat was met de jaarcijfers, werd gewoon onderhandeld met nieuwe spelers.

Theo Aalbers kent nog wel wat clubs die over enkele jaren gegarandeerd het loodje hebben gelegd. Hij is zelfs wantrouwig over Vitesse, dat nu toch echt lijkt te mogen beginnen met het Akzodrome.
„Ik vind het een fantastische prestatie van Karel als dat Akzodrome er komt. Maar ik ben nog steeds benieuwd naar het exploitatie-resultaat. Ik zou het risico nooit genomen hebben. Karel heeft een heel mooi, maar ook een duur elftal. Karel is een opportunist. Aan de andere kant: alleen een opportunist krijgt zoiets voor elkaar. Als het stadion er staat en als Vitesse de begroting naar 15 miljoen krijgt, heeft Karel gelijk gehad."

Recessie

Maar de bankier moet het eerst allemaal met eigen ogen zien. „De clubs rekenen dus weer op meer sponsorinkomsten. Maar er is recessie. Dan gaan bedrijven korten op uitgaven die niet direct effectief zijn, zoals sportsponsoring. De clubs hebben dan nu bijvoorbeeld 100 businessclub-leden en verwachten naar 150 te gaan. Gaat dat zomaar? Wij hadden er 100, afgelopen zomer kwamen er 28 bij. Maar 30 verlengden het contract niet! Je zag het deze zomer ook op de transfermarkt: er was sprake van een minimaal aantal transfers. Geen geld."

De toeschouwersaantallen deugen ook niet; bijna overal worden te vrolijke cijfers doorgegeven. Aalbers: „Dat doen wij ook. Utrecht-PSV trok ruim 2000 toeschouwers minder dan aan het ANP was doorgegeven. Hoe kun je een uur na de wedstrijd precies weten hoeveel mensen je had? En als het er echt heel weinig zijn, geef je er zeker wat meer op."

Erger is dat meevallers bijna overal meteen in de exploitatie worden gestopt. Onlangs kregen de clubs te horen dat ze eerst 85.000 of een ton, later nog eens 277.000 gulden extra van de KNVB kregen uit de bondswinst en de mediacontracten. Aalbers: „Je moet clubs verplichten, maar ook in staat stellen, geld te investeren in hun accommodatie. Daarom moet je ze geen ton in handen geven, maar verplichten met die ton een miljoen te lenen bij de bank. De KNVB moet dan garant staat. Dat oppotten van Zeist is flauwekul."

Hij drong zelf bij penningmeester Smits aan op uitkering van de KNVB-winst, hoewel Smits het grootste deel van het overschot wilde reserveren. „De KNVB had acht miljoen winst, Smits wilde 1,9 miljoen uitkeren en de rest oppotten. Ik heb geëist dat de helft, vier miljoe... werd uitgekeerd."

Dealen

Als hij geen voorzitter was v... de financiële commissie, zou ... zich nog heel wat anders opst... len, zegt hij. „Dan naaide ik ... een oor aan. Als voorzitter v... de financiële commissie kan ... dat niet maken. Het is dealen. Op die manier kreeg ooit RK... een licentie. Met 'dealen'. RK... kwam zelfs met een garantie v... een bedrijf uit Taiwan. Goed... keurd! Het eind van het RK... lied is bekend: de club ble... zich te hebben schuldig gema... aan een fraude van 1,7 miljoe... In het profvoetbal rommelt m... verder, met of zonder veroor... ling achter de rug. De KNV... stuurt al jaren papieren met ... commodatie-eisen naar de clu... De financieel deskundige: „... houdelijk komt er van dat bel... geen zak terecht. RBC kreeg ... stel om het stadion te renove... omdat er een nieuw stadion z... komen. Dat komt er niet, m... intussen heeft RBC niks hoe... doen om veiligheid en comfor... verbeteren. Geloof mij: stra... gaan burgemeesters echt 'e... masse' wedstrijden verbieden."

Bij de KNVB hebben ze be... kend dat de sponsorinkomste... zijn teruggelopen. Terwijl d... clubs rustig hogere bedragen op... nemen onder de noemer spon... sor-donaties! De expert: „Dat is de kern van het verhaal: de fi... nanciële situatie bij de clubs wordt steeds slechter, maar me... doet alsof het steeds beter gaat."

Argwaan

De verhoudingen moeten toch argwaan wekken. Eindhoven beurt per seizoen 160.000 gulden aan recette, manager Van Loon staat voor 100.000 gulden op de loonlijst. Basissalaris! Bij Helmond Sport, waar Van Loon tot vorig seizoen werkte, doet nu een VUT'er wat Van Loon ef... deed, voor niets. De club heeft geen gulden over en stapte weer eens naar de gemeente voor 'eenmalige' hulp.

Dat hebben de afgelopen jaren meer clubs gedaan. Wageningen verdween uiteindelijk, Zeeland ook. Er zullen er meer verdwijnen. In de eredivisie hebben FC Den Bosch (schuld: ruim drie miljoen gulden), Dordrecht en RKC weinig overlevingskansen. In de eerste divisie moeten Veendam, Emmen, NEC, Helmond Sport, Haarlem, Eindhoven, Telstar, TOP en Excelsior vrezen voor de toekomst.

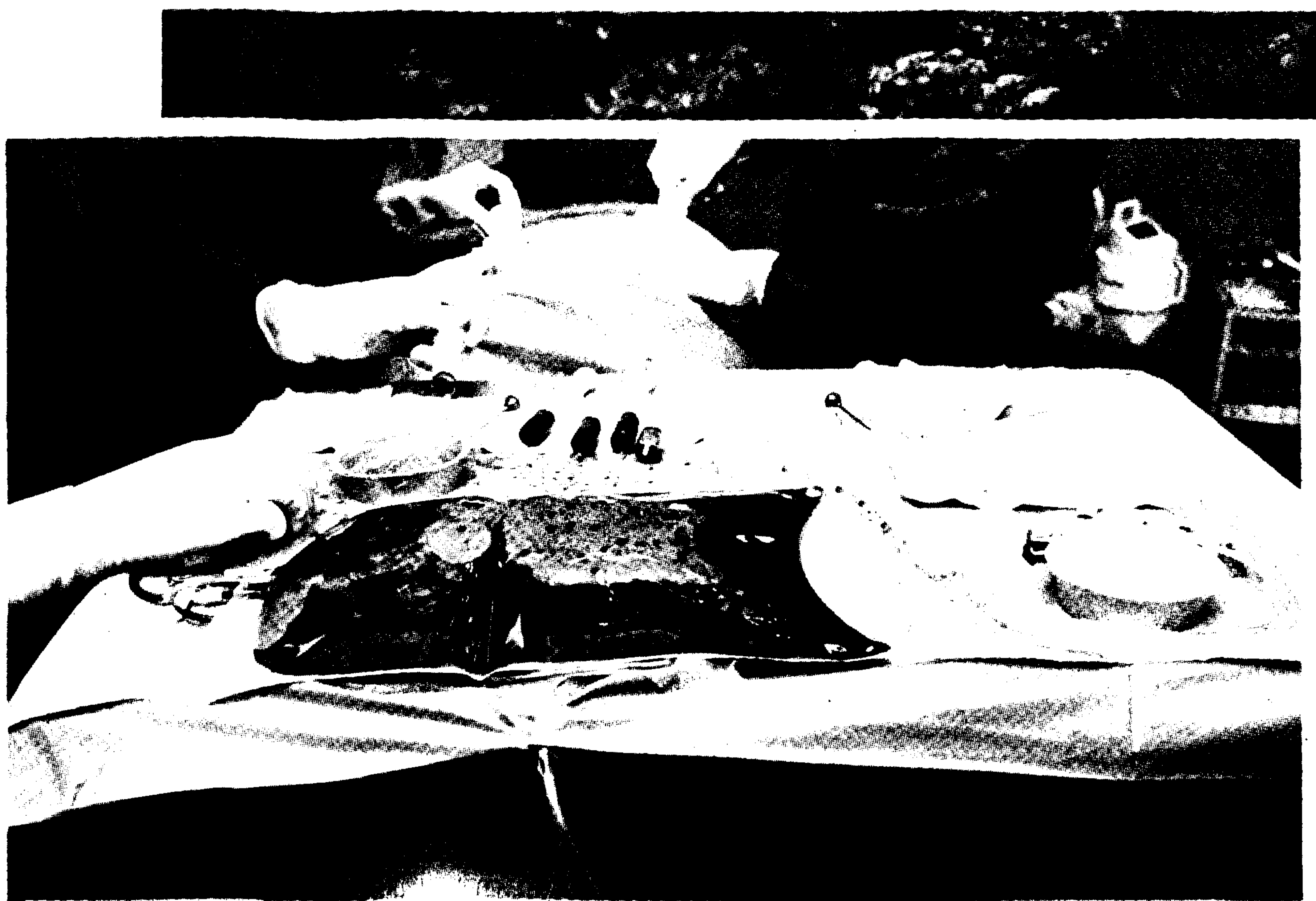
Het bestuur betaald voetbal zwaait nu met een beleidsplan èn portefeuille: als niet wordt geaccepteerd dat twaalf clubs moeten verdwijnen, dan verdwijnt het sectiebestuur zelf. De clubs willen een werkgroep die het beleidsplan eerst eens goed bestudeert. In januari kunnen dan knopen worden doorgehakt. Aalbers: „Een echte schifting kost tien tot twaalf clubs het bestaan. Het sectiebestuur zal het conflict moeten aangaan, dat is duidelijk. Je kunt ook niet alles meteen saneren, je kunt onmogelijk twaalf clubs plots een licentie weigeren. Maar zes wel."

imburgs agblad

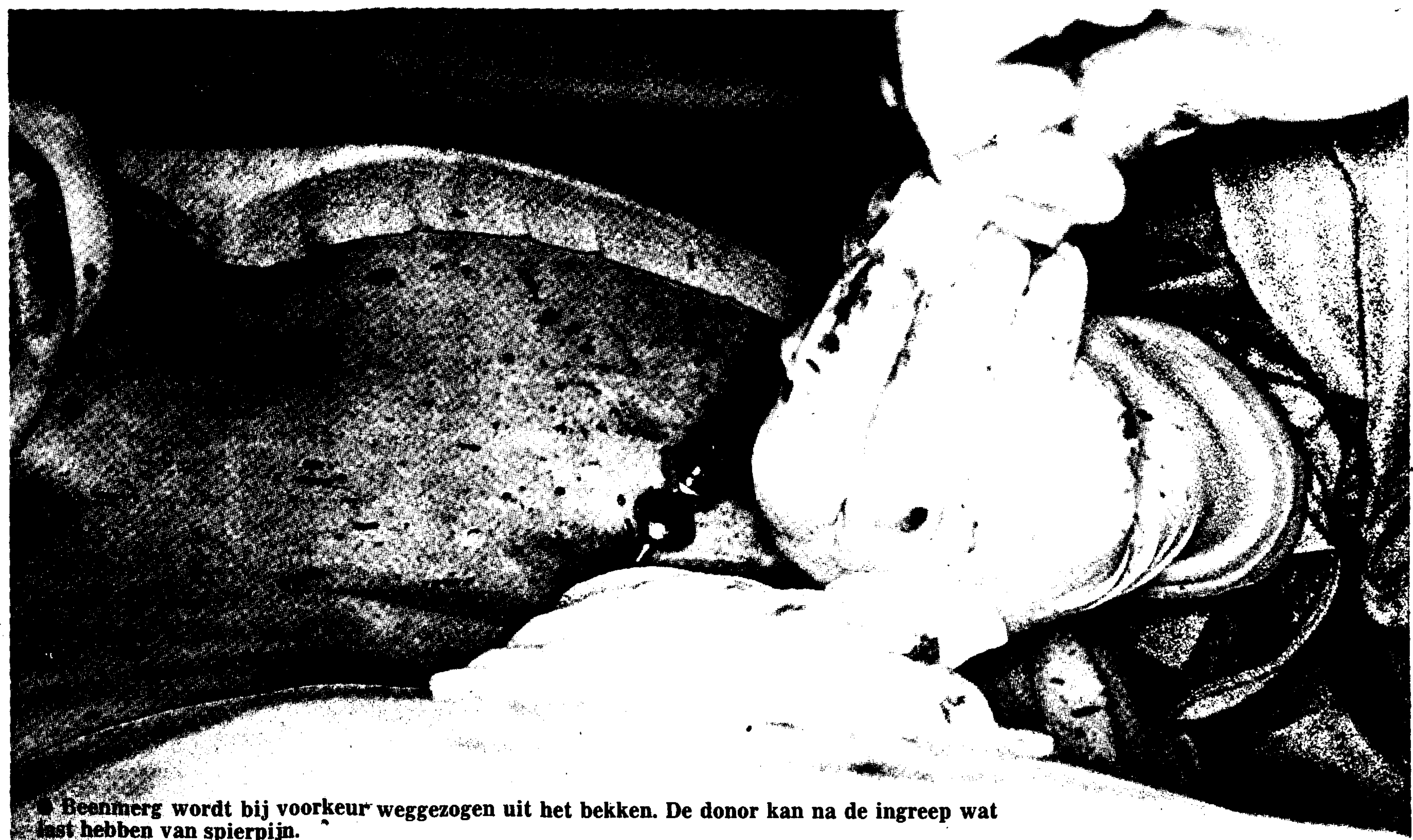
Operatie zonder chirurg

haemato-oncologische afde-
g van het Academisch Zieken-
s Maastricht bereikt in decem-
een mijlpaal: de vijftigste
nmergtransplantatie. Een in-
ep waar geen chirurg aan te
komt, zelfs geen mes.
kleine schaal werd zes jaar ge-
en in het Academisch Zieken-
s Maastricht begonnen met
nmergtransplantaties. Inmid-
s is het aantal uitgegroeid tot
n vijftien à twintig per jaar.
n beenmergtransplantatie kost
eveer een ton, indien been-
rg van de patiënt zelf wordt
ruikt. De prijs loopt behoor-
op als er een donor aan te pas
mt. Al die jaren hebben de
ktekostenverzekeraars geen
t betaald voor de transplanta-
s van beenmerg. De directie
n het ziekenhuis neemt zonder
rren alle kosten voor haar re-
ning. Inmiddels al weer vijftig
er.

Harry Schouten: ingewikkelde behandeling
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

● Beenmerg wordt bij voorkeur weggezogen uit het bekken. De donor kan na de ingreep wat last hebben van spierpijn.

● (Op de achtergrond) Dit donormerg is bruikbaar. Duide... ...n dat celdeling heeft plaatsgevonden. Het merg leeft.
ACADEMISCH ZIEKENHUIS MAASTRICHT

De vijfde etage van het Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM) op Randwijck. Interne geneeskunde. Vijf isolatiekamers die uitkijken op een nieuwbouwwijk. Vijf ruimten die vrijwel continu bezet zijn door patiënten die een beenmergtransplantatie hebben ondergaan of worden behandeld voor acute leukemie. Ze brengen er weken door zonder een hapje buitenlucht. De maaltijden worden nagenoeg bacterievrij geserveerd en de verpleegkundigen en artsen proberen zo steriel mogelijk de kamer te betreden. Voor velen is de beenmergtransplantatie het laatste wapen dat wordt ingezet in de strijd tegen een aantal vormen van kanker, zoals leukemie, lymfeklierkanker, de Ziekte van Kahler en soms borstkanker. Bij volwassenen wel te verstaan, want een beenmergtransplantatie bij kinderen is een heel ander verhaal.

Harry Schouten is hoofd van de afdeling haemato-oncologie. Sinds een jaar of drie werkt hij in Maastricht. Samen met Annemarie ten Haaft, Pierre Hupperets en Rob Jansen vormt hij het team specialisten. Daarnaast is er een groep ervaren en toegewijde verpleegkundigen die de basis vormen van het team. Het is druk op de afdeling. Sinds de academisering worden vrijwel alle transplantaties van Zuidlimburgers in Maastricht uitgevoerd. Maar ook Brabanders lijken steeds vaker de weg naar de Limburgse hoofdstad te vinden. Intussen hoeft vrijwel niemand meer de provincie uit voor deze ingreep, dank zij de goede samenwerking met de regionale instituten. Juist om te voorkomen dat patiënten een behandeling met kans op genezing zouden missen, werd in Maastricht in 1986 gestart met beenmergtransplantatie.

Vijftien tot twintig transplantaties met beenmerg van de patiënt zelf per jaar, zo'n 130 in heel Nederland, het zijn flinke getallen. Toch is leukemie een vrij zeldzame ziekte. „Gemiddeld komt een huisarts in zijn hele carrière een of twee gevallen tegen van acute leukemie. Er zijn natuurlijk wel symptomen die vaak voorkomen, bijvoorbeeld vermoeidheid, maar hoe vaak wordt een huisarts niet bezocht door een patiënt die moe is?" zegt Harry Schouten.

'Bij acute leukemie en lymfeklierkanker kan beenmergtransplantatie uitzicht bieden op genezing. Bij acute leukemie, bloedkanker wordt het in de volksmond weleens genoemd, is sprake van een een ongeremde aanmaak van witte bloedcellen in het beenmerg. Snel ingrijpen moet, want de toevoeging 'acuut' staat voor het agressieve karakter van deze vorm van kanker.

Vormen van kanker zijn op drie manieren te behandelen: opereren, bestralen en chemotherapie. De laatste mogelijkheid wordt doorgaans gebruikt bij het bestrijden van leukemie. Opereren kan niet omdat er geen sprake is van een lokale tumor, en de ziekte door het gehele lichaam zit. „En dan sta je voor een groot probleem. Hoe hoger de dosis die je gebruikt bij chemotherapie, des te groter is de kans op effect. Maar, dan komen de bijwerkingen om de hoek kijken. Met chemotherapie dood je wel de sneldelende slechte cellen, maar ook de normale cellen die zich snel vermenigvuldigen. Zoals die van maag- en darmkanaal en vooral: het beenmerg." De transplantatie wordt dan ook verricht direct na een zware behandeling met geneesmiddelen – die door Schouten wordt omschreven als 'een atoombommetje in het lichaam.'

Bijwerkingen als misselijkheid zijn te voorkomen met tabletten, maar beschadigd beenmerg moet worden 'vernieuwd'. Het beenmerg dat beschadigd raakt door de chemotherapie wordt weer 'gevoed' bij de transplantatie. Na de hoge dosis medicijnen zou het beenmerg anders niet meer in staat zijn om bloed aan te maken.

door
ANITA KEYDENER

De behandeling heet weliswaar 'transplantatie', maar ziet er uit als een transfusie, waarbij beenmerg van de patiënt zelf of een donor in de bloedbaan wordt gebracht. De transfusie met beenmerg brengt het proces op gang. Als het lichaam tenminste het donormerg accepteert.

Verreweg de meeste transplantaties worden uitgevoerd met beenmerg van de patiënt zelf. Het vinden van donormerg met dezelfde eigenschappen is een behoorlijke opgave.

Wat is nu een beenmergtransplantatie? De ingreep zelf lijkt heel eenvoudig. Beenmerg wordt of van een donor of van de patiënt zelf weggezogen met een naald. Meestal uit de beenderen van het bekken, waar zich veel actief beenmerg bevindt. Dat gebeurt onder plaatselijke verdoving; die afname wordt weliswaar verricht in een operatiekamer, maar er komt geen chirurg aan te pas; net als de transplantatie zelf verzorgt het team van Harry Schouten de afname. Ongeveer anderhalve liter beenmerg, vermengd met bloed, wordt weggezogen. De gever voelt na afloop slechts wat spierpijn. Vervolgens wordt het 'rode goedje' gecentrifugeerd en er blijft uiteindelijk maar 200 ml over. Wat niet wordt gebruikt, gaat via een transfusie terug naar de donor.

Het beenmerg wordt ingevroren in vloeibare stikstof op een temperatuur van 196 graden onder nul. Een dag later wordt een kleine hoeveelheid getest. Als het beenmerg cellen maakt, kan het diepgevroren merg bewaard blijven, desgewenst tot in lengte van jaren. Gemiddeld verstrijken veertien dagen tussen het moment van wegzuigen en de transplantatie. De patiënt verblijft op dat moment in de isolatiekamer en wacht af.

Tot zover is alles vrij simpel, als we Harry Schouten mogen geloven. Geen chirurg komt er aan te pas. Maar dan begint het karwei. De patiënt moet door een periode van infecties heen geholpen worden en dan komt het vakmanschap van het Maastrichtse team om de hoek kijken.

De patiënt is heel kwetsbaar in die periode van afzondering. Door de enorme hoeveelheid geneesmiddelen van de chemotherapie worden geen rode bloedcellen (die dienen voor zuurstoftransport), bloedplaatjes (voor de stolling) en witte bloedlichaampjes (afweer van infecties) gemaakt. Infecties die optreden gaan gepaard met koorts. Juist de strijd tegen al die bijwerkingen maakt de beenmergtransplanties duur en ingewikkeld. Transfusie van bloedplaatjes, toedienen van vloeibaar voedsel als de patiënt geen normaal voedsel verdraagt, de speciale antibiotica die nodig is. „Als het beperkt zou blijven tot het prikken van beenmerg en het toedienen ervan, kon iedereen het doen. Maar die tijd in de isolatiekamer, daar is de knowhow voor nodig."
Gemiddeld verblijft een patiënt drie tot vier weken in een isolatiekamer. De ene patiënt herstelt sneller dan de ander. Het duurt ongeveer een dag of tien voordat de specialist kan zien of het beenmerg weer witte bloedcellen aanmaakt.

Zodra er voldoende weerstand is opgebouwd kan de patiënt naar huis. Maar is hij dan ook genezen? „Ik waag me niet aan cijfers. Er is natuurlijk een klein aantal mensen dat de ingreep niet overleeft. Voor veel mensen echter brengt deze behandeling een grotere kans op genezing."

Van leeftijdsgrenzen kun je niet echt spreken. Toch durft het team een ingreep zelden aan als de patiënt ouder is dan een jaar of zestig. De kans op bijwerkingen of afstotingsverschijnselen is dan zo groot, dat je je af moet vragen of de kans op complicaties opweegt tegen de kans op genezing.

Nationaal en internationaal spreekt Maastricht een aardig woordje mee. Behandelprotocollen, ontwikkeld in de Limburgse hoofdstad, worden inmiddels ook in andere ziekenhuizen toegepast. Het AZM neemt ook deel aan een internationaal onderzoek naar de effecten van beenmergtransplantaties en chemotherapie, als twee verschillende behandelmethoden.

Dat beenmergtransplantaties de levenskansen bij acute leukemie en lymfeklierkanker verhogen is aangetoond. Anders ligt dat bij de behandeling van borstkanker. De gegevens die daarover bekend zijn, lijken positief, maar het onderzoek heeft nog een experimenteel karakter. „Als bij een operatie niet alle tumoren of uitzaaiingen kunnen worden weggehaald is chemotherapie een goede aanvulling, gecombineerd met beenmergtransplantatie. Maar ook hier geldt weer dat een hoge dosering het meeste effect heeft en dat de bijwerkingen rampzalig kunnen zijn."

Vijftigste beenmergtransplantatie in AZM

De R van december is weer in de maand en dat betekent koude neuzen, stamppot, maar vooral cadeautjes. Speelgoedfabrikanten en winkeliers storten hun reclamefilmpjes voor allerhande speelgoed massaal uit over de vaderlandse beeldbuis. Maar alleen die merken waarvan kinderen de Sterspot leuk vinden, maken kans op een plekje op de verlanglijst. Daarmee is de trend gezet: commercials voor kinderen zijn avontuurlijke miniseries of grappige tekenfilms met verdraaide stemmen, onverwachte situaties en kleurige effecten.

Kinderen boeien, ouders laten betalen

● *Maartje van Osch en Pim van der Linden: goede reclamespot moet aansluiten op de leefwereld van de kinderen.* Foto: GPD

DOOR BRENDA FILIPPO

Succesvol zijn de reclamespots waarvan kinderen spontaan de slogan meezingen of waarbij ze zich bij voorbaat verkneukelen op de komische situatie. De tijd dat ouders een pot pindakaas kochten om de vitaminen die erin zitten, is voorbij. Reclame heeft wel degelijk invloed op kinderen, en de kleine consumentjes hebben wel degelijk invloed op de uitgaven van hun ouders. Voor het bedrijfsleven is het dan ook interessant om kritisch naar de boodschap en het uiterlijk van de reclamespot te kijken. Vooral, omdat de markt van kinderen tussen 3 en 12 jaar in totaal 1.850.000 consumentjes omvat.

In deze 'cadeaumaand' zijn speelgoedfabrikanten en winkeliers vastbesloten een scherpe piek in hun omzetcijfers te realiseren. Daarom bedelven zij de consument onder stapels glanzende en kleurrijke folders. Of kopen ze massaal zendtijd in bij de Stichting Ether Reclame (Ster) en Kindernet. Populair zijn de Sterblokken rond uitzendingen van Telekids en Alles Kits.

Dat Barbie, Lego, Playmobil en Nintendo vaak op het beeldscherm verschijnen wil echter niet automatisch betekenen dat kinderen dit speelgoed ook inderdaad willen hebben. Als kinderen verveeld naar een Sterspot staren, kunnen fabrikanten en winkeliers hun hogere winstcijfers wel vergeten, concludeert reclamebureau Result uit Amstelveen.
Pim van der Linden en Maartje van Osch onderzochten aan welke voorwaarden reclame moet voldoen om bij kinderen het meeste effect te scoren.

Reclamefilmpjes moeten altijd één duidelijke boodschap uitdragen, stellen de onderzoekers vast. Bij de jonge kijker moet de spot bovendien een bepaalde emotie oproepen: vreugde, humor, avontuur. Duidelijk is dat een goede reclamespot moet aansluiten op de leefwereld van kinderen. „Je moet weten wat kinderen leuk vinden en daar gebruik van maken. Maar je moet ook rekening houden met hun eigenwaarde. Kinderen willen zich profileren, ze willen dat hun eigen ik door de buitenwereld wordt geaccepteerd," vertelt Pim van der Linden.

De kinderen van nu zijn kritisch. Ouders beschouwen hun kind steeds vroeger als een serieuze gesprekspartner, stelt psychologe Maartje van Osch. „Kinderen mogen zelfstandig zijn. Sterker nog: ouders verwachten dat. Ouders vinden zo'n kritische houding ook leuk. Mijn kind weet wat hij wil, hoor je dan."

Braaf

Deze verandering bij kinderen en ouders leidde er dan ook toe dat de reclame van Venz drastisch werd gemoderniseerd. In de oude spot stonden twee kinderen braaf onder een paraplu in de Venz-regen te zingen. „Kleine kinderen accepteren zo'n film nog wel. Maar een beetje kerel van vijf verwacht iets interessanters.
Mede daardoor ontstond de indruk dat Venz voor het kleine broertje is. Zo'n idee komt ook bij de ouders terecht. Zij denken dat Jantje van acht geen Venz meer wil hebben, dus kopen zij het niet meer," vertelt Venz-producent Jaap Berkenbosch.

Kinderen mogen meer, maar reclamemakers moeten de acteurtjes in hun filmpjes niet té onafhankelijk laten optreden. Dat stuit veel ouders tegen de borst. „Het is niet de bedoeling dat het kind de tiran in de winkelwagen wordt," stelt Van der Linden. Bovendien willen kinderen slechts een beetje onafhankelijk zijn. Zij willen ouder zijn, maar niet volwassen. De filmpjesmaker zal in zijn spot oudere kinderen moeten gebruiken. Maar zet de kinderen niet neer als kleine volwassenen, want dan haken ze onmiddellijk af.

Zo'n reclamefilm past niet meer in de belevingswereld van de kinderen van nu. Als voorbeeld dragen de onderzoekers het vruchtendrankje Taksi aan. In de vroeg Sterspot versierde een jong za resje een even jonge zakenma Terwijl zij haar roze boa om zij nek vlijt, moet de jonge kijker seffen dat Taksi 'een volwasse drankje is waar je nooit te jong voor bent'.

● *Kinderen weten ze precies wat ze willen hebben.* Foto: GPD

Herkenbaar

In de jaren negentig blijkt dat k deren zichzelf niet meer herke nen in de opgemaakte acteurtj Taksi moest de reclame aanpas Nu aait een olifant met zijn slu over het haar van een meisje. O verwachts toetert hij in haar oo

Succes verzekerd, de doelgroep ligt bij voorbaat dubbel voor de

Het is zaak dat ook reclame voo spelletjes, knuffelbeesten en bouwpakketten zulke reacties b kinderen te weeg brengt. Absol topper van dit jaar wordt het sp Nintendo, zo is alom de verwac ting. Reclamebureau Beaumont Bennett uit Utrecht maakte de ' wijkende' Sterspot voor de snel Super Nintendo.
Niets leuke grap (Taksi), niets avontuur (Venz), niets stripfigu (snoepjes als Hondescheten en Smultietjes). Het produkt staat centraal en niet het plezier dat j aan een reclame kan beleven. D jonge kijker krijgt in een ijltem de mogelijkheden van het spel voorgeschoteld.

„Volgens ons is het spel zo leuk om te zien dat we het als basis v het filmpje hebben gebruikt," v telt Ruud Dammann van Beaumont Bennett. Achteraf waarschijnlijk een goede zet, omdat reclamefilmpje daardoor ook ni misstaat tussen de programma' voor volwassenen. Omdat Ninte do een duur stukje speelgoed is, wordt het spel steeds meer een zinsaankoop, ontdekt Damman „De meeste Nintendo-reclame z je op Kindernet, en bij de progr ma's Telekids en Alles Kits. Ma ouderen blijken het ook pracht te vinden. Daarom zenden we o uit rond Goede Tijden Slechte T den en rond tien uur 's avonds."

Volgens Dammann weerhouden de prijzen ouders er niet van Nin tendo voor hun kinderen aan te schaffen. „Over het algemeen be len de ouders de hardware en de kinderen de spelletjes. Bovendie vindt er een levendige ruilhande plaats waardoor er eindeloos gespeeld kan worden."
Wel stelt hij vast dat er een duid lijke verschuiving plaatsvindt v cadeautjes in de wasmand op pa jesavond naar presentjes onder d kerstboom.

In de Club Nintendo servicelijn heeft de reclameman een prima graadmeter gevonden om te kijk of de reclame blijft aanslaan. Als niet weet hoe je verder moet met het spel, beantwoorden jongens e meisjes hier alle vragen.
„Er bellen zo'n drieduizend mensen per dag. Dat is een mooie gele genheid om eens een extra vraag te stellen."

DOOR SANTE BRUN

Algerijnse vrouw tussen keuken en Egyptische soap

Volkswijken van Algiers als Vieux Kouba en Sidi M'hammed zien de hele dag zwart van de mensen. Een onwaarschijnlijke mierenhoop in de smalle straten en op de brede boulevards, vrijwel allemaal te voet onderweg; ertussendoor wurmt zich een toeterende massa auto's en overvolle bussen, de straathandelaars en krantenverkopers worden bijkans onder de voet gelopen.
De menigte bestaat grotendeels uit mannen. Jonge mannen vooral, want dit land dat al vele jaren gebukt gaat onder een bevolkingsexplosie, telt vele kinderen, meer dan de helft van de bevolking bestaat uit mensen van beneden de achttien jaar.
Jongemannen dus, die voornamelijk zonder zichtbaar doel rondhangen en rondlopen.

Er moeten ongeveer even veel vrouwen, ook in deze leeftijdsklassen, zijn, maar wáár zijn die? Een artikel in Horizons, een van de nieuwere bladen in Algerije, licht een tipje van die sluier op. Het is een krant die zich sinds de machtsgreep na de laatste verkiezingen – mogelijk van hogerhand gedwongen, hoewel er officieel persvrijheid is – veilig heeft opgesteld achter de regering.

Die past, bij de handhaving van macht en orde, het vertrouwde recept toe: het binnenlands terrorisme, verpersoonlijkt in het islamitisch front FIS, wordt gesteund door een buitenlandse mogendheid, en dat is (uiteraard) Frankrijk.

Dat de krant het moeilijk zal krijgen als het FIS ooit aan de macht zou komen, lijkt duidelijk. De krant heeft ook nog een wekelijkse vrouwenpagina, waarop zelfs, naar goed 'burgerlijk' voorbeeld, een horoscoop staat.

Op diezelfde pagina stond onlangs een schrijnend verhaal van de hand van Razika Baghdad, dat een antwoord geeft op de vraag waar al die vrouwen zijn: ze doen het huishouden en kijken op de televisie naar Egyptische soaps.
Af en toe bezoeken ze het Turks bad. Onder welke omstandigheden velen van hen leven valt af te leiden uit een paar interviews op die pagina.

Neem Salima, 26 jaar oud. Haar vader heeft haar, om haar niet bekende redenen, op haar veertiende van school gehaald. Ze mag slechts de deur uit om naar het Turks bad te gaan; boodschappen doen of kleren kopen mag ze niet. 'Mijn vader verzorgt dat allemaal. Als ik me ooit beklaag, krijg ik verwijten van mijn moeder, ze zegt dat een vrouw bij de huiselijke haard duizend maal meer waard is dan een vrouw die werkt of studeert.' Met haar vader valt niet te praten; maar haar dromen laat Salima zich niet afnemen: ze had ooit graag stewardess willen worden, en daar denkt ze vaak aan.

Fatiha is 34. Op haar vijftiende werd ze van school gehaald. Vier jaar later heeft haar vader haar, zonder haar iets te vragen, uitgehuwelijkt aan een man die ze nog nooit had gezien. 'In mijn schoonfamilie was ik niet meer dan een dienstmeid. Mijn man zag ik maar een maand per jaar, want hij werkt in Frankrijk.' Na vier jaar – ze had inmiddels twee kinderen – had ze er genoeg van. De kinderen waren ziek en ze kreeg geen geld om medicijnen te kopen. Toen haar man korte tijd later thuis kwam raapte ze haar moed bij elkaar en besloot eens ernstig met hem te praten. 'Ik eiste dat hij me zou meenemen naar Frankrijk.' Ze werd echter totaal verpletterd door zijn antwoord: hij had in Parijs vrouw en kinderen en had Fatiha allen maar getrouwd om zijn ouders een plezier te doen.

Fatiha liet zich van hem scheiden en trok weer bij haar ouders in; die weigerden echter haar kinderen op te nemen. Die verblijven nu bij haar ex-schoonouders en Fatiha krijgt hen maar eens in de maand te zien.

Een baan kan ze niet vinden, haar familie verzet zich tegen elk initiatief in die richting. 'Mijn leven is geofferd op het altaar van de traditie,' zegt ze verbitterd.
Ook zij heeft nog slechts de tv, ze stelt zichzelf daarbij steeds voor in de rol van de grootste sterren...
Nouara, 32 jaar, kan nauwelijks meer slapen. Ook zij is vroeg van school gehaald, om haar zieke moeder te helpen in het huishouden. Als oudste van vijf kinderen heeft ze een deel van de opvoeding van haar twee jongste broers op zich genomen. Haar broers, inmiddels volwassen, terroriseren haar, elk op zijn eigen manier.
'Hun eigen vrouwen mogen uitgaan, werken, zich opmaken, dure kleren kopen. Maar ik ben een slaaf, die zich niet eens mag beklagen.' Een buurvrouw heeft haar onlangs voorgesteld te komen werken in haar naai-atelier.
'Maar haar broers vonden dat het haar aan niets ontbrak en ze dus niet hoefde te werken. 'Maar ik voed dan ook hun kinderen op,' zegt Nouara.

De schrijfster van het artikel zegt nog een tiental andere vrouwen te hebben gesproken. Aan het eind heeft ze een stichtelijk advies: houd moed, wees geduldig, houd jezelf voor dat er andere vrouwen zijn die het nog slechter hebben dan jij. Ongelukkig zijn alleen zij, die het gevoel hebben ongelukkig te zijn, besluit ze.
Hoe dan ook, in Algerije – en menig ander islamitisch land – zijn duizenden vrouwen ondergedompeld in dit soort uitzichtloos, feitelijk onmenselijk bestaan. Een echt Assepoesterbestaan. Als je een paar dagen in Algiers verblijft kom je ook in contact met vrouwen die wel stewardess of toeristengids zijn, of als ambtenaar werken op een ministerie of bij een bank.
Maar ook zij voelen zich onderdrukt, vooral door vaders die willen dat ze een sluier dragen, die hen vrijwel alles verbieden, die er tegen zijn dat ze werken.
Ook broers spelen minder frissen rollen. Menige vrouw moet haar salaris afdragen ten behoeve van broers die zelf geen trek hebben om te werken.
Dat alles wordt nog verhevigd door het feit dat in Algiers een schreeuwende woningnood bestaat; miljoenen mensen leven boven op elkaar in benauwde vooroorlogse huurkazernes of primitieve flats in sovjetstijl.

Vele vrouwen, vooral in Algiers, nemen – schuchter – contact op met buitenlanders; ze willen werken in Europa, met name in Frankrijk, omdat ze meestal vloeiend Frans spreken.
Ze worden niet eens afgeschrikt door het steeds strenger wordende immigratiebeleid in Europa: niets is zo erg als het eigen land...

Eerst wat cijfers. Kil en keurig. Sinds 1890, het bouwjaar van de elektrische stoel, zijn in de Verenigde Staten zeker achtduizend doodvonnissen voltrokken. Het aantal illegale executies bungelt rond de 3600.

In naam der wet geëxecuteerd door middel van elektriciteit, gas, een stuk touw, kogels of een spuit. Stuk voor stuk gegarandeerd dodelijk. Maar deze garantie is een dooddoener. Want geklungeld wordt er nog altijd op de grens van leven en dood. Zo blijkt uit *Until you are dead*, het pas verschenen boek over de geschiedenis van de doodstraf in Amerika.

Juist dat gepruts met de dood roept emoties op. Tegenstanders gebruiken het als argument om het onmenselijke van legale executies te onderstrepen. Voorstanders, en dat zijn vier van de vijf Amerikanen, halen hun schouders op. Voor hen is de doodstraf het symbool van wraak voor de 22.000 moorden jaarlijks.

Velen vinden bovendien dat de laatste straf zeker pijn moet doen. Gelukkig verbiedt de Grondwet wrede en/of ongewone executies. Dood door injectie geniet momenteel dan ook de voorkeur in twintig van de zesendertig staten in de VS waar de doodstraf nog leeft. In sommige staten kun je kiezen tussen de gaskamer of de naald. In weer andere tussen de elektrische stoel, de dodelijke spuit of de kogel.

In de 36 staten die nog altijd de doodstraf kennen, wachten momenteel 2124 gedoemden in *death row*. Veertien staten hebben de finale vergelding afgeschaft. New York hoort daar ook bij. Terwijl juist in deze staat voor het eerst een boef op 'Old Sparky' is gezet. Een inkijk in drie kamers van de dood.

● *De brancard in de Huntsville-gevangenis in Texas, die wordt gebruikt voor executies met behulp van de injectiespuit.* Foto: AP

Prutsen op grens van leven en dood

Sterven als een man.
Meer wensen heeft William Kemmler niet, die vroege ochtend op 6 augustus 1890 in Auburn, New York.
Tegen zijn cipier Durston grapt de moordenaar van Buffalo: „Als jij het in elkaar klapt, hou ik me ook goed."

Vier minuten over half zeven wijst de bajesklok als Kemmler in de hoge eikehouten stoel gaat zitten.
Cipier Durston, lijkbleek van spanning, laat hem meteen opstaan.
Met een mes jast hij nog gauw een stuk achter uit de broek van Kemmler. Want daar komt de tweede elektrode. Net boven zijn billen.
De eerste plug wordt met een vochtige spons vastgeklemd op het zojuist kaalgeknipte stuk boven op het hoofd.
Acht riemen houden Kemmler op zijn plaats. „Eentje mag iets losser," denkt de moordenaar hardop mee.
En knikt tevreden als de riem minder knelt.
Dokter Edward Spitzka knikt: „All right. God zegene je."

Een deur verder start elektricien Edwin F. Davis de voor achtduizend dollar op de kop getikte Westinghouse-dynamo's.
Kemmler's schouders bonken tegen de riemen. Zijn gezicht zit meteens vol rode vlekken.
Zeventien zinderende seconden later schakelt Davis tevreden de stroom uit. Kemmler hangt erbij als een lappen pop.
Net als cipier Durston een van de riemen losgespt, slaakt de verse dode een grafdiepe zucht.
De vijfentwintig getuigen schrikken zich bijna dood.
Dokter Spitzka sluit meteen kort met de elektricien: „Vlug, schakel de stroom weer in."
Het hoofd van de stervende stakker beukt tegen het eikehouten rugleuning.
Meer dan een minuut later slaat Kemmlers hart niet meer.
In de dodenkamer stinkt het naar verschroeid vlees. De spons op het hoofd is aangebrand.
Negen minuten voor zeven wijst de bajesklok.

☆ ☆ ☆

Geschokt brengen ooggetuigen verslag uit van 's werelds eerste elektrokutie.
Elektricien/beul Edwin F. Davis worstelt met wisselende emoties.
Een jaartje eerder tijdens proeven in het laboratorium van Thomas Alva Edison in New Jersey is er geen vuiltje aan de lucht. Vier honden overleven een stoot van vijfhonderd volt niet. Duizend volt is ook een paard te veel. Hoe komt het toch dat Kemmler er zo lang de spanning in weet te houden, peinst Amerika's eerste stroombeul.
Intussen staat de pers het schuim op de mond. Hoezo een humane dood op de elektrische stoel? Kemmler is letterlijk dood gesudderd!
Newyorks gouverneur David B. Hill houdt voet bij stuk. „Ophangen dateert uit de duistere middeleeuwen." En schopt daarmee met plezier tegen het zere been van Engeland waar de galg tot 1969 heel gewoon was.

Een jaar later, op 7 juli 1891, staan er vier moordenaars klaar voor de allerlaatste zit. De pers moet mooi buiten de gevangenisdeur blijven. Om de journalisten toch terwille te zijn, zal een cipier na elke 'elektromort' een vlag uitsteken, telkens anders van kleur. De zwarte vlag is voor de neger onder de vier verdoemden. Omdat voetstoots wordt aangenomen dat het zwarte ras dikkere schedels heeft, krijgt de neger een stroomstoot extra.

☆ ☆ ☆

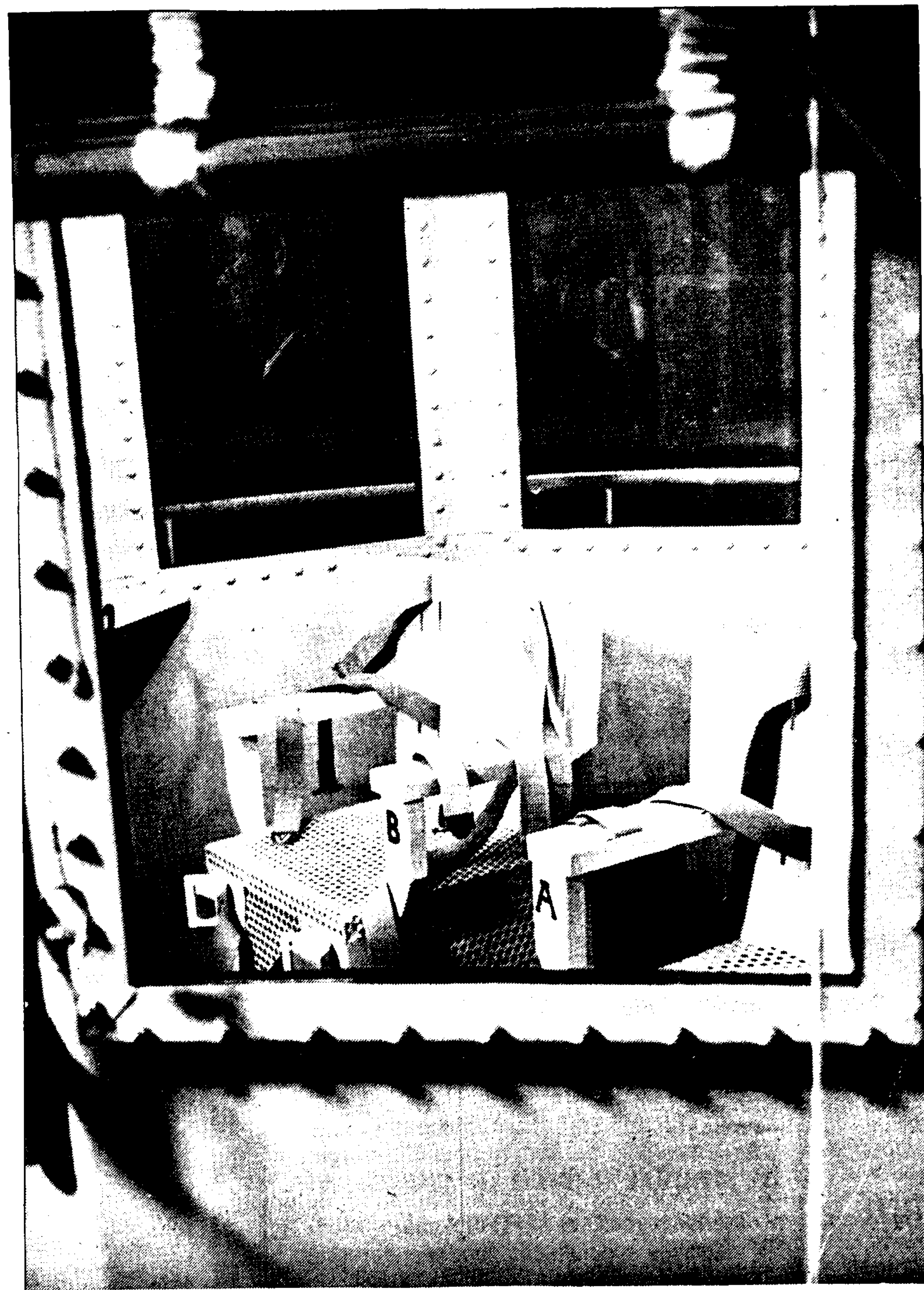
Blijkbaar is er opnieuw een potje van gemaakt. Want Edison brengt haastig licht in de haperende kamer van de dood. Leg de handen voortaan in water. Dan komt er geen kink in de stroomkabel, voorspelt de uitvinder van het elektrisch licht.
De methode wordt een jaar later uitgeprobeerd op moordenaar Charles E. McElvaine, voor wie de stoel klaar staat in de Sing Sing van New York. Zijn vastgebonden handen steken potsierlijk in twee kannen water.
Na vijftig geladen seconden leeft hij nog steeds. Opnieuw een stoot van zesendertig seconden. Uit de waterkannen krinkelt stoom. En weer die walm van geroosterd vlees. Vonken knetteren. Sinds die dag heet de elektrische stoel 'Old Sparky'.

Thomas Edison voelt dat zijn oplossing geen hout snijdt.
Even later ontdekken deskundigen het keukengeheim van een geslaagde elektrokutie. De spanning moet minstens 2000 volt zijn. Die laat je vrij in drie dodelijke porties. Eerst drie seconden van 2000 volt. Dan 57 seconden lang op 500 volt. Om helemaal zeker te zijn nog even terug naar 2000 volt. En dat terwijl Kemmler 'slechts' 700 volt kreeg toegediend.

Stroombeul Edwin F. Davis krijgt er handigheid in. Van 1890 tot 1914 haalt hij voor vijftig dollar per persoon 240 keer de handle over. Aan hem de eer op 20 maart 1899 de eerste vrouw op 'Old Sparky' te laten sterven. Martha Garretson Place moet sterven omdat ze uit jaloezie haar stiefdochter heeft vermoord.

● *'Old Sparky' in gebruik – in een moderne vorm.* Foto: ANP

● *De gaskamer van San Quentin: let op de twee stoelen.* Foto: ANP

Als Davis in 1914 met pensioen gaat, staan er honderden in de rij voor zijn beulsbaan. Een op vijf is een vrouw.

door
HANS TOONEN

De baan betaalt beter: 150 dollar p.p. De beroemdste beul is Robert Greene Elliott, goed voor 387 elektrokuties waaronder die van het beroemde, vermeend anarchistische tweetal Bartholomeo Vanzetti en Nicola Sacco (1927) en van Bruno Hauptmann (1936), kidnapper en moordenaar van de zoon van de legendarische vliegenier Charles Lindbergh.

☆ ☆ ☆

Mag de doodstraf ook pijnlijk zijn? *Hell yes*, gnuiven de voorstanders. Want pijn hoort bij straf. Vandaar dat ze ook niet zijn weg te slaan op de doemdag van een ter dood veroordeelde.
Neem Ted Bundy, moordenaar van zestien vrouwen. Als hij op 24 januari 1989 in Florida op de stoel moet, gillen de toegestroomde ramptoeristen: *Thank God it's Fryday*' en '*Burn, Bundy, Burn*'.
Om een vinger achter de waarheid te krijgen, belooft een van de verdoemden aan beul Elliott dat hij zijn pink zal bewegen zodra hij pijn voelt. Al na de eerste seconde geeft de meelevende misdadiger geen enkel teken van leven.
Hoewel experts volhouden dat het pijncentrum in je hersenen meteen verlamd raakt van 2000 volt, neemt geen enkel land (uitgezonderd China en heel even de Filippijnen) de elektrische stoel over.
Spanje blijft zijn wurgpaal trouw. Engeland, net als tal van andere landen, zweert bij een lang stuk touw. Arabische landen blijven met het bijltje hakken.

☆ ☆ ☆

Ook in Amerika zelf zoekt justitie naar de menselijke dood.
Nevada, begin deze eeuw nog symbool van het Wilde Westen, wil zijn imago verbeteren. En kiest voor gas ofwel *the big sleep*'. Idee komt van toxicoloog dr. Allen McLean Hamilton. Fluitje van een cent, meent hij. Als de dagen van een ter dood veroordeelde geteld zijn, verkas je hem/haar gewoon naar een luchtdichte cel met twee gaatjes.

Eentje voor zuurstof. De andere voor blauwzuurgas. 's Nachts als de verdoemde toch ligt te slapen, laat je ongemerkt het gas vrij. Geen sprake van, bast de rechter, tikkend op het achtste amendement van de Grondwet dat een ongewone executie verbiedt. Belangrijker nog is de voorwaarde dat de veroordeelde zich bewust moet zijn van zijn laatste levensuur.

☆ ☆ ☆

In de staatsgevangenis van Carson City, Nevada, wordt alvast een oude kapperswinkel luchtdicht vertimmerd. Ongediertebestrijder E.B. Walker uit het naburige Californië is ervaren genoeg voor de eerste gasdoding. Deze eer krijgt Gee Jon, een Chinese gangster uit San Francisco voor de huurmoord op een oude landgenoot.
Het vriest licht, die ochtend van 8 februari 1924 als Gee Jon om twintig over negen huilend de gaskamer binnenkomt. Een van de bewakers die hem vast moet snoeren, is op van de zenuwen. Nauwelijks klaar, holt hij de kille kamer uit. Draait de deur luchtdicht. En vergeet zijn collega, die nog geen seconde later doodsbenauwd op de deur bonst.
Dertig getuigen kijken toe als beul Walker het vloeibare blauwzuur via een slangetje onder de stoel laat ontsnappen. Onderweg moet de vloeistof bij een temperatuur van 23 graden Celsius vanzelf vergassen in amandelgeur.
Mooi niet. De onverwachte vrieskou verhindert dit proces. Onder de stoel van de ongelukkige ligt nu een gifplas die tergend langzaam verdampt. Of Gee Jon al dood is, blijft gissen. Twintig over twaalf, bijna drie uur later, is de geur van de dood afgezogen.
Een 'schone' dood, verzucht Nevada voorzichtig. En goedkoop. Een zakje blauwzuurkorrels kost afgepast $ 1,80.

☆ ☆ ☆

De eerste echte, achtkantige gaskamer, slim voorzien van twee stoelen, verschijnt in San Quentin, het strafeiland in de baai van San Francisco. Niks geen gemier met slangetjes. Maar gewoon twee zakjes met blauwzuur. Daarvan valt er een – terwille van hun gemoedsrust weten de bedienaars nooit welke – via een eenvoudige handeling in een bakje water. Enkele seconden later kruipt het dodelijke gas omhoog naar de vastgesnoerde veroordeelde. Elf minuten later hoort de dokter geen hartslag meer via de stethoscoop, vooraf vastgehecht op de borst van de bandiet. Tenminste, als alles vlekkeloos verloopt. En dat lukt niet altijd. Op 18 april 1956, vlak voor zijn executie, snijdt Robert O'Pierce zijn keel open. In plaats van naar de ziekenboeg sleuren de cipiers hem de gaskamer in waar O'Pierce nog lang genoeg leeft om in naam der wet te stikken.

Omdat de gasbeulen anoniem hun werk doen voor $ 125 per persoon en een week verlof, zijn in deze kamer van de dood alleen de slachtoffers alom bekend. Beroemd en tragisch is de strijd van Caryl Chessman, bijgenaamd de 'zwaailicht-bandiet'. Niet in het minst dankzij zijn IQ van 136 en de sympathie van de hele wereld lukt het hem elf jaar zijn leven te rekken. Acht keer zit hij riemstrak op de stoel. Even vaak mag hij weer terug naar cel 2455.

Op 2 mei 1960, drie minuten over tien, kringelt het blauwzuurgas ook langs zijn broekspijpen omhoog.
Twee minuten later rinkelt de telefoon. Rechter Goodman verleent opnieuw uitstel. Chessman heeft dan al diep en voor het laatst ingeademd.

☆ ☆ ☆

Moe van wereldwijde kritiek op zijn executies stelt Amerika in 1967 een moratorium in. Tot nader order blijft iedere ter dood veroordeelde in '*death row*'. Als in 1976 de elektrische stoel en gaskamer weer worden opgepoetst, herbergen de dodencellen vlot 600 verdoemden. In dat jaar schiet de zwarte junk Charlie Brooks in Texas een autoverkoper pardoes dood. Op 6 december 1982 krijgt Brooks bezoek van medisch-directeur dr. Ralph Gray. Of hij zijn hemdsmouwen wil oprollen. Kijken of zijn aderen stevig genoeg zijn voor de nieuwste doodstraf: een dodelijke injectie.
Een dag later is het al '*high noon*'. Negen minuten over twaalf ligt Brooks op een witte brancard. Vanachter een muur komen drie slangetjes. De een is gevuld met natrium thiopental ofwel het 'waarheidsserum'. De andere met pavulon, een dodelijk plantaardig gif waarin Amazone-indianen hun pijlen dopen. De derde bevat het hartverlammende kaliumchloride. Samen vormen ze een dodelijke cocktail die uitkomt in een vierde slangetje, vastgeprikt in Brooks' onderarm met daarop getatoeëerd: *I was born to die*.

Natuurlijk is Amerika ook tegen deze doodsprik te hoop gelopen. Juristen vrezen nog steeds dat jury's voortaan te gemakkelijk een verdachte ter dood veroordelen. Protest komt er ook uit onverwachte hoek. In 1980 beweren ter dood veroordeelden in Oklahoma en Texas dat het nog maar de vraag is of deze 'moordmix' geschikt is om mensen te doden. Vijf jaar later wijst ook het Hooggerechtshof de eis tot stopzetting af. Anderen blijven er bij dat de doodstraf pijn moet doen. *Big deal*, zo'n prikje.

Wie gevangen zit in de schaduw van de dood voelt het toch anders.

Van veel Amerikanen mag vergelding ook pijn doen

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGID

ZATERDAG 28 NOVEMBER 13.00 TOT 15.00 UUR BANEN INFORMATIEDAG DAVIDSON MARLEY B.V.

Bent u op zoek naar een prima baan, kom dan op **zaterdag 28 november** bij **Davidson Marley** aan.

Heeft u interesse in een **produktie-baan in 3 ploegen**, dan kunt u zich **vanaf 13.00 uur** bij ons vervoegen.

U kunt zich inschrijven en informeren, en zo persoonlijk bij ons solliciteren.

200 produktie-mensen is wat wij vragen, die **teamwork, flexibiliteit** en inzet hoog in het vaandel dragen.

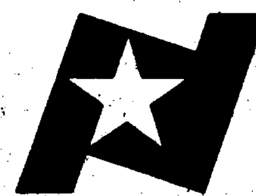
Iedereen die meer wil weten, zullen wij van harte welkom heten.

ZATERDAG VAN
13.00 TOT 15.00 UUR
BANEN INFORMATIEDAG

DAVIDSON MARLEY B.V.

Davidson Marley B.V. Verloren van Themaatweg 7 Born (NL.)

N.V. Nutsbedrijven Maastricht is een horizontaal geïntegreerd bedrijf voor de levering van elektriciteit, gas, water en CAI-signalen, alsmede voor de verhuur en het onderhoud van gasgeisers en c.v.-ketels binnen de gemeente Maastricht.

De afdeling Economische en Financiële Zaken is o.a. belast met het voorbereiden en ondersteunen van beleidsbeslissingen in financieel en economisch opzicht, het uitoefenen van de controlefunctie, de samenstelling van de jaarrekening, het opstellen van begrotingen en meerjarenramingen.

Bij deze afdeling bestaat een vacature voor een:

medewerker Economische en Financiële Zaken (m/v)

voor 38 uur/week
vacaturenummer: 30

Functie-inhoud:
- het verrichten van financieel-economische onderzoeken t.b.v. beleidsvoorbereiding en beleidsadvisering;
- het beschrijven van de administratieve organisatie;
- het verzamelen en verwerken van statistische informatie;
- het uitvoeren van werkzaamheden i.v.m. interne controle;
- medewerking verlenen aan het opstellen van begrotingen, meerjarenplannen, jaarverslagen e.d.

Functie-eisen:
- HEAO-opleiding, bedrijfseconomische richting, danwel, door opleiding en ervaring verkregen, gelijkwaardig niveau;
- ervaring met (onderdeel van) genoemde werkzaamheden;
- kennis van c.q. ervaring met automatisering;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid en goede contactuele vaardigheden.

Salaris en arbeidsvoorwaarden:
Het aanvangssalaris bedraagt in principe maximaal ƒ 4496,00 bruto per maand. Bij volledige functievervulling is een doorgroei tot maximaal ƒ 5987,00 bruto per maand mogelijk.
Het salaris zal, afhankelijk van opleiding en ervaring, nader worden bepaald. De arbeidsvoorwaarden van de Energie- en Nutsbedrijven-CAO zijn van toepassing.
[illegible] en het CAV-uitkeringen [illegible] medische keuring maken deel uit van de selectieprocedure.

Inlichtingen omtrent de functie kunnen worden verkregen bij de heer H. Paulussen, hoofd van de afdeling, telefoon 043-292651, of mevrouw M. Boerma, personeelsadviseur, telefoon 043-292609.

Reacties binnen 14 dagen na het verschijnen van de advertentie zenden aan de directie van N.V. Nutsbedrijven Maastricht, postbus 1042, 6201 MJ Maastricht, onder vermelding van het vacaturenummer: 30 op enveloppe en brief.

NUTSBEDRIJVEN
MAASTRICHT
elektriciteit gas water cai

OOK DIE 50 FOLDERS VERSPREIDEN WE. NET ZO GOED ALS DIE 5 MILJOEN...

Bel Spiral als 't betrouwbaar verspreid moet worden!

Fabriekstraat 7, 5981 PK Horst, telefoon 04709-84222. **SPIRAL** Postbus 6094, 5980 AB Horst, fax 04709-84333.

DRAAG EEN STEENTJE BIJ!

een school in het kinderdorp

JOAO PESSOA BRAZILIË

Het comité Heerlen van SOS-Kinderdorpen zal in Joao Pessoa de bestaande kleuter- en lagereschool uitbreiden. In de toekomst is de school ook bestemd voor de kinderen uit de sloppenwijken in de buurt van het kinderdorp.
Teneinde ook een verandering in de leefsituatie van deze kinderen te brengen is veel geld nodig. Het comité Heerlen van SOS-Kinderdorpen vraagt daarom uw hulp.

DOOR ƒ20,00 OVER TE MAKEN, KOOPT U SYMBOLISCH EEN STEEN VOOR DE SCHOOL.

U kunt dit bedrag overmaken naar Rabobank Heerlen, nr. 11.99.11.191 t.a.v. SOS-Kinderdorpen, schoolactie. (girorekening Rabobank: 10.30.856). Inlichtingen: Mevr. I. Philips-Lambrecht, Comité Heerlen SOS-Kinderdorpen. Tel.: 045-412786.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

Erkend door de minister van onderwijs en wetenschappen op grond van de Wet op de erkende onderwijsinstellingen voorzover het onderwijs binnen de reikwijdte van de wet valt.

In januari starten de cursussen
- ★ leerlaans voor het SEPR-diploma;
- ★ medische specialisatie voor secretaresse;
- ★ machineschrijven;
- ★ tekstverwerking Word Perfect 5.0 of 5.1;
- ★ stenografie;
- ★ notuleren;
- ★ kantoor- en secretariaatspraktijk.

Informatie en aanmelding:
Raadhuisplein 15, Heerlen, tel. 045-713717.

A Simons
Computeropleidingen

Erkend door de minister van onderwijs en wetenschappen op grond van de Wet op de erkende onderwijsinstellingen.

In JANUARI starten de cursussen:
- MACHINESCHRIJVEN
- TEKSTVERWERKING
  Word Perfect 5.1
  basis- en secretariaatsexamens
- DATABASE IV
- STARTCURSUS PC/MS-DOS

- Wij verzorgen thans ook de cursus Tekstverwerking Specialist (TVS)
- Ook voor spoed-, privé- en bedrijfscursussen
- U kunt inschrijven t/m 10 december a.s.

De cursussen worden gegeven in onze lokatie aan de EISENHOWERSTRAAT 5, BRUNSSUM.

Geïnteresseerd?
Informatie en aanmelding:
Dr. M.L. Kinglaan 167
6431 VL Hoensbroek
tel. 045-228004,
b.g.g. 045-259674. Vraag de brochure aan!

Beëdigd makelaar onroerende goederen worden!

(SVM diploma, het enig landelijk erkend diploma waardoor een beschermde titel kan worden verkregen).

Examen april 1994 of 1995

AVONDOPLEIDING, aanvang eind januari 1993
DAGOPLEIDING (30 lesuren per week), aanvang begin september 1993, (uitsluitend te Groningen en Utrecht)

Cursusplaatsen: Leeuwarden, Heerenveen, Groningen, Assen, Zwolle, Utrecht, Den Haag, Sittard en Amsterdam.

Opleidingsinstituut
A.D. Buitenwerf/ADB College
Nieuweweg 28, 9301 GS Roden
Telefoon 05908-18090*
B.g.g. 05908-13377 (dhr. A.D. Buitenwerf) / 05908-12499 (Mej. G. Lenstra)
Fax 05908-16300. Ook 's avonds en zaterdags bereikbaar.

HZ

Dus jij wilt zo graag een stage in het buitenland?

Hoger Economisch en Administratief Onderwijs

Wij hebben al een plaats voor je gereserveerd. Kom hem even bevestigen...

Voorlichtingsdag: 12 december 10.00 tot 16.00 uur.

Naast informatie over studeren in het buitenland, krijg je inlichtingen over alle studiemogelijkheden aan de HEAO. Om 10.30 en 13.30 uur zijn er algemene inleidingen over studeren aan de HEAO. Ben je bezet? Vraag dan de voorlichtingsbrochure aan met onderstaande bon.

Hogeschool HZ Zeeland

Voorkeur voor studierichting: BE CE EJ EL CO (omcirkelen wat van toepassing is)

Naam: ....

Adres: ....

Postcode/woonplaats: ....

In gesloten enveloppe (geen postzegel) opsturen naar
Hogeschool Zeeland, sector HEAO, Antwoordnummer 320,
4380 WB Vlissingen, Telefoon 01184-89000.

HZ ANTWOORDCOUPON

HET BEGIN VAN EEN ZEKERE CARRIERE

Bell College

MANAGEMENTOPLEIDINGEN

Bedrijfskunde (2 jaar)
Marketing manager (1 jaar)
Middle manager (1 jaar)
Euro/PR-management assistent (1 jaar)

Lambertuslaan 9 - Maastricht, tel. 043-218095, ook opleidingen in het buitenland.

SECRETARIËLE en TOERISTISCHE OPLEIDINGEN

Directiesecretaresse
Medisch secretaresse
Juridisch secretaresse
Toeristisch management assistent
Toeristisch medewerker
Hostess/receptionist

Coriovallumstraat 3 - Heerlen - tel. 045-710707
Stationsstraat 17 - Maastricht - tel. 043-250383

OPEN DAGEN

zaterdag: 12 DECEMBER
20 FEBRUARI en 3 APRIL 1993

Informatie over de opleidingen op bovenvermelde adressen, telkens om 11.00 en 13.00 uur.

DE OPLEIDINGEN GEVEN RECHT OP STUDIEFINANCIERING (WSF 18+) EN DE OV-JAARKAART.

Colin heeft bij de geboorte een zware hersenbeschadiging opgelopen. Zijn ouders, John en Marion Haesakkers, organiseerden zijn therapie: daar komen 125 buurtbewoners aan te pas die de deur gaan platlopen.

● *Als John Haesakkers Colin optilt, blijft hij slap hangen. Dat gaat, als het goed is, veranderen, met hulp van 125 vrijwilligers.* Foto: GPD

Ouders organiseren 125 therapeuten voor hun zoon

DOOR JOKE VAN ECK

„Op het moment dat hij geboren werd, was Colin helemaal paars. Als je, zoals ik, uit de gezondheidszorg komt, weet je dan direct dat het niet goed is." Rustig vertelt John Haesakkers het verhaal over de geboorte van zijn driejarige zoontje Colin. Het jongetje zit bij hem op schoot, diep weggedoken in de armen van zijn vader. Colin reageert niet, kijkt niet. Schrikt wel op als zijn vijftien maanden oude zusje Amy een grote keel opzet, omdat zij haar zin niet krijgt. Colin verroert zich niet, hij kan niet lopen en zelfs niet kruipen. De motoriek van het jongetje werkt niet, doordat hij bij zijn geboorte langdurig zuurstofgebrek heeft gehad. Daardoor is schade aangericht in zijn hersenen. Lachen kan hij wel, vooral als zijn vader hem liefdevol kusjes geeft. Hij krijgt ze in overvloed.

De zwangerschap van Marion Haesakkers verliep drie jaar geleden voorspoedig – tot in de negendertigste week: toen scheurde door nog onbekende oorzaak de placenta los. In het ziekenhuis werd Colin met de keizersnede ter wereld gebracht en direct gereanimeerd. Pas na een kwartier ging zijn hartje kloppen.

Nog steeds is niet duidelijk wat de exacte schade is, maar zeker is wel dat een deel van Colins hersenen is afgestorven. „Hij heeft ook een kleiner hoofdje dan andere kinderen," vertelt Marion. „Maar eigenlijk is hij zo gezond als een vis. Colin is net zo vaak ziek als andere kinderen," weet zij. „Vooral zijn motorieke gevoel en de aansturing daarvan is niet in orde. Mogelijk is hij ook geestelijk achter, maar die zekerheid hebben wij niet. Sommige medici zeggen dat hij dat zeker is. Toch is dat bewijs nooit geleverd. Colin kan wel horen en zien, maar hoeveel, weten we niet," vult John aan.

Kwestie van geluk

De oorzaak van het losscheuren van de placenta, waardoor Colin zonder zuurstof raakte, is nooit achterhaald. „Zoiets gebeurt in één op de duizend gevallen. Het is een kwestie van geluk," zegt John met gevoel voor cynisme.

Ook al hangt Colin als een slap mannetje in de armen van zijn vader, hij staat onder behandeling van een fysiotherapeut om zijn spieren en gewrichten soepel te houden. De oefeningen worden eens in de twee weken gedaan volgens de Bobath-therapie. „Toch geloof ik niet dat hij daar echt baat bij heeft," is de eerlijke reactie van John.

Hij en zijn vrouw denken een kansrijker therapie te hebben gevonden. Ze gaan in Engeland de Doman-therapie volgen bij het British Institute for Brain-injured Childeren, kortweg Bibic. Dit instituut werkt met het begrip 'patterning' ofwel het aanleren van patronen. Door eindeloze herhalingsoefeningen wordt kinderen als Colin bijgebracht zelf bewegingen te maken.

„De therapeuten van het Bibic gaan er vanuit dat ieder mens de verschillende fasen van een kind moet volgen om goed te kunnen opgroeien. Colin moet daarom leren kruipen, zich optrekken, langs de tafel lopen, ondersteboven hangen, eigenlijk alle dingen die een 'normaal' kind ook doet," legt Marion uit. In december gaan de ouders met Colin een week naar Engeland om het programma aan te leren, met de bedoeling om het na terugkeer in Nederland zelf voort te zetten. De eerste dagen wordt Colin door de therapeuten geobserveerd om te ontdekken in hoeverre hij kan zien, horen en bewegen. Vervolgens krijgen de ouders twee dagen onderricht, wordt er een dag geëvalueerd en leren ze de laatste twee dagen de oefeningen met Colin uit te voeren.

Na de cursus begint het karwei voor John, Marion en Colin pas echt. Vijf dagen in de week, vijf uur per dag, moeten ze oefenen. Met als uiteindelijke bedoeling dat Colin ook het gevoel krijgt dat hij zich voortbeweegt als hij met zijn handen of voeten de vloer raakt. Een niet geringe opgave waarvoor heel veel mensen nodig zijn, namelijk één persoon per arm, been en hoofd. Dat zijn 125 mensen per week en waar haal je die ooit vandaan? Uit Spijkenisse. Dat is de plaats waar John en Marion volgend jaar maart gaan wonen en waar ze willen starten met het speciale oefenprogramma voor Colin.

Het huis-aan-huis verspreiden van folders in de buurt van hun nieuwe woning heeft hen 170 aanmeldingen opgeleverd. „We wisten van andere ouders die hetzelfde hebben gedaan, dat we zo veel enthousiasme konden verwachten," aldus John. „Maar we waren toch wel verbaasd dat we na twee dagen al 25 aanmeldingen hadden," relativeert Marion.

Veel zin

De twee blaken van enthousiasme om met het programma te beginnen. Vooral na hun ontmoeting met de therapeuten van het Bibic tijdens hun bezoek aan Nederland. „Ze doen allemaal kleine oefeningen die samen een uur duren. Hij moet leren kruipen in een soort loopwagen, hangen aan een katrol zoals kinderen aan een speelrek doen en ademen met een masker voor, zodat zijn longinhoud groter wordt. Onderwijl leert hij kleuren en figuren te onderscheiden," somt John op. Daar zijn ieder uur vijf mensen voor nodig. John of Marion houden daarbij een oogje in het zeil, maar helpen zelf niet mee. „Dat is niet vol te houden," reageert Marion. De Haesakkers zullen bovendien iedere vier maanden worden bijgeschoold door het Bibic, de ene keer in Engeland, de andere keer in Nederland. „Er zijn inmiddels twaalf gezinnen in Nederland die dit programma volgen, dus het heeft voor de therapeuten zin ook hier naar toe te komen," weet Marion.

Alle kosten van de therapie zijn voor rekening van de ouders. Een rekensommetje leert dat hen dat jaarlijks zeker tienduizend gulden gaat kosten. „We willen wel een aanvraag indienen bij het ziekenfonds. Daarvoor moeten we een brief van de specialist en onze huisarts en een eigen verslag insturen. Onze specialist heeft een brief opgesteld, al steunt zij ons niet van harte. Zij vindt dat je kinderen als Colin zoveel mogelijk met rust moet laten en vooral veel liefde moet geven. Maar liefde krijgt hij toch wel van ons," lachen John en Marion.

Tien procent

De hoopgevende resultaten bij andere kinderen geven de ouders moed. „Wij mensen gebruiken maar tien procent van onze hersenen. Bij Colin bestaat de mogelijkheid dat de gezonde hersencellen die hij heeft de slechte gaan overheersen. Hij kan zelfs leren lezen en praten. De oefeningen moeten ervoor zorgen dat hij reflexmatig bewegingen gaat maken," verhaalt Marion. Haar echtgenoot heeft eveneens goede hoop. „Ik heb het idee dat Colin zich nu verveelt, omdat hij de hele dag niets kan doen. Alleen als wij met hem spelen vermaakt hij zich. Het heeft natuurlijk nut als hij zichzelf bezig kan houden. Bovendien slaapt hij slecht en van andere ouders hebben wij gehoord dat door de therapie het dag- en nachtritme veel beter wordt. Nee, dat slapen is voor ons geen probleem," lacht John.

In januari organiseren John en Marion een informatie-avond voor alle vrijwilligers die gaan meedraaien. John: „We laten dan ook de video zien die we van Colin in Engeland gaan maken. Dan kunnen zij ook zien dat er met hem moet worden gewerkt."

Want we kunnen natuurlijk niet gezellig koffie gaan zitten drinken. Maar het wordt vast gezellig met al die mensen over de vloer. Een mooie gelegenheid om snel contacten te leggen in je nieuwe woonplaats," beaamt Marion. „Ons huis wordt een soort zoete inval."

We zijn weer 'snip'

DOOR MARISKA KOSTER, ARTS

Inmiddels is iedereen die ik ken verkouden of dat net geweest, en u voelt het al aankomen: nu ben ik zelf aan de beurt. Met een naar, vol gevoel aan de voorkant van het hoofd loop ik rond, de ene zakdoek na de andere wordt verbruikt en van dit soort kleine ongemakken word je rancuneus. Ik vervloek de medische professie, die nog niet eens wat tegen een simpele verkoudheid kan doen. Wel geuren met moeilijke operaties, kijk maar naar Chirurgenwerk, maar de verkouden mensheid verlossen, ho maar.

Het zou ook een overbodige verlossing zijn, als je wel met succes iets tegen een neusverkoudheid kon doen. Per slot is het een totaal onschuldige aandoening die uit zichzelf binnen een week weer over is. In Engeland is veel onderzoek gedaan naar de 'Common Cold' oftewel de Gewone Verkoudheid. Er bestond zelfs een instituut dat geheel aan dit onderzoek gewijd was en dat pas een paar jaar geleden is opgeheven. Men heeft onder andere uitgezocht of weersomstandigheden nou iets te maken hebben met 'kou vatten' zoals de term suggereert. In Nederland krijgt ook onze nationale vijfde windrichting, de tocht, vele verkouden neuzen op z'n conto.

Het onderzoek werd degelijk aangepakt. Vele vrijwilligers werden natgemaakt in koude kamers gezet, zaten op de tocht, liepen in weer en wind onvoldoende gekleed buiten en het maakte allemaal niets uit. Alleen personen die tevoren verkoudheidsvirus in hun neus hadden toegediend gekregen vatten kou en de rest bleef zo gezond als een vis.

Een factor die wel lijkt mee te spelen is stress. Als u gespannen, ongelukkig of overbelast bent, krijgt het virus eerder vat op u dan wanneer u juichend van geluk door het leven gaat. Dat geldt trouwens niet alleen voor verkoudheid. Uit onderzoek blijkt dat mensen die recent hun partner hebben verloren - ernstige stress - vaker ziek zijn en zelfs een grotere kans hebben te overlijden binnen een jaar na de dood van hun levensgezel.

Als kou vatten dus niets te maken heeft met het weer of de tocht, waarom dan in dit jaargetijde zoveel mensen die lopen te snotteren? Het vermoedelijke antwoord is dat met het kouder worden de mensen veel dichter op elkaar komen te zitten. Geen wandelingetjes door een park in de lunchpauze, maar met z'n allen in de kantine. Kinderen gaan weer naar school, zitten met 25 in een klas, de besmettingskans is in de herfst gewoon groter dan in de zomer. Er zijn wel virussen die in bepaalde maanden vaker ziekte veroorzaken, zoals het poliovirus (nazomer-herfst) en het influenzavirus (januari-februari), maar dat geldt niet voor de gewone verkoudheid.

De Gewone Kou heeft een paar stadia: eerst komt de fase waarin het water met stralen uit je neus loopt, daarna de zogenaamde congestieve fase – de verstopte neus – en daarna ofwel herstel ofwel enige uitbreiding van de infectie naar de bijholten, keel of zelfs nog lager. Het vocht uit de neus is in eerste instantie helder, maar kan later groengeel worden. Dit is een teken van infectie met een bacterie boven op het virus (een superinfectie). Deze bacteriële infectie verdwijnt ook vanzelf, er hoeven geen antibiotica aan te pas te komen. Zonder antibiotica duurt zo'n infectie een week en met antibiotica zeven dagen, dus laten we reëel blijven met pillen slikken.

De fase van verstopte neus is mijns inziens verreweg de vervelendste. Gelukkig zijn er neussprays zoals Otrivin en Vick's te koop, die binnen de minuut de verstopping opheffen. Ze werken voortreffelijk, maar ze mogen niet langer dan 10, maximaal 14 dagen achter elkaar gebruikt worden. Na langdurig gebruik (weken) treedt een rebound-fenomeen op: als u stopt met sprayen, zit de neus meteen weer dicht, zodat u opnieuw naar de Otrivin grijpt. Voordat u het weet, bent u een neusspray-verslaafde. Als u deze middelen langdurig zou blijven gebruiken, tasten ze het neusslijmvlies aan en bij beschadigd slijmvlies is onder andere de kans op infectie groter.

Alle andere middelen die de drogist of apotheek op de planken heeft staan, met of zonder vitamine C, thuis eventueel verrijkt met een scheut rum of cognac, hebben één ding met elkaar gemeen: ze geven het tevreden gevoel dat u uw verkoudheid aan het bestrijden bent. En een tevreden mens is beter in staat de kleine ongemakken van een Gewone Kou te verdragen, die hoe dan ook een week zullen duren. Zo bezien 'helpen' ze dus. Een beetje,

anderzijds

Keuze

DOOR SANTE BRUN

Bij mij thuis zouden we een referendum kunnen houden over het favoriete broodbeleg. Van onze twee zonen vindt de een dat op een béétje boterham chocoladevlokken zitten (puur), de ander wil liever van die zwetende gekookte ham (twee plakken). Bij het referendum zullen we ons dus tot een keuze tussen die twee moeten beperken. Omdat mijn vrouw en ik nog ouderwets zijn opgevoed eten wij alles, dus heeft het voor ons geen zin aan het referendum mee te doen.

Bovendien moet natuurlijk, om het referendum te doen slagen, de keuze van de 'kiezers' worden beperkt tot de twee genoemde mogelijkheden. Als puntje bij paaltje komt wil de hamliefhebber tussendoor echter ook wel eens gestampte muisjes, pindakaas of chocopasta, en de andere geeft soms de voorkeur aan, heel puriteins, witbrood met alleen een beetje Linera. Maar als je ook die mogelijkheden bij het referendum gaat open stellen is het natuurlijk geen referendum meer; een referendum stelt de keuze open tussen 'ja' en 'nee', of tussen '1' en '2', en desnoods nog '3' – daarna wordt het te ingewikkeld voor de gemiddelde kiezer.

Doordat dat allemaal is voorgebakken weten we uiteraard de uitslag al: de helft is voor vlokken, de andere helft voor ham, en honderd procent is ontevreden omdat ze, voor de vrijheid te mogen kiezen tussen deze twee, ze de vrijheid te kiezen voor andere vormen van beleg hebben moeten inleveren. Om stembustechnische redenen, zou je kunnen zeggen, zijn er maar twee smaken.

Het referendum wordt wel eens aangeprezen als het toppunt van democratie. Maar het is een veeg teken dat het vooral de kop opsteekt in tijden dat het kiezersvolk baalt van de democratie, en vooral van de minder democratische uitvloeisels daarvan, zoals zakkenvullende politici, politici die laks zijn ten opzichte van misdaad en rechtsextremisme, die geen harde besluiten durven nemen op economisch gebied en dus gewoon de belasting weer verhogen, en dergelijke. Het referendum is dan het doekje voor het bloeden: als u het niet aan óns wilt overlaten, zegt ú het dan maar.

Politici, wier optreden juist het misprijzen van het kiezersvolk op zich laadt, zijn de gretigste aanprijzers van het referendum: het is het afwentelen van een verantwoordelijkheid die bij de laatste verkiezingen door dat zelfde kiezersvolk juist werd gelegd op de schouders van degenen die er langs deze (hen onsympathieke) weg nu weer vanaf proberen te komen. Het is een middel om ín het zadel te blijven, terwijl het kiezersvolk er hen, bij nader inzien, juist úit wil hebben.

En het referendum is en blijft uiteraard schijn: zie de ontwikkelingen in de Voerstreek; daar willen de franstalige politici een referendum, omdat ze sinds jaar en dag weten dat de meerderheid van de bevolking franstalig is en dus, desgevraagd, voorstander van 'verhuizing' naar de franstalige provincie Luik; de Nederlands sprekende politici zijn ertegen omdat zonder referendum de Voerstreek gewoon bij de Vlaamse provincie Limburg blijft.

Op zich is deze kwestie wel een onderwerp voor een referendum: het gaat om een simpele keuze tussen twee simpel liggende onderwerpen, en de uitslag staat vooraf vast, net als in het voorbeeld van het boterhambeleg. Als je al een referendum houdt kan het ook alleen maar over zoiets simpels gaan. De uitslagen van de referenda die zijn gehouden over het Verdrag van Maastricht zeggen bijvoorbeeld helemaal niets, omdat de kiezers 'ja' of 'nee' moesten zeggen tegen vragen waarvan ze de tekst niet eens begrepen, laat staan konden overzien wat er, zeker op de langere termijn, de gevolgen van zouden zijn. Ze stemden wellicht toch ergens over, maar het was een of ander primair sentiment, daar kun je van verzekerd zijn: vreemdelingenhaat misschien, of onrealistisch idealisme.

Het grootste nadeel van een referendum is, dat de helft van de kiezers zijn keuze niet uitgevoerd ziet (en de andere helft is er lang niet zeker van) en dat leidt ertoe dat men de volgende keer, bij 'normale' verkiezingen, met nog meer frisse tegenzin naar de stembus tijgt.

We zouden misschien een referendum kunnen houden over de vraag, of dát nu de bedoeling kan zijn.

door PIERRE DUSSEAU

'Als je kennis wilt overdragen moet je die eerst terugvertalen.' Aldus de leidraad van een leraar in hart en nieren, die 'eigenlijk' het onderwijzen van 'arme wormen' in een Maastrichtse armoewijkzijn meest bevredigende activiteit vond. Sigismund (Bèr) Tagage werd zeventig jaar geleden in Venlo geboren. Hij is al meer dan veertig jaar broeder van de Beyart en werd in 1981 priester gewijd. Na kapelaan te zijn geweest in Gronsveld werd hij in 1987 pastoor van de Gulielmusparochie in het Wittevrouwenveld. Sinds 1967 is hij tevens schatbewaarder van de schatkamer van St.Servaas. Hij was jarenlang voorzitter van de kring Maastricht van Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (LGOG).

● *Schatbewaarder Sigismund Tagage bij de noodkist van Sint Servaas: spitwerk in de rijke Servaascultus.*

Elke leerling kon scoren bij Sigismund Tagage

hem vraagt welke functie en periode hem de meeste voldoening heeft gegeven, antwoordt resoluut: „Dat waren de tien jaat ik aan de Sint Bernardusschool onderwijs gaf aan de 'arme wormen' van de Sint Matthijsparochie. Daar heb ik het leven leren kennen. De mensen uitten zich ef en van die eenvoudige mensen heb ik geleerd hoe je kennis je wil overdragen eerst moet terugvertalen." Dat is Tagage dan zijn hele leven blijven doen.

hij voorzitter was van de LGOG-kring Maastricht, en hij merkte wat voor zwaarwichtige onderwerpen het bestuur wilde voorleggen, kon hij daar geen enthousiasme voor opbrengen. „Dat is stof voor professoren," oordeelde Tagage. Wat de mensen volgens hem willen horen is bijvoorbeeld het verhaal over de inname van de Maastricht in 1579. „Door in te spelen op wat de doelgroep wil en kan, kun je het vertrouwen erwinnen en zodoende kun je stapje voor stapje opklimmen naar hoger niveau. Bij het onderwijs, en eigenlijk bij alle gelegenheden waarbij je kennis wil overdragen, moet je een combinatie van taktiek en methodiek hanteren." Om het publiek een idee te geven hoe Maastricht er in de negentiende eeuw uitzag, maakte hij met engelengeduld een maquette van de stad, die nog steeds bewondering afdwingt. Als hij de jeugd rondleidde door de schatkamer van de St.Servaas, langs de blinkende zilveren reliekhouders en andere kostbaarheden, legde hij de link met de prijzenkast van PSV.

De eerste twintig jaar van zijn onderwijzerschap heeft broeder Tagage voor de laagste klas gestaan. Hij begon in 1945 op de Sint Aloysiusschool en stapte wat later over naar de Sint Bernardusschool. Elke leerling kon scoren bij hem. Doordat hij de klas werk van verschillende moeilijkheidsgraad opgaf, kon een wat dommere leerling dezelfde prestatie leveren als zijn slimmere klasgenootjes. Als een slimmerik dan vond dat de ander een lager punt verdiende, nam Tagage hem even apart om hem duidelijk te maken dat hij van Onze Lieve Heer nu eenmaal een beter verstand had gekregen en dat hij daarom zijn buurman, die even hard zijn best deed als hij, maar hulpzaam moest zijn.

Montessori

De beste schoolmeesters zouden volgens Tagage eigenlijk de laagste klassen moeten onderwijzen. Kinderen van zeven tot acht jaar zijn bijzonder ontvankelijk voor alles wat op hen afkomt. Dan worden ze gevormd voor hun verdere leven. Een veelzeggende anecdote: „Laatst ergerde ik me over het gedrag van een persoon, die nog wel een oud-scholier van me was en ik zei hem: 'Jong, dat heb ik je vroeger toch zo niet geleerd." Sigismund leek voorbestemd voor het Montessori-onderwijs en werd dan ook een werker van het eerste uur toen de broeders ook met dit soort onderwijs van start gingen.

Na twintig jaar lager onderwijs volgde eenzelfde periode aan de scholengemeenschap voor Mavo en Havo 'Vroenhoven'. Cals had zijn Mammoetwet gepresenteerd en Tagage werd gevraagd mee te werken aan het totstandkomen van het nationale leerplan voor het vak aardrijkskunde.

Na veertig dienstjaren als leraar van de jeugd vond Tagage zich nog te jong om te gaan vissen. Hij besloot toen priester te worden en dat besluit heeft wenkbrauwen doen fronsen. Kan een lekenbroeder lid blijven van zijn congregatie als hij tot priester wordt gewijd? Voor Sigismund was dat echter geen probleem.
Hij verwees naar de Benediktijnerorde die ooit opgericht werd als broederorde en waarvan zelfs de abt niet per definitie priester hoeft te zijn.

Hij was overigens niet de eerste broeder van de Beyart die deze weg op wilde gaan. Fidentius Piets uit Maastricht was hem al voorgegaan, maar dat was nog rond 1970, in de tijd van bisschop Moors, toen dit soort problemen niet aan bod kwam. Maar nu speelden weer de oude tegenstellingen tussen de lekenbeweging zoals de congregatie van de broeders en de clericale stand, zoals zich die vanouds deed gelden. „Waarom toch zo'n tegenstelling; er had beter een functionele integratie kunnen plaatsvinden," vindt Tagage, die vooral met het oog op de huidige priesternood spreekt van een gemiste kans in het verleden.

Ruïne

Ook als historicus heeft hij zich vaak verbaasd over kansen die men heeft laten liggen. Het was de ruïne in de tuin van de Beyart die hem destijds tot geschiedschrijving heeft gebracht. Wat moest daar toch gebeurd zijn in het grijze verleden, vroeg hij zich af. Als knaapje had hij zijn grootvader horen vertellen over de Franse Revolutie, alsof hijzelf op de barricaden had gestaan. Diens vader echter kan best ooggetuige zijn geweest van de bestorming van de Bastille, toen de familie Tagage nog in Frankrijk woonde. Het verhaal van grootvader maakte in elk geval diepe indruk op de jongste telgen van de familie.

En zo kwam Sigismund steeds vaker bij het Rijksarchief over de vloer om naar bronnen te speuren en die te analyseren. Die eerste keer maakte de aanwezige serie Maasgouw-boeken indruk op hem en werd hij, een beetje verbouwereerd, meteen al overladen met een stapel documenten over het verleden van het Beyart-complex. Het was het begin van een serie geschiedkundige publikaties.
De eerste handelde over de onderwijsperikelen in Maastricht, in de periode 1840-1880, de tijd waarin mgr. Rutten die de congregatie van de Broeders van de Onbevlekte Ontvangenis heeft opgericht en baanbrekend werk heeft gedaan voor het onderwijs van de stadsjeugd.

Limburgse historici bieden Sigismund Tagage op 4 december in de museumkelder van Derlon een bundel opstellen aan getiteld 'Magister Artium', (de leermeester van de kunsten). Daarmee willen ze hem bij zijn zeventigste verjaardag eren als leraar, priester en schatbewaarder. In dit boekwerk is met name de geschiedenis van het onderwijs in deze regionen nog verder uitgediept.
Zo schreef Math Vleeshouwers uit Sittard de bijdrage over pastoor Page van Limbricht die in de vorige eeuw een stuk onderwijsvernieuwing heeft doorgevoerd. Tagage is daar erg mee in zijn schik. Het bewijst immers weer dat het niet alleen 'Hollanders' zijn geweest die het onderwijs op een hoger plan hebben gebracht. Ook drs. Guus Janssen uit Sittard behandelt deze materie in zijn bijdrage over de gecombineerde functie van koster-schoolmeester in Sittard en omgeving in de periode vanaf het concilie van Trente tot de Franse Tijd. En dr. Pierre Ubachs stelt in zijn bijdrage aan de bundel het onderwijs in Maastricht van de Franse Revolutie tot 1814 aan de orde.

Na de publikatie 'Bedreigde groei' van Tagage zijn er diverse boeken over de Regout-tijd verschenen. Een daarvan is het boek 'Roomsche kinine tegen roode koorts' van Jos Perry.
Frans Maenen had in de jaren zestig zijn opzienbarend proefschrift over Petrus Regout geschreven en de huidige bisschop Gijsen in dezelfde tijd zijn studie over mgr. Paredis.

Tagage was vanzelfsprekend de man die bij gelegenheid van het 125-jarig bestaan van 'de Broeders' aangezocht werd de geschiedenis van zijn congregatie op papier te zetten. En vanuit Venlo werd gevraagd of hij ook eens aandacht wilde schenken aan het verleden van zijn geboortestad. Daar kon Tagage niet omheen en dus ging hij alles bestuderen wat er over de historie van Venlo in de Franse tijd in de archieven te vinden was en schreef hij zijn zoveelste boekwerk.

Schatkamer

Maar ook de toenmalige deken en kerkmeesters van de Sint Servaas wisten de historicus te vinden toen de schatkamer op orde gebracht moest worden en daar geen geld en en geen mankracht voor nodig was. En weer kon Tagage niet nee zeggen en sloeg hij ook hier de hand aan de ploeg. In de loop van de jaren heeft hij ook in dit verband andere historici geïnspireerd tot spitwerk in de rijke Servaascultus. Het werkte door tot in München, waar Renate Kroos in een periode van 15 jaar haar *grosses Dickes* schreef, een standaardwerk over de Noodkist van Sint Servaas. Vanuit Utrecht bestudeerde dr. Aart Mecking de bouwgeschiedenis van de Servaasbasiliek. En dr. Jos Koldeweij schreef zijn baanbrekend werk 'De Goede Sint Servaas'.

De renovatie van de schatkamer was een onderdeel van de totale restauratie van de Servaasbasiliek. Bij de wetenschappelijke discussie over de herinrichting van de schatkamer werd Tagage opnieuw geconfronteerd met verschil in opvattingen. Er is volgens hem opnieuw een prachtige kans blijven liggen door de oorsprong van het kerkgebouw met de liturgische tradities daaraan verbonden niet voldoende in de restauratie tot zijn recht te laten komen.
Het doet hem dan ook plezier dat men de liturgische gewaden uit de Middeleeuwen heeft laten restaureren en nog wel door dr. M. Flury-Lempberg van de Abegg-Stiftung in het Zwitserse Riggisberg. De *Textilien* zijn inmiddels teruggekeerd in de schatkamer compleet met brochure geschreven door A. Stauffer.

De geschiedenis van de liturgie is al evenzeer een specialisme van Sigismund, die daarbij veel geleerd heeft van zijn broer Jo, die leraar klassieke talen was op Rolduc. Jo Tagage bewerkte het middeleeuwse getijdenboek, een soort liturgisch reglement, van de Maastrichtse Onze-LieveVrouwekerk en maakte het daardoor toegankelijk voor belangstellenden. Het soortgelijke boek van de Servaaskerk kon hij niet meer voltooien; nog net voor zijn dood moest Sigismund hem beloven het laatste hoofdstuk af te maken. Ook dit boekwerk zal binnenkort in de Maaslandse Monografieën verschijnen.

denkwijzer

Wat hebben Sinterklaas, schenken en seksualiteit met elkaar gemeen? Ik heb even geaarzeld of ik die vraag wel aan de orde moest stellen. Ik hoor sommige lezers al denken: 'met die verrekte psychologen is zelf iets mis, die zoeken overal wat en vooral seks achter. Zelfs een onschuldig kinderfeest kunnen ze niet met rust laten'. Maar aan de andere kant: hier sta ik en ik kan niet anders als ik de diepere psychologische achtergrond van Sinterklaas recht wil doen. Dus ik waag het er maar op.

SINT-EN-PIET-PSYCHOLOGIE

DOOR RENÉ DIEKSTRA

Het Sint-Nicolaasfeest is, hoewel de naam dat eigenlijk wel suggereert, beslist niet van christelijke oorsprong. De oude 'heidense' Germanen kenden al goden, zoals Wodan, Donar en Fro, die te paard door de wolken en over daken reden terwijl de maan door de bomen en de wind om hun oren joeg en ze vergezeld waren van een zwarte metgezel met een roede van stro in de hand. Deze goden waren onder meer vruchtbaarheidsgoden en feestelijkheden te hunner ere werden gevierd in de zogenaamde vruchtbaarheidsperiode: de periode van ongeveer 6 weken voor de zonnewende – het huidige Kerstmis – tot ongeveer twee weken daarna (het christelijke Driekoningen). Tijdens die feestelijkheden brachten de Germanen aan hen offers om vruchtbaarheid voor hun landerijen maar vooral ook voor hun vrouwen (of dochters) af te smeken. Meestal waren het dieren die geofferd werden. De diervormen op oude koekplanken evenals de taai-, speculaas- en suikerdieren die ook vandaag de dag de sinterklaas-etalage van de bakker sieren, herinneren daar nog aan.

Het feit dat Sint-Nicolaas niet alleen de vriend of beschermheilige van kinderen maar ook van jonkvrouwen of maagden is, hangt samen met het gegeven dat het zijn 'taak' was om deze laatsten tegen onvruchtbaarheid te beschermen. Dat komt duidelijk tot uiting in de talrijke sinterklaaslegendes die in de loop der tijd zijn ontstaan. Een voorbeeld is de beroemde legende van 'De drie maagdekens': in Gallicië, een provincie in Spanje, woont een arme man met drie bloedmooie dochters. Om zijn benarde financiële situatie te verbeteren denkt hij erover om zijn dochters te verkopen en hen daarmee aan een leven van schande, als slavin of prostituée, uit te leveren. Maar dan komt Sint-Nicolaas tussenbeide.

Drie nachten achter elkaar, terwijl de meisjes slapen, gooit hij goudstukken door het raam naar binnen. De eerste keer om ze uit de armoede te verlossen, de tweede keer om ze uit te huwelijken en de derde keer 'uit naam van de heilige drie-eenheid'. Op die manier hebben alle drie dochters een bruidschat en de vader, die inmiddels ontdekt heeft dat Sint-Nicolaas de gulle gever is, kan ze laten trouwen."

De symboliek van het verhaal is duidelijk. De heilige schenkt de meisjes, in de vorm van een symbool voor het zaad (goudstukken), vruchtbaarheid. En vruchtbaarheid is, of in ieder geval was, de voornaamste bruidsschat die een meisje mee kan nemen. Maar het is ook een bruidsschat die ouders niet kunnen geven, vandaar de inschakeling van andere machten, vroeger heilige, tegenwoordig vaak medische. Sinterklaas is dus duidelijk niet alleen een kinderbeschermer, hij is ook een promotor van alles dat tot kinderen leidt, zoals liefde, verkering en huwelijk. Vandaar de speculaas'vrijers' en suikerharten. En vandaar ook de gedichten of brieven die ontluikende geliefdes via sinterklaas aan elkaar plegen te sturen.

Wie het over vruchtbaarheid, bevruchting en kinderen heeft, heeft het over seksualiteit. Vandaar dat in veel sinterklaaslegendes ook, zij het vaak verkapt, seks aan de orde komt, zoals in de volgende: toen een waardin, bij wie Sint-Nicolaas in Myra zijn intrek had genomen, hoorde dat haar gast tot bisschop was benoemd, was ze net bezig haar kind in bad te doen.

De badkuip stond op het vuur. Als reactie op het bericht ging ze naar de kerk om de mis bij te wonen en vergat haar kindje. Aan het einde van de mis schoot haar plotseling te binnen dat het kind met de badkuip en al nog op het vuur stond en ze rende in paniek naar huis. Hoewel het water had gekookt, bleek het kind ongedeerd, dankzij de bescherming van Sint Nicolaas.

Zo op het eerste gezicht een raar verhaal, tenzij we de symbolen ontrafelen. Het is in wezen het verhaal van schuldgevoel over 'egoïstische', niet rekening met anderen houdende, seksualiteit. Het kind in het badwater staat voor het kind in het vruchtwater, in de baarmoeder. Het gaan naar de kerk staat voor seksuele gemeenschap – vergelijk de uitdrukking 'Voor het zingen de kerk uit', zoals een dubieuze omschrijving van de coïtus interruptus nog altijd luidt. De hoogzwangere moeder heeft seksuele gemeenschap gehad en is daar zo in opgegaan dat ze de verantwoordelijkheid voor het kind in haar buik even helemaal vergeten was. Daarover heeft ze schuldgevoel en het is vanwege dat berouw dat Sint-Nicolaas ervoor zorgt dat er toch een gezond kind uit het bad(=vrucht)water, geboren wordt.

Het wordt zo langzamerhand wel duidelijk wat sinterklaas en zijn knecht dieptepsychologisch nu eigenlijk voorstellen. Ze zijn symbolen voor de twee gezichten van de menselijke liefde, namelijk seksualiteit aan de ene kant en betrokkenheid of verantwoordelijkheid aan de andere kant. Het is niet voor niks dat de attributen van zwarte Piet een zak met pepernoten en een roede zijn. Het is ook niet voor niks dat hij onooglijk, zwart, klein, angstaanjagend en ondeugend is: kortom een rare snoes'haan'. Dat die rare snoeshaan 's nachts komt, en zijn snoepgoed door een 'schoorsteenbuis' precies in een ontvankelijk 'schoentje' mikt, is nou ook niet meer zo moeilijk te begrijpen. Maar die grapjas kan je beter niet los laten lopen en daarom staat hij onder toezicht van de oudere, ernstige, wijze, gewetensvolle Sinterklaas. Als duo geven ze uitdrukking aan het feit dat liefde en seksualiteit aan de ene kant plezier, genot, lust (mogen) betekenen maar aan de andere kant scheppen ze ook verantwoordelijkheden en doen een beroep op ons geweten (of zou dat althans moeten doen), zowel ten opzichte van een eventueel kind als van de partner.

De combinatie van Sint en Piet is als het ware te zien als een waarschuwing tegen het gebruiken van de ander uitsluitend ter bevrediging van de eigen lusten. Het geven van een sinterklaasgeschenk, een surprise waarvoor moeite is gedaan, heeft daarom terecht voor de ontvanger vaak de diepere emotionele betekenis van: ik geef om jou. Sinterklaas is daarom niet op de eerste plaats een kinder- maar vooral een relatiefeest. Dat hoop ik althans voor u.

Eka Nobel bv

Nobel Industries

Eka Nobel b.v. in Maastricht, produceert natriummetasilicaat en benzylalcohol. Ons personeelsbestand omvat momenteel 75 medewerkers. Eka Nobel maakt deel uit van Nobel Industries, een multinationale onderneming met world wide 23.000 medewerkers.

In verband met de uitbreiding van onze aktiviteiten als gevolg van een nieuw opgerichte joint venture, willen wij in kontakt komen met intelligente, accurate en energieke kandidaten met gevoel voor samenwerking en goede communicatieve vaardigheden, die belangstelling hebben voor de volgende vacatures:

PROCES-OPERATORS
IN 5 PLOEGENDIENST (m/v)

Werkzaamheden
Uw werkzaamheden bestaan uit het opstarten, in het bedrijf houden en stoppen van een installatie voor de produktie van natriumsilicaat.
Aan de hand van diverse metingen en de analyse van genomen monsters draagt u zorg voor de controle en het bijsturen van het proces. Bovendien voert u kleine onderhoudswerkzaamheden uit.
U vervult uw funktie zowel in de controlekamer als in het proces. Omdat u opereert in kleine ploegen, wordt van u een grote mate van zelfstandigheid verwacht.

Opleiding
LTS-procestechniek of VAPRO-A, waarbij enkele jaren ervaring in een soortgelijke functie een voorwaarde is of MTS-procestechniek of VAPRO-B, eventueel zonder ervaring.

Arbeidsvoorwaarden
Onze primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden zijn in overeenstemming met de eisen, die aan een modern bedrijf kunnen worden gesteld.

Sollicitatie
U kunt uw sollicitatie brief vóór 12 december a.s. richten aan:
Eka Nobel B.V.
Amerikade 111 6222 NL Maastricht
Telefoon: 043-635353

DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

Wij zijn een jong, snel groeiend bedrijf dat ondernemers adviseert op fiscaal en bedrijfseconomisch gebied. Daarnaast verzorgen wij o.a. administraties en aangiften voor ondernemingen en particulieren.
Wij zoeken een enthousiaste

HEAO-er (acc./be) of SPD-er (m/v)

Tot het takenpakket behoort het zelfstandig samenstellen van jaarrekeningen. Daarnaast omvat de functie de dagelijkse leiding en werkverdeling van de afdeling administratie, en de controle op de kwaliteit van het werk. Een en ander in goed overleg met de directie.

Richt uw sollicitatie aan Penz & van den Hurk belastingadviseurs t.a.v. mevr. drs. L.P.A.M. Lommen, Julianastr. 34, 6441 BT BRUNSSUM (tel. 045-272888).

Bert van der Donk Kabelwerken b.v.

Holleweg 8a, 6060 JW Roermond, tel. 04192-19152

Vraagt voor P.T.T. telecom-werkzaamheden in de regio Maastricht voor 1993

- kabelleggers
- hulpkabellassers
- kabelwerkers incl. voorman en machinist bij voorkeur een complete legploeg.

Sollicitaties op werkdagen tussen 17.00 en 18.00 uur. Vragen naar Hans van der Donk.

Een van onze relaties, werkzaam in de vrije beroepensector, is gevestigd in de regio Geleen/Sittard.

Voor deze relatie zijn wij op zoek naar een

SECRETARIEEL MEDEWERKER M/V

De medewerker zal worden belast met de volgende werkzaamheden:
- secretariële werkzaamheden;
- typewerkzaamheden;
- archivering;
- overige voorkomende administratieve werkzaamheden.

U wordt geboden:
- een gevarieerde en prettige werkkring;
- een grote mate van zelfstandigheid;
- arbeidsvoorwaarden overeenkomstig de aard van de funktie.

Wij verwachten van u:
- minimaal diploma MEAO-secretariële richting of gelijkwaardige opleiding;
- goede beheersing Nederlandse taal;
- energieke en flexibele instelling;
- leeftijd tot 28 jaar.

Diploma's op het gebied van informatica strekken tot aanbeveling.

Uitsluitend schriftelijke reacties kunt u binnen 10 dagen richten aan BDO CampsObers, Geleen, Postbus ..., 6160 GR Geleen, t.a.v. de heer H.W.M. Penders AA.

BDO CAMPSOBERS

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg biedt ziekenhuiszorg en ouderenzorg in haar verzorgingsgebied. Van de stichting maken deel uit het Ziekenhuis De Wever & Gregorius en het Verpleeghuis Schuttershof.

Ziekenhuis De Wever & Gregorius is het grote ziekenhuis, dat op twee locaties ziekenhuiszorg biedt van hoog niveau. Het ziekenhuis heeft 130 medisch specialisten en 2.850 medewerkers. Jaarlijks worden 26.000 patiënten opgenomen.

In het kader van de integratie van de ziekenhuislocaties De Wever en Gregorius en Verpleeghuis Schuttershof ontstaat op Locatie De Wever te Heerlen per 1 april een vacature voor een fulltime

RK priester

Functie-informatie
In de nabije toekomst zal binnen de stichting één gezamenlijk pastoraal team functioneren, bestaande uit 3 priesters, 1 dominee en 2,5 pastoraal werkenden. ... tot het ... van de priester behoren de regu... ... begeleidende, pastorale en liturgische werkzaamheden.

Functie-eisen
Van de priester wordt verwacht dat hij:
- een oecumenische instelling heeft;
- de leerroute voor ziekenhuispastor heeft voltooid, dan wel bereid is deze te volgen;
- actief meewerkt aan de integratie van de pastorale zorg op beide locaties;
- ... wil werken in teamverband en bereid is aan ... deel te nemen, teneinde de zorgverlening binnen de instelling te optimaliseren.

Arbeidsvoorwaarden
Arbeidsvoorwaarden conform CAO-Ziekenhuiswezen. Salaris overeenkomstig FWG-functiegroep 65 (min. ƒ 5.052,- en max. ƒ 7.633,- bruto per maand). Aanstelling geschiedt in overleg met de Bisschop van Roermond.

Inlichtingen
Inlichtingen worden verstrekt door G. Peeters, coördinator Dienst Geestelijke Verzorging, tel. (045) 76 60... of door directeur J. Goossen, tel (045) 76 6330.
Schriftelijke sollicitaties binnen 3 weken richten aan de Dienst P & O. Vermeld in de linkerbovenhoek van uw ...

Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg
Ziekenhuis De Wever & Gregorius

Provincie Limburg

In de hoofdgroep Verkeer, Waterstaat en Milieu is de afdeling Verkeer en Vervoer belast met de ... Deze afdeling bestaat uit vier bureaus, waaronder het bureau Verkeers- en Vervoersbeleid.

Bij dit bureau kan worden geplaatst een:

Medewerker Verkeerskunde v/m

Salaris: het salaris bedraagt afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring maximaal ƒ 5.796,- per maand.

... onder vermelding van het vacaturenummer V92.001 op brief en enveloppe.

Voor informatie over deze functie kunt u zich wenden tot de heer drs. S.F.G. ...

V1749.92

Aannemersbedrijf ... Van Lee B.V. ...

Wij zoeken op korte termijn een

directeur m/v

De te benoemen directeur gaat met betrokkenheid en leiding ... voor de produktie, de acquisitie en het rendement van de onderneming.

Voor deze verantwoordelijke en uitdagende functie moet voldaan worden aan de volgende voorwaarden:
- opleiding H.T.S. bouwkunde of gelijkwaardig
- ...
- goede contactuele en communicatieve eigenschappen
- leeftijd ca. 40 jaar

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Schriftelijke sollicitaties, vergezeld van een curriculum vitae kunt u richten aan het Hoofd van de afdeling Personeel en Organisatie van Verenigde Bedrijven Van Lee B.V., Marshallweg 5, Postbus 32, 5460 AA Veghel, telefoon 04130 - 65900.

Bij de afdeling Inkoop van de vestiging in Maastricht is een vacature voor een

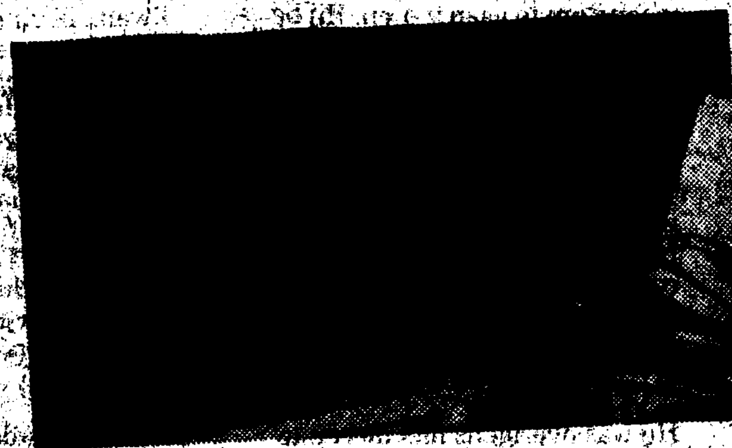
Technisch projectinkoper (m/v)

De afdeling Inkoop is verantwoordelijk voor het gehele inkooptraject van grond-, brand- en hulpstoffen, goederen en diensten voor investeringsprojecten, MRO-goederen, overige diensten en transporten.

De functie:
De technisch projectinkoper zal met name belast worden met het ... inkopen van goederen (apparatuur/materialen) en diensten (engineering/montage) voor investeringsprojecten.

Het profiel:
De ideale functionaris heeft een technische, bij voorkeur werktuigbouwkundige opleiding op HBO-niveau ... commerciële ...
Hij dient te beschikken over ruime ervaring op technisch-commercieel gebied en heeft een goede talenkennis. Leeftijd tot circa 40 jaar.
Aan contactuele eigenschappen, zelfstandigheid en goed kunnen werken in teams worden hoge eisen gesteld.

Bij de afdeling Automatische Informatie Verwerking (Exploitatie/Systeemgroep) van de vestiging in Maastricht is een vacature voor een

Systeembeheerder AIV (m/v)

De afdeling Automatische Informatie Verwerking (AIV) is verantwoordelijk voor de administratieve automatisering van ENCI Nederland B.V. Een primaire taak is het optimaliseren van de bestaande systemen.

Taken:
- het beheren en uitbouwen van diverse Unix-mini's ...
- ... computer- en netwerkgebruik;
- ... van problemen met hardware en software;
- ... van technische ondersteuning aan gebruikers;
- ... beheren van diverse Oracle-databases.

Functie-eisen:
- HBO-informatica of vergelijkbare opleiding;
- ervaring met:
- Unix system V release 4;
- Oracle RDBMS versie 6 op DBA-niveau;
- lokale netwerken in Unixomgeving en Novell.

ENCI Nederland

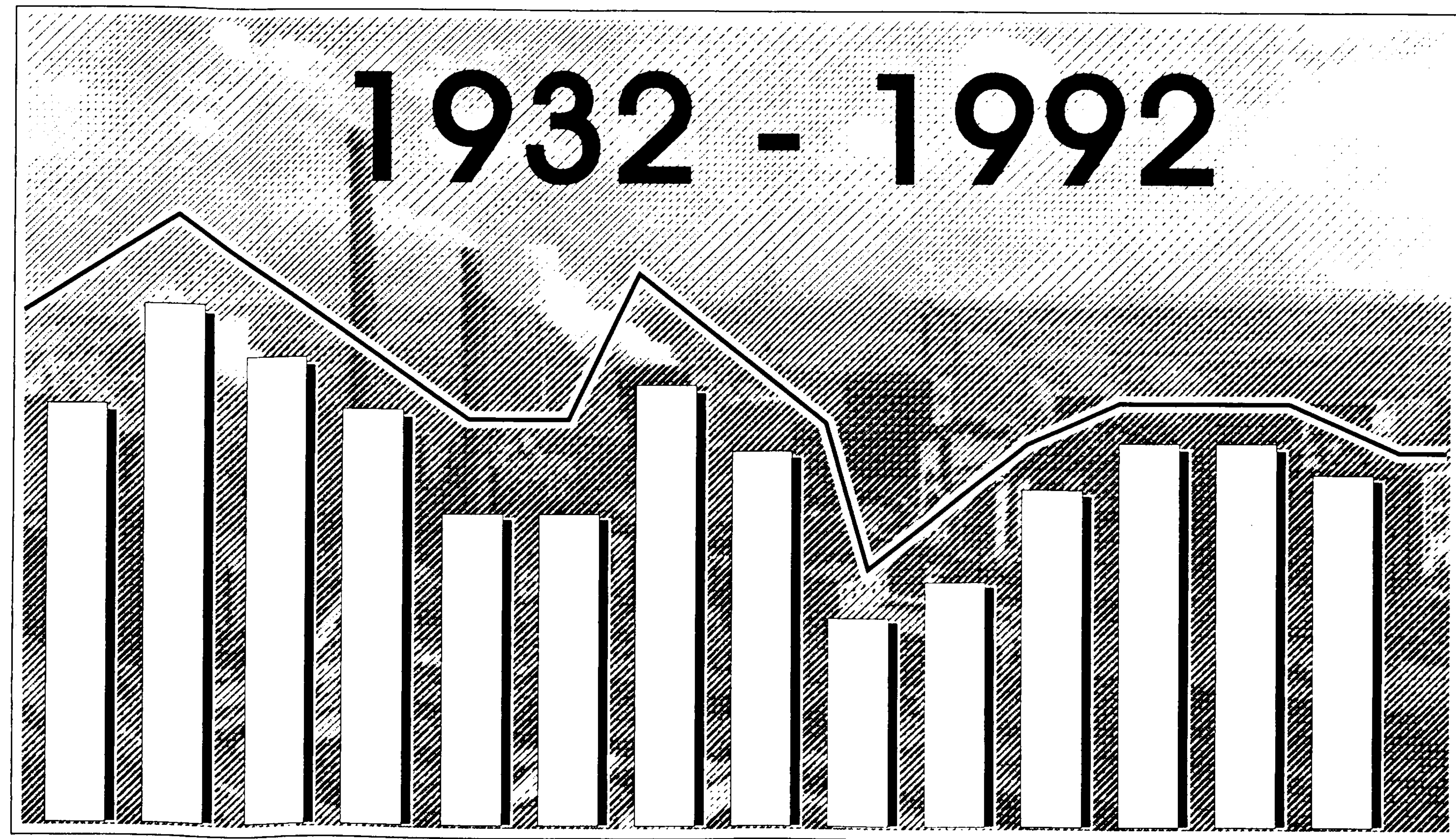
De Eerste Nederlandse Cement Industrie (ENCI) N.V. ...

ENCI Nederland B.V., Maastricht

Etil in 1932 opgericht 'ter bevordering industriële belangen'

Het Economisch Technologisch Instituut Limburg (Etil) viert donderdag zijn zestigjarig bestaan. Ontstaan in de jaren dertig, met het doel de Limburgse industriële belangen te bevorderen, inmiddels uitgegroeid tot een onafhankelijk onderzoeksinstituut met een commerciële inslag. Hofleverancier van gegevens over de Limburgse economie, bevolking en werkgelegenheid. Gevestigd in de thuishaven van de grootste opdrachtgever: de provincie Limburg. 'Als u in Limburg méér naar boven wilt halen...' zo luidt de reclameslogan.

Zestig jaar Etil. Over snelle Limburgers, een aluminiumfabriek aan de Maas, arbeidsonrust en reorganisatie. Een schets van een Limburgs planbureau.

De thermometer van de Limburgse economie

DOOR HANS GOOSSEN

Donkere wolken pakken zich samen boven de Limburgse economie. Die ontwikkelingen zullen ook het Economisch Technologisch Instituut Limburg (Etil) best zorgen baren. De eigen toekomst daarentegen hoeft de jubilaris echter geen hoofdbrekens meer te kosten. Dit in tegenstelling tot tien jaar geleden toen de onzekerheid over het voortbestaan het gouden bestaansfeest overschaduwde.

De bezuinigingskoorts uit het begin van de jaren tachtig dreigde immers ook het Etil de kop te kosten. Het onderzoeksinstituut is voor de volle honderd procent gesubsidieerd en de provincie wilde drastisch korten op de jaarlijkse exploitatiebijdrage. Maar na een ingrijpende reorganisatie en een koerswijziging waarbij het accent meer op het verwerven van betaalde opdrachten en minder op het bekleden van een publieke nutsfunctie op sociaal-economisch gebied kwam te liggen, wist het Etil toch te overleven.

Van goud met een zwart randje naar hard diamant. Zo typeert de huidige directeur drs. Jacques Swartjes de afgelopen tien jaar. „Nu hebben we écht reden tot feestvieren. De crisisachtige sfeer is volledig geweken. We hebben in Limburg het imago van kwaliteit en betrouwbaarheid. Met behulp van dat imago gaan we proberen de komende jaren onze marktpositie uit te bouwen."

Gunstige perspectieven dus voor een instituut dat zestig jaar geleden werd opgericht om de toekomstmogelijkheden voor Limburg op industrieel gebied te onderzoeken.

De industrie als motor van de welvaart. Het besef dat de werkgelegenheid in de landbouw zou teruglopen en de vrees voor een al te grote economische afhankelijkheid van de steenkoolmijnen deden Gedeputeerde Staten besluiten een naamloze vennootschap in het leven te roepen, het Economisch Technologisch Instituut 'ter bevordering van de industriële belangen der provincie Limburg'.

Met de oprichting van het Etil in 1932 stak de zuidelijkste provincie de rest van Nederland de loef af. Limburg als haantje de voorste. Niet bepaald de meest kenmerkende eigenschap van deze provincie. Dat vanuit overige provincies herhaaldelijk inlichtingen werden ingewonnen omtrent opzet en werkwijze van het kersverse instituut, met als doel om soortgelijke organen in het leven te roepen, streelt de Limburgse trots nog meer. Zelfs het buitenland toont interesse, meldt het jaarverslag over 1934.

De nieuwbakken nv kreeg als taak te onderzoeken hoe Limburg het beste de ontwikkeling van de industrie kon aanpakken. Hoe een gunstig klimaat geschapen kon worden om fabrikanten te verlokken naar Limburg te komen. Maar daarnaast ook het zelf ontwikkelen en opsporen van nieuwe technologieën en produktieprocessen die als lokaas konden dienen voor bedrijven.
„Waar landelijk het begin van het moderne industrialisatiebeleid landelijk gelegd wordt in 1949, werkte Limburg al in het begin van de jaren dertig aan een doelbewust, regionaal beleid," aldus Jacques Swartjes. Hij leunt breed lachend achterover. „Tegenwoordig heeft iedereen de mond vol van projectmatig werken. Alsof dat een nieuw begrip is. Maar in de beginjaren van het Etil werd al volop projectmatig gewerkt."

Aluminium

Het voorbeeld dat Swartjes noemt is opmerkelijk. Een van de projecten uit de beginperiode van de nv ter bevordering van de industriële belangen der provincie Limburg was een onderzoek naar de mogelijkheden van een aluminiumfabriek op basis van een waterkrachtcentrale in de Maas.

Het verkrijgen van de grondstof bauxiet stuit niet op problemen. Nederland kan immers beschikken over de natuurlijke rijkdommen van de kolonie Suriname. Bauxiet in overvloed dus. Ook de afzetmarkt lijkt gegarandeerd. De vliegtuigindustrie is sterk in opkomst.

Het aluminiumproject strandt echter op de energievoorziening. De Maas is een regenrivier en zorgt dus niet voor een konstante stroom van water en dus indirect ook elektriciteit. Swartjes: „Er is nog onderzocht of het mogelijk was via de normale stroomvoorziening. Maar de Staatsmijnen speelden daarin een belangrijke rol en die hadden natuurlijk geen behoefte aan een nieuwe concurrent." En dus belandde het project in een bureaula om er nooit meer uit te komen.

Vruchten

Swartjes onderscheidt tot aan de reorganisatie in het begin van de jaren tachtig een viertal fases in de geschiedenis van het Etil. Tijdens de eerste fase, van 1932 tot aan het begin van de Tweede Wereldoorlog, wordt alle energie gestoken in het in praktijk brengen van de basisfilosofie. Het bevorderen van de industriële belangen van Limburg dus. De eerste vruchten werden in 1935 geplukt: Er kwam een fabriek voor papieren zakken in Maastricht en de Nationale Lucifersfabriek in Weert. De zakkenfabriek, Bates Cepro, is er nog steeds, lucifers worden sinds lang niet meer gemaakt in Weert.

De tweede fase, van 1945 tot de aankondiging van de mijnsluitingen in 1965, stond in het teken van wederopbouw en later uitbouw. Het Etil trad onder meer op als economisch adviseur van het Militair Gezag en nam het secretariaat op zich van de nieuw opgerichte Fabrikantenkring voor Maastricht en omstreken. Opmerkelijk is dat het instituut ook het secretariaat heeft waargenomen van het Centraal Contact der Industriëlen Arbeid, een kontaktorgaan tussen ondernemers en vakbeweging, die als voornaamste doel had, de arbeidsonrust te voorkomen in de tijd van de wederopbouw. Stakingen en looneisen kon men niet gebruiken in de tijd van wederopbouw.

Later ging het Etil zich ook steeds meer bezig houden met het adviseren van gemeenten en provincie met betrekking tot ruimtelijke ordening, verkeer, toerisme en onderwijs.

Met de mededeling dat steenkool niet langer uit Limburgse schachten zou worden gedolven, brak een fase aan waarin het accent op de herstructurering lag. Het werven van nieuwe bedrijvigheid, in Etil-kringen aangeduid als 'bedrijvenwerk', kreeg weer absolute voorrang. Daarnaast wwerd een aantal kleinere, mijnafhankelijke ondernemingen intensief begeleid bij hun omschakeling van toeleverancier naar een marktgeoriënteerd bedrijf met eigen produkten. Ook bij de voorbereidingen voor de Perspectievennota Limburg was het Etil nauw betrokken.

Industriebank

Met de verzelfstandiging van de Industriebank in 1975 kwam een einde aan fase drie. De Industriebank werd in 1935 opgericht en ondergebracht bij het Etil. De overheid streefde naast het werven van nieuwe bedrijven ook naar de uitbreiding van bestaande ondernemingen. Omdat deze bedrijven meestal niet erg goed in de slappe was zaten en de handelsbanken niet bepaald stonden te dringen om kredieten op lange termijn te verschaffen, werd in 1935 de oprichting van de Industriebank Limburg een feit.

De afsplitsing van de Industriebank die sindsdien door het leven gaat als Liof, Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering, betekende een radicale koerswijziging voor het Etil. Het werkterrein werd beperkt tot sociaal-economisch onderzoek. Het 'bedrijvenwerk' werd afgestoten.

Etil groeide uit tot een onafhankelijk onderzoeksinstituut. Provincie, gemeenten, Kamers van Koophandel en bedrijven maken dankbaar gebruik van de rapportages over de stand van zaken van de Limburgse economie. Of huren het instituut in voor een onderzoek naar de mogelijkheden voor een bedrijventerrein, een volkshuisvestingsonderzoek of de overlevingskansen van een kantorenpark.

Dat de Etil-bevindingen, jaarlijks vorm gegeven in de rapporten Limburgse Sociaal-Ekonomische Verkenning en Limburgse Arbeidsmarktverkenning mogelijk bijdragen tot de economisch bloei van Limburg is mooi meegenomen, maar geen hoofddoel meer.

De toevoeging 'ter bevordering van van de industriële belangen der provincie Limburg' is dan ook na de reorganisatie in de jaren tachtig geschrapt.

Van de vele honderden beken in ons land is er praktisch geen ongeschonden. Door onttrekking van grondwater, vervuiling en kanalisatie zijn de meeste beken ernstig verminkt. De rijke planten- en dierenwereld met bijvoorbeeld orchideeën en ijsvogels is gedecimeerd. Gelukkig zijn er initiatieven voor herstel. Ook in Limburg. Over de projecten in deze provincie werd deze week kond gedaan tijdens het bekencongres van de stichting Natuur en Milieu. Dr. ir. Harrie Tolkamp, medewerker van het Zuiveringschap Limburg te Roermond, waarschuwt voor confectie. Volgens hem moet meer maatwerk worden geleverd.

Pleidooi om beken uit corset te bevrijden

Beekherstel nog te cosmetisch

DOOR EGBERT HANSSEN

„De projecten die tot nu toe zijn uitgevoerd dragen over het algemeen nog de kenmerken van kunstgrepen om de zaak er wat beter uit te laten zien. Cosmetische operaties, want het oog wil ook wat. Aankleedpartijen met roesjes van elzen op het talud, een paddenpoel als broche in het landschap, en een ingezaaid talud dat bochtig verloopt in een stortstenen harnas."

Hydrobioloog Harrie Tolkamp vindt de eerste probeersels van beekherstel in Limburg teveel geënt op de Duitse aanpak. Het *Naturnah* inrichten van waterlopen. Van te voren getekend en vastgepind profiel. In ecologisch opzicht nauwelijks een verrijking.

„Een mooi aangeklede pop, een afspiegeling van het voorbeeld, de mens, maar dood als een pier," zegt hij.

„Om een levend beeksysteem te krijgen, moet je niet een beeksysteem volledig inrichten en aankleden zoals jij denkt dat het mooi is. Nee, je moet alleen randvoorwaarden scheppen, de omstandigheden waaronder de ontwikkeling kan plaatsvinden."

In het provinciaal waterhuishoudingsplan van Limburg wordt herstel beoogt van 35 kilometer beek; slechts één procent van de totale lengte aan watergangen in Limburg.

„Dat lijkt niet alleen weinig. Dat is weinig," zegt Tolkamp teleurgesteld. „Van de andere kant, wanneer we nagaan dat beekherstel bedragen vergt van vierduizend gulden per strekkende meter, dan praten we al snel over een investering van circa honderd miljoen voor deze 35 kilometer."

Het verst gevorderd met de uitvoering van het provinciaal waterhuishoudingsplan is het waterschap Roer en Overmaas. Het schap heeft beekherstel gepland over een lengte van 13,5 kilometer in vier jaar tijd. Dit houdt onder meer in: verwijderen van illegale oeverbestortingen, over negen kilometer lengte de overkluizingen verwijderen en de beken weer open in het landschap plaatsen, op zestien plaatsen vistrappen aanleggen of wegnemen van barrières. Dat kost 26 miljoen gulden.

Meanderen

Hoofddoel is dat de beken weer vrij kunnen meanderen. De beken bevrijden uit het enge corset waarin ze zitten door tientallen jaren van normalisatie en kanalisatie „Aanvankelijk zal dat beperkt zijn, maar in de loop der jaren zal de meandering zich ongebreideld en onbeteugeld kunnen begeven in het beekdal. Het gehele dal staat de beek dan tot beschikking. Slechts waar bruggen en wegen beschermd moeten worden zal de beekloop zich aan moeten passen," zegt Tolkamp, hoofd van de afdeling waterkwaliteitsbeheer bij het Zuiveringschap Limburg.

● *Beekherstel: hij moet meanderen.* Foto: PAUL KUIT

Hij vindt echter ook dat in stedelijke trajecten van beken opgekalefaterd moeten worden. Nu zijn de beken in dorpen en steden vaak verstopt, bekleed met damwandmateriaal, gemetselde kademuren, overkluizingen of een betegelde bedding, terwijl huizen, gebouwen en vaak direct aan de oever grenzen. Geheel ingericht op het zo snel mogelijk afvoeren van het teveel aan water. Vaak hebben de beken de functie van stamriool. De Caumerbeek in Heerlen is daar een mooi voorbeeld van.

De kunstgrepen die nu nog vaak worden gedaan vormen volgens Tolkamp een doekje voor het bloeden. „Maatregelen als het aanbrengen van bochten, plas-draszônes, oeverbegroeing, uitstapplaatsen voor te water geraakte dieren. Die horen stuk voor stuk thuis in de categorie: compromissen. Het zijn slechts kleine stukjes op weg naar een betere toekomst. En we moeten niet vergeten de laatste min of meer natuurlijke beken te beschermen."

Het aantal natuurlijke beken in Nederland wordt geraamd op vier procent. Voor Zuidelijk Zuid-Limburg ligt dat overigens iets anders. Volgens een recente inventarisatie ligt het aandeel van de nog vrij meanderende, niet-overkluisde, genormaliseerde beken hier nog zeker 75 procent. De laatste natuurlijke beekjes in Midden- en Noord-Limburg worden momenteel ernstig bedreigd door verdroging als gevolg van grindwinning, bruinkoolwinning en onttrekkingen van grondwater door industrie, landbouw en waterleidingmaatschappij.

Verminkte beken die weer hersteld worden in deze provincie zijn onder meer de Groote Molenbeek in Noord-Limburg, de Tungelroysebeek en de Vlootbeek in Midden-Limburg, de Rodebeek bij Sittard. Ook de Voer en de Vloedgraaf worden hersteld, evenals de Kroonbeek en de Tielebeek bij Gennep. Uit een studie van de Heidemij blijkt dat 164 hectare grond aangekocht moet worden voor de hermeandering van beken in Zuidelijk Zuid-Limburg. Alleen de kosten hiervan worden geraamd op tien miljoen.

Een mooi voorbeeld hoe het moet noemt Tolkamp de gefaseerde aanpak van het Waterschap Roer en Overmaas met betrekking tot de Vloedgraaf. Hier is in eerste instantie gebruik gemaakt van natuurlijke materialen zoals stortsteen terwijl de tracering bochtig werd gekozen en aangelegd. Het profiel werd aangepast; steiler in de buitenbochten en flauwer in de binnenbochten. De eentonige populieren werden vervangen door landschappelijke beplanting. Er werden poelen en moerasjes aangelegd. Er is geëxperimenteerd met verschillende natuurlijke materialen. In de tweede fase werd al minder met vastgelegde taluds gewerkt. Alleen bij bruggen, wegen en bebouwing werd het beekprofiel gefixeerd. Er werden stroomversnellingen gecreëerd, woelkommen aangelegd en stenen in de bedding geplaatst om meer verschil in stroming te verkrijgen. De eerste en tweede fase is al uitgevoerd. In de derde fase mag de beek al anderhalve kilometer vrij meanderen over een breedte van negentig meter. Het huidige betegelde profiel verdwijnt en populieren worden verwijderd. Bij wegen en leidingen wordt de beek met wilgetenen vastgelegd. Zoveel mogelijk wordt echter geprobeerd deze infrastructuur te verplaatsen. Leidingen worden bij voorkeur dieper gelegd zodat de beek erboven vrij kan meanderen.

„Momenteel zitten we in de discussie over hoe de loop van het tracé moet zijn. Hoeveel grond mag de beek wegknabbelen? Hoeveel mag er achterblijven? Hoeveel programmeer je en hoever geef je de beek zijn vrijheid? Zoals het er nu uitziet krijgt de Vloedgraaf veel vrijheid terug," aldus Tolkamp.

DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

Pie Medical is fabrikant in de medische industrie van hoofdzakelijk diagnostische ultrageluidsprodukten. Momenteel ontwikkelt en fabriceert Pie Medical low-cost en high-performance echoscopie-scanners voor toepassing in de obstetrie en gynaecologie, de interne geneeskunde, de urologie en de veterinaire geneeskunde. Deze produkten worden voor een belangrijk gedeelte via exclusieve distributeurs en voorts via OEM verkocht aan privé-artsen, specialisten, particuliere klinieken en ziekenhuizen in met name Europa, Amerika, Afrika en Azië. Pie Medical fabriceert eveneens produkten voor analyse van medische röntgenfilms.

Binnen de organisatie vormt een relatief klein team van area-managers van de afdeling verkoop de functie van centrale tussenpersoon tussen Pie Medical en de veelal buitenlandse dealerorganisaties. Als gevolg van de uitbreiding van de werkzaamheden is in deze groep een vacature ontstaan voor een ervaren

AREA-MANAGER (M/V)

Als area-manager bent u verantwoordelijk voor de lange-termijn-relatie met de distributeurs in de u toegewezen regio's. Door een ongehinderde informatie-overdracht van en naar uw distributeurs tracht u hun verkoopresultaten zoveel mogelijk te bevorderen. Daarnaast stelt u in overleg met de distributeurs jaarlijks verkoop-forecasts op en geeft u hen zoveel mogelijk ondersteuning waarmee deze forecasts kunnen worden gerealiseerd. Intern draagt u ervoor zorg dat verkooporders betrouwbaar en overeenkomstig de afspraken met de distributeurs worden uitgeleverd. Voorts bent u belast met de verwerking van de door u verworven marketing-gegevens in het geautomatiseerde marketing-informatiesysteem.

Functie-eisen
U heeft een commerciële opleiding, bij voorkeur HEAO-CE en enige jaren ervaring in een commerciële functie. Daarnaast beschikt u over een goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid en een goede kennis van de Engelse taal in woord en geschrift. Duits of Spaans strekt tot aanbeveling.

Wij bieden een goed salaris en prima secundaire arbeidsvoorwaarden.

Voor vragen kunt u telefonisch contact opnemen met de heer Ruud Kraan van de afdeling verkoop, tel. 043-612121.

Voelt u zich aangesproken door deze boeiende functie ? Stuur dan uw sollicitatie binnen 10 dagen na het verschijnen van dit blad aan :

Pie Medical Equipment B.V.
T.a.v. de heer R. Kraan
Philipsweg 1
6227 AJ MAASTRICHT

HoensBroeck
Centrum Beroepsopleidingen

Het Centrum Beroepsopleidingen "Hoensbroeck" is een specifiek beroepsopleidingsinstituut voor arbeidsongeschikte mannen en vrouwen van 18 tot circa 40 jaar. Ons doel is het (her-)plaatsen van arbeidsongeschikten op de vrije arbeidsmarkt, door het aanbieden van gekwalificeerde opleidingen op MBO-niveau.

De afdeling Administratie van het Centrum verzorgt de opleidingen Praktijkdiploma Boekhouden, Moderne Bedrijfsadministratie en Computerboekhouden en geeft tevens gericht praktijkonderwijs in de eigen kantoorpraktijk.

Voor de opleidingsactiviteiten in deze afdeling zoeken wij een

docent handelswetenschappen/economie II (m/v)

met 2e graads bevoegdheid

Het betreft een tijdelijke functie wegens vervanging van februari/maart t/m juni 1993.

Functie-vereisten:
- inhoudelijke en didactische vakbekwaamheid met affiniteit voor praktijkgericht beroepsonderwijs;
- vermogen om in teamverband te functioneren;
- geestdrift die past in een dynamisch onderwijsinstituut;
- ervaring in onderwijs aan volwassenen vormt een pluspunt.

Geboden wordt:
- uitstekende faciliteiten voor theorie- en praktijkonderwijs;
- salariëring in overeenstemming met de zwaarte van de functie;
- arbeidsvoorwaarden volgens de CAO-Ziekenhuiswezen.

Nadere informatie/documentatie kan gevraagd worden bij Centrum Beroepsopleidingen "Hoensbroeck", de heer H. Geerdink of de heer T. Geraadts, telefoon 045-239670.

Wij verzoeken uw schriftelijke reacties (onder vermelding van vacaturenr. 924589031) binnen 14 dagen te richten aan: Samenwerkende Revalidatiecentra Limburg, Dienst P & O, de heer F. Kayser, Zandbergsweg 111, 6432 CC Hoensbroek.

ECONOMISCH COLLEGE
CENTRALE DIRECTIE

Het Economisch College omvat de afdelingen horeca MHS, Cobbenhagen MEAO, toerisme MTRO, handel MDS, VBO handel en de korte opleidingen administratie, handel en horeca.

De Stichting Economisch College zoekt op korte termijn contact met gegadigden voor de functie van

Secretaris Centrale Directie (m/v)

De werkzaamheden bestaan in hoofdzaak uit:
- beheersmatige werkzaamheden op zowel personeels- als materieel gebied;
- voorbereiden en bijwonen van bestuurs- en directievergaderingen;
- uitvoeren van bestuursbesluiten;
- [illegible]
- het onder verantwoordelijkheid van de Centrale Directie concipiëren van uit te brengen adviezen en rapportages.

Voor deze belangrijke en interessante functie zoeken wij iemand op academisch of HBO-niveau met goede organisatorische en contactuele kwaliteiten en met een bestuurlijke/juridische en/of op personeelszaken gerichte achtergrond.

De aard van de werkzaamheden veronderstelt een goede redactionele vaardigheid. Bekendheid met het onderwijs en ervaring strekt tot aanbeveling. Leeftijd tot 35 jaar. Salaris afhankelijk van leeftijd en ervaring. Maximumschaal 11 BBRA.

Procedure:
Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollic[…] binnen 10 dagen te richten aan: Stichting Econ[…] t.a.v. Centrale Directie, Postbus 441, 6400 AK […]

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmake[…] selectieprocedure. Telefonische inlichtingen kun[…] verkregen bij de heer J.G.M. Boss, lid Centrale […] telefoon 045-714900.

Verkoop Adviseur m/v

[illegible] van een nieuwe directie zijn er [illegible] veranderingen doorgevoerd bij Volvo Klijn Heerlen B.V. [illegible]

[illegible]

Voor de juiste persoon is geen leeftijd of exacte opleidingseis aan te geven. [illegible] in de autobranche.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan:

Volvo Klijn Heerlen B.V.,
T.a.v. de heer [illegible] Klijn,
De Koumen 7,
6433 KG Heerlen.

Volvo Klijn HEERLEN B.V.
de Koumen 7, 6433 KG Heerlen, telefoon 045-220055, telefax 045-227925

Helly-Hansen is an international company, specialising in th[e] development, manufacture and marketing of functional and appealing clothing for the sailing, outdoor and workwear markets. With production and sales organisations, agents a[nd] licensees in 16 countries, the company controls the entire production process, from fabric development to finished products. Worldwide Helly-Hansen employs 1.100 people. T[he] company's head office is located in Moss, Norway.

Beginning March 1993, the division Europe Central of Helly-Hansen will open i[ts] new distribution centre in Sittard, from which our customers in Holland, Belgi[um], Germany and the U.K. will be supplied. The division management, the logistic[s] staff (purchase and inventory control) and the accounting & finance departme[nt] will be centralised in Sittard. We are presently looking for a:

head accountant (m/

Your duties will be:
- Daily accounting of the division (2-3 assistants).
- Implement centralised accounting for the division.
- Prepare consolidation and financial reports.
- Participate in computer system development.
- Responsible for the computer system (IBM RS/6000).

Our requirements are:
- HBO education (SPD I/II).
- Excellent analytical and communication skills.
- Fluency in written and spoken English, good knowledge of German.
- Good working knowledge of computer systems and PC's.
- Several years experience in a similar position.
- Age between 25 and 35.

Helly-Hansen offers an attractive salary, in line with the responsibilities of this position. For a motivated and ambitious young person, this position offers an interesting challenge within a dynamic and internationally oriented organisati[on].

If you wish to apply for this position, please send your application in English w[ith] CV within 2 weeks after the appearance of this advertisement to:

Helly-Hansen BV
attn. Mr. J. Smith
G. Martinolaan 95, 6229 GS Maastricht

GEMEENTE KERKRADE

Bij de afdeling Algemene en Juridische Zaken van de dienst Gemeentewerken i[s de] functie vacant van:

MARKTMEESTER/MEDEWERKER A.J.Z. (m/

Functie-inhoud:
A. Marktmeester:
Behandelt en adviseert over aangelegenheden en afgifte vergunningen betreff[ende] het markt- en kermiswezen, w.o. verpachting, verhuringen en uitgifte van standpl[aat]sen bij markten, kermissen en soortgelijke evenementen;

Is belast met preventief en repressief toezicht in controle inzake het markt- en ker[mis]wezen. Naast de handhaving van de voorschriften van de marktverordening in [het] algemeen en de orde in het bijzonder, is functionaris o.m. belast met de aanwijzing[,] toewijzing van standplaatsen, de heffing en inning van marktgelden en pachtsom[men] en het ontwerpen en uitzetten van opstellingen;

Voert de administratieve werkzaamheden uit m.b.t. het voornoemde en andere vo[orko]mende zaken, hetgeen onder meer betekent het bijhouden van bestanden e[n] concipiëren van correspondentie en beschikkingen;

Voert het secretariaat van de marktcommissie en draagt zorg voor notulering va[n] vergaderingen;

Bestudeert de voor het werkterrein relevante wetgeving, jurisprudentie en vaklit[era]tuur.

B. Administratief-juridisch medewerker:
Adviseert m.b.t. aanvragen om vergunning/ontheffing en draagt zorg voor het co[nci]piëren van de beschikkingen inzake enkele bijzondere wetten en plaatselijke ve[ror]deningen (o.m. Wegenverkeerswetgeving, Afvalstoffenverordening en Alge[mene] Plaatselijke Verordening);

Voert correspondentie in voornoemde en andere voorkomende aangelegenhed[en en] draagt zorg voor het bijhouden van bestanden;

Bestudeert de voor het werkterrein relevante wetgeving, jurisprudentie en vakli[tera]tuur.

Functie-eisen:
Opleiding op M.B.O.-niveau, bijvoorbeeld B.A. of MEAO; (bestuurlijke richti[ng]);
Goede contactuele en redactionele vaardigheden;
Vaardigheden m.b.t. conflicthantering;
Bezit van rijbewijs BE en kunnen beschikken over personenauto.
Bereidheid tot het werken op zaterdag (structureel) en andere tijden buiten ka[ntoor]tijd (incidenteel);
Bereidheid tot het volgen van de opleiding Marktmeester.

Functie-niveau:
Daar de functie nog niet is gewaardeerd wordt het functie-niveau voorshands bepaald op max. schaal 6 (maximaal ƒ 3.614,-) exclusief toelage onregelm[atige] dienst. Inschaling in schaal 7 wordt op termijn niet uitgesloten.

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de heer W. Hennus, hoofd afdeling A.J.Z., 045 - 46 77 77 tst. 352.

Schriftelijke sollicitaties kunnen onder vermelding van P&O/22/92 tot en m[et …] december a.s. worden gericht aan het College van Burgemeester en Wethouder[s van] de Gemeente Kerkrade, Postbus 600, 6460 AP Kerkrade,

Helly Hansen

Helly-Hansen is een internationale onderneming, gespecialiseerd in de ontwikkeling, produktie en marketing van functionele en aantrekkelijke zeil-, vrijetijds- en werkkleding. Met produktie- en verkoopbedrijven en agenten en licentiehouders in 16 landen controleert het bedrijf het gehele proces van stofontwikkeling tot een gereed produkt. Bij Helly-Hansen zijn wereldwijd 1.100 personen werkzaam. Het hoofdkantoor is gevestigd in Moss, Noorwegen.

Vanaf maart 1993 opent de divisie Centraal Europa van Helly-Hansen haar nieuwe distributiecentrum in Sittard, vanwaar onze klanten in Nederland, België, Duitsland en Engeland zullen worden bevoorraad. Het divisiemanagement, de logistieke staf (inkoop en voorraadbeheer) en financiën & administratie zullen in Sittard worden gecentraliseerd. Wij zijn momenteel op zoek naar een:

magazijnchef

Uw verantwoordelijkheden zullen zijn:
- Verantwoordelijk voor magazijn, goederenontvangst en -uitgifte.
- Leiding geven aan magazijnpersoneel (8 medewerkers).
- Opzetten magazijnlokatiesysteem en -procedures.
- Veelvuldig contact met Inkoop/Logistiek.

Uw profiel:
- Leidinggevende kwaliteiten.
- Kennis van magazijnlokatiesystemen.
- Ervaring met computersystemen.
- Redelijke kennis van Engels en Duits.
- Enige jaren ervaring in een soortgelijke functie, bij voorkeur in textielbranche.
- Leeftijd tussen 30 en 40 jaar.

Helly-Hansen biedt een concurrerend salaris, in overeenstemming met de functie. Voor een gemotiveerd en enthousiast persoon biedt deze functie een interessante uitdaging in een dynamische en internationaal opererende organisatie.

Indien u op deze vacature wenst te reageren, verzoeken wij u binnen 2 weken na de verschijning van deze advertentie uw sollicitatiebrief met c.v. te sturen aan:

Helly-Hansen BV
t.a.v. de heer J. Smith
G. Martinolaan 95, 6229 GS Maastricht

Helly-Hansen is an international company, specialising in the development, manufacture and marketing of functional and appealing clothing for the sailing, outdoor and workwear markets. With production and sales organisations, agents and licensees in 16 countries, the company controls the entire production process, from fabric development to finished products. Worldwide Helly-Hansen employs 1.100 people. The company's head office is located in Moss, Norway.

Beginning March 1993, the division Europe Central of Helly-Hansen will ope[n its] new distribution centre in Sittard, from which our customers in Holland, B[elgium,] Germany and the U.K. will be supplied. The division management, the logi[stics] staff (purchase and inventory control) and the accounting & finance depar[tment] will be centralised in Sittard. We are presently looking for a:

logistics/ purchase manager (m/

Your duties will be:
- Responsible for purchase and inventory planning.
- Daily contact with sales management and production centres.
- Analyse budgets and sales targets against purchase commitments.
- Responsible for freight carriers and handling of import/export transactions.
- Analyse inventory and sales and propose actions on slow-moving stock.

Our requirements are:
- HBO education.
- Excellent analytical and communication skills.
- Fluency in written and spoken English, good knowledge of German.
- Good working knowledge of computer systems and PC's.
- Several years experience in a similar position.
- Age between 25 and 35.

Helly-Hansen offers an attractive salary, in line with the responsibilities of this position. For a motivated and ambitious young person, this position offers an interesting challenge within a dynamic and internationally oriented organis[ation].

If you wish to apply for this position, please send your application in English w[ith] CV within 2 weeks after the appearance of this advertisement to:

Helly-Hansen BV
attn. Mr. J. Smith
G. Martinolaan 95, 6229 GS Maastricht

Yvonne Keuls keek jaar rond in psychiatrisch centrum:

'Wereld buiten inrichting is nòg gekker'

DOOR ARIE BERGWERFF

De wereld buiten de psychiatrische inrichtingen is eigenlijk nog gekker. In mijn boek komt een wielrenner voor die nog buiten rondfietst, maar uiteindelijk ook in de inrichting terechtkomt. Daarmee symboliseer ik deze zotte wereld, de prestatie-gerichte maatschappij: sneller, harder, nog meer kilometers. Al die aandacht op de Olympische Spelen voor die eentiende seconde sneller, terwijl daar in de inrichting – in de spelonken van onze gemeenschap – mensen op de toppen van hun tenen enorme prestaties leveren. Maar dat wordt niet gezien."

De schrijfster Yvonne Keuls kreeg van de directie van het psychiatrisch centrum Bloemendaal in Den Haag de gelegenheid om een jaar lang op alle afdelingen rond te kijken. Haar ervaringen verwerkte ze tot 'Meneer en mevrouw zijn gek', een indringend en liefdevol geschreven boek waarin de lezer kennis maakt met de bijna absurde wereld van de psychiatrie.

„Dit boek is voor mijzelf een openbaring. Ik ben in de loop der jaren in heel veel inrichtingen op bezoek geweest. Als bezoeker heb ik altijd geweten dat ik niet te zien kreeg wat ik wilde zien. Van Bloemendaal kreeg ik de tijd om alles over me heen laten komen. In het boek wordt beschreven hoe Appie naar de separeercel gepraat wordt. Daar heb ik een avond en een nacht bij kunnen zijn zonder dat er iets van mij werd verwacht. Er is geen arts, geen psychiater, geen verpleegkundige, die zo op zijn gemak heeft kunnen rondkijken als ik."

„Al rondkijkende kwam ik tot schrikbarende ontdekkingen. Ik heb gezien dat veel mensen zich er heel erg thuisvoelen, maar ook dat er een heleboel mensen zijn die leed ondergaan dat absoluut niet nodig is. Het ontstellende gebrek aan privacy, de hele seksbeleving, je vindt het allemaal terug in het boek. Ik had overigens nooit kunnen denken dat ik zo betrokken zou raken bij deze mensen. Ik heb ook nooit geweten dat het zo'n echte, menselijke wereld is."

„Ik heb," vertelt ze, „de bewoners vanaf het begin geprobeerd duidelijk te maken dat ik schrijver ben. Er waren mensen die er echt voor gingen zitten en mij hun levensverhaal wilden dicteren. Het heeft me veel moeite gekost om uit te leggen dat dat mijn werkwijze niet is. Dat ik best naar iemand wil luisteren en kijken, maar dat het aan mij is om eruit te halen wat mij het meest getroffen heeft."

„Ik schep een nieuw mens door vier verschillende personen te vermengen. Dat is moeilijk, want je houdt vier boze mensen over, die je alle vier verwijten dat je hen niet interessant genoeg gevonden hebt. Dat vind ik wel, maar ik vind die nieuw geschapen figuur belangrijker. Het blijven scheppingen, net als in al mijn andere boeken.

In 'Meneer en mevrouw zijn gek' heb ik veel van mezelf gestopt. Mijn eigen angsten zitten erin. Ik heb met mensen opgetrokken die hun geheugen kwijt waren. Dat maakte me doodsbang. Zelf had ik vroeger een bijna fotografisch geheugen, maar dat heb ik in de loop der jaren toch ook zien afbladderen. Ik heb bovendien een leeftijd waarop ik me daarmee bezig ga houden."

„In de persoon Maurice W. heb ik een stukje van mijn eigen onbetrouwbaarheid gestopt. Ik belazer soms ook mezelf en ik-weet-niet-hoeveel mensen: ik zeg dit, maar ik doe wat anders."

„Bij die mensen in de inrichting vind ik iets van mezelf terug. Ik heb een leven achter de rug dat niet makkelijk is geweest. Hoe komt het dat ik niet over het randje ben gevallen? Als ik mezelf vergelijk met de bewoners, zie ik dat het weinig gescheeld heeft of ik was in dezelfde situatie terechtgekomen. Het is maar zo'n smal randje."

„Ik heb geprobeerd het beeld van de elektroshock, zoals die te zien is in de film 'One flew over the cuckoo's nest', te ontzenuwen. De elektroshock wordt allang niet meer gebruikt als strafmaatregel. Als de arts met het voorstel komt, is de patiënt vrij er op in te gaan en krijgt hij de elektroshock (ECT) onder narcose toegediend. Er is ook goede informatie en goede begeleiding. Ik beschrijf dat ook in het boek, ik spreek met iedereen en ben aanwezig bij zo'n ingreep. Het gaat niet meer zoals vroeger en er is gewoon een groep patiënten die alleen geholpen kan worden met een elektroshock."

„De vrouw die in mijn boek grotendeels de rol van Lydia speelt, heeft zeven jaar als een zombie in de hoek gezeten. Nu wordt ze eens in de maand een dag opgenomen voor een onderhoudsdosis ECT. Ze voelt zich daarna een week heel goed. De week daarop is ze wat minder vrolijk, maar kan ze zonder hulp thuis haar gang gaan. De derde week zakt ze in. Eigenlijk moet ze de derde week een elektroshock hebben. Dat krijgt ze niet, omdat de artsen vinden dat ze het zo lang mogelijk moet proberen met een onderhoudsdosis eens per maand."

„Op dit ogenblik redt ze dat niet. Maar die twee weken heeft ze inmiddels al en dat zijn er twee meer dan vroeger. Ze mist na een ECT kleine stukken uit haar geheugen, maar het blijkt dat die stukken er na verloop van tijd weer insprongen. Zijzelf vindt het niet erg. Ze heeft zeven vreselijke jaren achter de rug en zij kiest hiervoor. Wij hoeven niet voor haar te kiezen."

„Bewoners van een inrichting breken echt door alle schijn heen. Ze zitten soms met zijn tienen in een huiskamertje van vijf bij vijf meter en schuifelen als sardientjes in een blik door elkaar. Langs de muren bankjes, waarop ze allemaal naast elkaar zitten. Alsof je je leven in een glazen tramhuisje moet doorbrengen."

„Je hebt geen geheimen meer. Je krijgt medicijnen, komt in een andere bewustzijnslaag en vertrouwt jezelf niet meer. Je vraagt je af wat de andere bewoners inmiddels van je weten. Er is altijd de angst dat je in de situatie terechtkomt dat je de grens overschrijdt en maar wat bralt. Want je ziet het van die ander, die plotseling uit haar dak gaat en er van alles uitgooit. En alles wordt later weer tegen haar gebruikt: 'Mevrouw, u zei dat u een dochter heeft, maar u heeft helemaal geen dochter. Dat heeft u gisteren zelf gezegd'. En dan de angst op de gezichten: 'Ben ik zo stom geweest om dat te zeggen?"

„Het hebben van geheimen ontbreekt volledig in een inrichting. Je bent in een situatie gekomen dat je er zelf niet meer uitkomt en je levert je uit aan de ander. Psychiaters en artsen buigen zich over jouw geval. Je tekeningen worden naast elkaar gelegd, de bezigheidstherapeut en de muziekpedagoog geven hun mening. Alles wordt bestudeerd. Er worden alle mogelijke trucs aangewend om je tegen het licht te houden. Die trucs zijn nodig, want ze willen je helpen. Maar je ervaart het toch als druk. Alles is bekend, je hebt geen geheimen meer. Dat is genadeloos."

„Verschrikkelijk triest werd ik ook van de lege prikborden boven de bedden van de sommige bewoners. Dat betekent dat er echt niemand meer is die naar hen omkijkt. En ook die hele seksbeleving, daar word je niet goed van. Op het terrein ligt een trimbaan die gebruikt wordt als rendez-vous plaats. Men zoekt zijn plekje onder de struiken.

Geef die mensen toch waar ze behoefte aan hebben. Ik heb daar vaak horen zeggen: 'Waren we maar crimineel, dan kregen we een apart kamertje'."

„Het is absoluut niet mijn bedoeling om in mijn eentje oplossingen te zoeken. Ik ben schrijver, ik kan aandacht vragen voor mensen als Ida Been en mevrouw Einstein, maar ik kan de situatie niet veranderen. Dat moeten mensen doen die de situatie kunnen veranderen. De financieel-directeur van Bloemendaal heeft mij na het lezen van mijn boek gezegd dat hij bij de nieuwbouw meer rekening gaat houden met de privacy. Dat vond ik geweldig. Dat was voor het eerst dat ik blij was dat ik het boek geschreven had."

„Boeken schrijven is voor mij geen pretje. Er gebeurt lichamelijk heel veel met me: ik val af, raak plukken haar kwijt. Dat wil niet zeggen dat ik het daarom niet fijn vind. Het hoort bij mij, het is mijn vak, maar het is erg ingrijpend. Er zijn momenten geweest dat ik me zo machteloos voelde. De hele situatie rond het meisje Marabel, dat zelfmoord pleegt. Gruwelijk vind ik dat, maar tegelijkertijd heeft me dat ook ze geboeid."

„Dat heb ik nog niet losgelaten. Daarom heb ik nu de tijd genomen om wat te freewheelen. Over een aantal afdelingen heb ik nog niet geschreven. Met name in de psychiatrische geriatrie en de forensische psychiatrie ben ik zeer geïnteresseerd geraakt. Ik ben alleen nog niet zo ver dat ik me terugtrek voor een nieuw boek."

Yvonne Keuls, 'Meneer en mevrouw zijn gek', uitgeverij AMBO, f29,50.

● *Yvonne Keuls: ik ben schrijver, ik kan de situatie niet veranderen.* Foto: GPD

Een kubieke meter zand voor een gram goud

De laatste goudwassers aan de Donau

DOOR RUNA HELLINGA

De Donau stroomt als een zilvergrijs lint door het vlakke landschap. Het water is glad als een spiegel en de stroming zo traag dat er geen golfje op de oever aan onze voeten breekt. Hoog boven ons ritselen de immense populieren, op deze mooie najaarsdag getooid in gouden herfstkleuren.

Het is de eindeloze rust die Laszló Kézdi keer op keer weer naar de rivier trekt. De stilte, de vogels, de ondergaande zon. Dagen kan hij ervan genieten, het liefste alleen: „Als je met iemand samenwerkt, moet je zeker weten dat die je goed ligt. Anders gaat het mis."

Maar zijn belangrijkste reden om te komen, is goud. Weinig, steeds minder. Want Kézdi is een van de laatste Hongaren die een ooit bloeiend ambacht beoefenen. Hij wast goudzand. Maar de goede tijden zijn voorbij. De tijd dat een man drie gram goud op een dag kon wassen en de welvarende goudzoekers in sommige dorpen zelfs hun eigen bank in de kerk hadden, is voor altijd over.

De laatste professionele goudzoeker stierf een jaar of vijftien geleden. Over hem gaan nog de meest fabelachtige verhalen: hoe er na zijn dood vijf kilo goud in zijn huis werd gevonden en dat hij bij zijn begrafenis een honderd gram zware ring meekreeg, gesmeed van het goud dat hij zelf had gewassen.

Het ruim tweeduizend jaar oude ambacht heeft zelfs de communisten overleefd. Zolang ze hun opbrengst maar verkochten aan de Nationale Bank, werden de goudzoekers getolereerd. Maar tegen de veranderingen van de moderne tijd konden ze uiteindelijk niet op.

Dood

„De Donau gaat dood," zegt Kézdi, terwijl hij zijn gereedschap installeert. Het zijn de stuwdammen die het hem doen, meent hij. Die vertragen de stroom zo sterk, dat al het goudstof naar de bodem zinkt voor de rivier Hongarije bereikt.

Hij vreest dan ook dat dit wel eens zijn laatste seizoen zou kunnen worden. „Nu de Slowaken de waterkrachtcentrale bij Bös (Gabcikovo) in gebruik nemen, wordt de stroming zo sterk geremd dat het eigenlijk geen zin meer heeft."

In de zeven jaar dat Kézdi goud wast, heeft hij de Donau achteruit zien gaan. En daarmee bedoelt hij niet alleen dat er minder goudstof in het rivierzand. Hij wijst op de zwarte slibafzettingen langs de oever. Het gebied waar hij normaal zoekt, langs de Hongaars-Slowaakse grens, is de afgelopen jaren langzaam door zo'n zwart, verstikkend laagje slib bedekt, vertelt hij.

En hij wijst op de populierenbossen, die in sommige regio's op grote schaal gekapt worden. Achter ons ligt een heel kaalgeslagen veld vol stronken en afgekapte takken. „Veel houtkap is illegaal," vertelt hij, „De hele natuur gaat eraan."

Voor Kézdi is het goudwassen een hobby, waarmee hij na zijn pensionering mee begonnen is. Aanvankelijk dacht hij er zijn pensioen mee aan te kunnen vullen, maar dat viel tegen. De hoogtijdagen van de goudwassers waren toen al voorbij.

● *Laszló Kézdi, de laatste goudzoeker aan de Donau: de rivier gaat dood* Foto: GPD

Maria Theresia

Nu is hij blij als de opbrengst de kosten dekt en doet hij het vooral nog voor zijn plezier. Tijdenlang heeft hij het goud niet eens verkocht. Pas toen zich dit jaar de gelegenheid voordeed zijn flat in een buitenwijk van Boedapest voor een zachte prijsje te kopen, heeft hij toch maar afstand gedaan van zijn kleine schat.

Er wordt aan de Donau al zo'n tweeduizend jaar goud gewassen.

Onder de Romeinen was het slavenwerk, maar in de middeleeuwen genoten de goudzoekers aanzienlijk meer aanzien. Het was de Oostenrijkse keizerin Maria Theresia die het goudzoeken langs de Donau officieel regelde.

Zij legde de prijs vast en gaf vergunningen af. „Hele families leefden van het goudwassen," vertelt Kézdi. „Dat was een heel gesloten gemeenschap, die zich van zijn omgeving onderscheidde door speciale kleding en eigen gebruiken. Daar kwam je als buitenstaander niet zomaar tussen."

Rond de eeuwwisseling werd in de Noordhongaarse stad Györ jaarlijks meer dan tweeduizend kilo goud aan de autoriteiten verkocht.

Dat moet een fractie zijn geweest van wat er werkelijk werd gevonden. Het was bekend dat de goudzoekers het grootste deel van hun opbrengst illegaal en voor een hogere prijs aan juweliers in Wenen, Bratislava en Boedapest verkochten.

Uit middeleeuwse prenten en en negentiende-eeuwse foto's die Kézdi verzamelt, blijkt dat er al die eeuwen weinig is veranderd in de methodes om het goud te wassen. Een zeef, een plank bekleed met vilt, een schep en een emmer zijn de belangrijkste attributen. En kracht en geduld, veel geduld.

Kézdi wijst ons op de donkere afzettingen in het lichte zand langs de oever. 'Rood zand' heet het in goudzoekerstaal en het wijst op de aanwezigheid van minieme hoeveelheden mineralen en goudstof die de Donau meevoert uit het Oostenrijkse Tauern-gebergte.

Dat stof wordt uit het zand gezeefd met een techniek die gebaseerd is op het natuurkundige principe dat zware materialen in water sneller naar de bodem zinken dan lichte. En de goudeeltjes mogen nog zo miniem zijn, ze zijn het zwaarste materiaal in de Donau. Als Kézdi een stroom van zand en keien met water over de plank spoelt, blijft het goud als een vrijwel onzichtbaar lijntje bovenaan in het vilt hangen.

Modder

Per dag zeeft Kézdi zo'n kubieke meter zand en stenen uit, om aan het einde een emmer modder over te houden met, als het mee zit, een gram goud. Maar dat is pas de helft van het werk. Thuis in zijn kleine nieuwbouw-badkamer wordt het zand met behulp van de doucheslang verder gewassen tot het vrijwel zuivere goudstof achterblijft. Dan komt de laatste zuivering – en het ongezondste deel van het ambacht.

Om het goud volkomen te reinigen, wast Kézdi de laatste modder met kwik. Het goud bindt zich aan dat vloeibare giftige metaal. Als alle gouddeeltjes uit de modder zijn opgenomen, wringt hij het kwik door een doek, om een klein, hard bolletje goud over te houden. De volgende keer dat hij buiten bij de Donau is, zal hij dat bolletje op een vuurtje schoonbranden, een zeer ongezond karweitje dat in het verleden menig goudzoeker een kwikvergiftiging heeft bezorgd.

Terwijl hij het bolletje, het resultaat van meer dan een dag hard werken, in zijn handpalm rolt, vertelt Kézdi dat er meer redenen zijn waarom het goudwassen uitsterft. Voor iemand die dicht bij een goede vindplaats woont en niet, zoals Kézdi, reiskosten moet maken, was het tot nu toe misschien nog wel lonend om goud op commerciële basis te winnen.

Eén gram levert nog altijd ruim 20 gulden op. In een land waar 400 tot 500 gulden als een goed maandsalaris geldt, is dat niet eens zo slecht. „Maar ik heb wel eens jongere werklozen in opleiding gehad en die haken altijd na een paar dagen af. Ze vinden het teveel en te zwaar werk."

Wèrk!

Productiemedewerkers m/v

Voor een groot bedrijf dat zich onder andere bezighoudt met verzink- en verchroomwerkzaamheden van allerlei producten, zoeken wij mensen met twee rechter handen. Ben je echt gemotiveerd, handig, snel en tussen 18 en 45 jaar dan pas jij uitstekend in dit bedrijf. Je verdient een goed salaris. Bovendien maak je kans op een vast dienstverband. Informeer bij Roger Geurden.

Inpak- en opzetmedewerkers m/v

Voor een bedrijf in Heerlen dat een veelvoud aan reinigingsmiddelen en lichaamsverzorgingsproducten maakt, zoeken wij mensen die gemotiveerd zijn om aan te pakken. Er komen wekelijks aanvragen binnen. Wacht niet met reageren, de volgende die een baan heeft kun jij zijn. Je werkt in dag- of avonddienst. Bovendien profiteer je ook als uitzendkracht mee van de korting die gegeven wordt op de gemaakte producten.
Is je interesse gewekt?
Esther Grimbergen vertelt je meer.

Modinette m/v

Voor een bedrijf in Hoensbroek dat de betere confectiekleding maakt, zoeken wij goede modinettes. Is kragen aanzetten voor jou geen probleem dan voldoe je aan de belangrijkste eis die voor dit bedrijf geldt. Heb je ook nog enige ervaring in een ander atelier opgedaan, dan bestaat de kans dat ze jou zeker willen inzetten.
Je werkt in dagdienst en de vrijdagmiddag is vrij. Is deze baan voor jou geknipt, informeer dan bij Esther Grimbergen.

(Para) medisch en administratief personeel m/v

Ben jij een goede verpleegster, [illegible], dokter of bejaardenverzorgster en heb je ambitie in de (para)medische wereld of ben jij een administratieve kracht die [illegible] ... bij ons in.

Tènce! uitzendbureau is vandaag geopend van 13.00 tot 16.00 uur.

N.B. op 30-11-1992 opent onze vestiging in ROERMOND! Adres: Zwartbroekstraat 2 Tel.: 04750-36666

Tènce! uitzendbureau
Raadhuisplein 4, 6411 HK Heerlen
Telefoon 045-712121

DE ROLLEBOL — STICHTING KINDEROPVANG BRUNSSUM

Stichting Kinderopvang Brunssum zoekt contact met kandidaten voor de functie van

HOOFD C (28 uur)

voor het kinderdagverblijf de Rollebol te Brunssum.
Het betreft een vestiging waarin kinderen van 0 tot en met 4 jaar worden opgevangen. Het kinderdagverblijf is gelegen aan de Breukstraat 5 te Brunssum.

Het hoofd wordt belast met de eindverantwoordelijkheid van dit kinderdagverblijf. De taak omvat onder meer het organiseren van de dagelijkse gang van zaken, het leiding geven aan het team en het onderhouden van de externe en interne contacten.

Wij verwachten:
- managementkwaliteiten;
- een democratische instelling met betrokkenheid voor mensen en groepen;
- kennis op het gebied van werken met kinderen.

Kandidaten dienen minimaal 25 jaar te zijn en tenminste een relevante opleiding op HBO-niveau te hebben afgesloten, die bij voorkeur is aangevuld met een managementopleiding.
Salariëring en overige arbeidsvoorwaarden zijn conform de CAO Welzijnswerk, salarisregeling Kinderdagverblijven.

Schriftelijke sollicitaties kunnen binnen 7 dagen gericht worden aan het bestuur van de Stichting, Postbus [illegible], 6440 AH Brunssum.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

---

v.o.f. G[illegible]X
Speciaalfabriek verticale lamellen
Wolfseinde 6 (Rijksweg centrum) 6191 EB Beek (L.)
Tel. 046-377331 Fax 046-370460

Wegens uitbreiding van onze aktiviteiten zoeken wij voor zo spoedig mogelijke indiensttreding een all-round binnen- en buiten-

ZONWERINGSMONTEUR (m/v)

met ervaring en in het bezit van rijbewijs BE.

Wij bieden:
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden
- een afhankelijk van ervaring aangepast salaris
- een prettige werkkring

Sollicitaties uitsluitend schriftelijk t.a.v. [illegible] Coolen, onder bijvoeging van pasfoto en c.v.

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

---

mv DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Hij/zij zocht

Commercieel medewerker m/v buitendienst

U gaat werken als advertentie-acquisiteur voor een bedrijf in Heerlen. Het werkgebied is Kerkrade/Vaals en u komt bij voorkeur uit deze omgeving. Bent u ook in bezit van een rijbewijs, eigen vervoer en heeft u de flair en durf om deze baan zelfstandig uit te voeren, neem dan contact met ons op. Informatie bij Yvonne Martens, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Aanpakkers m/v

Voor een frisdrankenfabriek in de omgeving van Heerlen zijn wij op zoek naar medewerkers die willen aanpakken. Het werk is in 3-ploegendienst en bestaat het controleren en ondersteunen van het produktieproces. U bent flexibel, ingesteld en beheerst de Nederlandse taal in voldoende mate. Het bedrijf werkt met weekplanningen.
Informatie bij Ellis Tonglet, tel. [illegible], Heerlen, Akerstraat 26.

Houdt u van onderhouden?

[illegible] ervaring met [illegible] meet- en [illegible] u graag in [illegible] voor [illegible] verantwoordelijkheid en vindt [illegible] werksfeer heel [illegible]
Informatie bij Ellis Tonglet, tel. 045-71 [illegible], Heerlen, Akerstraat 26.

U wilt graag wat bijverdienen?

U bent enkele dagen per week beschikbaar en wilt dan graag aan de slag. Voor een bedrijf in de omgeving van Heerlen zoeken wij enkele jonge mensen die bij voorkeur woensdag, donderdag of vrijdag beschikbaar zijn. U gaat als bijrijder produkten afleveren bij afnemers. Het werk is redelijk zwaar; men verwacht een goede werkinzet, verantwoordelijkheidsgevoel en een verzorgde presentatie. Informatie bij Mireille Fitters, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

De uitzend-CAO

In de CAO voor uitzendwerk zijn salaris, vakantie en sociale verzekeringen geregeld.

Ik vond

---

mv DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Jaartsveld's Wegenbouwbedrijf bv

is een aannemingsbedrijf op het gebied van grond-, weg- en waterbouw met vestigingen te Brunssum, Silvolde, Steenbergen en Kapelle.

Jaartsveld

Voor werkzaamheden in Limburg en de Duitse grensstreek zoeken wij

ervaren uitvoerders G.W.W. m/v

Rechtstreeks onder de bedrijfsleiding zal hij/zij verantwoordelijk zijn voor de zelfstandige uitvoering van grond-, weg- en waterbouwkundige werken met het accent op rioleringen en wegenbouw.
Gedacht wordt aan iemand met ruime ervaring en een opleiding op tenminste MTS-niveau.

vaklieden wegenbouw m/v

Ervaring op het gebied van rioleringen en wegenaanleg is vereist.

Wij bieden u:
een zelfstandige baan met grote verantwoordelijkheid, goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden.

Schriftelijke reacties aan:
Jaartsveld's Wegenbouwbedrijf bv, t.a.v. dhr. G.J. Paaimans, postbus 136, 6440 AC Brunssum, tel. 045-252574.

Vlechtersbedrijf Akkoord
Boschstraat 27, Brunssum
zoekt met spoed
IJZERVLECHTERS
PRODUKTIEMEDEWERKERS
Tel. 045-254592

Het Nationaal Sportcentrum „Sittard"
zoekt met spoed, tijdelijk
een zelfstandig werkend kok [illegible]

Er moet rekening gehouden worden met wisselende en weekenddiensten.
Betaling conform Horeca CAO.
Uw sollicitatie kunt u richten aan:
Nationaal Sportcentrum „Sittard"
t.a.v. directie, postbus 72,
6130 AB Sittard, tel. 046-513824

PARTICULIERE KRAAMZORG ALLE REGIO'S
AMBITIE VOOR KRAAMZORG & WIJ HEBBEN DRINGEND BEHOEFTE AAN
KRAAMVERZORGSTERS & VERPLEEGKUNDIGEN A

THUISZORG CENTRALE LIMBURG
DORINE VERSCHUREPLEIN 10C
6181 AS ELSLOO
TELEFOON 046 374963

---

tempo-team uitzendbureau

GEZONDHEIDSZORG
Verpleegkundigen m/v
voor zieken-, verpleeg- en gezinvervangende [illegible] in de regio Sittard/Geleen. Wij zoeken gediplo[illegible] HBO-V'ers, Z-verpleegkundigen of ziekenverz[illegible] met recente werk- of stage-ervaring. Eigen v[illegible] een pré. Bent u voor kortere (bijvoorbeeld tij[illegible]) of voor langere tijd beschikbaar? [illegible] Neem dan maandag direct contact met ons op. Informatie: 046 - 52 20 80, Corina Hubertse Sittard, Roemolenstraat 4

---

woningvereniging brunssum

De Woningvereniging Brunssum verhuurt circa 4.800 woningen in de sociale sektor in Brunssum, waarvan circa 1.000 hoogbouw-flatwoningen in de wijk Brunssum-Noord.

Bij [illegible] van een andere funktie door een van haar huismeesters een nieuwe

HUISMEESTER (m/v)

voor de flatgebouwen in Brunssum-Noord.

De te verrichten werkzaamheden bestaan in hoofdzaak uit;
- het zorgdragen voor de orde, rust, netheid en goed woon- en leefklimaat in de ruimste zin des woords;
- uitreiken van de sleutels bij verhuur aan nieuwe bewoner, en het leggen van de voor haar/zijn funktioneren noodzakelijke kontakten;
- het verrichten van preventieve kontroles op de in het gebouw aanwezige installaties;
- toezien op de werkzaamheden van het schoonmaakbedrijf.

Voor de huismeesters is een wachtdienstrooster van toepassing.
Kandidaten [illegible] Brunssum te wonen of bereid te zijn te verhuizen.

Wij denken aan [illegible] die:
- [illegible]
- [illegible] ontwikkeling hebben;
- [illegible]
- [illegible] en tactvol doch overtuigend [illegible]

[illegible]

Renox

Renox B.V. is een onderneming die [illegible]

[illegible] UITVOE[illegible]

[illegible]
De primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden zijn in overeenstemming met deze functie.
[illegible] de heer J.T.C. Olsen, telefoon 0541-[illegible] 5072).
[illegible]
Renox B.V. Postbus 355 7570 AJ Oldenzaal

ADIA KESER UITZENDBUREAU

[illegible]

[illegible]
Interesse? Neem voor meer informatie snel contact op met één van onze vestigingen in:
Heerlen, Dr. Poelsplein 18, 045 - 713120
Hoensbroek, Kouvenderstraat 61, 045 - 231680
Kerkrade, Hoofdstraat 39, 045 - 463700
Landgraaf, Streeperstraat 48, 045 - 326595.
Uiteraard kunnen zowel mannen als vrouwen reageren.

DE KRANT VAN LIMBURG

Limburgs Dagblad

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. is de uitgeefster van het gelijknamige dagblad.

[illegible]

Voor onze sportredactie zoeken wij een aankomend

REGIO-SPORTREDACTEUR M/V

Functie
Binnen het team van 8 sportredacteuren/verslaggevers en vele correspondenten bent u met name belast met de voorbereiding, coördinatie en produktie van regio-sportpagina's.
U houdt de agenda bij, u overlegt met de diverse correspondenten en draagt er zorg voor dat de meest interessante lokale en regionale sportgebeurtenissen die aandacht krijgen die ze verdienen.
Het voeren van de eindredactie over de regio-sportpagina's behoort tevens tot uw werkzaamheden, naast het produceren van regionale sportverhalen.

Uw profiel
- U hebt [illegible] een afgeronde HBO-opleiding, bij voorkeur de School of Academie voor de Journalistiek.
- U voelt zich aangetrokken tot sport in de breedste zin van het woord.
- U hebt ervaring met sportverslaggeving.
- Contacten leggen en onderhouden gaat u gemakkelijk af.
- U kunt goed organiseren, coördineren en sturen.
- U bent in het bezit van rijbewijs B.
- U bent bereid om op onregelmatige tijden en in het weekend te werken.

Wij bieden
Op de functie is de C.A.O. voor Dagbladjournalisten van toepassing. Daarnaast kent Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. een aantal prima secundaire arbeidsvoorwaarden.

Informatie
Indien u andere informatie wenst over deze veelzijdige functie, dan kunt u contact opnemen met de heer F. Sochacki, tel. 045-739[illegible], of de heer B. Cenlain, tel. 045-739268, van onze sportredactie.

Uw sollicitatie
Uw schriftelijke sollicitatie met c.v. en een aantal recente (sport)verslagen van uw hand, kunt u binnen veertien dagen richten aan Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V., t.a.v. de heer A. Robbe, hoofd personeel & organisatie, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Limburgs WOONBLAD

Kasteelheer

Zaterdag 28 november 1992 ● Pagina 37

Jaarlijks miljoenen elektrische apparaten afgedankt

Natuur en Milieu pleit voor aparte inzameling

DOOR HERMAN DAMVELD

De feestdagen staan voor de deur. Er zullen weer heel wat elektrische apparaten worden gekocht én afgedankt. Daarmee ontstaat een milieuprobleem. Elektrische apparaten bevatten grote hoeveelheden milieuschadelijke stoffen en materialen. De stichting Natuur en Milieu schrijft daarover in een rapport dat deze niet vrij mogen komen en pleit daarom voor inzameling van afgedankte apparaten. Een plan hiervoor is uitgewerkt in de nota 'Een tweede leven voor elektrische apparaten in huis' van drs. Eline van der Werff.

Bijna iedereen heeft ze in huis: televisie, radio, wasmachine, stofzuiger, koelkast, enzovoort. In deze apparaten komen zware metalen, brandvertragers en kunststoffen voor. Jaarlijks danken de mensen heel wat apparaten af:
- 800.000 radio's en versterkers;
- 400.000 kleurentelevisies;
- 1.000.000 kleine huishoudelijke apparaten;
- 150.000 stofzuigers;
- 450.000 koelkasten.

Al deze apparaten te zamen gaven volgens berekeningen uit 1986 zo'n 174 miljoen kilo afval. Door de groei van het aantal apparaten neemt ook de hoeveelheid afval toe. Natuur en Milieu schat dat deze hoeveelheid in het jaar 2000 tot 287 miljoen kilo stijgt.

Vermalen

De gebruikte apparaten worden gestort of met het huishoudelijk afval verbrand. Tot voor kort was er een speciale installatie bij de firma Delco in Nijmegen voor het fijnmalen van apparacten, een zogeheten shredder-installatie. In een aantal fasen werden computers, telefoons, kopieermachines en rekenmachines gemalen. Daarop scheidde men de lichtere kunststofmaterialen van de zwaardere stoffen. Het overblijvende mengsel van voornamelijk metalen ging in de verkoop. De fabriek is nu echter gesloten.

Hergebruik van afgedankte elektrische apparaten komt derhalve niet veel voor. Bovendien wijst Van der Werff op de trend om steeds meer uiteenlopende legeringen van steeds minder gangbare metalen te gebruiken. Daar komt nog bij dat de hoeveelheid toegepaste kunststoffen toeneemt met vijf procent per jaar. Deze kunststoffen zijn niet geschikt voor hergebruik. Dit veroorzaakt de stijging van de hoeveelheid afval.

Het ministerie van Milieubeheer acht enige vermindering van de afvalstroom mogelijk door spaarzamer gebruik van bijvoorbeeld kunststoffen en door levensduurverlenging, maar voorziet dat bijvoorbeeld de stroom kunststofafval zal toenemen. Die afvalstroom wil men samenbrengen: de zogeheten produktinzameling. Het ministerie van Milieu heeft als doelstelling dat in het jaar 2000 ongeveer 50 procent van alle afgedankte elektrische apparaten wordt ingezameld.

Volgens Van der Werff is het beleid als volgt. Van de 287 miljoen kilo die zonder beleid zou ontstaan, moet door verlenging levensduur en dergelijke zo'n 52 miljoen kilo voorkomen worden. Blijft derhalve nog 235 miljoen kilo afval over. Daarvan zou 113 miljoen kilo hoogwaardig herverwerkt moeten worden. Hoogwaardige verwerking houdt in dat men van een gecbruikt produkt een nieuw produkt kan maken.

Dus uit afgedankte kopieerapparaten maakt men nieuwe. Rond 61 miljoen kilo staat op de rol voor laagwaardige verwerking. Het voorbeeld hierbij is gebruik van afvalkunststoffen voor bloembakken of paaltjes. Er zal dan nog 61 miljoen kilo op de afvalberg komen.

Natuur en Milieu vindt dat veel te veel. Daarom pleit Van der Werff voor honderd procent inzameling. Ook moet bij het ontwerp van produkten al mogelijke repareerbaarheid ingebouwd zijn. „Dit alles vergt een trendbreuk ten opzichte van het huidige beleid. Toch zie ik daar wel mogelijkheden toe, omdat de producenten onder druk van de consumenten en het buitenland staan. Het gaat met kleine stapjes, maar er is beweging," concludeert Van der Werff.

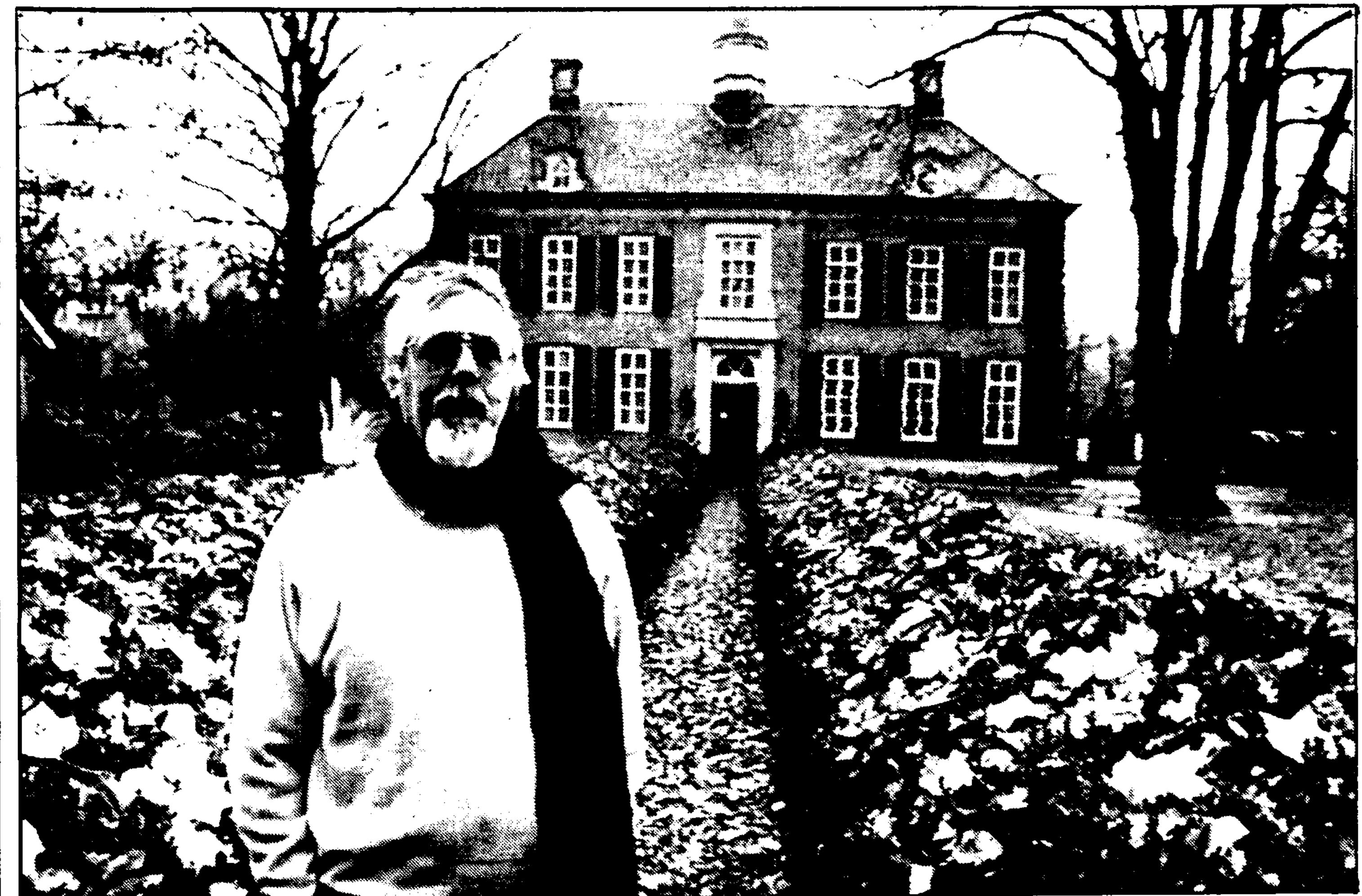
Tijd voor tapijt

Wie tapijt uit gaat zoeken, doet er goed aan eerst de brochure 'Neem even tijd voor tapijt' door te lezen. Daar staat alles over materiaalsoorten, tapijtstructuren, leggen, onderhoud en garantieregelingen. Ook het nieuwe PIT-systeem (Produkt Informatie Tapijt) komt aan bod.

De brochure is gratis aan te vragen bij de Stichting Kwaliteitsbevordering Tapijt (SKT), Postbus 5202, 6802 EE Arnhem, telefoon 085-459888.

● *Dat de mening van het grote publiek kan verschillen van die van vakmensen, blijkt maar weer eens uit de toekenning van de publieksprijs van de meubelontwerpwedstrijd Huis & Sfeer. Uit de bijna vijfduizend door de bezoekers van de beurs ingezonden formulieren is de kinderstoel (zie foto) van Angelika Aretz-Maasen uit Selfkant, Duitsland, als winnend ontwerp uit de bus gekomen. De kleurrijke ronde stoel is het eindexamenwerk van de 25-jarige ontwerpster en moeder, die in de avonduren aan de HKLS in Sittard beeldende vakken studeert. Tweede favoriet van het publiek was een bureau, ingezonden door Erik Hoedemakers uit Schimmert. Beide ontwerpen waren eerder door de vakjury niet uitverkoren. Een aantal van de inzendingen van de wedstrijd zal tentoongesteld worden in het Huis van de Toekomst in Rosmalen. Het gaat onder andere om de vitrinekast van Erik de Winter uit Linne, de cactus-kapstok van Charles Lindelauf uit Bilzen en de eierdopjes van Luciënne Defourny uit Maastricht.*

● *Han Schulte, kasteelliefhebber in Rijssen.*

Driehonderd bewoonbare middeleeuwse kastelen

Liefhebbers maken kastelen-lexicon

DOOR JAN VAN KOOIJ

Veel is verbrand of gesloopt maar anno 1992 kent Nederland toch nog ongeveer 300 bewoonbare middeleeuwse kastelen. Han Schulte, kasteelliefhebber in Rijssen, schat dat ruwweg de helft nog in particulier bezit en privé bewoond is, andere kastelen zijn als kantoor, museum of instelling in gebruik. „Je kunt er niet zuinig genoeg op zijn," vindt hij. Vandaar dat er nu een lexicon komt, een boek over het nationale kastelenbezit vroeger en nu.

„Met ons lexicon willen we tegelijk ook de overheid het materiaal bieden voor een kastelenstrategie om zeker te stellen dat onze kleinkinderen deze monumenten ook nog kunnen bekijken," zegt Schulte. De Rijssenaar verwacht dat het boekwerk een dikke pil zal worden.

Dik als een kasteelmuur dus, zoals in de middeleeuwen op duizenden plaatsen in Nederland opgetrokken om ridders, graven en jonkvrouwen te beschermen. In het nationaal kastelen-lexicon, wetenschappelijk verantwoord en rijk geïllustreerd, dat Schulte al bijna voor zich ziet, zal de ridderromantiek slechts een ondergeschikte rol spelen. 't Gaat de samenstellers om andere zaken, om 'kasteel-echtheid' bijvoorbeeld, om bouwgeschiedenis, om naamsverklaring.

Er is al een stichting voor opgericht waar Han Schulte vice-voorzitter van is. Nederland kent één echte 'kastelenprofessor', de Utrechtse hoogleraar drs. H. Janssen, en die is voorzitter geworden. Samen willen ze de komende jaren het hele nationale kastelenbezit gaan onderzoeken, in beeld en in kaart brengen, waarbij dan ook alle verdwenen kastelen en ruïnes aandacht krijgen.

Honderden

Een gigantische klus, want net als Frankrijk en België is Nederland als het ware bezaaid geweest met indrukwekkend versterkte huizen die we nu kasteel noemen en als monument voor het nageslacht bewaren. Een handvol van die historische bouwsels kan iedereen wel opnoemen, uit eigen omgeving of uit de vaderlandse geschiedenis, Han Schulte kent er honderden.

„Wij gaan ervan uit dat er vier- tot vijfduizend versterkte huizen zijn geweest waarvan er twee- tot drieduizend echt middeleeuwse kastelen waren," zegt hij. „Twickel in Delden zal wat meer aandacht krijgen dan andere kastelen maar dan praat je ook meteen over het grootste particuliere landgoed in Nederland. Twickel heeft een huisarchief, maar de Oosterhoff bijvoorbeeld niet, terwijl je 't dan wel over een van de oudste Twentse kastelen hebt. 't Was notabene bijna gesloopt."

„Twee jaar geleden liep ik bij professor Janssen in Utrecht college middeleeuwse geschiedenis, als hobby-student. We wisselden ideeën uit en constateerden toen dat er geen boek bestaat waar alle kastelen in staan. Dat wil ik wel maken, heb ik toen gezegd. Dan doe ik mee, zei Janssen. Hij is dè Nederlandse kastelenprofessor en heeft de beschikking over al het bronnenmateriaal dat we nodig hebben."

De Nederlandse Kastelenstichting en de Stichting Kastelendocumentatie werden erbij betrokken en enkele dagen geleden werd de Stichting Kastelenlexicon Nederland opgericht. De research is begonnen, waarbij wetenschappers, die zich 'castellologen' noemen, een belangrijke rol gaan spelen. Sommigen gaan er zelfs full-time mee aan de slag, gegrepen als ze zijn door het idee.

Bedreigingen

Kastelen komen overal voor al zijn er veel verdwenen in de loop der jaren. Kastelenstichtingen en Monumentenzorg zien erop toe dat alles wat er is overgebleven met zorg wordt gekoesterd als nationaal historisch bezit maar de bedreigingen zijn vele. Ook daar maakt de stichting studie van. Han Schulte: „Huize Diepenheim bijvoorbeeld wordt bedreigd door verlaging van de waterstand. Bij het kasteel in Wijk bij Duurstede dreigde een glazen horeca-aanbouw te komen maar dat heeft de provincie gelukkig kunnen tegenhouden. Zo kan ik wel doorgaan want overal zijn bedreigingen. Denk ook aan bezuinigingen bij monumentenzorg, nieuwe woonwijken, snelwegen of industrieterreinen pal naast kasteellocaties."

De kastelen waar hij op doelt, zijn voornamelijk tussen de 12e en de 16e eeuw gebouwd, op strategische locaties. „Een kasteel moest bewoonbaar en verdedigbaar zijn en dat betekende muren van minimaal 60 cm dikte," doceert Schulte. „Hoe dik is of waren de muren, dat wordt een van onze criteria."

Ontwerpster en meubelmaker tegelijk

Op zoek naar samenhang tussen vorm en functie

DOOR UMBERTO RUSSEL

Van kinds af aan wilde Hester Coolen al met haar handen werken en dingen maken. Ze heeft de Academie voor Beeldende Kunsten in Maastricht gevolgd en een vakopleiding meubelmaken. „Voordat ik me zelfstandig vestigde, wilde ik de technische kant van het vak goed leren. Tijdens mijn studie heb ik me vooral met de vorm en kunst van een meubelstuk bezig gehouden."

Nu heeft Hester Coolen al geruime tijd een eigen werkplaats – Woodone – gelegen in Smeermaas in België. In deze oude loods kan ze haar creatieve iedeeën ten uitvoer brengen. „Mijn werk bestaat uit twee elementen. Enerzijds maak ik meubels op bestelling. Anderzijds ontwerp ik meubels en probeer ze daarna te verkopen," aldus Hester Coolen.

Ze vindt het belangrijk dat er een bepaalde combinatie van vorm en functie in haar meubels te vinden is. „De vorm komt voort uit de functie of andersom. Het moet niet zo zijn dat je de vorm meer aandacht gaat geven, zodat de functie van het meubelstuk verdwijnt. Je moet dus altijd een samenhang tussen die twee weten te vinden. Ook is het belangrijk dat de mensen niet na twee jaar al de balen hebben van hun meubelstuk. Ik streef dan ook naar tijdloze ontwerpen."

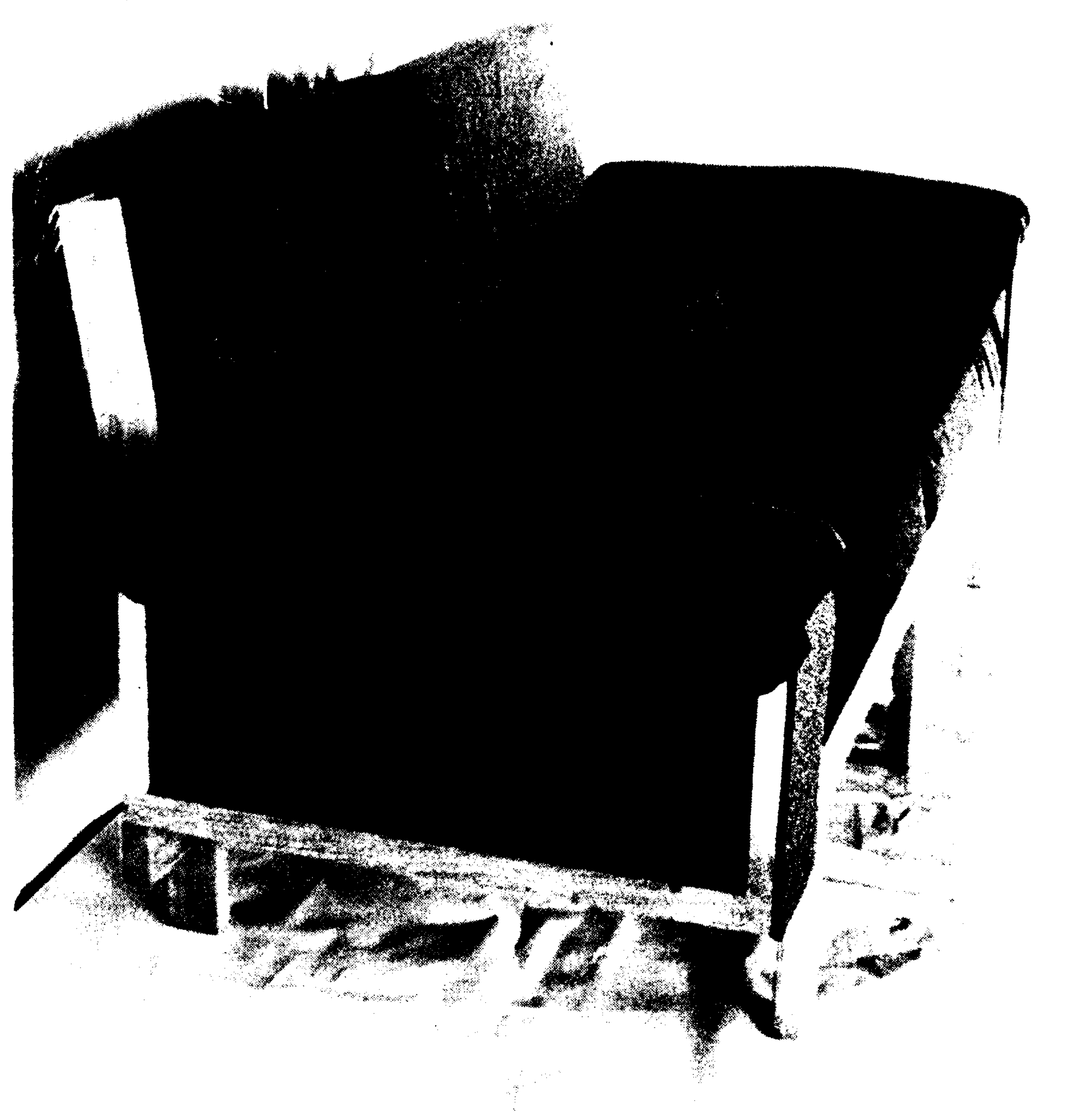
Prijs

Om naamsbekendheid te krijgen heeft Hester Coolen op verschillende exposities en beurzen gestaan. Na een tentoonstelling in de Jaarbeurs in Utrecht kreeg heeft ze in '91 de ontwerpprijs van de stichting Sofa. „Voor mijn gehele werk dat ik tot dan toe had gemaakt. Je kunt het eigenlijk geen prijs noemen, het is meer een soort erkenning voor je werk. Ik heb toen een bedrag van zesduizend gulden gekregen, dat ik op dat moment goed kon gebruiken voor het inrichten van een werkplaats. Na aanleiding van de exposities krijg je weer andere uitnodigingen. Zo begint het balletje te rollen en krijg je steeds meer opdrachten."

„Op het ogenblik heb ik het erg druk, maar dat was in het begin wel anders. Het is toch moeilijk om de markt te veroveren. De mensen realiseren zich vaak niet dat ze hun meubels ook kunnen laten maken." Toch heeft Hester Coolen gemerkt, dat er wel degelijk een markt voor is. „Nu mijn klanten me een beetje beginnen te kennen, kan ik me steeds meer permiteren. Ik durf nu wat extremere ontwerpen af te leveren." Ze wijst naar een trapvormige ladenkast die nog niet af is. „Deze ladenkast is nu in de vorm van een trap, maar dit stond nog helemaal niet vast toen ik er aan begon. De kast is nu bijna af, maar ik heb nog geen enkel idee wat voor poten er onder moeten komen."

Bij een meubelmaker denken mensen niet gauw aan een vrouw. Dit heeft voor Hester Coolen zowel een negatieve als een positieve uitwerking gehad. „Mensen kijken vreemd als je ze vertelt dat je meubelmaker bent. Ze vinden dit nog steeds een mannenberoep. Ook bij het kopen van materialen spreken ze eerst mijn vriend aan. Als ze dan merken dat ik degene ben die er verstand van heeft, zijn ze verbaasd."

Niet alleen in het vak dat ze nu uitoefent, heeft ze met deze problemen te maken gehad. Toen ze nog de kneepjes van het vak moest leren heeft ze in een timmerfabriek gewerkt. „Ik werd niet serieus genomen. Maar toen ze merkten dat ik mijn werk toch goed deed, veranderde dat. Achteraf bekeken heb ik heel veel van ze geleerd. Als ze eenmaal zien dat je serieus bezig bent, vliegen ze voor je."

● *Van inlands eiken, transparante perspex en bekleding maakte Hester Coolen deze bank.*

Onroerend goed te huur gevraagd

Te huur gevraagd
woonhuis met living van ca. 50 m2
in of nabij centrum Heerlen.
Br.o.nr. B-3288 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur gevraagd in Oost/midden Z-Limburg huis met 3 of 4 slaapkamers, royale woonkamer, sep. keuken met moderne inrichting, moderne badkamer en garage. Tel. 046-510720. Tussen 17.00 en 20.00 uur.

Te huur gevr. APPARTEMENT of klein huis (duplex), huur tot ƒ 650,- incl. Tel. 045-212918. (vragen naar Mevr. Palmen).

Te huur gevr. appartement regio ROERMOND en omstr. Tel. 077-821013.

Particulier vraagt EENGEZINSWONING te huur of in huurkoop, omgev. Oostelijke Mijnstreek Tel. 09-49.24182155, na 19.00 uur.

Gezin met 3 kinderen zoekt met spoed woonruimte voor 15 dec., liefst gemeente KERKRADE. 045-422586.

Te h. gevr. GARAGEBOX, omg. Hoensbroek-Heerlen. 045-221859 b.g.g. 226346.

Te huur gevr. ONDERWONING of flat/appartement met lift en bad. Omgeving Geleen, Beek of Valkenburg. Tel. 046-750574.

Gez. woonr. FLAT voor net stel omg. Heerlen/Aken. 2 kamers. Tel. 045-218808.

Te huur gevr. geheel gemeubileerd huis, omg. HEERLEN, Landgraaf, Maastricht, met min. 2 slpks en tel.aansl. Tel. vanaf maandag tijdens kantooruren vragen naar Chantal Albertz 045-327777.

Te huur gevraagd WOONHUIS m. minimaal 4 slaapkamers. Tel. 045-718716.

Te huur gevraagd: eengezinswoningen t.b.v. Amerikaanse militairen en burgergezinnen voor een periode van 3 à 4 jaar. Tijdens kantooruren kunt u bellen met telefoonnummer 04493-7416, 7345 of 7567. Adres: 54th ASG, attn. Housing Division, Borgerweg 10, 6365 CW Schinnen.

Te huur gevr. WOONHUIS met tuin, omg. Zuid-Limburg min. 2 slpk., huurpr. plm. ƒ 1.000,-. Tel. 045-243181.

FLAT/App. gezocht, met 3 slaapk., in nette omgeving. Tel. 045-461242.

Echtpaar zoekt dringend rustig gelegen WOONRUIMTE, huur plusm. ƒ 800,-. Tel. 045-428450.

Onroerend goed te huur aangeboden

Nuth
In centrum ruime app. te huur met o.m. als indeling: woonk. open keuken, 2 slpks., badk. met ligbad, apart toilet en balkon. Huurprijs v.a. ƒ 781,- excl. servicekosten. Huursubsidie eventueel mogelijk. Inlichtingen:
Woningbeheer Limburg
GEWANDEWEG 5, GELEEN, TEL. 046-787666.
Maandag t/m donderdag 9.00 - 17.00, vrijdag 9.00 - 12.30.

ZUTENDAAL (B) Luxe nieuwb.app. keuk. en badk. voll. inger. met 2 slpk. en gar. Te bezicht. inlichtingen Tel. 09-32.89722001.

Complete 4-pers. VAKANTIEBUNGALOW te huur. Vrij tot 1 april 1993, gelegen tussen Valkenburg en Maastricht. Inl. 04407-1321.

Te huur luxe APPARTEMENT in Bingelrade. Tel. 04492-1124.

Te h. per 7 jan. nabij centr. Geleen luxe ETAGEW. 1 á 2 pers. Ged. gemeub. en stoff. Ind.: hal woonkeuken 5x4 m. badk. met toilet en ligb., woonk., slpkm., plm. ƒ 1.150,- p.m. all-in, incl. energie (geen huursubs.). Tel. 046-747218.

Eppers. APPARTEMENT op 1e etage voor keurig persoon te h. in Voerendaal, dir. te aanv. Tel. 045-310570.

SITTARD, te huur nabij centrum gelegen, luxe appartement, living 38 m2, 2 slaapk. keuken, badk., berging, parketvloeren. Inl. 0949-24562605

Te h. kamers te STEIN en Susteren, alsmede te Susteren een 2-pers. app. Tel. 046-336707.

Te h. per 1-12-'92 2 pers. APPARTEMENT te Hulsberg. Tel. 04405-3960.

Zoekt u voor een of meerdere maanden een comfortabel geheel ingericht APPARTEMENT?? Regio Vaals, landelijk gelegen, vrij per 1-1-'93. 045-444913.

Te huur STALLING voor auto of oldtimer, in afgesloten ruimte, ƒ 50,- per maand. Tel. 04492-4534.

Te huur STALLING voor auto of oldtimer, in afgesloten ruimte, ƒ 50,- per maand. Tel. 04492-4534.

Te h. in Kerkrade LOODS, 12 x 14 mtr. ƒ 780,- p/mnd. Tel. 045-462982.

SUSTEREN te h. benedenwoning, 1 slaapk., ƒ 695,- p/mnd. incl., tel. 04499-2181 na 18.00 uur.

Royale BOVENWONING met 2 slpks. pr. ƒ 750,- p. mnd. Tel. 045-212296, Grenszweide 75, Heerlen.

Te huur BRUNSSUM-centr. op standingvolle locatie, ruim comfortabel appartement met groot zonnig balcon, schitterend uitz. op het vijverpark 09-32.89711028

Te huur in Vaals APPARTEMENT, 2 kamers, douche en WC. Tel. 04454-65663.

MAASMECHELEN (B) mooi app. liv. 2 slpks., keuken, gar., kelder, lift. Zond. kin., zond. hond. Vrij 1-12-'92. Pr Bfr. 17.000 all in. Tel. 09-3289764232.

Centrum KERKRADE, appartem. 2e verd. CPS Postbus 118, 6460 AC Kerkrade.

Te huur ZITKAMER met kitchenette, gemeub. of ongemeub. Tel. 04404-1584.

Te huur APPARTEMENT in oud-Limburgse boerderij, liefst jong stel. Tel. 045-721976 van 14 tot 17 uur.

Te huur bedrijfs OPSLAGHAL plm. 450 m2, centr. Heerlen. Tel. 045-750531.

HOENSBROEK, Industriestr. 31. Te huur kantoorruimte gelegen in de Koumen, goed bereikbaar, opp. ca. 65 m2. Huurpr. ƒ 800,- p.mnd. excl. B.T.W. Tel. 045-712255, Stienstra.

KERKRADE, Hoofdstraat. Ruime 70 m2 winkelruimte met kantoor en magazijn op goede ligging. Dubbele etageruimte. Huurpr. ƒ 1.750,- p.mnd. excl. B.T.W. Tel. 045-712255, Stienstra.

LANDGRAAF, Streeperstraat. Winkel ruim 200 m2, opslag en kantoor 200 m2. Incl. parkeerterrein. Te huur. Tel. 045-712255, Stienstra.

VOERENDAAL, Hogeweg. Te huur winkel met evt. achtergelegen riante woning. Winkel met magazijn ca. 115 m2. Tel. 045-712255, Stienstra.

HEERLEN, In de Cramer. Op uitstekende locatie kantooretage te huur met eigen entree. B.v.o. 190 m2. Zeer luxe inrichting. Tel. 045-712255, Stienstra.

HEERLEN/MOLENBERG, Kerkraderweg. Ruime winkel (105 m2) met 40 m2 magazijn. Goede winkelligging. Huurpr. ƒ 1.500,- p.mnd. Tel. 045-712255, Stienstra.

Zelf verhuizen?
Liever mét een bestel- of vrachtauto van AUTORENT BASTIAANS.
v.a. ƒ 65,- per dag ex. btw, incl. 100 km. Wij sturen u graag een prijslijst. Bel: 045-724141 Heerlen, Spoorsingel 50.

Woonhuis verkopen???
Wij kopen direkt zelf aan zonder bijkomende kosten.
Denis Vastgoed, tel. 040-518428.

Exclusief en ruim wonen in Welten
In het plan Nieuw Welten te Heerlen wordt één vrijstaande villa gerealiseerd. Overdekte entree, L-vorm. woonk. ca. 38 m2, incl. open keuken, inpand. gar. 1e verd.: 3 slaapk., ca. 16, 10 en 8 m2, een luxe badk. met ligb. en douche, een apart toilet alsmede een zoldergedeelte. 2e verd.: 4e slaapk., ca. 21 m2 en hobbyk. ca. 18 m2. Opt. isol. Perc.opp. ca. 550 m2. Pr. ƒ 323.765,- v.o.n. 10091087
Inl. Stienstra Makelaardij b.v.
Tel. 045-712255

Nieuw
is deze service niet
!!!!Hypotheken!!!!
!!!!net even beter!!!!
informatie i.v.m. aan-/verkoop van een woonhuis
"Hypotheek op Maatwerk"
Gratis advies incl. bekijken eventueel aan te kopen pand.
Ass. kantoor Van Oppen b.v.
Lindeplein 5, Brunssum. Tel. 045-254543.

Bedrijvenpark
Op zichtlokatie gelegen b.p. Wolfkoul te Susteren.
Breedte en diepte kunnen in overleg worden bepaald.
Koopprijs op aanvraag.
Inl. Grouwels/Daelmans, 043-254565 b.g.g. 641321.

Waarom verkopen
zoveel mensen uitgerekend door ons hun huis?
* KORREKTE EN DESKUNDIGE WERKWIJZE
* GROOT AANTAL KOOPINTERESSENTEN
* OPTIMALE KOOPPRIJS
* ONZE GUNSTIGE FINANCIERINGEN MAKEN DE BESLISSING VOOR EEN KOPER MAKKELIJKER
* WIJ VERZORGEN ALLES VOOR U TOT NA DE ONTVANGST VAN DE KOOPPRIJS
* MEER DAN 1000 TEVREDEN CLIËNTEN BEVESTIGEN ONS SUCCES

Wilt U uw huis in het grensgebied verkopen, bel ons! Ook als u zelf niet wilt verkopen, maar een huis weet, dat te koop is, belt u ons.
U ontvangt dan na de notariële transportakte voor uw bemiddeling ƒ 250,-.
☎ 09-4924073017 / 045-451291

Immobilien van Lier-Radermacher GmbH

Bespaar tienduizenden guldens op uw hypotheek!
Altijd de goedkoopste tarieven en de beste adviezen.
Heeft U al een offerte?
Geen probleem, maak snel een afspraak.
KIJK, VERGELIJK EN BESPAAR U RIJK.

HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
B. de Hesselleplein 13 - Heerlen
045-741616

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Bouwplannen
Bouwplan a/d Zandweg te Heerlen.
Laatste twee riante bouwplaatsen opp. 857m2 en 987m2.
V.O.C. 045-740900 of Grouwels/Daelmans 043-254565.

Bouwplannen?
Riante bouwkavel gelegen in B.P. Beekdal te Sittard, groot 800 m2. Pr. ƒ 109.000.- k.k.
In. Grouwels/Daelmans 043-254565 b.g.g. 641321.

Bouwgrond en Huizen gezocht!
Voor onze klanten zijn wij voortdurend op zoek naar geschikte objecten in het gebied aan de grens. Maak gebruik van onze deskundigheid en ervaring bij de verkoop van onroerende goederen in het grensgebied!
Wij geven u raad bij:
* de reële prijsstelling
* de afwikkeling zonder problemen
*en en snelle verkoop van uw huis.
Overtuig u van onze betrouwbaarheid!!!
Overleg vrijblijvend met onze deskundige, internationaal ervaren raadgevers.
Profiteer van onze ervaring want bij APPEL telt:
"Een goede raad spaart veel geld"
250 DM BELONING
betalen we aan diegene, die ons helpt aan iemand die zijn huis verkoopt. Bel voor meer informatie!!!

HAUSVERMITTLUNG & FINANZIERUNG
APPEL
0949 241 27715 • 9.30 13.30

Wilt u uw huis verkopen !!!
Wij zoeken voor onze klanten eengezinswoningen, oude huizen en grondstukken in het grensgebied.
IMMOBILIEN DÜSTERWALD.
Tel. 045-351254.

Open huis zaterdag 28 en zondag 29 november v. 14.00-16.00 uur.
* Maastricht, Residentie Abtshof
Residentie Abtshof is gelegen op twee minuten van het Vrijthof (centrum). Dit zeer luxe gebouw is inmiddels voor bewoning gereed en er is thans gestart met de verkoop van de laatste appartementen. De appartementen zijn kreatief ingedeeld met een gemiddeld vloeroppervlakte van ca. 125 m2 met 2 of 3 slaapkamers en voorzien van terras of loggia. Lift, wintertuin, eigen afgesloten parkeerplaats. Prijzen vanaf ƒ 311.350,- v.o.n. tot ƒ 351.013,- v.o.n. (inruil van uw eigen woning is bespreekbaar). Adres: Peterstraan 10a en b te Maastricht. 10089026
Inl. Stienstra Makelaardij b.v.
Tel. 043-252933

fortwoningen: een klasse apart
Je eigen huis in houtskeletbouw, flexibel bouwen in: SLEUTELKLAAR, RUWBOUW OF CASCO.
VOOR MEER INFORMATIE:
Bouwkundig Adviesburo Prevoo
Boschweg 1, Bunde. Postbus 35, 6240 AA Bunde.
Tel. 043-646563.

Te koop HOENSBROEK, V.H.T. WESTERFLIERHOF 26
LANDHUIS
4 slaapkamers, 3 kelders, woonk. 65 m2, perceel 655 m2 direkt te aanvaarden. Prijs n.o.t.k. k.k.
Tel. 045-223415.

Uw huis in één dag verkocht !
Gefeliciteerd, maar waarschijnlijk (veel) te goedkoop.
Voor een optimale en correcte verkoop...
OFFERMANS BORGER EN PARTNERS VASTGOED
Tel. 046-740535 na kantoortijd 046-752193.
Uiteraard ook bij ons geen verkoop, geen kosten !

Schinnen
Vrijstaande ruime en geheel in stijl gerenov. boerderijwoning met garage (2 auto's), kelder, woonk. met openhaard, study, eetk., woonkeuken met app., badk. met ligbad, bijkeuken, 4 slpkms. badk. met douche, zolder en schitterende tuin met tuinhuis. Pr. ƒ 365.000,- k.k.
Makelaarskantoor ROB DASSEN 046-375757.

Bouwgrond
IJzeren (gem. Valkenburg a/d Geul). Frontbreedte ca. 22 22 mtr. Diepte plm. 40 mtr. Voor vrijstaand huis.
Schone grondverklaring aanwezig. Koopsom ƒ 126,- p.m2
Makko Gulpen
NVM-makelaar/taxateur o.g. Rijksweg 67, Gulpen.
Tel. 04450-2182, ook zaterdags (tot 13.00 uur).

De NVM Hypotheekshop
adviseert over hypotheken van vrijwel alle banken of andere geldverstrekkers. Nu al zijn er 300 NVM Hypotheekshops. Bij de NVM Hypotheekshop kunt u dus altijd terecht voor het beste onafhankelijke hypotheekadvies.

* Wat kan en mag ik betalen
* Welke hypotheek past bij mij
* Welke bank is voor mij het voordeligst

Deze vragen en andere kunnen wij, dankzij de automatisering, U haarfijn beantwoorden.

Waar U ook koopt, informeer eerst bij ons zonder kosten naar uw mogelijkheden.

Daarom elke dinsdagavond van 19.00-20.30 uur een vrijblijvend Hypotheekspreekuur.
Indien U dit tijdstip niet schikt maak dan telefonisch een afspraak.

Eygelshoven
Panoramisch uitzicht
Fraai gelegen vrijstaande sfeervolle villa (ca. 1930) woonkamer - en suite met erker ca. 50 m2, eetkamer, gerieflijke keuken, 7 slaapkamers, 2 badkamers, garage, kelders, ruime privacy, opp. ca. 1000 m2. Vraagpr. ƒ 384.000,- k.k.
Tel. 046-529278.

**Zaterdag 28-11-'92
open huis 15.00-16.00 uur
"Het koopje van Spaubeek"
Spaubeek, Hobbelrade 73
~~Let op, let op!!!~~
Op toplokatie gelegen werkelijk schitterend en perfect onderhouden vrijstaand woonhuis met c.v., garage en prachtig aangelegde tuin rondom op een perceel van maar liefst 710 m2.
Werkelijk een uniek mooi geheel!!
Ind: entree, gezellige woonkamer, grote woon/eetkeuken met eiken inbouwkeuken v.v. div. app., zeer grote kelder op staanhoogte, ruime bijkeuken, eenvoudige badkamer, toilet. 1e verd: 3 slaapkamers met vaste trap naar 2e verd. met royale zolder.
Koopprijs ƒ 179.500,-k.k.
*** Inruil huidige woning mogelijk!!
Denis Vastgoed ☎ 040-518428

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000 !
Peters & Partners Geleen
Geen verkoop - Geen kosten

Hoensbroek Singel 3 en 5
op unieke lokatie gelegen uitstekend onderhouden vrijstaand dubbel woonhuis met grote tuinen. Te koop als 1 dubbel woonhuis of 2 aparte woningen. Vraagprijs per woning: ƒ 200.000,- k.k. Inl.: BAC 045-210101 ma t/m vr en zat van 11-13u.

ƒ 56,00 p/m2
T.o.a. perfect gelegen industriegrond in Sittard, totaal 2,86 ha. Het object is eventueel kadastraal te splitsen. Tijdens kant. uren R A P Groep Den Bosch. Tel. 073-418380.

Te k. Locht 64 te Kerkrade
voormalige bakkerij bestaande uit winkel, mooie vernieuwde bovenwoning en groot bedrijfsgedeelte. Het pand ligt op een perf. zichtlokatie en biedt vele mog. ƒ 125.000,- k.k.
Tel. 045-460444.

MAKELAARDIJ HONINGS

Brunssum
Trichterweg 67
Vrijst. woonhuis m. praktijkruimte, c.v., inpandige gar. en grote tuin. Ind.: sout.: portaal en 6 kelders (incl. gar.). Beg.gr.: hal, L-vorm. woonk., keuken met eenv. inr., aansluitend terras en tuin. 1e verd.: 4 slaapk. en badkamer. 2e verd.: zolder via vlizotrap. Praktijkruimte met eigen buiteningang. Ind.: hal met toilet, wachtkamer en praktijk-/werkkamer. Bwj. 1960. Voor meerdere doeleinden geschikt. Pr. ƒ 360.000,- k.k.

aquina NVM MAKELAAR
Tel. 045-715566

Sittard
Halfvrijst. groot, goed onderh. WOONHUIS, 10 min. loopafstand v. centr.. Ind. woonk. (plm. 60 m2) met rustieke open haard, grote woonkeuken (plm. 25 m2), leuke tuin en garage. 1e verd.: 2 zeer ruime slpks en 1 kleine slpk, badk. en apart toilet. 2e verd.: 2 grote slpks en 2 kleinere. Pand is geheel onderkelderd. Alles in goede staat v. onderhoud. Koopprijs ƒ 345.000,-. Tel 046-517210.

KERKRADE, Schubertstr. 4, nabij centrum gelegen bungalow met inpandige garage 2 slpkmrs. op perc. van 265m2, ƒ 255.000,- k.k. Inr. mogelijk. Wijman & Partners Tel. 045-728671.

UBACH OVER WORMS, Kantstr. 96, oudere, grote goed onderhouden wonig met tuin. ƒ 140.000,- k.k. Wijman & Partners, 045-728671.

Kerkrade
in Eygelshoven een kleiner geheel te renoveren tussenwoning met tuin. Ind.: beg. gr. gang, 2 kamers, keuken, bad met toilet. Verd.: 2 kamers. Pr. ƒ 69.000,- k.k.
Livac BV
Akerstraat Nrd. 11, Brunssum, tel. 045-220550.

HUIZEN gezocht voor binnen en buitenlandse kandidaten. Verkoper betaalt geen kosten. Wijman & Partners, Schelsberg 149, Heerlen. Tel. 045-728671.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevr., opknappen geen bezwaar. 040-520558.

Gevraagd met spoed, WOONHUIS liefst met grote tuin tot ca. ƒ 150.000,- achterstallig onderhoud geen bezwaar. Tel. 040-520558.

Wij bouwen WONINGEN voor u vanaf 3.500.000 Belgische Franken. Tel. 09-3289361754.

Te k. gevraagd HUIZEN voor Duitse gezinnen. Euro Immobilien, tel. 045-414015

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Wij zoeken BOUWGROND voor een huis, plm. 300-400 m2, omg. Bocholtz-Kerkeveld. Tel. 045-444926.

BOUWGROND te koop gevraagd voor de vrije bouwsector. Br.o.nr. B-3277 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

BRUNSSUM, Op gen Hoes 131, eengezinsw. met alle comfort, 2 slaapk., in goede staat, ƒ 135.000,- k.k. Wijman & Partners 045-728671

HEERLEN, te koop in Welten geschakelde 2 onder 1 kap woning met garage, bwj. 1988, woonk. plm. 45 m2 met parket, tuin op zuid/westen, vr.pr. ƒ 255.000,- k.k. Tel. 045-712971.

Te koop BOERDERIJ en weide plm. 2 ha. M. Engelbosch, Toekomstlaan 1, 3840, Borgloon. Tel. 0932-11687007.

Te k. vrijst. WOONHUIS plm. 12 jr. oud, goed onderh. dubb. beglaz., kunststof deuren en ramen. Tot opp. plm. 600 m2. Grensstr. 103 Ubach o. Worms, ƒ 275.000,- kk 045-251167

Te k. vrijstaand woonhuis SCHINNEN. L-vorm. living en luxe mod. keuken met kookeiland (tot. 60 m2), grote bijkeuken, inpand. garage kelder, 3 slpks., luxe mod. badk. met ligbad, douche 2 v. wastafel en toilet, zolder via vaste trap, gr. tuin met terras. Perc. 550 m2. Huis is zeer mooi (modern) verbouwd. Vr.prijs ƒ 249.000,- k.k. 04493-2250.

BRUNSSUM, wijk Kruisberg, h.vr. woonhuis te k. met garage. 045-250690.

KIJKDAG! Geleen, tussenwoning met achterom, kijk zat. tussen 15.00 en 17.00 uur en doe Uw bod. Mauritzlaan 119. Tel. 046-752193.

Riant BOUWKAVEL Caumerveld, incl. bouwplan, Pb. 2651, 6401 DD Heerlen.

HEERLEN, huis te koop. Tel. 045-416005.

SCHINVELD aan de Eindstraat te koop een vrijstaande woning met grote tuin. Ind.: woon- en eetkamer, kelder, keuken, serre en grote berging. 4 slaapk., en grote zolderruimte. Geheel voorzien van c.v.-installatie. Prijs n.o.t.k. Inl. 045-255017 (na 18.00 uur).

Te koop GEVRAAGD: in Hulsberg, Klimmen of Valkenburg. Ruime eengezinswoning met praktijkruimte, garage en tuin. Prijsklasse ƒ 400.000,- tot ƒ 500.000,- k.k. Pickee Makelaardij, Heerlenseweg 22, Landgraaf. Tel. 045-326767.

Te koop 4 kamer SEMI-BUNGALOW met loodsen te Weert. Afm. loodsen 30x14 mtr en 16x21 mtr, garage 9x 3.70 mtr en grote oprit. Tel. 04950-36743.

DOENRADE, Bekweg 5. Grote hoek boerderij met besloten binnenplaats op 2.140 m2 perceel. Voor- en zij-ingang met schuren en stallen, ƒ 259.000,-k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms o.g Geleen.

SCHINVELD, Pr. Rooseveltstr. 19 en 21. Groot dubbel boeren woonhuis met gr. tuin (575 m2), veel ruimte, opknapper, ƒ 85.000,-k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms o.g. Geleen.

Te k. prachtige houten CHALET op een van de mooiste lokaties v.d. Belg. Ardennen (Dochamps). Compleet ingericht voor 5-pers., vr.pr. ƒ 90.000,-. Bel. 045-462649

Te k. C-KERKRADE: stadsappartement op beg.gr. Ind.: woonk. open keuken, 1 slpk. douche, w.c. kleine berg. ook geschikt als kantoor/praktijkruimte, ƒ 92.500,-k.k Inl.: 09-49.2407.3017.

NUTH, Stationsstraat. Onder archit. verbouwd kantoorpand met zeer pos. uitstraling te koop. Perfecte ligging en dito inrichting. Zeer geschikt voor ass. kantoor, accountancy, adviesburo. Tot. b.v.o. 160 m2. Tel 045-712255, Stienstra.

NUTH, Bedrijventerrein "De Horsel". Bedrijfshal met kantoren, tot. ca, 735 m2. Koopprijs ƒ 600.000,- k.k. excl. B.T.W. Tel. 045-712255, Stienstra.

STOKKEM-(B) herenhuis in centrum met tuin en garage 6,4 a. Alle doeleinden. Steenkuilstraat 23. Tel. 09-32-11-756785.

WIJLRE, te k. Dr. Francesstr 15, goed onderh. halfvrijst. hoekwoning met gar./ berging, ruime woonk. m. open haard, keuken met aanb. instal. en app., badk. met ligbad, 3 slpks., c.v. gas. Aanv. i.o. L. Smeets, beëedigd taxateur O.Z. Op den Toren 11, Nuth. Tel. 045-242118 of 352324.

BRUNSSUM-TREEBEEK, Schildstraat. Op zeer aantrekkelijke winkellocatie te koop een winkel/woonhuis met ca. 200 m2 b.v.o. winkelruimte en een comfortabele bovenwoning. Tel. 045-712255, Stienstra.

Te Genk super de luxe NIEUWBOUWVILLA te koop van 1 jr. oud in bosrijke omgeving op 25 are grond. Vraagprijs plm. 13.000.000 Belgische Franken. Tel. 09-32.89.36.17.54

HEERLEN, Bekkerveld. Kantoor-/praktijkruimte ca. 91 m2 met berging en pantry Te koop. Tel. 045-712255, Stienstra.

KERKRADE, Lindenlaan/-Pieterstraat. Kantoor- c.q. winkelpand met schitterende bovenwoning. Geheel verkeert in perfekte staat. Diverse bestemmingsmog. Koopprijs ƒ 350.000,- k.k. Tel. 045-712255, Stienstra.

LIMBRICHT, Maaslandstr. 14: Halfvrijst. woonhuis met gar. Beg.gr.: woonk. met lichte plav. en open moderne hoekkeuk. 1e Verd.: 3 slpks, nw. badk., vaste trap naar zolder met dakkapel en 4e slpk. Vr.pr. ƒ 195.000,- k.k. Tel. 046-581542.

AMSTENRADE, Hoofdstraat. Winkel/woonhuis op goede commerciële locatie. Winkelruimte (plm. 35 m2) met magazijn, pantry, berging en bovenwoning. Koopsom ƒ 139.000,- k.k. Tel. 045-712255, Stienstra.

ELSLOO. Semi-bungalow (1990) gel. aan plantsoen, woonk. met leisteenvl., vloerverw. en schuifpui, luxe keuken m. app., badk. met ligbad, slpk., hobbyr., verd.: 2 slpkmrs, zolderberging, carport en aangel. tuin, vraagpr. ƒ 229.000,-. k.k. Mak. kantoor Rob Dassen, 046-375757.

Te Hasselt BUNGALOW te koop - Spaanse stijl. Hogere prijsklasse. Tel. 09-32.89.36.17.54

Bedrijfsruimte

Te huur aangeb. BEDRIJFSHAL 1320 m2. Kissel Heerlen. Totaal geïsoleerd, verwarming, kantoren parkeergelegenheid. Inl. Biallass Beleggingen 045-412189 b.g.g. 310557.

GEMEUBILEERDE kantoren tijdelijk of permanent, incl. receptiefaciliteiten, postadres, telefoonbeantwoording, tekstverwerking, vertalingen, Maastricht, Amsterdam, Utrecht. Bel Euro Business Center. Tel. 043-821500.

Te koop op industrie "De Berk" Echt, Limburg, afgesloten plaats (plm. 1.500 m2) geheel verhard, met erop, geïsoleerde HAL, (20 mtr. ex 10 mtr) geheel ingericht met kantoor, keuken, toilet, verwarming, lichtkoepel, alarm, buitenverlichting e.d. Het geheel is 2 jaar oud. Tel. 04754-87455 if 87933 na 18.00 uur 04750-26622.

Hebt u tijdelijk een bedrijfsruimte op opslagruimte nodig in het. industrieterrein ROERMOND? 04742-3669.

Te huur bedrijfs OPSLAGHAL plm. 450 m2, centr. Heerlen. Tel. 045-750531.

Bouwen/Verbouwen

Heftruck huren?
Frissen b.v. bellen
04406-40338
Vroenhof 92, Valkenburg
Komatsu dealer

Te k. zeer mooie p LETSTELLING. van 1.50cm. 90cm Hoogte: div. maten balken 3.00cm. en staander 3.60cm. ƒ 87,50 per staand balk 3.00cm. ƒ 37,5 spaanplaat 1.25x3.5 cm. dik, ƒ 15,- p Voor grote partijen aanvraag. Rockma 46a, Heerlen. 045-7

Piccolo's in het L Dagblad zijn groot SULTAAT! Bel: 045-7

Bouwmaterialen & Machines

Te koop aangeboden:
Sanitair, keukenboilers, licht armaturen, electr. k watervaste platen, deuren met kozijnen.
Alles zo goed als nieuw!
Tevens ijzeren en houten balken, kepers, panlatten brandstenen etc. Handelsonderneming WOLTE De Koumen 51, Hoensbroek. Tel. 045-229998

Romneyloodsen Nissenhutte
In en verkoop, verhuur, verplaatsen, isoleren
SYSTEEM LOODSEN BOUW BV
Tel. 01892-16195. Fax. 01892-18148.

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

Te k. BIELZEN, ƒ 11,- p.st. Nusterweg 100, ind.terr.nrd. Sittard. Afh. tussen 8-16 uur

Aanbieding ! Nu of NOOIT ! Op is Op! Geldig t/m 1-12. Div. soorten licht besch. nwe. deuren, nu uitzoeken, ƒ 50,-; div. soorten dakleer ƒ 20,- t/m ƒ 50,- p. rol; Top kwaliteit Laminaat parket ƒ 25,- p. m2; Underlayment plus sterlingboard platen 19 mm. ƒ 37,50; div. platen uitzoeken ƒ 5,- p. plaat. Rennemigerveldweg 70, Heerlen. 045-727742/723076.

Te huur BOUWSTEIGER v. 1 woning, ƒ 1.250,-. Tel. 04492-4534.

Te k. partij alu en kunststof RAMEN, z.g.a.n. voor div. doeleinden geschikt. Tel. 04742-3669.

Te k. BOUWLIER 220 Volt, vr.pr. ƒ 750,-. Tel. 045-226264 na 20.00uur.

Te k. grote BETONMOLEN, op krachtstroom, ƒ 100,-, partij veldbrandstenen. Crombacherstr. 7, Kerkrade.

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

Ruime keuze uit 25 TOYOTA EN KOM
vorkheftruc
vanaf 700-2500 kg benzine-, gas-, die electromotor. Voor v verhuur en service Nusterweg 90, Si Tel. 046-51996

In/om de t

IMPREG Tuinhout b. Cramer 18, Heerle 717733 bijna alles v tuin. Bezorgen moge

DOMPELPOMPEN kelders en vijvers, 7.0 per uur, 220 V, ƒ 2 Knops, Rijksweg Zu Sittard. Tel. 046-5127

Geïmpregneerde PLANKEN, palen, planken en damwand handel Jos Kuijpers 43, Margraten. Tel. 1982.

Te koop HAAGCON 1.00m./1.20m., ƒ 7,-, /1.60m., ƒ 11,-. R straat 29, Hulsbe 04405-2101.

Fons Heuts bv
TE KOOP

TE KOOP IN ULESTRATEN
Landelijk gelegen halfvr. woonhuis, in goede sta garage/berging met zolder, woonkr., eetkeuk slaapkrs., badkr. met ligbad, vaste trap naar zold men voorzien van rolluiken, aangelegde tuin. ƒ 215.000,-.

TE KOOP IN NUTH
Gerenoveerde boerderij met garage/berging, stal, t weiland. Ind.: provisiekelder, woonkr., eet- en bijkeu slaapkrs., badkr. met ligbad en 2e toilet, zolder ov gehele pand. Uitst. staat van onderh., in 1982 ver Grondopp. 6760 m^2. Prijs ƒ 375.000,-.

Inlichtingen:
Makelaardij Fons Heuts B.V. Nuth
beëdigd taxateur
tel. 045-244636

Bemiddeling O.G. • Hypotheken • Verzekeringen •

BRUNSSUM
Uitstekend gesit. vrijstaande bungalow met rondom tuin. Ind. b.g.: ruime hal, toilet, woonkamer, geïnstall. eetkeuken, 3 slks., badkamer. Souterrain: 4e slk., wasruimte, berging, c.v. Prijs ƒ 345.000,- k.k.

SPAUBEEK
Een karakteristieke, leuk gesit. boerderij (mom. best. uit 2 woningen) met stallen, binnenplaats en weiland. Ind. o.a.: living (75 m^2), grote keuken, 5 slpk., badkamer. Vraagprijs ƒ 335.000,- k.k. Edoch elk aannemelijk bod wordt in overweging genomen.

OIRSBEEK
Langs de Provinciale Weg een goed gesit. vrijstaande bungalow (bwj. '78) met inpandige garage en rondom tuin. Ind. o.a.: ruime hal, living (65 m^2), 4 slpks., prachtig geïnstall. keuken. In het via een aparte entree bereikbare souterrain bevinden zich diverse ruime vertrekken, een bar, toilet en voorraadkelder. De prijs bedraagt ƒ 435.000,- k.k.

VAALS
In centrum Vaals een goed gesit. kantoorappartement best. uit: hal, toilet, 2 kantoorruimten, archief, keuken, c.v.
Prijs ƒ 35.000,- k.k.

LIVAC BV
ing. WIL SPAAI
Akerstraar Nrd. 11
6446 XB Brunssum
tel. 045-220550

NUTH
Tulpstraat 28
In Vaesrade een halfvrijst. woonhuis (bwj. '66) met inpandige garage en tuin (316 m^2). Ind. b.g.: hal, toilet, L-vormige woonkamer, geïnstall. keuken. Verd.: 3 slpks., badkamer, c.v. Het pand is volledig onderkelderd. Ged. rolluiken. Prijs ƒ 165.000,- k.k.

BRUNSSUM
In de buurt v.h. ziekenhuis a.d. Past. Hegenstraat wordt binnenkort gestart met de bouw van 5 halfvrijst. karakteristieke urbanwoningen met tuin (mog. garage). Er is nog slechts één te koop. Prijs ƒ 165.000,- v.o.n. Verdere info op aanvraag.

SCHINNEN
In Puth een goed afgewerkt vrijstaand landhuis (bwjr.'90) met inpandige garage en rondom siertuin. Ind. b.g.: hal, toilet, L-vormige woonkamer, geïnstall. keuken, kantoortje. Verd.: overloop, 3 ruime slaapk., badkamer met ligbad, douche, vw en toilet, zolder, c.v. Het pand is volledig onderkelderd. De prijs bedraagt ƒ 279.000,-.

VALKENBURG
Centrum Valkenburg, goed gesit. herenhuis, eventueel winkel of kantoor m. ruime bovenwoning, m. behoorlijke tuin. Ind. b.g.: ruime hal, 4 kamers, bijkeuken, kelder. Verd.: ruime woonkam., kantoortje, geïnstall. keuken, toilet. 2e verd.: 3 slaapkam., badkam., vaste trap zolder, c.v. Prijs ƒ 250.000,- k.k.

HOENSBROEK
Een leuk gesitueerd tussengelegen woonhuis (bwj. '84) met berging en behoorlijke tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, L-vormige woonkamer met open keuken. Verd.: badkamer, 3 slpk., vaste trap zolder alwaar 4e slpk., c.v. Prijs ƒ 139.000,- k.k.

HULSBERG
In Aalbeek een halfvrijstaand te renoveren goed gesit. boerenwoonhuis met tuin (ong. 1000 m^2). Het object bestaat momenteel uit 2 woningen, elk best. uit woonk., keuken en 2 slaapk. De prijs v/h object bedraagt ƒ 175.000,- k.k.

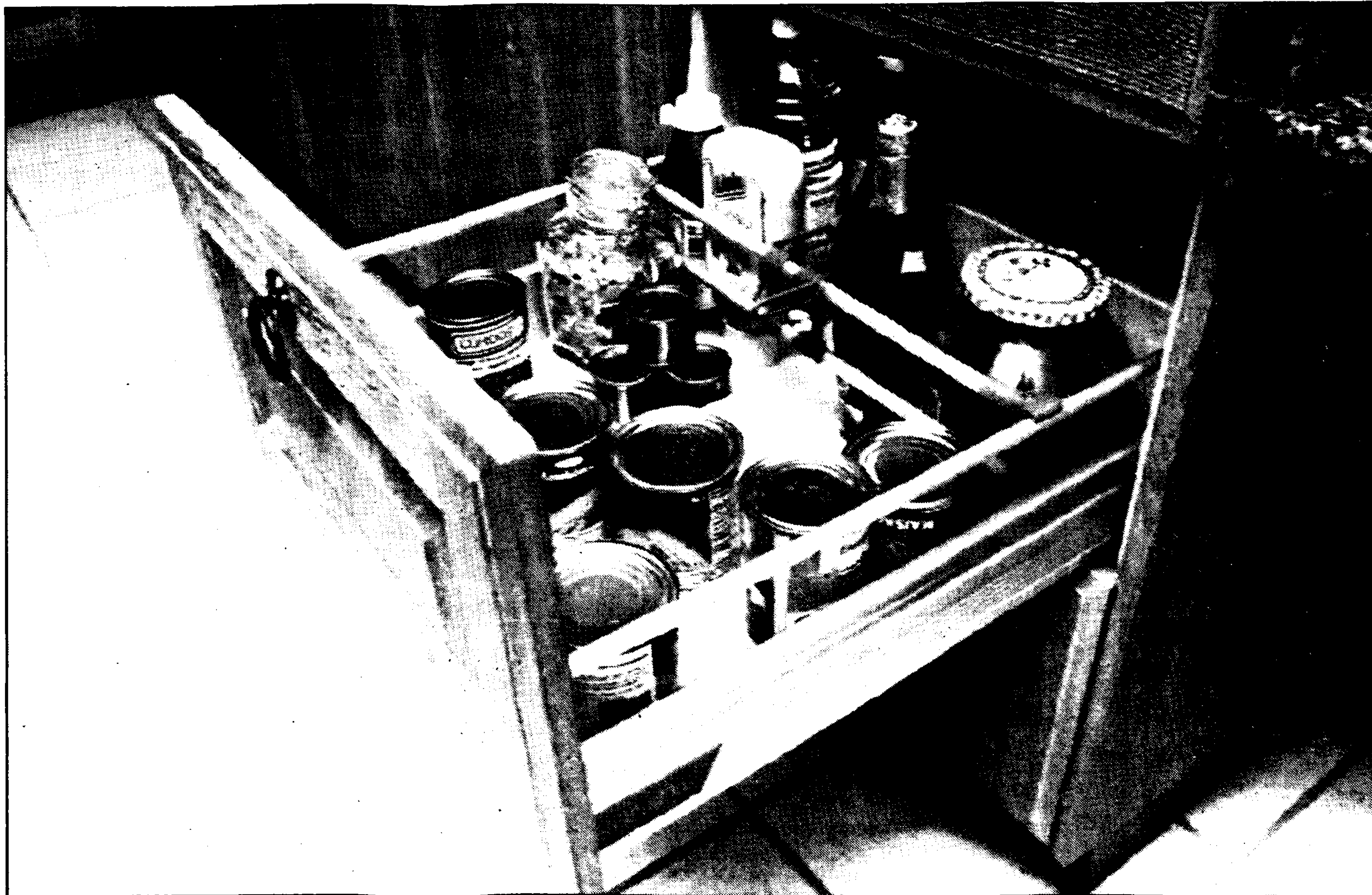

Onderzoek naar functionaliteit keuken

Vaste planken in kast niet ideaal

● *Uittrek-elementen in een keuken zijn overzichtelijk en goed bereikbaar.*

Foto: GPD

DOOR THEA WAMELINK

indeling van een keuken de uitvoering van kasten in bijzonder bepalen voor groot deel de functionali- van het geheel. De Techni- Hogeschool in Darmstadt eft onlangs in opdracht van Duitse 'Arbeitsgesellschaft Moderne Küche' onder- ek naar die functionaliteit richt. Een van de punten daarbij aan de orde kwa- en was het kastinterieur: nken of uittrek-elementen. stgesteld is, dat uit ergono- sche overwegingen bij on- rkasten en staande kasten voorkeur gegeven dient te orden aan uittrek-elementen ven vaste planken.

belangrijkste argument hier- r geldt: bij uittrek-elementen n je de inhoud in een oogopslag erzien zonder te moeten bukken. gebruik kun je een voorwerp el sneller en gemakkelijker weer de kast terug zetten. Bij kasten t vaste planken heb je geen over- ht op de inhoud, vooral niet op onderste plank.

or het onderzoek werd gebruik maakt van een 'computer-mens- del', een soort robot met be- egbare ledematen waarmee op t beeldscherm simulaties konden rden uitgevoerd. Dit mensmodel n slechts zien wat er vooraan op plank(en) stond, zelfs bij licht kken of helemaal door de knieën n.

t zich oprichten uit een gehurkte geknielde houding is bovendien oral lastig voor oudere mensen. n het kan ook gevaarlijk zijn, ze- als je iets met twee handen t vasthouden en je dus geen n kunt zoeken. Wanneer je een e pan uit een uittrek-element moet nemen, kun je dat altijd zonder bezwaar met beide handen doen, in staande houding. Je hoeft hierbij de rug slechts licht te buigen, zodat deze niet onnodig wordt belast.

Zelden gebruikt

De ergonomen hebben berekend dat iemand die 165 cm lang is tot een diepte van 40 cm, vanaf de vloer gemeten, iets van een uittrekbare kastplank kan pakken zonder dat dit voor de rug een schadelijke belasting vormt. Een uittrek-element heeft echter meestal ook nog een plank of rooster, iets boven plinthoogte. Daarvoor moet je je weliswaar bukken, maar het overzicht blijft beter en spullen achterop de plank zijn makkelijker bereikbaar. Het spreekt voor zich dat op dit lagere element in elk geval dingen moeten worden geplaatst die je minder vaak nodig hebt.

Een kast die is voorzien van moderne, uiterst licht lopende uittrek-elementen is uiteraard duurder dan een type met vaste planken. Als het budget niet toereikend is om zulke ergonomisch verantwoorde kasten aan te schaffen, kies dan in elk geval voor het opbergen van veel gebruikte zaken als levensmiddelen en (braad)pannen uittrek-elementen. In de praktijk worden tot dusver nog grotendeels kasten met vaste planken gekozen. Plaats regelmatig gebruikte spullen niet verder dan tot 30 cm achter de deur. Gebruik de laatste 20 of 30 cm zo veel mogelijk voor dingen die slechts zelden worden gebruikt.

● *Bij onveilige verlichting bestaat het risico dat de ballen of de slingers onder stroom komen te staan.*

Onderzoek Consumentenbond:

Kerstboomlichtjes vaak onveilig

Kerstboomverlichting is vaak onveilig. Eén op de zeven kerstboomverlichtingen voldoet niet aan de veiligheidseisen. Vooral verlichtingen voor buiten zijn niet altijd veilig. Dat concludeert de Consumentenbond na onderzoek van 77 verlichtingssets. Het onderzoek staat in de Consumentengids van december.

Zeven van de 77 onderzochte kerstboomverlichtingen zijn ronuit onveilig, vier andere scoren matig op elektrische veiligheid. In totaal zijn maar 29 kerstboomverlichtingen als elektrisch veilig beoordeeld: 25 van de 56 binnenverlichtingen en 4 van de 21 buitenverlichtingen.

Consumenten lopen met de onveilige sets het risico dat aluminium slingers en met metaal versierde kerstballen die met de lampjes in contact komen onder spanning komen te staan. Ook kan de consument zelf bij het indraaien van een lampje onder spanning komen te staan. Sommige lampjes worden te heet; in één geval kan zelfs een temperatuur van 176 graden Celsius worden bereikt. Diverse buitenverlichtingen zijn onvoldoende beveiligd tegen regenwater. Dat kan kortsluiting of bij aanraking een schok veroorzaken.

Veertien sets hebben het Kemakeur. De helft daarvan is elektrisch veilig en vier sets zijn redelijk. De overige drie, waarvan een onveilig, dragen ten onrechte het Kema-keur. De drie fabrikanten maken zonder toestemming gebruik van het keurmerk. De Consumentenbond heeft de Kema hiervan op de hoogte gesteld. De bond kocht de kerstboomverlichtingen in december vorig jaar. De meeste van deze sets zijn ook dit jaar te koop.

Kunstbomen nauwelijks meer van echt te onderscheiden

Nieuwe trend: de kinderkerstboom

DOOR FRANS WEGMAN

Grote tuincentra hebben overal in het land enorme kerstshows opgezet, waar je kunt ronddwalen kerstsferen. De kleinere hebben het meer gezocht in het brengen van bijzondere dingetjes die je elders niet tegenkomt. Opvallendste de trend is de opmars van de kinderkerstboom.

Sommige gezinnen deden het al langer: een eigen kerstboom van de kinderen. Met tekeningen, beestjes en grote kleurige ballen. Een boom(pje) waarin alles gehangen kan worden, of het nu bij elkaar kleurt of niet. De handel is daar nu op ingesprongen. De kinderkerstboom is er in diverse uitvoeringen en met aangepaste versiering, grappig en betaalbaar.

In de kerstversiering, die steeds meer spulletjes uit China en de Filippijnen bevat en die ook steeds kleuriger wordt, gaan figuren van papier-maché een blikvangende rol spelen.

Kunstbomen

Er is steeds meer vraag naar kunstbomen, die tegenwoordig nauwelijks van echte zijn te onderscheiden. Je kunt ze in allerlei botanische soorten krijgen, en in verschillende maten. Op de beste krijg je een garantie van tien jaar. Ze zijn van vlamvertragend materiaal gemaakt. De prijs is zodanig dat je het geld er in enkele jaren uit hebt. Geen naaldenregen, geen milieupijn.

Ten gevolge van de droge zomer zijn de echte gezaagde en 'gepotte' bomen schaars, hoorden we bij Europatuin. Met name in Denemarken zijn hele aanplanten verdroogd. De prijzen liggen waarschijnlijk iets hoger dan vorig jaar. Een blauwspar van ongeveer 70 cm in pot gaat zo'n 20 gulden kosten. Een gezaagde van twee meter 25 gulden. Een kunstboompje van 30 tot 50 cm kost rond de zes gulden.

Mini-verlichting zal het naar verwachting komende kerst goed gaan doen. Reservelampjes zijn verkrijgbaar en het is niet meer zo dat, als er één lampje kapot is, de boom donker blijft.

Bij Intratuin vallen de donkergroene kerstballen op, mat en glimmend. Opmerkelijke boomversieringen zijn verder de berelijn en de circuslijn: clowns, carrousels en treintjes.

Als het een beetje mee zit gaan de huiskamers dit jaar tijdens de feestdagen naar nootmuskaat, vanille, kaneel en tijm geuren. In glazen potten, builtjes en doosjes liggen de geuren te wachten om te worden vrijgelaten. Of ze worden in kerststukjes gemengd. In guirlandes van laurierblad met schijfjes van diverse vruchten, kant en klaar te koop of om zelf samen te stellen. Guirlandes zijn er ook van 'dennegroen' per anderhalve meter, of van gevlochten twijgen waarin men zelf nog accenten kan aanbrengen, met rode appeltjes of hulst uit de tuin.

Zijden bloemen worden langzamerhand verdrongen door droogbloemen, zoals te zien is in de opgemaakte mandjes. Spuitsneeuw is uit (het milieu!) maar de kerststalletjes blijven in.

Exclusief

De grote tuincentra mogen dan de trends bepalen, maar de kleine tuincentra en bloemisten bieden vaak meer exclusieve kerstspullen aan. Dikwijls dingen die de mensen in die zaken zelf leuk vinden, en waarvan ze weten dat hun klanten er oog voor hebben.

Natuurlijk zijn direct grenzend aan de kerstuitstallingen overal cadeau-artikelen te vinden waarmee men tuinbezitters en plantenliefhebbers kan plezieren. Daar bovenuit rijzen de planten op stam, die met kerst heel decoratief dienst kunnen doen, om later in de tuin een plaats te krijgen. Dat laatste geldt bijvoorbeeld voor de hulst en de levensboom als bolconifeer. De roze of rode kerstster (Poinsettia of Euphorbia pulcherrima) moet binnenshuis blijven, waar hij een lang leven kan hebben.

Voor wie leuke ideeën op wil doen voor kerstversiering en vroeg in kerststemming wil raken, is een tocht langs enkele kerstshows aan te raden. Je staat versteld van de diversiteit der kerststallen en hun bevolking. En ook van de techniek achter het berenorkest, en dat van de musicerende kerstmannetjes. Je bespeurt de Britse en vooral de Amerikaanse invloed op ons kerstfeest.

● *Met kerstmannen en beren de kerstdagen in.* Foto: GPD

Stooktabel week: van zondag 16 nov. t/m zaterdag 22 nov. 1992

Bij een normaal jaarverbruik in m³ van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 1 november 1992 (meterkaart kolom 5)
800	22	ƒ 11,66	64
900	25	ƒ 13,25	72
1000	28	ƒ 14,84	80
1100	30	ƒ 15,90	87
1200	33	ƒ 17,49	95
1300	36	ƒ 19,09	103
1400	39	ƒ 20,67	112
1500	41	ƒ 21,73	119
1600	44	ƒ 23,32	127
1700	47	ƒ 24,91	135
1800	50	ƒ 26,50	143
1900	52	ƒ 27,56	150
2000	55	ƒ 29,15	158
2200	61	ƒ 32,33	175
2400	66	ƒ 34,98	191
2600	72	ƒ 38,16	206
2800	77	ƒ 40,81	222
3000	83	ƒ 43,99	239
3300	91	ƒ 48,23	262
3600	99	ƒ 52,47	286
3900	107	ƒ 56,71	309
4200	116	ƒ 61,48	334
4600	127	ƒ 67,31	365
5000	138	ƒ 73.14	397
5500	151	ƒ 80,03	436
6000	165	ƒ 87,45	475
6500	179	ƒ 94,87	516

Tip: Doet u al mee met de prijsvraag? Kijk op **Uw** meterkaart.

Kruimeldief slorpt alles op

De stofzuiger zal waarschijnlijk als 'macro-dief' wel altijd onvervangbaar blijven, maar voor zo iets vervelends als het morsen van as biedt de Kruimeldief al sinds 1978 uitkomst. Vanaf de introductie, nu dus veertien jaar geleden, staat deze kleine accustofzuiger paraat in maar liefst 50 procent van de Nederlandse huishoudens.

Toch bleek dit accustofzuigertje voor verbetering vatbaar en daarom heeft Black & Decker de Kruimeldief met verdubbelde zuigkracht geïntroduceerd.

Samen met een betere interne stroomlijning en groter prestatievermogen van de oplaadbare batterijen zorgt de krachtige luchtstroom dat ook zwaar vuil en vastklevende restanten worden opgezogen. Zelfs als een glas met water op de stenen vloer kapotslaat hoeven niet eerst de glasscherven te worden opgeraapt om vervolgens het water weg te nemen. De nieuwe Kruimeldief zuigt alles op.

Voor meer informatie: Black & Decker Nederland BV, tel. 01608 - 82.000.

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 24 november 1992.

De afgelopen dagen vertoont de rente op de kapitaalmarkt wederom een dalende lijn. In navolging van enkele geldverstrekkers vorige week verlaagde Delta Lloyd de tarieven met 0,2 procent. Centraal Beheer, Roparco en Vita hebben aangegeven de komende dagen eveneens tot verlaging van de hypotheekrente te zullen overgaan.

rentepercentages

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1%	50%
ABN.AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,80	4,88	3,36
ABN.AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,80	4,88	3,36
ABN.AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,80	4,88	3,36
ABN.AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	9,10	5,95	4,83
ABN.AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8.60	5,62	4,57
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,50	4,70	3,22
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,40	4,63	3,16
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,40	4,63	3,16
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,30	5,42	4,41
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	8,20	5,36	4,36
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	9,00	5,07	3,53
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	9,00	5,07	3,53
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	8.30	4,58	3,13
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	8,20	4,51	3,08
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	8,20	4,51	3,08
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,10	5,29	4,30
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	8,00	5,23	4,25
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,70	4,86	3.35
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,80	4,93	3,41
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	8,70	5,69	4,62
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,50	5,55	4,51
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr	0,25	8,60	4,74	3,26
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	0,25	8,60	4,74	3,26
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,40	4,60	3,12
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,70	4,80	3,29
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	8,50	5,55	4,51
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,30	5,42	4,41
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	8,80	4,84	3,32
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,00	8,80	4,93	3,41
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,00	8,80	4,93	3,41
ING BANK	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,80	4,88	3,36
ING BANK	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,80	4,77	3,21
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar	1,00	8,80	5,75	4,67
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,60	5,62	4,57
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,70	4,85	3,34
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	8,90	4,98	3,46
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	8,90	4,98	3,46
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	8,70	5,58	4,52
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,50	5,45	4,42
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	8,80	4,91	3,39
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	8,80	4,91	3,39
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	8,80	4,91	3,39
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr	1,00	9,00	5,88	4,78
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr	1,00	8,60	5,62	4,57
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,70	4,80	3,29
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	8,90	4,94	3,40
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,10	5,95	4,83
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,50	5,55	4,51
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	8,70	4,84	3,34
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	5 jaar	1,00	8,60	4,77	3,28
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	10 jaar	1,00	8,50	4,70	3,22
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,70	4,80	3,29
Bouwf. Hoevelaken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	8,50	4,72	3,24
Bouwf. Hoevelaken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,30	5,42	4,41

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,–.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

Pickée, Van Huis Uit Aktief!

BRUNSSUM: prachtig vrijstaand landhuistype met gas-c.v., garage en prachtig aangelegde tuin met terras. Geh. geïsol., degelijk uitvoeringsniveau. Ind. o.a. kelder, royale hal, L-vormige woonk. met open haard. Eetkeuken met luxe keukeninstal., badk. met o.a. ligbad, douche, 2 vaste wastafels. Toiletruimte. 4 slpk. Zolder. Prijs ƒ 349.000,- k.k.

HEERLEN-HEKSENBERG: ruim halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage met hobbyruimte en tuin. Geh. gerenoveerd en uitgeb. Uitstekend onderh. Kunststof ramen met dub. begl. Ind. o.a. prov.kelder, L-vormige woonk. met open haard, keuken met compl. keukeninstal. met ap. bijkeuken, 3 slpk., 2 badk., zolder. Koopprijs ƒ 167.000,- k.k.

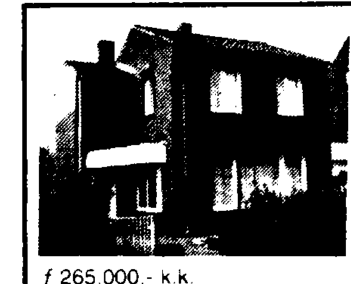
HOENSBROEK: halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Rustig gelegen aan de rand van het winkelcentrum. Ind. o.a. prov.kelder, L-vormige woonk. met open haard, eetkeuken, 2 slpk. (voorheen 3), badk. met o.a. ligbad, douche en toilet. Zolder. Prijs ƒ 137.000,- k.k.

KERKRADE-WEST (Spekholzerheide): type vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage met zolderruimte, kleine tuin. Muren en dak geïsoleerd. Bj. 1979. Ind. o.a. pand is geheel onderkelderd, woonk. met open haard; keuken; 3 slpk., 2 badk., zolder. Prijs ƒ 239.000,- k.k.

KERKRADE-WEST (De Maar): vrijstaand landhuis met gas-c.v., ruime garage en tuin. Rustig en blijvend goed gelegen. Goed onderh. Geh. geïsol. Ind. o.a. **Sout.:** prov.kelder, werkruimte. **Beg. grond en 1e verd.:** royale hal. Ruime woonk. (ca. 45 m²) met open haard. Keuken met moderne keukeninstal., bijkeuken, werkkamer/kantoorruimte. 3 slpk. Compl. badk. met o.a. ligbad en douche. Zolderruimte. Vraagprijs ƒ 385.000,- k.k.

KERKRADE-BLEIJERHEIDE: vrijstaand woonhuis met gas-c.v., grote garage (2 auto's) en mooie tuin met terras (op het zuiden gelegen). Dub. begl. rolluiken. Ind. o.a. prov.kelder, ruimte L-vormige woonk. met t.v.-hoek; open haard, keuken, 3 slpk., badk. met o.a. ligbad en douche. Prijs ƒ 265.000,- k.k.

KERKRADE-BLEIJERHEIDE: rustig gelegen halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en kleine tuin (groot terras). Dub. begl. met rolluiken. Goed onderh. Ind. o.a. kelder, L-vormige woonk. met open haard, parketvloer, keuken met compl. keukeninstal. met app. Badk. met o.a. ligbad en douche. 4 slpk. Zolder (vaste trap). Koopprijs ƒ 195.000,- k.k.

SCHAESBERG: ruim halfvrijstaand herenhuis met gas-c.v., grote garage (ook voor caravan) en tuin. Degelijk gebouwd. Grenzend aan centrum en openbaar vervoer. Ind. o.a. **Sout.:** diverse werk- en hobbyruimten. **Part.:** royale hal, woonk., eetk. (ca. 52 m²). Royale keuken met compl. keukeninst., bijkeuken. **1e verd.:** 5 slpk. met vaste wastafel, compl. badk. **2e verd.:** vaste trap. Grote zolder. Prijs ƒ 315.000,- k.k.

SCHAESBERG: vrijstaand landhuistype. Prachtig gelegen in het buitengebied (loopafstand van het NS-station). Dub. garage. Tot. perceelopp. ca. 4100 m². Goed onderh. Daken en muren geïsol. Ind. o.a. wijnkelder, royale hal, ruime living ca. 40 m² met leisteenvloer, open haard (antiek), ruime eetkeuken met compl. keukeninr., 4 slpk., compl. badk. met o.a. ligbad en douche. Grote zolder. Prijs op aanvraag.

UBACH OVER WORMS: halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., ruime garage en mooie tuin. Dub. begl. Muren geïsol. Goed onderh. Ind. o.a. woonk., eetk. - keuken met een compl. keukeninstal. met app., 3 slpk., badk. met o.a. bad en douche; zolder. Koopprijs ƒ 179.500,- k.k.

NIEUWBOUW

JABEEK - In de Dreef: 2 vrijstaande landhuistypes met garage en tuin. Geïsoleerd en goed uitvoeringsniveau. Ind. o.a. woonkamer, keuken, 3 slpk., badkamer en zolder (vaste trap). Koopprijs ƒ 199.500,- v.o.n.

SCHINVELD - Achter Genne Berg: nog te bouwen halfvrijstaande woningen met grote tuinen (nabij de Merkelbeekerstraat). Ind. o.a.: woonkamer, keuken (dicht), garage/berging, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en tweede toilet. Vaste trap naar de zolder. Prijs ƒ 186.350,- v.o.n. tot ƒ 191.300,- v.o.n.

BEDRIJFSRUIMTEN TE HUUR

BRUNSSUM: TE HUUR kantoorruimte met o.a. keukenblok, toilet, systeemplafond en vloerbedekking. Opp. sout.: 110 m²; part. 126 m². Huurprijs ƒ 2000,- k.k.
HEERLEN-CENTRUM: winkel-, magazijn- en kantoorruimte. Totale oppervlakte ca. 81 m². Huurprijs ƒ 2000,- per maand.
HEERLEN - GLASPALEIS: TE HUUR: winkelruimte ca. 63 m². Huurprijs ƒ 2800,- per maand exclusief BTW.
VAALS: grote verkoophal (textiel, sport en aanverwante art.). Netto verkoopoppervl. ca. 1190 m². Indeling in kleinere vloeroppervl. is bespreekbaar. Huurprijs op aanvraag.

BELEGGINGSPANDEN

HEERLEN-HEERLERHEIDE: beleggingsobject. Voormalig woonhuis. Heringericht met 4 appartementen (verhuurd) elk met woonk., slpk., keukennis en badkamer. Bruto huuropbrengst ƒ 31.500,- per jaar. Prijs ƒ 176.000,- k.k.
HEERLEN - BELEGGINGSOBJECT: 2 winkels - 1 bovenwoning. Huuropbrengst ƒ 34.800,-. Prijs ƒ 239.000,- k.k.

TE KOOP GEVRAAGD:
In Hulsberg, Klimmen of Valkenburg ruime eengezinswoning met praktijkruimte, garage en tuin. Prijsklasse ƒ 400.000,- tot ƒ 500.000,- k.k.

BOUWTERREINEN

SCHAESBERG - ONDERSTE MOLT: nog slechts 1 bouwterrein. Uitstekend en rustig gelegen. Goed bereikbaar. Nabij centrum. Bestemd voor vrijstaande woningen/bungalows. Grootte ca. 791 m². Prijs ƒ 135.650,- v.o.n.
UBACH OVER WORMS - BOUWTERREIN: aan de rand van de kern Ubach over Worms. Front ca. 9,00 meter. Totale perceeloppervlakte ca. 650 m². Koopprijs ƒ 50.000,- k.k.

Taxaties, makelaardij o.g., hypotheek-adviescentrale.

Maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur. Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 15.00 uur.

En verder volgens afspraak.

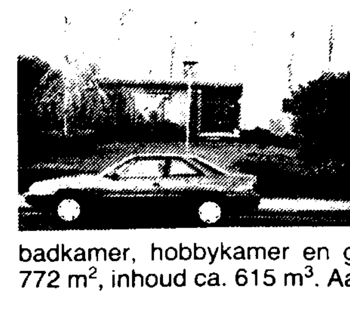
Heerlenseweg 22, 6371 HS, postbus 31193, 6370 AD Landgraaf.

NVM

Pickée makelaardij bv
045-326767

HEERLEN TEN ESSCHEN
ƒ 175.000,- k.k.
opp.: ca. 430 m²
Halfvrijstaand woonhuis met garage 12.50x3.50. Ind.: hal, woonkamer met open keuken ca. 53 m², complete badkamer, tuin en berging. 1e verd.: 3 royale slaapkamers. 2e verd.: 1 kamer en zolder.
Het woonhuis moet u van binnen gezien hebben.

HEERLEN
ƒ 350.000,- k.k.
Vrijstaande bungalow met tuin en garage. Ind.: royale hal, living met open haard en open keuken ca. 62 m², 3 slaapkamers, royale badkamer, hobbykamer en garage. Grondopp. ca. 772 m², inhoud ca. 615 m³. Aanvaarding in overleg.

RANSDAAL (gem. Voerendaal)
ƒ 600.000,- k.k.
Landhuis met optimale privacy. Grondopp.: 2700 m². Inhoud ca. 1300 m³. Ind.: sout.: recreatie- c.q. partyruimte. Beg. gr.: entree, royale hal, garderobe, toilet, kantoor, living ca. 75 m² met open haard en ged. afgesloten keuken. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, douche, vaste wastafel en toilet. 2e verd.: 2 slaapkamers en grote recreatie- c.q. bergruimte.

BEDRIJFSPANDEN

TE HUUR HEERLERBAAN
Op goede lokatie dagwinkel(s). Opp. resp. 58 m², 66 m², 73 m² incl. verlaagd plafond, verwarming en verlichting. Huurprijs vanaf ƒ 12.780,- per jaar. N.B. andere opp. ook mogelijk.

HEERLEN
ƒ 295.000,- k.k.
Winkel/showroom/woonhuis op zichtlokatie. Ind.: sout.: kelderruimte ca. 40 m², beg. gr.: ca. 400 m²-vloeropp. met verlaagd plafond, verlichting en verwarming. 10 eigen parkeerplaatsen, woonhuis via aparte entree bereikbaar. Ind.: beg. gr.: hal, toilet. 1e verd.: woonkamer met dakterras, keuken (gesloten), 1 slaapkamer, studeerkamer en badkamer. 2e verd.: 3 slaapkamers en zolderruimte. Aanvaarding in overleg.

- Makelaar o.g.
- Bedrijfsobjecten
- Woningen
- Taxaties
- Hypotheken
- Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS
Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142
NVM MAKELAAR
Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

TAXATIES

betreffende onroerend goed, voor alle doeleinden, ook op korte termijn.
MEER DAN 25 JAAR ERVARING!
NVM MAKELAAR
Onroerend Goed Makelaardij
LEENAERS b.v.
Pater Romboutslaan 2, 6419 BE Heerlen
Telefoon: 045-717237

TE KOOP

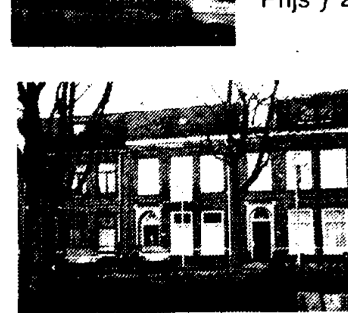
BOCHOLTZ, Quelle 7
Tussengelegen woonhuis met garage en omsloten tuin met serre. T-vormige woonkamer, open keuken met eiken installatie en apparatuur. Open trap naar verdieping met drie slaapkamers en badkamer met ligbad, v.w. en tweede toilet. Voorzien van rolluiken.
Prijs ƒ 159.000,- k.k.

EPEN, Burg. Merckelbachlaan 6
Geschakeld luxe woonhuis met garage/berging, terras en tuin. Entree met gastentoilet en trap naar verdieping/kelder. Royale woonkamer ca. 50 m² met o.a. open haard en eetbar naar keuken met (eiken) installatie voorzien van div. apparatuur. Verdieping met drietal ruime slaapvertrekken en complete badkamer met douche, ligbad, v.w. en separaat toilet. Tweede verdieping met een tweetal ruime slaapkamers en zolderberging. Pand is via achterzijde bereikbaar.
Prijs ƒ 275.000,- k.k.

GULPEN
Rijksweg 32
Café met zaal op verdieping en bovenwoning, achterom bereikbaar. Woon-/zitkamer en drie slaapvertrekken. Zolder bereikbaar via vaste trap.
Prijs ƒ 250.000,- k.k.

HEERLEN
De Hesselleplein 17
Tussengelegen karakteristiek herenhuis gelegen aan plantsoen gelegen. Indeling o.a. vestibule, provisiekelder, hal met toegang naar woonkamer ensuite en tuinkamer. Dichte keuken met toegang tot omsloten tuin. Totaal vijf slaapkamers en vaste trap naar zolder.
Prijs ƒ 209.000,- k.k.

HEERLEN (centrum), Kruisstraat 57
Ruim woonhuis met dubbele garage, werkplaats, magazijnen en kantoorruimten. Indeling woonhuis: kelder, hal met toilet, gezellige woonkamer met parket en open haard, ruime eetkeuken met toegang tot een stadstuin. Vijf slaapkamers en badkamer met o.a. ligbad/douche. Zolder. Prijs ƒ 275.000,- k.k.

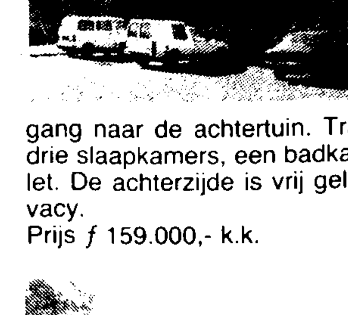

KANNE-RIEMST (België) Avergat 46
Halfvrijstaand, gerenoveerd woonhuis met diverse terrassen en tuin. Entree, eetkamer met losse haard, zitkamer met toegang naar terras. Ontvangst/studeerkamer met open haard en aansluitend garage/berging. Dichte keuken met apparatuur en veel bergruimte. Verdieping met toilet, twee slaapkamers, waarvan een met ligbad. Separate badkamer met douche.
Prijs ƒ 239.000,- k.k.

KERKRADE (Eygelshoven), Veldhofstraat 138
Bouwgrond nabij centrum. Circa 460 m² oppervlakte en in talud gelegen. Geschikt voor type drive-in-woning/terraswoning.
Prijs ƒ 69.000,- k.k.

KERKRADE-WEST (Gracht), Elisagracht 26
Aan woonerf gelegen woning met berging aan de voorzijde. Entree met garderobe naar open keuken en ruime woonkamer met toegang naar de achtertuin. Trap naar verdieping, alwaar drie slaapkamers, een badkamer met ligbad, v.w. en toilet. De achterzijde is vrij gelegen en biedt optimale privacy.
Prijs ƒ 159.000,- k.k.

KERKRADE-WEST (Gracht), Elisagracht 5
Geschakeld woonhuis met losse berging. Eetkamer en keuken aan de voorzijde, terwijl de woonkamer met toegang tot de tuin zich aan de achterzijde bevindt. De achtertuin is middels een pad bereikbaar. Op de verdieping bevinden zich drie slaapkamers en een betegelde badkamer met o.a. ligbad, v.w. en 2e toilet.
Prijs ƒ 165.000,- k.k.

KERKRADE (Eygelshoven) Veldhofstraat 140
Halfvrijstaand herenhuis met garage en tuin. Entree met garderobe en studeerruimte, betegelde overloop met toegang naar kelder, gastentoilet en verdieping. L-vormige woonkamer met houten vloer. Dichte keuken met parketvloer en voorzien van div. apparatuur, bijkeuken met toegang naar terras en tuin, 5 slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. Royale bergzolder en twee mansardekamers en vliering.
Prijs ƒ 249.000,- k.k.

KERKRADE, Dr. Poelsstraat 32
Ruim halfvrijstaand woonhuis met garage en omsloten tuin. Ind. woonkamer met inbouwhaard, dichte keuken met div. apparatuur. Drie slaapkamers, badkamer met douche, v.w. en 2e toilet. Zolder via schuiftrap bereikbaar. Pand is geheel onderkelderd.
Prijs ƒ 185.000,- k.k.

KERKRADE, Lindenlaan 100
Dubbel (hoek)huis met winkel/woonruimte en garage. Entree met garderobe naar woon-/zitkamer en suite, eetkamer en toilet. Winkelruimte ca. 30 m² met tegelvloer en toegang naar zitkamer en keuken. Zestal slaapvertrekken op 1e verdieping met o.a. dakterras en voormalige keuken. Deze verdieping is als separate wooneenheid in te delen. Zolder via vaste trap bereikbaar alwaar bergzolder en mansardekamer.
Prijs ƒ 259.000,- k.k.

NIEUWENHAGEN (Landgraaf) Hoefveld 34
Halfvrijstaand woonhuis met garage, overdekt terras en grote zijtuin. Indeling: hal met marmervloer, gastentoilet en trap naar verdieping. T-vormige woonkamer met boerenparket, ged. open keuken met tegelvloer en voorzien van div. inbouwapparatuur. Drie ruime slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. Zolder middels vliezotrap bereikbaar.
Prijs ƒ 209.000,- k.k.

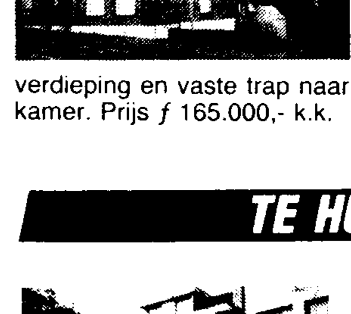

SCHAESBERG (Landgraaf) Leemkoel 7
Tussengelegen woonhuis met tuin. Woonkamer in souterrain gelegen met open keuken en toegang naar achtertuin. Tevens gastentoilet en berging. Verdieping: slaapkamer, badkamer met douche en v.w., berging. 2e verdieping: twee slaapkamers
Prijs ƒ 149.500,- k.k.

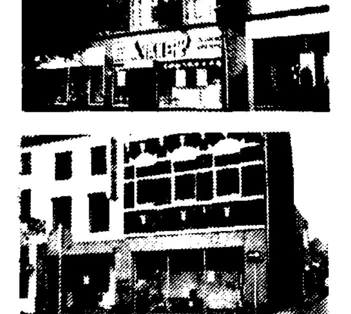

SCHINNEN, Altaarstraat 18
Ouder, halfvrijstaand woonhuis met naastgelegen tuin (bouwkavel). Ind. o.a.: kelder, woonkamer ensuite, dichte keuken met bijkeuken. Drie vertrekken op de verdieping en vaste trap naar de zolder met mansardekamer. Prijs ƒ 165.000,- k.k.

TE HUUR

KERKRADE Hoofdstraat 12
Winkel/woonhuis A1-stand. Begane grond 160 m² (betegelde) verkoopruimte. Huurprijs n.o.t.k.

SITTARD, Putstraat/Pullestraat
Winkelruimte optimaal bereikbaar en op loopafstand van de markt. Oppervlakte is ca. 200 m² en de frontbreedte is ruim 10 meter, twee magazijnruimten van ca. 70 m² en 50 m², welke middels de Pullestraat bereikbaar zijn. Gedeeltelijk onderkelderd.
Huurprijs ƒ 56.000,- per jaar.

ABC Makelaardij
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen,
Scharnerweg 116B, 6224 JK Maastricht,
tel. 045-712040,
043-636655. A.J.M. Sijstermans
NVM MAKELAAR

Heerlen, (Passage) Oude Veemarktstraat 4

Bedrijfsruimte (winkel). Circa 150 m² op de begane grond met toiletgroep. De kelderverdieping is als keuken ingericht.

Het object is o.a. geschikt als biljartcafé, restaurantje, koffieshop of iets dergelijks.

Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met:

ABC Makelaardij
NVM MAKELAAR
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen - 045-712040

Luxe appartementen te huur in complex Corioveste IV te Heerlen

Op mooie lokatie gelegen (Eikenderveld) ruime 3-kamerappartementen; grote woonkamer met ruim balkon, badkamer met ligbad, berging met w.a.-aansluiting. Tevens berging in souterrain. Half open keuken. Mogelijkheid tot het huren van een carport. Het complex is gelegen op loopafstand van het centrum en openbaar vervoer. Huurprijzen vanaf ƒ 825,- excl. serv.kosten ƒ 80,-.

Bezichtiging van modelwoning op afspraak.

Bel voor brochure, inschrijving en afspraak van de modelwoning:
ABC
Vastgoedbeheer Heerlen
Akerstraat 23 Heerlen, 045-712040
Vastgoedbeheer Maastricht
Scharnerweg 116 B Maastricht, 043-636655

DRAAG EEN STEENTJE BIJ!
een school in het kinderdorp
JOAO PESSOA
BRAZILIË

Het comité Heerlen van SOS-Kinderdorpen zal in Joao Pessoa de bestaande kleuter- en lagere school uitbreiden.
In de toekomst is de school ook bestemd voor de kinderen uit de sloppenwijken in de buurt van het kinderdorp.
Teneinde ooit een verandering in de leefsituatie van deze kinderen te brengen is veel geld nodig. Het comité Heerlen van SOS-Kinderdorpen vraagt daarom uw hulp.

DOOR ƒ20.00 OVER TE MAKEN, KOOPT U SYMBOLISCH EEN STEEN VOOR DE SCHOOL.

U kunt dit bedrag overmaken naar Rabobank Heerlen, nr. 11.99.11.191 t.a.v. SOS-Kinderdorpen, schoolactie (girorekening Rabobank: 10.30.856). Inlichtingen: Mevr. I. Philips-Leufkens, Comité Heerlen SOS-Kinderdorpen. Tel.: 045-412736.

EN HUIS KOPEN OF VERKOPEN?

aak verkopen wij huizen die de krant net niet halen. Zoekt u een huis? Laat u vrijblijvend inschrijven.
ook onze etalages St.-Franciscusweg 16, Olienstraat 3 te Heerlen en Roermonderstraße 21 te Aken.

ONROERENDE ZAKEN

AMSTENRADE

merterweg 240/hoek Veldgaard. 2 inr. met parkeeren en mooie tuin. Opp. 709 m². Uitst. ligging - Vrijst. ruim leerd woonhuis (1956) - L-woonk., 4 slk. (o.a. kelder + zolder). Aangeb. garage met aangeb. grote hobby/caragarage ruimte (diverse mogelijkheden). **Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.**

merterweg 257. Halfvrijst. royaal herenhuis, grote tuin uid., pand is geheel gerenoveerd, dubbel glas, plavuizenen op de parterre, grote eetkeuken, 3 royale slaapka-, zolder groots uitgebouwd. Garage in overleg mogelijk. u beslist van binnen zien. **Vr.pr. ƒ 229.000,- k.k.**

BOCHOLTZ

Hendrikstr. 8. Vrijstaand woonhuis met garage, ruime nk. met parket, 3 slk., zolder, rondom rolluiken. **Vr.pr. ƒ 209.000,- k.k.**

BRUNSSUM

str. 1. Uitstekend gel. vrijst. woonhuis met heteluchtverng, woonk. 40 m² met voorzethaard, 4 slk., hobby/werk 60 m², grote inpandige garage voor 2 auto's, tuin op west, dak vernieuwd in '89, goed geïsoleerd, overal dubglas, perceelopp. 815 m² **Vr.pr. ƒ 399.000,- k.k.**

EYGELSHOVEN

staartstr. 5. Ruim, goed onderh. geschakeld woonh. ruime garage met zolder, ruime woonk. met laminaat, rk. voorzien van rolluiken, 3 slpk., zolder, jonge kindervr. **Vr.pr. ƒ 179.000,- k.k.**

HEERLEN

merboord 49. Goed onderhoud. tussengel. drive-inng met garage, 3 slk., tuin op Z/W, achterzijde voorz. van ken, perceelopp. 137 m², bwj.'75 **Vr.pr. ƒ 167.000,- k.k.**

straat 3. Mooi tussengel. woonhuis met garage, tuin op met blijvend uitzicht, 3 slk., vaste trap naar zolder, almogelijk 4e slk., bwj.'81. **Vr.pr. ƒ 149.900,- k.k.**

straat 25A. Tussengel. woonhuis/winkelpand met garan tuin, woonkamer 30 m2 met parket, 2 slpk. **Vr.pr. ƒ 149.000,- k.k.**

sebergerweg 133. Ruim halfvrijst. herenhuis met twee ges en ruime carport op 900 m² grond. Ruime woonk., iken aanbouwkeuken, 4 slpk., mooie badk. met ligbad, he, v.w. en tweede toilet. **Vr.pr. ƒ 199.000,- k.k.**

llenweg 19. Tussengel. ruim woonhuis met serre en tuin op westen, kunststof ramen met dubbel glas, achn bereikbaar, mog.h. voor garage. **Vr.pr. ƒ 142.000,- k.k.**

erstr. 16. Ruim halfvrijst. perfect onderh. woonhuis met ge nabij centr., architectonisch nieuw verbouwd van binwoonk. met open haard en open vide, parterre voorzien marmervloer, huis met veel daglicht! **Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.**

HOENSBROEK

brakerstraat 7. Halfvrijst. ruim goed onderh. woonhuis garage, zeer ruime woonk. met open haard, schuifdeuren tuin, 3 ruime slk., luxe badk., tuin op Z/W. Bwj.'74 **Vr.pr. ƒ 259.000,- k.k.**

KERKRADE

ogelstr. 151 A. Vrijst. woonhuis met ruime garage (65 met zolder, woonk., 3 slpk., vaste trap zolder 40 m², perc. 1325 m². **Vr.pr. ƒ 899.000,- k.k.**

aderweg 41. Vrijst. bungalow met garage voor twee s, geheel onderkelderd, woonk. 50 m², geel. keuken, 3 slk., mooi aangelegde tuin, perc.opp. ± 1250 m², geheel leerd, zeer mooie ligging. **Vr.pr. ƒ 419.000,- k.k.**

sterboschstraat 4. Appartement gelegen op parterre. nk. met balkon, gesl. keuken, 2 slk. en berging. **Vr.pr. ƒ 122.000,- k.k.**

sterboschstraat 24. Appartement gel. op tweede verdie-. Woonk. met balkon, gesl. keuken, 2 slk., berging. **Vr.pr. ƒ 114.000,- k.k.**

Schaesbergerstraat 87. Vrijstaand woonhuis op 627 m² grond, woonk. 44 m², half open keuken 14 m², 3 slk., zolder 80 m², voorzien van kunststof ramen met dubbel glas, tuin op Zuid-West, carport/garage. **Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.**

Schoolstr. 5. Goed onderh. halfvrijst. woonhuis met garage, woonk. ± 30 m², 3 slk., rondom rolluiken, perc.opp. 198 m², bwj. '89. **Vr.pr. ƒ 214.000,- k.k.**

LANDGRAAF

De Wessel 6. Halfvrijst. woonhuis met 2 garage's, kindervr. buurt, 3 slk., zolder 30 m² met vaste trap, mooie tuin, goed onderhouden, bwj. 1987, perc.opp. 425 m2. **Vr.pr. ƒ 254.000,- k.k.**

Hoefveld 14. Halfvrijst. woonh. met garage, woonk. 36 m², 3 slk., achterom bereikbaar. Opp. 234 m² **Vr.pr. ƒ 179.000,- k.k.**

Olmenstr. 6. Tussengel. woonhuis op 175 m² grond. Woonk. 31 m2, halfopen keuken, 2 slk., vaste trap zolder, en garage. **Vr.pr. ƒ 132.000,- k.k.**

Bachlaan 15. Ruim appartement met 2 slk. (met premie A). **Vr.pr. ƒ 127.000,- k.k.**

PARTIJ (WITTEM)

Hub Ortmansstraat 16. (ruwbouw) Mooi gel. vrijstaand landhuis met garage, 3 slpk., opgeleverd zoals het er nu staat. **Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.**

SCHIN OP GEUL

Strucht 28. Ruim vrijst. woonhuis met garage en twee appartementen (perceelopp. 1200 m²). Woonhuis: woonk. 39 m², geel. keuken, badkamer, mooi aangelegde siertuin met terras, 3 slpk. Appartementen (2x): entree, woonk., keuken, badk., 1 slpk. **Vr.pr. ƒ 354.000,- k.k.**

SCHINVELD

Beekstraat 1. Ruim halfvrijst. woonhuis in centr. met garage, zeer grote binnenplaats, grote boerenschuur ideaal voor paardenliefhebber, 4 slpk., vaste trap naar zolder, perceelgr. 505 m2, bj. '33, diverse stallen. Ruim van opzet. **Vr.pr. ƒ 219.000,- k.k.**

VALKENBURG

Kon. Julianalaan 13. Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met 2 garage's, woonk. 32 m², grote aanb.keuken, 3 slk., eventueel kantoor/hobbyruimte in souterrain, mooi aangelegde tuin. Ligt ideaal in centrum. **Vr.pr. ƒ 219.000,- k.k.**

WIJLRE

Burg. van Laarstr. 14. Rustig tussengel. woonhuis met 3 slk., zolder met grote hobbyruimte, tuin achterom te bereiken. Voldoende parkeergel. **Vr.pr. ƒ 152.000,- k.k.**

TE KOOP GEVRAAGD

Wij zoeken halfvrijstaande/vrijstaande huizen in de omgeving van: Epen, Mechelen, Gulpen, Heerlen en Kerkrade!!!
Wij hebben zeer veel potentiële kopers ingeschreven die naar een huis zoeken, waarvan vele Duitse gezinnen. Heeft u iets te koop of te huur, belt u ons voor een vrijblijvend gesprek!

BEDRIJFSONROERENDE ZAKEN
TE KOOP:
HEERLEN

Deken Nikolayestraat 20. Uitstekend gel. kantoor/winkel/woonhuis nabij centr. Heerlen. Pand is recentelijk geheel modern verbouwd. Uitstekend geschikt voor advocatenkantoor. Ruime woonkam. ± 45 m², 3 slaapk. **Prijs op aanvraag.**

Akerstraat. Dicht bij het centr. gel. ruim halfvrijst. kantoor/woonhuis, perceelopp. 1295 m², meerdere parkeerplaatsen voor het pand, 2 keukens, 11 ruime kamers met 2 zeer grote ruimtes. **Inl. op aanvraag.**

Kissel 53. In industriegeb. gel. vrijst. bedrijfspand op 1729 m² grond, diverse kantoorruimtes 345 m², magazijnen 650 m², (vrije hoogte 3,20 m), ruime parkeergel., zeer uitgebreide elek. installatie. **Inl. op aanvraag.**

LANDGRAAF

Rooweg 131. Ruim landhuis met bedrijfsruimte op ± 800 m² grond, 5 slpk., tuin, garage, bj. '79, grotendeels onderkelderd en 2 ruime kantoorruimtes met aparte ingang. Bedrijfsruimte: 260 m2, eventueel uit te breiden tot 400 m2. **Vr.pr. ƒ 379.000,- k.k.**

VIJGEN VRAGEN!

St. Franciscusweg 16, Heerlen 045 - 711617
Onroerend goed - bedrijfsonroerend goed - aankoop verkoop - verhuur - bemiddeling - hypotheken

---

BRUNSSUM
Merkelbeekerstraat 13
Uitst. gel. vrijst. woonh., c.v., garage, gr. zonnige tuin. Opp.: 550 m² (privacy). 2 kelders, L-woonk., parket, woonkeuk., 3 slpk., badk., douche. Aanv. direct. Perfect woonh. voor niet te gr. gezin.
Vraagprijs ƒ 240.000,-.
Wie snel betaalt, kan scherp bieden!!!

GELEEN
H. Hermanslaan 442.
Direct te aanv. app., c.v., woonk., keuken, 2 slpk., badk., douche, berging.
Vraagprijs ƒ 75.000,-.

N.M.W. QUADEN & ZN.
makelaardij onr. goed
Geirestraat 4
Munstergeleen
046-519644
lid NVM

HOENSBROEK: goed gesitueerd halfvrijst. woonh. met garage en tuin. Kelder, hal, toilet, ruime woonk., gesloten keuken, badk., 3 slpk., zolder, c.v., direct te aanv.
Prijs ƒ 172.500,- k.k.

HOENSBROEK: tussengebouwd woonh. met aanbouw, berging en tuin. Hal, provisiekelder, toilet, woonk. met uitbouw en ruime keuken. Op de verd.: 3 slpk., badk., zolder, div. roll., dubb. gl., c.v. Terst. te aanv.
Prijs ƒ 125.000,- k.k.

HEERLEN: jonge voormalige premiewon. met o.a. hal, toilet, woonk. met tegelvl. en open keuken, bijkeuken, badk., 3 slpk., vaste trap naar zolder, c.v., div. roll. Bouwjr. '85. De koper komt in principe in aanmerking voor 5 jaarlijkse bijdragen van ƒ 5.500,-.
Prijs ƒ 145.000,- k.k.

KERKHOFFS
MAKELAARDIJ o.g.
046-373427

Een woning van Ruijters. vast goed!

RUIJTERS makelaardij onroerende zaken - sittard maastricht heerlen

Te Koop

BINGELRADE, Geerstraat — S
Gesitueerd in landelijke omg. met blijvend panoramisch uitzicht, vrijst., geheel onderkelderd, landhuis met c.v., garage voor 3 auto's en tuin. Ind. o.a.: L-vorm. woonkr. met open haard, keuken met app., bijkeuken, 3 slaapkrs., badkr, hobbyruimte, zolderruimte. Aanv.: i.o. Prijs op aanvraag.

BRUNSSUM, Mozartstraat — H
Prima gel. vrijst. woonh. met c.v., inpandige garage en tuin. (perc. opp.: ± 500 m2). Ind.: souterrain: provisie-was-kelder, garage. Beg. gr.: ruime hal, toilet, woonkr., keuken. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. en 2e toilet. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ. 250.000,— k.k.

GELEEN, Mauritslaan — S
Op uitst. stand nabij centrum gel. roy. halfvrijst. herenhuis met c.v., kelder en tuin. Het pand is evt. voor meerdere doeleinden gesch. zoals kantoor. Als kantoor is het pand ook te huur. Ind. o.a.: woonkr., keuken, bijkeuken, 4 slaapkrs., badkr., vaste trap naar zolder. Aanv.: spoedig. Prijs op aanvraag.

HEERLEN, Sikkelhof — H
Rustig gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, woonkr., luxe keuken, bijkeuken. 1e Verd.: overloop, 3 slaapkrs., moderne badkr. 2e Verd.: vaste trap naar 4e kamer en zolder. Aanv.: i.o.
Koopprijs: ƒ 225.000,— k.k.

SCHINNEN, Europastraat — S
Op mooie locatie gel. goed onderh. halfvrijst. bungalow met c.v., garage en tuin. Perceelsopp.: ± 300 m2. Ind. o.a.: living m. open haard, mod. keuken, 1 slaapkr., badkr. met douche. Aanv.: i.o.
Vraagprijs: ƒ 169.000,— k.k

SCHINVELD, Dr. Poelsstraat — H
Goed gel. vrijst. bung. met c.v., garage en mooi aangelegde tuin. Perc. opp.: ca. 2.500 m2. Ind.: souterrain: prov. kelder, c.v.-kelder, wijnkelder. Beg. gr.: ruime entree, L-vorm. woonkr. ± 52 m2 met o.h., keuken, 3 slaapkrs., werkkr., badkr. met ligb., douche, 2e toilet en dubb. v.w. Aanv.: i.o.
Prijs: n.o.t.k.

NUTH-HELLE — H
Uniek gel. woonh. met schuur en div. stallen. Perc. opp.: 3.845 m2. Ind.: Woonh.: keuken, bijkeuken, woonkr., toilet. 1e verd.: 2 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, v.w. en toilet. 2e verd.: vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 299.000,— k.k.

SITTARD, Overhoven — S
Geh. modern gerenoveerd vrijst. woonh. met c.v., kelder, opstallen en royale tuin met achterom. Perc. opp.: 600 m2. Ind. o.a.: woonkr., mod. keuken, bijkeuken, 3 slaapkrs., luxe badkr., vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 255.000,— k.k.

STEIN, Dross. Maasstraat — S
Rustig gel. goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., aanbouw, garage en tuin. Ind. o.a.: L-vorm. living, keuken, bijkeuken, wasruimte, hobbykamer, 3 slaapkrs., badkr., zolder. Aanv.: i.o.
Koopprijs: ƒ 159.000,— k.k.

STEIN, Langhaagweg — S
Rustig gel. goed onderh. vrijst. woonh. met c.v., garage, berging en tuin. Perc.opp.: 330 m2. Ind.: ruime living, mod. keuken, bijkeuken, 3 slaapkrs., zeer luxe badkr. Aanv.: spoedig. Prijs: ƒ 245.000,— k.k.

SUSTEREN, Munsterweg — S
Op goede stand gel. uitst. onderh. luxe uitgev. vrijst. landh. met c.v., souterrain, carport, berging en tuin. Het pand biedt div. mogelijkheden en extra's. Ind.: woonkamer (± 75 m2), mod. keuken, 3 slaapkrs., 2 badkrs. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: ƒ 395.000,— k.k.

Nieuwbouw

BRUNSSUM, Raadhuisstraat — H
Bijzonder aardige appartementen op een ideale ligging in het goed geoutilleerde, gezellige centrum. Bereikbaar via half gesloten galerij. Opvallende architectuur, praktische indeling met o.m. ruime entree, royale woon-/eetkr. met open keuken, 2 slaapkrs., bergruimte, kelderberging, balkon op zonzijde, lift. Het pand wordt degelijk en kwalitatief goed gebouwd. Royale P-gelegenheid.
Koopprijs ƒ 136.995,— v.o.n. Premie-A-subsidie mogelijk.

HEERLEN — H
Fraaie vrije sector won., in prachtig stadsdeel Caumerveld/de Erk. Prima ligging op ruime kavels. Interieur met stijl en karakter. Beg. gr.: overdekte entree, prachtige L-vorm. living, open keuken met luxe inrichting, bijkeuken annex berging. 3 varianten: met garage, met carport of met garage en extra ruimte als hobby- annex studeerkr. en berging/vliering. Verd.: 3 ruime slaapkrs., apart 2e toilet, badkr. met ligb., douche en v.w. Vaste trap naar zolder. Degelijk gebouwd, uitstekend afgewerkt.
Koopprijs vanaf f. 241.878,— v.o.n.

NIEUWBOUWWONINGEN — S
VS-woningen te Spaubeek
VS-woningen te Stramproy.
Appartementen te Borg aan de Maas.
Documentatie op aanvraag.

BOUWKAVELS — S
Bouwkavels te koop te Spaubeek en Stramproy.
Documentatie op aanvraag.

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen

RUIJTERS
makelaardij onroerende zaken - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg zd 35 - tel 046 - 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746

Taxaties, Hypotheken, Financieringen, Verzekeringen

---

groene heuvels als buren

e graag buiten wil wonen... maar in zijn hart h een stadsmens is, kiest voor een woning in Heerlense wijk Caumerveld. In deze op een uurlijke heuvel gelegen nieuwe kleinschalige onwijk worden 37 royale, uitstekend ewerkte "twee-onder-één-kap" woningen met ge gerealiseerd, verdeeld in twee typen.

deling:
e woningen zijn voorzien van een royale onkamer met open keuken. Op de eerste dieping zijn 3 slaapkamers gesitueerd als ook n royale betegelde badkamer met bad-, toilet- wastafelcombinatie. Enkele woningen chikken over een extra studeerkamer. De ne zolder van alle woningen is afgewerkt en hangklaar.
gehele woning is uitstekend geïsoleerd en voorzien van degelijk inbraakvertragend hang- en sluitwerk. Dat een tuin in deze "groene" wijk niet ontbreekt, is uiteraard zonneklaar.

Huurprijs:
De aanvangshuurprijs voor de woningen varieert tussen de ƒ 1.030,00 en ƒ 1.190,00 per maand exclusief servicekosten.

Een project van Centraal Beheer Pensioenverzekering NV.
Centraal Beheer
Nadere informatie kan worden verkregen bij:
M.O.G. BEHEER BV
043 - 63 09 05

UP TO DATE PROGRAMMA: **ROLLUIKEN ZONWERINGEN EN RAAMDEKORATIE**

LAMBERTS ROLLUIKEN EN ZONWERINGEN LEVERT AL JARENLANG ROLLUIKEN EN ZONWERINGEN DAARNAAST VOEREN WIJ OOK NOG EEN AANTAL SPECIALITEITEN

- Rolhekken
- Beveiligingshekken
- Hirosol zonneschermen
- Weinor knikarmen, pergola's en markiezen
- Alulux rolluiken van wereldklasse

romazo
Luxaflex

LAMBERTS ROLLUIKEN & ZONWERINGEN B.V.
Kantoor: Keerberg 95, Voerendaal, tel: 045 - 750696,
Fabriek en showroom: Lindelaufergewande 21, Voerendaal, tel: 045-752416

DECORA HOUKES PARKET B.V.
SUPERAANBIEDING
Rustiek A
massief eiken stroken, 22 mm, kant en klaar gelegd en geborsteld
ƒ 135,-
Voerendaal, Hoofdstr. 45
tel. 045-750305
Sittard, Rijksweg-Nrd 48
tel. 046-525157
Maastricht, Scharnerweg 147b
tel. 043-636273

Met de nieuwe Netto-Lasten Hypotheek nemen we definitief afscheid van het rentespook.

Als eerste in Nederland komt de SNS bank met een nieuwe hypotheekvorm: de Netto-Lasten Hypotheek. Een levenhypotheek waarbij u gedurende de gehele looptijd dezelfde netto maandlasten betaalt. Uitgangspunt hierbij is dat het belastingvoordeel niet verandert.

U weet dus bij het afsluiten van de hypotheek precies waar u aan toe bent. Meer zekerheid kunt u zich bijna niet wensen.

Zorgen over stijgende hypotheekrente kunt u definitief uit uw hoofd zetten, want uw netto maandbedrag staat vast. Mocht de rente daarentegen dalen, dan kunt u daarvan profiteren. Er is dan een mogelijkheid om uw netto maandlasten aan te passen aan de lagere rente. Stijgen zullen de netto maandlasten echter nooit. Bovendien maakt de Netto-Lasten Hypotheek optimaal gebruik van fiscale voordelen.

Als u dit allemaal op een rijtje zet, krijgt u een unieke combinatie van zekerheid, flexibiliteit en fiscaal voordeel. U hoeft dus alleen nog maar een huis te zoeken en geen hypotheek. Want de Netto-Lasten Hypotheek is uw hypotheek, in welke prijsklasse u ook zoekt.

Als u meer wilt weten over deze nieuwe, unieke hypotheekvorm, kunt u de bon hiernaast ingevuld opsturen naar SNS bank Limburg, Afdeling Marketing Services, Antwoordnr. 1236, 6200 VB Maastricht.

Ja, ik ben geïnteresseerd in de Netto-Lasten Hypotheek. 20
☐ Stuurt u mij uitgebreide informatie:
☐ Neemt u contact op met:
naam: ______ m/v
adres: ______
postcode: ______ woonplaats: ______
telefoonnummer: ______

SNS bank Limburg

De eerste hypotheek met altijd dezelfde netto maandlasten. Van de SNS bank.

'Ik heb nu een rij titels waar je eng van wordt'

Helen Kamperveen sexuologe in Medisch Centrum West

DOOR KOEN GREVEN

LVERSUM – Mariëlle Si- ons-Jesserun ontvangt op ar spreekuur patiënte Lea emer. Zij heeft sinds de boorte van haar dochtertje lerie geen sexueel contact eer met haar man gehad. ariëlle probeert haar tact- l uit te leggen wat er alle- al aan de hand is. Helen mperveen speelt vanaf teravond in Medisch Cen- m West 6 de nieuwe rol medisch sexuologe en chologe Mariëlle.

en Kamperveen heeft eerst tijdje moeten nadenken toen werd gevraagd om in de popu- e ziekenhuisserie MCW te spe- „Marianne Vloetgraven, die in erie de sociaal verpleegkundi- Nel Terborg speelt, gaat de se- verlaten. Ze wilden een nieu- psychologe met een iets ere invulling. Dat werd een uologe. Ze vonden mij wel ge- ikt voor de rol. Ik heb eerst aantal afleveringen bekeken. dacht als ik dan toch word ge- agd, vind ik het wel leuk om te spelen in plaats van de Su- amse verpleegster. Ik heb nu wens een rij titels, waar je eng wordt," lacht Kamperveen.

actrice ziet het als een uitda- g om voor de camera's dingen bespreken waar ze in haar da- ijks leven moeilijk over praat. derlanders hebben de ge- onte om heel persoonlijke vra- te stellen. Als ik over bepaal- onderwerpen zoals sex praat, et ik heel intiem met iemand . Dat zou ik echt niet met ereen bespreken. Daarom vind het heel leuk dat ik in mijn rol vrijuit over dat soort zaken praten."

n er ook kwesties die ze zelfs sexuologe te ver vindt gaan?

● *Helen Kamperveen: „Ik zie zelden een leuke comedie op de tv."* Foto: GPD

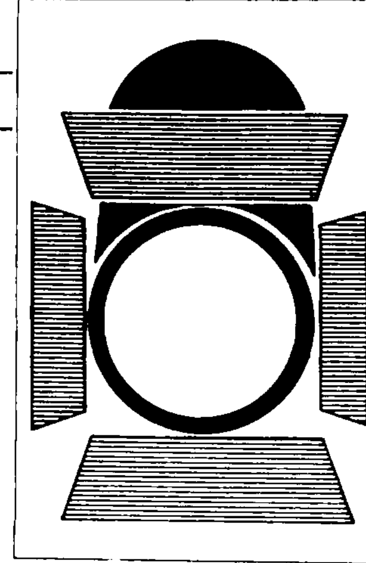
Ze blijft even stil voor zich uitkijken. Zegt dan: „Ik weet niet of ik daar wel over mag praten." Hoezo? „Laat ik het zo zeggen. Ik zou zeker niet alles doen. Ik ben geen makkelijk mens, maar er valt bijna altijd over te praten. Een actrice moet veelzijdig zijn. Ik wil ook niet te lang in het ziekenhuisdrama spelen. Na twee seizoenen stap ik er – denk ik – weer uit."

Om zich in te leven in de persoon van Mariëlle Simons-Jesserun ging ze op bezoek bij Bianca van Moorst, sexuologe van het Amsterdams Medisch Centrum. Helen Kamperveen moet lachen als het ter sprake komt. „Dat was een heel leuk gesprek. Van Moorst sprak over mensen die wel of geen erectie konden krijgen alsof ze het over het weer had. Het was heel belangrijk voor me dat ik zag dat er in de praktijk losjes over sexuele problemen wordt gesproken. Ik had afgesproken haar nog een keer te bellen, maar dat is niet nodig, ik weet voldoende."

Kamperveen was al eerder op de televisie te zien. Ze had rolletjes in Nieuwe Buren, Prettig Geregeld en De Dageraad, maar eigenlijk is ze een echte theatervrouw. Ook volgend jaar zal ze weer de Nederlandse theaters aandoen. „In januari start ik met de voorbereidingen van een nieuw stuk dat ik ga spelen met onder anderen Gerda Havertong en Bo Bojoh. Het is een bewerking van De Drie Zusters van Tsjechov. Wij spelen dan de drie zwarte zusters."

Haar collega's uit de theaterwereld reageerden niet allemaal even positief toen ze vertelde dat ze in Medisch Centrum West ging spelen. „Hoe kom je daar nou bij, ga je echt televisie doen?, zeiden ze. Er komt de laatste tijd steeds meer Nederlands drama op televisie. Heel veel mensen genieten daar intens van. Sommige series vind ik niet goed, maar er zijn soms ook vreselijke dingen in het theater te zien. Toneelspelen wordt door sommigen als het enige echte beschouwd. Ik vind dat een beetje hoogdravend."

De actrice zou ooit nog eens in een echte leuke comedie op de televisie willen spelen. „Ik zie zelden een leuke comedie op de tv. Het is pijnlijk als je naar mensen moet kijken die leuk proberen te doen en het niet zijn. Het lijkt me leuk om zoiets te maken als de Cosby Show of De Prince of Bel Air. We leven hier met veel verschillende bevolkingsgroepen. Een leuk geschreven serie over zwarte mensen die iets verder gaat dan koffiehuizen en kleurige kleding. Dat moet hier toch ook mogelijk zijn."

Nostalgische Limburgse klanken op cd-albums

● *Eén van de cd-albums heet 'Op mars met de Koninklijke Philharmonie'.*

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het Koninklijk Heerlens Mannenkoor St.-Pancratius, de Koninklijke Philharmonie uit Bocholtz en Bruno Majcherek & Die Regento Stars. De authentieke muziek op de allereerste langspeelplaten, die in de jaren zestig van deze Limburgse zangers en musici verscheen, is nu ook op drie cd's bij Sony op het label Columbia uitgebracht.

De originele opnamen van zo'n dertig jaar geleden van de Koninklijke Philharmonie uit Bocholtz staan op de cd 'Op mars met de Koninklijke Harmonie'. Achttien populaire marsen uit de jaren vijftig en zestig worden uitgevoerd onder leiding van dirigent Heinz Friesen. Enkele titels: Koning Voetbal, KLM Mars, Trafalgar, Punjaub, On the Quarterdeck, Parachutistenmars en Glück Auf.

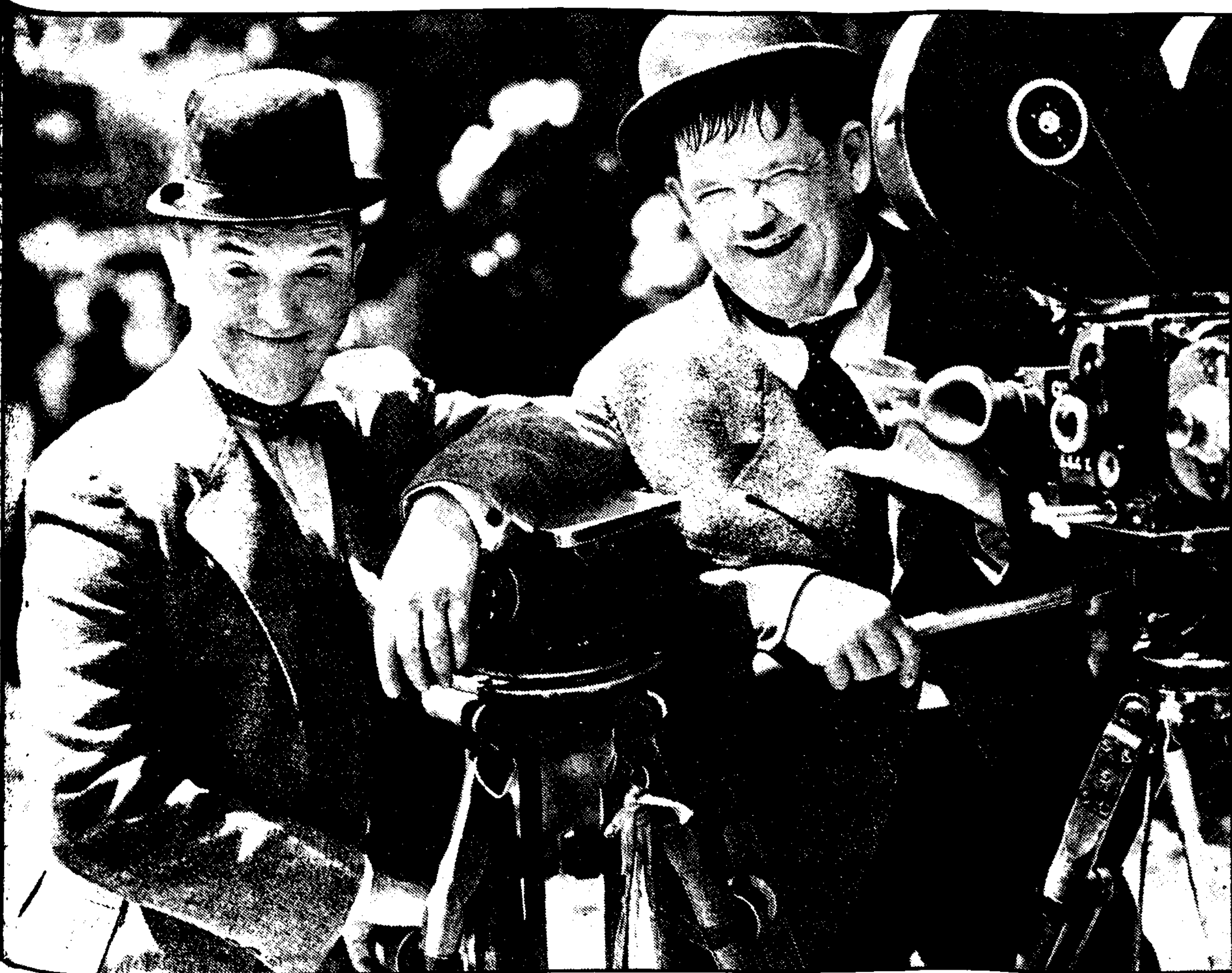
De mijnwerkersgroet Glück Auf wordt eveneens door het Koninklijk Heerlens Mannenkoor St.-Pancratius onder leiding van Henri Heijdendal gezongen op het oude album 'Beroemde koorwerken'. Daarop óók Russische volksliederen als De twaalf rovers, Kalinka, der rote Sarafan en Otcha Nasch.

De populariteit van Bruno Majcherek & Die Regento Stars herleeft op de cd 'Rendez-Vous mit Bruno' met daarop natuurlijk ook het kassucces 'Laila' met de ondeugende en indertijd zelfs verboden tekst 'küsse mich und quele mich'.

Dertig jaar geleden gingen van dat nummer tienduizenden exemplaren over de toonbank. Goed dus voor een 'gouden plak' voor Bruno Majcherek, die muzikaal nog steeds volop actief is. Max Fijen verschafte in het grijze verleden meerdere Limburgers de sprong naar een grammofoonplaat. Hij deed samen met Lion J. Swaab de compilatie van deze cd-albums, die zijn uitgebracht in de serie 'Memory PopShop'. De opnamen werden gemaakt door Luc Ludolph in een produktie van Joop Reiziger.

VPRO moet van Mediaraad alle uren volmaken

Hollywood-musicals in kerstweek op tv

● *Veel Laurel en Hardy-films in kerstweek bij VPRO.* Foto: KIPPA

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – De VPRO zal in de kerstweek – van 21 december tot en met 1 januari – op Nederland 3 elke dag vanaf drie uur een middagprogramma verzorgen. Dit is het gevolg van de weigering van het Commissariaat voor de Media de VPRO minder zendtijd toe te wijzen dan waar een A-omroep recht op heeft. Onder de titel Kerstmatinee wordt dagelijks een Hollywood-musical uit de jaren dertig vertoond, zoals Wizard of Oz, A damsel in distress, Love me tonight en Golddiggers of '33. Deze musicals worden steeds voorafgegaan door een film van Laurel en Hardy.

De VPRO moest in het nieuwe seizoen als nieuwe A-omroep 79 uur extra televisie maken, in totaal dus 667 uur. De omroep had in september bij het Commissariaat een verzoek ingediend om twaalf procent minder te mogen vullen.

Het Commissariaat is daar echter niet op ingegaan, omdat zo'n verzoek minimaal tien maanden van tevoren moet worden ingediend. Het Commissariaat vond het bovendien onjuist de VPRO vermindering van zendtijd te geven.

Omdat de VPRO bewust heeft gekozen voor de A-status dient de omroep de consequenties die hieraan verbonden zijn, waaronder vermeerdering van zendtijd ook te accepteren, zo redeneert het Commissariaat.

Na de 'opvulrace' in de kerstweek '92 zal de VPRO vanaf 4 januari tot en met 31 mei volgend jaar elke maandagmiddag van vier tot vijf uur uitzenden.

'Tros verkoopt zendtijd'

HILVERSUM – Het Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening (NOSW) heeft zendtijd gekocht van de Tros. NOSW-directeur Kooyman bevestigt dat de NOSW 150.000 gulden (ex 20 procent btw) heeft aanbetaald aan producent Gerard Baars, die het programma vervaardigt. Het gaat om 'Tros Aktua in bedrijf', dat voor 31 januari staat gepland en op die datum gewijd is aan bedrijven in de sociale werkvoorziening. „De formule van het programma spreekt ons erg aan," zegt Kooyman. De Tros wil geen commentaar geven op de beschuldigingen.

De produktie wordt volgens Kooyman begeleid door een soort stuurgroep van zeven mensen: vijf vertegenwoordigers uit de sociale werkvoorziening-branche en twee leden namens de Tros, namelijk Gerard Baars en Paul Steenbergen. Volgens Kooyman heeft de NOSW 'vrij grote' invloed op de invulling van het programma. Het beeldmateriaal wordt na afloop van de uitzending eigendom van het NOSW, aldus de directeur.

Het Commissariaat voor de Media zit duidelijk met de affaire in zijn maag. Een woordvoerster verklaart dat het Commissariaat onmiddelijk contact heeft gezocht met de Tros-leiding. „Wij eisen op korte termijn een toelichting," zegt de woordvoerster. De Tros kan voor het 'vergrijp' een boete van 200.000 gulden krijgen.

Skybound genomineerd in New York

HEERLEN – De video-serie Skybound, die Veronica vanaf 5 december in dertien delen uitzendt, is genomineerd voor een award van The New York Festivals. Het festival is een gerenommeerde internationale competitie voor home-video programma's.

De luchtvaartserie werd gemaakt door European Media Support uit Hilversum. De afleveringen, waarin steeds verschillende takken van de luchtvaart te zien zijn, worden nu al in Amerika door Discovery Channel uitgezonden. De awards worden op 15 januari uitgereikt.

● *Rieneke van Nunen, Martijn Bouwman, Bart Stultiens, Paola Verbij en Theo Maassen in de eerste aflevering van 'Voor de grap'.*

Foto: KIPPA

'Voor de grap' tv-serie over cabaret door jong talent

Liedjes en sketches in een nieuw jasje

DOOR ROBERT GRIJSEN

AMERSFOORT – Cabaret groeit en bloeit in Nederland. Al tientallen jaren. „Er is een schatkamer van repertoire, sinds de oorlog zijn er ongeveer 40.000 sketches en liedjes geschreven. En het meeste dreigde als een scheet in een hooikist te verdwijnen," zegt Han Peekel, regisseur van het nieuwe Tros-programma 'Voor de grap'.

In deze achtdelige serie, waarvan maandag om 22.25 uur op Nederland 2 de eerste aflevering wordt uitgezonden, wordt een keuze uit de na-oorlogse overvloed gespeeld en gezongen door een nieuwe generatie cabaretiers. Bekende en onbekende nummers van bijvoorbeeld Jelle de Vries, Ivo de Wijs, Drs. P, Paul van Vliet, Eli Asser in een ander, moderner jasje.

De opnamen voor het programma vonden plaats in Theater De Flint in Amersfoort. Maar het publiek komt niet in beeld. Peekel: „We hebben geprobeerd echt televisie-cabaret te maken.

De kijker moet niet het gevoel krijgen dat het een theater-registratie is." Voor de jonge cabaretiers, onder wie Bart Stultiens, Theo Maassen en Rieneke van Nunen, was dat even wennen.

Alles op de camera, publieksreacties negeren. In de eerste afleveringen gaat dat nog niet vlekkeloos. En de samenzang rammelt ook een beetje, waarschijnlijk omdat de groep niet zo lang heeft kunnen repeteren.

Vakjes

Elke aflevering van 'Voor de grap' heeft een bepaalde kapstok'. Zo zijn de liedjes en conférences ondergebracht in vakjes als liefde, familie, ziekten, dood, vakantie. In de oorspronkelijke teksten is niets veranderd, ze hebben alleen een andere interpretatie gekregen. Bij het kiezen van het repertoire werd vooral gekeken of er 'iets leuks' met een nummer gedaan kon worden en of het niet al te gedateerd zou overkomen.

Peekel had een grote vinger in de pap, maar niet alles wat hij aanleverde werd door het ensemble goedgekeurd. Jan Blaaser en Herman Berkien, daar kregen de cabaretiers eczeem van, en een tekst van de 'besmette' Seth Gaaikema kon Peekel alleen maar doordrukken omdat hij de naam van de schrijver had weggelaten. Leuk nummer, oordeelde de nietsvermoedende groep. Dus werd het opgenomen.

Nederland 1

N/Avro/NOS
30 **Alles kits.** Gevarieerd kindermagazine.
32 **Kiekeboe.** Afl.: Nadoen.
43 **Spelefoon.**
46 **Pipi Langkous.**
11 **Ontbijt van de week.**
15 **Spelefoon.**
17 **Ko de Boswachter.**
44 **Tekenfilmfestival.**
51 **Weeknieuws.**
58 **Spelefoon.**
00 **Woof.**
27 **Rescue Rangers.**
54 **Spelefoon.**
56 **Tekenfilmfestival.**
04 **KKfoon.**
27 **Spelefoon-finale.**
53 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
00 **●● Journaal.**
05 **Hoe groeit geld?** (herh.).
34 **Heb ik iets gemist?**
.07 **Letterland.** Voorlichtingsprogramma.
.16 **Forza TV.** Jongerenmagazine.
.45 **Boggle.** Woordspel.
.15 **Sesamstraat.** Gevarieerd kindermagazine. Vandaag: Bezoek.
.30 **(TT) Jeugdjournaal.**
.40 **Kinderen van waterland.** Jeugdserie. Afl.9: Plastrappertje. (herh.). Spijker en Nina trappen lekker in de plassen als er een keurige dame langskomt.
.59 **No time to waste.** Milieuquiz.
.00 **(●●+TT) Journaal.**
.26 **Silkwood.** Amerikaanse speelfilm uit 1983 van Mike Nichols. Met: Meryl Streep, Kurt Russel, Cher e.a. Karen Silkwood werkt op de afdeling nucleaire brandstof van een groot bedrijf. Hier worden de veiligheidsmaatregelen grotendeels genegeerd, in eerste instantie ook door Karen. Dan ontdekt ze dat een oudere collega wel heel erg besmet is.
.35 **Karel.** Praatprogramma met Karel van de Graaf.
.26 **Dertigers.** Serie. Afl.8: Weaning. Hope voelt zich nutteloos wanneer Janey zelfstandiger wordt. Ze besluit weer te gaan werken en solliciteert bij haar oude baas.
.14-00.19 **●● Journaal.**

Nederland 2

Teleac/VOO/Tros/NOS
10.00 Ontdek de psychologie. Les 9.
10.30 Schoner produceren. Les 3.
11.00 You're welcome. Engels voor beginners, les 9.
11.30 Russisch, taal en volk. Les 9.
13.00-13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.00 ●● Journaal.
16.10 Samson. Belgisch kindermagazine.
16.50 (TT) B.O.O.S. Jeugdprogramma. Presentatie: Bart de Graaff.
17.20 ●● Top 40. Popmuziek gepresenteerd door Gijs Staverman.
18.00 ●● Journaal.
18.20 Discover the world. Hawaii, gevarieerd reismagazine.
18.50 Blinde hartstocht. Australische soapserie.
19.20 (TT) Casino Royal. Spelprogramma. Presentatie: Marc Klein Essink.
19.50 Masters of the game. Serie portretten van bekende voetbalmanagers. Afl.: Joseph Luis Nunez van FC Barcelona.
20.20 Wiseguy. Amerikaanse serie. Afl.: Pinzolo uitgespeeld. Raglin gaat in plaats van Vinnie undercover voor mafioso Pinzolo werken. Hij merkt al snel dat diens werknemers onder erbarmelijke omstandigheden moeten werken.
21.10 Zaterdagavondcafé. Comedy serie waarin fictie en werkelijkheid door elkaar heen lopen. Afl.8.
21.45 Me & him. Amerikaanse speelfilm uit 1988 van Doris Dörrie. De architect Bert Uttanzi droomt ervan genoeg geld te hebben om met zijn gezin op het land te gaan wonen. Hij concentreert zich volledig op zijn werk, tot er op zijn 55ste verjaardag iets vreemds gebeurt. Terwijl hij de kaarsjes van zijn verjaardagstaart uitblaast hoort hij een onbekend stemmetje komen uit zijn schaamstreek. Dat houdt een drastische verandering van zijn leven in.
23.20 ●● Zoo TV featuring U2. Werveleride show met optredens uit U2's tweejarige wereldtournee 'ZOO TV' die half 1993 zal worden afgesloten.
00.50-00.55 ●● Journaal.

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.31 (TT) Alfred J. Kwak. Tekenfilm.
18.00 ●● Journaal.
18.15 Trekking van de lottogetallen.
18.19 Kassa! Consumentenmagazine. Presentatie: Felix Meurders.
18.51 (TT) Lingo. Woordspel onder leiding van Robert Ten Brink.
19.15 Trekking sponsorloterij.
19.22 12 steden, 13 ongelukken. Serie gedramatiseerde verkeersongelukken. Afl.9: Blijde verwachtingen. Klaas is bezig met de voorbereidingen voor de reis naar Spanje, waar hij gaat overwinteren. Ondertussen heeft Gerben net een nieuwe auto gekocht, en daar is hij heel trots op. Zijn zwangere vrouw Karin is niet zo bezig met auto's. Presentatie: Jan Douwe Kroeske.
19.51 ●● Flying doctors. Australische serie. Afl.: Johnno be good. Johnno ontvangt eindelijk het bericht dat zijn vader enige tijd geleden is overleden. Vol emoties keert hij terug naar de plaats waar zijn vader in armoede woonde.
20.41 (TT) Zeg 'ns AAA. Nederlandse comedyserie. Afl.: Lansberg-connection. Koos en Jopie zijn getuige van vandalisme en Mien wijst ze op hun burgerplicht.
21.09 Sonja op zaterdag. Talkshow voor kijkers in de Rode Hoed, rechtstreeks woord en weerwoord over wat ons allemaal bezighoudt. Presentatie: Sonja Barend.
22.00 (●●+TT) Journaal.
22.15 Studio sport. Actueel sportnieuws.
22.45 Nova. Actualiteitenprogramma gepresenteerd door Maartje van Weegen.
23.20 De schreeuw van de Leeuw. Show met Paul de Leeuw.
00.00 Museumschatten. Prof. Henk van Os geeft achtergronden bij voorwerpen uit Nederlandse musea. Vandaag: Hel en verdoemenis: de limbo als voorportaal en wachtlokaal. Aansluitend de tentoonstellingsagenda.
00.09-00.14 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL 4

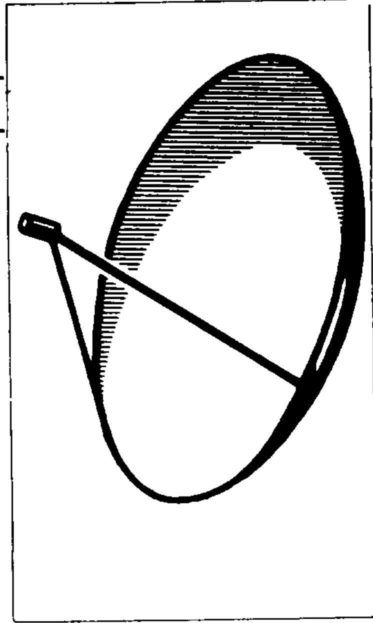
07.00 Telekids. Kinderprogramma.
12.05 Miniplaybackshow. (herh.).
13.05 Liefde op het eerste gezicht. (herh.).
13.50 Wedden dat. Spelprogramma.
15.45 Dinosaurs.
16.15 Gezondheid.
16.45 Geldwijzer.
17.00 Tineke in Europa. Aflevering van dit rechtstreekse en gevarieerde weekendprogramma. Presentatie: Tineke de Nooy.
18.00 Journaal.
18.10 Tineke in Europa. Deel twee van dit gevarieerde weekendprogramma.
19.00 De reis van je leven. Quizprogramma waarin drie kandidaten een aantal vragen moeten beantwoorden over een bepaald land of een bepaalde streek. Daarnaast zijn er prachtige beelden van het land dat centraal staat. Deze week in de lokatie: Japan. Presentatie: Eddie Keur.
19.30 Journaal.
19.50 Weerbericht.
20.00 Beverly Hills 90210. Amerikaanse serie.
20.55 Sandra's verjaardagsshow. Afleveringen van dit amusements- en spelprogramma waarin jarigen centraal staan en ook het publiek mee mag dingen naar prachtige prijzen. Presentatie: Sandra Reemer.
22.00 Denksportkampioen. Aflevering van een spelprogramma waarin wordt gezocht naar Nederlands beste en meest bedreven puzzelaars.
22.30 The free frenchman. Regie: Jim Goddard.
23.30 Pacific station. Amerikaanse comedyserie.
00.00 Journaal.
00.15 Nomads. Amerikaanse speelfilm uit 1986. Regie: John McTiernan. Rolverdeling: Pommier: Pierce Brosnan. Eileen Flax: Lesley-Ann Down. Niki-Anna: Maria Montecelli. Number One: Adam Ant e.a.
01.50 Giselle. Braziliaanse erotische speelfilm uit 1981. Regie: Victor Di Mello. In de hoofdrollen: Alba Valeria, Carlo Mossy, Maria Lucia Dahl, Ricardo Faria e.a..
03.25 Nachtprogramma.

België/TV 1

10.00 Het slimme kanaal.
12.00 Babel.
12.30 Affiche. Kunstmagazine.
14.40 The Baltimore bullet. Amerikaanse komedie.
16.20 Première film & video.
16.50 The Henderson Kids. Jeugdserie.
17.40 Musti. Tekenfilmserie.
17.45 Dag Sinterklaas.
17.55 Tik tak. Animatieserie.
18.00 Journaal.
18.10 Sleutel.
18.40 Vlaanderen vakantieland.
19.20 Joker- en lottotrekking, paardenkoersen, mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Journaal en Sport.
20.00 FC De Kampioenen. Serie.
20.35 To be the best. Deel 1. Tweedelige Amerikaanse tv-film.
22.10 Vandaag.
22.30 Sport op zaterdag.
23.00 To be the best. Deel 2.
00.35-00.40 Coda: Abendempfindung. van W.A. Mozart.

België/TV 2

18.00 Mayar Mepmesek. Twee volksverhaaltjes van kinderen.
18.15 Hungary. Documentaire.
18.30 A vonat. Hongaarse dans.
18.35 Volksdansen en zigeunermuziek.
18.40 Hongaarse kronieken. Documentaire over Hongarije.
19.30 Journaal en sport.
20.00 Hongaarse avond. Deel 2
20.00 Hongaarse kronieken. Documentaire over Hongarije.
20.30 Variaciok. Hongaarse inzending voor het Festival van Montreux 1992.
21.00 Edes Anna. Hongaarse tv-film van Karoly Esztergalyos.
22.35 Hungary. Luchtbeelden van Hongarije.
22.50 Hazateres. Filmportret van Bela Bartok.
23.20 Impro vizio. Jazzprogramma.
00.05-00.10 Coda: Seven days. Dichter Bela Hamvas draagt voor.

mal world. **08.45** Quick draw McGraw. **08.50** Littl' bits. **09.15** Chucklevision. **09.35** Bucky O'Hare. **10.00** Going live! **13.12** Weerbericht. **13.15** Grandstand. **17.00** Snooker. **17.40** Final score. **18.05** Nieuws. **18.15** Regionaal nieuws. **18.20** (TT) Dad's army. **18.50** (TT) Big break. **19.20** Noel's house party. **20.15** (TT) Bruce Forsyth's generation game. **21.15** (TT) Casualty. **22.05** (TT) Nieuws. **22.25** (TT) Tremors. **00.00** Match of the day. **01.05** Snooker. **02.30** Weerbericht.

België/RTBF 1

10.55 Interwallonie. **11.25** Kapers op de kust. **11.55** Deutsch mit Victor. **12.25** Objectif Europe. **12.55** Weerbericht. **13.00** Nieuws. **13.20** Le fils de l'étoile du matin, 2-delige Amerikaanse tv-film van Mike Robe. **14.50** Coup de film. **15.00** Ecran témoin. **16.15** Grand écran. **17.05** Nouba nouba. **17.55** Gourmandises. **18.15** Télétourisme spécial Flandre. **18.45** Génies en herbe. **19.30** Journaal en weerbericht. **20.05** Le jardin extraordinaire. **20.50** Rebecca Rue des Rosiers, tv-film van Maurice Frydland. **22.20** Contacts. **22.30** Match 1. **23.25** Weerbericht en laatste nieuws.

België/Télé 21

12.30 Réflets du liberalisme. **13.00** Tribune économique et sociale. **13.30** La pensée et les hommes. **14.15** W Magazine. **14.45** L'ome tout seu. Toneelstuk. **15.10** Un mort de trop, misdaadserie. **15.35** Le lion qui craignait les souris, tekenfilm. **15.45** Le seigneur des aigles, documentaire. **16.10** Reflets. **17.10** Themaweek concentratiekampen: Herh. **18.30** Themaweek concentratiekampen: Herh. **19.30** Journaal (tevens in gebarentaal) en weerbericht. **20.00** Themaweek concentratiekampen: Discussie. **21.30** Journaal en weerbericht. **22.00** Les arts en liberté: Montre-moi ton Académie! **22.50** Coup de film. **23.10** Themaweek concentratiekampen: Falsch.

BBC 2

09.00 Open universiteit. **10.05** John Ford-cyclus. **12.10** Arthur Negus enjoys. **12.25** Bird's eye view. **13.15** John Ford-cyclus. **14.35** Animation now. **14.50** Network east. **15.20** Tanhalyan. **16.00** (TT) There must be a pony. **17.30** Snooker. **18.20** Late again. **19.05** (TT) Scrutiny. **19.35** Nieuws en sport. **19.50** (TT) Pole to pole. **20.40** Music on 2. **21.35** Have I got news for you? **22.05** (TT) Performance. **23.50** The mouth agape. **01.15** Saturday night live.

Sportnet

07.00 Kickboksen. **07.50** Strandvolleyball. **08.50** Go. **09.50** Skiën. **11.20** World sports special. **11.50** Truckracen. **12.50** Skiën. **14.00** NBA actioh. **14.30** Autosport. **15.00** Top rank boksen. **16.30** IHRA Dragracing. **16.50** Powersports international. **17.50** Skiën. **18.55** Braziliaans voetbal. **21.00** Skien. **22.30** Boksen. **00.00** Go. **01.00** Golf. **03.00** Bowlen. **04.00** Bowlen. **05.00** Go. **06.00** Kickboksen.

Super Channel

06.30 Business CNBC weekly. **07.00** The mix. **07.30** Hello Austria, hello Vienna. **08.00** ITN world news. **08.30** Business weekly. **09.00** Super shop. **10.05** The mix. **10.30** The great offshore. **11.00** The mix. **13.30** Scene on Super. **14.00** Youthquake. **14.30** Eco record. **15.00** The travel magazine. **15.30** Beyond tomorrow. **16.00** Wild America. **16.30** Focus. **17.00** Scene on Super. **17.30** Absolutely live. **18.30** Videofashion. **19.00** Matinee at the movies. **21.30** Film Europe. **22.00** ITN world news. **22.30** High aspirations. **23.00** Scene on Super. **23.30** Hang loose. **00.00** Don't watch alone! **01.20** Absolutely live. **02.00** China News Europe. **05.00** The mix.

Eurosport

09.00 Aerobics. **09.30** Autosport. **10.30** International motorsport. **11.30** Aerobics. **12.00** Boksen. **13.30** Triathlon. **15.00** Kunstrijden op de schaats. **17.00** Tennis. **18.00** Euroscores. **18.05** Tennis. **22.00** Boksen. **23.30** Euroscores. **00.00** Boksen.

MTV

08.00 MTV's video championship weekend. **11.00** The big picture. **11.30** US Top 20 video countdown. **13.30** XPO. **14.00** MTV's video championship. **16.30** Week in rock. **17.00** Yo! Raps. **18.00** The real world. **18.30** The big picture. **19.00** European top 20. **21.00** Saturday night live. **21.30** Sports. **22.00** The soul of MTV. **23.00** Partyzone. **01.00** MTV's video championship. **03.00** Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. **09.00** World business this week. **11.10** Larry King. **12.40** International correspondents. **14.10** The big story. **15.10** Health week. **15.40** Moneyweek. **16.10** Science and technology week. **16.40** Style with Elsa Klensch. **17.10** Showbiz this week. **18.40** Evans and Novak. **19.00** World business this week. **19.40** Newsmaker Saturday. **20.10** Healthweek. **20.40** Style with Elsa Klensch. **21.10** Your money. **21.40** International correspondents. **23.40** Newsmaker Saturday. **00.40** Pinnacle. **01.10** The big story. **03.10** Showbiz this week. **05.10** The Capital gang.

Duitsland 1

.00 **heute.**
.03 **Ping pong.** Spelprogramma.
.55 **Skiën: Worldcup slalom voor heren.**
.00 **heute.**
.03 **Umschau.**
.20 **Die Abenteuer des David Balfour.** 4-delige tv-film van Jean Pierre Decourt.
.55 **Skiën: Worldcup slalom live.**
.45 **Europamagazin.**
.15 **Die goldene 1 - Extra.**
.45 **●● Musikladen extra.**
.00 **Kinderquatsch mit Michael.**
.45 **Erstens.**
.00 **Disney Club.** Kindermagazine.
.25 **Sportschau.**
.00 **Heidi und Erni.** Serie.
.45 **Mich laust der Affe.** Dierenquiz.
.15 **Sportschau.**
.58 **Heute abend im Ersten.**
.00 **(TT) Tagesschau.**
.15 **●● Verstehen Sie Spass?** Gevarieerde spelshow.
.44 **Tagesthemen-Telegramm.**
.45 **●● Lotto-trekking.**
.50 **Tagesthemen.**
.10 **(TT) Das Wort zum Sonntag.**
.15 **Rent-a-cop.** Engels/Amerikaanse speelfilm uit 1988 van Jerry London. Na een mislukte actie tegen een drugssyndicaat wordt politieman Tony Church ontslagen. De dure callgirl Della probeert hem in te huren als lijfwacht, omdat een van de dealers achter haar aanzit. Hoewel Curch aanvankelijk weigert, besluit hij toch voor Della te gaan werken als hij doorkrijgt dat er banden tussen het syndicaat en de politie bestaan.
23.50 **Tagesschau.**
23.53 **Malta sehen und sterben.** Amerikaanse speelfilm uit 1972 van Michael Hodges. Mickey King verdient de kost met het schrijven van goedkope griezelverhalen. Als hij door een ouder wordende filmster wordt ingeschakeld om als ghostwriter diens autobiografie te schrijven beginnen er vreemde dingen te gebeuren...
01.25 **Tagesschau.**
01.30 **Ohne Filter.** Muziekprogramma.
02.30-02.35 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.**

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa.
09.00 heute.
09.03 Nachbarn.
09.45 ●● Tele-Gym. Fitness.
10.00 heute.
10.03 Unter deutschen Dächern.
10.45 ARD Ratgeber: Reise.
11.00 heute.
11.03 Umschau.
11.20 Die Abenteuer des David Balfour. Tv-film.
12.55 Persoverzicht.
13.00 heute.
13.05 Diese Woche.
13.30 Aladins Abenteuer. Italiaanse speelfilm uit 1961 van Henry Levin.
14.55 Mumins. Tekenfilmserie.
15.20 Nils Karlsson Däumling. Jeugdserie.
15.45 Reiselust.
16.15 Klassentreffen.
16.58 Programma-overzicht.
17.00 heute.
17.05 Länderspiegel.
17.55 Die fliegenden ärzte. Australische serie. Aansl. Programma-overzicht.
19.00 heute.
19.20 Freunde fürs Leben. Serie.
20.15 Kauf' Dir einen bunten Luftballon. Duits/Oostenrijkse speelfilm uit 1960 van Geza von Cziffra.
21.55 heute-journal.
22.10 Das aktuelle Sportstudio.
23.30 ■ Der Kommissar. Duitse misdaadserie van Herbert Reinecker. Afl.: Ein Mädchen meldet sich nicht mehr. Prosschitz weet meer over de dood van de jonge Gerda, maar hij probeert commissaris Keller en inspecteur Klein te misleiden.
00.25 heute.
00.30-03.05 ■ Der längste Tag. Amerikaanse speelfilm uit 1961 van Bernhard Wicki, Ken Annakin, Andrew Marton en Elmo Williams. Met: Curd Jürgens, Richard Burton, Sean Connery e.a. De geallieerden bereiden de invasie in Normandië voor, terwijl de Duitsers speculeren waar en wanneer de invasie zal plaatsvinden. Volgens Rommel zullen de eerste 24 uren van de invasie voor Duitsland doorslaggevend zijn. Wanneer het op 6 juni 1944 dan zover is, willen de Duitsers echter nog steeds niet geloven dat de invasie echt begonnen is.

Duitsland 3 West

09.00 Teletekst-overzicht. **09.10** Marienhof. **10.00** This week. **10.15** Actualités. **10.30** Russisch bitte. **11.00** Viaje al Espanol. **11.15** Viaje al Espanol. **11.30** Aus Forschung und Lehre. **12.15** Liebe kennt keine Grenzen. **13.00** Cursus Duits. **13.30** Cursus wiskunde. **14.00** Rückblende: Vor 80 Jahren. **14.15** West 3 aktuell. **14.20** Das war's - diese Woche. **15.00** Sport 3 extra. **17.00** Marathon auf Indianisch. Documentaire. **17.45** Die Bayernwald-Loipe: von Silbersbach nach Reichenau. **18.00** Aktuelle Minute. **18.01** Hier und Heute unterwegs. **18.30** (TT) Die Sendung mit der Maus. **18.58** Programmaoverzicht. **19.00** Aktuelle Stunde. **19.30** Tiere suchen ein Zuhause. **20.00** Sport im Westen. **20.30** Theater-Sport. Registratie van een sportieve toneelwedstrijd. **22.00** Superman schlägt zurück, serie. **22.30** Avenue der Denker. Wetenschappelijke documentaire. **23.10** Internationales Jazzfestival Viersen '92. **00.15** Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

13.40 Cursus Duits. 14.10 Marienhof. **15.00** Sport 3 extra, met Motorsport RAT-Ralleye in Engeland, Wereldkampioenschap Rodeln/hardrijden op de schaats in Berlijn. **17.00** Nimm's Dritte. **17.30** Geschichten aus unserem Land. Geschichten ums Freiburger Münster. **18.00** Jung und Alt gesellt sich gern. Religieus programma met betrekking tot de woningnood onder theologiestudenten. **18.30** Glaskasten. Baden-Württemberg, Rheinland-Pfalz en Saarland.**19.00** Wo bitte ist Ihr Kühlschrank? Vandaag te gast bij Romy Haag. **19.30** Spiele des Lebens. Het gedrag van dieren wordt besproken. **20.15** Auf Wiedersehen in Kairo, Engelse tv-film, Egypte, september 1942. **21.15** Monty Python's Flying Circus. Engelse comedy. Afl. 20. **21.45** Aktuell. **21.50** Prominenz. Talkshow vanuit Stuttgart. **22.50** 's Brettl. Satire met Helmut F. Albrecht. **23.20** Jazz in concert. Muziekprogramma. M.m.v. Koono Schmid. Deel 1. **00.15** Aktuell. **00.17** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Plus

06.00 Serie tekenfilms. Kinderprogramma.
08.00 Klack. Kinderspelshow.
08.45 Maus reiss aus. Kinderspelshow.
09.00 Beverly Hills Teens. Amerikaanse tekenfilmserie.
09.30 Lucky Luke. Amerikaans/Franse tekenfilmserie.
10.00 Die Sechs-Millionen-Dollar-Familie. Amerikaanse tekenfilmserie.
10.30 Marvel Universum. Kinderprogramma.
12.00 Winspector. Japanse sf-serie.
12.30 Michel Vaillant. Amerikaanse tekenfilmserie.
13.00 Teenage mutant hero turtles. Amerikaanse tekenfilmserie.
13.30 Der Prinz von Bel-Air. Amerikaanse comedy-serie.
14.00 Ultraman - Mein geheimes Ich. Amerikaanse serie.
14.25 Comic-Stars gegen Drogen.
14.55 Knight rider. Amerikaanse serie.
15.50 Das A-Team. Amerikaanse avonturenserie.
16.50 21, Jump Street - Tatort Klassenzimmer. Amerikaanse misdaadserie.
17.45 Der Preis ist heiss.
18.15 Familienduell.
18.45 RTL aktuell.
19.15 Beverly Hills, 90210.
20.15 Die drei Dorfheiligen.
21.50 Die Gailtalerin. Talkshow in dialect.
23.00 Schamlose Angela (Dolce pelle di Angela), Italiaanse softsexfilm uit 1989 van Andrew White. Met: Michela Miti, Anita Ekberg, Carlo Mucari e.a.
00.30 Hurra, die Schwedinnen sind da. Duitse softsexfilm uit 1978 van F.J. Gottlieb. Met: Wolf Goldan, Scarlett Candy, Jacques Herlin e.a. Herh.
02.00 Tutti frutti. Erotisch spelprogramma.
02.50 Série rose. Franse erotische serie. Afl.: Verwirrspiele.
03.15 Lolita am Scheideweg. Duitse softsexfilm uit 1980 van Jess Franco. Met: Katja Bienert, Mabel Escano, Robert Forster e.a. Herh.
04.20 Schamlose Angela. Softsexfilm. Herh.
05.45 After Hours.

● *Burt Reynolds en Liza Minella in 'Rent-a-cop'. (Duitsland 1 - 22.15 uur)*

SAT 1

06.15 ran. **07.15** Quär Beet. **10.40** Die Schöne und das Biest. **11.35** Glücksrad. **12.15** Wirtschaftsforum. **12.45** Nieuws. **12.50** Traumreisen. **13.20** Raumschiff Enterprise. **14.15** Männerwirtschaft. **14.50** Die Leute aus dem Wald. **16.30** Dröschers Tierwelt. **17.00** Herz ist Trumpf. **17.30** Punkt, Punkt, Punkt. **18.00** ran. **19.20** Nieuws. **19.30** Glücksrad. **20.15** Mord im Paradies **22.00** Mann-o-Mann. Spelshow met Peer Augustinski. **23.00** Poppea, die Hure von Rom, Italiaanse erotische speelfilm uit 1981 van Alfonso Brescia. Met: Femi Benussi, Vittorio Caprioli, Domenica Niehoff e.a. **00.35** Nieuws en Sport. **00.40** Ich schenk dir meinen Körper. Zwitsers/Franse erotische film. Herh. **02.00** Poppea, die Hure von Rom. Erotische speelfilm. Herh. **03.25** Die Schöne und das Biest, Amerikaanse serie. Herh. **04.10** Raumschiff Enterprise. Amerikaanse sf-serie. Herh. **05.00** Männerwirtschaft. Amerikaanse serie. Herh. Aansl. Programma-overzicht.

TV 5

07.00 Nieuws. **07.20** Corps accord. **07.35** Nieuwsflits. **07.40** Méthode Victor. **07.55** Nieuwsflits. **08.00** Canadees nieuws. **08.25** Nieuwsflits. **08.30** Le village dans les nuages. **08.50** Bibi et Geneviève. **09.00** Question d'argent. **09.30** Le club de l'enjeu. **10.00** Objectif Europe. **10.30** Autant savoir. **11.00** Chasses croisés. **11.55** Nieuwsflits. **12.00** Tell quel. **12.20** Autovision. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.15** Horizon 93. **14.00** Reflets: **15.00** Jours de guerre. **16.00** Nieuws. **16.15** Génies en herbe. **16.30** Une peche d'enfer. **16.45** Confidentiel femme. **17.00** Clips radio 21. **17.30** Gourmandises. **17.45** Méthode de Victor. **18.00** Questions pour un champion. **18.30** Nieuws. **19.00** Découverte. **19.30** Belgisch nieuws. **20.00** Thalassa. **21.00** Nieuws en Europees weerbericht. **21.30** Le riche homme. **22.30** Caractères. **23.35** Nieuws. **23.55** La bande des six. **00.45** Divan.

RAI UNO

06.10 Grandi mostre. **06.50** Sherlock Holmes. **08.00** Ciao Italia. **10.20** La traversata d'Europa. **11.00** Nieuws. **11.05** Ciao Italia. **12.25** Weerbericht. **12.35** Questra e' Raiuno. **13.25** Lotto-trekking. **13.30** Nieuws. **13.55** TG 1 - Tre minuti di... **14.00** Prisma. **14.30** TG 1 - auto. **14.45** Sabato sport. **16.00** Sette giorni Parlamento. **16.30** Zecchino d'oro. **18.00** Nieuws. **18.10** Lottotrekking. **18.15** Atlante. **19.25** Parola e vita. **19.40** Programma-overzicht. **19.50** Weerbericht. **20.00** Nieuws. **20.25** TG 1 sport. **20.40** Fantastico '92 E'. **23.00** Nieuws. **23.15** Speciale TG 1. **00.00** Laatste nieuws. **00.30** Comprarsi la vita.**01.15** Il pugnale cinese. **03.30** Nieuws. **03.45** Come vi piace. **05.25** Divertimenti.

BBC 1

08.00 Champion the wonder horse. **08.25** Nieuws **08.30** Spider. **08.35** Ani-

TV
FILMS VIDEO

BBC 2
10.05 Fort Apache (USA, 1948). Klassieke western van John Ford. Confrontatie tussen koppige Henry Fonda en stoere John Wayne, die hem informeert over indianenopstand.

BBC 2
13.15 Wagonmaster (USA, 1950). Prachtig kolonistendrama van John Ford, met Ben Johnson, Ward Bond, Joanne Dru. Onder begeleiding van gehuurde beschermers trekt een groep mormonen door indianengebied naar Utah.

Duitsland 2
13.30 The wonders of Aladdin (Italië, 1961). Avonturenfilm voor de jeugd, over het sprookje van Aladdin's toverlamp. Regie van Mario Bava, met Donald O'Connor, Michele Mercier.

België/TV 1
14.40 The Baltimore Bullet (USA, 1980). Biljartfilm over een stoere kampioen die altijd wint en ook nog van mooie dames houdt. Met Omar Sharif, James Coburn, Ronee Blakley. Regie van Robert Ellis Miller.

Nederland 1
20.25 Silkwood (USA, 1983). Mooie rol van Meryl Streep als milieu-activiste, die werkt in een nucleaire fabriek. Bewustwordingsproces gaat gepaard met steeds heftigere tegenwerking van haar superieuren. Regie van Mike Nichols, ook met Kurt Russell en Cher.

Nederland 2
21.45 Ich und er (Duitsland, 1988). Aardige komedie van Doris Dorrie, over een man die op zijn vijfendertigste last krijgt van een midlife crisis, omdat hij niet opgewassen blijkt tegen zijn 'zontje. Met Griffin Dunne, Ellen Greene.

Duitsland 1
22.15 Rent-a-cop (USA, 1988). Liza Minelli als lieftallig hoertje en Burt Reynolds als stoere detective. De twee vinden elkaar in de jacht op een sinistere moordenaar. Regie van Jerry London.

BBC 1
22.25 Tremors (USA, 1990). Komische monsterfilm van Ron Underwood. Buitenissige onderaardse schepsels bedreigen afgelegen woestijnstadje. Met Kevin Bacon, Fred Ward.

● *Meryl Streep, Kurt Russell en Cher in 'Silkwood'. (Nederland 1 – 20.25 uur).*

Duitsland 1
23.53 Pulp (USA, 1972). Satire van Michael Hodges met Michael Caine, die gevraagd wordt de biografie van een voormalig filmster te schrijven. Wanneer hij achter diens maffia-connecties komt beginnen de problemen. Ook met Mickey Rooney, Lizabeth Scott.

RTL4
0.15 Nomads (USA, 1986). Matige film van John McTiernan, die met veel effectbejag een griezelverhaal vertelt over een krankzinnige patient die bij zijn arts z'n hallucinaties de vrije loop laat. Met Pierce Brosnan, Lesley Anne Down.

Duitsland 2
0.30 The longest day (USA, 1962). Beroemdste oorlogsfilm ooit is een reconstructie van de eerste 24 uur van de geallieerde landing in Normandië. Met Andrew Martin, Sean Connery, Robert Mitchum, Robert Ryan e.v.a. Regie van Ken Annakin.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30 nieuw. 7.07 TROS Nieuwsshow. 11.05 TROS Kamerbreed. 12.07 TROS Aktua. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 17.07 Tijdsein. 18.30 en 6.30 nieuws. 18.10 Echo. 19.04 Tegengas. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Easy listening. 2.02 AVRO Nachtdienst. 6.02-7.00 Vannacht naar morgen.

Radio 2
Elk heel uur nws. 7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Happy hour. 17.04 Ophef en vertier. Elk heel uur nws. 19.04 Voor wie niet kijken wil. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.04-24.00 Jazz uit het historisch archief.

Radio 3
Elk heel uur nws. 6.02 Ook goeiemorgen. 9.04 Goud van oud. 12.04 Evers in het wild. 14.04 De top 40. 17.04 Rinkeldekinkel. Elk hee uur nws. 18.04 De Avondspits. 19.04 Evers in de avond. 20.04 Leidsekade live. 22.04 Twee meter de avond in. 0.04 Rave radio. 2.02 Pop ballads. 3.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
7.00, 8.00, 13.00 nieuws. 7.02 Wakker worden... 8.04 Fiori Musicali. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert: Muz. voor viool en vleugel. 12.00 Platenzaak. 14.00 Het middagconcert: EBU Concert. BBC Singers en Instrumentalists. ca16.15 De Nederlanden: Muz. voor cello en piano. 17.00 Het witte doek. 18.00 en 20.00 nieuws. 18.04 De wandelende tak: De tak in Tadjikistan. 19.00 De koffer. 20.02 Avondconcert. VARA-matinee. Radio Filharm. Ork. 22.00 VPRO jazz op vier. 22.30 Jazzgeschiedenis. 23.00-24.00 VPRO Jazz op vier concert.

Radio 5
Ieder heel uur t/m 18.00 uur nieuws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en Scheepvaartberichten. 7.05 Opo doro. 8.08 Zeggus. 8.30 Ronduit magazine. (8.55 Waterstanden.) 9.02 Vrouw zijn. 10.02 De muzikale fruitmand. 11.02 Het interview. 12.02 Meer dan een lied alleen...! 12.44 EO-Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.11 De verandering. 13.56 EO-Metterdaad hulpverlening. 14.02 NOS Taal. 14.30 Start. 15.02 De schrijftafel. 16.02 Finale. 17.10 Radio UIT. 17.45 7e Dags adventisten. 18.02 Rondom het woord. 18.30 Voor de eerste dag. 19.00 Homonos. 19.30 Nieuws in het Turks, Marokkaans en Chinees. 19.45 Onder de groene linde. 20.00 nieuws. 20.02 Jubilate. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 EO-Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00 Een ontmoeting. 23.00-24.00 Zaterdagavonduur.

Omroep Limburg
9.03 Postbus 94, verzoekplaten. 9.30 Sport. 9.40 Postbus 94, vervolg. 10.03 Het Ei van St. Joost. 11.03 De onderstroom. 12.03 Omroep Limburg klassiek. 14.03 Limburg Express. 17.03 Limburg Aktueel. 17.10-18.00 Limburg Express (vervolg).

België/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Vroege vogels met Tom Vossen (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtendkuren. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval, radiokwis met Luc Appermont. 11.30 Vlaamse top tien. 12.00 Radio twee top dertig met Guy de Vynck (om 13.00 nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.05 De ketting, telefoonspel met Martin de Jonghe (18.00 nieuws). 20.00 Hartelijk. Bart Pieters ontvangt gasten en draait verzoekjes (22.00 nieuws en lotto). 23.30 Nachtradio (nieuws om 24.00 en 5.00 uur).

België/BRF
Nieuws op elk heel uur.
6.05 Radiofrühstück (6.15 Wort in den Tag; 7.15 Veranstaltungstips; 8.30 Presseschau). 9.05 Hitwelle. Die Weekend-Show mit Oldies, Gags und neue Scheiben) 12.05 Musik à la carte. 12.30 BRF Aktuell. 13.05 Internationale Hitparade. 16.05 BRF-Mobil. 18.05 BRF Aktuell (Aktuelles vom Tage). 18.40 Forum - Das Kulturmagazin. 20.00 Nachrichten. 20.05-20.20 Philosophie und Ethik.

RTL4 Radio
Nieuws op elk heel uur.
07.00 RTL Nightshift. 08.03 Het wakkere weekend, Jan de Boer. 10.03 Koffiekringen, Bart van Gogh. 12.03 Goeiemiddag Nederland, Tom Blom. 14.03 Album Top 30, Bart van Leeuwen. 16.03 Vrijheid-Blijheid, Martin Volder. 19.00 Seven o'clock rock. 22.00 RTL Megahits. 01.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nieuws. Zum Tage. 8.07 In unserem Alter. 8.55 Overpeinzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpaviljon (10.00 Nieuws). 12.00 Nieuws. 12.05 Pop Report met een overzicht van de Duitse hitparade (met om 14.00 Nieuws en economisch praatje). 15.00 Café Carlton (16.00 nieuws). 17.00 Der Tag um Fünf, aansl. Fünf Uhr Tee (18.00 Nieuws). 19.00 Auf ein Wort, aansl. Abendmelodie (19.30 voor de kinderen). 20.00 Nieuws. 20.05 Samstagskonzert. 22.00 Nieuws. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress.

VAKANTIE & RECREATIE

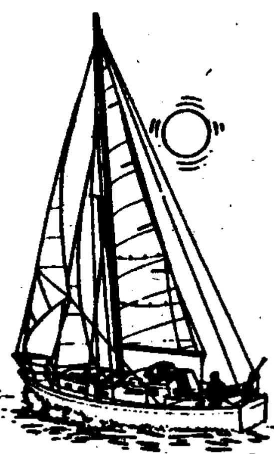
Advertentiecombinatie van 43 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196596 fax: 072-113295

WADDENEILANDEN

RECREATIECENTRUM BOOMHIEMKE, stacaravans en luxe bungalows te huur. Hollum, Ameland. 05191-4052.

Texel, even er tussen uit
Boek nu een weekend of midweek lekker weg op 5-sterren bungalowpark of in luxe appartement Californië. Nog enkele mogelijkheden met Kerst.
Vakantiecentrum De Krim, 02220-16275.

Terschelling 'PANORAMA WEST' bungalows en appartementen te huur in de duinen v. West-Terschelling. Vrij per 27/12. Res. G Bergsma-Steenhuizen, 05620-3040.

GRONINGEN

Ontdek tijdens de feestdagen Groningen vanuit het EEMSHOTEL in DELFZIJL. Slapen en eten boven zee: uniek in Europa! Speciaal Kerstarr. Info: 05960-12636.

FRIESLAND

HOGENBOOM RECREATIE, MET DE TOP OF HOLLAND
● Wedde in Groningen.
● Balk, Eernewoude in Friesland.
● Ommen in Overijssel.
Ook huur luxe bungalows. Inl. 02977-45797, fax. 41309.

DRENTE

Kerstvakantie? .... Naar de Natuur Natuurlijk! Voor rust- en natuurliefhebbers hebben wij de ideale oplossing. Met 3 en 4 sterrenbungalows aan de rand van het Nationaal Park Dwingelderveld met volop fiets- en wandelpaden. Speciale kerst- en nieuwjaarsarrangementen van 4, 7 of 10 dagen. Ook voor en na de feestdagen is er nog plaats tegen lage prijzen. (55+ 10% korting) Witteveen 2, Postbus 7, 7963 ZG Ruinen. VAKANTIEPARK DE WILTZANGH
Bel voor meer informatie 05221-1227 of fax 2178.
Natuurlijk naar .... Vakantiepark De Wiltzangh.

Hotel de Westerburcht Westerbork. KERSTARR. Inl. of folder 05933-31238.

OVERIJSSEL

Bungalowpark BAVELDS DENNEN. T.h. 6 pers. luxe bungalows, vrij gel. op 900 m² incl. overd. zwemb., tennisb., midgetgolf. Nog mog. met de kerst. Info. 05413-52393.

HOLTEN MET DE HOLTERBERG
VAKANTIE-OORD DE LINDENBERG Te huur 33 vrijst. in het bos gelegen bung. met kantine speelt., midgetgolf, overd. zwemb. enz. v.a. nu tot 18/12 wk midwk of w'kend f 160,- incl. Oud & Nieuw nog mog. Vraag ook de gratis folder '93. Borkeldsweg 57, 7451 TA Holten, 05483-61364.

OMMEN, 4-6 p. bungalows midweek en weekend v.a. f 160,-, 05291-52206.

Mag. OMMEN luxe vrijst. st. bung. bij bos speeltuin, 2/3 slaapk. KTV CV eigen inrit, Kerst nog vrij. 074-664360.

GELDERLAND

NU
GRANDIOOS HOGE KORTINGEN TOT WEL 50% BIJ
CARAVANCENTRUM PUTTEN B.V.
op de totale collectie houten sta-caravans in diverse afmetingen en -indelingen. Onze voorraad alum. occasions van recent bouwjaar, zijn ook zéér prettig geprijsd! Inruil en financiering mogelijk!
Geen staanplaats? Wij hebben nog prachtig gelegen staanplaatsen op de Veluwe met alle voorzieningen.
Profiteer nu! en kom naar
CARAVANCENTRUM PUTTEN B.V.
Voorthuizerstr. 198-200
3881 SM Putten (Veluwe)
Tel. 03418-57089 7 dagen p.w. geopend!

Veluwe, Vaassen, "DE BOSRAND" T.H. NIEUWE LUXE APPARTEMENTEN met openh., kl.tv, bubbelbad ect. + overd. verw. zwemb., tennisb., fietsverh. 05788-1343.

NU INTERESSANT KOPEN BIJ
VOQUE - TOURCARAVANS
VERLICHTE SHOWROOM
25 - 30 modellen en types. Bouwjr. 1985 t/m 1992 o.a. Kraus, Beyerland, Adria, Hobby enz. U kunt de caravans bezichtigen op: Voorthuizerstr. 198-200 3881 SM Putten (Veluwe). Wij zijn 7 dagen p.w. geopend.
Op vrijdagavond koopavond. Bel voor info: 03418-56480.

NOORD-HOLLAND

ST. MAARTENSZEE/PETTEN T.H. Bungalows en app. aan zee. Spec. KERSTARRANGEMENT Tel. 02246-1596.

ZEELAND

OOST-ZEEUWS- VLAANDEREN! Nieuw hotel** Arr.: 3 overn., HP f 195,- p.p., 2 pers. kamer, huurfiets gratis. Gem. Hulst 01143-5222.

zeeland
De gidsen van 1993 zijn klaar!
Plak deze advertentie op een briefkaart. Wij sturen u dan gratis de:
0 Vakantieverblijvengids (vakantiewoningen, bungalows)
0 Vakantiereisgids boordevol arrangementen (graag voorkeur aangeven)
Provinciale VVV Zeeland, Postbus 123, 4330 AC Middelburg. Tel. 01180-33000

NOORD-BRABANT

BAARLE-NASSAU, VAKANTIEOORD DE STEPPE 4-6 of 12 pers. vakantiehuisjes in land. bosr. omgev. Kerstweek f 250,- Hoogseizoen f 510,- p.w. Fam.park eenvoudig maar volledig! Tel. (04249) 9246.

LIMBURG

GEZONDHEIDSARR. IN HOTEL ROOLAND ARCEN: Welkomscocktail, 2 overn., 2 x ontbijt, 2x3 gangendiners, en 2 uren relaxen in de weldaad van 35°C mineraal water v/h kuuroord Thermaalbad Arcen f 170,-p.p. kmrs. met d/wc, tv en tel. Bosr. omg. met wandel- en fietsroutes. Nabij Kasteeltuinen Arcen. Gr. folder 04703-2121.

HOTEL DE OUDE HOEVE ARCEN NRD.L.
Een bourgondische ervaring in huiselijke sfeer. Geniet van ons gastvrije hotel met luxe kamers voorzien van k.tv, radio, telefoon. Nabij Thermaalbad/Kasteeltuinen. Bosrijke omg. met wandel/fietsroutes.
Diverse Arrangementen. (Ook in de Winter).
Bel even voor de kleurenfolder: 04703-2096.

Luxe vakantiebungalows
Uw luxe 3- of 5- sterren bungalow op het "schoonste plekske" van Zuid-Limburg met "5 STERREN" - VOORZIENINGEN, waaronder subtropisch zwembad etc.
DE FOLDER 1993 IS UIT!
ER IS OOK NOG PLAATS VAN 28-12-'92 TOT 4-1-'93
Vakantiecentrum Schin op Geul
Bel 04459-1400 voor alle info en gratis folder.

KERSTVAKANTIE!!!
Nog enkele 4/6-pers. chalets op een schitterend gelegen vakantiepark. O.a.: overdekt zwembad, sauna, tennisbanen, midget-golf, discotheek, een uitgebreid recreatie programma, kerstdiners en oudejaarsfeest.

KERST 28 DEC. - 28 DEC.	f 595,-	ALL-IN
KERST 23 DEC. - 28 DEC.	f 495,-	ALL-IN
OUD EN NIEUW 28 DEC. - 4 JAN.	f 495,-	ALL-IN

Recreatiepark Leukermeer - Well
NOORD- LIMBURG TEL. 04783-2444.

BELGIE LUXEMBURG

BELGISCHE ARDENNEN
Te Huur op fijne gezinscamping nabij St. Vith. Nieuwe comfortabele 6 pers. stacaravans met douche en toilet, voorzien van kleuren T.V. aangesloten op kabel + satelliet, prachtig verw. zwembad met wirlpools v.a. Hemelvaart verwarmd.
Vraag gratis folder aan camping "HOHENBUSCH" Tel. 09-3280227523.

STA-CARAVANS te huur in de Ardennen, al v.a. f 200,- p.w. all-in. Geen winter verhuur. Inl. 04459-1598.

FRANKRIJK

Fréjus (Côte d'Azur). Te huur luxe privé stacaravan, warm en koud str. water, douche, toilet enz. op domaine met zwembad, tennisbanen enz. Inl. 020-6412303.

SEJOUR EN FRANCE. Gratis gids. Vakantiewoningen Frankrijk 1993. Bel nu 085-257800. Lid SGR.

DUITSLAND

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het best geoutilleerde, luxe familiehotel in Bad Bentheim met zijn bezienswaardige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, KTV, mini-bar, telefoon. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.
Luxe 4-daags arrangement (3 n.) DM 285.- p.p.
Luxe 6-daags arrangement (5 n.) DM 440.- p.p.
incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.
Eveneens aantrekkelijke weekendarrangementen.
Hotel Grossfeld, Postbus 1208, 4444 Bad Bentheim, Duitsland.
Bel 053-353246 (NL) of 09-49 5922828 (D) voor prospectus. Fax 09-49 59224349.

EIFEL, MOEZEL: Luxe vak.woningen, hotels, pensions en boerderijvak. Nu ook Oostenr. Info/gids: 05920-12475.

HOTEL AM BERGHANG Gastvrij, sfeervol en... dichtbij
In Bad Bentheim net over de grens, schitterend op de zuidhelling gelegen familiehotel. De royale kamers en suites, alle met douche of ligbad, toilet, kabel-tv, mini-bar en telefoon, het binnen-bad (29°C) en het relaxcenter, de bar, lounge en het restaurant (met meesterlijke kok!) garanderen u een zorgeloos verblijf. Eigen fietsverhuur!
Naseizoen-arrangement (5 nachten) DM 319,- p.p.
Incl. vorstelijk ontbijtbuffet en dagelijks variërende keuzemenu's.
Nieuw: ons Happy-Weekend (2 nachten) DM 174,- p.p. of Luxe-Mini-Vakantie (3 nachten) DM 239,- p.p.
Uw gastvrouw en gastheer: Tina en Dieter Toffolo.
Hotel Am Berghang, Postbus 1412, D-4444 Bad Bentheim.
Gratis brochure? Bel 09-49.5922.2047, fax 09-49.5922.4867.

HOTEL MOZART * een bijzondere ontmoeting**
Gezellig en mooi gelegen t/o het fraaie slotpark in Bad Bentheim. Gratis gebruik van binnenbad, sauna e.d. Kms. met alle comfort. 3-dgs.arr. (2n.) h.p. DM 175 p.p. 6-dgs.arr. (5 n.) h.p. DM 295 p.p. Prosp. of reserv. 05423-88177 of 09-49.5922.3128

OOSTENRIJK

VAKANTIEWONINGEN in Oostenrijk en Zwitserland. Krokus nog vrij. Buro Alpenhuis. Tel. 050-142035.

OPGELET SKIERS
Hotel Färberwirt in der Wildschönau/Tirol, 40 liften, 23 km langlaufloipe, schneesicher, HP pro Person und tag ab ATS 380,-. VP (ab ...) ... Preis freie Benützung von Whirlpool, Sauna und Dampfsauna. Jede REISEGRUPPE wird geschlossen im Hotel untergebracht, aber auch individuell Gäste sind herzlich willkommen. Ankommen und zu Hause sein, bei herzlichen Gastgeber. Familie die sich noch selbst um die Gäste kümmert. Auf Ihre Reservierung freut sich Fam. Naschberger, HOTEL FÄRBERWIRT A-6311 Wildschönau/mühltal 75 Tel. 09.43/5339/8916. Fax. 2609.

Een te gekke wintervak. bij Kitzbühel en Ellmau in Tirol! Super skigebied. Pas geopend Hotel-Pension Seiwald! Kapellenweg 58, A-6353 Going iT. Aantrekkelijke openingsprijzen. Kamers vrij va. 6-1-'93. 09.43/5358/2485.

SKIVOORDEEL
Fantastische skivakanties per bus, auto, trein of vliegtuig naar Oostenrijk, Zwitserland, Frankrijk en Tsjecho-Slowakije al v.a. f 225,-. 10-daagse busreis incl. halfpension v.a. f 399,-. Ook ski-clubvakanties voor mensen van 17-27 jaar. Bel nu voor gratis wintergids!
050-120100///020-6202121
Lid ANVR/SGR
SRC SPECIALE REIZEN CENTRALE

WINTERSPORT

+ + DE SNEEUWSPECIALIST + +
Fantastisch en razendvoordelig skiën met BIZZ!
● bus/h.p./skipas naar: Sarntal, Ahrntal Söll, Wagrain, Reith en Mauterndorf v.a. .... f 559,-
● bus/h.p. naar: Zell am See en Mayrhofen v.a. .... f 449,-
● bus/studio/skipas naar: Flaine, Avoriaz, Les Arcs, La Plagne, Tignes, Val Thorens v.a. .... f 449,-
BIZZ TRAVEL 050-144255 (lid SGR).

De meest compl. WINTERSPORTREIZEN all-in v.a. f 785,- incl. 10-dgse busreis H.P., 7 dgn skipas, 6 dgn skiles, 7 dgn ski.uitr. Dolomieten skisafari v.a. f 930,- incl. 10-dgse busreis, H.P. 7 dgn skipas, 6 dgn skibegeleiding, 7 dgn ski-uitr. langlauf-safari v.a. f 605,-, 10 dgse busreis H.P. 3x 'n ½ dag langlaufles, 7 dgn langlaufuitr., 3 langlaufexcursies. Alle reizen ook per eigen auto mog. Korting f 120,-. Groepskorting v.a. 10 pers. Bel voor gratis folder: Reisburo Joy Tours, Tel. 070-3633939 SGR/ANVR.

SPANJE

GRATIS ZOMERGIDS. Busreizen 10-17 dgn hotels v.a. f 279,-; app. v.a. f 199,-; camping v.a. f 319,-. Kerst: 12 dgn v.a. f 669,-. Boosten Reizen lid SGR 045-227777.

Solmar Tours spec. winteraanb. Benidorm. U reist per Royal Class dubbeldekker, verblijf met volpension in hotel Caballo de Oro, in het nieuwe gedeelte van Benidorm. Alle maaltijden in buffetvorm, dus eten wat u wilt en zoveel u op kunt. Vertrek 6-13-20-27 nov., 4-11 dec.; 10 dagen voor de zeer bijzondere prijs van slechts f 335,- + f 40,- Royal Class. Vertrek 30/10 spec. aanb. hotel Vista Oro, zelfde prijs. Bel voor gratis folder, hotels/app./langere reizen/en data kerst, jan., febr. 040-460560.

DENEMARKEN

je reinste rust en ruimte...
DENEMARKEN
20.000 VAKANTIEWONINGEN, ook HOTELS, VAKANTIEPARKEN en AUTOREIZEN
Vraag tegen portokosten het uitgebreid infopakket aan bij:
Dansk Feriehus Bookingburo Holland
Hoofdweg 99
9681 AC Midwolda
Telefoon 05975-1416*
D.F.B. Dansk Feriehus Bookingburo
• ONBETWIST DE DENEMARKEN SPECIALIST! •

je reinste rust en ruimte...
DENEMARKEN
dansommer | NOVASOL | DanCenter
DE NIEUWE KATALOGI 1993 ZIJN GEARRIVEERD
VRAAG ZE NU AAN - ER IS NU NOG VOLOP KEUS
RESERVEER RECHTSTREEKS ZONDER RESERVERINGS-KOSTEN - RESERVEER NU!
SGR Nr. 2000
Aangesloten bij Stichting Garantie Fonds Reisgelden
KEUS UIT RUIM 20.000 VAKANTIEWONINGEN, ook HOTELS, VAKANTIEPARKEN en AUTOREIZEN

4 DAGEN DENEMARKEN
Keuze uit div. LUXE HOTELS, o.a. in Sønderborg, Aarhus, Faborg en Kopenhagen, half-pension (ontbijt + diner), alle kamers met eigen douche en toilet.
SPECIALE PRIJS 2 VOLWASSENEN SLECHTS HFL **600.-**
OOK VERZORGEN WIJ: **VIS-, GOLF- en FIETSVAKANTIES** MET VERBLIJF IN HOTEL OF VAKANTIEWONING
Dansk Feriehus Bookingburo Holland
Hoofdweg 99
9681 AC Midwolda
Telefoon 05975-1416*
Telefax 05975-2924
D.F.B. Dansk Feriehus Bookingburo
• ONBETWIST DE DENEMARKEN SPECIALIST! •

GR. BRITTANNIE IERLAND

LONDEN verlaagde prijzen vlieg/hotel v.a. f 319,-. Boot/trein/hotel v.a. f 199,-.
3-dgs busreis v.a. f 185,-. LONDEN TRAVEL DESK Tel. 072-123653/155100.

TSJECHOSLOWAKIJE

SUPERGOEDKOOP ... sport in Tsjechoslo... 10 d. busreis incl. ... en skipas v.a. f 54... cordia reizen 0521...

TSJECHOSLOWAKIJE

SPECIALIST IN DE TATRA
Bus/vliegreis, ***hotel hp, skiles, skipas v.a. f ... SNEEUWBAL WINTERSPORT, 08818-1237, Lid ...

SUPERSKIGEBIED
In de Hoge en Lage Tatra. Kerst, oud en nieuw en ... 10 dagen in ***hotel, zwembad, sauna, halfpensi... auto f 437,-, met bus f 659,- p.p. Ook met vlieg... BALATON TRAVEL! Lid SGR. Telefoon 073-42...

PRAAG: Luxe app. v.a. f 25,- p.p.p.n. BOHEMIA TRAVEL Tel: 076-201928.

PRAAG: Kamers/ap... B.o.B. Travel 0229...

PRAAG 8 dgn bus hotel l/o f 300,- Verhuur ka... app. WINTERSPORT in Reuzengebergte en Ta... hotel f 450,- MEVO REIZEN Holten 05725-15...

Kerst- en krokusarrangement Nrd. Moravië 9-d... skireis, hotel v.p. LAST MINUTE f 450,- p.p. RENZOP TOURS WIJHE Tel. 05702-2149/fax 4...

POLEN

POLEN v.a. f 199,-; GEZONDHEIDSREIS 15 dg... f 899,-. Schakel Travels & Tours tel. 085-6495...

Met PERFECT naar Polen!
Busreizen van en naar 13 steden; 3x per week, ge... lijk en comfortabel. Tel. 03403-77996 of 05987-1...

INDONESIE

Aktieve rondreizen SUMATRA, JAVA, BALI, SU... Eilanden en SULAWESI 22-34 dgn. v.a. f 2995,-... vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdat... Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

GEEF NU UW OUDERS HET MOOISTE LEVENSCA... 23 Dagen elke week in '93 'n fijne vak. in Bog... Bandung, Tasikmalaya, yogya, Malang, Kalibaru... + vol pension + excursies + retourticket KLM/G... voor f 2800,-. Inl. St.'HET SCHONE STREVEN' L'... Bel: 058-137706/040-810086/045-211374.

AZIE

Sri Lanka/Thailand v.a. f 1339,-, 15/18 dgn ho... f 1795,- SCHAKEL TRAVELS & TOURS, 085-64...

Aktieve rondreis INDIA/NEPAL/27 dgn. f 299... Rondreis Thailand 25 dgn. f 2895,-. incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? Djoser 071-126400 Lid ...

EGYPTE

Aktieve rondreis EG... 15-22 dgn. v.a. f 154... vliegreis, hotels, v... etc. Div. vertrek... Kerstreis 15 dgn. f... vertrek 18-12. Fo... Djoser 071-126400 L...

LATIJNS AMERIKA

Aktieve rondreis MEXICO/GUATEMALA 31 dgn. ... incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrek... Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

ISRAEL

onze nieuwe groepsreizen - 1993
ISRAEL
- WINTER - LENTE REIS
- ISRAEL SPORTIEF
- ISRAEL HERBELEVEN
- KLASSIEKE RONDREIS

INFORMATIEDAGEN
2 dec. APELDOORN Canadian-club 19.30 u
8 dec. ASSEN Stadsherberg 19.30 u
10 dec. HAARLEM Lion d'Or 19.30 u
vraag onze brochure!
NEAR EAST TOURS Amsterdam 6243350

DIV. BUITENL.

Ashraf
Organiseert 3 tot 8 w... 20 tot 35 wkse avont... reizen, we overnacl... kleine gezellige ho... reizen in kleine gr... (12 of 17). Je hebt veel eigen ... Azië Afrika Latijna Ameri... Bel voor onze naja... winterfolder... ASHRAF 020-623... Lid VAR/SG...

PORTAKABIN BV is lid van de internationale Portakabin groep, gevestigd in zeven Europese landen en wereldwijd actief.
PORTAKABIN is erkend marktleider van verplaatsbare accommodatie (verkoop/verhuur) met een reputatie op het gebied van kwaliteit en service.
PORTAKABIN is gespecialiseerd in het aandragen van flexibele oplossingen voor de oneindige variatie van de kant-en-klare accommodatiebehoeften van haar klanten.

Wij zoeken voor ons verhuurcentrum te Heerlen een

COMMERCIEEL MEDEWERKER M/V

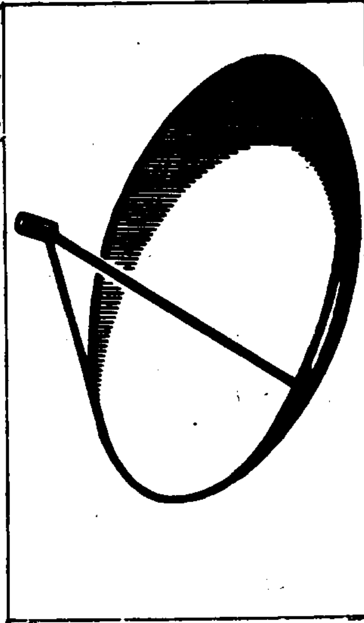
Wij bieden een opwindende uitdaging voor een commerciële "self-starter" die gaat werken in een krachtig en vooruitstrevend Nederlands bedrijf, en zelf inzet om de reeds succesvolle huuractiviteiten te onderhouden en verder uit te breiden.

Van de kandidaat, man of vrouw, verwachten wij de volgende eigenschappen:
- het vermogen zelfstandig te kunnen werken;
- een oplettend, levendig en commercieel instinct;
- doorzettingsvermogen en initiatief;
- een prettige persoonlijkheid met de capaciteit om goed over te kunnen ... men, vooral via de telefoon.

Leeftijdsindicatie: tussen de 25 en 35 jaar.

Belangstelling? Stuur uw CV en indicatie van uw huidige salaris aan PORTAKABIN BV, t.a.v. dhr. J.A.M. Kühne, Postbus 115, 3360 AC Sliedrecht.

Portakabin

...derland 1

...kon/Avro/Ncrv
(TT) Omroeppastoraat: Eucharistieviering vanuit Amersfoort.
...-12.25 IOS magazine, magazine de Islamitische Omroep Stich-...
Ik geloof, 10-delige serie interviews over geloofszaken. Afl.7: ...in wereldkerk...
Nieuws voor doven en slechthorenden.
●● Journaal.
(TT) Christelijk gereformeerde kerkdienst vanuit Rotterdam.
Wilde Ganzen.
Opium. Kunst- en cultuurmagazine.
●● C majeur, gevarieerd klassiek muziekprogramma. Gast: Chris Deutekom.
Sesamstraat, gevarieerd kindermagazine. Vandaag: Rommel.
Nijntje, tekenfilmserie naar de verhalen van Dick Bruna. Afl.: Nijntje de fiets.
CRASH: Compilatie Leidsekade live. Speciale aflevering van dit muziekprogramma met de persoonlijke keuze van Radio 3-dj's.
Abdijen in West-Europa, documentaireserie. Afl.4: De Benedictijnen van Abtei St. Hildegard in Eibingen, Duitsland.
Natuur in eigen land. Afl.2: Nederland...reigerland.
(S+T) Journaal.
(TT) Waku waku, dieren-spelprogramma.
Ook dat nog, satirisch consumentenmagazine. Presentatie: Aad van den Heuvel, Sylvia Millecam, Hans Böhm, Bavo Galama en Gregor ...kel Frank.
Brandpunt, actualiteitenrubriek.
(TT) Ha, die Pa, comedyserie. ...: Shampoo. Matthijs wil meedoen ...en nieuwe shampootest.
Arena, serie debatten o.l.v. Piet ...n Hoof. Vandaag: Is New Age een ...ere vorm van religie dan het ...ristendom?
Adventsoverwegingen, serie ...rdenkingen. Afl.1: De Madonna ...n Czestochowa.
...-23.36 ●● Journaal.

Nederland 2

Tros/Voo/NOS
08.53-09.00 en 11.23 Nieuws voor doven en slechthorenden.
11.30 TROS/Veronica sport, sportmagazine.
13.00 Omrop Fryslan: Fryslan is te lyts. Portret van kaatser Johannes Brandsma. Met Nederlandse ondertiteling. Herh.
13.30 Oom Hedidouane. Kleuterprogramma voor Marokkaanse kinderen.
13.35 Najib, praatprogramma met Nederlandse en Marokkaanse gasten.
14.15 Aktuël, wekelijks progr. met actualiteiten uit Turkije en Nederland.
14.45-15.15 De rode vlek. Documentaire over maagdelijkheid in de Turkse gemeenschap.
16.00 ●● Journaal.
16.05 Computers in het primair onderwijs. Voorlichtingsprogramma.
16.10 Praktijk diploma informatica.
16.40 Japans voor beginners, les 2.
17.15 The new WKRP in Cincinnati. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Blind date.
17.40 (TT) Knoop in je zakdoek. Afl.5: Genieten van muziek.
18.00 ●● Journaal.
18.10 Concert - Oude Kerk, serie van zes concerten uit Amsterdam. Deel 6: Water music suite in F HWV 348, Händel. Uitgevoerd door het Radio Kamerorkest o.l.v. Thomas Hengelbrock.
18.41 Wegwijzer.
18.45 Blinde hartstocht. Soapserie.
19.07 TV dokter, medische tip.
19.11 Strip- en cartoontekenen. Voorlichtingsprogramma.
19.16 Geschiedenis van het geld, numistiek. Les 1.
19.55 Dorf on golf. Korte Amerikaanse film met Tim Conway.
20.30 The Nits: Hjuvi - Rapsody in time. Muziekstuk uitgevoerd door The Nits en het Radio Symfonie Orkest o.l.v. Jan Stulen.
21.29 TROS Aktua in bedrijf. Serie portretten van bedrijfstakken. Afl.: De platenbranche.
22.19 De Groot Mogols, les 6.
22.49 Sprekend over identiteit en geschiedenis, les 6.
23.19-23.26 ●● Journaal.

Nederland 3

VPRO/Vara
08.00 Villa achterwerk? Kinderprogramma met De Charlie Brown & Snoopy Show, Dag meneer de Koekepeer, Smeerkees, De Stichting Dikke Vrienden, The Addams Family, Verzamelingen en Butter, cheese and deltaworks.
11.00 Reiziger in muziek. Muziekprogramma gepresenteerd door Han Reiziger.
12.00 Het Capitool. Actueel discussieprogramma. Presentatie: Maartje van Weegen/Charles Groenhuijsen/Henk van Hoorn/Fred Verbakel.
12.45-15.50 Opera-matinee. Cosi fan tutte, opera van Mozart. Uitgevoerd door het Koninklijk Concertgebouworkest Amsterdam onder leiding van Nicolaus Harnoncourt en Charlotte Margiono, sopraan. Deze uitvoering werd op 7 november jl. opgenomen in het muziektheater in Amsterdam.
18.00 ●● Journaal.
18.10 (TT) Studio Italia, met Italiaans competitievoetbal.
18.35 Film van de Stichting Aids Fonds.
18.45 (TT) Studio sport.
20.00 ●● Journaal.
20.10 Van Kooten en de Bie's Keek op de week. Satirisch progr. met Kees van Kooten en Wim de Bie.
20.37 Lopende zaken. Wekelijks magazine. Vandaag: De bezuinigingen op de WAO (onder voorbehoud).
21.12 The powers that be, Amerikaanse comedyserie. Afl.7.
21.41 Rowan Atkinson - live, show in Boston.
22.50 Le pays des sourds. Franse documentaire over de wereld van de doven. Miljoenen leven in een wereld zonder stemmen, geluiden en muziek. Filmmaker Philibert stelt doven niet voor als zielige gehandicapten, maar als gewone medemensen die in alle milieus voorkomen en zich via een unieke taal van handgebaren en gezichtuitdrukkingen verstaanbaar maken.
00.25-00.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

07.00 Telekids. Kinderprogramma met o.a. tekenfilms.
12.00 RTL Radio studio live. Open window television.
12.10 Hercules en de tirannen van Babylon. Italiaanse speelfilm uit 1964. Regie: Dominico Paolella. Babylon wordt onderdrukt door de broers Ashur en Salmanassar die van plan zijn om Hellas te veroveren. Zonder het te weten houden zij de koningin van Hellas, Hesperia, gevangen.
13.50 Beverly Hills 90210. Amerikaanse serie. - Herh. van zaterdag jl.
14.40 The upper hand. Engelse comedyserie. Afl.: Welcome home (1).
15.05 St. Elsewhere. Amerikaanse serie. Afl.: Working.
15.55 FilmNet info.
16.05 Walter & Emily. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Exposed.
16.30 Dierbare vrienden. Slot.
17.00 Je eigen huis. Aflevering van deze serie doe-het-zelfprogramma's. In de loop van de uitzendingen is o.a. te zien hoe drie houtskeletbouwwoningen stap voor stap opgebouwd worden. Ook toont men hoe de doe-het-zelver allerlei klussen op een relatief gemakkelijke manier kan uitvoeren.
17.30 Le gendarme et les gendarmettes (1). Franse comedy uit 1982. Laatste in een reeks van zes films met Louis de Funès in de hoofdrol.
18.00 Zes uur nieuws.
18.10 Le gendarme et les gendarmettes. Franse speelfilm. Vervolg.
19.30 Avondnieuws.
20.00 Spijkerhoek. Dramaserie.
20.35 Baywatch. Amer. serie. (slot).
21.30 Home improvement. Amer. comedyserie. Afl.: Flying sauces.
22.00 RTL Sport: Voetbal. Daarin aandacht voor Belgische, Duitse, Spaanse en Engelse competitie.
23.00 Het leven gaat door. Aflevering van dit themaprogramma. Vandaag is het onderwerp: slechthorenden.
23.55 Laatste nieuws.
00.10 Lenny. Amer. comedyserie.
00.40 Geldwijzer. Herh.
00.55 The Oprah Winfrey show.
01.40 Nachtprogramma.

België/TV 1

09.00 Samson. Dolle avonturen bij Samson en Gert in de huiskamer.
10.00 Eucharistieviering.
11.00 De zevende dag. Praatcafé. Met om: 11.00 De week in beeld; 11.15 Confrontatie; 12.00 Zeven op zeven.
12.45 Sportmiddag.
13.15 Dag Sinterklaas. Afl.3: Het boek van Sinterklaas.
13.25 Jeugdfilm: The girl from Mars Nieuwzeelandse jeugdfilm.
14.50 Mijn hart is vol muziek. Serie over muziek als vrijetijdsbesteding.
15.50 1 voor iedereen. Magazine.
16.50 Cordon Bleu. Culinaire serie. Vandaag: Schots lamsvlees.
17.15 Merlina. Afl.: De 18 flamingo's.
17.45 Dag Sinterklaas. Afl. 4: Hoe schrijf je een brief? Jessica en Charlotte schrijven een brief naar Sinterklaas.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl.333.
18.00 Journaal.
18.10 Wonder years (Wonderjaren). Amerikaanse komische serie. Afl. 1: Het meer.
18.35 1000 seconden. Culinair programma. Vandaag: Sla met gerookte eendeborst en ossehaas met oesterzwammen.
19.00 De Cosby show. Amerikaanse comedyserie.
19.25 Mededelingen en overzicht.
19.30 Journaal en Sport.
19.45 Sportweekend.
20.30 Flying Kicks: Bertje. Tv-film.
21.25 De pré historie. Montageprogramma met origineel archiefmateriaal rond muziek en actualiteiten. Vandaag: 1980.
21.55 I.Q. Quiz.
22.30 Vandaag en Sport.
22.50 Ziggurat. Kunstmagazine.
23.30-23.40 Coda - Plastische kunsten. Electrische prisma's door Sonia Delaunay (Centre Georges Pompidou, Parijs). Uit de serie 100 Meesterwerken.

België/TV 2

Geen uitzending.

België/RTBF 1

11.00 Protestantse kerkdienst. 12.00 Faire le point. 13.00 Nieuws. 13.20 Son of the morning star. Amer. tv-film. Deel 2. 14.55 Les chevaliers du ciel. Serie. 15.20 Nouba nouba. 16.00 Jeunes solistes. 17.00 Documentaire over 4 jonge mannen die opnieuw de barre tocht naar het goudgravesstadje Klondike maken. 18.00 Autovision. 18.30 Week-end sportif. 19.30 Journ. 20.05 Copie conforme. 21.10 Un cas pour deux (Ein Fall für zwei). Duitse misdaadserie. 22.35 Intérieur nuit. 23.10 Laatste nieuws. 23.30-23.40 Tribune économique et sociale. Vandaag: de FGTB.

België/Télé 21

11.00 Radio 21. 13.20 Themaweek concentratiekampen: Auschwitz. 15.00 Themaweek: Le camp de Westerbork. 16.30 Themaweek: Documentaire. 17.30 Les arts en liberté. 18.30 Alice. Magazine. 19.30 Journ. 20.00 ■ 1960: Inherit the wind. Amer. speelfilm uit 1960. 22.05 Journ. 22.35-00.30 La legende du Saint Buveur. Ital./Franse speelfilm. Met: Rutger Hauer e.a.

TV 5

07.00 Ochtendprogr. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 Référence. 12.30 Correspondance. 12.45 Zwitsers nieuws. 13.15 L'école des fans. 14.00 Dierenprogr. 14.30 Faut pas rever. 15.30 Documentaireserie over Europese steden. Afl.: Edinburgh. 16.00 Nieuws. 16.10 Correspondance. 16.15 Amusementsprogr. 17.45 Humoristisch magazine. 18.30 Nieuws. 19.00 On aura tout vu. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Sept sur sept. 21.00 Nieuws en Eur. weerbericht. 21.30 Pouvoir intime. Film van Yves Simoneau. 23.00 Nieuws. 23.20 Grand écran. 00.10 Ramdam. 00.40-01.10 Dossiers justice. Serie.

RAI UNO

07.00 Ochtendprogr. 13.00 TG l'una. 13.30 Nieuws. 14.00 Toto tv radiocorriere. 14.15 Domenica in. 14.20 Sportnieuws. 14.30 Domenica in. Vervolg. 15.20 Sportnieuws. 15.30 Domenica in. Vervolg. 16.20 Sportnieuws. 16.30 Domenica in. Vervolg. 18.00 Nieuws. 18.10 Voetbalmagazine. 18.40 Domenica in. Vervolg. 20.00 Nieuws. 20.25 TG 1 sport. 20.40 Lo zecchino d'oro. Aansl. Domenica sportiva. Aansl. Nieuws. Aansl. Domenica sportiva. 00.00 Laatste nieuws. 00.30 Sport. 01.00 Speelfilm. Aansl. Nachtprogram.

BBC 1

08.30 ■ They flew alone. Biografische film uit '41 over het leven van de pilote Amy Johnson die in 1930 alleen naar Australië vloog. 10.10 nws. 10.15 Morning worship. 11.00 See Hear! 11.30 Cursus Engels. 11.45 Cursus Italiaans. 12.00 Careering ahead. 12.30 Mosaic. Afl.: Mensen die vanwege hun ras thuis worden lastiggevallen. 13.00 Consumentenmagazine. 13.30 Countryfile. 14.00 nws. Aansl. On the record. 15.00 Eastenders. Soap. 16.00 Eldorado. 16.30 John Ford-cyclus: Donovan's reef. Amer. speelfilm uit 1963. 18.20 Modemagazine. 18.45 The borrowers. 19.15 Lifeline. 19.25 nws. 19.40 Songs of praise. 20.15 Last of the Summer wine. 20.45 Only fools and horses. 22.05 Birds of a feather. 22.35 Look at it this way. 23.30 nws. 23.45 Everyman. Afl.: Drie mannen vertellen over de relatie met hun vader. 00.25 Doogie Howser, MD. Amer. serie. 00.50 Bellamy rides again. 01.20 Tanhalyan.

BBC 2

08.00 Felix the cat. 08.15 Playdays. 08.40 Smoggies. 09.05 Telling tales. 09.20 Orville and Cuddles. 09.25 Bi... Vandaag: The movie. 09.45 Gentle Ben. Amer. serie. Afl.: Showbiz. 10.10 The wetter the better. Gevarieerd ...dermagazine rond water. 10.35 Thundercats. 11.00 Kevin and Co. 11.25 Blue Peter omnibus. 12.15 The O-Zone. 12.30 Shakespeare: The animated tales. Afl.: Macbeth. 13.00 Thunderbirds. 13.50 The invaders. Amer. sf-serie. 14.40 The staggering stories of Ferdinand de Bargos. 15.00 Reg. progr.'s. 15.30 Snooker. Britse kamp. 17.30 A concerto for Evelyn. Veni veni Emmanuel van James MacMillan. 18.05 Rugby special. 19.05 Travel show guides. Vandaag: Zuid-Marokko. 19.35 Money programme. 20.15 The realms of the russian bear. Natuurfilmserie. 21.05 Funny business. 21.50 Building sights, Europe. 22.05 Did you see...? 22.35 The cry. Muzikale videofilms rond advent. 22.55-02.30 Snooker. Britse kampioenschappen.

Sportnet

07.00 Amer. football-magazine. 07.50 Boksen. WBO super middengewicht kamp. 09.50 Skiën. Worldcup. 11.00 American football. 12.50 Skiën. Worldcup. 14.00 World snooker classic. 16.00 Boksen. 17.55 Skiën. Worldcup slalom. 19.30 Kickboksen. 20.25 Skiën. Worldcup. 21.30 Revs. 22.00 Spaans, Portugees en Nederl. voetbal. 00.00-01.00 Bowlen.

Eurosport

09.00 Aerobics. 09.30 Trans world sport. 10.30 Euroscores. 11.00 Skiën. 11.30 Aerobics. 12.00 Boksen. 13.30 Basketball. 15.00 Kunstrijden op de schaats. 16.30 Atletiek. Cross country vanuit Bolbec. 17.00 Tennis. ATP-dubbelspeltoern. 18.00 Euroscores. 18.05 Tennis. ATP-dubbelspeltoern. 21.30 Euroscores. 22.00 Boksen. 23.30 Kickboksen. 00.30-01.00 Euroscores.

...itsland 1

...5 Disney Club. Kindermagazine.
...0 Das war einmal... 1958.
...0 Besuch bei Ludwig Güttler.
...0 Kopfball. Spelprogramma.
...0 (TT) Die Sendung mit der ...us. Informatief kindermagazine.
...0 ●● Presseclub.
...7 Tagesschau.
...0 Weekoverzicht EINS PLUS.
...5 Musikstreifzüge: Jauchzet, ...hlocket. Gewijde muziek.
...5 Wuff - Schon wieder bin ich ...Hund. Engelse kinderserie.
...0 Philipp. Kinderserie.
...5 Xerxes. 6-delige serie. Afl.1.
...5 Next stop Europe. Jeugdserie.
...0 Tagesschau.
...5 'Den Armen Gerechtigkeit', ...estelijke kerkdienst.
...0 ARD-Sport extra. Het ARD-...sters-gala ballroom- en Latijns-...erikaanse dans.
...0 ARD-Ratgeber: Essen/Trin-...n. Vandaag: Braden in de oven.
...0 Bilder aus der Wissenschaft. ...ndaag met het vernietigen van ...emische wapens d.m.v. waterstof-...mmen.
...0 Tagesschau.
...5 ●● Lieder zum Advent.
...0 Sportschau.
...0 (TT) Lindenstrasse. Duitse se-... Afl.: Was Du heute kannst besor-...n.
...0 Die Goldene 1. Bekendmaking ...naars van de ARD tv-loterij.
...0 Weltspiegel. Reportages.
...0 Sportschau-Telegramm.
...0 (TT) Tagesschau.
...15 Das Film-Festival: Nuovo Ci-...ma Paradiso. Ital./Franse speel-...m uit 1988.
...14 Tagesthemen-Telegramm.
...15 Kulturreport. Vandaag uit Leip-..., met o.a. het museum Judengas-... in Frankfurt.
...45 Tagesthemen.
...00 Keith Richards and the X-pen-...ve Winos, muziekspecial.
...30 Tagesschau.
...35 Gefährliches Dreieck (Expo-...d), Amer. speelfilm. Met: Natasja ...nski, Rudolf Nureyev e.a.
...10-02.15 Z.E.N. Kostbarkeiten aus ...r Alten Pinakothek - Bartolomé Es-...ban Murillo: Buben beim Würfel-...piel.

Duitsland 2

08.43 Programma-overzicht.
08.45 Von Bäumen und Menschen: Gefährdete Paradiese. Herh.
09.15 Zur Zeit. Magazine over kerk.
09.30 Einzug in Jerusalem. Protestantse kerkdienst.
10.15 Matinee: Mythos des Nordens. Met: Film im Eis.
11.55 Anders fernsehen 3sat.
12.00 ●● Das Sonntagskonzert.
12.45 Heute.
12.47 Sonntagstreff.
13.15 Damals. Vor 40 Jahren, serie.
13.30 Siebenstein. Poppenserie.
13.55 Die Charlie Brown und Snoopy Show. Tekenfilmserie.
14.15 Karfunkel. Duitse serie.
14.45 Ganz persönlich: Wolfgang Wagner - Bayreuther Leitmotive.
15.15 Aktion 240. Balans.
15.25 Heute.
15.30 Sport extra. Sportprogramma met o.a. 2e Bundesliga-voetbal; Fussball-Bundesliga-Story; Worldcup skiën voor mannen in Sestrière, reuzenslalom.
Met om 17.00 uur Heute.
18.05 ●● Der Limburger Domchor singt zum Advent.
18.15 ML Mona Lisa. Vandaag: Vrouwen in de strijd tegen de georganiseerde misdaad.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt. Parlementair magazine.
19.30 ●● Von Ihnen ausgewählt: Melodien für Millionen. Gevarieerd muziekprogramma. Met: Orchester Paul Kuhn, Ute Mann Singers, Lena Valaitis, Nicole e.a.
21.20 Heute.
21.30 Sport am Sonntag.
21.35 Tierskandal im Jumbo-Jet. Cargo: reportage over het vervoer van dieren per vliegtuig, waarbij veel dieren door honger, dorst of bijvoorbeeld verstikking om het leven komen. Met aansl. discussie.
23.35 ●● Arnold Schönberg: Ich fühle Luft von anderem planeten... Gedramatiseerde documentaire over de belangrijkste jaren in het leven van de tegelijkertijd bewonderde en verguisde componist Arnold Schönberg.
00.55 Heute.
01.00-01.45 Ohara. Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Auf eigene Faust.

Duitsland 3 West

09.00 Cursus Engels v. gevorderden. 09.30 Telekolleg aktuell. 10.00 Cursus psychologie. 10.30 Cursus geschiedenis. 11.00 Ihre Heimat - unsere Heimat. 12.00 Tele-Akademie. 12.45 Weekjourn. 13.15 Europa-Magazin. 13.45 Sonntagsgespräch. 14.00 Montparnasse. 14.45 Marienhof. Serie. 15.35 ■ Der Schritt vom Wege. Duitse speelfilm uit 1939. 17.15 Wohnräume. Afl. 5: Vandaag over o.a. kadotips voor woningzoekenden. 18.00 Aktuelle Minute. 18.01 Matt und Jenny. Aansl. Zoolympics. Vandaag: Judo. 18.30 Filmportret van de indiaanse Rosalina Tuyuc uit Guatemala. 19.00 Aktuelle Stunde. 20.00 Abend ohne Alibi. Ital. speelfilm uit 1971. 21.31 West 3 aktuell. 21.40 Politieke documentaire over het verspreiden van de islam in voormalig Rusland. 22.25 Schmidt - Die Mitternachtsshow. 23.25 Revue Viva Paradis. Showprogr. 00.25 Laatste nws.

Duitsland 3 SWF

07.55 Denkanstösse. Thema: De adventstijd. 08.00 Russisch bitte! 08.30 Cursus toegepaste wiskunde. 09.00 Cursus Engels v. gevorderden. 09.30 Telekolleg aktuell. 10.00 Cursus psychologie. 10.30 Cursus geschiedenis. 11.00 Der musikalische Salon. Het strijkkwartet in f opus 9,1 van G. Onslow. 11.30 Wachet auf, ruft uns die Stimme. Het madrigaalkoor Klaus Fischbach zingt adventsliederen. 12.00 Tele-Akademie: Die Erwartung und das Warten - Apokalypse und Endzeit in der Moderne. 12.45 Sehen statt Hören. 13.15 Ihre Heimat - unsere Heimat. 14.15 Marienhof. Duitse serie. 15.05 Literaturmagazin extra. 15.50 Eisenbahnromantik. 16.15 Hobbythek: Hobbymagazine. 17.00 Reportage over het 75-jarig bestaan van het Institut für Auslandsbeziehungen. 17.45 Scholierenquiz. 18.30 Das Südwest-Journal. 19.00 Volksmusikwettbewerb 1992. 19.45 Das war einmal ... 1958. 20.15 Tausendundeine Stadt: Izmir. 21.00 Aktuell. 21.05 Die Araber und Europa. 21.50 Sportmagazine. 22.45 Wortwechsel. 23.30 Weisser Fleck. 00.15 Aktuell. 00.17 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Plus

06.00 Li-la-launeland. Kinderprogramma met tekenfilms. Herh.
08.00 Li-La-Launebär.
08.30 Hanna Barbera-Party. Met de tekenfilms Die Flintstone Kids, Yogi Bär en Scooby Doo.
10.00 Kunst und Botschaft. Serie kunstbeschouwingen.
Vandaag: Johannes der Täufer in der Wüste van Hieronymus Bosch.
10.05 Der Mann aus Atlantis (Man from Atlantis), Amerikaanse sf-serie. Afl.: Die Geheimwaffe. Herh.
11.00 Die Himmelhunde von Boragora (Tales of the gold monkey), Amerikaanse avonturenserie. Afl.: Der Dschungel-Boy. Herh.
12.00 Es weihnachtet sehr. Muziekprogramma. Gast: Hans Brenner.
12.30 Tropical heat. Amerikaanse serie. Afl.: Sex und Politik.
13.30 Disney Filmparade: Die Abenteuer der Natty Gann. Met Disney-tekenfilms en reportages en: Die Abenteuer der Natty Gann (Journey of Natty Gann), Amerikaanse avonturenfilm van Jeremy Kagan.
16.00 The A-Team. Amer. serie. Afl.: Ein todsicheres System. Herh.
17.00 Aladin. Ital./Amerikaanse avonturenfilm uit 1986 van Bruno Corbucci. Met: Bud Spencer e.a. Herh.
18.45 RTL aktuell.
19.10 Ein Tag wie kein anderer. Reisquiz. Vandaag: Australië.
20.15 Traumhochzeit. Romantische spelshow met aanstaande bruidsparen.
21.55 Spiegel TV. Nieuws-magazine.
22.40 Prime time - Spätausgabe. Vandaag: Marisa Monte in concert.
23.00 Happy playboy hour. Met: Playboy late night en Liebesstunden. Herh.
00.00 Kanal 4 - vor Ort. Afl.: Verschollen in Riga - Bilder einer Erinnerungsreise, reportage over de reis van twee joodse overlevenden naar het voormalige getto van Riga.
00.55 Eine schrecklich nette Familie Afl.: Al und Kelly allein zu Hause.
01.20 Quincy (Quincy M.E.). Herh.
02.20 Dr. med. Marcus Welby (Marcus Welby M.D.). Amer. serie. Herh.
03.20 Hans Meiser Show. Herh.
04.20 Explosiv - Das Magazin. Herh.
05.10 Elf 99. Live-magazine. Herh.

● *Philippe Noiret met de kleine Salvatore Cascio in 'Cinema Paradiso'. (Duitsland 1 - 20.15 uur).*

SAT 1

05.30 ran. Voetbalmag. 06.50 Quär beet. 10.45 Passion and Paradise. Amer. tv-film (1). 12.30 Kino News. 12.45 So gesehen. 12.50 Nieuws. 12.55 Young Indy around the world. Amer. documentaire. 13.20 Feestelijke adventsmuziek. 13.25 Männerwirtschaft (The odd couple), Amer. comedyserie. 13.55 Raumschiff Enterprise (Star Trek), sf-serie. Aansl. Nieuws. 14.55 The adventures of the black stallion. Frans/Canadese avonturenserie. Afl.: Gefährlicher Ehrgeiz. 15.25 Conquest of the Planet of the apes. Amer. sf-film uit 1972. 17.00 Feestelijke adventsmuziek. 17.05 Tarzan. Avonturenserie. 17.30 The young Indiana Jones chronicles. Amer. avonturenserie. 18.30 ranissimo. Voetbalmagazine met o.a. de Ital. en Engelse competitie en de 2e Bundesliga. 19.20 Nieuws. 19.30 Glücksrad. 20.15 Muziekgala in het kader van de Grosse Preis der Volksmusik. M.m.v. Heino, Maria Schell e.a. 22.10 Talk im Turm. 23.30 Nieuws en sport. 23.35 Die Spottschau. Satire. 00.05 Conquest of the Planet of the apes. Sf-film. Herh. 01.30 Programma-overzicht.

Super Channel

07.00 Super shop. 08.00 ITN world news. 08.30 The mix. 09.00 Kenneth Copeland. 09.30 Prophecy countdown. 10.00 Benny Hinn ministry. 10.30 The mix. 11.00 The hour of power. 12.00 Super shop. 13.00 Die Welt von Morgen. 13.30 The world tomorrow. 14.00 It is written. 14.30 Absolutely live. 15.30 Touristic magazin. 16.00 Europa journal. 16.30 Pro superbikes 1992. 17.00 Sports special. 17.30 Hang loose. 18.00 Videofashion. 18.30 The world in motion. 19.00 Business weekly. 19.30 European magazines. 20.00 Captain Apache. Amer. actiefilm uit 1971. 21.45 The mix. 22.00 ITN world news. 22.30 The right of the people. Amer. speelfilm uit 1986. 00.15 High aspirations. Gev. jongerenmagazine. 00.45 The mix all night. 02.00 China News Europe. Met om 2.00 Prime time news in het Engels, 3.00 Economisch nieuws in het Engels en vanaf 3.30 Herhalingen in het Mandarijns en Cantonees. 05.00 The mix.

MTV

08.00 MTV's video championship weekend. 11.00 Week in rock. 11.30 European top 20. 13.30 XPO. 14.00 The big picture. 14.30 MTV's video championship weekend. 18.30 Week in rock. 19.00 The Cure rockumentary. 19.30 Rolling Stone 25th anniversary special. 21.00 120 Minutes. 23.00 XPO. 23.30 Headbanger's ball. 02.00 Christiane Backer. 03.00-08.00 Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. 07.40 Healthweek. 08.10 Showbiz this week. 08.40 Science and technology week. 09.40 The big story. 10.10 Pinnacle. 10.30 World business this week. 11.15 Larry King weekend. 12.10 Showbiz this week. 12.40 Style with Elsa Klensch. 14.30 Inside business. 14.40 Evans and Novak. 15.40 Your money. 16.10 On the menu. 16.40 Newsmaker Sunday. 17.10 CNN Travel guide. 18.00 World business this week. 18.40 International correspondents. 19.10 Futurewatch. 19.40 Moneyweek. 20.00 The week in review. 21.00 CNN World report.

TV ...ILMS VIDEO

RTL4
...2.10 Ercole contro i tiranni di Babilonia (Italië, 1964). Bordkartonnen spektakelfilm met Rock Stevens als Hercules, die de koningin van Hellas bevrijdt. Regie van Domenico Paolella, ook met Helga ...ne.

Duitsland 3 West
15.35 Der Schritt vom Wege (Duitsland, 1939). De legendarische Gustav Grundgens (de 'Mephisto' uit het boek van Heinrich Mann) regisseerde een drama over een vrouw die wegens overspel door haar man op straat wordt gezet. Gebaseerd op Effi Briest van Fontane. Met Marianne Hoppe, Karl Ludwig Diehl.

...C 1
...30 Donovan's Reef (USA, ...63). Minder bekende film van ...n Ford, is een komedie over ...matrozen die na de oorlog be-...en op een Polynesisch eiland ...blijven. Met John Wayne, Lee ...rvin.

RTL4
17.30 Le gendarme et les gendarmettes (Frankrijk, 1982). Louis de Funès als gendarme te Saint Tropez, krijgt het toezicht over drie aantrekkelijke stagiaires. Regie van Jean Girault, ook met Michel Galabru.

Super Channel
20.00 Captain Apache (Engeland, 1970). Geweldddadige film van Alexander Singer, met Lee van Cleef als halfbloed-agent die een moord op een indiaan onderzoekt.

Duitsland 3 West
20.00 In nome del popolo italiano (Italië, 1971). Zwarte komedie van Dino Risi, over een linke politie-inspecteur die de moord op een call-girl onderzoekt en een rechtse industrieel verdenkt. Met Ugo Tognazzi, Vittorio Gassman, Yvonne Furneaux.

Duitsland 1
20.15 Nuovo cinema paradiso (Italie, 1989). Veelgeprezen debuut van Giuseppe Tornatore over een jochie dat opgroeit in een plattelandsbioscoopje en vriendschap sluit met de oude operateur. Met Philippe Noiret, Salvatore Cascio.

● *Scène uit 'Le gendarme et les gendarmettes' met Louis de Funès. (RTL4 – 17.30 uur).*

TV 5
21.30 Blind Trust (Canada, 1986). Psychologische misdaadfilm van Yves Simoneau, met Marie Tifo, Pierre Curzi. Tijdens de voorbereidingen op een overval komt het tot een naargeestige confrontatie tussen een misdadiger op leeftijd, zijn zoon en een bizarre dertiger.

Duitsland 1
0.35 Exposed (USA, 1983). Mislukt drama van James Toback, was bedoeld om de vonken af te laten springen van de combinatie Nastassja Kinski-Rudolf Nureyev. Zij speelt een geslaagd fotomodel, hij een geheimzinnige terrorist. Blijft erg vlak.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 en 6.30 Nws. 7.07 De andere wereld. 8.10 Vroege vogels. 10.05 O.V.T. 12.07 AVRO Radiojournaal. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuele zaken. 19.04 Het geding. 20.04 Tony van Verre ontmoette Alexander Pola (2). 20.30 Surprise. 21.04 Appels en peren. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Volgspot. 1.02 Nocturne. 2.02 Clair-Obscur. 4.02-7.00 Tussen gisteren en morgen.

Radio 2
Elk heel uur nws. 7.04 Dag en dauw. 10.04 Muziekmozaïek. 11.04 Andermans veren. 12.04 De Familie VPRO, met om 12.04 De Familie Doorsnee; 12.30 Het changement; 12.35 Een dik uur Ischa; 13.52 De wijde blik; 14.04 Zaal op zondag; 16.50 Borathoekje; 17.04 Van 0 tot 80; 17.52 Vrije geluiden. 18.04 De oude doos, met om 18.04 Het concert; 18.30 Het radioarchief. 19.04 KRO's Country time. 20.04 Levenslief en levensleed. 21.04 Daar word ik stil van. 21.30 Op de eerste rang. 23.04-24.00 Jazz-connection.

Radio 3
Elk heel uur nws. 6.02 TROS 3-draai (je nog maar eens om). 9.04 TROS Gouden uren. 12.04 TROS Somer-tijd. 15.04 De TROS presenteert de nationale top 100. 19.04 TROS Dancetrax. 20.04 Close dancetrax. 21.04 Soft cd-show. 22.04 De cd-show. 23.04 TROS Nachtwacht. 2.02 Papa is wakker. 4.02-6.00 Pyjama-FM.

Radio 4
7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nws. 7.02 Ochtendstemming. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert. I. Radio Symf. Ork. II. Radio Symf. ork. en de Nits. 13.02 Diskotabel. 14.15 Het middagconcert: Guarneri Kwartet. (In pauze: Praten over muziek). 16.00 De Nederlanden: Radio Symf. Ork. met piano. 17.00 Wolfgang Amadeus, musicus, hoorspel. 18.04 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.02 Specialiteiten la carte. 22.00-24.00 Nieuwe muziek: Een Poolse avond.

Radio 5
Elk heel uur tot en met 18.00 nws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en Scheepvaartberichten. 7.05 Praise op zondag. 8.08 Groot nieuws. 8.55 Waterstanden. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 10.00 Het verhaal. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.00 Eucharistieviering. 12.02 Aardewerk. 12.50 In gesprek met de bisschop. 13.10 De IKON op zondag: 13.10 De andere wereld; 14.02 Het bestaan. 15.02 Medelanders Nederlanders. 16.02 Zorg en hoop. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde ganzen. 18.10 Bonnefooi. 18.35 Liturgie & kerkmuziek. 19.00 Tambu. 19.30 Suara Maluku. 20.00 Nws. 20.02 De muzikale fruitmand. 20.44 EO-Metterdaad. 20.45 Ik zou wel eens willen weten. 21.15 Populaire orgelbespeling. 21.40 De Bijbel open. 22.00 Radio romantica. 23.00-24.00 Het zwarte gat.

Omroep Limburg
9.03 Postbus 94. 11.03 Trefpunt. 12.03 Omroep Limburg klassiek. 13.00 (Inter)nationale actualiteiten. 13.30-18.00 Omroep Limburg sport.

België/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Goede morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. Non-stop retromuziek. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pré-historie. 11.00 Bengels. Kind aan huis met Julien Put. 13.00 Nieuws. 13.10 Hit of Flop met Conny Neefs. Een panel beoordeelt vijf nieuwe singles. 14.00 Fiestag, Ro Burms en Johan Verstreken. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten. Sportprogramma. 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. 20.00 Vragen staat vrij, verzoekplaten (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (24.00 en 5.30 Nieuws.)

België/BRF
Nieuws elk heel uur.
6.05 Radiofrühstück (6.45 Hörergrusslotterie; 7.15 Veranstaltungekalender; 7.30 Evangelium in unserer Zeit). 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.05 Treffpunkt Frisch-auf. 12.05 Schlagersouvenirs. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Sporttreff. 18.35 Seniorenfunk. 19.00-20.00 Volkstümliches Schlagerkarussell.

RTL4 radio
Elk heel uur nieuws.
07.00 RTL Nightshift. 08.03 Het wakkere weekend, Jan de Boer. 10.03 Koffiekringen, Bart van Gogh. 12.03 Gezelmiddag Nederland, Tom Blom. 14.03 Rock Ballads Bart van Leeuwen. 16.03 Vrijheid Blijheid, Martin Volder. 19.00 Seven o'clock rock. 22.00 RTL Megahits. 01.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. ... Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.... Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik im Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Was darf es sein? Verzoekplaten. 17.00 Der Tag um fünf, Chöre der Völker. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schellack-schätzchen. 19.00 Auf ein Wort, Abendmelodie. 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerungs-Melodien von gestern und vorgestern. 22.00 Nachrichten. 22.... Musik zum träumen. 22.30-4.00 ARD-Nachtexpress.